

ĪSTENĀIS KRISTUS

Ko Bībele saka par Kristu

Dankans Hīsters (Duncan Heaster)

Tulkojusi Irma Sabele

Carelinks Publishing

P.O. Box 152, Menai NSW 2234 AUSTRALIA

P.O. Box 90, Riga LV-1007 LATVIA

www.carelinks.net

www.vards.info

SATURS

Pirmā daļa: Ievads...4

- 1-1 Dieva personība...7
- 1-2 Kas izriet no viendievības...12
- 1-3 Dieva izpausme...16
- 1-4 Dieva Gars...21
- 1-5 Vai Svētais Gars ir persona?...24
- 1-6 Personifikācijas princips...29
- 1-7 Apsolījumi Ēdenē...30
- 1-8 Apsolījumi Ābrahāmam...35
- 1-9 Apsolījumi Dāvidam...47
- 1-10 Vecās Derības pravietojumi par Jēzu...51
- 1-11 Dzimšana no jaunavas...53
- 1-12 Kristus vieta Dieva plānā...57
- 1-13 Vai Jēzus radīja zemi?...61
- 1-14 Jēzus nav iepriekš pastāvējis: Nu un tad?...62
- 1-15 Atšķirības starp Dievu un Jēzu...65
- 1-16 Jēzus daba...67
- 1-17 Jēzus cilvēcība...69
- 1-18 Jēzus uzvara...73
- 1-19 Jēzus asinis...77
- 1-20 Jēzus un Mozus bauslība...80
- 1-21 Jēzus kā mūsu pārstāvis...84
- 1-22 Kristus augšamcelšanās nozīme priekš mums...87
- 1-23 Kristus mira par mani: Tad kas man būtu jādara?...90
- 1-24 Kristus iedvesma ikdienas dzīvē...94

Otrā daļa: Īstenais Kristus

- 2-1 Jēzus tēli...105
- 2-2 Aba, Tēvs...113
- 2-3 Kā Jēzus Sevi pasludina.....124
- 2-4 Jēzus – Palestīnas ebrejs...126
- 2-5 Jēzus un tauta.....128
- 2-6 Jēzus vārdi...130
- 2-7 Jēzus nabadzība...133
- 2-8 Jēgas atrašana ikdienas pieredzē...137
- 2-9 Jēzus – intelektuālis...140
- 2-10 Jēzus dabiskums...143
- 2-11 Spēja uztvert citu vajadzības...147
- 2-12 Jēzus – radikālis ...151
- 2-13 Jēzus radikālās prasības...154

- 2-14 Jēzus radikālā valoda...166
- 2-15 Jēzus radikālā autoritāte...170
- 2-16 Jēzus radikālā pieņemšana...171
- 2-17 Pārprastais Jēzus...173
- 2-18 Īstenais krusts: Šodien ir piektdiena...179
- 2:19 Šodien tāds pats kā vakar...181
- 2-20 21.gadsimta Jēzus...193
- 2-21 Kristus cilvēciskuma nozīme...194
- 2-22 Jēzus dievišķā puse...208
- 2-23 Tēvs un Dēls.....213
- 2-24 Koncentrēšanās uz Kristu...219
- 2-25 Jēzus Gars...224

Trešā nodaļa: Kā īstenais Kristus tika pazaudēts

Kāpēc tika pieņemta Trīsvienība

- 3-1 Pielāgošanās pagānismam...235
- 3-2 Patiesa intelektuāla neveiksme?...241
- 3-3 Domas, ka Jēzus nav cilvēks, psiholoģiskā pievilcība...247
- 3-4 Ebreju ietekme uz Trīsvienību...249
- 3-5 Netīrā politika un Trīsvienības doktrīna...267
- 3-6 Trīsvienība: vēlme pēc atzīšanas...273
- 3-7 Kā tika pazaudēts īstenais Kristus...275

Pielikums: Daži sagrozīti Raksti

- 1 **Ievads... 278**
- 2- 1 „Iesākumā bija vārds”...280
- 2-2 „Vārds bija pie Dieva”...285
- 2-3 „Vārds tapa miesa”...287
- 2-4 „Vārds bija Dievs”...293
- 2-5 „Caur Viņu viss ir radies”...297
- 2-6 Kā Logos / vārds tapa miesa...299
- 3. Jēzus Sevis uzcelšana (Jņ.2:19-21)...302
- 4. „Dievs ir Gars (Jņ.4:24) ...303
- 5. „Es esmu no debesīm nācis” (Jņ.6:33,38)...304
- 6. „Pirms Ābrahāms tapa, esmu Es” (Jņ.8:58)...307
- 7. „To skaidrību, kas Man bija pie Tevis, pirms pasaule bija” (Jņ.17:5)...308
- 8. „Klīns, kas tiem gāja līdzī” (1.Kor.10)...312
- 9. „Dieva veidā būdams” (Fil.2)...315
- 10. Kolosiešiem 1:15-18: „Viņā radītas visas lietas”...320
- 11. Kas bija Melhisedeks?...324

ĪSTENĀIS KRISTUS

Ko Bībele saka par Kristu

Ievads

Mūsu modernā civilizācija ar tās atkarību no naudas un varas ir atstājusi tik daudz ko novārtā: mūsu tieksmi pēc skaistā, dzejas, mākslas, noslēpuma un sapņiem; mūsu vēlmi atrast mīlestību, dzīves jēgu, personīgu saskarsmi ar Dievu. Modernās dzīves steigā mūsu sirdsapziņa mums neliek miera, atkal un atkal atgādinot, ka tieši tā mums gribētos dzīvot, ka tā mums patiesi arī būtu jādzīvo. Taču mēs ne tikai nesekojam mūsu sirdsapziņas balsij, mēs esam neziņā, kur meklēt kaut ko, kādu filozofiju, kādu reliģiju, kas spētu apvienot visas šīs vajadzības. Ļaudis šodien – it īpaši jaunieši – tik bieži uzdod būtiskus jautājumus, meklējot pareizās lietas, taču nepareizās vietās. Modernā māksla visās tās formās no kinofilmām līdz dziesmām un romāniem būtībā attēlo cilvēces vājprātu, panīkumu, apslēptās alkas pēc glābšanas un atpestīšanas, kas cenšas izlauzties uz āru. Taču atzīstot formu bagātību, kurās tas viss tiek izteikts – mākslas fineses, vārda mākslas izteiksmes daudzveidību, ekranizāciju atklājumus...modernais cilvēks tomēr maldās kā aklais, kas meklē sienu, pie kuras pieķerties, cerībā uztvert kādu atpazīstamu norādi uz pareizo ceļu. Nespēja atrast šo ceļu izpaužas cilvēces arvien pieaugošā pašanalīzē, uz ko norāda Interneta „emuāri” jeb pašatklāsmes dienas grāmatas. Tie bezpalīdzīgi pauž naidu pret sabiedrību, kas ir zaudējusi savas garīgās saknes.

Bet es uzdrošinos apgalvot, ka Dievā un Viņa Dēlā Jēzū, kā tie atklājas mums Bībelē, brīvi no cilvēku teoloģijas ietēriem un tā saucamās kristiešu kultūras pienesumiem...mēs atrodam tieši to, kas mums ir vajadzīgs un pēc kā mēs instinktīvi tiecamies, pat alkstam visu savu mūžu. Es varu tikai teikt, ‘pamēģiniet un jūs redzēsiet...’. Jo visi komentāri un argumenti ir lieki

salīdzinājumā ar īsteno Kristu un īsteno Dievu; tādiem, kādi tie patiesībā ir.

Grāmatas par Jēzu Kristu rakstīšanai nedrīkst pieiet vieglprātīgi. Jo vairāk tu Viņu iepazīsti, jo piesardzīgāks tu kļūsti, cenšoties nodrošināties, ka tu runā un raksti par Viņu ar Viņam pienākošos cieņu

un korektumu visvisādā ziņā. Apzinoties cilvēkam dotās sapratnes nīcību un „vārdu tirānijas” ietekmi uz cilvēku, es esmu centies balstīties uz Bībeli kā Dieva vārdu; lai viss, ko es domātu, teiktu un paustu par Kungu Jēzu tiktu izteikts drīzāk Dieva, ne cilvēka vārdiem. Ja šis uzdevums nebūtu tik svarīgs, es to vienkārši neuzņemtos. Taču Bībele nepārprotami apgalvo, ka mūžīgā dzīve ir atkarīga no ‘Kristus pazīšanas’. Tādēļ cilvēka dzīves būtiska sastāvdaļa kā tagad, tā mūžībā ir Kristus sapratne. Jo kā Pāvils īsi un skaidri teic: „Dzīvot man ir – Kristus”.

Un tā, pirmajā daļā es sāku analizēt Bībeles mācību par Dieva un Viņa Dēla, Kunga Jēzus, dabu. Brīžiem es apstājos, lai uzsvērtu šo lietu praktisko nozīmi. Tad otrajā daļā uz šī pamata es cenšos aplūkot Jēzu kā personību, Viņa raksturu, it kā veicot arheoloģiskus pētījumus par antīku personību. Es to daru tāpēc, ka tagad Viņš ir augšāmcēlies godībā kā zemes un debesu Kungs un Viņa dzīves un esamības gars, Viņa personība ir dzīva šodien kā vēl nekad. Un mēs esam aicināti līdzināties Viņam. Viņš nebija kāda dievišķa komēta, kas uz 33 gadiem bija nolaidusies uz šo zemi un tad atkal aizlaidās projām. Viņš patiesi bija viens no mums, Viņš nebija ne marionete, nedz aktieris uz skatuves, bet maksimāli cilvēcīgs varonis, kas mūs ne tikai izglāba, bet Savā personībā rādīja mums maksimāli patiesu piemēru, kam līdzināties. Viņa ceļš godībā ir reāls atdarināšanas piemērs mums.

Visa šī pasākuma gaitā es skaidri apzinos, ka mana nostāja ir pretrunā ar vispārpieņemto kristietības mācību par Kungu Jēzu. Zināmā mērā šī grāmata sagrauj trīsvienības dogmu un domu, ka Kungs Jēzus kaut kādā veidā pastāvēja jau pirms Savas dzimšanas kā cilvēks. Tas tiek darīts ar domu parādīt īsteno Kristu visā Viņa pārveidošanas spēkā, kas, pēc manām domām, Viņam tiek laupīts šo maldīgo teoriju rezultātā. Patiesās mācības un sapratnes misija ir radikāla cilvēka praktiskās dzīves pārveide. Un tieši tas arī ir mana darba mērķis, nevis kāda novirziena mācības sagrāve kā tāda. Un tā, trešajā daļā es aplūkoju, kā maldu ceļus ejošās kristietības konfesijas pazaudēja īsteno Kristu; un pielikumā es aplūkoju Rakstus, kuri tika sagrozīti šo maldīgo domu atbalstam. Dažus pārsteigs tas, ka manis izteiktās domas nebūt nav man vienam raksturīgas, ka daudzi visdažādāko izcelsmju ļaudis ir nākuši pie tiem pašiem secinājumiem. Un šajā grāmatā tiek dotas atsauksmes uz šiem autoriem – ne tāpēc ka tie būtu kādas lielas autoritātes, bet lai iedrošinātu tos, kas nejutas droši, piebiedroties uzskatiem par Kristu, kurus, pēc viņu maldīgajām domām, praktiski neviens neatbalsta. Taču

pamatā mēs balstāmies uz Bībeli kā Dieva vārdu. Mēs varam būt uzgriezuši muguru visai pasaulei, bet mums ir jāliek uzvarēt Dieva taisnībai un jāpadara cilvēks par meli. Es neesmu liels Martina Lutera pielūdžējs, bet līdz ar viņu es teiktu: „Tāda ir mana nostāja un savādāk es nevaru”.

Un beidzot. Lūdziet Dieva vadību šai ziņā. Paņemiet rokās Bībeli it kā pirmo reizi mūžā, ar tikko garīgi piedzimuša naivitāti; izsveriet katru dievišķo vārdu tā, it kā jūs to dzirdētu pirmo reizi mūžā bez jēlkādiem fona pienesumiem, kas allaž pavada mūsu lasījumus, bez tās kravas, kuru mēs asociējam ar vārdiem, kurus, šķiet, sen esam sapratuši. Līdz ar jums es cenšos to darīt; un es ceru, ka jums veiksies vēl labāk nekā man. Jo tas nav viegli. Bet ja mēs tomēr varam kaut ko no tā sasniegt, tad mēs ‘atkal no jauna sastapsim Jēzu’. Īstenais Kristus padarīs mūs par īsteniem cilvēkiem, tādu cilvēci, kādu Dievs tika iecerējis; un tādā veidā īstenie kristieši, drošā cerībā uz mūžīgo dzīvi, kas ir Kristū un kas atklāsies Viņa otrās atnākšanas laikā, piedzīvos, ka Viņa augšāmcelšanās kļūs arī mūsējā.

Dankans Histers

info@carelinks.net

1-1 Dieva personība

Tā ir majestātiska un brīnišķīga Bībeles tēma, kas atklāj Dievu kā reālu personību. Un kristietības pamatmācība ir – ka Jēzus ir Dieva Dēls. Ja Dievs nav reāla personība, tad Viņam nevar būt Dēls, kas ir „Viņa būtības attēls” (Ebr.1:3). Grieķu vārda nozīme patiesībā ir „būtība”, ne personība. Ir grūti veidot personīgas, dzīvas attiecības ar ‘Dievu’, ja ‘Dievs’ ir tikai mūsu prāta jēdziens. Traģiski, bet vairumā reliģiju sastopams tieši šis nereālais, netveramais Dieva jēdziens.

Tā kā Dievs ir tik bezgalīgi lielāks par mums, ir pilnīgi saprotams, ka daudzi cilvēki atsakās ticēt nepārprotamajiem apsolījumiem, ka mēs galu galā redzēsim Dievu. Grēcīgs cilvēks nevar redzēt Dievu (2.Moz.33:20) – kaut gan tas varētu netieši norādīt uz to, ka nebūtu cilvēks grēcīgs, viņš varētu ‘redzēt’ Dievu. Izraēlam trūka ticības redzēt Dieva „seju” (Jņ.5:37). Tādu ticību dod Dieva pazīšana un ticība Viņa vārdam:

„Svētīgi sirdsšķīstie, jo tie Dievu redzēs” (Mt.5:8).

„...Viņa (Dieva) kalpi Tam kalpos. Tie skatīs Viņa vaigu, un Viņa Vārds (Dieva vārds – Atkl.3:12) būs tiem uz pierēm” (salīdz. ar Atkl.22:3,4).

Šī brīnišķīgā cerība, ja mēs tai patiesi ticam, dziļi praktiski iespaidos mūsu dzīves:

„Dzenieties pēc miera ar visiem un pēc svētas dzīves, bez kā neviens neredzēs To kungu” (Ebr.12:14).

Mēs nedrīkstam zvērēt, jo „kas pie debesīm zvēr, tas zvēr pie Dieva goda krēsla un pie Tā, kas tur sēd virsū” (Mt.23:22).

„Mēs redzēsim Viņu, kāds Viņš ir (parādījies Kristū). Katrs, kam ir šī cerība uz Viņu, šķīsta sevi pašu, kā viņš ir šķīsts” (1.Jņ.3:2,3).

Šajā dzīvē mūsu izpratne par Debesu Tēvu ir ļoti nepilnīga, bet mēs varam lūkoties uz priekšu, cauri šīs dzīves tumsībai, beidzot sastopot Viņu. Mūsu fiziskā Viņa redzēšana bez šaubām ies roku rokā ar daudz pilnīgāku Viņa garīgu aptveršanu. Tā Ījabs no absolūtiem cilvēcisko ciešanu dziļumiem varēja priecāties par pilnīgi personīgām attiecībām ar Dievu, kuras viņš pilnībā izbaudīs pēdējā dienā:

„Un pēc tam, ja arī mana āda būs saplosīta gabalos un es būšu bez miesas palicis, es tomēr skatīšu Dievu. Tiesām, es Viņu skatīšu sev par glābiņu, un manas acis Viņu redzēs...” (Ījaba 19:26,27).

Un arī apustulis Pāvils no citas dzīves, kas bija pilna ciešanu un varmācības, sauca:

„Mēs tagad visu redzam mīklaini, kā spogulī, bet tad vaigu vaigā...” (1.Kor.13:12).

Vecās Derības liecības

Šo Jaunās Derības apsolījumu pamatā ir ievērojams daudzums Vecās Derības liecību par labu personīgam Dievam. Nedrīkst par zemu novērtēt nepieciešamību atkārtoti uzsvērt to, cik svarīgi ir pareizi novērtēt Dieva dabu, lai patiesi izprastu Bībelē balstītas reliģijas būtību. Vecā Derība pastāvīgi runā par Dievu kā par personu; savstarpēji personiskas attiecības ar Dievu, par kurām runā kā Vecā tā arī Jaunā Derība, piemīt tikai un vienīgi patiesajai kristiešu cerībai. Palūkosimies uz nopietniem argumentiem, kas runā par labu personīgam, ķermeniskam Dievam:

„Tad Dievs sacīja: ‘Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības’” (1.Moz.1:26). Tādējādi cilvēks ir veidots pēc Dieva tēla un līdzības, kā tas parādījies arī eņģeļos. Jēkaba vēstule 3:9 teic „cilvēkus, pēc Dieva līdzības radītus”. Tas, ka mēs esam radīti pēc Dieva līdzības, bez šaubām nozīmē, ka mēs varam stādīties priekšā reālo tēlu, kura atspulgs mēs esam. Tātad Dievs, par kuru mēs domājam, nav kaut kāds miglains un neiedomājams tēls. Ecēhiēls redzēja Dievu uz troņa

veidojuma pār ķerubiem sēžam, „tam bija cilvēka izskats” (Ecēh.1:26; 10:20); tas bija Pats Izraēla Dievs, kas sēdēja pār ķerubiem (2.Ķēn.19:15). Tam visam ir arī tīri praktiska nozīme; tā kā mēs esam radīti pēc Dieva līdzības, tā izpaužas mūsu ķermeņos, mums ir jādod šis ķermenis Dievam, tieši tāpat kā cilvēkiem bija jādod monēta ar ķeizara attēlu ķeizaram (Lk.20:25). Risto Santala, komentējot 1.Moz.1:26,27 teikto, raksta: „Šeit ir divi ebreju vārdi, *tselem* – tēls (mūsdienu ebreju valodā - fotogrāfija) un *demuth* – figūra vai līdzība... šie vārdi ir ļoti konkrēti. Dievs ir persona ar noteiktu formu un apveidu” (1).

- „Viņš (Dievs) zina, kādi radījumi mēs esam” (Ps.103:14); Viņš vēlas lai mēs Viņu uztvertu kā personisku būtņi, kā Tēvu, ar kuru mēs varam saprasties.
- Dieva mājokļa apraksti skaidri norāda uz to, ka Viņam ir sava mītnes vieta: „Dievs ir debesīs” (Sal.māc.5:1); „Jo Viņš skatās no Savas svētnīcas, Tas Kungs raugās no debesīm uz zemi” (Ps.102:20); „tad Tu uzklausi to debesīs, Savā dzīvojamā mājoklī” (1.Ķēn.8:39). Vēl konkrētāk mēs lasām, ka Dievam ir „tronis” / „goda krēsls” (2.Laiku 9:8; Ps.11:5; Jes.6:1; 66:1). Tādu valodu grūti attiecināt uz kaut ko nenoteiktu kaut kur debesu plašumos. Kad Dievs parādās, Viņš „nonāk” lejā. Tas norāda uz Dieva atrašanos debesīs. Nav iedomājama Dieva izpausme vai parādīšanās, ja mēs neizprotam Dievu kā ķermenisku personību.
- Jesajas 45. nodaļa ir pilna ar Dieva atsaucēm uz personīgu iesaistīšanos Savas tautas dzīvē: „Es esmu Tas Kungs, un cita nav neviena!...Es esmu Tas Kungs, kas visu to dara!...Es, Tas Kungs, pats to tā esmu radījis. Bēdas tam, kam nesaskaņas ar savu radītāju...Manas rokas izklāja debesis...Griezieties pie Manis, tad jūs būsiet glābti, visi zemes gali!” Šis pēdējais teikums īpaši pasvīturo Dieva personisko pastāvēšanu – Viņš vēlas, lai cilvēki grieztos pie Viņa, ar ticības acīm aptverot Viņa burtisko pastāvēšanu.
- Dievs mums ir atklājies kā žēlsirdīgs Dievs, kas runā uz cilvēkiem. Gan piedošana, gan uzruna var nākt tikai no saprātīgas būtnes, tās ir prāta darbības. Tā, Dāvids bija vīrs pēc Dieva sirds prāta (1.Sam.13:14), kas parāda, ka Dievam ir prāts (sirds), kuru cilvēks līdz kādai noteiktai robežai var atdarināt, kaut gan pēc dabas cilvēks nav pēc Dieva sirds prāta. Tādi panti kā: „Dievam kļuva žēl, ka Viņš cilvēku zemes virsū bija radījis, un Viņš Savā sirdī ļoti noskuma” (1.Moz.6:6) atklāj

Dievu kā jūtīgu, ar apziņu apveltītu būtni. Tas palīdz mums izprast, ka mēs varam Viņu gan iepriecināt, gan apbēdināt līdzīgi kā bērni savu dabisko tēvu.

Ja Dievs nav personisks...

Ja Dievs nav reāla, personiska būtne, tad grūti ir izprast garīguma jēdzienu. Ja Dievs ir absolūti taisnīgs, bet nav materiāla būtne, tad mēs īsti nevaram aptvert, kā Viņa taisnīgums varētu izpausties cilvēkos. Kad mēs esam nonākuši pie slēdziena, ka pastāv tāda personība, ko sauc par Dievu, tad mēs varam piestrādāt pie savām rakstura īpašībām ar Viņa palīdzību un Viņa vārda iespaidā, lai savā dzīvē censtos atspoguļot Dievam raksturīgās īpašības.

Dieva mērķis ir atklāt Sevi lielā skaitā cildenu būtnu. Uz to norāda Viņa vārds – Jahve Elohim ('Viņš, kurš atklāsies varenajos' ir tā aptuvens tulkojums). Ticīgo balvas apraksti Dieva nākamajā Valstībā uz zemes parāda, ka tie būs taustāmas, ķermeniskas būtnes, kuras vairs nebūs pakļautas cilvēku dabas vājībām. Ījabs ilgojās pēc „pēdējās dienas”, kad notiks viņa miesas augšāmcelšanās (Ījaba 19:25-27). Ābrahāms ir viens no tiem daudziem, „kas dus zemes pīšļos” un „uzmodīsies...mūžīgai dzīvībai” (Dan.12:2), lai iemantotu mūžīgā apsolījuma zemi Kānaānu, fizisku vietu zemes virsū (1.Moz.17:8). „Gavilēt gavilēs tās svētie...lai viņi līksmo savas dusas vietās...lai atriebtos citām tautām un atmaksātu apkārtējiem” (Ps.132:16; 149:5,7). Šo pantu par būtībā burtisku, materiālu šo Ābrahāmam doto apsolījumu raksturu nepareiza izpratne no ebreju un ne-ebreju puses ir novedusi pie nepareiza uzskata par „nemirstīgu dvēseli” kā reālu cilvēciskās pastāvēšanas formu. Šai domai nav nekāda atbalsta Bībelē. Dievs ir nemirstīga, cildena būtne un Viņš strādā pie Sava nodoma, saskaņā ar kuru vīri un sievietes tiks aicināti dzīvot Viņa nākamajā Valstībā uz šīs zemes, un šo vīru un sievu rakstura īpašības atspoguļoš Viņa rakstura īpašības ķermeniskā formā.

Uzticīgajiem ir apsolīts, ka tie mantos Dieva dabu (2.Pēt.1:4). Mums ir apsolīta Jēzus miesai līdzīga apskaidrota miesa (Fil.3:21), un mēs zinām, ka Viņam būs fizisks ķermenis Valstībā. Tādēļ mācība par Dieva personību ir saistīta ar Valstības evaņģēliju.

Kamēr mēs skaidri neapzināmies, ka Dievs ir reāla būtne un mēs esam radīti pēc Viņa tēla un līdzības, nevar runāt par saprātīgu pielūgsmi, reliģiju vai personīgām attiecībām ar Dievu. Tagad mums ir pēc iespējas jāattīsta mūsu prāta spējas, lai mēs spētu pilnīgi līdzināties Viņam Dieva Valstībā. Tātad mums ir daudz vairāk jēgas un mierinājuma jāsmēlas no pantiem, kas runā par Dievu kā par mīlošu Tēvu, kas pārmāca mūs tā, kā tēvs pārmāca savu dēlu (5.Moz.8:5). Kristus ciešanu kontekstā mēs lasām, ka „Tas Kungs bija lēmis viņu satriekt ar ciešanām” (Jes.53:10); „kaut gan savās bailēs...es brēcu pēc sava Dieva. Viņš sadzirdēja manu balsi...un mana brēkšana nāca Viņa ausīs” (Ps.18:7). Dieva apsolījums Dāvidam par sēklu, kas būs Dieva Dēls bija par iemeslu brīnumainajai cilvēka piedzimšanai patiesi pēc sava tēva tēla un līdzības.

Pareiza Dieva izpratne ir līdzīga atslēgai, kas paver ieskatu daudzu citu Bībeles mācību būtiskajās jomās. Bet tāpat kā vieni meli ved pie otriem meliem, tā arī maldīgais Dieva jēdziens slēpj Rakstu sniegto patiesību. Ja jūs šī nodaļa ir pārliecinājusi, vai vismaz daļēji pārliecinājusi, tad jautājums paceļas: ‘Vai jūs patiesi pazīstat Dievu?’ Nākošajās nodaļās mēs turpināsim pētīt Bībeles mācību par Viņu.

Viens un vienīgs Dievs

Bībelē vairākkārtīgi tiek uzsvērta doma par viendievību, ka Jahve, Izraēla Dievs, „Tēvs” ir viens un vienīgs Dievs: „Klausies, Israēl, Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs” (5.Moz.6:4). Viņš apliecina: „Priekš Manis neviena cita Dieva nav bijis un pēc Manis neviena cita nebūs” (Jes.43:10). Viņa Dēla piedzimšana un pagodināšana, lai cik augstā stilā par to tiek runāts, nav saistāma ar cita Dieva veidošanu. Ja Jēzus zināja par trīsvienību, tad ir dīvaini, ka viņš nelabo cilvēku, kurš saka: „Mācītāj, tas ir tiesa, ko Tu sacījies: viens vienīgs Dievs ir, un cita nav kā Viņš vien” (Mk.12:32). Raksti prezentē ebreju rakstu mācītāju – acīmredzamu monoteistu, kas pilnībā piekrīt Kunga Jēzus uzskatam par vienu vienīgu Dievu. Kungs Jēzus neapšaubāmi pieturējās pie Vecās Derības stingrā monoteisma. Kad Jēzus runā par Savu Tēvu kā „vienīgo Dievu” (Jņ.5:44), Viņš acīmredzami atsauca uz klasisko monoteisma formulējumu 5.Moz.6:4 – ka Jahve ir vienīgais Kungs. Un tas pats sakāms arī par Jaunās Derības iedvesmotajiem rakstītājiem. Jēkabs saka ebrejiem par viņu ticību vienam Dievam: „Tu tici, ka ir viens Dievs, tu dari labi” (Jēkaba 2:19). Viņš necenšas labot to monoteismu. Kādēļ, ja

šis jautājums bija tik būtisks un acīmredzams? Mozus runāja par nākamo Mesiju kā par „pravieti, *kāds es esmu...* no tava vidus, no taviem brāļiem” (5.Moz.18:15) – un kā Pēteris, tā arī Stefāns attiecina to uz Kungu Jēzu (Ap.d.3:22; 7:37). Nedz viņi, nedz Mozus nebūtu lietojuši tādu valodu, ja viņi uzskatītu, ka Mesija ir Pats Dievs. Dāvids (Ps.110:1) sauc šo nākamo Mesiju *adoni*, Kungs, nevis *adonai*, Dievs Kungs. Ja Dāvids uzskatītu, ka Mesija ir Dievs, tad kāpēc gan tāda vārdu izvēle? Un ja Dāvids nedomāja, ka Jēzus ir Dievs – kāpēc mums tas būtu jādara? Un Jaunā Derība kādas 33 reizes atsaucas uz 110.psalma kā pierādījumu tam, ka Vecā Derība pravietojusi par Jēzu! Kādēļ iedvesmotie rakstītāji „nelaboja” Dāvidu, ja jau viņš tā kļūdījās, runādams par Mesijas dabu? Starp citu, es esmu atzīmējis dažus trīsvienības piekritēju komentārus (piem., no Bulindžera „Bībeles pavadonis”), kas vieglprātīgi apgalvo, ka Dāvids lieto ebreju vārdu *adonai*, runājot par „Kungu” Ps.110:1, tādējādi liekot domāt, ka Mesija būs „Dievs Kungs”. Bet Dāvids to nedara. Tas tikai atklāj trīsvienības piekritēju intelektuālo neprātu. Gluži vienkārši, kā tas var būt, ka Dieva iedvesmā rakstošie skaidri un gaiši nenorādīja, ka Kungs Jēzus ir Pats Dievs? Un kādēļ faktiski tie uzsver tieši pretējo – atcerieties, kā Pēteris sludina par „Jēzu, šo *vīru*, Dievs jūsu priekšā apliecinājies” (Ap.d.2:22). Un kāpēc Pāvils, runājot par Jēzu jau *pēc* augšāmcelšanās, saka „cilvēks Kristus Jēzus” (1.Tīm.2:5; Rom.5:15)? Kādēļ Jēzus dzimšanas pieraksti uzsver Marijas cilvēcību un runā par Kunga ieņemšanu vienkāršiem vārdiem, neliekot nekādā veidā manīt, ka sievietē, kurai bija jāklūst par Dievmāti, būtu iemiesojusies kāda iepriekš pastāvējušā būtne?

Piezīmes

- (1) Risto Santala, *The Messiah in the Old Testament in the Light of Rabbinical Writings* (Kukkila, Finland: BGS, 1992), p.63.

1-2 Kas izriet no viendievības

Prasība pēc absolūti visa

Kas izriet no tā, ka Dievs ir viens un nav neviena cita Dieva? Ja ir tikai viens Dievs, tad Viņš pieprasa no mums visu. Tā kā Viņš ir Vienīgais Dievs, Viņš pieprasa visu mūsu pielūgsmi; un tā kā Viņš ir viens, tad Viņš izturas pret visiem cilvēkiem vienādi, neskatoties uz, piemēram, nacionalitāti (Rom.3:30). Visi, kas patiesi tic vienam Dievam, ebreji vai ne-ebreji, vienādi tiek taisnoti caur ticību. Tas pats attiecas arī uz to, ka ir tikai viens Kungs Jēzus un ar sirds ticību ir panākama taisnība un šai

ziņā nav starpības starp jūdu un grieķi (Rom.10:12). Pāvils redzēja, ka tas viss izriet no tā, ka Dievs ir viens. Taču šī mācība ir jāapgūst, līdz mēs nonākam pie šiem secinājumiem. Kristus mācīja, ka pirmais bauslis par Dievu kā vienu vienīgu Kungu, kas mums ir jāmīl no visa sava spēka, ietver arī otru bausli: „tev būs mīlēt savu tuvāku kā sevi pašu” (Mk.12:29-31). Tādēļ arī Lk.10:27,28 šie ‘divi’ baušļi tiek doti kā viens: „dari to...”. Ja Dievs ir viens un mūsu brālis arī nes Dieva vārdu, tad „tam, kas mīl Dievu, būs mīlēt arī savu brāli” (1.Jņ.4:21). Un tāpēc, ka ir tikai viens Dievs, tas prasa no mums visu mūsu garīgo enerģiju. Ir tikai viens, vienīgs Dievs, kas meklē godu cilvēkiem un spriež tiesu (Jņ.8:50) – tādēļ tam jānozīmē, ka mēs nemeklējam cilvēku godu un netiesājam savu brāli.

Ka Dievs ir viens vienīgs Kungs ir bauslis, mudinājums darbībai (Mk.12:28,29). „Šinīs abos baušļos ir saņemta kopā visa bauslība un pravieši” (Mt.22:40) – tik būtiski tas ir. Ja būtu divi dievi, tad Jahve prasītu tikai pusi no mūsu enerģijas. Mēs neko nevaram dot kādam citam, mums nav ko dot, jo ir tikai viens Dievs. Mūsu dzīvēs nevar būt elku pielūgsmes, jo ir tikai viens Dievs (2.Ķēn.19:18,19). Tāpēc ka Dievs Tas Kungs ir vienīgais, „tev būs turēt Viņa likumus” (5.Moz.4:39,40). Vienam Dievam ir tikai viena tauta; visas reliģiskās sistēmas nevar vest pie vienas Cerības.

5.Moz.6:4 ir daudz vairāk par šī fakta vienkāršu pierādījumu. Patiesi, mūsu Dievs ir vienīgais Kungs; bet ievēro arī kontekstu. Mozus ir sasaucis kopā tautu, kas sagaida, ka viņš tiem nolasīs garu un detalizētu likumu sarakstu; viņš tiem saka, ka Dievs ir viņam pavēlējis mācīt tiem baušļus, likumus un tiesas, „lai jūs pēc tiem dzīvotu...ka tu ievēro visus Viņa likumus un Viņa baušļus...Klausies, Israēl, un ievēro, ka tu tos pildi...”. Un mēs sagaidām, ka sekos garu garais baušļu saraksts. Taču Mozus vienkārši saka: „Klausies, Israēl, Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs” (5.Moz.5:31-6:4). Un šajā kontekstā viņš nedod nekādus citus likumus. „Ievēro, ka tu tos pildi” tiek saskaņots ar „Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs”. Tas ir visu Dieva baušļu iemiesojums. Un tad viņš turpina: „Un lai šie vārdi...tev paliek ierakstīti tavā sirdī”, par tiem ir jārunā ar saviem bērniem savā namā un pa ceļu ejot, tie jāsiens kā zīmi uz savas rokas un jāliek pie sava nama durvju stabiem. Tas viss attiecas uz vienu Dievu, ko tev būs „mīlēt no visas savas sirds, no visas savas dvēseles un ar visu savu spēku”. Tam bija jābūt ieprogrammētam viņu ikdienas dzīvē. Tādēļ ebreji atkārtos šos vārdus vairākas reizes dienā, kā arī uz nāves gultas.

5.Moz.6:1-6 teikts: „Un šie ir tie baušļi, likumi un tiesas...Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs”. Un tad tiek dota pavēle rakstīt šos likumus uz to durvju stabiem utt. Būtu ļoti grūti burtiski uzrakstīt visus 613 likumus. Taču viss Izraēla dzīves veids bija iemiesots šai vienīgajā bauslī...ka Dievs ir viens. Tas bija un ir *bauslis*; ne tikai vienkāršs apgalvojums. Ebreju fanātiķu, kas mira Massadas cietoksni aizstāvod, kaujas sauklis bija „Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs!” Un vēlāk rabīns Akiba, kuram romieši dzīvam dīrāja nost ādu, sauca tostarp: „Tas Kungs ir viens; un tev būs To Kungu, savu Dievu, mīlēt no visas savas sirds, no visas savas dvēseles un ar visu savu spēku” (1). Un ir daudz liecību par līdzīgiem notikumiem arī nacistu holokausta laikā.

Mums nav divu kungu; tikai viens. Tādēļ, jo skaidrāk mēs to uztveram, jo vairāk mēs nododamies vienīgi Viņam. Un tas noved mūs, pēc Jēzus domām, pie tā, ka mēs nebažījāties par rītdienu; jo pilnīga dzīves pakļaušana Viņam nozīmē, ka mums nav jāzūdās par nākamību (Mt.6:24,25).

Nekādu elku

Visiem cilvēkiem piemīt reliģisks impulss, dziņa kalpot kādam vai kādai lietai. Parasti cilvēki apmierina šo dziņu daudzu šī materiālā laikmeta elku pielūgsmē. Taču mums ir tikai viens Dievs, viens mūsu pielūgsmes objekts; jo Dievs ir viens. Kad Izraēls atstāja Dieva dzīvā ūdens avotu, tie izraka sev daudz citu aku, elku veidolā (Jer.2:13). Pielūgsmes nepieciešamība piemīt visiem cilvēkiem, vīriem un sievietēm. Mēs esam aicināti koncentrēties un ziedoties pilnībā vienam Dievam – neveltot savus spēkus un uzmanību daudzajām lietām, kas tos var prasīt. Romiešiem 1 nosoda cilvēkus par to, ka tie pielūdž darinātas lietas tā vietā lai pielūgtu vienu radītāju. *Visa* pielūgsmē būtu jāvelti vienam Dievam. Un nāks diena, kad visa pasaule atskārtīs, ka Dievs ir viens (Jes.37:20) – vienīgi Viņš ir Dievs un viss pārējais ir niecība. Jo vien Dievs ir svēts, visas tautas tad Viņu pielūgs (Atkl.15:4). „Vienīgi Tas Kungs augsti stāvēs tanī dienā” (Jes.2:11,17).

Mūsu pasaules, dzīves un sirdis ir potenciālu elku pilnas. Un iedziļinoties būtībā, kas vainas elku pielūgsmē? Man šķiet, ka elku pielūgsmē *banalizē* šo brīnišķo Dievu, par kuru mēs runājam. Tā padara Visuvarēno Dievu par koka vai akmens gabalu, vai smalku

karjeru, vai jaunu māju. Tādējādi, *jebkas*, kas mazina majestātiskumu, izbrīnu, kaisli, dzīvīgumu mūsu attiecībās ar Dievu, ir elks. Atkal un atkal mūsu dzīvēs Dievu no mūsu dzīves izstumj sīkas ikdienas vajadzības – mašīnas remonta nepieciešamība, aizsērējis skurstenis, izsists logs. Gandrīz jāraud, cik bieži tas tādā veidā notiek, tik traģiski bieži.

Ticība

Dieva vienotība ir saistīta ar Viņa augstāko varu mūsu dzīvēs: „Viņš paliek arvienu tas pats...Ko Viņa prāts vēlas, to Viņš arī piepilda...Tādēļ Viņš arī īstēnos, ko Viņš... nolēmis” (Ījaba 23:13,14). Doma par patiesību nereti saistās ar to, ka ir tikai viens Dievs (Jes.45:5,6,14,18,21,22). Tas nozīmē, ka viss, ko Viņš saka, ir absolūta Patiesība; jo nav cita Dieva. Tādējādi, viens Dievs mums devis vienu ticību, vienu cerību un tml. (Ef.4:4-6). Citas ticību sistēmas mums nav pieņemamas. Tieši tajā arī ir izšķirošā Dieva vienotības nozīme; un tam būtu jāiespaido mūsu dzīves ik mīļu brīdi.

Dāvidam bija jāatgādina: „Esi klusa, mana dvēsele, vērsdamās uz Dievu [vienu Dievu]; jo no Viņa [un tikai no Viņa] nāk mana cerība” (Ps.62:5). Ir tikai viens Dievs, viens palīdzības un varas avots – un tas vieš mūsos ticību Viņam. Tas lika Asam piesaukt To Kungu ticībā: „Ak, KUNGS, neviena nav kā vienīgi Tu...Palīdzi mums, ak Kungs...jo mēs paļaujamies uz Tevi” (2.Laiku 14:10). Apkopojot to, Jēkaba 2:14-18 runā par saikni starp *ticību* un *darbiem*. Un tā nav vienkārša sakritība, ka 2:19 pēc tam teikts šajā kontekstā: „Tu *tici*, ka ir viens Dievs; tu *dari* labi. *Ticība* Dieva vienotībai novedīs pie labiem *darbiem*. Dievs nevēlas dzirdēt Izraēla jautājumus, proti, Viņš neuzklausīs viņu lūgšanas, jo tie ir apraipījušies ar saviem elkiem tai laikā, kad ir tikai viens Dievs. (Ecēh.20:31). Lūgšana un paļaušanās uz vienu Dievu un ne uz ko citu ir viena Dieva cienīga pielūgsmē. Ja mēs patiesi ticam vienam Dievam, tad mums nav jākaunas lūgt Viņam kaut ko – tas ir Viņa pielūgsmes veids.

Vienotība

Pāvilam bija jāatgādina tiem, kas domāja, ka viņi tic Dieva vienotībai, ka šis vienkāršais fakts norāda uz vienotības nepieciešamību starp mums, Viņa bērniem, jo Viņš vienādi attiecas pret mums visiem kā patiesi labs Tēvs: „Tik tiešām, ka ir tikai viens Dievs, kas taisnos apgrāzītos no ticības un neapgrāzītos caur ticību” (Rom.3:30).

Piezīmes

- (1) See L. Finkelstein, *Akiba: Scholar, Saint & Martyr* (New York: Atheneum, 1975), p.277.

1-3 Dieva izpausme

Dieva vārdu var nest jebkurš, caur kuru Viņš izvēlas ‘izpausties’ vai atklāt Sevi. Tādējādi, cilvēki un eņģeļi, kā arī Jēzus var nest Dieva vārdu. Tas ir ļoti svarīgs princips, kas mums atklāj tik daudz no Bībeles patiesības. Dēļ it īpaši var nest sava tēva vārdu; viņam ir noteikta līdzība ar tēvu, viņam var būt tas pats vārds – bet viņš un tēvs ir divas atsevišķas personības. Tādā pat veidā kādas kompānijas pārstāvis var runāt kompānijas vārdā; viņš var zvanīt kādam darba darīšanās un stādīties priekšā: Labdien, šeit Rimi; viņš nav Rimi Kungs, taču viņš nes šo vārdu, jo viņš pārstāv šo firmu. Tā tas ir arī ar Jēzu.

Eņģeļi, kas nes Dieva vārdu

2.Moz.23:20,21 Dievs saka Izraēla tautai, ka Viņš sūta eņģeļi tautas priekšā, piebilstot: „Mans Vārds mājō viņā”. Dieva vārds ir ‘Jahve’. Tātad, eņģelis nesa vārdu Jahve un viņu varēja uzrunāt: Jahve vai Tas KUNGS, kā šis vārds tiek tulkots Bībelē. 2.Moz.33:20 teikts, ka cilvēks nevar redzēt Dievu un palikt dzīvs; bet 2.Moz.33:11 mēs lasām, ka „Tas Kungs runāja ar Mozu vaigu vaigā, kā kāds sarunājas ar savu draugu”. Tas nevarēja būt Tas Kungs, Jahve, savā personā, kas runāja ar Mozu vaigu vaigā, jo „cilvēks nevar redzēt Dievu un palikt dzīvs”. Tas bija eņģelis, kas nesa Dieva vārdu, kas runāja ar Mozu; un tā, mēs lasām, ka Tas KUNGS runāja ar Mozu vaigu vaigā, kad patiesībā tas bija eņģelis (Ap.d.7:30,33).

Ir daudz citu piemēru, kur vārdi ‘DIEVS’ un ‘Tas KUNGS’ attiecas uz eņģeļiem nevis uz Pašu Dievu. Viens nepārprotams piemērs ir 1.Moz.1:26: „Tad Dievs (eņģeļi) sacīja: ‘Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības’”.

Cilvēki ar Dieva vārdu

Viens no pantiem, kas palīdz to skaidri parādīt ir Jāņa 10:34-36. Šeit jūdi kļūdījās tāpat kā daudzi to dara vēl šodien, domādami, ka Jēzus nosauca sevi par Pašu Dievu. Jēzus tos labo, teikdams: „Vai nav

rakstīts jūsu bauslībā: Es esmu sacījis, jūs esat dievi. – Ja raksts tos nosaucis par dieviem...vai tad...jūs drīkstat (man) pārņemt Dieva zaimošanu?” Jēzus patiesībā saka: ‘Vecajā Derībā cilvēkus sauc par ‘dieviem’; Es saku, ka esmu Dieva Dēls; kāpēc jūs tas tā uztrauc?’ Jēzus patiesībā citē 82.psalmu, kur Izraēla tiesnešus sauc par ‘dieviem’.

Kā mēs jau minējām, Dieva pilnais vārds ebreju valodā ir „Yahweh Elohim” – proti, ‘Viņš, kurš atklāsies vareno grupā’. Patiesi ticīgie ir tie, kuros Dievs atklājas ierobežotā veidā šai dzīvī. Taču Valstībā tie būs ‘varenie’, kuros Tas KUNGS atklāsies pilnībā. Tas viss skaisti parādās, kad salīdzinām Jes.64:4 un 1.Kor.2:9. „Kopš mūžīgiem laikiem nav dzirdēts un piedzīvots, neviena acs to nav redzējusi, ka bez Tevis būtu vēl kāds cits Dievs, kas tā palīdz tiem, kas paļaujas uz Viņu”. Pāvils to citē 1.Kor.2:9,10: „Ko acs nav redzējusi un auss nav dzirdējusi un kas neviena cilvēka sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis tiem, kas Viņu mīl. – Mums Dievs to ir atklājis ar Savu Garu”. Jesajas 64 teikts, ka neviens cits nevar saprast, ko Dievs sagatavojis ticīgajiem, vienīgi Pats Dievs. Taču 1.Kor.2:10 saka, ka Gars mums šīs lietas ir atklājis.

Priesteri bija Dieva pārstāvji, un cilvēkam „parādīties Dieva priekšā” nozīmēja parādīties priesterim. Kad mēs lasām par cilvēkiem, kas dodas „uz Bēteļi pie Dieva” (1.Sam.10:3), mums nav jādomā, ka Dievs dzīvoja kādā mājā Bētelē. Tas attiecas uz Dieva pārstāvjiem – priesteriem, kas ir Bētelē.

Cilvēki ne tikai nes Dieva vārdu, bet dažkārt cilvēkiem, kas Viņu atklāj, tiek piedēvēta Dieva valoda un rīcība. Faraona meitu, kas izglāba mazo Mozū apraksta ar tiem pašiem vārdiem, ar kādiem apraksta Dievu, kas izglābj Savu tautu Izraēlu „no ūdens” tāpat kā Mozus tika no ūdens izvilks. Viņa ‘nāca’ uz upi, ‘ieraudzīja’ raudošo bērnu, uzklaustīja tā brēkšanu, iežēlojās par viņu, izvilka to no ūdens un uzņēmās rūpes par to (2.Moz.2:23-25; 3:7,8). Šīm paralēlēm ir jānorāda uz to, ka Dievs vēlējās izpausties šajā ne-ebreju sievietē kā Savas tautas glābējs. Un jāsaka, ka ‘Dieva izpausmes’ praktiskā ideja ir tajā, ka mēs apzināti cenšamies atspoguļot Dieva rakstura īpašības – jo Viņa vārds patiesībā ir Viņa rakstura īpašību un personības kopsavilkums.

Jēzus un Dieva vārds

Nav jābrīnās par to, ka Jēzus, kā Dieva Dēls un Viņa visaugstākā izpausme cilvēkiem, arī nes Dieva vārdu. Viņš varēja teikt: „Es esmu

nācis Sava Tēva vārdā” (Jņ.5:43). Tāpēc ka Jēzus bija paklausīgs līdz nāvei Dievs „dāvinājis Viņam Vārdu pāri visiem vārdiem” – vārdu Jahve, Paša Dieva vārdu (Fil.2:9). Tādēļ Atkl.3:12 mēs lasām, ka Jēzus saka: „Es rakstīšu uz viņa (ticīgā) Sava Dieva Vārdu...un Manu jauno Vārdu”. Tiesas dienā Jēzus dos mums Dieva vārdu; tad mēs pilnībā nesīsim Dieva vārdu. Viņš sauc šo vārdu: „Manu jauno Vārdu”. Atcerieties, ka Jēzus atklāsme tika dota dažus gadus pēc tam, kad Jēzus jau bija pacēlies debesīs un Viņam tika dots Dieva vārds, kā tas teikts Fil.2:9. Tādēļ Viņš var teikt par Dieva vārdu „Manu jauno Vārdu”; vārdu, kas nesen tika Viņam dots. Tagad ir labāk saprotams arī Jes.9:6 pants, kur attiecībā uz Jēzu mums teikts: „Viņa vārds (ievērojiet) ir: Brīnums, Padoma devējs, Varenais Dievs, Mūžīgais tēvs un Miera valdnieks.” Tas ir pravietojums par to, ka Jēzus būs visa Dieva vārda nesējs – ka Viņš būs absolūts Dieva iemiesojums un atklājums mums. Tieši šajā ziņā Viņam dots vārds ‘Imanuēls’, kas nozīmē „Dievs ar mums”, kaut gan personīgi Viņš nav Dievs (1). Tādā veidā Joēla 3 dotais pravietojums, ka cilvēki piesauks Tā Kunga vārdu, piepildījās, kad cilvēki kristījās Jēzus Kristus vārdā (Ap.d.2:21 salīdz. ar 38). Tas arī izskaidro, kāpēc pavēle kristīties Tēva vārdā tika izpildīta, kā tas aprakstīts Apustuļu darbos, kristoties Jēzus vārdā.

Jūdi bija zvērināti monoteisma piekritēji, domu par kādu citu dievu, kas nebūtu Dievs Tēvs, viņi uzskatīja par zaimošanu. Taču viņu pašu rakstos ‘Dieva’ vārds tika attiecināts kā uz cilvēkiem, tā arī uz eņģeļiem – piemēram, Ezra uzrunā eņģeli Urielu kā Pašu Dievu (2.Esdr.5:43). Doma par ‘Dieva izpausmi’ kādā cilvēkā vai eņģelī nav nekas neparasts Bībelē un tā neizbēgami tiek brīžiem attiecināta arī uz Dieva Paša Dēlu, Jēzu. Taču tāda valodas lietošana nenozīmē, ka Jēzus ir Pats Dievs.

Dieva valodas lietošana attiecībā uz Jēzu: dažas pamatdomas

Mums ir jāsaprot, cik lielā mērā pirmā gadsimta Tuvo Austrumu izpratnē vēstnesis asociējās ar personu, kas to sūtījusi. R.J.Z. Werblowski un Geoffrey Wigoder „Ebreju reliģijas enciklopēdijā” izklāsta „Ebreju pārstāvniecības likumu” (*Shaliach*) sekojoši: „Ebreju pārstāvniecības likuma būtība izteikta apgalvojumā: ‘Personas pārstāvi uzskata par pašu personu’. Tādēļ jebkura likumīgā kārtā iecelta pārstāvja darbība tiek uzskatīta par viņa sūtītāja darbību.” G.R.B. Murray komentē: „Tas, kuru sūta, ir tas pats, kas sūtītājs... Tādēļ

vēstnesim (*Shaliach*) pienākas autoritāte un cieņa pateicoties tam, ka viņš nes sava sūtītāja statusu. Tas ir vēl jo vairāk pārsteidzoši tādēļ, ka, kā mēs atceramies, agrākajos laikos vēstnesis parasti bija vergu kārtas” (2). Paturot to visu prātā, nav nekas brīnumains tajā, ka valoda, kuru attiecina uz Dievu, tiek lietota, runājot par Viņa Dēlu un vēstnesi.

Dažreiz izskan doma, ka nosaucot Jēzu par Dieva Dēlu, mēs kaut kādā veidā padarām Viņu par Dievu. Nerunājot jau par to, ka tajā nav nekādas loģikas [dēls nav tas pats, kas tēvs], Vecajā Derībā cilvēki tiek saukti par „Dieva dēliem”. Pat vārds „Dievs” tiek attiecināts uz *cilvēkiem* (Ps.82:6;). Pirmā gadsimta cilvēku uztverē cilvēkus mierīgi sauca par ‘dieviem’ vai dievišķiem. Jūdu stingrā pieturēšanās pie monoteisma un sāpīga jebkādas domas uztvere par to, ka Jahve nav vienīgais Dievs, netraucēja viņiem ar prieku lietot „dieva” vārdu, runājot par cilvēkiem. Filons [ebreju rakstnieks] runāja par Mozu kā „Dieva ieceltu dievu”, kā „vairs ne cilvēku, bet dievu” (3). Un kas attiecas uz grieķu un romiešu valdniekiem, kā vietējiem, tā arī citiem, tos mēdza aprakstīt, lietojot ‘dievišķu’ valodu – piem., Antiochus Epiphanes nozīmē ‘Dieva izpausme’. Nepastāvēja tāda doma, ka šie ‘dievišķie’ nosaukumi tādēļ padarīja šos cilvēkus par dieviem. Apolonijs skaidro, ka „visiem cilvēkiem, kurus uzskatīja par labiem, varēja piedēvēt ‘dieva’ vārdu (*Apollonius of Tyana* 8.4). Patiešām, jebkuru varoni, līderi vai ķēniņu uzrunāja kā ‘Dievu’ (4). Ja pirmā gadsimta cilvēks darīja brīnumus, tad ļaudis viņu bija gatavi saukt par dievu, par ko liecina arī Ap.d.14:11-13 un Ap.d.28:6. Es ļoti labi atceros savus agrīnos misionāra darba gadus Āfrikā, kad aizgrābtie bērni, kas nekad agrāk nebija redzējuši baltu cilvēku, sauca mani „Wazungu” vai „Mazungu”. Un es atceros, ka es biju šokā, kad uzzināju, ka šo vārdu nozīme ir „baltais cilvēks”, un arī „Dievs”. Bet tas pats notika arī hellēnisma un romiešu pasaulēs. Un tāpat, nav nekāda pamata domāt, ka, dzirdot dievišķu valodu attiecībā uz Jēzu, pirmā gadsimta ļaužu prātos rastos doma par to, ka tādēļ Jēzus būtu Pats Dievs; tieši tāpat kā, baltu cilvēku ieraudzījušie bērni, kas, man garāmejot, sauca „Wazungu! Wazungu!” nez vai domāja, ka es būtu Pats Dievs. Šeit mēs sastopamies ar viskļiedzošāko piemēru tam, kādas problēmas rodas tā iemesla dēļ, ka mēs pienācīgi nenovērtējam kontekstu, kādā tika rakstīts Dieva vārds. Eiropas kultūras kontekstā būtu neiedomājami un zaimojoši, vai vismaz nepiedienīgi nosaukt kādu cilvēku par „Dievu” vai „Dieva Dēlu”. Bet pirmā gadsimta pasaule to uztvēra savādāk. Tajā pasaulē – un Jaunā Derība rakstīta tieši tajā laikā

– dievišķas valodas lietošana attiecībā uz kādu cilvēku, vai uz Dieva Dēlu Jēzu nepadārja tos par Pašu Dievu.

Atkal un atkal ir jāuzsver, ka mēs lasām Bībeles rakstus pēc tik ilga laika no to rakstīšanas brīdī valdošās kultūras. Tai laikā cilvēks varēja nest sava valdnieka vārdu, nebūdams pats valdnieks. Un tā tas bija un ir ar Kungu Jēzu. Lai minam vienu no daudziem šī apgalvojuma apstiprinājumiem: „[2.Esdras 5:43-46]...Ezra izprašņā Dieva pārstāvi eņģeli Uriēlu, it kā tas būtu Radītājs un tiesnesis tai pat laikā [bet tāds ir tikai Pats Dievs]. Ezra uzrunā Uriēlu („Mans Kungs, mans Valdnieks!) tieši tā, kā viņš uzrunātu Dievu. Šī tolaik pastāvošā prakse, pārstāvi uzņemot kā tā sūtītāju, ir ļoti svarīga Jaunās Derības Kristoloģijas [proti, mācības par Kristu] sakarā” (5). Toma Jēzum adresētie vārdi „Mans Kungs un Mans Dievs!” ir jāsaprot 1.gadsimta valodas lietošanas kontekstā, kad, kā Pāvils saka, ir daudz tā saucamo „dievu” (1.Kor.8:4-6). Ja mūsu menedžeris ielūdz mūs satīties ar prezidentu, mēs nedomājam, ka satīksimies ar ASV prezidentu. Mēs tiksimies ar attiecīgās kompānijas prezidentu. Vārdam „prezidents” ir vairāki pielietojumi un būtu muļķīgi iedomāties, ka runa var būt tikai par ASV prezidentu. Tas pats attiecas arī uz vārdu „Kungs” un „Dievs” lietošanu pirmā gadsimta kontekstā. Tādēļ tāds ebreju rakstnieks kā Filons, kurš nebija trīsvienības piekritējs, varēja nosaukt Mozu par „Dievu un visas nācijas ķēniņu” („Mozus dzīve” 1.158) – un neviens viņu nenosodīja par to, ka viņš noliegtu viena vienīga Dieva esamību! Zīmīgi ir tas, ka grieķu valodas tekstā Jaunajā Derībā ir vārds *latreuo*, kas īpaši attiecas uz Dieva pielūgsmi – un šis vārds ir vienmēr lietots [21 reizi] attiecībā tikai uz Dievu, ne uz Jēzu. Jēzus pielūgsmē, kas atspoguļota Rakstos, ir vienmēr vērsta uz Dieva godību un attiecīgi lietotie vārdi [īpaši jau *proskuneo*] ir tie, kurus lieto, runājot par ticīgajiem (Atkl.3:9, Dan.2:46, Izraēla ķēniņiem un tml., 1.Laiku 29:20).

Piezīmes

- (1) Ir jāatzīmē, ka „Daudzi domā, ka titulu virkne, kas dota Jes.9:5 ir aizgūvums no citu valstu ķēniņu tradicionālajiem tituliem, it īpaši Ēģiptes faraona...tituls, kas attiecas uz Jūdas ķēniņu apraksta to esam īpašā Dieva cieņā, piem., „dievišķais varenais” vai „dievišķais cīnītājs” – Raymond Brown, *An Introduction to New Testament Christology* (London: Geoffrey Chapman, 1994), p.187.

- (2) George R. Beasley Murray, *Gospel of Life: Theology in the Fourth Gospel* (Peabody, Mass.: Hendrickson, 1991), p.18.
- (3) Citations in James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster, 1980), p.17.
- (4) See D. Cuss, *Imperial Cult and Honorary Terms in the New Testament* (Fribourg: Fribourg University Press, 1974), pp.134-140.
- (5) G.B. Caird, *The Language and Imagery of the Bible* (Philadelphia: Westminster, 1980), p.181.

1-4 Dieva gars

Kā reālai dzīvai būtnei Dievam piemīt jūtas un emocijas un jādōmā, ka viņam ir kāds veids, kā dalīties tajās ar mums, Saviem bērniem, darot mums zināmas Savas vēlmes un sajūtas un darboties mūsu dzīvēs saskaņā ar Savu raksturu. To visu Dievs dara caur Savu „garu”. Jā mēs vēlamies iepazīt Dievu un uzturēt ar Viņu neatslābstošas attiecības, mums ir jāiepazīst šis „Dieva gars” un jāsaprot, kā tas darbojas.

Definēt vārdu „gars” nemaz nav tik viegli. Ja jūs esat bijis kāzās, piemēram, jūs pēc tam varētu teikt: „Tur tiešām valdīja labs gars!” Ar to jūs domājat, ka viss bija vislabākajā kārtībā, ka kāzu gaisotne bija brīnišķīga; visi bija skaisti tērpti, cienasts bija gards, cilvēki draudzīgi, līgava izskatījās debešķīgi un tml. Visas šīs dažādās lietas kopumā radīja šo kāzu „garu”. Tāpat arī Dieva gars apkopo visu, kas attiecas uz Viņu. Ebreju vārds, kas Vecajā Derībā tulkots kā „gars” precīzāk tulkojams kā „elpa” vai „spēks”; tātd Dieva gars ir Viņa „elpošana”, Viņa pati būtība, kas atspoguļo Viņa prātu. Nodarbībā 4.3 mēs minēsim dažus piemērus tam, kā vārdu „gars” lieto, runājot par kāda prātu vai garastāvokli. Ka gars nenozīmē tikai un vienīgi spēku ir skaidri redzams no Rom.15:19, kur Pāvils runā par sava uzdevuma pildīšanu „gara spēkā”.

Bībele māca, ka cilvēka domas izpaužas viņa darbībā (Sal.pam.23:7; Mt.12:34); ko apstiprina arī mūsu pašu pieredze. Mēs domājam par kaut ko un tad darām. Mūsu ‘gars’ vai prāts var sajūst izsalkumu un vēlēšanos ko ieēst. Mēs redzam kādu banānu virtuvē un ‘gara’ vēlēšanās vērsas darbībā – mēs sniedzamies pēc banāna, notīrām to un apēdam. Šis vienkāršais piemērs parāda, kāpēc ebreju vārds, kuru mēs

tulkojam kā ‘gars’, nozīmē gan elpu un prātu, gan arī spēku. Mūsu gars, mūsu būtība atspoguļojas mūsu domās un līdz ar to arī darbībās, kuras mēs veicam, lai izpaustu šīs domas vai mūsu iekšējo garastāvokli. Daudz augstāka plāksnē Dieva gars ir tāds pats; tas ir spēks, ar kura palīdzību Viņš paūz savu būtību, savu noskaņojumu un mērķi. Dievs domā un dara. „Kā Es esmu nodomājis, tā tas notiks, un, kā Es esmu nolēmis, tā tas piepildīsies” (Jes.14:24).

Dieva spēks

Vairāki panti skaidri identificē Dieva garu ar Viņa spēku. Lai radītu zemi, „Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem. Un Dievs sacīja: „Lai top gaisma”. Un gaisma tapa” (1.Moz.1:2,3).

Dieva gars bija tas spēks, kurā tika radītas visas lietas, piem., gaisma. „Ar Viņa dvesmu debesis kļūst spoži tīras, Viņa roka ir tā, kas nodūra bēguļojušo pūķi” (Ījaba 26:13). Ja mēs salīdzinām Mt.12:28 un Lk.11:20, tad mēs redzam, ka „Dieva pirksts” un „Dieva Gars” tiek lietoti kā sinonīmi – Dievs darbībā ir Viņa gars. „Ar Tā Kunga vārdu ir radītas debesis, un viss debesu spēks ir radīts ar Viņa mutes elpu” (Ps.33:6).

Tādējādi, Dieva garu apraksta sekojoši:

* Viņa elpa / dvesma * Viņa vārds * Viņa pirksts * Viņa roka

Tādēļ tas ir Viņa spēks, caur kuru Viņš paveic visas lietas. Piemēram, ticīgie ir no jauna dzimuši no Dieva (Jņ.1:13), atdzimuši ūdenī un Garā (Jņ.3:3-5). Viņa griba darbojas caur garu. Runājot par visa dabiskā radīšanu, mēs lasām: „Kad Tu sūti Savu Garu, tad viņi top dzīvi radījumi, tā Tu atjauno zemes seju” (Ps.104:30). Šis gars / spēks ir ne tikai radīšanas līdzeklis, tas ir arī visu radīto lietu uzturētājs. Varētu iedomāties, ka šī traģiskā dzīve rit uz priekšu pati no sevis bez aktīvas Dieva Gara līdzdalības. Taču Ījabam, kad viņš bija dzīves nogurdināts, tika atgādināts: Ja Dievs „Savu Garu un Savu dvasu būtu paturējis tikai Sev pašam, tad visa radība kopā iznīktu un cilvēkam būtu jākļūst atkal par pīšļiem” (Ījaba 34:14,15). Kad Dāvids līdzīgi cīnījās ar depresiju, viņš lūdza Dievu stiprināt viņu ar paklausības garu, proti, saglabāt viņa dzīvību (Ps.51:12).

Nodarbībā 4-3 mēs redzēsīm, ka mums un visai radībai dotais gars ir tas, kas uztur mūs pie dzīvības. Mūsos ir „dzīvības dvaša” (1.Moz.7:22), kas mums dota no Dieva pie dzimšanas (Ps.104:3; 1.Moz.2:7). Tas padara Viņu par „visu radīto dzīvību Dievu” (4.Moz.27:16 salīdz. ar Ebr.12:9). Tāpēc ka Dievs ir dzīvības spēks, kas uztur visu radību pie dzīvības, Viņa gars ir visur klātesošs. Dāvids atzina, ka caur Savu garu Dievs ir vienmēr ar viņu, lai kurp viņš ietu, un caur šo garu / spēku Viņš pārzina katru Dāvida domu un katru viņa prāta ievirzi. Tātad Dieva Gars ir tas līdzeklis ar kura palīdzību Viņš ir visur esošs, kaut arī personīgi Viņš ir debesīs.

„Tu zini – vai es sēdu vai ceļos – Tev ir skaidras manas domas jau no tālienes...Kurp lai es aizeju no Tava Gara, un kurp lai es bēgu no Tava vaiga?...Ja...es nolaistos jūras malā, tad arī tur mani vadītu Tava roka un Tava labā roka (proti, caur Garu) mani turētu” (Ps.139:2,7,9,10).

Šī jautājuma pareiza izpratne atklāj mums Dievu kā varenu, aktīvi strādājošu personu. Daudzi ir uzauguši ar neskaidru ‘ticību’ Dievam, bet patiesībā ‘Dievs’ ir tikai pieņēmums to prātā, melna kaste kādā smadzeņu daļā. Patiesā Dieva izpratne un Viņa visnotaļ reālā klātbūtne mums visapkārt garā var pilnīgi izmainīt mūsu priekšstatus par dzīvi. Gars ir visapkārt mums, mēs esam pastāvīgi liecinieki gara darbībai, kas atklāj mums Dievu. Dāvidam šis Dieva uzmundrinājums šķita prātu satriecošs: „Šī atziņa man ir pārāk brīnišķīga un pārāk augsta, es nevaru to saprast” (Ps.139:6). Taču līdz ar šo atziņu pieaug arī mūsu atbildība; mums ir jāpieņem, ka mūsu domas un darbi ir pilnīgi atklāti Dievam. Kad mēs analizējam mūsu stāvokli Viņa priekšā, it īpaši domājot par kristībām, mums tas ir jāpatur prātā. Dieva majestātiskie vārdi, kurus Viņš teica Jeremijam, attiecas arī uz mums: „Vai var kur kas paslēpties kādā slepenā vietā, ka Es to neredzētu, saka Tas Kungs, vai ne Es tas esmu, kas piepilda (ar gara palīdzību) debesis un zemi?” (Jer.23:24).

Svētais gars

Mēs redzējam, ka Dieva gars ir tik visaptverošs jēdziens, ka cilvēka prātu tas mulsina; tas ir Viņa prāts un noskaņojums, kā arī spēks, ar kura palīdzību Viņš Savas domas vērš darbībā. Kā cilvēks domā savā sirdī, tāds viņš arī ir (Sal.pam.23:7), un tā, Dievs ir Viņa domas, šajā ziņā Viņš ir Viņa gars (Jņ.4:24), kaut gan tas nebūt nenozīmē, ka Viņš nav dzīva būtne (skat 1.atkāpi). Lai atvieglotu mūsu cenšanos aptvert Dieva gara bezgalību, mēs dažkārt lasām par Viņa „Svēto Garu”.

Vārdkopa „Svētais Gars” ir sastopama gandrīz vienīgi Jaunajā Derībā. Vecajā Derībā sastopamās vārdkopas ir „Dieva gars” vai „Tā Kunga gars”. Ka runa ir par to pašu top skaidrs no pantiem Ap.d.2, kur aprakstīta Svētā Gara nolaišanās uz apustuļiem Vasarsvētku dienā. Pēteris skaidro, ka te piepildās pravieša Joēla vārdi, kur tas tiek aprakstīts kā Dieva gara izliešana pār visu miesu (Ap.d.2:17). Taču galvenais pravietojuma piepildījums notiks Kristus atgriešanās reizē (Jes.32:15,16). Un Lk.4:1 lasām, ka Jēzus, Svētā Gara pilns, aizgāja no Jordānas; vēlāk tajā pat nodaļā Jēzus to sasaista ar Jes.61: „Dieva Tā Kunga Gars ir pār mani”. Abos gadījumos (kā arī daudzos citos) ir skaidrs, ka Svētais Gars attiecas uz Vecās Derības „Dieva Garu”.

Ievērojiet arī, kā sekojošos pantos Svētais Gars tiek pielīdzināts Dieva spēkam.

- „Svētais Gars nāks pār tevi (Mariju), un Visu-augstākā spēks tevi apēnos” (Lk.1:35).
- „Svētā Gara spēkā...Gara spēkā, varenām zīmēm un brīnumiem” (Rom.15:13,19).
- „Mūsu evaņģēlija vēstījums neparādījās vienīgi vārdos, bet spēkā, Svētā Garā...” (1.Tes.1:5).
- Par Svētā Gara apsolījumu mācekļiem teikts, ka tiem jāpaliek pilsētā, „līdz kamēr tiksit apģērbti ar spēku no augšienes” (Lk.24:49).
- Arī Jēzu „Dievs ar Svēto Garu un spēku svaidījis” (Ap.d.10:38).
- „Svētā Gara” apsolījums (Ap.d.1:5) sakrīt ar Lk.24:49 teikto par „spēku no augšienes”. Tādējādi, mācekļi saņēma spēku no augšienes pēc tam, kad Svētais Gars nāca pār tiem (Ap.d.1:8).
- Pāvils runā par to, ka viņa sludināšana balstās Dieva spēkā: „Un mana runa un mana sludināšana nenotika pārlicināšanos gudrības vārdos, bet gara un spēka izpausmē” (1.Kor.2:4).

1-5 Vai Svētais Gars ir personība?

Nodarbība 1-4 skaidri parāda, ka Dieva gars attiecas uz Viņa spēku, kas atspoguļo Viņa „prātu” visplašākajā nozīmē. Tā iemesla dēļ, ka Dieva gars ir tik precīzs Dieva būtības un personības atspoguļojums, daži ir centušies pierādīt, ka Dieva gars ir personība, kas arī ir Dievs. Rūpīgi pārslasot iepriekšējās nodaļas, mēs redzēsim, ka Dieva gars ir Viņa prāts un spēks. Elektriība ir neredzams spēks, kas var dot vēlamu rezultātu tai personai, kas to pārvalda, bet tā nevar būt persona. Mīlestība ir kāda

rakstura sastāvdaļa, bet nevar būt persona. Dieva gars ietver Viņa mīlestību kā Viņa rakstura sastāvdaļu un attiecas arī uz Viņa spēku, bet nekādā ziņā nevar attiekties uz kādu personību, kas būtu atdalīta no Viņa.

Es to uztveru kā traģēdiju, ka vairums kristiešu pieturas pie šī maldīgā uzskata (ka gars ir persona), jo viņi pieturas pie ‘trīsvienības’ mācības. Tā apgalvo, ka ir trīs dievi, kas kaut kādā veidā ir viens un tas pats – Dievs Tēvs, Svētais Gars un Jēzus.

Ir pamats domāt, ka ‘trīsvienības’ ideja būtībā ir pagānu mantojums, kas ieviesies kristietībā – tādēļ šis vārds nav sastopams Bībelē. Ja mēs pieņemam domu, ka Dievs ir trīsvienība, tad mums jānonāk pie secinājuma, ka kaut kādā veidā Dieva spēks/gars ir persona, kas arī ir Dievs, bet ne Dievs Tēvs. Kad trīsvienības piekritējiem norāda uz loģiskas trūkumu viņu nostājā, tad visbiežāk minētais arguments ir, ka Dievs ir noslēpums un ka mums ir jāpieņem tādas lietas ticībā, nemeklējot loģiskus izskaidrojumus.

Šādi apgalvojumi tīšuprāt nepievērš uzmanību Jaunajā Derībā dotajām norādēm, ka Dieva noslēpums atklājas vārdā un Kristus darbībā.

- „Es jūs, brāļi, negribu atstāt neziņā par šo noslēpumu” (Rom.11:25).
- „...Evaņģēlijs un vēstījums par Jēzu Kristu, kurā atklājas noslēpums...” (Rom.16:25).
- „Redzi, es jums saku noslēpumu...” (1.Kor.15:51).
- „Atklādams mums Savas gribas noslēpumu...” (Ef.1:9; 3:3).
- Pāvila kalpošanas mērķis bija „sludināt evaņģēlija noslēpumu” (Ef.6:19; Kol.4:3).
- „Noslēpums...kas tagad atklāts Viņa svētajiem” (Kol.1:26,27).

Kad tik liels uzsvars tiek likts uz to, ka pamatmācībā vairs nav nekādu noslēpumu, tad tikai tāds, kas vēl maldās tumsībā, var apgalvot, ka noslēpums pastāv. Un vai tādu cilvēku neuztrauc tas, ka Bībele apraksta maldīgas reliģijas sistēmu kā „Bābeli”, saucot to par „noslēpumu” (Atkl.17:5)? Tas acīmredzami norāda uz to, ka šī sistēma

apgalvo savas ticības noslēpumu, taču patiesi ticīgie saprot šīs sievietes noslēpumu (Atkl.17:7).

Tāda miglaina spriedelēšana rodas no Dieva izpratnes, kas pamatojas tādās subjektīvās lietās kā cilvēku pieredze vai baznīcas tradīciju uztvere. Ja no mums tiek gaidīta patiesi pazemīga attieksme pret Dieva vārda mācību, tad no tā izriet, ka mums ir jālieto mums dotās spriešanas un dedukcijas spējas, lai atklātu mācībā ietvertu vēsti.

Neviens Bībelē minētais evaņģēlija sludinātājs nav teicis: ‘Tas ir noslēpums, kuru jums neizprast’. Tā vietā mēs lasām, ka viņi apelē pie cilvēku prāta, lai tie izdarītu loģiskus secinājumus no tiem dotajiem Rakstiem.

Sludinādams Evaņģēlija pamatmācību, kuru mēs tagad apspriežam šajās nodarbībās, Pāvils „runāja ar tiem par rakstiem, tos izskaidrodams un pierādīdams, ka Kristum vajadzēja ciest un augšāmcelties” (Ap.d.17:2,3). Šeit mēs sastopamies ar sistemātisku, loģisku Bībeles skaidrojumu, un rakstu ievadā teikts: „Pāvils, kā parasti...runāja ar tiem”.... Tāds bija viņa parastais sludināšanas stils (skat arī Ap.d.18:19). Saskaņā ar to, lielās Korinta kampaņas laikā Pāvils „katru sabatu mācīja sinagogā un centās *pārlicināt* jūdus...Bet, kad tie pretojās...” (Ap.d.18:4-6). Tie, kas pievērsās, bija izgājuši cauri Pāvila Bībelē balstītajam pārlicināšanas procesam.

Ievērojiet arī, ka iedvestie raksti vēršas pie loģikas un veselā saprāta, atzīmējot, ka „tie pretojās”. Līdzīgi arī Antiohijā, Pāvils un Barnabas daudzus „pamācīja un paskubināja palikt Dieva žēlastībā” (Ap.d.13:43). Viņi devās tālāk uz Ikoniju „un tā runāja, ka liels pulks jūdu un grieķu kļuva ticīgi” (Ap.d.14:1).

Kad vēlāk Pāvils stāvēja tiesas priekšā, tā pati lieliskā loģika iedvesa viņam pārlicību par nākamību: „Viņš runāja par taisnību un atturību un nākamo tiesu”, tā ka pat viņa ciniski mierīgais tiesnesis bija „pārbijies” (Ap.d.24:25).

Tā kā pievēršanās Dievam pamatā jābūt pārliecināšanas procesam, mums jābūt spējīgiem loģiski pamatot mūsu cerību un mācību.

„Turiet Kungu Kristu svētu savās sirdīs, būdami arvien gatavi aizstāvēties pret ikvienu, kas vaicā par cerības pamatu jūsos” (1.Pēt.3:15).

Savas personiskās pieredzes izklāsts, lai cik ticams tas arī būtu, nav tas pats, kas evaņģēlija izklāsts. Mums ir vienmēr jābūt gataviem pamatot Evaņģēlija sniegto cerību. Dalīšanās kāda personīgajā pieredzē nedrīkst nonākt pretrunā ar Pāvila vārdiem: „Jo mēs nesludinām paši sevi, bet Kristu Jēzu, To Kungu” (2.Kor.4:5) – un to saka cilvēks, kurš vairāk par citiem varēja runāt par personīgām attiecībām ar Jēzu.

Mūsu pievēršanās Kristum loģiskajai pamatotībai, kas nāk no Bībeles, ir jāklūst par paraugu mūsu plašākām attiecībām ar Dievu visās mūsu atlikušajās mūža dienās. Mūsu paraugs, kā vienmēr, ir agrīnie kristieši, kas mēdza paļauties uz „saprātu”, risinot administratīvās problēmas (Ap.d.6:2). Jaunās Derības vēstules arī pauž pārliecību, ka šo vēstuļu lasītāji pieņem Bībeles loģiku. Apzinoties kādi bija augstie priesteri Mozus likuma ietvaros, mēs varam skaidrāk izprast Kristus kalpošanas darba specifiku (Ebr.5:3). Uzsverot nepārspējamo Dieva mīlestību Kristū, Pāvils „liek pie sirds” brāļiem, ka saprātīgi (grieķu *logikos* – proti, loģiski) ir „nodot sevi pašus par dzīvu, svētu Dievam patīkamu upuri” (Rom.12:1). Vārds *logikos* atvasināts no grieķu vārda *logos* – vārds, kas šeit attiecināms uz Dieva Vārdu. Tātad mūsu saprātīgā atbilde Bībeles terminos balstās uz Dieva Vārdu.

Ja no rakstiem nav iespējams izdarīt loģiskus secinājumus, tad visa Bībeles studēšana zaudē jebkādu jēgu; tad tā mums nemaz nav nepieciešama, ja to var uztvert kā jauku visiem zināmu patiesību virkni vai kā aizraujošu literatūru. Un tāda tā arī šķiet esam lielā daudzumā grāmatplauktu.

Taču daudziem nopietniem kristiešiem par godu jāsaka, ka tie tic, ka Dieva gars ir persona un cenšas atrast tam pamatojumu Bībelē. Parasti citētie panti ir tie, kas runā par Dieva garu valodā, kas attiecināma uz

personu, piem., kā par „Aizstāvi” (Jņ.14:16) vai mudinot „neapbēdināt” Dieva Svēto Garu.

Agrāk mēs runājām par to, ka cilvēka „gars” var iedegties dūsmās (Ap.d.17:16); cilvēks var būt satraukts savā garā (1.Moz.41:8) vai priecīgs garā (Lk.10:21). Par viņa „garu”, proti, viņa būtību, prātu un nodomu, kas ir viņa rīcības pamatā, runā kā par atsevišķu personu, bet burtiski tas, protams, tā nav. Tieši tādā pat veidā var runāt arī par Dieva garu.

Ir jāsaprot arī, ka Bībelē ļoti bieži tiek lietota personifikācija, runājot par abstraktām lietām, piem., par gudrību runā kā par sievieti Sal.pam.9:1. Tas daudz uzskatāmāk parāda, kā darbotos gudrs cilvēks; ‘gudrība’ pati par sevi nepastāv, tā pastāv tikai cilvēka prātā, tādēļ arī tiek lietota personifikācija. Sīkāk par to lasi nodarbībā „Personifikācijas princips”.

Pāvila vēstules sākas ar žēlastības un miera novēlējumiem „no Dieva, mūsu Tēva, un Kunga Jēzus Kristus”, bet ne no Svētā Gara (Rom.1:7; 1.Kor.1:3; 2.Kor.1:2; Gal.1:3; Ef.1:2; Fil.1:2; Kol.1:2; 1.Tes.1:2; 2.Tes.1:2; 1.Tim.1:2; 2.Tim.1:2; Tit.1:4; Filemonam 3). Vai tas nav dīvaini, ja viņš uzskatīja, ka Svētais Gars ir dievības sastāvdaļa, kā to maldīgi apgalvo trīsvienības piekritēji? *Daļa* no Svētā Gara tika izlieta pār cilvēkiem (Ap.d.2:17,18; tas pats grieķu val. izteiciens lietots arī Mk.12:2; Lk.6:13; Jņ.21:10 un Ap.d.5:2). Kā mēs varam saņemt daļu no personas? Mēs saņemam „no Dieva Gara” (1.Jņ.4:13). Ja Svētais Gars ir persona, tad tas ir vienkārši muļķīgi. Vēl viena nagla šī pieņēmuma, ka Svētais Gars ir persona, zārkā ir tas fakts, ka grieķu tekstā Svētajam Garam atbilst nekatrās dzimtes vietniekvārds. Tas nozīmē, ka ikreiz, kad Svētajam Garam atbilst vīriešu dzimtes vietniekvārds, mums ir darīšana ar personifikāciju, nevis ar patiesi eksistējošu personu.

Atklāsmes grāmatas – kas dota *pēc* Kristus pacelšanās debesīs – vīzijās mēs redzam troņa telpu Debesīs. Mēs redzam Tēvu un Dēlu pie Tā labās rokas. Tas ne tikai norāda uz Tēva un Dēla attiecībām pat tagad; ir augstākā mērā zīmīgi, ka šajās vīzijās nav redzams Svētais Gars. Nav nekādas trešās personas vai būtnes klātbūtnes, kas neiztrūktu, ja ‘Trīsvienība’ pastāvētu reāli.

1-6 Personifikācijas princips

Tā ir vispārzināma patiesība, ka Bībele personificē nedzīvas, abstraktas lietas, tādas kā gudrību, bagātību, grēku, taču tikai velna sakarā ir savērptas dažādas fantastiskas teorijas. Sekojošie piemēri ilustrē šo domu.

Gudrība ir personificēta

„Labi tam cilvēkam, kas atrod gudrību, un cilvēkam, kas dabū sev skaidru prātu! Jo ir labāk iegūt gudrību nekā sudrabu, un tās augļi ir vērtīgāki par zeltu. Tā ir cildenāka par pērlēm, un viss, ko tu varētu vēlēties, nav salīdzināms ar to” (Sal.pam.3:13-15).

„Gudrība darīja sev namu un izcirta septiņus stabus” (Sal.pam.9:1).

Šie panti, kā arī pārējie, kas attiecas uz gudrību, rāda, ka gudrība tiek personificēta kā sieviete, taču tādēļ neviens to neiedomājas skaistas, pa zemi klīstošas, sievietes veidolā; visi atzīst, ka tā ir ļoti vēlama īpašība, pēc kuras cilvēkiem būtu jātiecas.

Manta ir personificēta

„Neviens nevar kalpot diviem kungiem: vai viņš vienu ienīdīs un otru mīlēs, jeb viņš vienam pieķersies un otru atmetīs. Jūs nevarat kalpot Dievam un mantai” (Mt.6:24).

Šeit manta tiek pielīdzināta *kungam*. Daudzi nopūlas, cenzdamies iegūt jo lielāku bagātību, un tādā veidā tā uzkundējas pār viņiem. Jēzus šeit saka, ka mēs nevaram to darīt, jo tad mēs nespējam pieņemt kārtā kalpot Dievam. Šī mācība ir vienkārša un efektīva un neviens tādēļ neiedomājas, ka manta ir cilvēks vārdā Mamons.

Grēks ir personificēts

„...Ikviens, kas grēku dara, ir grēka vergs” (Jņ.8:34). „Grēks ir *valdījis* nāvē” (Rom.5:21). „Vai nezināt, ka tam, kam jūs sevi nododat par paklausīgiem kalpiem, jums arī kā kalpiem jāklausa, vai nu grēkam uz nāvi, vai paklausībai Dievam – uz taisnību” (Rom.6:16).

Tāpat kā bagātību gadījumā, grēks tiek pielīdzināts kungam un tie, kas grēko, ir grēka kalpi. Neviens sapratīgs cilvēks neteiks, ka Pāvils uzskata grēku par dzīvu būtni.

Gars ir personificēts

„Bet kad nāks Viņš, Patiesības Gars, Tas jūs vadīs visā patiesībā; jo Viņš nerunās no *Sevis* paša...” (Jņ.16:13).

Jēzus šeit saka mācekļiem, ka viņi saņems Svētā Gara spēku, un tas notika Vasarsvētku dienā, kā vēstīts Ap.d.2:3,4: „viņiem parādījās it kā uguns mēles, kas sadalījās un nolaidās uz ikvienu no tiem, un visi tika piepildīti ar Svēto Garu”, kas deva tiem vienreizējas spējas darīt brīnišķīgas lietas, lai pierādītu, ka viņu vara nāk no Dieva. Svētais Gars nebija persona, tas bija spēks, taču, kad Jēzus par to runā, Viņš lieto vīriešu kārtas 3.personas vietniekvārdu: „viņš”.

Nāve ir personificēta

„Un raugi: pelēks zirgs, un tam, kas sēdēja zirgā, bija vārds – nāve” (Atkl.6:8).

Izraēla tauta ir personificēta

„Es tevi atkal uzcelšu, ka tu stāvēsi atjaunota, *Israēla jaunava!* Tu greznosies vēlreiz...” (Jer.31:4). „Es gan dzirdēju, kā Efraims žēlojās : Tu esi mani pārmācījis, un es mācījos kārtību kā iešanai jūgā nepieradināts teļš. Ļauj man atgriezties mājās, tad es atgriezīšos, jo Tu taču esi Tas Kungs, mans Dievs!” (Jer.31:18).

Sāsināts no Roberta Roberta grāmatas „Maldu ceļus ejošā kristietība”.

1-7 Apsolījumi Ēdenē

Cilvēces grēkā krišanas stāsts ir lasāms 1.Mozus grāmatas 3.nodaļā. Čūska tika nolādēta par to, ka nepareizi tulkoja Dieva vārdu, kārdinot Ievu uz nepaklausību Dieva vārdam. Vīrs un sieva tika sodīti par nepaklausību. Taču cerības stariņš pavīd šai tumšajā bildē, kad Dievs saka čūscai:

„Es celšu ienaidu starp tevi un sievu, starp tavu dzimumu un sievas dzimumu. Tas tev sadragās galvu, bet tu viņam iekodīsi papēdī” (1.Moz.3:15).

Šis pants ir ļoti noslogots; mums ir rūpīgi jādefinē dažādas šeit ietvertās lietas. Mēs vēlāk redzēsim, ka Ābrahāma īpašais pēcnācējs bija Jēzus (Gal.3:16), taču, ja mēs esam Jēzū caur kristībām, tad arī mēs esam „pēcnācēji” (Gal.3:27-29). Šis vārds „pēcnācējs” dažos tulkojumos ir dots kā „sēkla”, tā kā tas attiecas arī uz apaugļoto sēklu (1.Pēt.1:23); tādējādi patiesai ‘sēklai’ būs tēvam raksturīgās īpašības.

Tā tad čūskas pēcnācējs vai sēkla attieksies uz tādu, kam piemīt čūskai raksturīgās īpašības.

- sagrozīt Dieva vārdu
- melot
- ievest citus kārdinājumā

Sestajā nodarbībā mēs redzēsim, ka nav vienas tādas burtiskas būtnes, kas to darītu, bet ka starp mums, mūsos ir

- „mūsu vecais cilvēks” ar grēkam pakļauto miesu (Rom.6:6)
- „miesīgais cilvēks” (1.Kor.2:14)
- „vecais cilvēks, kas savu kārtību pievilts iet bojā” (Ef.4:22)
- „vecais cilvēks un viņa darbi” (Kol.3:9).

Šis grēka cilvēks mūsos ir Bībeles „velns”, čūska.

Sievas pēcnācējam bija jābūt īpašam indivīdam – „tu (čūska) *viņam* iekodīsi papēdī (1.Moz.3:15). Šai personai pastāvīgi jāsadragā čūska, proti, grēks – „Tas tev sadragās galvu”. Sitiens pa galvu izraisa čūskas nāvi, jo tās smadzenes ir galvā. Vienīgajam sievas dzimuma pēcnācējam ir jābūt Jēzum.

- Kristus Jēzus, „kas (krustā) ir iznīcinājis nāves varu (un grēku – Rom.6:23) un cēlis gaismā dzīvību un neiznīcību ar evaņģēliju” (2.Tim.1:10).
- „...Dievs, sūtīdams Savu paša Dēlu grēcīgās miesas veidā un grēka dēļ, Viņš grēku, kas bija miesā, pazudinājis uz nāvi”, proti, Bībeles velnu, čūsku (Rom.8:3).
- Jēzus „ir atklājies, lai grēkus atņemtu” (1.Jņ.3:5).
- Krustā Viņš bija „ievainots” un „satriekts” [atsauce uz 1.Moz.3:15], lai ar viņa brūcēm mēs taptu dziedināti (Jes.53:5).
- „Tā vārdu tev būs saukt Jēzus (kas nozīmē „Pestītājs”), jo Viņš atpestīs Savu tautu no viņas grēkiem” (Mt.1:21).

„Dievs sūtīja Savu Dēlu, dzimušu no sievas” (Gal.4:4). Viņš bija Marijas dēls, kaut gan Dievs bija viņa Tēvs. Tā tad šajā ziņā viņš bija sievas pēcnācējs, bet ne vīra pēcnācējs, jo viņa tēvs nebija cilvēks. Šim sievas pēcnācējam bija jābūt uz laiku grēka / čūskas ievainotam – „tu viņam iekodīsi papēdī” (1.Moz.3:15). Čūskas kodiens papēdī parasti ir pārejošs ievainojums, ja salīdzinām to ar čūskas galvas sadragāšanu.

Uzvara pār grēka / čūskas varu tika sasniegta caur Kristus upuri krustā – ievērojiet, ka augstāk citētie panti runā par Kristus uzvaru pār grēku kā jau notikušu. Pārejošais ievainojums / kodiens papēdī tādējādi attiecas uz Jēzus izciesto triju dienu nāvi. Viņa augšāmcelšanās pierādīja, ka Viņa ievainojums bija pārejošs salīdzinājumā ar Viņa nāvējošo sitienu grēkam. Interesants ir fakts, kas atrodams vēsturiskajos krustā sišanas pierakstos, ka krustā sistos pienagloja pie krusta, iedzenot naglu caur papēdi. Tādējādi Kristus nāve bija „kodiens papēdī”. Jes.53:4,5 apraksta Kristu kā Dieva „satriektu” caur nāvi krustā. Tā ir nepārprotama atsaucē uz 1.Moz.3:15 doto pravietojumu, ka čūska „iekodīs viņam papēdī”. Taču galu galā Dievs bija tas, kurš darbojās caur ļaunumu, kas Kristum bija jāizcieš; Viņš šeit tiek aprakstīts (Jes.53:10) kā tas, kas Kristu satriec ar ciešanām, vadot ļaunuma varu, kas ievainoja Viņa Dēlu. Tādējādi Dievs strādā arī caur Savu bērnu ļaunuma pieredzēm.

Konflikts šodien

Bet jums droši vien rodas jautājums: „Ja Jēzus iznīcināja grēku un nāvi (čūsku), kāpēc tie ir šeit vēl šodien?” Atbilde ir, ka Jēzus krustā iznīcināja grēka varu sevī: 1.Moz.3:15 dotais pravietojums pirmām kārtām attiecas uz konfliktu starp Jēzu un grēku. Tagad tā nozīme ir tajā, ka līdz ar to, ka Viņš ir aicinājis mūs dalīties ar Viņu Viņa uzvarā, arī mēs galu galā varam svinēt uzvaru pār grēku un nāvi. Tie, kas nav aicināti dalīties ar Kristu šajā uzvarā, vai, kas noraida šo aicinājumu, bez šaubām vēl arvien ir pakļauti grēkam un nāvei. Kaut gan grēks un nāve vēl aizvien ir arī patiesi ticīgo pieredzē caur viņu saistību ar sievas pēcnācējiem, bet tie, kas ir kristīti Kristus Vārdā (Gal.3:27), var iemantot grēku piedošanu un galu galā izglābties no nāves, kas ir grēka sekas. Tādējādi perspektīvā Jēzus „iznīcināja nāvi” krustā (2.Tim.1:10), taču nāve nekad vairs neparādīsies zemes virsū tikai tad, kad Dieva nodoms attiecībā uz zemi būs piepildījies Tūkstošgades beigās. „Jo Viņam vajag valdīt, tiekāms Viņš noliek visus ienaidniekus Sev zem kājām. Kā pēdējais ienaidnieks tiks iznīcināta nāve” (1.Kor.15:25,26).

Ja mēs esam „kristīti Kristus Vārdā”, tad apsolījumi par Jēzu, kas doti 1.Moz.3:15, attiecas arī personīgi uz mums; tie vairs nav tikai interesanti panti Bībelē, tie ir pravietojumi un apsolījumi, kas attiecas arī uz mums! Tie, kas ir kristīti Kristus Vārdā, pilnīgi iegremdējoties

ūdenī, simboliski saista sevi ar Kristus nāvi un augšāmcelšanos, pieceļoties no ūdens (skat Rom.6:3-5).

Ja mēs patiesi esam Kristū, tad mūsu dzīvēs atbalsosies 1.Moz.3:15 teiktie vārdi – mēs izjutīsim pastāvīgu iekšēju cīņu („ienaidu”) starp labo un ļauno. Izcilais apustulis Pāvils apraksta gandrīz šizofrēnisko cīņu starp grēcīgo un garīgo viņā pašā (Rom.7:14-25). Pāvils Tourniers trāpīgi nosauc to par „iekšēju vardarbību”.

Pēc kristībām Kristus Vārdā šai iekšējai cīņai mūsos ar grēku ir dabīgi jāpieaug spēkā – un tā mūždien. Savā ziņā tas nav viegli, jo grēka vara ir spēcīga. Bet no otras puses mums ir vieglāk, jo mēs esam Kristū, kas jau ir cīnījies un uzvarējis šai cīņā.

Pats pirmais čūskas dzimuma pēcnācējs bija Kains. Atšķirībā no čūskas, kurai nebija priekšstata par morāli, Kains zināja atšķirību starp patiesību un meliem; viņš zināja, ko Dievs no viņa sagaida, taču viņš izvēlējās čūskas domāšanas veidu, kas noveda to pie slepkavības un meliem.

Tā kā tie bija ebreji, kas īstenībā nodeva Jēzu nāvē, proti, ‘iekoda sievas pēcnācēja papēdī’, jādomā, ka viņi ir galvenie čūskas pēcnācēju piemēri. To apstiprina Jānis Kristītājs un Jēzus.

„Redzēdams daudz farizeju un saduķeju (ebreju grupa, kas nodeva Kristu) nākam kristīties, viņš (Jānis) tiem sacīja: ‘Jūs odžu dzimums, kas jums mācīja bēgt no nākamās dusmības?’” (Mt.3:7).

„Jēzus, viņu (farizeju) domas nomanīdams, tiem sacīja...Jūs odžu dzimums, kā jūs varat labu runāt, paši ļauni būdami?” (Mt.12:25,34).

Pasaulei piemīt tās pašas odžu dzimuma rakstura īpašības. Mums ir jāseko Kristus piemēram mūsu attiecībās ar cilvēkiem, kas ir čūskas dzimuma pēcnācēji.

- Viņš sludināja tiem mīlestības un patiesas žēlastības garā, bet

- Viņš neļāvās ietekmēties no viņu ceļiem un domām un
- Viņš parādīja tiem Dieva mīlestības pilno raksturu, atklājot to ar Sava dzīves veida piemēru.

Taču neskatoties uz to, tie viņu ienīda. Viņa centieni pakļauties Dievam izraisīja to greizsirdību. Pat Viņa ģimene (Jņ.7:5; Mk.3:21), un tuvi draugi (Jņ.6:66) atkāpās no Viņa un vairs nestaigāja Viņam līdzi. Pāvilam bija līdzīga dzīves pieredze, kad viņš bēdājās par tiem, kas kādreiz bija ar viņu dalījušies priekos un bēdās.

„Kur tad nu paliek jūsu svētais prieks?...Tātad es esmu tapis jūsu ienaidnieks, sacīdams jums patiesību.” (Gal.4:14-16).

Patiesība nemēdz būt populāra; tas, ka mēs zinām to un dzīvojam saskaņā ar to, vienmēr radīs mums kādu problēmu, līdz pat vajāšanām.

„Kā toreiz miesīgi dzimušais vajāja garīgi (no dzīvā un paliekamā Dieva vārda – 1.Pēt.1:23) dzimušo, tā arī tagad” (Gal.4:29).

„Netaisnais taisnajam šķiet negantība esam, un taisna ceļa gājējs ir negantība bezdievim” (Sal.pam.29:27). Pastāv abpusējs naidis starp ticīgo un pasauli.

Ja mēs patiesi esam vienoti ar Kristu, mums ir daļēji vismaz jāizjūt arī viņa pārdzīvotās ciešanas, lai mēs varētu līdz ar Viņu svinēt uzvaru. Un tajā atkal Pāvils mums rāda nesalīdzināmu piemēru.

„Patiesi ir šis vārds: ja mēs esam līdzīgi miruši, tad mēs arī līdzīgi dzīvosim; ja mēs pastāvam ciešanās, tad mēs arī līdzīgi valdīsim...tāpēc es visu panesu” (2.Tim.2:10-12).

„ Ja viņi Mani (Jēzu) ir vajājuši, viņi vajās arī jūs...to visu viņi jums darīs Mana Vārda dēļ” (Jņ.15:20,21).

Lasot šādus pantus, neviļus jādōmā, ‘Ja jau būt saistītam ar sievas pēcnācēju Jēzu, nozīmē visu tikko lasīto, tad es drīzāk atturos’. Bet skaidrs, ka mums nekad nebūs jāizcieš nekas, kas mums nebūtu pa spēkam. Kaut gan pašuzpurēšanās bez šaubām ir nepieciešama, lai mēs būtu pilnībā vienoti ar Kristu, mūsu saistība ar Viņu nesīs tik diženu atalgojumu, ka „šī laika ciešanas ir nenozīmīgas, salīdzinot ar nākamo godību, kas atspīdēs pār mums.” Un pat tagad Viņa nestais upuris dod iespēju mūsu lūgšanām pēc palīdzības ciešanu laikā ātrāk tikt uzklausītām. Un tam visam pievienojiet vēl arī šos uzmundrinājuma vārdus:

„Dievs ir uzticīgs, Viņš neļaus jūs pārbaudīt pāri jūsu spējām, bet darīs pārbaudījumam tādu galu, ka varat panest” (1.Kor.10:13).

„To visu Es esmu runājis uz jums, lai jums miers būtu Manī. Pasaulē jums ir bēdas; bet turiet drošu prātu, Es pasauli esmu uzvarējis!” (Jņ.16:33).

„Ko nu sacīsim par visu to? Ja Dievs par mums, kas būs pret mums?” (Rom.8:31).

1-8 Apsolījumi Ābrahāmam

Pastāv saistība starp apsolījumiem Ābrahāmam un apsolījumiem Ēdenē. Ābrahāmam tika apsolītas tās pašas lietas, kas bija zaudētas Ēdenē. Zeme, kur piens un medus tek (salīdz. ar Ēdenes dārzu); neskaitāms daudzums tautas (salīdz. ar „augļojieties un vairojieties!”), un karaļa kārta (salīdz. ar „pakļaujiet sev to, un valdiet pār...”, 1.Moz.1:28). Šeit var redzēt, kā Dieva nodoma zelta pavediens sasniedz jaunu attīstības pakāpi – Viņa nodomam, kas atklājas apsolījumos, bija jādod iespēja Viņa tautai atgūt to, kas bija zaudēts Ēdenē.

Evaņģēlijs, kuru sludināja Jēzus un apustuļi, pamatos neatšķīrās no tā, kas bija zināms Ābrahāmam. Raksti „ir Ābrahāmam iepriekš pasludinājuši prieka vēsti” (Gal.3:8). Šie apsolījumi ir tik būtiski, ka Pēteris sāka un nobeidza savu publisko Evaņģēlija sludināšanu ar atsauci uz tiem (Ap.d.3:13,25). Ja mēs saprotam, kas tika solīts

Ābrahāmam, tad mums ir sākotnējs priekšstats par kristiešu evaņģēliju. Ir vēl citi norādījumi uz to, ka „evaņģēlija” aizsākumi nav saistāmi tikai ar Jēzus laiku.

- „Arī mēs jums sludinām, ka Dievs, Jēzu uzmodinādams, mūsu bērniem piepildījis solījumu, ko Viņš (ebreju) tēviem devis” (Ap.d.13:32).
- „Dieva evaņģēliju, ko Viņš jau iepriekš apsolījis caur Saviem praviešiem (piem., Ābrahāmu, 1.Moz.20:7) svētajos rakstos” (Rom.1:1,2).
- „Jo tādēļ arī mirušiem ir prieka vēsts sludināta” (1.Pēt.4:6) – proti, ticīgajiem, kas dzīvojuši un miruši pirms pirmā gadsimta.
- „Jo arī mums evaņģēlijs ir pasludināts tāpat kā viņiem” (Ebr.4:2) – proti, Izraēlam tuksnesī.

Apsolījumi Ābrahāmam ietver divas pamattēmas.

1. To, kas saistās ar Ābrahāma īpašo pēcnācēju un
2. to, kas saistās ar Ābrahāmam apsolīto zemi.

Jaunajā Derībā šie apsolījumi tiek komentēti un, saskaņā ar mūsu nodomu dot Bībelei iespēju izskaidrot pašai sevi, mēs apvienosim abu derību mācības, tādējādi iegūstot skaidrību par derību, kas slēgta ar Ābrahāmu.

Ābrahāms sākotnēji dzīvoja Ūrā, bagātā pilsētā, kas atradās tagadējās Irākas teritorijā. Mūsdienu arheologi atklājuši, ka jau Ābrahāma laikā pilsēta bija sasniegusi augstu civilizācijas līmeni ar darbojošos banku sistēmu, civildienestu un attiecīgu infrastruktūru. Ābrahāms kaut kādā veidā apzinājās Dievu un Viņa vārdu, taču viņš bija vienīgais pilsētā, kura sirds bija uzticīga Dievam (Jes.51:2; Neh.9:8). Tad nāca vienreizējais Dieva aicinājums Ābrahāmam atstāt šo labiekārtoto dzīvi un doties ceļā uz apsolīto zemi. Pilnīgas skaidrības par to, tieši kurp doties un kas gaidāms, nebija. Kopumā noietā ceļa garums sastādīja aptuveni 2 400 km. Apsolītā zeme bija Kānaāna – tagadējā Izraēla.

Ābrahāma dzīves laikā Dievs viņam vairākkārt parādījās, atkārtojot un papildinot Savus solījumus viņam. Šie apsolījumi ir Kristus evaņģēlija pamats un kā patiesus kristiešus arī mūs Dievs aicina tāpat kā

Ābrahāmu atstāt šīs dzīves pārejošās lietas un dzīvot ticībā, nešauboties Dieva apsolījumu drošībā, sekojot Viņa Vārdam. Mēs ļoti labi varam stādīties priekšā, kā Ābrahāms savā prātā apsvēra šos apsolījumus garā ceļojuma laikā. „Ticībā Ābrahāms ir paklausījis aicinājumam un gāja uz to vietu, ko nācās saņemt par mantojumu, un gāja, nezinādams, kurp viņš iet” (Ebr.11:8).

Pirmo reizi pārdomājot Dieva apsolījumus, arī mūs var pārņemt sajūta, ka mēs nezinām tieši kāda būs šī apsolītā zeme Dieva Valstībā. Taču mūsu ticībai Dieva Vārdam ir jābūt tik stiprai, ka mēs ar prieku tam pakļautos.

Ābrahāms nebija klejotāju cilts pārstāvis, kuram nekas labāks nebija gaidāms, kā vien uz labu laimi noticēt šiem apsolījumiem. Viņa apkārtējā vide daudzējādā ziņā pamatos bija līdzīga mūsējai. Grūtie lēmumi, kas viņam bija jāpieņem, būtībā līdzinās tiem, kas jāpieņem mums, pārdomājot, vai pieņemt un sekot Dieva Vārda apsolījumiem – darba kolēģu izbrīna, greizie kaimiņu skati („Viņš ir ticīgais!”)... Ābrahāmam tas viss bija pazīstams. Lai to visu pārdzīvotu droši vien bija vajadzīga milzīga motivācija. Un vienīgais, kas deva šo motivāciju visu garo ceļojuma gadu laikā, bija Dieva vārds. Viņš droši vien no galvas bija iemācījies šos apsolījuma vārdus, katru dienu domājot par to nozīmi viņa dzīvē.

Parādot līdzīgu ticību un rīkojoties saskaņā ar to, mēs varam iemantot tādu pat godu kā Ābrahāms – būt Dieva mīļotai Ābrahāma atvasei (Jes.41:8), rast Dieva atziņu (1.Moz.18:17) un drošu pārliecību par mūžīgu dzīvi Dieva Valstībā. Mēs atkal uzsveram, ka Kristus evaņģēlijs balstās uz šiem solījumiem Ābrahāmam. Patiesa ticība kristiešu vēstij nozīmē nelokāmu ticību Ābrahāmam dotajiem apsolījumiem. Bez tās mūsu ticība nav ticība. Kvēlā aizrautībā mums būtu atkal jālasa un jāpārļasa Dieva un Ābrahāma sarunas.

Par zemi

1. „Izej no savas zemes...uz zemi, kuru es tev rādīšu” (1.Moz.12:1).
2. Un Ābrahāms „savos pārgājienos gāja no dienvidiem uz Bēтели.... Un Tas Kungs teica Ābrahāmam...: ‘Pacel savas acis un raugies no tās vietas, kur tu atrodies, uz ziemeļiem un dienvidiem, uz austrumiem un

rietumiem, jo visas tās zemes, ko Es tev rādu, Es uz mūžīgiem laikiem došu tev un taviem pēcnācējiem” (1.Moz.13:3, 14-17).

3. „Tas Kungs noslēdza ar Ābrahāmu derību, sacīdams: ‘Taviem pēcnācējiem Es došu šo zemi, no Ēģiptes upes līdz lielajai upei – Eifratas upei’” (1.Moz.15:18).
4. „Es tev un taviem pēcnācējiem došu šo zemi, kurā tu miti kā svešinieks, visu Kānaāna zemi par mūžīgu īpašumu” (1.Moz.17:8).
5. „Ābrahāmam...dotais solījums, ka viņš iemantos pasauli” (Rom.4:13).

Mēs varam izsekot pakāpeniskai Dieva nodoma atklāsmei Ābrahāmam.

1. ‘Ir zeme, uz kuru Es gribētu, lai tu dodies.’
2. ‘Tu esi ieradies šai zemē, kuru Es došu tev un taviem pēcnācējiem par mūžīgu īpašumu’. Ievērojiet, ka šis mūžīgās dzīves apsolījums ir dots bez kādas cilvēku autoritātes piemītošas pompozitātes.
3. Apsolītās zemes platība tiek norādīta konkrētāk.
4. Ābrahāmam nebija jāuztver, ka šis apsolījums īstenosies viņa dzīves laikā – viņam bija jāmīt kā „svešniekam” šai zemē, kaut gan vēlāk viņš tur dzīvos mūžīgi. Ar to tiek netieši izteikts, ka viņš nomirs un tad vēlāk augšāmcelsies, lai saņemtu šo apsolījumu.
5. Pāvils acīmredzot iedvesmā rakstot, uztvēra Ābrahāmam dotos apsolījumus kā apsolījumus iemantot visu pasauli.

Raksti mums nemitīgi atgādina, ka Ābrahāms nepieredzēja apsolījumu piepildīšanos savas dzīves laikā.

„Ticībā viņš apmetās apsolītajā zemē kā svešinieks, dzīvodams teltīs” (Ebr.11:9).

Viņš dzīvoja zemē kā svešinieks, izjūzdams, iespējams, bēgļiem raksturīgo neizteikto nedrošību un neatbilstību. Nevarētu teikt, ka viņš ar saviem pēcnācējiem dzīvotu savā zemē. Ābrahāms un viņa pēcnācēji Īzāks un Jēkabs (kuriem šie apsolījumi tika atkārtoti) „ir miruši ticībā, apsolītās lietas nesaņēmuši, bet no tālienes tās redzēdami un sveikdami,

un apliecinājuši, ka viņi ir svešinieki un piemājoņi virs zemes” (Ebr.11:13). Pievērsiet uzmanību četriem posmiem.

- Iepazīšanās ar apsolījumiem – kā mēs to darām šajā pētījumā.
- Pārlicības gūšana par tiem – ja Ābrahāmam bija vajadzīgs laiks, lai pārliecinātos par tiem, vai mums tas neprasīs vēl vairāk laika?
- To pieņemšana – kristoties Kristus Vārdā (Gal.3:27-29).
- Apliecināšana pasaulei ar savu dzīves veidu, ka šī pasaule nav mūsu īstās mājas, ka mēs dzīvojam cerībā uz nākamo Valstību zemes virsū.

Ja mēs pareizi novērtējam visas šīs lietas, tad Ābrahāms kļūst par mūsu cēlo varoni un paraugu. Galējā atskārsme, ka apsolījumu piepildīšanās sagaidāma tikai nākotnē, nāca pār veco nogurušo vīru, kad mira viņa sieva; viņam bija jānopērk daļa no apsolītās zemes, lai to apglabātu (Ap.d.7:16). Patiesi Dievs „nedeļa viņam tur nekādu mantojuma tiesu, pat ne pēdas platumā, un tomēr solīja to dot par īpašumu viņam un viņa pēcnācējiem” (Ap.d.7:5). Tagadējie garīgie bērni / Ābrahāma pēcnācēji var sajūst tikpat lielu neatbilstību, pērkot vai īrējot īpašumu uz zemes, kas tiem apsolīta kā mūžīgs mantojums!

Taču Dievs tur Savus solījumus. Nāks diena, kad Ābrahāms un visi, kas saņēmuši šos apsolījumus, tiks atalgoti. Ebr.11:13,39,40 to vēlreiz apliecina.

„Šie visi ir miruši ticībā...un...nesaņēma apsolīto, tāpēc ka Dievs mums kaut ko labāku bija paredzējis, lai viņi bez mums nesasniegtu pilnību”.

Tādēļ visi patiesi ticīgie tiks atalgoti vienlaicīgi, proti, kad Augstais tiesnesis sēdēs uz Sava godības krēsla tiesas dienā (2.Tim.4:1,8; Mt.25:31-34; 1.Pet.5:4). No tā izriet, ka pirms tiesas dienas tie, kam jāstājas tiesas priekšā, kā Ābrahāms un citi, kuriem bija zināmi šie apsolījumi, tiks augšāmcelti. Ja tie nav saņēmuši apsolījumus un saņems tos tikai pēc augšāmcelšanās un tiesas Kristus atgriešanās dienā, nav citas alternatīvas kā pieņemt, ka tādi kā Ābrahāms pašreiz atrodas bezapziņas stāvoklī līdz Kristus atnākšanas brīdim. Taču vitrāžas stiklu mozaīka baznīcās visā pasaulē ataino Ābrahāmu debesīs, jau tagad saņemot apsolīto atalgojumu par dzīvi ticībā. Tūkstošiem

cilvēku gadsimtiem ilgi staigā gar šīm vitrāžām, uztverot tās kā reliģiozu patiesību. Vai jums pietiks Bībelē pamatotas drosmes atdalīties no šīs masas?

Par pēcnācēju

Kā mēs jau agrāk noskaidrojām, apsolījums par pēcnācēju attiecas pirmām kārtām uz Jēzu un otrkārt uz tiem, kas ir „Kristū” un kas tādēļ arī tiek pieskaitīti Ābrahāma pēcnācējiem.

1. „Un Es tevi darīšu par lielu tautu, Es tevi svētīšu un...tevī būs svētītas visas zemes ciltis” (1.Moz.12:2,3).
2. „Es darīšu tavus pēcnācējus itin kā zemes pīšļus; ja kāds var saskaitīt zemes pīšļus, tas arī tavus pēcnācējus varēs saskaitīt...visas tās zemes, ko Es tev rādu, Es uz mūžīgiem laikiem došu tev un taviem pēcnācējiem” (1.Moz.13:15,16).
3. „Skaties uz debesīm un skaiti zvaigznes; vai tu spēj tās izskaitīt? Tikpat daudz būs tev pēcnācēju...Taviem pēcnācējiem Es došu šo zemi” (1.Moz.15:5,18).
4. Es tev un taviem pēcnācējiem došu šo zemi...visu Kānaāna zemi par mūžīgu īpašumu; un Es tiem būšu par Dievu” (1.Moz.17:8).
5. „Es tevi svētīdams svētīšu un vairodams vairošu tavus pēcnācējus kā debesu zvaigznes, kā smiltis jūras malā. Un tavi pēcnācēji iekaros tavu ienaidnieku vārtus. Un tavos pēcnācējos tiks svētītas visas zemes tautas, tāpēc ka tu esi paklausījis Manai balsij” (1.Moz.22:17,18).

Un atkal, Ābrahāma priekšstats par „pēcnācēju” tiek pakāpeniski paplašināts.

1. Vispirms viņam tiek teikts, ka viņam būs liels skaits pēcnācēju un caur viņa „pēcnācēju” būs svētītas visas zemes ciltis.
2. Vēlāk viņam tiek teikts, ka viņam būs pēcnācējs, kas ietvers lielu skaitu ļaužu. Šie ļaudis, līdz ar viņu, mūžīgi dzīvos tai zemē, kurā viņš ir ieradies, proti, Kānaānā.
3. Viņam tiek teikts, ka viņa pēcnācēju būs tikpat daudz, cik zvaigžņu pie debesīm. Tas varētu nozīmēt lielu skaitu garīgu

pēcnācēju (zvaigžņu pie debesīm), kā arī lielu skaitu dabīgu pēcnācēju (zemes pīšļu).

4. Un iepriekšējie apsolījumi tiek apstiprināti apgalvojot, ka šiem daudzajiem ļaudīm būs personīgas attiecības ar Dievu.
5. Pēcnācējs gūs uzvaru pār saviem ienaidniekiem.

Ievērojiet, ka caur pēcnācēju tiks „svētītas” visas zemes ciltis. Bībelē svētība nereti tiek saistīta ar grēku piedošanu. Galu galā tā ir lielākā svētība, ko vien Dievu mīlošs cilvēks varētu vēlēties. Un tā mēs lasām: „Svētīgs, kam pārkāpumi tiek piedoti” (Ps.32:1); „Svētības biķeris” (1.Kor.10:16) ir vīna glāze, kas simbolizē Kristus asinis, pateicoties kurām tika sasniegta piedošana.

Vienīgais Ābrahāma pēcnācējs, kas pasaulei ir atnesis grēku piedošanu, bez šaubām, ir Jēzus un Jaunās Derības komentāri, kas attiecas uz apsolījumiem Ābrahāmam, to apstiprina.

„Ābrahāmam un viņa dzimumam ir doti apsolījumi. Nav rakstīts „un dzimumiem”, tas ir par daudziem, bet par vienu: „un tavam dzimumam”, proti, Kristum” (Gal.3:16).

„Jūs esat...šīs derības bērni, ko Dievs ir slēdzis ar jūsu tēviem, sacīdams uz Ābrahāmu: un tavos pēcnācējos tiks svētītas visas ciltis virs zemes. – Jums vispirms Dievs devis Savu Kalpu un To sūtījis, lai Viņš jūs svētītu, ka ikviens atgriežas no sava ļaunuma” (Ap.d.3:25,26).

Pievērsiet uzmanību tam, kā Pēteris citē un interpretē 1.Moz.22:18.

Pēcnācējs = Jēzus

Svētība = grēku piedošana.

Apsolījums, ka pēcnācējs, Jēzus, gūs uzvaru pār saviem ienaidniekiem, tagad daudz labāk iederas, ja mēs to attiecinām uz viņa uzvaru pār grēku – vislielāko Dieva tautas, un tādēļ arī Jēzus, ienaidnieku.

Par pievienošanos pēcnācējam

Tagad mums jau jābūt skaidrībā par to, ka Ābrahāmam bija zināmi kristiešu evaņģēlija pamatelementi. Taču šie būtiskie apsolījumi bija doti Ābrahāmam un viņa pēcnācējam – Jēzum. Un kā tad ar citiem? Pat tie, kas cēlušies no Ābrahāma, automātiski nepievienojas šim īpašajam pēcnācējam (Jņ.8:39; Rom.9:7). Kaut kādā veidā mums ir tik cieši jāsaplūst ar Jēzu, lai Viņš dalītos ar mums Viņam domātajos apsolījumos. Tas ir iespējams kristoties Jēzus Kristus Vārdā (Rom.6:3-5; Ap.d.2:38; 8:16; 10:48; 19:5). To nevar pateikt skaidrāk par to, kā tas teikts Gal.3:27-29:

„Jo jūs visi, kas esat kristīti Kristus Vārdā, esat tērpušies Kristū. tur nav ne jūda, ne grieķa, nav ne kalpa, nedz svabadā, tur nav ne vīra, nedz sievas, jo jūs visi esat viens Kristū Jēzū. Bet, kad jūs piederat Kristum, tad jūs esat Ābrahāma dzimums, mantinieku pēc apsolījuma”.

Apsolījums attiecas uz mūžīgu dzīvi uz zemes, saņemot piedošanas svētību caur Jēzu. Kristoties Jēzus Kristus (īpašā pēcnācēja) Vārdā, mēs arī kļūstam mantinieki pēc apsolījuma. Un tā, Rom.8:17 mēs esam nosaukti par „Kristus līdzmantiniekiem”. Visas zemes tautas tiks „svēfītas”, kļūstot par apsolījuma mantiniekiem caur kristībām Viņa Vārdā (1.Moz.22:18).

Atcerieties, ka caur pēcnācēju svēfīti tiks ļaudis no visām pasaules malām; un pēcnācējam ir jāklūst par tik lielu cilvēku grupu, cik smilšu jūrmalā, cik zvaigžņu debesīs. Tātad tiem vispirms ir jāsaņem svētība, lai tie varētu kļūt par pēcnācējiem. Un tie stāstīs par To Kungu nākamajām paaudzēm (Ps.22:31).

Mēs varam apkopot Ābrahāmam dotos divu veidu apsolījumus.

1. Zeme – Ābrahāms un viņa pēcnācējs Jēzus, kā arī tie, kas ir Viņā, mantos Kānaāna zemi un paplašinoties arī visu zemi uz mūžīgiem laikiem. Šajā dzīvē viņi to neiemantos, taču tas notiks pēdējā dienā, Kristus atgriešanās dienā.
2. Pēcnācējs – pirmsākumā tas bija Jēzus. Caur Viņu tiks uzvarēti cilvēces grēki („ienaidnieki”) un piedošanas svētība būs pieejama visām tautām.

Kristoties Jēzus Kristus Vārdā, mēs saplūstam ar Ābrahāmam apsolīto pēcnācēju.

Šie divējādie apsolījumi caurvij arī Jaunās Derības sludināšanu un nav jābrīnās, ka cilvēki, kas dzirdējuši šo sludināšanu, pieņem kristību. Tas bija un ir tas ceļš, pa kuru šie apsolījumi nonāk līdz mums. Tagad ir saprotams, kāpēc Pāvils, sirmā vecumā savas nāves priekšā, varēja nosaukt savu cerību par „Izraēla cerību” (Ap.d.28:20): patiesa kristieša cerība ir sākotnējā ebreju cerība. Kristus komentārs, ka „pestīšana nāk no jūdiem” (Jņ.4:22) attiecas arī uz nepieciešamību kļūt par ebreju garā, lai caur Kristu gūtu labumu no pestīšanas apsolījumiem, kas tika doti ebreju tēviem.

Mēs lasām, ka agrīnie kristieši sludināja:

1. „Evaņģēliju par Dieva valstību un
2. Jēzus Kristus Vārdu” (Ap.d.8:12).

Tās bija tieši tās pašas divas lietas, kas tika nedaudz savādāk izskaidrotas Ābrahāmam.

1. Apsolījumi par zemi un
2. Apsolījumi par pēcnācēju.

Starp citu atzīmējiet sev, ka „šīs lietas” par Valstību un Jēzu tiek apkopotas kā „Kristus sludināšana” (Ap.d.8:5). Brīžiem to uztver kā apgalvojumu „Jēzus mīl jūs! Sakiet, ka jūs ticat tam, ka Viņš mira par jums, un jūs esat glābti!” Un tas viss savā ziņā tā arī ir. Taču vārds „Kristus” ietver sevī mācību par vairākām lietām par Viņu un par Viņa nākamo Valstību. Labā vēsts par šo Valstību, kas tika sludināta Ābrahāmam, spēlēja lielu lomu sākotnējā Evaņģēlija sludināšanā.

Efezā Pāvils, „iegājis sinagogā, atklāti sludināja trīs mēnešus, sarunādams un pārliecinādams par Dieva valstību” (Ap.d.19:8; 20:25); un tāda bija arī viņa gulbja dziesma Romā: „Viņš tiem izskaidroja, apliecinādams Dieva valstību un pārliecinādams tos par Jēzu, sākot ar Mozus bauslību un praviešiem” (Ap.d.28:23,31). Tas, ka varēja tik daudz runāt par Evaņģēlija vēsti par valstību un Jēzu pierāda, ka Evaņģēlija pamata vēstījums bija kas vairāk par vienkārši vārdiem „Ticiet Jēzum”. Dieva atklāsme Ābrahāmam bija daudz sīkāk izklāstīta

un tās lietas, kas viņam tika apsolītas, ir patiesā kristiešu evaņģēlija pamats.

Mēs parādījām, ka kristības Jēzus Vārdā padara mūs par pēcnācējiem Kristū Jēzū un tādēļ arī par apsolījumu mantiniekiem (Gal.3:27-29), taču lai saņemtu glābšanu pēc apsolījuma nav pietiekami tikai kristīties. Lai mēs iemantotu pēcnācējam dotos apsolījumus mums ir jāpaliek pēcnācējā, Kristū. Tādēļ kristības ir tikai sākums; mēs esam uzsākuši skrējieni, kas mums ir jānoved līdz galam. Neaizmirstiet, ka vien fiziskā piederība Ābrahāma pēcnācējiem nenozīmē to, ka mēs esam pieņemami Dievam. Izraēlieši ir Ābrahāma pēcnācēji, bet tas nenozīmē, ka viņi tiks glābti bez kristībām un bez savas dzīves pakārtošanas Kristum un Ābrahāma piemēram (Rom.9:7,8; 4:13,14). Jēzus teica ebrejiem: „Es zinu, ka jūs esat Ābrahāma dzimums. Un tomēr jūs Mani meklējat nokaut...Ja jūs esat Ābrahāma bērni, darait Ābrahāma darbus!” (Jņ.8:37,39), kas nozīmē dzīvot ticībā Dievam un Kristum, apsolītajam pēcnācējam (Jņ.6:29).

Pēcnācējam vai „sēklai” ir jābūt ar tām pašām rakstura īpašībām, kas piemita viņa sencim. Ja mēs esam patiesi Ābrahāma pēcnācēji, tad mums ir jābūt ne tikai kristītiem, bet jābūt stingriem ticībā Dieva apsolījumiem, tieši tādiem ticībā, kāds bija Ābrahāms. Tādēļ viņu sauc „par tēvu visiem, kas tic...bet arī seko tai ticībai, kas bija mūsu tēvam Ābrahāmam” (Rom.4:11,12). „Tātad atzīstiet (proti, no visas sirds), ka tie, kas tic, ir Ābrahāma bērni” (Gal.3:7). Pāvils šeit atsaucas uz jūdaismam pievērsto ne-ebreju („prozelītu”) praksi pieņemt vārdu *ben Avraham* – Ābrahāma dēls. Patiesā pievēršanās Izraēla cerībai, Pāvils saka, nenozīmē pievienošanos jūdaismam, tā sasniedzama caur ticību un kristībām (Gal.3:27-29).

Patiesai ticībai ir jāizpaužas darbos, citādi, Dieva acīs, tā nav ticība (Jēkaba 2:17). Mēs pierādām savu ticību šiem apsolījumiem, kurus mēs esam izstudējuši, pirmkārt, ar to, ka mēs kristāmies, tā lai šie apsolījumi attiektos arī personīgi uz mums (Gal.3:27-29). Tā ir pat Vecās Derības doma – jo Dāvids saka, ka patiesi ticīgais būs līdzdalīgs Ābrahāmam dotajiem apsolījumiem, ka „viņa dzimums iemantos zemi” un Dieva derība vedīs viņus pie īstās atziņas (Ps.25:13,14). Un tā, vai jūs patiesi ticat Dieva apsolījumiem? Šo jautājumu mums ir sev jāuzdod pastāvīgi visas dzīves garumā.

Vecā un Jaunā derība

Uz šo brīdi ir jau jābūt skaidrībai par to, ka Ābrahāmam dotie apsolījumi īsumā atveido Kristus evaņģēliju. Otrs svarīgs apsolījumu komplekts, ko Dievs devis ebrejiem, ir skatāms kontekstā ar Mozu bauslību. Bauslības vārdi noteica, ja ebreji turēs Tā Kunga baušļus, tad pār tiem šai dzīvē nāks visas Kunga svētības (5.Moz.28). Šajā apsolījumu komplektā jeb „derībā” nebija mūžīgās dzīves apsolījuma. Tādējādi, mēs redzam, ka tika slēgtas divas „derības”.

1. Ar Ābrahāmu un viņa pēcnācēju, kas solīja apžēlošanu un mūžīgu dzīvi Tā Kunga valstībā, kad Kristus atgriezīsies. Šis apsolījums tika dots arī Ēdenē un Dāvidam. Tā ir „jaunā derība”. Kad šī „jaunā derība” tiks noslēgta ar Izraēlu Kristus atgriešanās laikā, tā ietvers sevī Ābrahāmam doto apsolījumu „Es būšu viņu Dievs” (Jer.31:33 salīdz. ar 1.Moz.17:8).
2. Ar ebreju tautu Mozu laikā, kas tiem solīja mieru un laimi tagadējā dzīvē, ja viņi turēs visus Tā Kunga baušļus, kas tika doti Mozum.

Dievs solīja Ābrahāmam piedošanu un mūžīgu dzīvi Valstībā, bet tas bija iespējams tikai caur Jēzus upuri. Šī iemesla dēļ mēs lasām, ka Kristus nāve krustā apstiprināja Ābrahāmam dotos apsolījumus (Gal.3:17; Rom.15:8; Dan.9:27; 2.Kor.1:20), tādēļ viņa asinis tiek sauktas par „jaunās derības asinīm” (Mt.26:28). Tieši tādēļ, lai mēs to atcerētos, Jēzus lika mums regulāri pacelt vīna kausu, kas simbolizē Viņa asinis, lai atgādinātu par šīm lietām (skat 1.Kor.11:25): „Šis biķeris ir jaunā derība Manās asinīs” (Lk.22:20). Nav nekādas jēgas „maizes laušanai” Jēzus un Viņa darba piemiņai, ja mums trūkst sapratnes par šīm lietām.

Jēzus upuris darīja iespējamu piedošanu un mūžīgu dzīvi Dieva valstībā; tas bija Ābrahāmam doto apsolījumu apstiprinājums; „Jēzus ir tapis par labākas derības galvnieku” (Ebr.7:22). Ebr.10:9 Jēzus teic, ka nācis Dieva prātu darīt: „Viņš atceļ pirmo, lai nodibinātu otru”. Tas parāda, ka līdz ar to, ka Jēzus apstiprināja Ābrahāmam dotos solījumus, Viņš atcēla otru, caur Mozu doto derību. Tikko citētie panti par to, ka

caur Savu nāvi Jēzus apstiprināja jauno derību, netieši norāda uz vecās derības pastāvēšanu, kuru Viņš atcēla (Ebr.8:13).

Tas nozīmē, ka, kaut gan derība attiecībā uz Kristu tika dota agrāk, tā nestājās spēkā līdz pat Viņa nāvei, tādēļ to sauc par „jauno” derību. Caur Mozu dotās „vecās” derības mērķis bija vēstīt par nākamajiem Jēzus darbiem un izcelt to, cik svarīgi ir ticēt apsolījumiem par Kristu (Gal.3:19,21). Un otrādi, ticība Kristum apstiprina caur Mozu dotās bauslības patiesību (Rom.3:31). Pāvils to vērtē šādi: „Tā tad bauslība līdz Kristum ir bijusi mūsu audzinātāja, lai mēs ticībā kļūtu taisnoti” (Gal.3:24). Tieši šī iemesla dēļ Mozus dotā bauslība ir saglabāta un arī tagad tā ir derīga, lai dotu mums mācību.

Šīs lietas nav viegli saprast pirmajā lasījumā; tās var apkopot sekojošā veidā:

- Ābrahāmam dotie apsolījumi attiecībā uz Kristu – Jaunā Derība.
- Izraēlam dotie apsolījumi saistībā ar Mozum doto bauslību – Vecā Derība.
- Kristus nāve – Vecās Derības gals (Kol.2:14-17); stājas spēkā Jaunā Derība.

Šī iemesla dēļ tādas lietas kā desmitās tiesas maksāšana baznīcai, sabata turēšana un tml. vairs nav nepieciešamas – skat Nodarbību 9.4. Ar dabīgo Izraēlu Jaunā Derība stāsies spēkā, kad tie nožēlos grēkus un pieņems Kristu (Jer.31:31,32; Rom.9:26,27; Ecēh.16:62; 37:26). Skaidrs, ka jebkurš ebrejs, kas jau tagad nožēlo grēkus un pieņem kristību Jēzus Vārdā, uzreiz stājas Jaunās Derības attiecībās (kurā nav dalījuma ebrejos un ne-ebrejos – Gal.3:27-29).

Pareizs visu šo lietu izvērtējums pārliecina mūs par Dieva apsolījumu drošību. Skeptiķi netaisni vainoja agrīnos kristiešu sludinātājus, ka tie nesniedz pozitīvu vēstījumu. Pāvils atbildēja, sakot, ka Dieva apsolījumu apstiprinājums Kristus nāves sakarā pierāda, ka cerība, par kuru tie runāja, nav kaut kas gaisīgs, bet gan pilnīgi drošs piedāvājums: „Dievs mans liecinieks: mūsu jums dotais vārds nav bijis reizē jā un nē. Jo Dieva Dēls Kristus Jēzus, ko...esam jūsu vidū sludinājuši, nav bijis jā un nē, bet Viņš ir bijis jā. Jo, cik ir Dieva apsolišanu, tās ir Viņš jā, tāpēc caur Viņu mūsu āmen Dievam par godu” (2.Kor.1:17-20).

Tas nepārprotami sagrauj tādu attieksmi kā, „Nu šķiet, ka tajā *varētu* būt kāds grauds patiesības...?”

„Es būšu ar tevi”

Ir vēl divas lietas kas tika solītas Ābrahāmam un viņa pēcnācējiem: „Es tiem būšu par Dievu... Es būšu ar tevi” (1.Moz.17:8; 26:3; 28:15 salīdz. ar 2.Moz.6:7). Kungs Jēzus Kristus ir ‘Dievs ar mums’ (Imanuēls, Jes.7:14). Ar tiem no mums, kas ir līdzdalīgi apsolījumos, kas attiecas uz Jēzu Kristu un Dieva valstību, būs Dievs un Viņš mūs vadīs uz šo laimīgo iznākumu. Atkal un atkal Dieva tauta bēdu laikos ir atcerējusies šos Ābrahāmam dotos solījumus, jūtot, ka Dievs patiesi *ir* ar mums (piem., 2.Laiku 32:7,8). Derības attiecības ar Dievu nozīmē, ka Viņš liks mums sajūst Viņa nākamās pestīšanas priekšnojautu ar to, ka Viņš ir mūsu Dievs *tagad* un līdz ar mums *tagad* dodas uz pestīšanu (Ps.111:9). Un mēs atsauksimies uz to un piepildīsim 2.Kor.1:20 teikto, ka Dieva apsolījumu droša piepildīšanās noved mūs pie Dieva cildināšanas.

1-9 Apsolījumi Dāvidam

Dāvidam, līdzīgi kā Ābrahāmam un daudziem citiem Dieva apsolījumu saņēmējiem, nebija viegla dzīve. Viņš auga lielā ģimenē kā jaunākais dēls, kas 1 000 gadu pirms Kristus nozīmēja ganīt lopus un izpildīt vecāko brāļu pavēles (1.Sam.15-17). Šajā laikā viņš bija sasniedzis tādu ticības pakāpi Dievam, kādai tikai retais kopš tā laika ir tuvojies.

Pienāca diena, kad Izraēlam bija jāstājas pretī savu agresīvo kaimiņu, filistiešu izaicinājumam; Izraēla vīri tika izaicināti uz divkauju ar filistiešu stiprinieku Goliātu ar nosacījumu, ka uzvarētājs valdīs pār uzvarētajiem. Ar Dieva palīdzību Dāvids uzvarēja Goliātu, laizdams akmeni ar lingu un līdz ar to iekarojot vēl lielāku popularitāti nekā Izraēla ķēniņam (Saulam). Greizsirdības cietsirdība ir nepārspējama, ko pierādīja Saula rīcība, kurš vajāja Dāvidu pa Izraēlas dienvidu tuksneša alām.

Galū galā Dāvids kļuva par ķēniņu un kā pierādījumu tam, cik augstu viņš vērtē Dieva mīlestību pret viņu, ko viņš pieredzēja savu tuksneša klejojumu laikā, viņš nolēma celt templi Dievam. Dieva atbilde bija, ka Dāvida dēls Salamans būs tas, kas cels templi, un Dievs savukārt uzcel *Dāvida* dzimumu pēc viņa (2.Sam.7:4-13). Un tam sekojošie apsolījumi atkārtoja daudz ko no tā, kas tika solīts Ābrahāmam, pievienojot arī sīkākas detaļas.

„Kad tavs laiks būs piepildījies un tu dusēsi līdz ar saviem tēviem, tad es uzcelšu tavu dzimumu pēc tevis, kas nāks no tavām miesām, tam es nostiprināšu viņa ķēniņa valstību. Un tas uzcelš namu Manam Vārdam, un Es nostiprināšu viņa ķēniņa valstības troni uz mūžīgiem laikiem. Es viņam būšu par tēvu, un viņš Man būs par dēlu. Ja tad viņš pret Mani apgrēkosies, tad Es viņu pārmācīšu ar rīksti un ar cilvēka bērna sitieniem. Bet Savu žēlastību Es no viņa neatņemšu, kā to atņēmu no Saula, ko Es esmu atmetis tavā priekšā. Nē, bet tavs nams un tava ķēniņa valstība – tie pastāvēs mūžīgi Manā priekšā; tavam goda krēslam būs nesatricināmam būt mūžīgi!” (2.Sam.7:12-16).

No iepriekšējām nodaļām mēs zinām, ka „pēcnācējam” jābūt Jēzum. To apstiprina tas, ka Viņu apraksta kā Dieva Dēlu (2.Sam.7:14), kā arī daudzas atsauces citās Bībeles grāmatās.

- „Es esmu Dāvida sakne un dzimums”, saka Jēzus (Atkl.22:16).
- (Jēzus) „pēc miesas cēlies no Dāvida” (Rom.1:3).
- „No viņa (Dāvida) pēcnācējiem Dievs, kā solījis, Israēlam sūtījis Pestītāju Jēzu” (Ap.d.13:23).
- Eņģelis teica jaunavai Marijai attiecībā uz viņas dēlu Jēzu: „Dievs Tas Kungs Tam dos Viņa tēva Dāvida troni...un Viņa valstībai nebūs gala” (Lk.1:32,33). Tas attiecina apsolījumu par Dāvida dzimumu, kas dots 2.Sam.7:13, uz Jēzu.

Stingri pārliecinājušies par to, ka ar pēcnācēju ir domāts Jēzus, mēs varam pievērsties vairākiem pantiem, kas līdz ar to kļūst izteikti nozīmīgi.

1. Pēcnācējs – „Tavu dzimumu pēc tevis, kas nāks no tavām miesām...Es viņam būšu par tēvu, un viņš Man būs par dēlu”. „No tavas miesas augļiem vienu Es celšu uz tava troņa” (2.Sam.7:12,14; Ps.132:10,11). Jēzum bija jābūt pēc miesas

Dāvīda pēcnācējam un tomēr viņam bija jābūt Dieva Dēlam. Tas varēja notikt tikai caur nevainīgas jaunavas dzemdībām, kā tas aprakstīts Jaunajā Derībā; Jēzus māte bija Marija, kas nāca no Dāvīda dzimuma (Lk.1:32), bet viņa tēvs nebija cilvēks. Dievs brīnumainā kārtā ar Svētā Gara starpniecību darīja tā, lai viņa varētu ieņemt Jēzu, un eņģelis teica: „Tāpēc Tas, kas no tevis dzims, būs svēts un taps saukts Dieva Dēls” (Lk.1:35). Vienīgais veids, kā varēja piepildīt šo Dāvīdam doto apsolījumu, bija jaunavas apaugļošana.

2. Nams – „Un tas uzcelš namu Manam Vārdam” (2.Sam.7:13) norāda uz to, ka Jēzus uzcelš templi Dievam. Dieva „nams” ir vieta, kur Viņš vēlas dzīvot, un Jes.66:1,2 teic, ka Viņš dzīvos to cilvēku sirdīs, kas Viņa vārdu bīstas. Tādēļ Jēzus ceļ Dievam garīgu templi, kas sastāv no patiesi ticīgajiem. Tad Pētera apraksts par Jēzu kā garīgā nama stūra akmeni (1.Pēt.2:4-8) un kristiešiem kā garīgā nama dzīvajiem akmeņiem ļoti labi iederas šajā kontekstā.
3. Tronis – „Es nostiprināšu viņa (Kristus) ķēniņa valstības troni uz mūžīgiem laikiem...tavs (Dāvīda) nams un tava ķēniņa valstība – tie pastāvēs mūžīgi” (2.Sam.7:13,16 salīdz. ar Jes.9:6,7). Tādējādi Kristus valstība balstīsies uz Dāvīda Izraēlas valstību; tas nozīmē, ka nākamā Dieva valstība būs Izraēla valstības atjaunošana – par to sīkāk lasi Nodarbībā 5.3. Lai izpildītu šo apsolījumu, Kristum ir jāvalda Dāvīda tronī, jeb Dāvīda valdīšanas vietā, proti Jeruzalemē. Tas ir vēl viens pierādījums tam, ka, lai piepildītu šos apsolījumus, Valstībai ir jābūt šeit uz zemes.
4. Valstība – „Tavs nams un tava ķēniņa valstība – tie pastāvēs mūžīgi” (2.Sam.7:16) liek domāt, ka Dāvīds pieredzēs Kristus mūžīgās valstības nodibināšanu. Tas ir netiešs apsolījums tam, ka viņš augšāmcelsies Kristus atgriešanās laikā, lai savām acīm redzētu Kristus valstības nodibināšanu, kuru Jēzus pārvaldīs no Jeruzalemes.

Ir būtiski saprast šos Dāvīdam dotos solījumus. Dāvīds jūsmīgi runāja par šīm lietām kā par „mūžīgu derību, kas ir pilnīga un droša visās lietās; jo visai manai glābšanai un visām manām cerībām – vai Viņš neliks tām plaukt?” (2.Sam.23:5). Tas viss attiecas arī uz mūsu pestīšanu; arī mūsu vēlme lai ir priecāties par to. Tāpat kā ar apsolījumiem Ābrahāmam, ja mēs esam Kristū, viss, kas attiecas uz Dāvīdam apsolīto pēcnācēju, attiecas arī uz mums (Jes.55:3 salīdz. ar Ap.d.13:34). Šeit atkal jāuzsver šīs mācības būtiskā nozīme. Tragiski ir

apzināties, ka daļa kristietības ir pieņēmusi mācības, kas ir krasā pretrunā ar šīm brīnišķīgajām patiesībām.

- Ja Jēzus būtu fiziski „iepriekš pastāvējis”, proti, pastāvējis kā persona pirms dzimšanas, tad apsolījumiem par to, ka Jēzus būs Dāvida pēcnācējs, nav nekādas jēgas.
- Ja Dieva valstība būs debesīs, tad Jēzus nevar atjaunot Dāvida Izraēlas valstību, kā arī nevar valdīt Dāvida tronī, jeb Dāvida valdīšanas vietā. Tas viss notika uz zemes, tāpat arī atjaunošanai jānotiek tai pašā vietā.

Pie papildījums Salamanā?

Dāvida dēls Salamans papildīja daļu no Dāvidam dotajiem apsolījumiem. Viņš uzcēla templi Dievam (1.Ķēn.5-8), un viņa valstība bija plaukstoša. Apkārtējās tautas sūtīja savus pārstāvjus ar cieņas apliecinājumiem Salamanam (1.Ķēn.10), un liela garīga svētība nāca no kalpošanas templī. Tādējādi Salamana valdīšana norādīja uz daudz pilnīgāku Dāvidam doto apsolījumu izpildi, kas būs redzama Kristus valstībā.

Daži ir apgalvojuši, ka Dāvidam dotie apsolījumi pilnībā tika īstenoti Salamana laikā, taču sekojošie fakti liecina par pretējo.

- Ļoti daudzi Jaunās Derības panti norāda uz Kristu kā uz „pēcnācēju”, nevis uz Salamanu.
- Šķiet ka Dāvids saistīja viņam dotos Dieva apsolījumus ar apsolījumiem, kas bija doti Ābrahāmam (1.Laiku 17:27 = 1.Moz.22:17,18).
- „Pēcnācēja” valstībai bija jābūt mūžīgai – un Salamana valstība tāda nebija.
- Dāvids saprata, ka apsolījumi attiecās uz mūžīgo dzīvi, kas izslēdza saistību ar viņa tuvākajiem ģimenes locekļiem: „Dievs pats taču ir slēdzis ar mani mūžīgu derību” (2.Sam.23:5).
- Dāvida pēcnācējs ir Mesija, Glābējs no grēka (Jes.9:6,7; 22:22; Jer.33:5,6,15; Jņ.7:42). Bet Salamans savu daudzo svešzemju sievu ietekmē vēlāk novērsās no Dieva (1.Ķēn.11:1-13; Neh.13:26).

1-10 Vecās Derības pravietojumi par Jēzu

Iepriekšējās nodaļas skaidroja, ka cilvēku pestīšanas mērķis Dieva prātā bija visnotaļ saistīts ar Jēzu. Dieva apsolījumi Ievai, Ābrahāmam un Dāvidam visi bija vērsti uz Jēzu kā viņu īsto pēcnācēju. Patiesībā visa Vecā Derība norāda uz un pravieto par Kristu. Mozus bauslība, kas Izraēlam bija jātur pirms Kristus laika, nemitīgi norādīja nākamībā uz Jēzu: „Bauslība līdz Kristum ir bijusi mūsu audzinātāja, lai mēs ticībā kļūtu taisnoti” (Gal.3:24). Tā, Pashā svētku laikā bija jānokauj nevainojams jērs (2.Moz.12:3-6); tas bija Jēzus upura simbols, „Dieva Jērs, kas nes pasaules grēku” (Jņ.1:29; 1.Kor.5:7). Visu upurējamo dzīvnieku nevainojamai kondīcijai bija jānorāda uz Jēzus nevainojamajām rakstura īpašībām (2.Moz.12:5 salīdz. ar 1.Pēt.1:19).

Vecās Derības psalmos un praviešu rakstos ir sastopami neskaitāmi pravietojumi par to, kāds būs Mesija. Un it īpašs uzsvars tiek likts uz viņa nāves aprakstu. Jūdaisma atteikšanās pieņemt domu par Mesiju, kuram jāmirst, skaidrojama tikai ar nevērīgu attieksmi pret šiem pravietojumiem, dažus no tiem mēs piedāvājam (skat zemāk doto tabulu).

Vecās Derības pravietojumi	To piepildījums Kristū
„Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu mani esi atstājis?”	Tieši šos vārdus Jēzus teica krustā (Mt.27:46).
„Es esmu...cilvēku apsmiets un ļaužu nievāts. Visi, kas mani redz, nievā mani, savelk lūpas un krata galvu: ‘Lai nu viņš pārmet to Tam Kungam, lai Tas viņu izglābj’” (Ps.22:6-8).	Izraēls nicināja Jēzu un apsmēja to (Lk.23:35; 8:53); tie kratīja galvas (Mt.27:39) un teica šos vārdus, kad viņš karājās krustā (Mt.27:43).
„Mana mēle līp pie manām auslējām...manas rokas un kājas ir caururbtas” (Ps.22:16,17).	Tas piepildījās, Jēzum izjūtot slāpes krustā (Jņ.19:28). Roku un kāju caururbšana attiecas uz pienaglošanu pie krusta.
„Viņi dala manas drēbes savā starpā, un par manu apģērbu viņi met kauliņus” (Ps.22:19).	Precīzs šī pravietojuma piepildījums lasāms Mt.27:35.

Atzīmējiet sev, ka Ebr.2:12 citē Ps.22:23 kā attiecošos uz Jēzu.

„Es esmu kļuvis svešs saviem brāļiem un svešinieks savas mātes bērniem. Jo dedzība Tava nama labad mani ir ēdusi” (Ps.69:9,10).	Tas precīzi atspoguļo Kristus atsvešinātības jūtas no brāļiem ebrejiem un no paša ģimenes (Jņ.7:3-5; Mt.12:47-49). Tas citēts Jņ.2:17.
„Viņi man deva ēst žulti, un, kad es biju izslāpis, viņi mani dzirdināja ar etiķi” (Ps.69:22).	Tas notika, kad Kristus bija krustā (Mt.27:34).

Visa Jesajas grāmatas 53. nodaļa ir pārsteidzoši precīzs pravietojums par Kristus nāvi un augšāmcelšanos, katrs pants pieredz savu piepildījumu. Tiks doti tikai divi piemēri.

„Kā avs, kas paliek klusa savu cirpēju priekšā; tā viņš apklusā un neatdarīja savu muti” (Jes53:7).	Savas notiesāšanas laikā Kristus, Dieva Jērs, neatbildēja neviena paša vārda (Mt.27:12,14).
„Kapu viņam ierādīja ar bezdievjiem, bet savā nāvē viņš bija ar bagāto” (Jes.53:9)	Līdz ar Jēzu krustā tika sisti divi slepkavas (Mt.27:38), bet apglabāja viņu bagātam cilvēkam izcirstajā kapā (Mt.27:57-60).

Nav brīnums, ka Jaunā Derība atgādina mums, ka Vecās Derības „Mozus bauslība un pravieši” ir mūsu izpratnes par Kristu pamatā (Ap.d.26:22; 28:23; Rom.1:2,3; 16:25,26). Jēzus pats arī brīdinājis, ka, ja mēs nesaprotam „Možu un praviešus”, mēs nespējam saprast arī Viņu (Lk.16:31; Jņ.5:46,47).

Tam faktam, ka Mozus bauslība norādīja uz nākamo Kristu, un pravieši pravietoja par viņu, ir jābūt pietiekamam pierādījumam, ka Jēzus fiziski neeksistēja pirms savas dzimšanas. Maldīgā mācība par Kristus „iepriekš pastāvēšanu” pirms dzimšanas padara bezjēdzīgus atkārtotos apsolījumus, ka viņš būs Ievas, Ābrahāma un Dāvida *pēcnācējs*. Agrīnie sludinātāji uzsvēra, ka Jēzus ir „no Dāvida cilts” [grieķu *Spermatos* – Ap.d.2:29-31; 13:23; Rom.1:3; 2.Tim.2:8]. Ja viņš jau būtu pastāvējis debesīs šo apsolījumu laikā, tad Dievs nesolītu šiem

ļaudīm pēcnācēju, kuram *jābūt* par Mesiju. Mt.1 un Lk.3 dotās Jēzus ģenealoģijas parāda viņa izcelsmi no tiem cilvēkiem, kuriem tika doti šie apsolījumi.

Dāvidam dotais apsolījums par Kristu izslēdz viņa fizisko pastāvēšanu laikā, kad šis apsolījums tika dots: „Kad tu *dusēsi...*, tad es *uzcelšu* tavu dzimumu *pēc* tevis, kas *nāks* no tavām miesām... Es viņam *būšu* par tēvu, un viņš Man *būs* par dēlu” (2.Sam.7:12,14). Pievērsiet uzmanību šeit lietotajai nākotnes laika formai. Tā kā Dievs *būs* Kristus Tēvs, tad nav iespējams, ka viņš jau eksistētu apsolījuma došanas laikā. Tas, ka dzimums „nāks no tavām miesām”, parāda, ka tas būs Dāvida cilmes pēcnācējs. „Tas Kungs ir devis Dāvidam patiesu zvērestu...No tavas miesas augļiem vienu Es celšu uz tava troņa” (Ps.132:11).

Salamans bija sākotnējais apsolījuma papildījums, bet tā kā viņš jau fiziski pastāvēja šī apsolījuma došanas laikā (2.Sam.5:14), galvenajam apsolījuma papildījumam par Dāvida pēcnācēju, kas būs Dieva dēls, ir jāattiecas uz Kristu (Lk.1:31-33). „Es *izrietīšu* Dāvidam īstu atvasi” (Jer.23:5) – proti, Mesiju.

Līdzīgi, arī citos pravietojumos par Kristu tiek lietotas nākotnes laika formas. Apustuļu darbos Jēzus ir nosaukts par „pravieti”, kuru Dievs iecels no brāļu vidus, citējot 5.Moz.18:18: „Es viņiem (Izraēlam) *celšu* pravieti, kāds tu (Mozus) esi”. „Jaunava *kļūs* grūta un *dzemdēs* dēlu, un viņa tam *dos* vārdu Imanuēls” (Jes.7:14). Ar Kristus dzimšanu nepārprotami nāca apsolījuma papildījums (Mt.1:23).

1-11 Dzimšana no Jaunavas

Pieraksti par Kristus ieņemšanu un dzimšanu nepieļauj domu, ka viņš būtu iepriekš pastāvējis fiziski. Tie, kas pieturas pie maldīgās ‘Trīsvienības’ mācības, ir spiesti nonākt pie secinājuma, ka kādā brīdī debesīs bija trīs būtnes un tad viena no tām kļuva par embriju Marijas dzemdē, atstājot debesīs tikai divas. Šī „iepriekš pastāvēšanas” doma liek mums secināt, ka Kristus kaut kādā veidā nolaidies no debesīm un iekļuvis Marijas dzemdē. Šī sarežģītā teoloģija nav ne tuvu mācībai, kas pausta Bībelē. Pieraksti par Kristus aizsākumu nedod nekāda iemesla domāt, ka viņš būtu atstājis debesis un iegājis Marijā.

Pierādījumu trūkums šādai versijai ir zīmīgs ‘trūkstošais posms’ trīsvienības mācībā.

Enģelis Gabriēls atnāca pie Marijas ar vēsti: „tu tapsi grūta savās miesās un dzemdēsi Dēlu, un sauksi Viņa vārdu: Jēzus. Tas būs liels, un Viņu sauks par Visu-augstākā Dēlu...Bet Marija sacīja enģelim: ‘Kā tas var notikt? Jo es vīra neapzinos’ (proti, viņa bija jaunava). Tad enģelis atbildēja un uz to sacīja: ‘Svētais Gars nāks pār tevi, un Visu-augstākā spēks tevi apēnos, tāpēc Tas, kas no tevis dzims, būs svēts un taps saukts Dieva Dēls.’” (Lk.1:31-35).

Divas reizes tiek uzsvērts, ka Jēzus *būs* Dieva Dēls pēc dzimšanas; tāpat pirms dzimšanas Dieva Dēls nepastāvēja. Un atkal ir jāpievērš uzmanība lietotajām nākotnes laika formām – piem., „Tas *būs* liels”. Ja Jēzus fiziski eksistētu tai laikā, kad enģelis teica šos vārdus, tad viņš jau tobrīd būtu bijis liels. Jēzus bija „Dāvida sakne un dzimums” (Atkl.22:16). Viņš dzims „no” Marijas (Lk.1:35).

Jēzus ieņemšana

Svētais Gars (Dieva elpa/spēks) iedarbojās uz Mariju un viņa varēja ieņemt Jēzu bez dzimuma attiecībām ar vīrieti. Tādējādi Jāzeps nebija Jēzus tēvs. Jāsaprot, ka Svētais Gars nav persona (skat 2.nodarbību); Jēzus bija Dieva Dēls, nevis Svētā Gara Dēls. Dievs izmantoja Svētā Gara spēku, lai „apēnotu” Mariju, *tāpēc* Tas, kas no viņas dzima, bija svēts un tapa saukts par Dieva Dēlu. Vārds „tāpēc” norāda uz to, ka bez Svētā Gara iedarbības uz Marijas dzemdi Jēzus, Dieva Dēls, nebūtu nācis pasaulē.

Ka Marija „tapa grūta savās miesās” (Lk.1:31), lai dzemdētu Jēzu, arī ir pierādījums tam, ka viņš nevarēja fiziski pastāvēt pirms šī laika. Ja mēs ‘ieņemam’ kādu domu prātā, tad tā aizsākas mūsos. Līdzīgi arī Jēzus tika ieņemts Marijas dzemdē kā embrijs, tieši tāpat kā visi citi cilvēki. Jņ.3:16 pauž, ka Jēzus ir Dieva „vienpiedzimušais” Dēls. Miljoniem cilvēku, kas citē šo pantu, neaizdomājas par tā nozīmi. Tāpat viņa aizsākums bija Marijas klēpī. Ja Dievs ir Jēzus Tēvs, tad skaidrs, ka Tēvs ir vecāks par Dēlu – Dievam nav sākuma (Ps.90:2) un tādēļ Jēzus pats nevar būt Dievs (sīkāk par to 9.nodarbībā).

Zīmīgi ir tas, ka Jēzus ir Dieva „vienpiedzimušais” Dēls, ka viņš nav Dieva radīts, kā tas bija Ādama gadījumā. Tas izskaidro Dieva lielo tuvību ar Jēzu – „Jo Dievs bija Kristū un salīdzināja pasauli ar Sevi” (2.Kor.5:19). Jēzus netika radīts no zemes pīšļiem, tas palīdz saprast Viņa iedzimto noslieci uz Sava Tēva ceļiem.

Jes.49:6 pauž pravietojumu par Kristu kā pasaules gaismu, kas Viņā arī piepildījās (Jņ.8:12). Kristu apraksta meditējam par to, ka Dievs Viņu no mātes miesām ir izredzējis par Savu kalpu. Tādējādi Dievs veidoja Kristu Marijas miesās ar Sava Svētā Gara palīdzību. Marijas dzemde, tātad, bija Kristus fiziskā aizsākuma vieta.

Kā mēs jau atzīmējām agrāk, 22.psalms pareģo Kristus domas krustā. „Tu esi tas, kas mani izvedis no mātes miesām... Uz Tevi esmu vērstis no mātes miesām, no mātes klēpja Tu esi mans Dievs” (Ps.22:9,10). Savā nāves stundā Kristus atskatījās uz savu aizsākumu – no Marijas miesām caur Dieva Gara spēku. Tas, ka Marija evaņģēlijos ir aprakstīta kā Kristus „māte” sagrauj jēlkādu domu par to, ka viņš pastāvēja pirms dzimšanas no Marijas.

Marija bija parasts cilvēks, kurai bija parasti vecāki. Viņai bija māsiņa, kas dzemdēja Jāni Kristītāju, kas arī bija parasts cilvēks (Lk.1:36). Romas katoļu ideja, ka Marija nebija parasta sieviete, nozīmētu, ka Kristus nevar patiesi būt kā „Cilvēka Dēls”, tā arī „Dieva Dēls”. Taču abi šie nosaukumi pastāvīgi atkārtojas Jaunajā Derībā. Viņš bija „Cilvēka Dēls”, tāpēc ka viņa māte bija parasta sieviete, un Viņš bija „Dieva Dēls”, jo Dievs iedarbojās uz viņu caur Svēto Garu (Lk.1:35), kļūdams par Viņa Tēvu. Šis nevainojamais iekārtojums zaudē jēgu, ja Marija nebija parasta sieviete.

„Vai tad tūrs var celties no nešķīsta? Nekad ne!... Kas tad ir cilvēks, ka tas šķīsts pastāvētu un ka no sievas dzimušais būtu taisnīgs?...kā cilvēks...varētu izlikties taisns un šķīsts, kā no sievas dzimis?” (Ījaba 14:4; 15:14; 25:4). Tas iznīcina jēlkādu domu par šķīstas ieņemšanas iespējamību, kā Marijas, tā arī Jēzus gadījumā.

Marijai, „no sievas dzimušai” parastu vecāku ģimenē, piemita mūsu nešķīstā cilvēku daba, kuru Jēzus no viņas pārmantoja, jo viņš nāca „no” sievas (Gal.4:4). Tas, ka Jēzu apraksta kā „dzimušu no sievas” ir vēl viens pierādījums tam, ka viņš nevarēja fiziski pastāvēt pirms tā viņu dzemdēja. Pestītājam bija jābūt no „sievass dzimuma” (1.Moz.3:15) – un šis apsolījums dots 1.Mozus grāmatas pierakstu kontekstā, kurā figurē tik daudzas vīriešu dzimuma genealoģijas.

Evaņģēlija pierakstos nereti ir norādes uz Marijas cilvēcisko dabu. Kristum nācās vismaz trīs reizes pārmest viņai garīgas izpratnes trūkumu (Lk.2:49; Jņ.2:4); viņa neizprata visu, ko Jēzus teica (Lk.2:50). Un tas arī dabīgi būtu sagaidāms no sievietes, kurai piemita cilvēka daba, kuras dēls bija Dieva Dēls un tādēļ ar daudz augstāku garīgo uztveri nekā viņai, neskatoties uz to, ka arī viņam piemita no mātes mantotā cilvēka daba. Jāzepam bija dzimuma attiecības ar Mariju pēc Kristus piedzimšanas (Mt.1:25), un nav nekāda pamata domāt, ka no tā brīža viņiem nebija normālas ģimenes attiecības.

Kristus „mātes un brāļu” pieminēšana Mt.12:26,47 tādējādi norāda uz to, ka Marijai bija citi bērni pēc Jēzus. Jēzus bija tās pirmdzimtais. Katoļu mācībai, kas pauž, ka Marija palika jaunava un vēlāk pacēlās debesīs, nav itin nekāda pamatojuma Bībelē. Kā mirstīgai būtnei Marijai bija jānovēco un jāmirst; un bez tam Jņ.3:13 skaidri teikts, ka „neviens nav uzkāpis debesīs”. Tas, ka Kristum bija cilvēka daba (skat Ebr.2:14-18), nozīmē, ka tāda bija arī viņa mātei, jo Tēvam tādas nebija. Marija sevi uzskatīja par „Tā Kunga kalponi” (Lk.1:38 salīdz. ar Ps.86:16) – nevis par ‘dievmāti’.

Visi šie pieraksti par Jēzus dzimšanu no jaunavas padara Jēzus iepriekš pastāvēšanas apgalvojumus galīgi aplamus. To atzīst pat teologi: „Jēzus dzimšana no jaunavas ir krasā pretrunā ar mācību par Kristu kā iepriekš pastāvošu Dieva Dēla iemiesojumu” (1). Džeims Dans arī noliedz Jēzus fizisku iepriekš pastāvēšanu: „Nav nekādu pierādījumu tam, ka kāds no JD rakstītājiem domāja par Jēzu kā par aktīvi klātesošu Izraēlas pagātnē, vai nu Tā Kunga eņģeļa vai paša „Tā Kunga” lomā” (2). Iepriekš pastāvošais Jēzus ir vienkārši to veco pagānu ideju turpinājums, ka dievi nokāpa uz zemi un stājās attiecībās ar nevainīgām jaunavām (salīdz. ar Ap.d.14:11).

Jēzus ģenealoģijas

Kunga Jēzus ģenealoģijas, kas dotas Mateja un Lūkas evaņģēliju sākumā, nekādi nav savienojamas ar domu par Viņa personīgo iepriekš pastāvēšanu pirms dzimšanas. Kā gan šo ģenealoģiju rakstītāji būtu varējuši tam ticēt un tomēr rakstīt šādas ģenealoģijas? Vai tiešām mums būtu jāiedomājas, ka viņi gribēja, lai mēs ticētu Kunga iepriekš pastāvēšanai, rakstot ģenealoģijas tā, kā viņi to darīja? Maršals Džonsons raksta: „Jēzus nav Dieva Dēls caur iepriekš pastāvēšanas kategorijām vai metafiziskām attiecībām starp Tēvu un Dēlu, Viņš ir Dieva Dēls caur VD patriarhu līniju...Konzelmanam šķiet ir taisnība, kad viņš apraksta Lūkas Dieva Dēla titula izpratni kā saistītu ar pakļautību, kas parāda domas par iepriekš pastāvēšanu pilnīgu izslēgšanu” (3).

Piezīmes

- (1) W. Pannenberg, *Jesus – God and Man* (Philadelphia: Westminster, 1968), p.143.
- (2) J.D.G. Dunn, *Christology in the Making* (London: SCM, 1980), p.158.
- (3) Marshall Johnson, *The Purpose of the Biblical Genealogies* (Eugene, OR: Wipf & Stock, 2002), pp.237,8.

1-12 Kristus vieta Dieva plānā

Dieva lēmumi nav acumirkīgi, viņš neievieš papildinājumus Savā nodomā cilvēces vēstures attīstības gaitā. Dieva plāns bija izteikts Vārdā no paša radīšanas sākuma (Jņ.1:1). Tādēļ Viņa vēlme pēc Dēla bija Viņa plānā no paša sākuma. Viņš mīlēja šo Dēlu pirms viņa dzimšanas, tāpat kā vecāki var mīlēt bērnu, kas ir tikai vēl ieņemts. Vecajā Derībā atklājas Dieva pestīšanas plāns caur Kristu tā dažādajos aspektos.

Mēs jau vairākkārt rādījām, ka caur apsolījumiem, caur praviešu pareģojumiem un Mozus bauslības paraugiem Vecā Derība pastāvīgi atklāj Dieva nodomu Kristū. Tieši ar domu, ka Viņam būs Dēls Dievs

uzsāka radīšanas darbu (Ebr.1:1,2: „caur” ko Viņš arī pasauli radījis). Tieši dēļ Kristus („caur” Viņu) Dievs pieļāvis cilvēku vēstures gadsimtus. Tātad Dieva atklāsme cilvēkiem visu šo gadu laikā, kā par to liecina Vecā Derība, ir pilna norādēm uz Kristu.

Mums ir grūti pilnībā aptvert Kristus pārākumu un Viņa kā pamatlicēja lomu Dieva plānā. Tādēļ ir pareizi teikt, ka Kristus pastāvēja Dieva prātā un nodomā no paša sākuma, kaut gan fiziskā viņa pastāvēšana sākas caur Marijas dzemdībām. Ebr.1:4-7 uzsverts, ka Kristus nebija eņģelis; kamēr savas mirstīgās dzīves laikā viņš bija mazāks par eņģeļiem (Ebr.2:7); viņš tika celts daudz lielākā godā par tiem, tāpēc ka viņš bija Dieva „vienpiedzimušais” Dēls (Jņ.3:16). Kristus nepastāvēja kā ‘gars’ pirms dzimšanas. 1.Pēt.1:20 apkopo augstāk teikto: Kristus „gan iepriekš izredzēts pirms pasaules radīšanas, bet atklāts laiku beigās”.

Tieši Jēzum ir centrālā vieta Dieva evaņģēlijā, „ko Viņš jau iepriekš apsolījis caur Saviem praviešiem svētajos rakstos par Savu Dēlu, kas pēc miesas cēlies no Dāvida, mūsu Kungu Jēzu Kristu, kas ar Savu augšāmcelšanos no mirušiem Svētajā Garā atklājies kā Dieva Dēls spēkā” (Rom.1:1-4).

Kristus vēstures kopsavilkums.

1. Pastāvēja Vecās Derības apsolījumos – proti, Dieva plānā.
2. Kā fiziska persona piedzima no jaunavas kā Dāvida sēkla.
3. Pateicoties nevainojamam raksturam („svēts garā”) rādīts savā mirstīgajā dzīvē.
4. Pēc augšāmcelšanās atkal publiski pasludināts par Dieva Dēlu caur apustuļu gara dāvanu iedvesmoto sludināšanu.

Kungs Jēzus bija Ābrahāmam apsolutais pēcnācējs. Mihas 5:1 runā par Viņu, kura izcelšanās meklējama „senenos laikos”. Tās pašas ebreju cilmes vārds ir sastopams arī 5.Moz.32:7; Mīhas 7:14; Amosa 9:11; Jes.63:9,11, norādot uz to pašu ‘seno dienu’ nozīmi. „Keimbridžas Bībele skolām un koledžām” komentē: „[‘senenie laiki’] attiecas uz viņa izcelsmi no senenās Dāvida dzimtas – salīdz. ar Amosa 9:11, kur runa ir nepārprotami par Dāvida mītni „senajās dienās”.

Dieva iepriekš paredzējums

Mums būs daudz vieglāk izprast, cik lielu lomu doma par Kristu spēlēja Dieva prātā no paša sākuma, kad viņa fiziski vēl nemaz nebija, kad mēs pilnībā pieņemsim to domu, ka Dievs zina *visas* lietas, kas notiks ‘nākotnē’. Viņam piemīt nekļūdīgs ‘iepriekš paredzējums’. Tādēļ Dievs var runāt un domāt par lietām, kas šobrīd nepastāv, it kā tās pastāvētu. Tik pilnīgi skaidrs Viņa prātā ir nākotnes redzējums. Ebreju valodā nav atsevišķa vārda ar nozīmi ‘apsolījums’ – ir tikai ‘vārds’; Dieva vārds jau garantē apsolījuma izpildi. Tas, ko Viņš saka, jau ir it kā noticis. Tā, Dievs „sauc vārdā to, kas vēl nav, it kā tas jau būtu” (Rom.4:17). Tādēļ Dievs var paziņot „Es no iesākuma pasludināju gala iznākumu, kopš laika gala to, kas vēl nebija noticis, sacīdams: Mans lēmums piepildīsies! Es īstenošu visu, kas Man patīk!” (Jes.46:10). Šī iemesla dēļ Dievs var runāt par mirušiem, it kā tie būtu dzīvi, un var runāt par cilvēkiem, it kā tie būtu dzīvi vēl pirms viņu dzimšanas. Viņš var runāt par dienu, kas nāk, it kā tā būtu jau atnākusi (Ecēh.7:10,12).

Dieva „nodoms” vai Dieva vārds paredzēja Kristu no paša sākuma; viņš no sākta gala bija Dieva plānā, Viņa ‘patikšanā’. Tādēļ bija pilnīgi droši, ka tai dienai, kad viņam jānāk pasaulē fiziski, būs nākt, ka Dievs piepildīs Savu pasludināto nodomu Kristū. Tādēļ Dieva iepriekš paredzēšana atspoguļojas Viņa vārda noteiktībā. Bībeles ebreju valodā eksistē ‘praviētiskais pabeigtais’ laiks, kad pagātnes laiks tiek lietots, lai aprakstītu Dieva apsoltās nākotnes lietas. Tā, Dāvids teica: „Šeit lai atrodas Dieva...nams” (1.Laiku 22:1 – angļu valodā bez ‘lai’), kad Dievs to bija vēl tikai apsolījis. Dāvida ticība Dieva vārdam bija tik stipra, ka viņš lietoja tagadnes laiku, lai aprakstītu to, kas būs nākotnē. Raksti ir pārpilni ar piemēriem, kas demonstrē Dieva nākotnes paredzējumu. Dievs nešaubījās par to, ka Viņš izpildīs Ābrahāmam dotos apsolījumus un Viņš teica: „Taviem pēcnācējiem Es došu (dodu – angļu variantā, kā par jau notikušu) šo zemi” (1.Moz.15:18) un tas bija tolaik, kad Ābrahāmam vēl nemaz nebija pēcnācēja. Un tajā pat laikā vēl pirms pēcnācēja (Izāka/Kristus) dzimšanas Dievs deva nākošo apsolījumu: „Par daudzu tautu tēvu Es tevi *esmu nolīcis*” (1.Moz.17:5). Patiesi, Dievs „sauc vārdā to, kas vēl nav, it kā tas jau būtu”.

Tā, Savas kalpošanas laikā Kristus saka, ka Dievs „visu ir nodevis Viņā (Kristus) rokā”, kaut gan tas vēl nebija noticis. „Visu Tu esi licis zem

viņa (Kristus) kājām...bet tagad vēl mēs neredzam, ka viss viņam pakļauts” (Ebr.2:8).

Dievs runāja par Savu pestīšanas plānu caur Kristu, „kā tas sendienās solījis ar Savu svēto praviešu muti” (Lk.1:70); „jau kopš seniem laikiem runājis ar svēto praviešu muti” (Ap.d.3:21). Tāpēc ka tie bija tik cieši saistīti ar Dieva plānu, par šiem vīriem runā tā, it kā tie fiziski būtu eksistējuši no paša sākuma, kaut gan faktiski tā tas nebija. Tā vietā mēs varētu teikt, ka pravieši bija Dieva nodomā jau no paša sākuma. Jeremija ir pirmklasīgs piemērs. Dievs viņam teica: „Pirms Es tevi radīju mātes miesās, Es tevi jau pazinu, un, pirms tu piedzimi no mātes miesām, Es tevi svētīju un tevi izredzēju par pravieti tautām” (Jer.1:5). Tātad Dievs zināja visu par Jeremiju pat pirms radīšanas. Līdzīgi, Dievs varēja runāt par persiešu ķēniņu Kīru pirms viņa dzimšanas, runājot tā, it kā viņš jau būtu (Jes.45:1-5). Ebr.7:9,10 ir vēl viens piemērs, kad tiek runāts par kādu, kurš vēl nav piedzimis, it kā viņš jau būtu pasaulē.

Tieši tāpat kā par Jeremiju un praviešiem tiek runāts tā, it kā tie būtu bijuši vēl pat pirms radīšanas, jo tie ietilpa Dieva plānā, tā arī par patiesi ticīgajiem tiek runāts tā, it kā tie jau tad pastāvētu. Skaidrs, ka mēs tad vēl nebijām pasaulē, bet pastāvējām tikai Dieva prātā. „Dievs ir izglābis mūs un aicinājis ar svētu aicinājumu...pēc Sava nodoma un žēlastības, kas mums dota Kristū Jēzū pirms mūžīgiem laikiem” (2.Tim.1:9). „Viņā Tas mūs pirms pasaules radīšanas izredzējis, lai mēs būtu svēti un nevainojami Viņa priekšā mīlestībā” (Ef.1:4,5). Šī doma par cilvēkiem, kas jau iepriekš bija Dieva prātā izredzēti un lemti pestīšanai, nozīmē, ka tie pastāvēja Dieva prātā no paša sākuma (Rom.8:27; 9:23).

Tā visa gaismā nav brīnums, ka par Kristu kā Dieva nodoma apkopojumu runā tā, it kā Viņš būtu pastāvējis no paša sākuma, jo Viņš arī pastāvēja Dieva prātā un plānā, kaut gan fiziski Viņš vēl nedzīvoja. Viņš bija „kopš pasaules radīšanas nokautais Jērs” (Atkl.13:8). Tad Jēzus netika nonāvēts burtiski; Viņš bija „Dieva Jērs”, kuru upurēja krustā pēc 4 000 gadiem (Jņ.1:29; 1.Kor.5:7). Tāpat kā Jēzus tika izredzēts no paša sākuma (1.Pēt.1:20), tā arī ticīgie (Ef.1:4, tas pats vārds arī šajā pantā – „izredzējis”). Mūsu sapratni apgrūtina tas, ka mums ir grūti izprast Dieva pārļaicīgo redzējumu. ‘Ticība’ ir spēja skatīties uz lietām no Dieva redzes viedokļa bez laika ierobežojumiem.

1-13 Vai Jēzus radīja zemi?

„Viņš ir neredzamā Dieva attēls, visas radības pirmdzimtais; Viņā radītas visas lietas debesīs un virs zemes, redzamās un neredzamās, gan troņi, gan kundzības, gan valdības, gan varas. Viss radīts caur Viņu un uz Viņu, bet Viņš pats ir pirms visa, un viss pastāv Viņā. Viņš ir Savas miesas, proti, draudzes, galva, sākums, pirmdzimtais starp mirušiem...” (Kol.1:15-18).

Tieši šādi panti var radīt iespaidu, ka Jēzus bija tas, kas faktiski radījis zemi.

1. Ja to pieņem par burtisku patiesību, tad daudzie panti, kas māca, ka Jēzus nepastāvēja pirms savas dzimšanas, ir krasā pretrunā ar to. 1.Mozus grāmata nepārprotami māca, ka Dievs ir radītājs. Vai nu Jēzus vai Dievs bija radītājs; ja mēs sakām, ka Jēzus bija radītājs, tai laikā kad 1.Moz. grāmata māca, ka tas bija Dievs, tad mēs faktiski vienādojam Jēzu ar Dievu. Tādā gadījumā nav iespējams izskaidrot tos daudzos pantus, kuri pauž atšķirību starp Dievu un Jēzu (skat Nodarbību 8.2, kur minēti attiecīgi piemēri).
2. Jēzus bija „*pirmdzimtais*”, kas paredz aizsākumu. Nav pierādījumu tam, ka Jēzus būtu Dieva „pirmdzimtais” pirms burtiskās zemes radīšanas. 2.Sam. 7:14 un Ps.89:27 pravieta, ka Dāvida pēcnācējs *kļūs* par Dieva pirmdzimto. Kad šie panti tapa, viņa vēl nebija; tādēļ viņa nebija arī radīšanas procesa laikā. Jēzus kļuva par „Dieva Dēlu spēkā” ar Savu augšāmcelšanos no mirušiem (Rom.1:4). Dievs, „Jēzu uzmodinādams...piepildījis apsolījumu...kā arī otrā psalmā rakstīts: Tu esi Mans Dēls, šodien Es Tevi esmu dzemdinājis” (Ap.d.13:32,33). Tādējādi, Jēzus kļuva par Dieva pirmdzimto caur augšāmcelšanos. Ievērojiet arī to, ka dēls, kas stāv pie tēva labās rokas, asociējas ar pirmdzimto (1.Moz.48:13-16), un Kristus pēc augšāmcelšanās tika paaugstināts pie Dieva labās rokas (Ap.d.2:32; Ebr.1:3).
3. Tieši šajā ziņā Jēzus aprakstīts kā pirmdzimtais no mirušiem (Kol.1:8), vārdkopa, kas radniecīga ar „visas radības pirmdzimtais” (Kol.1:15). Tādēļ Viņš saka par sevi: „mirušo pirmdzimtais”, „Dieva radības sākums” (Atkl.1:5; 3:14). Jēzus bija pirmais no jaunas radības nemirstīgiem vīriešiem un

sievietēm, kuru augšāmcelšanās un atdzimšana par nemirstīgiem Dieva bērniem kļuva iespējama Jēzus nāves un augšāmcelšanās rezultātā (Ef.2:10; 4:23,24; 2.Kor.5:17). „Kristū visi tiks dzīvi darīti. Bet ikviens savā kārtā: vispirms Kristus, pēc tam tie, kas Kristus pieder Viņa atnākšanas dienā” (1.Kor.15:22,23). Tā ir tā pati doma, kas pausta Kol.1. Jēzus bija pirmais, kas augšāmcēlies un saņēmis nemirstību, viņš bija jaunās radības pirmdzimtais un patiesi ticīgie sekos Viņa pēdās Viņa atnākšanas dienā.

4. Tādējādi radība, par kuru runāts Kol.1 attiecas uz jauno radību, nevis uz radīšanu, par kuru runāts 1.Mozus grāmatā. Caur Jēzu „radītas visas lietas...gan troņi...gan kundzības” un tml. Pāvils nesaka, ka Jēzus radījis visas lietas, kā upes, kalnus, putnus un tml. Šīs jaunās radības elementi attiecas uz tām balvām, kuras mēs saņemsim Dieva Valstībā. „Troņi...kundzības” un tml. attiecas uz to, ka augšāmceltie ticīgie būs „par ķēniņiem un priesteriem, kas valdīs pār visu zemi” (Atkl.5:10). Tas viss kļuva iespējams Jēzus darba rezultātā. „Viņā radītas visas lietas *debesīs*” (Kol.1:16). Ef.2:6 mēs lasām par ticīgajiem Kristū, kas ir paaugstināti „debesīs”. Jebkurš, kas ir kristījies Jēzus Vārdā, ir jauns radījums (2.Kor.5:17). Būdami Kristū, mēs esam glābti caur Viņa nāvi (Kol.1:22). Planētu nevar radīt caur to, ka mēs esam Kristū. Tātad šie panti māca, ka augstais garīgums, kas mums ir tagad dots un kuru mēs pieredzēsim nākotnē, kļuvis iespējams pateicoties Kristus. Debesis un zeme satur visas lietas, kas caur Viņu un caur Viņa krusta asinīm tika salīdzinātas, nodibinot visu starpā mieru (Kol.1:16-20), parādot ar to, ka „viss...debesīs” attiecas drīzāk uz ticīgajiem, kas tagad „paaugstināti debesīs”, nevis uz materiālajām lietām mums visapkārt.
5. Ja Jēzus bija radītājs, vai tad nav dīvaini, ka Viņš saka: „Bet no pasaules sākuma Dievs viņus radījis...” (Mk.10:6). Tas nepārprotami rāda, ka Viņš Dievu redzēja kā radītāju, ne Sevi. Un, ja Viņš būtu burtiski radījis visu debesīs, tas ietvertu arī Dievu.

1-14 Jēzus nav iepriekš pastāvējis: Nu un tad?

2.Jņ.11 teikts, ka mācība, kas neaplicina miesā nākušo Jēzu Kristu, ir saistīta ar „ļaujumiem darbiem”. Tādējādi, labos darbus iedvesmo patiesa Kunga cilvēcības izpratne un ļaunie darbi izriet no atteikšanās pieņemt šo patiesību. Neviltotības pārbaude, pēc Jāņa vēstulē teiktā,

pamatojas divās vienkāršās lietās: Vai tie, kas nāk pie jums, ir atzinuši patiesību un dzīvo mīlestībā pēc Viņa baušļiem. Šīs divas lietas ir cieši saistītas. Un tās var kalpot par patiesuma pārbaudi arī šodien. Jo kur nav mīlestības, nav arī patiesas ticības Jēzus mācībai, neskatoties uz to, cik skaisti tā tiek formulēta vārdos vai rakstos.

Lūgšana bez bailēm un ar pašātvību

Tādēļ ikdienas dzīvē Viņš būs dzīva realitāte, tāpat kā Dāvids mēs raudzīsimies uz Kungu Jēzu katru mīļu dienu. Mēs patiesi ticēsim, ka piedošana ir iespējama, jo mums ir tāds pārstāvis; un Viņa piemēra realitāte iedvesmos mūs jo lielākā mērā celties pāri mūsu dabas zemākajam līmenim. Grēku izpiršanas mācības patiesi novērtējums palīdz mums raidīt Dievam pieņemamu lūgšanu. „Mums, kas Viņam (Kungam Jēzum) ticam, dota iespēja tuvoties Dievam bez bailēm un ar pašātvību” (Ef.3:12). Vēstulē ebrejiem ir bieži lietots vārds „tāpēc”; *tāpēc* ka Jēzus ir izpildījis šķīstīšanu no grēkiem, mēs varam „bez bailēm pieiet pie žēlastības troņa”, lūdzot uzticībā ar tīru sirdsapziņu (Ebr.4:16). Šī „drosme”, kuru mums dod Kristus izpildītā šķīstīšana no grēkiem, atspoguļosies mūsu liecībā (2.Kor.3:12; 7:4); mums piedēvētā taisnprātība sniegs mums tādu pārliecību, ka tā izpaudīsies visā mūsu būtībā. Tieši tāpēc ‘drosme’ bija agrīnās baznīcas lozungs un raksturīga īpašība (Ap.d.4:13,29,31; Ef.3:12; 1.Tim.3:13; Ebr.10:19; 1.Jņ.4:17). Stefans patiesi ticēja, ka Kungs Jēzus stāvēja kā viņa pārstāvis un advokāts žēlastības troņa priekšā. Zemes tiesas nosodīts, viņš ar drošu pārliecību apelē pie debesu tiesas (Ap.d.7:56). Viņa drosme balstījās Jēzus paustajos vārdos: „katru, kas Mani apliecinās cilvēku priekšā, to arī Cilvēka Dēls apliecinās Dieva eņģeļu priekšā” (Lk.12:8).

Saistība starp grēku izpiršanu un ticību lūgšanai ir skaidri pausta 2.Kor.1:20: „Jo, cik ir Dieva apsolīšanu, tās ir Viņā jā, tāpēc caur Viņu mūsu āmen Dievam par godu”. Kunga nāve bija apstiprinājums Dieva apsolījumiem, kā arī tas, ka Viņš mira kā Ābrahāma dzimums, uzņēmies pārstāvēt visus Ābrahāma pēcnācējus Savā personā (Rom.15:8,9). Šī iemesla dēļ „caur Viņu [tāpēc ka mēs esam Viņā] mūsu āmen Dievam par godu”. Mēs varam no sirds teikt ‘āmen’, lai tā notiek, par mūsu lūgšanām, jo mēs ticam un saprotam Viņa šķīstīšanas darba jēgu.

Mīlestība

Tas, ka Jēzus nepastāvēja iepriekš kā persona, dod vielu dziļām pārdomām. Tādām, kas mūs piemeklē, kad vienatnē stāvam nakts vidū, lūkojoties zvaigznēs. Šķiet acīmredzami, ka ir bijis jābūt kādai iepriekšējai radīšanai vai radīšanām, piemēram, eņģeļu radīšanām.

Dievs pastāvējis kopš mūžības, taču tikai pirms 2 000 gadiem nāca pasaulē Viņa *vienpiedzimušais* Dēls. Un šis Dēls bija cilvēks, lai glābtu cilvēkus – tikai dažus miljonus no mums (vai mazāk), kas dzīvojuši 6 000 gadu laika sprīdī. Tas ir brīnumaini, ja mēs stādāmieš priekšā laika un telpas bezgalību. Ka Dieva vienīgais Dēls iet nāvē dēļ dažiem no mums šeit, kas rāpo šīs mazās planētas virspusē tik gaistošu laika sprīdī. Viņš mira, lai Dievs varētu veikt mūsu glābšanas darbu; un Dieva mīlestība uz mums tiek pielīdzināta jaunekļa precībām ar jaunavu (Jes.62:5). Visuvarenais Dievs, kas pastāvējis kopš mūžības, tiek pielīdzināts nepieredzējamam jauneklim ar tā kvēli un priecīgām gaidām, kurām nepiemīt ilūziju zudums. Vēl jo vairāk. Jēzus, kas nepastāvēja iepriekš, bet bija tāds pats kā es, mira dēļ *manis* tai kauna pilnajā nāvē. Mūsu sirdis un prāti mulst šīs bezgalīgās perspektīvas priekšā. Viņa šķīstajai *mīlestībai* pret mums, Viņa visžēlīgumam ir jāliek mums saprast, ka arī mums ir jāsniedzas citu dzīvēs, nedomājot, ka tie ir zemāki par mums vai pārāk niecīgi vai tālu no mums. Nav brīnums, ka 1.Jņ.4:15,16 apraksta ticību Jēzum kā Dieva Dēlam kā ticību mīlestībai, kas Dievam ir uz mums.

Patiesa kristietība uzskata, ka personīgas attiecības nozīmē vairāk par visu pasaulē un patiesi humāns dzīves veids – gala rezultātā – ir mīlestībā pastāvīgi un nesavtīgi atdot sevi Dievam un citiem. Taču galu galā tā visa pamatā ir mūsu centieni pirmām kārtām sekot Jēzus paraugam. Šis paraugs ir reāls un aktuāls tikai Jēzus pilnīgās cilvēcības dēļ. Viņš dzīvoja tā, kā Viņš mācīja dzīvot citiem. Vārds mīlestība bija iemiesojies Viņā. Visdziļākajā būtībā Viņa dzīve bija visnevainojamākā cilvēka dzīve šai pasaulē. Un tieši Viņa cilvēcības dēļ, tieši tāpēc, ka Viņš nebija ‘pats Dievs’, bet gan cilvēks Jēzus Kristus, tāpēc ka Viņš nebija iepriekš pastāvējis, Viņš ir mūsu dzīves un būtības reālais paraugs. Apgalvot, ka Jēzus ir „Dievs”, nozīmē laupīt Viņa personības būtību; tas iznīcina Viņa rakstura brīnumu un visu, kas Viņš bija un ir un būs mūžīgi.

Tiesas dienas realitāte

Mēs tiksim tiesāti caur cilvēku Jēzu Kristu (Ap.d.17:31). Tas nozīmē, ka tieši tas, ka Jēzus nepastāvēja iepriekš un Viņam bija cilvēka daba, dara Viņu par pastāvīgu un nepiekāpīgu mūsu cilvēciskās uzvedības tiesnesi. Viņš ir tiesnesis tieši tāpēc, ka ir Cilvēka Dēls.

Secinājums

Jāņa centieni panākt ticību tam, ka Jēzus nāca miesā sakņojās Viņa vēlmē, lai brāļiem būtu tas pats Gars, kas bija Jēzū, lai tas mājotu *viņu* miesā (1.Jņ.4:1,2). Viņš gribēja, lai viņi saprastu, ka būt cilvēkiem, būt

miesā nevar būt par šķērsli tam, lai viņos būtu Dieva Gars. Mums ir jābūt šinī pasaulē tādiem pašiem, kāds tajā bija Jēzus (1.Jņ.4:17). *Tāpēc* ir tik būtiski saprast, ka Kungam Jēzum patiesi bija cilvēka daba.

1-15 Atšķirības starp Dievu un Jēzu

Ir jāspēj līdzsvarot tie panti, kuros uzsvērts, ka „Dievs bija Kristū”, ar tiem, kas izgaismo Viņa cilvēciskumu. Pēdējie izslēdz jēlkādu iespēju dot Bībelē balstītu pamatojumu tam, ka Jēzus ir Pats Dievs, kā to maldīgi apgalvo Trīsvienības mācība. (Trīsvienības ideju pieņēma Nikajas padome 325.gadā, agrīnajiem kristiešiem tā nebija pazīstama). Vārds ‘trīsvienība’ nav sastopams Bībelē. Uzsākot šīs nodarbības, atcerēsimies, ka pestīšana ir atkarīga no tā, ka mēs atzīstam reālo Jēzu Kristu (Jņ.3:36; 6:53; 17:3). Kad mēs esam nākuši pie patiesas izpratnes par Viņa uzvaru pār grēku un nāvi, mēs varam kristīties Viņa Vārdā, lai līdz ar Viņu gūtu pestīšanu.

Visskaidrāk attiecības starp Dievu un Jēzu ir izteiktas 1.Tim.2:5: „Jo ir *viens* Dievs, *kā arī viens starpnieks* starp Dievu un cilvēkiem – *cilvēks* Kristus Jēzus”. Pārdomājot izcelto vārdu jēgu, nonākam pie sekojošiem secinājumiem.

- Tā kā ir tikai *viens* Dievs, Jēzus nevar būt Dievs; ja Tēvs ir Dievs un arī Jēzus ir Dievs, tad ir divi Dievi. „Bet mums ir tik viens Dievs, Tēvs” (1.Kor.8:6). Tādēļ ‘Dievs Tēvs’ ir vienīgais Dievs. Tātad nevar būt ne runas par atsevišķu būtni, kuru sauktu ‘Dievs Dēls’, kā apgalvo maldīgā Trīsvienības mācība. Arī Vecā Derība attēlo Jahvi kā vienu Dievu Tēvu (piem., Jes.63:16; 64:8).
- Pie tam ir vēl arī starpnieks, cilvēks Kristus Jēzus – „...*kā arī* viens starpnieks...”. Vārdi „kā arī” norāda uz atšķirību starp Kristu un Dievu.
- Tā kā Kristus ir „starpnieks”, tas nozīmē, ka Viņš ir vidutājs. Starpnieks starp grēcīgo cilvēku un bezgrēcīgo Dievu nevar būt pats par bezgrēcīgo Dievu; tam bija jābūt bezgrēcīgam cilvēkam, kam piemīt cilvēka daba. „*Cilvēks* Kristus Jēzus” pārliecinoši atbalsta šī skaidrojuma pareizību. Neskatoties uz to, ka Pāvils rakstīja jau pēc Jēzus pacelšanās debesīs, viņš nerunā par „Dievu Jēzu Kristu”.

Mums tiek vairākkārt atgādināts, ka „Dievs nav cilvēks” (4.Moz.23:19; Hoz.11:9); taču Kristus nepārprotami bija „Cilvēka Dēls” vai, kā Jaunajā Derībā bieži lasām – „*cilvēks* Kristus Jēzus”. Grieķu tekstā Viņu sauc par *anthropos* dēlu, proti, cilvēces dēlu. Ebreju domāšanā „cilvēka Dēls” nozīmēja parastu mirstīgo cilvēku (Jes.51:12). „Jo kā (cilvēkā) Ādamā visi mirst, tāpat arī Kristū (cilvēkā) visi tiks dzīvi darīti” (1.Kor.15:21). Taču tajā pat laikā Viņš bija arī „Visu-augstākā Dēls” (Lk.1:32). Tā kā Dievs ir „Visu-augstākais”, neviens nevar būt par Viņu augstāks; „Visu-augstākā Dēls” nevar pats personīgi būt par Dievu. Jau pats valodas izteiksmes veids Dieva un Dēla aprakstā parāda starp tiem esošo atšķirību. Dēls var būt līdzīgs tēvam, bet nevar būt viena un tā pati persona, nevar arī būt tikpat vecs kā tēvs.

Saskaņā ar tikko pausto ir vairākas acīmredzamas atšķirības starp Dievu un Jēzu, kas nepārprotami liecina par to, ka Jēzus nav pats Dievs.

DIEVS	JĒZUS
„Kārdināšanām Dievs nav pieejams” (Jēkaba 1:13).	Kristus, „kas tāpat kārdināts visās lietās” (Ebr.4:15).
Dievs nevar mirt – Viņš ir nemirstīgs pēc dabas (Ps.90:2; 1.Tim.6:16).	Kristus mira un trīs dienas bija zemes klēpī (Mt.12:40; 16:21). Kristus ir bijis nāves „varā” (Rom.6:9).
Kristus atgriešanās laiks ir zināms tikai Tēvam (Ap.d.1:7).	Kristum nebija zināms Viņa atgriešanās laiks (Mt.24:36).
Cilvēks nevar redzēt Dievu (1.Tim.6:16; 2.Moz.33:20).	Cilvēki ir redzējuši Jēzu un cilvēku rokas ir To aptaustījušas (1.Jņ.1:1).

Kad mēs tiekam kārdināti, mēs esam spiesti izvēlēties starp grēku un paklausību Dievam. Nereti mēs izvēlamies nepaklausīt Dievam; Kristus bija to pašu izvēļu priekšā, taču Viņš vienmēr izvēlējās būt paklausīgs. Tādējādi Viņam bija iespēja grēkot, kaut gan Viņš to nekad nedarīja. Mēs jau parādījām, ka 2.Sam.7:12-16 apsolītais Dāvida dzimums nepārprotami bija Kristus. 14.pants runā par Kristus iespēju būt nepaklausīgam: „Ja tad viņš pret Mani apgrēkosies, tad Es viņu pārmācīšu.”

Virsnieks teica Jēzum, ka tāpat kā viņš, kas stāv zem valdības, viņš var pavēlēt saviem padotajiem un to pašu loģiku viņš attiecina uz Kungu Jēzu. Jēzus būdams zem *Dieva* valdības var attiecīgi dot pavēles zemāk stāvošajiem. Un Kungs uzteica virsnieku par tādu ticību. Kunga Jēzus pakļautība Dievam nav apšaubāma un tikai tādēļ, ka Viņš atrodas šajā pakļautībā, tagad Viņam ir dota vara pār visām lietām.

1-16 Jēzus daba

Vārds ‘daba’ attiecas uz raksturīgo īpašību kopumu, uz pašu būtību. Bībele apraksta tikai divas dabas – Dieva dabu un cilvēka dabu. Pēc dabas Dievs nemirst, nav kārdināms utt. Ir acīmredzams, ka Kristus dzīves laikā Viņam nebija Dieva daba. Viņam bija cilvēka daba. Vārda ‘daba’ definīcija izslēdz iespēju, ka kādam būtu vienlaicīgi divas dabas. Būtiski ir tas, ka Kristus bija tāpat kārdināts visās lietās kā mēs (Ebr.4:15), un pateicoties Viņa spējai pārvarēt šo kārdinājumu, Viņš varēja gūt piedošanu mums. „Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzīgi just mūsu vājībām, bet kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka” (Ebr.4:15) izsaka šo pašu domu nolieguma formā. Šis fragments norāda uz to, ka pat pirmajā gadsimtā bija tādi, kas domāja, ka Jēzum nepiemīt mūsu vājības; šo rindu autors uzsver, ka tā tas nav. Jēzum *varēja* būt vājības. Šīs jau tolaik mostošās tendences Jēzus būtības maldīgajā izpratnē uzplauka maldīgajā trīsvienības mācībā. Ļaunās iekāres, kas ir mūsu kārdinājumu pamatā nāk no mūsu iekšienes (Mk.7:15-23), no mūsu cilvēku dabas (Jēkaba 1:13-15). Tāpēc arī bija nepieciešams, lai Kristum būtu cilvēka daba, lai Viņš varētu sajust un pārvarēt šos kārdinājumus.

Ebr.2:14-18 to visu izteic šādiem vārdiem:

„Bet, tā kā bērniem (mums) ir asinis un miesa (cilvēka daba), tad arī Viņš (Kristus) tāpat to (dabu) ir pieņēmis, lai ar nāvi iznīcinātu to, kam nāves vara, tas ir, velnu...Jo Viņš jau nepieņem eņģeļus, bet gan Ābrahāma dzimumu. Tāpēc Viņam visās lietās bija jātop brāļiem līdzīgam, lai par tiem varētu iežēloties un būtu uzticams augstais priesteris Dieva priekšā salīdzināt tautas grēkus. Jo tāpēc, ka Viņš pats kārdināts un cietis, Viņš var palīdzēt tiem, kas tiek kārdināti”.

Šis fragments īpaši uzsver to, ka Jēzum bija cilvēka daba: „Arī Viņš *tāpat*” to ir pieņēmis (Ebr.2:14). Šī frāze atkārtoti izceļ Jēzum piemītošo cilvēka dabu. Pietiktu jau arī ar vārdiem ‘Arī Viņš to ir pieņēmis’, taču tiek uzsvērts „Arī Viņš *tāpat* to ir pieņēmis.” Ebr.2:16 arī līdzīgā veidā uzsver to, ka Kristum nebija eņģeļu daba, tā kā Viņš bija Ābrahāma dzimuma, kurš nāca, lai neštu pestīšanu lielam skaitam ticīgo, kas kļūs par Ābrahāma dzimumu. Šī iemesla dēļ Kristum bija jābūt cilvēka dabai. Viņam *visās* lietās „bija jātop brāļiem līdzīgam” (Ebr.2:17), lai Dievs varētu sniegt mums apžēlošanu caur Kristus upuri. Tādēļ apgalvojums, ka Jēzum pilnībā nebija cilvēka daba, liecina par absolūtu sapratnes trūkumu par prieka vēsti par Kristu, tās būtības pamatu.

Kad vien kristīti ticīgie apgrēkojas, tie var nākt pie Dieva, nožēlojot savus grēkus lūgšanā caur Kristu (1.Jņ.1:9); Dievs zina, ka Kristus tika kārdināts tāpat kā viņi, taču Viņš bija nevainīgs, jo pārvarēja to kārdinājumu, kuru viņiem pārvarēt neizdevās. Šī iemesla dēļ „Dievs Kristū” var mums piedot (Ef.4:32). Tieši tādēļ ir tik būtiski saprast, ka Kristus tika kārdināts tieši tāpat kā mēs, un, lai Viņš to varētu izjust, Viņam bija jābūt cilvēka dabai. Ebr.2:14 skaidri saka, ka Kristum tāpat bija „asinis un miesa” kā jebkurai cilvēka dabas būtnei, kas arī darīja to iespējamu. „Dievs ir Gars” (Jņ.4:24) pēc dabas un kā ‘garam’ Viņam nav asinis un miesas. Tā kā Kristum bija „miesiska” daba, Viņam nevarēja būt Dieva daba Viņa mirstīgās dzīves laikā.

Visi iepriekšējie cilvēku centieni pakļauties Dieva vārdam, proti, pilnībā pārvarēt kārdinājumus, cieta neveiksmi. Tādēļ „Dievs: sūtīdams Savu paša Dēlu grēcīgās miesas veidā un grēka dēļ, Viņš grēku, kas bija miesā, pazudinājis uz nāvi” (Rom.8:3).

„Grēka alga ir nāve”. Lai izglābtos no šīs ķezas, cilvēkam bija vajadzīga ārēja palīdzība. Viņš pats nespēj būt pilnīgs. Kā miesīgas būtnes mēs nevarējām un nevaram labot miesu. Tādēļ Dievs iejaucās, atdodams mums Savu paša Dēlu, kuram bija mūsu „grēcīgā miesa” ar visiem tai piemītošajiem grēcīgajiem kārdinājumiem. Atšķirtībā no visiem citiem cilvēkiem Kristus pārvarēja visus kārdinājumus, kaut arī neveiksmes un grēka iespējai Viņš bija pakļauts tāpat kā mēs. Rom.8:3 apraksta Kristu, kuram arī bija cilvēka grēcīgā daba – bet personīgi

Viņš bija bezgrēcīgs. Dažus pantus augstāk Pāvils runā par to, ka dabīgajā miesā „nemīt nekas labs” un tā dabīgi saceļas pret paklausību Dievam (Rom.7:18-23). Šajā kontekstā ir vēl brīnumaināk lasīt Rom.8:3, ka Kristus bija mūsu „miesa”. Tieši šī iemesla dēļ un tādēļ, ka Viņš pārvarēja šo miesu, mums ir iespēja glābties no mūsu miesas; Jēzus dziļi apzinājās savai dabai piemītošo tieksmi uz grēku. Kad Viņu reiz uzrunāja „Labais Mācītājs”, Viņš atteica: „Kāpēc tu Mani sauc labu? Neviens nav labs kā vienīgi Dievs” (Mk.10:17,18). Citreiz cilvēki sāka liecināt par Kristus diženumu Viņa darīto brīnumu dēļ. Jēzum nevajadzēja, lai kāds dotu liecību par cilvēku, „Viņš pats zināja, kas bija cilvēkā” (Jņ.2:23-25). Ļoti labi pārzinādams cilvēka dabu, Kristus negribēja, lai cilvēki slavētu Viņu kā Viņu pašu, jo Viņš apzinājās savas dabas trūkumus.

Tas viss šķiet gandrīz neiespējami; ka mūsu vājās dabas cilvēks varēja būt bezgrēcīgs sava rakstura dēļ. Ir vieglāk noticēt tam, ka ‘Jēzus bija Dievs’ un tādēļ nevainojams. Šajā faktā arī slēpjas šīs mācības pievilcība. Tiem, kas pazina Jēzus pusmācības pirmā gadsimta Palestīnā, bija līdzīgas sajūtas: „...vai nav visas Viņa mācības pie mums? No kurienes tad šim tas viss? Un tie ņēma apgrēcību pie Viņa” (Mt.13:56,57). Un neskaitāmi citi ir pieļāvuši šo pašu kļūdu.

1-17 Jēzus cilvēcība

Evaņģēlija pierakstos atrodami neskaitāmi piemēri, kas liecina par Jēzum piemītošo cilvēka dabu. Mēs lasām ka Jēzus bija piekūsis, ka Viņam bija jāapsēžas, lai padzertos no akas (Jņ.4:6). „Jēzus raudāja”, uzzinājis par Lācara nāvi (Jņ.11:35). Jēzus ciešanu krustā pieraksts ir visaugstākā mērā Viņa cilvēciskuma pierādījums: „Tagad Mana dvēsele ir satriekta”, Viņš atzīstas, lūdzot Dievu izpestīt Viņu no nepieciešamības izciest nāvi krustā (Jņ.12:27). Viņš „lūdza Dievu un sacīja: ‘Mans Tēvs, ja tas var būt, tad lai šis biķeris iet Man garām, tomēr ne kā Es gribu, bet kā Tu gribi’” (Mt.26:39). Tas parāda, ka brīžiem Kristus miesīgās vēlmes atšķīrās no Dieva vēlmēm.

Tomēr visas Savas dzīves laikā Kristus vienmēr pakļāva Savas vēlmes Dieva gribai, gatavojoties galīgajam pārbaudījumam krustā. „Es no Sevis nespēju darīt nekā. Kā Es dzirdu, tā Es spriežu, un Mans spriedums ir taisns, jo Es nemeklēju Savu gribu, bet Tā gribu, kas Mani

ir sūtījis” (Jņ.5:30). Šī atšķirība starp Kristus gribu un Dieva gribu ir pietiekams pierādījums tam, ka Jēzus nebija Dievs.

Mūsu atziņai par Dievu ir jāaug mūsu dzīves laikā, mācoties no tiem pārbaudījumiem, kuriem mēs topam pakļauti. Šajā ziņā Jēzus mums sniedz labāko piemēru. Viņam nebija pilnīgu zināšanu par Dievu, kas būtu Viņam dotas lielākā mērā nekā mums visiem. Kopš bērnības „Jēzus pieņēma gudrību, augumā (proti garīgajā briedumā, salīdz. ar Ef.4:13) un piemīlība pie Dieva un cilvēkiem” (Lk.2:52). „Bērns augs un tapa stīprs garā” (Lk.2:40). Šie divi panti apraksta Kristus fizisko attīstību līdz ar Viņa garīgo attīstību. Ja „Dēls ir Dievs”, kā apgalvo Trīsvienības piekritēji, tad tas nebūtu iespējams. Pat Savas dzīves beigās Kristus atzina, ka Viņam nav zināms precīzs otrās atnākšanas laiks, tas zināms vienīgi Tēvam (Mk.13:32). Divpadsmit gadu vecumā Viņš zinātkāri izjautāja Bauslības mācītājus; un viņš mēdza runāt par to, ko Viņš ir *mācījies*, kādas *zināšanas guvis* no Tēva.

Ar laiku mums visiem ir jāiemācās pakļauties Dieva gribai. Arī Kristus bija jāiemācās paklausība Tēvam tāpat kā to dara visi dēli. „...Dēls būdams, tomēr ir mācījies paklausību (Dievam) no tā, ko cietis. Un, pilnību (proti, garīgo briedumu) sasniedzis, Viņš ir palicis visiem, kas Viņam paklausa, par mūžīgās pestīšanas gādnieku” (Ebr.5:8,9). Fil.2:7,8 (sīkāk komentāri Pielikumā) arī apraksta Jēzus garīgās augšanas procesu, kas vainagojās ar Viņa nāvi krustā. Viņš „Sevi *iztukšoja, pieņemdams* kalpa veidu, tapdams cilvēkiem līdzīgs; un, cilvēka kārtā būdams, Viņš *pazemojās*, kļūdams paklausīgs līdz nāvei, līdz pat krusta nāvei!” Pierakstā lietotā valoda parāda, kā Jēzus garīgums apzināti augs, Viņam pilnīgi pazemojoties, tā ka Viņš ‘*kļuva* paklausīgs’ Dieva gribai un mira krusta nāvē. Tādējādi, Viņš kļuva pilnīgs, pieņemot ciešanas.

Tas skaidri parāda, ka Jēzum bija jāpieliek apzinātas pūles, lai kļūtu taisnprātīgam; Viņš nebija tāds no sākta gala ar Dieva gribu, kas padarītu Viņu par vienkāršu marioneti. Jēzus patiesi mūs mīlēja un tas lika Viņam atdot Savu dzīvi par mums. Pastāvīgi uzsvērtā Kristus mīlestība uz mums būtu tukša skaņa, ja Dievs būtu piespiedis Viņu mirt krustā (Ef.5:2,25; Atkl.1:5; Gal.2:20). Ja Jēzus būtu Dievs, tad Viņam nebūtu citas izvēles, kā tikai būt pilnīgam un mirt krustā. Bet tas, ka Viņam bija šī izvēle, liek mums aptvert Viņa mīlestības nozīmi un veidot personīgas attiecības ar Viņu.

Dievs tik ļoti mīlēja Kristu tieši tāpēc, ka Viņš bija gatavs brīvprātīgi atdot Savu dzīvību: „Tāpēc Tēvs Mani mīl, ka Es atdodu Savu dzīvību, lai Es to atkal atgūtu. Neviena to nav Man atņēmis, bet Es to atdodu pats no Sevis” (Jņ.10:17,18). Būtu grūti izprast šo Dieva mīlestību, ja Kristus būtu pats Dievs, kas pieņēmis cilvēka veidolu, lai asociētos ar grēcīgo būtni (Mt.3:17; 12:18; 17:5). Šie pieraksti, kas liecina par sajūsmu, ko Tēvs izjuta, redzot Dēla paklausību, ir pierādījums tam, ka Kristum bija iespēja arī nepaklausīt, taču Viņš apzināti izvēlējās paklausību.

Kristus vajadzība pēc glābšanas

Tāpat kā mēs Jēzus bija mirstīgs, jo Viņam bija cilvēka daba. Tādēļ Jēzum arī bija vajadzīga pestīšana no nāves. Skaidri to apzinoties, „Savās miesas dienās ar stipru balsi un asarām Viņš ir raidījis daudz karstu lūgšanu pie Tā (Dieva), kas Viņu varēja izglābt no nāves, un ir ticis atpestīts no bailēm” (Ebr.5:7). Tas, ka Kristum bija jālūdz, lai Dievs Viņu izglābtu no nāves, izslēdz jēlkādu iespēju, ka Viņš pats būtu Dievs. Pēc Kristus augšāmcelšanās „nāvei nav *vairs* varas pār Viņu” (Rom.6:9), kas norāda, ka pirms tam tai bija šī vara.

Daudzi psalmi pravieto par Jēzu; kad Jaunajā Derībā tiek citēti daži Psalmu panti, attiecinot tos uz Kristu, tad loģiski būtu secināt, ka daudzi citi Psalmu panti arī attiecas uz Viņu. Vairāki no tiem uzsver nepieciešamību, lai Dievs glābtu Kristu.

- Mt.4:6 citē Ps.91:11,12 attiecībā uz Jēzu. Ps.91:16 pravieto, ka Dievs dos Jēzum pestīšanu: „Es viņam došu ilgu mūžu (proti, mūžīgu dzīvību) un parādīšu viņam Savu pestīšanu”. Ps.69:21 attiecas uz Kristus krustā sišanu (Mt.27:34); šis psalms apraksta Kristus domas krustā: „Palīdz man, ak, Dievs...Tuvojies manai dvēselei, atpestī to...Tava palīdzība, ak Dievs, lai mani uztur!” (Ps.69:1,19.30).
- Psalm 89 komentē Dieva apsolījumus Dāvidam attiecībā uz Kristu. Ps.89:27 pravieto: „Viņš sauks Mani (Dievu): ‘Tu esi mans Tēvs, mans Dievs un manas *pestīšanas* klints patvērumš.’”

- Dievs uzklaustīja Kristus lūgšanas par pestīšanu; tās tika uzklaustītas Viņa personīgā garīguma dēļ, nevis tāpēc ka viņš būtu viens no 'trīsvienības' (Ebr.5:7). Galvenā tēma Jaunajā Derībā ir tā, ka *Dievs* ir Kristu augšāmcēlis un paaugstinājis Viņu, piešķirdams Viņam nemirstību.
- „*Dievs* ir uzmodinājis Jēzu...*Dievs* Viņu paaugstinājis Sev pa labo roku par Valdnieku un Pestītāju” (Ap.d.5:30,31).
- „*Dievs* ir godā cēlis Savu kalpu Jēzu...Viņu *Dievs* ir uzmodinājis no mirušiem” (Ap.d.3:13,15).
- „Viņu *Dievs* uzmodinājis” (Ap.d.2:24,32,33).
- Jēzus pats to visu atzina, kad Viņš lūdza *Dievu* apskaidrot Viņu (Jņ.17:5 salīdz. ar 13:32; 8:54).

Ja Jēzus būtu bijis Dievs, tad šis uzsvars būtu pilnīgi nevietā, jo Dievs ir nemirstīgs. Jēzum nebūtu vajadzīga pestīšana, ja Viņš būtu Dievs. Tas fakts, ka Dievs paaugstināja Jēzu parāda Dieva pārākumu pār Jēzu un to, ka Jēzus un Dievs ir divas patstāvīgas personības. Kristus nekādā ziņā nebūtu varējis būt „pats un mūžīgs Dievs, kam divas...dabas...Dieva un cilvēka”, kā to deklarē pirmie 39 Anglikāņu baznīcas panti. Katru būtni raksturo viena daba. Bībele pārliecinoši pierāda, ka Kristum bija mūsu, cilvēku daba.

Attiecības starp Dievu un Jēzu

Pārdomas par to, kā Dievs augšāmcēlis Jēzu, liek mums aizdomāties par attiecībām starp Dievu un Jēzu. Ja tie ir „vienlīdzīgi...vienādi mūžīgi”, kā apgalvo trīsvienības mācība, tad to attiecībām būtu jābūt kā līdzīgam ar līdzīgu. Mēs jau esam minējuši ne mazums piemēru, ka tas tā nebūt nav. Attiecības starp Dievu un Kristu līdzinās attiecībām starp vīru un sievu: „Ikkatra vīra galva ir Kristus, bet sievas galva ir vīrs, bet Kristus galva ir Dievs” (1.Kor.11:3). Tāpat kā vīrs ir sievas galva, tā Dievs ir Kristus galva, kaut arī to nodomi ir vienoti, kā tam jābūt arī vīra un sievas starpā. Tāpat kā sieva pieder vīram, tā „Kristus Dievam” (1.Kor.3:23).

Nereti sastopam apgalvojumu, ka Dievs Tēvs ir Kristus Dievs. Tas fakts, ka Dievu apraksta kā „mūsu Kunga Jēzus Kristus Dievu” (Ef.1:17; 1.Pēt.1:3) pat pēc Kristus pacelšanās debesīs, parāda, ka tādas ir to attiecības *tagad*, ka tās ir tādas pašas, kādas tās bija Kristus

mirstīgās dzīves laikā. Trīsvienības piekritēji dažkārt saka, ka runas par Kristus pakļautību Dievam attiecas tikai uz Viņa pasaulīgās dzīves laiku. Jaunās Derības vēstules rakstītas dažus gadus pēc Kristus pacelšanās debesīs, taču arī tajās par Dievu raksta kā par Kristus Dievu un Tēvu. Jēzus arvien uzskata Tēvu par Savu Dievu.

Atklāsmes grāmata, pēdējā Jaunās Derības grāmata sarakstīta daudzus gadus pēc Kristus pagodināšanas un pacelšanās debesīs, taču arī tajā runāts par Kristus Dievu un Tēvu (Atkl.1:6). Šajā grāmatā augšāmceltais un pagodinātais Kristus uzrunā ticīgos. Viņš runā par „Sava Dieva templi...Mana Dieva pilsētas vārdu” (Atkl.3:12). Tas pierāda, ka Jēzus pat tagad uzskata Tēvu par Savu Dievu – un tādēļ Viņš (Jēzus) nav Dievs.

Laicīgajā dzīvē Jēzus attiecības ar Tēvu bija līdzīgas. Viņš runāja par aiziešanu „pie Sava Tēva un jūsu Tēva, pie Sava Dieva un jūsu Dieva” (Jņ.20:17). Krustā Jēzus pilnībā pauda Savu cilvēciskumu: „Mans Dievs, Mans Dievs, kāpēc Tu esi Mani atstājis?” (Mt.27:46). Kā lai saprot šādus vārdus, ja tie nāk no paša Dieva mutes? Jau tas vien, ka Jēzus „ar stipru balsi un asarām” ir raidījis lūgšanas Dievam, norāda uz Viņu attiecību patieso raksturu (Ebr.5:7; Lk.6:12). Dievs neraida lūgšanas pats Sev. Pat tagad Kristus aizlūdz Dievu par mums (Rom.8:26 salīdz. ar 2.Kor.3:18).

1-18 Jēzus uzvara

Iepriekšējā nodarbībā mēs pārliecinājāmies, ka Kungam Jēzum bija mūsu, cilvēku daba un Viņš, tāpat kā mēs, tika kārdināts. Atšķirība starp Viņu un mums ir tajā, ka Viņš pilnībā pārvarēja grēku; kaut arī Viņam bija mūsu daba, Viņš vienmēr demonstrēja nevainojamu *raksturu*. Jo vairāk mēs novērtējam šo brīnumu, jo spēcīgāk tam jāiedvesmo mūs. Jaunā Derība atkārtoti uzsver Jēzus rakstura pilnību:

- Viņš bija „tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka” (Ebr.4:15).
- Viņš „grēka nepazina”. „Grēku nav Viņā” (2.Kor.5:21; 1.Jņ.3:5).

- „Tas grēku nedarīja, nedz arī atrada viltu Viņa mutē” (1.Pēt.2:22).
- „Svēts, bez ļaunuma, neaptraipīts, atšķirts no grēciniekiem”(Ebr.7:26).

Evaņģēlija pieraksti liecina, ka Viņa laika biedri atzina Viņa rakstura pilnību, kas izpaudās Viņa vārdos un darbos. Pilāta sieva atzina Viņā „taisnu” cilvēku (Mt.27:19), kas nav pelnījis sodu; romiešu virsnieks, kas vēroja Kristus izturēšanos krustā, bija spiests atzīt: „Patiesi, šis bijis taisns cilvēks” (Lk.23:47). Agrāk Jēzus izaicināja jūdus, uzdodot jautājumu: „Kurš no jums Man var uzrādīt kādu grēku?” (Jņ.8:46). Atbilde izpalika.

Uzvaru nesošās rakstura pilnības rezultātā Jēzus no Nācaretes kļuvis varenāks par eņģeļiem (Ebr.1:3-5). Dievs Viņu *paaugstinājis* un dāvinājis Viņam Vārdu pāri visiem vārdiem (Fil.2:9).”Viņa vārds ir: Brīnums [salīdz. ar Soģu 13:18], Padoma devējs [2.Ķēn.22:20]” (Jes.9:6). Tas, ka Dievs Viņu paaugstinājis un devis Viņam šos vārdus, liecina, ka pirms dzimšanas un nāves Viņam to nebija.

Pateicoties Savam nevainojamajam raksturam, Jēzus bija Dieva izpausme miesā (1.Tim.3:16); Viņš izturējās un runāja tā, kā to darītu Dievs, ja Viņš būtu cilvēks. Tādēļ Viņš bija pilnīgs Dieva atspulgs – „neredzamā Dieva *attēls*” (Kol.1:15). Tādēļ mirstīgajiem cilvēkiem nav nepieciešamības skatīt Dievu vaigā. Kā Jēzus teica: „Kas Mani ir redzējis, Tas ir redzējis Tēvu” (Jņ.14:9). Bībele vairākkārtīgi uzsver, ka Dievs Tēvs izpaužas Savā Dēlā Jēzū Kristū (2.Kor.5:19; Jņ.14:10; Ap.d.2:22). Trīsvienības mācība māca, ka Dēls izpaudās vai ‘iemiesojās’ Jēzū; bet Bībele māca, ka Dievs izpaudās [vai ‘iemiesojās’, ja jālieto šis vārds] Jēzū. Vārds *tapa* miesa (Jņ.1:14), nevis vārds iegāja miesiskajā veidolā.

Dzīvojot grēcīgajā pasaulē, grēka un neveiksmju vajātiem, mums ir grūti aptvert Kristus garīgā pārākuma pilnību un varenību; ka cilvēciskas būtnes raksturā varētu pilnībā atklāties Dieva taisnība. Lai tam noticētu ir nepieciešama daudz reālāka ticība par to, kas vienkārši pieņem teoloģisko domu par Kristu kā Pašu Dievu; tādēļ ir saprotams, kāpēc maldus mācība par trīsvienību ir tik populāra.

Kristus no paša brīvas gribas nodeva Savu nevainojamo dzīvi kā dāvanu mums; Viņš parādīja Savu mīlestību uz mums, mirstot „par mūsu grēkiem” (1.Kor.15:3), zinādams, ka caur Savu nāvi Viņš galu galā gūs pestīšanu no grēka un nāves (Ef.5:2,25; Atkl.1:5; Gal.2:20). Pateicoties Savam nevainojamam raksturam, Jēzus spēja pārvarēt grēka varu un kļūt par pirmo personu, kas augšāmcēlies no mirušiem un saņēmis nemirstību. Visi, kas tērpjas Kristū kristību rezultātā, kā arī piekopjot Kristum līdzīgu dzīves veidu, var tāpat cerēt uz augšāmcelšanos un līdzīgu dāvanu.

Tajā slēpjas Kristus augšāmcelšanās brīnišķā nozīmība. Tā pārlicina mūs, ka mēs tiksīm augšāmcelti un tiesāti (Ap.d.17:31), un, ja mēs patiesi esam bijuši Viņam līdzīgi, arī mēs saņemsim kā balvu nemirstību, „*zinādami*, ka Tas, kas uzmodinājis Kungu Jēzu, uzmodinās arī mūs” (2.Kor.4:14; 1.Kor.6:14; Rom.6:3-5). Būdami grēcinieki, mēs esam pelnījuši mūžīgu nāvi (Rom.6:23). Taču pateicoties Kristus nevainojamai dzīvei, paklausībai līdz nāvei un Viņa augšāmcelšanai, Dievs var piedāvāt mums mūžīgas dzīves *balvu*, pilnīgā saskaņā ar visiem Viņa principiem.

Lai izdzēstu mūsu grēku rezultātus, Dievs mums „piešķir taisnību” (Rom.4:6), jo mēs ticam Viņa pestīšanas apsolījumiem. Mēs zinām, ka grēks nes nāvi, tādēļ mēs patiesi ticam, ka Dievs glābs mūs no tās; mums jātic, ka Viņš piedēvēs mums taisnību, kaut arī mēs tādi neesam. Kristus bija nevainojams un, ja mēs patiesi esam *Kristū*, Dievs var mums piedēvēt pilnību, kaut arī personīgi mēs tādi neesam. „To, kas grēka nepazīna, Viņš (Dievs) mūsu labā ir darījis par grēku, lai mēs Viņā kļūtu Dieva taisnība” (2.Kor.5:21), proti, būdami Viņā caur kristībām un Kristus cienīgu dzīvi. Tātad, tiem, kas ir Kristū Jēzū, Viņš ir kļuvis „par Dieva gudrību, par taisnību, par dzīves svētumu un pestīšanu” (1.Kor.1:30,31); sekojošais pants tādēļ mudina mūs slavēt Kristu par dižajām lietām, kuras Viņš ir sasniedzis: jo Kristus evaņģēlijā „atklājas Dieva taisnība no ticības uz ticību” (Rom.1:17).

Tas viss tapa iespējams caur Kristus augšāmcelšanos. Viņš bija „pirmais no mirušajiem”, no liela daudzuma cilvēka būtņu, kas kļūs nemirstīgas, pateicoties Viņa sasniegumam (1.Kor.15:20), jaunas garīgas ģimenes „pirmdzimtais”, kurai tiks dota Dieva daba (Kol.1:18,19 salīdz. ar Ef.3:15). Tādējādi, Kristus augšāmcelšanās deva iespēju Dievam uzskatīt ticīgos Kristū par taisniem, jo tie ir tēpušies

Kristus taisnībā. Kristus bija „nodots nāvē mūsu pārkāpumu dēļ un uzmodināts, lai mēs tiktu taisnoti” (Rom.4:25).

Lai mums būtu droša pārliecība, ka Dievs var piedēvēt mums pilnību, ir nepieciešama apzināta, nopietnās pārdomās dzimusi ticība visām šīm lietām. Kristus tiesas dienā var nostatīt mūs „nevainīgus...Savas godības priekšā”, lai mēs „svēti, bez kļūdām un nevainojami varētu stāties Viņa priekšā” (Jūdas 24.p.; Kol.1:22 salīdz. ar Ef.5:27). Pastāvīgu garīgo neveiksmju vajātiem, mums ir vajadzīga patiesi nelokāma ticība, lai tam varētu no tiesas ticēt. Piedalīšanās kādā atbalsta kampaņā vai akadēmiski piekrītot šīs mācības patiesībai nav sakara ar šāda veida nelokāmu ticību. Mūsu ticības motivācijai jārodas no pamatīgas Kristus augšāmcelšanas izpratnes: Dievs „Viņu ir uzmodinājis no miroņiem...*tā ka* jūsu ticība ir kļuvusi arī par cerību (par līdzīgu augšāmcelšanu) uz Dievu” (1.Pēt.1:21).

Tikai caur pareizu kristību Kristus Vārdā mēs varam būt „Kristū” un tādējādi tērpti taisnībā. Kristībās mēs līdz ar Kristu tiekam simboliski iegremdēti nāvē un uzcelti no mirušiem (Rom.6:3-5), kas ir nepieciešams, lai mūsu grēki tiktu atlaisti un mēs tiktu „taisnoti” (Rom.4:25).

Šīs brīnišķīgās lietas, kuras mēs izskatījām šajā sadaļā, ir ārpus saprašanas robežām, ja mēs neesam kristīti. Kristību laikā mēs solidarizējamies ar krustā izlietām Kristus asinīm; ticīgie „savas drēbes mazgājuši un tās balinājuši Jēra asinīs” (Atkl.7:14). Tēlaini izsakoties, pēc tam tie ir tērpti baltās drēbēs, kas reprezentē Kristus taisnību, kas tiem piedēvēta (Atkl.19:8). Ir iespējams apgānīt šīs baltās drēbes mūsu grēku rezultātā (Jūdas 23.p.); ja mēs to darām pēc kristībām, mums ir atkal jāizmanto Kristus asinis, lai mazgātu tās tīras, lūdzot Dievam piedošanu Jēzus Kristus vārdā.

No tā izriet, ka pēc kristībām mums arvien ir jācenšas palikt šai svētītajā stāvoklī, kurā mēs esam stājušies. Ir nepieciešama regulāra, ikdienišķa pašanalīze ar pastāvīgām lūgšanām un tiekšanos pēc piedošanas. To darot, mēs vienmēr būsīm pazemīgi pārliecināti, ka pateicoties tam, ka mēs esam tērpti Kristus taisnībā, mēs patiesi būsīm Dieva Valstībā. Mums ir jātiecas, lai mēs pastāvīgi atrastos Kristū, mūsu nāves dienā vai Kristus atgriešanās dienā, „negūdami savu

taisnību...bet no Kristus ticības, taisnību no Dieva uz ticības pamata” (Fil.3:9).

Atkārtotais uzsvars, kas tiek likts uz *ticību*, kuras rezultātā mums tiek piedēvēta taisnība, parāda, ka mēs nekādi nevaram gūt pestīšanu ar darbiem; pestīšana ir no žēlastības: „Jo no žēlastības jūs esat pestīti ticībā, un tas nav no jums, tā ir Dieva dāvana” (Ef.2:8,9). Tāpat kā piedošana un taisnošana ir „dāvanas” (Rom.5:17), tā arī pestīšana. Mūsu motivācijai darīt jebkuru kristieša kalpošanas darbu jānāk no pateicības jūtām pret Dievu par to, ko Viņš mūsu labā ir darījis – piedēvējis mums taisnību caur Kristu, tādējādi pavērdams ceļu mūsu pestīšanai. Ir kaitīgi domāt, ka darot darbus, mēs gūsim pestīšanu. Mēs negūsim pestīšanu, piekoptami tādu domāšanas veidu; tā ir *dāvana*, kas nav nopelnāma, uz kuru mēs vienīgi varam atsaukties ar mīlestību un dziļu pateicību, kas atspoguļosies mūsu darbos. Patiesa ticība rada darbus kā neizbēgamu blakusproduktu (Jēkaba 2:17).

1-19 Jēzus asinis

Jaunajā Derībā bieži lasām, ka mūsu šķīstīšana un pestīšana ir caur Jēzus asinīm (piem., 1.Jņ.1:7; Atkl.5:9; 12:11; Rom.5:9). Lai pienācīgi novērtētu

Kristus asins nozīmību, mums ir jāsaprot, ka, saskaņā ar Bībeles principu, „asinis ir viņas (ikvienas miesas) dvēsele” (3.Moz.17:14). Bez asinīm miesa nevar dzīvot; tādēļ asinis simbolizē dzīvību. Tas izskaidro, kāpēc ir vietā Kristus vārdi: „Ja jūs neēdat Cilvēka Dēla miesu un nedzerat Viņa asinis, jums dzīvības nav sevī” (Jņ.6:53).

Grēka alga ir nāve (Rom.6:23), tas ir, asins, kas ir dzīvība, izliešana. Šī iemesla dēļ izraēliešiem bija jāizlej asinis katru reizi, kad tie grēkoja, lai atgādinātu tiem, ka grēks nes līdzī nāvi. „Gandrīz viss tiek šķīstīts asinīs, saskaņā ar (Mozus) bauslību, un bez asins izliešanas nav piedošanas” (Ebr.9:22). Tādēļ Ādama un Ievas aizklāšanās ar vīģes lapām nebija pieņemama; tā vietā Dievs nogalināja jēru un darīja drānas to grēka apklāšanai (1.Moz.3:7,21). Līdzīgi, Ābela dzīvnieku upuris Tam Kungam tika pieņemts, bet Kaina zemes augļu upuri Dievs neuzlūkoja, jo Ābela princips bija, ka bez asins izliešanas nav piedošanas un pieejas Dievam (1.Moz.4:3-5). Tas nebija tikai viņa uzskats, viņam bija *ticība* šīm asinīm, un uz šī pamata Dievs pieņēma Viņa upuri (Ebr.11:4).

Šie notikumi pravieto par to, cik ārkārtīgi liela nozīme ir Kristus asinīm. Uz to norādīja arī Pashā notikumi, kad Dieva tautai bija jāapziež ar jēra asinīm durvju stabi, lai izglābtos no nāves. Šīs asinis bija kā priekšvēstnesis Jēzus asinīm, ar kurām mums bija sevi jāpārklāj. Pirms Kristus ebrejiem bija jānes dzīvnieku upuri par saviem grēkiem, saskaņā ar Mozus bauslību. Taču šī dzīvnieku asins izliešana bija tikai kā mācību līdzeklis. Grēka alga ir nāve (Rom.6:23); cilvēks nevarēja nogalināt dzīvnieku kā savas nāves aizvietotāju vai kā savu pilntiesīgu pārstāvi. Viņa upurētajam dzīvniekam nebija saprašanas par labu un ļaunu, tas nevarēja viņu pilnībā pārstāvēt: „Jo vērsu un āžu asinīm nav varas atņemt grēkus” (Ebr.10:4).

Tādējādi paceļas jautājums: Kāpēc ebrejiem bija jāupurē dzīvnieki, kad tie grēkoja? Pāvils apkopo dažādās atbildes uz šo jautājumu Gal.3:24: „Bauslība līdz Kristum ir bijusi mūsu audzinātāja”. Dzīvniekiem, kurus tie nogalināja, bija jābūt nevainojamiem – bez vainas (2.Moz.12:5; 3.Moz.1:3,10 un tml.) Tie bija Kristus priekšvēstneši, „šī bezvainīgā un nevainojamā Jēra” (1.Pēt.1:19). Tādējādi, šo dzīvnieku asinis simbolizēja Kristus asinis. Dievs tās pieņēma kā grēka upurus tāpēc, ka tie vēstīja par nākamo Kristus nevainojamo upuri, kuru, kā Dievs to jau zināja, Viņš nesīs. Tādēļ Dievs spēja piedot grēkus Savai tautai, kas dzīvoja pirms Kristus. „Viņš nāvē sagādājis atpestīšanu no pirmās derības laikā izdarītajiem pārkāpumiem” (Ebr.8:5-9). Visi pēc bauslības nestie upuri norādīja uz Kristu, nevainojamo grēku izpirkšanas upuri, kas „ir parādījies, lai iznīcinātu grēku, Sevi upurējot” (Ebr.9:26; 13:11,12; Rom.8:3 salīdz. ar 2.Kor.5:21).

Mēs skaidrojām sadaļā 7.3, ka visa Vecā Derība, un it īpaši Mozus bauslība, bija Kristus priekšvēstnesis. Pēc bauslības, ceļš pie Dieva veda caur Augsto priesteri; viņš bija starpnieks starp Dievu un cilvēkiem, pēc Vecās Derības, kā tagad ir Kristus pēc Jaunās Derības (Ebr.9:15). „Bauslība ieceļ par augstajiem priesteriem cilvēkus ar vājībām, bet zvēresta vārds, kas nāca pēc bauslības, - Dēlu, mūžam pilnīgu” (Ebr.7:28). Tāpēc ka tie paši bija grēcinieki, šie cilvēki nespēja cilvēkiem sagādāt patiesu piedošanu. Dzīvnieki, kurus tie upurēja, patiesībā nepārstāvēja īstos grēciniekus. Bija nepieciešams nevainojams un bez vainas cilvēks, kas visādā ziņā pārstāvēja grēcīgo cilvēku, kurš būtu pieņemams grēka izpirkšanas upuris, no kura cilvēki varēja gūt labumu, asociējoties ar šo upuri. Līdzīgi, arī augstajam priesterim bija

jābūt tādām, kas spētu just līdzīgrādīgam cilvēkam, par kuru viņš aizlūdza, jo arī viņš ticis tāpat kārdināts (Ebr.2:14-18).

Jēzus pilnībā atbilst šīm prasībām – „Tāds augstais priesteris mums arī pienācās, svēts, bez ļaunuma, neaptraipīts...” (Ebr.7:26). Viņam nevajag ik dienas upurēt vispirms par saviem, pēc tam par tautas grēkiem, nāvei nav varas pār viņu (Ebr.7:23,27). Tā visa gaismā, Raksti saka par Kristu kā par mūsu priesteri: „Tādēļ arī Viņš var uz visiem laikiem izglābt tos, kas caur Viņu nāk pie Dieva, vienmēr dzīvs būdams, lai tos aizstāvētu” (Ebr.7:25). Tāpēc ka Viņam bija cilvēka daba, Kristus, kā mūsu ideālais Augstais priesteris, „var iežēloties par nezinātājiem un maldīgajiem, tāpēc ka arī Viņš pats (bija) vājības apņēmts” (Ebr.5:2). Tas atgādina apgalvojumu par Kristu: „Viņš tāpat to ir pieņēmis”, proti, cilvēka dabu (Ebr.2:14).

Tāpat kā jūdu augstie priesteri bija starpnieki starp Dievu un Dieva tautu, Izraēlu, tā Kristus ir starpnieks garīgajam Izraēlam – tiem, kas kristīti Kristus vārdā, uzņēmuši Evaņģēlija vēsti. „Mums ir liels priesteris pār Dieva namu” (Ebr.10:21), kas sastāv no tiem, kas piedzimuši no jauna kristību rezultātā (1.Pēt.2:2-5) ar Evaņģēlija doto cerību (Ebr.3:6). Apziņai, ko dod pārliecība par Kristus priesteru kārtas brīnišķajiem apsolījumiem, ir jāiedrošina mūs kristīties Viņa vārdā; jo mums ir jāieiet Viņa „namā” jeb ģimenē, lai Viņš būtu mūsu Augstais priesteris.

Pēc kristībām Kristū mums ir pēc iespējas labāk jāliek lietā Kristus priesteru kārtas stāvoklis; patiesi, mēs līdz ar to esam uzņēmušies noteiktu atbildību, kas mums ir jāattaisno. „Nesīsim tad caur Viņu slavas upuri Dievam vienumēr, tas ir, lūpu augli, kas Viņa Vārdu slavē” (Ebr.13:15). Dieva plāns, dodot mums Kristu par priesteri, bija Viņa slavēšana; tādēļ mums ir pastāvīgi jāizmanto mūsu pieeja Dievam caur Kristu, lai slavētu Viņu. Vēstulē Ebrejiem 10:21-25 nosaukta virkne atbildību, kas mums jāuzņemas sakarā ar to, ka Kristus ir mūsu Augstais priesteris: „Tā kā mums ir liels priesteris pār Dieva namu,

1. Tad tuvosimies patiesīgu sirdi pilnā ticībā, aplacīti savās sirdīs, un atsvabināti no ļaunās apziņas un miesu nomazgājuši ar tīru ūdeni”. Izpratne par Kristu kā priesteri nozīmē, ka mums ir jākristās Viņa Vārdā („miesu nomazgājuši ar tīru ūdeni”) un mums nav jāļauj ļaunai apziņai ieviesties mūsu prātos. Ja mēs

ticam Kristus grēku izpirkšanai, mēs esam it kā saplūduši vienā ar Viņu Viņa upurēšanās rezultātā.

2. „Turēsimies nešaubīgi pie cerības apliecināšanas...” Mums nav jānovirzās no patiesajām mācībām, pateicoties kurām mēs nācām pie saprašanas par Kristus priesteru kārtu.
3. „Un vērosim cits citu, lai paskubinātu uz mīlestību un labiem darbiem, neatstādami savas sapulces”. Mums ir jābūt cieši saistītiem citam ar citu, tiem, kas saprot un gūst labumu no Kristus priesteru amata; īpaši svētīga ir kopā sanākšana Svētajā Vakarēdienā, kad mēs pieminam Kristus upuri.

Lai visu šo lietu apzināšanās pilda mūs ar pazemīgu pārliecību, ka mēs patiesi sasniegsim pestīšanu, ja būsime kristīti un paliksime uzticīgi Kristum: „Tāpēc pieiesim bez bailēm pie žēlastības troņa, lai saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību, palīdzību īstā laikā” (Ebr.4:16).

1-20 Jēzus un Mozus bauslība

Tā kā Jēzus bija nevainojams upuris par grēku un ideāls priesteris, kas mums patiesi var gūt apžēlošanu, vecā dzīvnieku upurēšanas un augsto priesteru sistēma tika atcelta pēc Viņa nāves (Ebr.10:5-14). „Priesteru amatam mainoties (no levītiem uz Kristu), jāmainās arī bauslībai” (Ebr.7:12). Kristus „tāds tapis ne pēc cilvēku pavēles (proti, kā Levija pēcnācējs), bet neiznīcīgās dzīvības spēkā”, kuru Viņš saņēma Savas nevainojamās upurēšanās dēļ (Ebr.7:16). Tādējādi, „iepriekšējo pavēli (proti, Mozus bauslību) atceļ tās nespēcības un nederības dēļ. Jo bauslība neko nav vedusi pie pilnības; bet tiek nodibināta labāka cerība (caur Kristu), ar ko tuvojamiem Dievam” (Ebr.7:18).

No tā top skaidrs, ka Mozus bauslība ir atcelta, pateicoties Kristus upurim. Uzticēties cilvēku priesteriem vai vēl arvien nest dzīvnieku upurus nozīmē nepieņemt Kristus uzvaras pilnību. Tāda ticība nozīmē, ka Kristus upuris netiek uzskatīts par pilnībā apmierinošu un paliek sajūta, ka ir nepieciešami darbi, lai gūtu apžēlošanu, ka vien ar ticību Kristum nepietiek. „Ar bauslību neviens netop taisnots Dieva priekšā, jo ‘ticībā taisnais dzīvos’” (Gal.3:11 salīdz. ar Hab.2:4). Mūsu pašu tēraudcietā turēšanās pie Dieva likumiem mums nenesīs apžēlošanu; katrs šo vārdu lasītājs noteikti ir jau pārkāpis šos likumus.

Ja mēs taisāmieš turēties pie Mozus bauslības, tad mums jāturas pie tās *visā* pilnībā. Kādas tikai vienas likuma daļas nepildīšana nozīmē, ka mēs esam nolādēti: „Visi, kas dzīvo bauslības darbos, ir zem lāsta; jo ir rakstīts: nolādēts ir ikkatrs, kas netur un nedara visu to, kas ir rakstīts bauslības grāmatā” (Gal.3:10). Cilvēku dabas vājums nozīmē, ka mēs vienkārši nespējam pildīt visu, kas ir rakstīts bauslības grāmatā, bet pateicoties Kristus pilnīgai paklausībai tam, mēs esam atbrīvoti no pienākuma to pildīt. Mūsu pestīšana nāk no Dieva kā dāvana caur Kristu, nevis caur mūsu personīgo paklausību. „Jo, ko bauslība nespēja, nevarīga būdama mūsu miesas dēļ, to ir darījis Dievs: sūtīdams Savu paša Dēlu grēcīgās miesas veidā un grēka dēļ, Viņš grēku, kas bija miesā, pazudinājis uz nāvi” (Rom.8:3). „Kristus ir mūs atpircis no bauslības lāsta, mūsu labā kļūdams par lāstu” (Gal.3:13).

Šī iemesla dēļ mums vairs nav jāturas pie Mozus bauslības. Jaunā Derība Kristū nomainīja Vecās Derības Mozus bauslību. (Ebr.8:13). Caur Savu nāvi Kristus ir „izdeldējis pret mums vērsto parādu rakstu ar visām tā prasībām un paņēmis to no mūsu vidus, pienaglodams to pie krusta...tāpēc lai neviens jūs netiesā ēdienu un dzērienu dēļ vai sakarā ar svētkiem, jauno mēnesi vai sabatu. Šīs lietas ir nākamo lietu ēna, bet miesa pieder Kristum” (Kol.2:14-17). Te ir skaidri pateikts – dēļ Kristus nāves krustā bauslība tika atcelta, tā kā mums nav jāpakļaujas spiedienam turēties pie kādas no bauslības daļām, kā piemēram, svētku vai sabata turēšanas. Visa bauslība bija tikai vēstījums par Kristu, kuram bija jānāk. Pēc Viņa nāves tās simboliskā nozīme bija sevi izsmēlusi un vairs nebija nekādas vajadzības to pildīt.

Pirmā gadsimta kristiešu baznīca visu laiku izjuta ortodoksālo jūdu spiedienu, lai tiktu pildīta daļa no bauslības prasībām. Visu Jauno Derību caurstrāvo brīdinājumi pretoties šim spiedienam. Neticami, ka tā visa gaismā tomēr ir vairākas konfesijas, kas propagandē daļēju paklausību Mozus likumam. Mēs tikko parādījām, ka jebkuri centieni gūt pestīšanu ar paklausību bauslībai ir lemti neveiksmei, ja netiek pildīta visa bauslība *pilnībā* (Gal.3:10).

Cilvēka dabai ir raksturīgi nosvērties uz domu par apžēlošanu pēc darbiem; mums ir patīkamāk domāt, ka mēs kaut ko *darām* savas apžēlošanas labad. Šī iemesla dēļ obligāta desmitās tiesas došana baznīcai, krucifiksa nēsāšana, noteiktu lūgšanu skaitīšana, noteiktas lūgšanas pozas ieņemšana un tml. ir vispārpieņemta prakse vairumā

konfesiju, kā kristiešu, tā arī citās reliģijās. Pestīšana *tikai* ticībā Kristum ir mācība, kura ir raksturīga vienīgi patiesai Bībelē balstītai kristietībai.

Brīdinājumi atturēties no jebkādas Mozus bauslības daļas turēšanas, lai gūtu pestīšanu, caurstrāvo visu Jauno Derību. Daži mācīja, ka kristiešiem ir jāievēro likums un jāapgraizās saskaņā ar Mozus bauslību. Jēkabs kategoriski nosodīja tādu domu attiecībā uz patiesi ticīgajiem, „kam mēs (to) neesam pavēlējuši” (Ap.d.15:24). Pēteris apraksta tos, kas uzstāja, ka jāpakļaujas bauslībai, kā tādas, kas liek uz mācekļu kakla „jūgu, ko ne mūsu tēvi, ne mēs nespējām panest.” „Bet mēs ticam (viņš turpina), ka ar Kunga Jēzus žēlastību tiksīm pestīti tāpat kā viņi ” (Ap.d.15:10,11). Iedvesmas vadīts, Pāvils ir tikpat atklāts, uzsverot to atkal un atkal: „Neviens cilvēks netop taisnots pēc bauslības darbiem, bet ticībā Jēzum Kristum...lai taptu taisnoti Kristus ticībā un ne pēc bauslības darbiem, jo pēc bauslības darbiem neviens cilvēks nekļūst taisnots...ar bauslību neviens netop taisnots Dieva priekšā...visās lietās, kurās Mozus bauslība jums nespēja sagādāt taisnošanu, ikviens, kas tic, caur Viņu (Kristu) tiek taisnots” (Gal.2:16; 3:11; Ap.d.13:39).

Tā ir droša atkrišanas no ticības zīme, kad vispārpieņemtā kristietība daudzas no savām praktiskajām darbībām balsta uz Mozus bauslības elementiem – pretstatā skaidrai un vairākkārt uzsvērtai Bībeles mācībai, ka bauslība tiek atcelta Kristū. Tālāk mēs aplūkosim visuzskatāmākos veidus, kuros Mozus bauslība ir tagadējo ‘kristiešu’ prakses pamatā: -

Priesteri

Pareizticīgo, katoļu un anglikāņu baznīcās atklāti darbojas cilvēku-priesteru sistēma. Romas katoļi uzskata Pāvestu par jūdu Augstā priesteru ekvivalentu. „Ir...viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem – cilvēks Kristus Jēzus” (1.Tim.2:5). Tādēļ, ne Pāvests, nedz priesteri nevar būt par mūsu starpniekiem, kā tas bija pēc Vecās Derības kanoniem. Tagad Kristus ir mūsu Augstais priesteris debesīs, kas raida mūsu lūgšanas Dievam.

Bībelē nav absolūti nekādu pierādījumu tam, ka vara, kura bija dota Gara spēkā pirmā gadsimta vecajiem, būtu nodota nākamajām paaudzēm vai sevišķi Pāvestam. Pat ja pieļautu tādu iespēju, tad nav

nekādu pierādījumu, ka tieši Pāvests un priesteri ir tie, kam šis garīgais pirmā gadsimta vecaju apmetnis būtu uzņemts.

Tā kā brīnišķās Gara dāvanas tika atņemtas, visiem ticīgajiem ir vienlīdz pieejami Gara Vārdi Bībelē (skat nodarbības 2.2 un 2.4). Tādējādi, tie visi ir brāļi un neviens nav augstāks par otru. Īstenībā, *visi* patiesi ticīgie ir jaunas priesteru kārtas locekļi caur kristībām Kristū, tai ziņā ka viņi ir Dieva gaisma tumšajai pasaulei (1.Pēt.2:9). Tādēļ viņi kļūs par ķēniņiem un priesteriem Valstībā, kad tā tiks nodibināta uz zemes Kristus atgriešanās laikā (Atkl.5:10).

Katoļticīgo prakse saukt priesterus par ‘Tēvu’ (‘Pāvests’ arī nozīmē ‘tēvs’) ir krasā pretrunā ar Kristus nepārprotamajiem vārdiem: „Jums arī nevienu virs zemes nebūs saukt par savu tēvu, jo viens ir jūsu Tēvs, kas debesīs” (Mt.23:9). Patiešām, Jēzus brīdināja, ka nevienam cilvēkam nav jāizrāda garīga veida cieņa, kuras izrādīšanu pieprasa mūsdienu priesteri: „Bet jums nebūs saukties par rabi; jo viens ir jūsu mācītājs, Kristus, bet jūs visi esat brāļi” (Mt.23:8).

Priesteru, bīskapu un citu baznīckungu krāšņo tērpu vēsturiskā izcelsme rodama īpašajā apģērbā, ko nēsāja Mozus laika priesteri un augstais priesteris. Šim apģērbam bija jānorāda uz nākamo nevainojamo Kristus raksturu un tāpat kā bauslības, tā arī šo tērpu funkcija ir jau izpildīta. Ir patiesībā traģiski, ka tērpi, kuriem bija jācildina Kristus godība, tagad tiek valkāti, lai cildinātu tajos tērptos cilvēkus – daži no kuriem atzīst, ka viņiem nav pieņemama Kristus augšāmcelšanās vai pat Dieva personīga pastāvēšana.

Katoļu mācība par Mariju kā priesterieni ir galīgi aplama. Mēs raidām lūgšanas *Kristus*, ne Marijas vārdā (Jņ.14:13,14; 15:16; 16:23-26). Kristus ir mūsu vienīgais Augstais priesteris, nevis Marija. Jēzus apsauca Mariju, kad tā centās viņu pamudināt darīt kaut ko citu labā (Jņ.2:2-4). Dievs, ne Marija, ved cilvēkus pie Kristus (Jņ.6:44).

Desmitā tiesa

Arī desmitā tiesa ietilpa Mozus bauslībā (4.Moz.18:21), saskaņā ar kuru jūdiem bija jānodod desmitā tiesa no to īpašuma Levija priesteru dzimtai. Tā kā tagad nav vairs cilvēku kārtas priesteru sistēmas, nekāda daļa vairs nepienākas baznīcas vecajiem. Šeit atkal redzams, kā viena

maldīga ideja (attiecībā uz priesteriem) noved pie otras maldīgas idejas (proti, desmitās tiesas pieprasīšanas). Dievam Pašam nav nekādas vajadzības mūsu pienosumos, jo viss tāpat pieder Viņam (Ps.50:8-13). Mēs tikai atdodam Dievam to, ko Viņš ir mums devis (1.Laiku 29:14). Nav iespējums gūt pestīšanu materiālo pienosumu rezultātā, proti, finansiālu norēķinu rezultātā. Pateicībā par Dieva lielo dāvanu, mums ir ne tikai jāpiedāvā desmitā daļa no īpašuma, mums ir jāatdod sevi visu. Pāvils mums ir piemērs šajā ziņā, kura sludinātie vārdi neatšķīrās no viņa praktiskās dzīves: „Es jums lieku pie sirds, brāļi, Dieva žēlsirdības vārdā nodot sevi pašus par dzīvu, svētu Dievam patīkamu upuri, tā lai ir jūsu garīgā kalpošana” (Rom.12:1).

Barība

Mozus bauslība pasludināja noteiktas barības vielas par nešķīstām – prakse, pie kuras pieturas dažas konfesijas vēl šodien, it īpaši attiecībā uz cūkgaļu. Tā kā Kristus ir atcēlis bauslību krustā, „lai neviens jūs netiesā ēdienu un dzērienu dēļ” (Kol.2:14-16). Tātad, bauslības noteikumi attiecībā uz šīm lietām vairs nav spēkā, jo Kristus jau ir atnācis. Tieši uz Viņu bija jānorāda šīm ‘šķīstajām’ barības vielām.

Jēzus nepārprotami izskaidroja, ka nekas, ko cilvēks ēd, nevar viņu garīgi aptraipīt; „kas no cilvēka iziet, tas apgāna cilvēku” (Mk.7:15-23). „Tā Viņš atzina par šķīstu *katru* barību” (Mk.7:19). Arī Pēterim tika dota šī mācība (Ap.d.10:14,15) tieši tāpat kā Pāvilam: „Es zinu un esmu pārliecināts Kungā Jēzū, ka nekas nav nešķīsts pats par sevi” (Rom.14:14). Pirms tam Pāvils apgalvoja, ka atteikšanās no noteiktām barības vielām ir vājas ticības pazīme (Rom.14:2). „Ēdiens mūs netuvinās Dievam” (1.Kor.8:8). Visapsūdzošākais ir brīdinājums, ka maldu ceļus ejošie kristieši mācīs cilvēkus „atturēties no barības vielām, ko Dievs ir radījis, lai ticīgie un patiesības atzinēji saņemtu tās ar pateicību” (1.Tim.4:3).

1-21 Jēzus kā mūsu pārstāvis

Mēs redzējam, ka dzīvnieku upuri nevarēja pilnībā pārstāvēt grēcīgos cilvēkus. Jēzus *bija* mūsu pārstāvis, tāpēc ka Viņš visās lietās bija brāļiem līdzīgs (Ebr.2:17). Jēzus „baidījies nāvi par visiem” (Ebr.2:9). Kad mēs apgrēkojamies – piem., kad mēs esam dusmīgi – Dievs var mums piedot, ja mēs esam „Kristū” (Ef.4:32). Tas ir tādēļ, ka Dievs var mūs salīdzināt ar Kristu, cilvēku, kas līdzīgi mums tapa grēka kārdināt

– piem., varēja saskaisties – bet, kurš pārvarēja visus kārdinājumus. Tādēļ Dievs var mums piedot mūsu grēku – dusmas – jo mēs esam Kristus, tēpti Viņa taisnībā. Tā kā Kristus ir mūsu pārstāvis, Viņš, tādējādi, ir tas veids, kādā Dievs var parādīt mums Savu žēlastību, tajā pat laikā neatkāpjoties no Saviem taisnajiem principiem.

Ja Jēzus būtu Dievs, nevis cilvēku dabas pārstāvis, Viņš nespētu mūs pārstāvēt. Šis ir vēl viens piemērs, kas rāda, kā viena maldīga ideja noved pie otras. Teologi ir izdomājuši daudz sarežģītu veidu, kas izskaidrotu Kristus nāvi. Maldu ceļus ejošā kristietība sludina, ka cilvēku grēki ir nostādījuši Viņu parādnieka stāvoklī Dieva priekšā un Viņš to pats nevarējis atmaksāt. Tad Kristus izpirka katru ticīgā parādu ar savām krustā izlietajām asinīm. Daudzi evaņģēliskās baznīcas priesteri to ir skaidrojuši sekojoši: „Mēs visi it kā bijām nostādīti pie sienas, lai velns mūs nošautu. Tad ieskrēja Jēzus; velns nošāva viņu mūsu vietā un tā mēs tagad esam brīvi.”

Šīm komplicētajām teorijām nav Bībeles atbalsta. Kaut vai acīmredzamā pretruna, ja Kristus nomira mūsu *vietā*, tad mums nebūtu jāmirst. Bet tā kā mums ir cilvēku daba, mēs tomēr mirstam; pestīšana no grēka un nāves atklāsies pilnībā tiesas dienā (kad mums tiks piešķirta nemirstība). Mēs to nesaņēmām Kristus nāves laikā. Kristus nāve iznīcināja velnu (Ebr.2:14), nevis velns iznīcināja Viņu.

Bībele māca, ka pestīšana ir iespējama caur Kristus nāvi UN augšāmcelšanos, nevis tikai caur nāvi. „Kristus par mums miris” vienreiz. Saskaņā ar aizvietošanas teoriju, Viņam būtu bijis jāmirst par ikkatru no mums. Ja Kristus būtu miris mūsu *vietā*, tad būtu bijis lietots grieķu vārds *anti*. Taču tas netiek lietots nevienā no pantiem, kur teikts, ka Kristus miris par mums.

Ja Kristus atmaksāja parādu ar savām asinīm, tad mūsu pestīšana mums būtu jāsagaida kā kaut kas, kas mums pienākas. Ja mēs saprotam Kristus upuri kā parāda atmaksu, tad tiek zaudēta jēga Bībeles vārdiem par pestīšanu kā Dieva žēlastības un piedošanas dāvanu. No tā arī varētu secināt, ka dusmīgais Dievs nomierinājās, redzot Jēzus asinis. Taču kad mēs nožēlojam grēkus, Dievs redz Savu Dēlu kā mūsu pārstāvi, kuram mēs cenšamies līdzināties, nevis mūs turamies pie Kristus asinīm kā pie talismana. Ir daudz baznīcas dziesmu, kas pauž

maldīgas idejas šai jomā. Ļoti daudz ir maldīgu ideju, kas iedarbojas uz cilvēka prātu tieši caur mūziku. Ir jāuzmanās, lai izslēgtu šādu smadzeņu skalošanas veidu.

Skumji, ka šie vienkāršie vārdi „Kristus par mums miris” (Rom.5:8) tik aplami tiek tulkoti, ka Kristus ir miris mūsu vietā. Pastāv virkne saistību starp Rom.5 un 1.Kor.15 (piem.12.p. = 1.Kor.15:21; 17.p. = 1.Kor.15:22). „Kristus par mums miris” saskan ar „Kristus ir miris par mūsu grēkiem” (1.Kor.15:3). Viņa nāvei bija jāpaver ceļš, lai mēs varētu gūt piedošanu par mūsu grēkiem; tieši šajā ziņā ir teikts, ka „Kristus par mums miris”. Vārds „par” nenozīmē „(kāda) vietā”; Kristus ir miris „par” (dēļ) mūsu grēkiem” nevis to „vietā”. Tādēļ arī Kristus var mūs aizstāvēt (Ebr.7:25), jeb iestāties par mums, nevis mūsu vietā. Tāpat „par” arī Ebr.10:12 un Gal.1:4 nenozīmē „(kāda) vietā”. Ja Kristus būtu miris mūsu vietā, tad mums nevajadzētu nest Viņa krustu, kā Viņš lūdz mūs to darīt. Un tad nebūtu jēgas kristīties Viņa nāvē un augšāmcelšanās, no brīvas gribas identificējoties ar Viņu kā mūsu uzvarām vainagoto pārstāvi. Izpratne par Viņu kā mūsu pārstāvi liek mums kristīties Viņa nāvē un augšāmcelšanās, līdz ar Viņu nesot krustu dzīves laikā un reāli piedzīvot augšāmcelšanos līdz ar Viņu. Viņa augšāmcelšanās ir mūsu augšāmcelšanās; mums ir dota šī cerība tādēļ, ka mēs esam Kristū, kas tika augšāmcelts (1.Pēt.1:3). Kungs Jēzus dzīvoja un mira, būdams mūsu dabas ar visu tās ietiepību, lai būtu mums tuvāks un lai mēs spētu identificēties ar Viņu. Novērtējot šīs mācības nozīmi, mēs dodam Viņam iespēju saredzēt Viņa dvēseles ciešanu rezultātu un gūt gandarījumu. Tas viss ir atspoguļots nelielajā miniatūrā par kurlmēmo, kad Kungs „spļāva un aizskāra viņa mēli”, kuras saite bija jāatrasa, līdz ar to parādot, ka Viņš spēj pilnībā identificēties ar cilvēka stāvokli un vērst to par labu.

Ir jāatzīmē, ka ir arī citi, kas neatbalsta šo ‘aizvietošanas’ teoriju. Džons A.T. Robinsons, kādreizējais Vuličas bīskaps, rakstīja: „Jaunās Derības rakstītāji *nekad* nesaka, ka Dievs soda Kristu. Kristus ir mūsu pārstāvis, nevis mūsu aizvietotājs; Viņa darbs vienmēr ir mūsu vārdā (*hyper*) nevis mūsu vietā (*anti*); Viņš nomira grēkam, nevis lai mums nebūtu jāmirst (kā mūsu aizvietotājs), bet tieši tāpēc, lai mēs varētu mirt grēkam (kā mūsu pārstāvis)” (*Wrestling with Romans* (London: S.C.M., 1979), p.48). Skat arī Dorothee Soelle, *Christ the Representative* (London: S.C.M., 1967).

1-22 Kristus augšāmcelšanās nozīme priekš mums

Sludināšana

Ja mēs ticam, ka Jēzus ir augšāmcēlies, mēs sludināsim to visai pasaulei. Viņš ir miris un augšāmcēlies kā visu cilvēku pārstāvis; un tādēļ šī labā vēsts ir jādara zināma visu tautu un rasu cilvēkiem. Visu nāciju cilvēki perspektīvā ir Viņa asinīs mazgāti (Jes.52:15) un tādēļ mums ir jāizplata šī vēsts visā pasaulē, liecinot kā kolektīvi, tā arī personiski. Lk.24:48 vienkārši teikts, ka apustuļi bija augšāmcelšanas liecinieki un tādēļ piedošana un pestīšana ir potenciāli pieejama visiem cilvēkiem. Paralēli pieraksti Mateja un Marka evaņģēlijos saka, ka apustuļiem bija teikts iet un sludināt augšāmcelšanās vēsti visā pasaulē. To visu apkopojot, kļūst skaidrs, ka, ja mēs patiesi ticībā esam Kristus augšāmcelšanās liecinieki, tad šīs pārliecības neatņemama sastāvdaļa ir nest šo vēsti mūsu apkārtējai pasaulei.

Kristus augšāmcelšanās ir pavēle sludināt. Kad Pēterim vaicā, kādēļ viņš turpina sludināt, kad tas ir aizliegts, viņš atbild, ka Dievam vairāk jāklausa nekā cilvēkiem tai ziņā, ka Kristus ir augšāmcēlies (Ap.d.5:29-32). Dievs nav vārdos devis tādu pavēli (bet Kristus gan); Pētera atbilde liecina, ka viņa uztverē pats Kristus augšāmcelšanas fakts ir jāuztver kā Dieva pavēle liecināt par to citiem; pavēle, kurai jāpakļaujas. Kristus uzmodināšana no mirušiem ir pati par sevi pavēle sludināt. Taču tālāk lasot, Pēteris vēl saka, ka viņš ir ne tikai Kristus augšāmcelšanās liecinieks, bet liecinieks arī tam, ka Dievs Viņu paaugstinājis Sev pa labo roku par Valdnieku un Pestītāju. Kā Pēteris varēja būt *tam* par liecinieku? Viņš jau nebija bijis debesīs, lai to pārbaudītu. Gluži vienkārši viņš zināja, cik liela ir viņam dotā piedošana. Un tādēļ viņš patiesi zināja, ka Jēzus ir pacēlies debesīs un ir paaugstināts līdz stāvoklim, kad Viņš var iespaidot Visuvareno Dievu un darīt iespējamu piedošānu. Viņa paša šķīstītā sirdsapziņa bija pierādījums tam, ka viņa ticība Kunga pacelšanai debesīs ir nešaubīga. Taču mēs uzdodam sev jautājumu: vai mūsu ticība tam, ka Kristus pacēlies debesīs iedarbojas uz mums tādā pat veidā?

Tāpēc ka Kunga augšāmcelšana darīja iespējamu grēku piedošānu (1.Kor.15:17), Pēteris uz šī pamata runāja uz ļaudīm, aicinot tos atgriezties no grēkiem un kristīties Jēzus Kristus Vārdā, lai dabūtu grēku piedošānu (Ap.d.2:31-38; 3:15,19 „tāpēc”). Un tāpat arī Pāvils:

„Tas, ko Dievs uzmodinājis...caur Viņu (un Viņa augšāmcelšanu) jums tiek sludināta grēku piedošana” (Ap.d.13:37,38). Pateicoties tam vārdam, kas Kungam tika dots, pestīšana ir kļuvusi iespējama (Ap.d.4:12 salīdz. ar Fil.2:9). „Jums vispirms Dievs devis Savu Kalpu un To sūtījis, lai Viņš jūs svētītu, ka ikviens atgriežas no sava ļaunuma” (Ap.d.3:26); „mūsu tēvu Dievs ir uzmodinājis Jēzu...Dievs Viņu paaugstinājis Sev pa labo roku par Valdnieku un Pestītāju, lai vestu Israēlu pie atgriešanās un grēku piedošanas” (Ap.d.5:30,31). Kunga augšāmcelšanas fakts ir nodrošinājis grēku piedošanu visiem, kas salīdzināsies ar Viņu caur kristībām Viņa Vārdā; un tāpēc mums tas ir jāsludina, ja mēs tam ticam. Mācekļiem bija pavēlēts iet un sludināt Kristus augšāmcelšanos un *tāpēc* arī no tās izrietošo reakciju: grēku nožēlu, piedošanas pieņemšanu un kristības (Lk.24:46). Sludināšanu rosina Viņa augšāmcelšana (1.Kor.15:14). Kristības pestī mūs „caur Jēzus Kristus augšāmcelšanos” (1.Pēt.3:21 salīdz. ar Rom.4:25; Kol.2:13).

Atzišanās grēkos

Mūs, kas savos grēkos bijām miruši, Dievs „darījis dzīvus līdz ar Kristu” (Ef.2:5). Ja mēs ticam Kristus Jēzus augšāmcelšanai, mēs tāpēc nožēlosim grēkus un panāksim Viņa piedošanu. Tādējādi, ticība Viņa augšāmcelšanai un grēku nožēlošana Rom.10:9,10 ir abi kopumā ņemti kā būtiski nepieciešami, lai saņemtu pestīšanu. *Tāpēc* ka Viņš ir uzmodināts, arī mums ir jābeidz grēkot (1.Kor.6:14). Mēs nevaram stūrgalvīgi grēkot, ja mēs ticam ka Viņa augšāmcelšanās ir pavērusi ceļu piedošanai. Cilvēkiem ir jānožēlo grēki ne tikai tāpēc, ka nāks tiesas diena, bet tāpēc ka Dievs ir pavēlējis mums nožēlot grēkus, Viņš ir piedāvājis / iedvesis ticību Viņa piedošanas iespējai, *uzmodinādams Kristu no mirušiem* (Ap.d.17:30,31). Tukšais kaps un Kunga paaugstināšana, lai būtu iespējama mūsu glābšana, ir tie fakti, kuriem jārosina mūsu personīgo grēku nožēla; un tam pašam par sevi ir jāliek mums iet un dalīties šajās atziņās ar grēcīgo pasauli, aicinot ļaudis nožēlot grēkus un kristīties, lai arī viņi varētu saņemt piedošanu, ko sankcionējusi Kristus augšāmcelšana. Tāpēc ka Kungs bija mūsu pārstāvis, Viņa augšāmcelšanā mēs redzam savējo. Tādējādi mēs esam atdzemdināti dzīvai cerībai, identificējoties ar Jēzus augšāmcelšanos no miroņiem (1.Pēt.1:3). Etiopijas einuhs, lasot, ka viņu pārstāvošajam Pestītājam arī nebija bērnu, tāds kāds tas bija, tuksneša vidū pēkšņi to sapratis, viņš arī izjuta vēlmi kristīties Viņa Vārdā. Saprātne par Kunga

nāves reprezentatīvo raksturu rada vēlmi kristīties, taču šī fakta virzītājspēks iedarbojas arī turpmāk.

Pēteris zināja, ka Jēzus ir uzmodināts, un viņš bija To satīcis un priecājās, kad viņš redzēja Kungu un līksmi darīja šo vēsti zināmu citiem. Bet „Sīmanis Pēteris, dzirdēdams, ka Tas ir Kungs, apjoza virsdrēbes, jo viņš bija izģērbies, un metās jūrā” (Jņ.21:7), un tad viņš satiek Kungu un tie it kā nokārto rēķinus attiecībā uz Pētera trīskārtējiem noliegumiem. Un atkal pie ugunskura trīskārtējs „Vai tu Mani mīli?” zondēja Pētera noliegumus un trīskārtējs uzdevums: „Gani Manus jērus” apstiprināja, ka viņš ir atguvis Jēzus labvēlību. Šī pieraksta tonis šķiet paužam, ka tā bija pirmā reize, kad Pēteris sastapa augšāmcelto Kungu. Bet skaidrs, ka tā tas nebija. Tā jēga ir tajā, ka tāpat kā mēs varam teorētiski zināt, ka Kristus ir augšāmcēlies; mēs varam būt pārliecināti par to. Taču no tā izrietošā nepieciešamība atzīties savos grēkos un sākt kalpot uzmodinātajam Kungam var mums paslīdēt garām līdz pat *reālai* Kristus augšāmcelšanās *nepieņemšanai*, pat ja teorētiski mēs to zinām un atzīstam to.

Tā Kunga darbā

Tāpēc ka Kristus augšāmcēlies, mūsu sludināšana un ticība nav bijusi „veltīga” (1.Kor.15:14). Tāpēc ka Viņš ir augšāmcēlies, „esiet skaidrā prātā un negrēkojiet” (15:34) – jo Viņš ir mūsu pārstāvis. Mēs strādājam Kunga darbā, jo mūsu ticība Viņa uzmodināšanai nav bijusi veltīga (:2,14), un mūsu darbs Tā Kunga lietās nav veltīgs (:58), jo to rosina Viņa augšāmcelšanās. Pāvilam dāvātā žēlastība noticēt Jēzus augšāmcelšanai nozīmēja, ka viņš „strādāja vairāk par visiem” (:10). Un tādēļ viņš var aicināt mūs sekot viņa piemēram un nemitīgi strādāt Tā Kunga darbā, ticības Kunga augšāmcelšanā rosināti (:58). Pāvils pamāca, ka lūgšanas jātur „par visiem cilvēkiem”, tāpēc ka Kristus „Sevi pašu ir nodevis par atpirkuma maksu par visiem” un Viņš tādēļ ir vienīgais starpnieks starp Dievu un cilvēkiem (1.Tim.2:1-6). Tādēļ ka Viņš sevi nodevis par visiem, mums ir jālūdz par visiem, lai kaut kādā veidā rastos apstākļi, kas dotu iespēju patiesi visu cilvēku pestīšanai Jēzū.

Piedot citiem

Vārdam, ko tulko kā grēku izpirkšana, ir nozīme ‘pārklājs’. Tāpēc ka Dievs pārklāj mūsu grēkus, mums ir jāpārklāj citu grēki. Vienkāršais

apgalvojums „Mīlestība nosedz un izlīdzina visus pārkāpumus” (Sal.pam.10:12) ir teikts tai kontekstā, kas aicina Dieva tautu neklačot par cita neveiksmēm. Un šis fragments tiek nepārprotami attiecināts uz mums Jaunajā Derībā (1.Pēt.4:8; Jēkaba 5:20; 1.Kor.13:7 „mīlestība aplāj grēku daudzumu”). „Mēlnesis negribot pats atklāj, ko viņš slepeni zina, bet, kam uzticama sirds, tas to noslēpj” (Sal.pam.11:13). Mūsu dabīgā vēlme runāt un aprunāt citu tikumības pārkāpumus, it kā dzīve būtu viena gara ziepju opera, tiks pārvarēta, kad mēs paši izjutīsim grēku atlaišanu; mūsu grēku noseģšanu. „Kas noliedz savu ļauno darbu, tam tas neizdodas, bet, kas tajā atzīstas un turpmāk tā vairs nedara, tas izpelnīsies žēlastību” (Sal.pam.28:13). Šeit ir pretstatījums starp savu grēku atzīšanu un centieniem pašiem tos piesegt. Ja mēs ticēsim, ka Dievs nosedz grēkus Kristū, tad mēs daudz vieglāk atzīsimies savos grēkos, būdami pārliecināti, ka Viņš ir atpircis mūsu grēkus krusta nāvē.

Pareizi apejies ar savu miesu

Klasiskā nodaļa par ķermeņa atdzimšanu 1.Kor.15 ir arī par Jēzus augšāmcelšanos. Un tā nav tikai teorija, ko Pāvils pievieno vēstulei korintiešiem. Tā jāuztver visas vēstules kontekstā. Viņš runā par pareizu attieksmi pret paša miesu – lai to nekādā veidā neizkropļotu, neaptraipītu. Un it īpaši viņš runā par seksuālo pusi. Un vēstules noslēgumā viņš to visu apkopo, runādams par ķermeņa augšāmcelšanu. Tā kā Dievs paredz mūsu ķermeņa atdzimšanu, mūsu ķermenis ir Viņam tik nozīmīgs, ka Kristus mira un augšāmcēlās, lai dotu iespēju mūsu ķermeniskai atdzimšanai, tādēļ ir no svara, ko mēs darām ar mūsu ķermeni šeit un tagad!

1-23 Kristus mira par mani: Tad kas man būtu jādara?

Brīvība no grēka

Tad arī man ir jāatsakās no visa, es ar prieku centīšos to darīt šīs brīnišķās atskārsmes dēļ, ka šis Cilvēks mira par mani, lai būtu iespējama šī lielā pestīšana. Jo Kristus ir miris un augšāmcēlies, lai

būtu Kungs pār Savu tautu (Rom.14:9); ja mēs ticam, ka Viņš ir augšāmcēlies un kļuvis par Valdnieku un Pestītāju, tad Viņš kļūst par mūsu dzīves Valdnieku, par katra mūsu sirds puksta pārvaldītāju. Ja Kristus nav uzmodināts, tad mēs vēl esam savos grēkos (1.Kor.15:17). Bet Viņš ir uzmodināts, un tādēļ mēs vairs neesam mūsu morālo vajību varā. Tāpēc ka kristības salīdzināja mūs ar Viņa augšāmcelšanos, mēs vairs neesam miruši mūsu pārkāpumos (Kol.2:13). Tādēļ kristītais ticīgais „nepaliks grēkā”, ja viņš to saprot un no sirds tic tam (Rom.6:1 un konteksts). Mūsu dzīve ir dzīve brīvībā līdz ar Viņu, jo Viņš bija un ir arī tagad mūsu pārstāvis [ievērojiet to, ka Viņš pārstāv mūs tagad

Savā brīvībā un mūžīgajā dzīvē tieši tāpat kā Viņš mūs pārstāvēja Savā nāvē].

Mēs esam miruši un augšāmcēlušies līdz ar Kristu, ja mēs patiesi ticam tam, ka Viņš ir mūsu pārstāvis, ka mēs esam saistīti ar Viņu, tad arī mēs sajūtīsim šo uzvarošo brīvību no grēka; tas ir tāpat kā asins grēkā vainīgais cilvēks varēja uzskatīt, ka Augstā priestera nāve pārstāv viņam pašam pienākošos nāvi un pēc tās viņš var no glābšanas pilsētas atgriezties savā zemē (4.Moz.35:32,33). Tāpēc ka Kristus patiešām augšāmcēlies un mēs salīdzināmies ar Viņu, mums ir šī iemesla dēļ jāatturas no grēka, no sliktas kompānijas un jādarbojas līdz ar augšāmcelto darbīgo Kungu (1.Kor.15:34,58). Kristus nāve par mums nozīmē, ka mēs esam apņēmušies pēc iespējas izdzīvot Viņa pašuzpurēšanos; mūsu iztēlē pārciest krustā sišanas norisi, nonākt līdz atskārsmei, ka *mēs* to nebūtu spējuši paveikt un mūsu sirdis pildīsies ar pateicību par šo brīnumaino pestīšanu krustā. „Tā kā viens ir miris par visiem, tātad visi ir miruši. Un Viņš mira par visiem, lai tie, kas dzīvo, nedzīvo vairs sev pašiem, bet Tam, kas par viņiem miris un uzmodināts” (2.Kor.5:15). Tam ir dots spēcīgs komentārs: „Apziņa, ka tu esi iesaistīts Kristus pašuzpurēšanās nāvē, tās reprezentatīvā rakstura dēļ, liek uzņemties upurēšanās dzīvi, sevī izdzīvojot krusta nāves ciešanas” (1).

Patiesu, izdzīvotu kristību un ticības rezultāts ir atbrīvošanās no grēka. Ja mēs patiesi esam miruši un augšāmcēlušies līdz ar Kristu, tad mēs esam miruši pasaules lietām (Kol.2:20; 3:1). Tāpēc Pāvils varēja teikt, ka lielākais pierādījums tam, ka Kristus ir uzmodināts no miroņiem, bija izmaiņas, kas notikušas viņa raksturā (Ap.d.28). Tas bija „Viņa augšāmcelšanās spēks”; un tas darbojas arī mūsos. Jēzus no Nācaretes

nāve un augšāmcelšanās nav vienkārši mums zināmi fakti paši par sevi; ja mēs patiesi tiem ticam, tie sniedz milzīgu pārveidošanas spēku.

Patiesa ticība

Pirmajā gadsimtā gandrīz visi ticēja Dievam. Ateistu bija ļoti maz. Tādēļ 1. Pēt.1:21 varēja tikt doti tik radikāli apgalvojumi: jūs „caur Viņu (Jēzu) ticat uz Dievu”, jo Dievs ir Jēzu uzmodinājis no miroņiem. Kunga augšāmcelšana iedvēš tik lielu ticību Tēvam, ka jebkurš, kura ticība uz ‘Dievu’ nepamatojas uzmodinātajā Jēzū, netiek uzskatīts par dievticīgu.

Nesavtīga kalpošana

Viņa augšāmcelšanas brīnums simtprocentīgi ietekmēs mūsu attieksmi pret lūgšanām par lietām, kā Kungs to mācīja Jņ.16:23,26: „Tanī dienā [kad jūs apbrīnosiet augšāmcelto Kungu] jūs Mani vairs nejaudāsīt...ja jūs Tēvam ko lūgsit, Viņš jums to dos...Tanī dienā jūs lūgsit Manā Vārdā...”. Kā mums jāsaprot šī jautāšana un nejaudāšana Kunga augšāmcelšanas ‘dienā’? Es to apkopotu šādi: Apbrīnā par Kunga augšāmcelšanu, mēs nejutīsim nepieciešamību lūgt kaut ko priekš sevis. Brīvība no grēka ir gana liela balva. Tāpēc ka Dievs nodeva par mums Savu Dēlu un uzmodināja Viņu no miroņiem, mēs kalposim Viņam, neprasot neko, nekādu papildus ‘privilēģiju’ šajā dzīvē; taču kā par brīnumu, *ja* mēs ko lūgsim Viņa Vārdā, mēs to dabūsim. Bet mums ir jāuzdod sev jautājums, vai Kunga augšāmcelšanās brīnumam ir bijusi šāda ietekme uz mums...?

Dāsnums

Saudzīgi izsakoties, mūsu apziņai, ka Viņš ir nomiris par mums, ir jārosina mūs būt cēlsirdīgiem visādā ziņā. Aicinot materiālajā ziņā palīdzēt saviem nabadzīgākajiem brāļiem, Pāvils centās iedvesmot korintiešus ar Kristus krustā sišanas tēlu: „Jo jūs zināt mūsu Kunga Jēzus Kristus žēlastību [dāvanu / ziedojumu], ka Viņš bagāts būdams, ir tapis nabags jūsu dēļ, lai Viņa nabadzība kļūtu jums par bagātību”(2.Kor.8:9). Ņemot to vērā, mums ne tikai nāktos dot no

mums piederošās bagātības, mums būtu jāklūst nabagiem, ziedojot visu, kas mums ir. Ar to es negribu teikt, ka mums ir jānonāk līdz stāvoklim, ka mūsu vidū nav bagātu cilvēku – tā nekādā ziņā nav tās baznīcas aina, kas rodas mūsu iztēlē, lasot 1.Tim.6. Taču mums tiek iedvests nabaga attēls. Kunga ziedojums nebija finansiāls, tas bija saviļņojošs un garīgs. Un tā, Pāvils saka, kā materiāli, tā arī šādā veidā mums ir tāpat jāatsaucas mūsu nabadzīgāko brāļu vajadzībām, kā materiālajām, tā arī garīgajām. „Jo Kristus mīlestība mūs vada” (2.Kor.5:14).

Dzīvot, kā Jēzus dzīvoja

Dieva žēlastībā Kungs baudījis nāvi *par* (grieķu *huper*) *visiem cilvēkiem* kā mūsu pārstāvis. Savā nāvē Viņš baudījis katra cilvēka dzīves ciešanas un nāvi. Tas fakts, ka Kungs to darījis *par mums*, nozīmē, ka mums ir līdzīgi jāatsaucas *Viņam*. „Jums ir dota žēlastība ne vien uz Kristu ticēt [teorētiski], bet arī *par Viņu* (grieķu *huper*) ciest (Fil.1:29). Viņš cieta *par mums* kā mūsu pārstāvis, un mēs savā atsaucībā ciešam *par Viņu*. Tas izriet no šī abpusējības imperatīva, ka Kungs bija mūsu pārstāvis. Viņš mira *par visiem*, lai mēs mirtu sev un dzīvotu *Viņam* (2.Kor.5:14,15). „Viņš uznesa mūsu grēkus [kā mūsu pārstāvis] Savā miesā [pievērsiet uzmanību saiknei starp „*mūsu grēkiem*” un „*Savā miesā*”], lai mēs, grēkiem miruši, dzīvotu taisnībai” (1.Pēt.2:24,25). Mēs mirām līdz ar Viņu krustā; un Viņa atmodinātā dzīve ir tagad mūsējā. Viņš ir totāli aktīvs par mums tagad; Viņa dzīve tagad ir par mums, tāpat kā mēs dzīvojam Viņa dzīvi, mums ir simtprocentīgi jādzīvo par Viņu. Viņš Savu dzīvību par mums ir atdevis, un arī mums pienākas atdot savu dzīvību par Viņu (1.Jņ.3:16). Jaunajā Derībā ir vismaz 130 atsauces uz būt „Kristū”. Bet ja cilvēks patiesi ir Kristū, viņš ir jauna radība un vecās lietas izzūd; un tikpat patiesi ir arī tas, ka „Kristus ir jūsos”. Ja mēs esam Viņā, Viņam jābūt mūsos tajā ziņā, ka mēs dzīvē vadāmies pēc principa „ko darītu Jēzus?” Viņa garam jāklūst par mūsējo. Savu lielo ciešanu un dzīves pieredzes dēļ Kungs ir spējīgs iejusties visu cilvēku pieredzē. Taču mēs tik bieži jūtamies bezspēcīgi, vērojot citu ciešanas – redzot kā sašķobās viņu vaibsti, uzklusot viņu sūdzības. Mēs apzināmies dziļo atšķirību starp mūsu un viņu situācijām. Mēs nevaram iedziļināties viņu ciešanās – vai tā mēs jūtamies tobrīd. Taču Kungs Jēzus Savas lielās mīlestības un dziļi izjustās pieredzes dēļ to *var*. Un arī mums tas nemaz nav tik neiespējams, mēs to varam daudz lielākā mērā, nekā mēs domājam, mēs varam solidarizēties ar citiem to ciešanās.

Sludināšana

2.Kor.5:14-21 mudina mūs sludināt pestīšanu Kristū visiem cilvēkiem, jo Viņš miris par mums kā mūsu pārstāvis. Viņš miris *par* mums visiem (5:14,15), Dievs Viņu *mūsu labā* darījis par grēku (5:21); un tādēļ mēs esam sūtīti *Viņa labā* (5:20). Tāpēc ka Viņš bija mūsu pārstāvis, mums ir jābūt Viņa pārstāvjiem, liecinot par Viņu pasaulei. Tāpēc Apustuļu darbos mēs redzam, ka sludinātājus pastāvīgi rosina sludināšanas darbam Kunga nāve un augšāmcelšanās. Fil.2 zīmē paralēli starp Jēzus Vārdu, kurā ir daļa visiem, kas ir Viņā, un nepieciešamību apliecināt to sludināšanā. Kristībās Kunga Jēzus Vārdā cilvēki apliecina, ka Kristus ir Kungs Dievam Tēvam par godu. Nav bijis un nav cita vārda zem debesīm, caur kuru cilvēki var tikt glābti; visiem ir jākristās Kristus Vārdā. Tādēļ Apustuļu darbos Viņa paaugstināšana (Ap.d.2:33; 5:31) un Viņa jaunais vārds (Ap.d.2:21,38; 3:6,16; 4:10,12,18,30; 5:40) tiek skatīti saistībā ar aicinājumu vīriem un sievietēm kristīties šajā Vārdā. Izprast Vārda Jēzus nozīmi un Viņa pagodināšanas dzižumu nozīmē saprast kā „visi cilvēki” var ņemt dalību Viņa pašuzpurēšanās aktā, kas pārstāvēja „visus cilvēkus”. Un tas viņus rosināja sludināt „visiem cilvēkiem”. Un tā visa Pāvila kalpošanas misija sastāvēja Jēzus Vārda nešanā nebrejiem (Ap.d.9:15).

Pāvils 1.Kor.15 uzskaita desmit nopietnas sekas, kas izriet no neticības tam, ka Kristus ir augšāmcēlies. Un viena no tām ir, ka viņam nebūtu vajadzības pastāvīgi riskēt ar savu dzīvību, sludinot evaņģēliju, ja Kristus nebūtu augšāmcēlies. Tas ir pats par sevi saprotams, ka Kristus augšāmcelšanās iedvesmo mūs atkal un atkal riskēt ar dzīvību, lai izplatītu šo labo ziņu par iespēju gūt brīvību no grēka pēc iespējas lielākam cilvēku skaitam.

Piezīme

- (1) W.F.Barling, *The Letters to Corinth* (Birmingham: C.M.P.A., 1961).

1-24 Krusta iedvesma ikdienas dzīvē

Kristus mīlestībai krustā ir jābūt mūsu pastāvīgajai iedvesmotājai – bezgalīgai mīlestībai, neskaitāmiem atkārtotās iedvesmas momentiem jārāpār mums ik dienu *krusta dēļ*. Tik liela nozīme tam ir mūsu dzīvē. Mums ir pastāvīgi jādzīvo mīlestībā vienam pret otru kā Kristus

mūs mīlēja Savā nāvē, šajā vienreizējā un par visām reizēm reiz veiktajā darbībā (Jņ.15:12,17). Grieķu valodas tekstā lietotie darbības vārda *agapan* (mīlēt) tagadnes un aorista laiki norāda uz to. Un tā, mūsu paklausības Kristum mīlestībā vienam pret otru paraugs ir Kristus paklausība Tēvam (Jņ.15:10). Ļoti vienkārši, notikums pirms 2000 gadiem reāli iedarbojas uz mums *tagad*. Pastāv spēcīga saikne, kas stiepjas pāri gadsimtiem no krusta tumsas līdz mūsu 21.gadsimta dzīvei. „Ar savu atziņu”, atzīstot Kristu, kāds Viņš tur bija, mēs esam taisnoti (Jes.53:11). Kad Izraēls stāvēja Mozus priekšā, tie solīja: „Visus šos vārdus, ko Tas Kungs ir runājis, mēs izpildīsim”. Kad Mozus aplacināja altāri ar upura asinīm – un šis incidents tiek citēts Vēstulē ebrejiem, kā priekšvēstnesis Kunga asinīm – tie atkārtoja tos pašus vārdus vēl noteiktāk: „Visu, ko Tas Kungs ir runājis, mēs darīsim un pildīsim” (2.Moz.24:3,7). It kā to saistība ar asinīm iedvestu paklausību. Līdzīgā veidā Dieva pavēles tika izteiktas no asinīm slacītā salīdzināšanas vāka virsus (2.Moz.25:22) – vēl viena iepriekšēja norāde uz Kristus asinīm. Mēs vienkārši nevaram, domājot par Kristus krustu, nejust nepieciešamību pakļauties Dieva pavēlēm.

Par tautas brīvību kritušo karavīru tēli tiek bieži lietoti nācijas stimulēšanai: „Neaizmirstiet to” – ir vēsts, kas lasāma viņu sejās. Un tieši tāpat tas attiecas arī uz Kunga nāvi. „Kristus mīlestība”, doma, kas citviet attiecas uz Viņa nāvi (Jņ.13:1; 2.Kor.5:14,15; Rom.8:32,34,35; Ef.5:2,25; Gal.2:20; Atkl.1:5 salīdz. ar 1.Jņ4:10), *savalda mūs*; tā mūs nespiež, bet drīzāk ievirza vienā šaurā iežogotā ejā. Mēs nevaram pasīvi sēdēt Kunga krusta priekšā. Šī „Kunga mīlestība” tajā ir pārāka par cilvēka apziņu, taču mūsu sirdis var tikt atvērtas, kā Pāvils lūdza, lai mēs spētu aptvert, kāds ir šīs mīlestības platums, garums, augstums un dziļums. Krustā sistais Dieva Dēls bija pilnīgs Dieva iemiesojums. Kristus mīlestība parādījās Viņa krustā un caur Dieva apgaismību mēs varam *aptvert* šīs mīlestības platumu, garumu, augstumu un dziļumu (Ef.3:18,19).

It nekas – ne dzīve, nedz mūsu grēki, nedz cilvēku dzīves disfunkcijas – nevar mūs šķirt no Kristus mīlestības uz mums krustā (Rom.8:35). Tādējādi Viņa krusts ir pastāvīgs mūsu ticības saliedēšanas punkts, lai kādas grūtības mūs nepiemeklētu. Apņēmība un spēks, kuri ir tik nepieciešami mūsu garīgās attīstības ceļā, var rasties tikai caur personīgu krusta aperi. Vai mēs tiecamies pēc spēka, kas nepieciešams lai paciestu netaisnīgu apiešanos; un labvēlības, samierinoties bez rūgtuma, zaudējot to, ko izjūtam pēc taisnības kā mums piederību? Vai

tā būtu diskriminācija darba vietā, vajāšana no valdības puses, vai aizvainojoša attieksme no partnera vai ģimenes locekļu puses...? Lai krusts sniedz mums nebeidzamu ierosmi: „Jo ir labāki ciest, darot labu, ja Dieva griba to prasītu [atsauce uz to, ka Kunga cīņa Ģetzemanes dārzā ir arī mūsējā], nekā darot ļaunu. Jo arī Kristus ir vienreiz grēku dēļ miris, taisnais par netaisniem” (1.Pēt.3:17,18). Atcerieties, kā vajātie ticīgie nav savu dzīvību mīlējuši līdz nāvei, vienmēr paturot prātā Jēra asinis, kas par tiem izlietas (Atkl.12:11).

Vai varbūt mēs esam vientuļi savās vecumdienās, vai nopietnas slimības ciešanās baidāmies no nāves, neziņā par atlikušo nākotnes sprīdi? Un atkal, Jēzus krusts ir mūsu atdzimšanas punkts. „Jo Dievs mūs nav nolīcis dusmībai, bet lai mēs iegūtu pestīšanu caur mūsu Kungu Jēzu Kristu, kas par mums ir miris, lai mēs kopā ar Viņu dzīvotu, vai esam nomodā vai aizmiguši” (1.Tes.5:8-10). Tāpēc ka mēs esam Kristū, Viņa nāve nebija atsevišķs vēsturisks gadījums. Mēs arī līdz ar Viņu esam nespēcīgi (2.Kor.13:4), tāda ir līdzība starp mums un Viņu. Kad Pāvils runāja par savu slimību („dzelsoni miesā”), viņš varēja patiesi teikt, ka viņš lielās ar savu nespēku, tāpēc ka līdzība Kristum nespēkā nozīmē arī Kristus spēka nākšanu pār viņu (2.Kor.12:9).

Vai mēs jūtam, ka dzīvei nav jēgas, tikai bezgalīgas rūpes par bērniem, tikai viens un tas pats darbs dienu no dienas 30 gadu garumā, vilkšanās pa bezgalīgu tuneli līdz pat nāves stundai? Ar Kristus dārgajām asinīm mēs esam atpirkti no „savas aplamās dzīves, mantotas no tēviem” (1.Pēt.1:18), no tagadējās vilšanās pilnās dzīves. Vārds „aplamā” ir tas pats, kas sastopams grāmātā „Salamans mācītājs”, kad viņš apraksta dzīves „niecību”, kā arī 3.Moz.17:7 un Jer.8:19, runājot par elku pielūgsmi. Mēs esam no visa tā atpirkti! Nebeidzama tiekšanās pēc nesasniedzamā, verdziskā arvien lielāku māju, mūsdienīgākas tehnoloģijas elku pielūgsmē nav vairs mūsu liktenis...mēs esam atpirkti no dzīves niecības „zem saules” ar Kristus dārgajām asinīm. Mēs esam atpirkti no verdzības, kaut arī miesā mēs izliekamies to darām. To zinot, mums – atpirktiem no dzīves niecības –nevajadzētu dirnēt pie televizora vai risināt nebeidzamas krustvārdu mīklas, vai izšķiest mums atvēlēto dzīves laiku, kā to dara šī pasaule. Jēkabs paredzēja, ka cilvēkam var šķist, ka viņš kalpo Dievam, taču šī kalpošana ir „velta” (Jēkaba 1:26), ja viņš nesaprot, ka krusts ir atpircis viņu no niecības. Viņš gāja nāvē, lai mūs izglābtu no šīs tagadējās ļaunās pasaules (Gal.1:4); Pāvils saka, ka ar Kunga Jēzus krustu viņam pasaule ir krustā sista un viņš pasaulei (Gal.6:14). Kungs Jēzus lūkojās pāri neitrālai

zemei starp krustu un pūli; Viņš stājās pretī pasaulei, kas to sita krustā. Mēs vienkārši *nevaram* nostāties tās pusē. Neatdalīties no tās nozīmē padarīt krusta upuri par veltīgu; Viņš miris, lai atdalītu mūs no tagadējās pasaules. Pasaules pievilcība ir mānīga; un tikai nosvērta krusta nozīmes apcere var atdalīt mūs no tās. Doma, ka mēs varētu krusta spēku darīt neesošu, ir šausminoša. Tā tas patiesi ir, jo Pāvils brīdinājis evaņģēliju sludināt „ne gudriem vārdiem, lai Kristus krusts nepaliktu bez satura” (1.Kor.1:17). Krusta iedarbību, tā glābēj spēku ierobežo mūsu sludināšanas veids. Un mēs varam tikt „šķirti no Kristus”, ja mēs paļaujamies uz saviem darbiem, nevis pieņemam no Dieva žēlastības dāvāto pestīšanu, kuru Viņš sasniedzis (Gal.5:4).

Vai varbūt mēs jūtamies nepienācīgi novērtēti? Kā rūpju šurp un turp trenkātā māte, kā darbā iegrimušais tēvs, kas strādā ģimenes labā, kuru viņš paretam tik redz; kā cilvēks, kurš jūt, ka viņa domas un spējas netiek liktas lietā...? Kunga nāves traģēdija bija tajā, ka pēc Viņa nāves nebija neviena, kas apkopotu Viņa dzīves gaitu, kā to parasti dara bērēs (Jes.53:8). Visdzižākā cilvēka dzīve pasaulē bija tik nesaprasta un nenovērtēta, pat ienīsta, ka to steigā ielika kapā un nebija neviena, kas teiktu kapa runu, novērtējot to, ko Viņš dzīvē ir darījis. Mūsu pūliņos tikt saprastiem un novērtētiem mēs līdz ar Viņu un Viņa tēvu ciešam un izjūtam sāpes. Krusts bija vispārākais Cilvēka būtības pārpratuma un nesapratnes, un netaisna nosodījuma piemērs. Kad mēs tā jūtamies mūsu ātrgaitas sabiedrībā, kurai raksturīga zibenīga nonākšanu pie pārsteidzīgiem secinājumiem, un šajā paaudzē tas, šķiet, notiekam daudz biežāk nekā kādā citā [un ar daudz nopietnākām sekām]...tad mēs zinām, ka mēs ciešam līdz ar Kungu.

Vai varbūt mēs esam iegrimuši ikdienas darbā, vergojam mūs korporācijai, kas mūs ir nodarbinājusi? 1.Kor.7:23 piekodina mūs nekļūt par cilvēku vergiem, jo Jēzus atpircis mūs ar Savām asinīm. Tas it īpaši attiecas uz jauniem cilvēkiem, kas stāv karjeras un darba devēju izvēles priekšā. Caur Kristus krustu pasaule mums ir krustā sista (Gal.6:14).

Vai mums ir stingri jāpiepūlas, lai dzīvotu patiesas mīlestības gaisotnē, lai paciestu cilvēkus, pat mūsu brāļus; vai mēs neesam vienkārši noguruši no cilvēkiem, no mīlestības izrādīšanas pret tiem? Vai mūsu pagātne neizverd mūsos kā pastāvīga rūgtuma un nožēlas avots? „Kats rūgtums, ātrsirdība, dusmas, bāršanās un zaimi, vispār katra ļaunprātība

lai ir tālu no jums. Bet esiet cits pret citu laipni un žēlsirdīgi, piedodiet cits citam, kā arī Dievs Kristū jums ir piedevs... un dzīvojiet mīlestībā, kā Kristus jūs mīlējis un mūsu labā Sevi nodevis” (Ef.4:31-5:2). Viņa krusts iespaido visu mūsu dzīvi, mūsu dziļākās domas un rīcību tik lielā mērā, ka mēs līdz ar Pāvilu varam teikt savu dziļāko pārdomu klusumā: „Nu nedzīvoju es, bet manī dzīvo Kristus; bet, cik es tagad dzīvoju miesā, es dzīvoju ticībā uz Dieva Dēlu, kas mani ir mīlējis un nodevis par mani” (Gal.2:20).

Vai mēs uzskatām, ka patiesa vienotība ar mūsu brāļiem nav iespējama? Viņš miris, lai savāktu vienkopus izklīdinātos Dieva bērņus (Jņ.11:52). Viņa krusta priekšā, nopietni un ilgstoši meditējot par tā nozīmi, visas mūsu personiskās atšķirības izzudīs. Tādēļ sašķēlusies eklēsija ir tāda, kas nav centrēta uz krustu. Kāds arī nebūtu mūsu baznīcas pieredzes konteksts, barjeras, kuras pastāv personīgi mūsos *ir pārvaramas* krusta pazemojošajā pieredzē un tajā veidā, kādā mums ir jāredz, ka šī nāve nav bijusi tikai personīgi par mani. Tās brīnums bija un ir tās universālajā un it visu aptverošajā dabā.

Vai pazemība ir gandrīz neiespējama, ja mēs esam pārņemti ar savas personīgās vērtības un sasniegumu sajūtu? Vai *visu* brāļu patiesu kalpošanu gandrīz nemaz nav iespējams iedomāties? Padomājiet par Mt.20:26-28 teikto: „Kas no jums grib būt liels, tas lai ir jūsu sulainis...jūsu kalps, tā kā Cilvēka Dēls nav nācis, lai Viņam kalpotu, bet ka Viņš kalpotu un atdotu Savu dzīvību kā atpirkšanas maksu par daudziem”. Tas ir paraugs mums – atdot, negaidot atzinību vai atsauksmi. Un vienīgi Kristus krusts var iedvest tādu attieksmi.

Vai mēs cīnāmies ar kādu apslēptu netikumu, ierasta grēka valgos? Krusts iedvēš grēka vainas apziņu, jo tā mums liek sekot Kristum un „iziet pie Viņa ārpus nometnes” (Ebr.13:13), sekojot spitālīgajam, kuram arī bija jāiet „ārpus nometnes” (3.Moz.13:46). „Viņš uznesa mūsu grēkus Savā miesā pie staba, lai mēs, grēkiem miruši, dzīvotu taisnībai” (1.Pēt.2:24). Viņš miris par mūsu grēkiem, tur visas mūsu vājības mira Viņa nāvē – tik cieša bija saikne starp Viņu un mūsu grēkiem. Uz to mums ir jāreaģē nonāvējot grēku *mūsu* miesā, tāpat kā Viņš nonāvēja to Savējā pie staba. Runājot par krustu, Kungs teica, ka mūsu labā Viņš svētījās nāvē [līdzīgi kā priesteris, upuri pienesot], lai arī mēs būtu patiesībā svētīti (Jņ.17:19). Tas vienkārši tā ir, ja mēs uzlūkojam krustu un ticam tam, mēs atsauksimies. Viņa pārdomās par

kviešu graudu Viņš runāja par Sevi, ja Viņš nekrīt zemē un nemirst, Viņš nenes augļus (Jņ.12:24). Tas, ka Viņš mira, nozīmē, ka mēs nesīsim augļus. Varētu būt, ka atsaucē Jņ.7 uz Svēto Garu, ko simbolizē no viņa miesas plūstošā dzīvā ūdens straumes, kas tiks dots ar Kunga nāvi (ieiešanu „skaidrībā”), nozīmē, ka krusta iedvesmā mēs pievērsīsimies svētam, garīgam dzīves veidam. Tas gan nenozīmē, ka Viņa nāve atraisītu kādu mistisku iedarbību, kas pārveidotu cilvēkus neatkarīgi no viņu gribas; drīzāk Viņa piemērs krustā iedvesmos tos, kas ir tam atvērti. Caur Kristus krustu mēs topam salīdzināti ar Dievu, taču tādēļ mums ir personīgi jāsalīdzinās ar Dievu un jānes šī salīdzināšanās vēsts arī citiem. To, kas tika sasniegts perspektīvā, mums ir jāpadara par realitāti attiecībā uz mums, nožēlojot grēkus, kristoties Kristus Vārdā un uzņemoties salīdzināšanas kalpošanu (2.Kor.5:18-20 salīdz. ar Rom.5:10; 2.Kor.5:14,15).

Varbūt mēs jūtam, ka mūsu sludināšanai kaut kā pietrūkst, ka tā nav pietiekami spēcīga, lai atstātu iespaidu uz citiem un sasniegtu izvirzīto mērķi. Pacientieties precīzi atstāstīt tiem par krustu. Apustuļi stāstīja par Jēzus krustu un uz šī pamata aicināja ļaudis kristīties šajā nāvē un pēc tās augšāmcelšanā. Tajā visā ir spēcīgs rosinošs faktors un neatlaidīga prasība, kas izriet no šī brīnumainā un kauna pilnā notikuma. Jāzeps redzēja mirušo Kungu krustā un, ne mirkli nevilcinājies, piedāvāja Viņa miesas ievietot pašam domātajā kapā. Būtībā viņš tādējādi izdzīvoja kristību vēsti. Viņš gribēja identificēt savu miesu ar Kunga miesu. Viņš nojauta, ka cilvēks Kristus Jēzus patiesi pārstāvēja viņu pašu. Un tā viņš vēlējās salīdzināties ar Viņu. Un pienācīgs šī fakta izklāsts radīs spēcīgu atsaukmi krusta sludināšanai šodien. „Viena cilvēka taisnības darbs [krusts] visiem nes taisnošanu uz dzīvību” (Rom.5:18) – taču „visi” tikai tad saņem taisnošanu, ja viņi dzird šo labo vēsti un tic tai. Tieši tāpēc mums ir jānes evaņģēlijs „visiem” (atsauce uz lielo misiju) – tā lai Kristus krusta brīnums nestu pēc iespējas vairāk augļu. Caur mūsu sludināšanu, arvien lielāks skaits to „visu”, kam potenciāli ir dota iespēja dzīvot mūžīgi, patiesi to darīs. Tieši tādēļ Apustuļu darbu pierakstā sludināšanas darbs ir cieši saistīts ar cilvēku ticību. Cilvēki netic, ja tie noliedz „vēsti” par krustā sišanu (Jņ.12:38,39).

Vai mēs cīnāmies, lai patiesi dāsni kalpotu Kungam, lai pārvērstu mūsu vārdus un neskaidrās saistības sajūtas darbos? Korintieši arī bija lieli runātāji, kas lielījās ar saviem palīdzības plāniem nabaģajiem brāļiem Jeruzalemē, bet neko konkrēti nedarīja. Pāvils centās pamudināt tos darbībai, atgādinot viņiem „mūsu Kunga Jēzus žēlastību, ka Viņš,

bagāts būdams, ir tapis nabags jūsu dēļ” krustā (2.Kor.8:9). Korintā bija tikai daži bagāti draudzes locekļi, bet Pāvils zināja, ka Kristus krusts rosinās tajos palīdzības garu tiem, kas ir vēl nabagāki. Kunga darba rezultātā bagātākie bija jādara par nabagiem, Pāvils teica – nevis nevērīgi šķīroties tikai no savas kabatas naudas. Jo Viņš deva tā, ka tas Viņam sāpēja, reāli, zīmīgi un līdz ar to efektīvi un spēcīgi.

Vai mums nav jācīnās ar domām par Dieva galīgo taisnīgumu? Neskatoties uz visu, ko mēs rakstījām par ciešanu problēmu, man tomēr liekas, ka nekāda gudra atbilde nebūs pietiekama kādam, kas pārdzīvo reālu personisku traģēdiju. Jēzus sūtīšana tādā nāvē, kādā Viņš mira, noteikti bija sava veida Dieva atbilde uz to. Krusta nāvē Dievs parādīja, ka Viņš saprot mūsu ciešanas, zaudējuma un pārestības sāpes.

Vai mēs baidāmies, ka mums trūkst personisku attieksmju ar Kungu Jēzu? Vai mēs lasām par Viņu, bet tikai reti vai nemaz *nejūtām* Viņu? Pārdomām par Viņa krustu ir jāatrasa mūsos tīras pateicības viļņa uzplūdu, neveiklības sajūtu, nākot pie atziņas, ka šis Cilvēks mūs mīlējis vairāk, nekā mēs spējam mīlēt Viņu...taču neapraķstāma, nesamaksājama parāda, reāla parāda, bezgalīga un neaizmirstama parāda sajūta veidos pamatu mūsu personiskai attieksmei pret Viņu, patiesai Viņa atziņai un mīlestībai uz Viņu un kalpošanai Viņam, atbildot uz to. Ja mums ir šī atziņa un sajūta, tad mēs vienkārši nevaram nesludināt Kristus krustu.

Bet vai mēs neizjūtam kaunu par to, ka mūsu liecība nav tāda, kādai tai jābūt? Nav šaubu, ka krusts un kristības šajā nāvē bija agrīno brāļu sludināšanas centrāla vēsts. Kas to zināja un ticēja tam, vienkārši nespēja atturēties no sludināšanas. Sasniegtās pestīšanas pilnība un realitāte ‘Vēstulē ebrejiem’ izskan ar tādu kategoriskumu, ka mēs nedrīkstam to zaudēt arī mūsu Evaņģēlija sludināšanas praksē. Šai krustā Dieva tiesa un žēlastība ir saplūduši vienā galīgā veselumā. Šajā krustā ir aicinājums. Pāvils runā par sludināšanu kā par „vēsti par krustu” (1.Kor.1:18). Daži no agrīnajiem misionāriem stāstīja, ka tie nespēja rast atsaucību klausītājos, kamēr tie nebija izklāstījuši vēsti par krustu; un ar mūsu patieso krusta izpratni, es esmu pārliecināts, ka krustam ir pievērsanas spēks sludināšanā. Tā priekšā cilvēks nevar palikt vienaldzīgs pret to problēmu kopumu, ko ietver sevī ticība un neticība, izvēle pieņemt vai noraidīt darbu, ko krustā karājoties paveicis šis nosvīdušais, spazmatiski elpojošais Cilvēks. Vai nu tici, vai ej bojā,

tāda ir jautājuma nostādne. Pestīšanai būtiski ir kristīties nāvē un augšāmcelšanā. Pilnīgi skaidrs, ka mums nav jāspiež vai jānobaida cilvēki, lai viņi sāktu ticēt, bet no otras puses, krusta sludināšanai neizbēgami piemīt kaut kas no neatlaidības, steidzamības, dedzības. Jo mēs aicinām cilvēkus Dieva vārdā pieņemt krusta darbu, kas veikts viņu labā. Mūsu sludināšanai allaž piemītis steidzamības un lūguma pieskaņa. Tā būs saistīta ar Cilvēku, kuram bija mūsu dabu, kas karājās krustā, nevainojama mīlestības pilnība, gaisma šai tumšajā pasaulē... un par cik mēs uztversim šīs parādības brīnumu, par cik tā pārņems visu mūsu būtņi, par tik mēs centīsimies to darīt zināmu pasaulei. Kungs nesludināja labas *domas*, Viņš sludināja labo *vēsti*. Krusta nozīme ir tajā, ka mums ir jādzīvo ar ticību tam katru mūža dienu, nevis tikai kā mierinājuma vēsti miršanas stundā, nāves priekšā.

Vienīgi krusts spēj izraut cilvēku no apātijas stāvokļa, liekot tam izdarīt kādu izvēli šai pasaulē, tā vietā lai bezrūpīgi slīdētu tik uz priekšu kā sapnī. Dzīve ir tāda padarīšana, kuru mēs visi tiecamies vadīt nepareizi, vai nu pārgalvīgi rīkojoties dienu no dienas, vai arī ļaujot sevi piemulķot ieradumiem, TV, dzīvei...Nenozīmīgu lietu pastāvīga atkārtotāšanās notrulinoši iedarbojas uz cilvēku. Un tikai Kunga un Viņa krusta izaicinājums liek mums palūkoties uz dzīvi pāri mūsu ikdienas rūpēm un aptvert mūsu pastāvēšanas šauros rāmjus un lielās iespējas. Tieši Kunga un Viņa krusta spēks spēj iedvest apskaidrības brīžus. Viņš krustā ir acīm redzams ienaidnieks visiem tiem, kas dzīvo pēc inerces. Jēzus krustā spēj aktivizēt Savus lasītājus un skatītājus acumirkļīgai negurstošai kalpošanai Viņam. Tie, kas ignorē krusta izaicinājumu, raugās „tikai uz savu ceļu” (Jes.53:6) – kas ebreju valodā nozīmē ierasto ikdienas dzīves veidu. Tieši tas arī attur mūs no atsaukšanās radikālajam krusta izaicinājumam – mūsu konservatīvā būtība, mīlestība uz to, kas mums ir pazīstams, pie kā mēs esam pieraduši. Taču krusta satricinājums var radīt apvērsumu mūsu dzīvē.

Vai mēs jūtam, ka mūsu sirdsapziņa ir tik slima un sirds tik nocietināta, ka nekas mūs nevar aizkustināt vai rosināt darbībai kā kādreiz pagātnē? Krusts spēj aizkustināt un pārveidot visnocietinātāko un bojātāko sirdi. Atskaitot daudzus mūsu reālās dzīves dotos piemērus, padomājiet par Bībeles stāstu par Pilātu. Ebreju un romiešu vēsturnieku zīmētais Pilāta tēls krasi atšķiras no Bībeles pierakstā lasāmā. Filona aprakstā viņš ir „cietsirdīgs, stūrgalvīgs un nežēlīgas dabas”, kura laikā „nāves sodus nereti izpildīja bez tiesas sprieduma” (1). Jozefa Flāvija aprakstā viņš ir jūdu nīdējs, kas zog naudu no tempļa dārgumu krātuves un brutāli

apspiež nepaklausīgos pūļus (2). Kā tas nāk, ka evaņģēlijos viņš ir tas, kas izmisīgi cīnās ar savu sirdsapziņu, tā ka tikai jūdu pūļi piespiež viņu sist krustā cilvēku, kuru viņš no sirds uzskatīja par nevainīgu? Noteikti tikai tāpēc ka Kunga Jēzus personība un Dieva Dēla šausminošā sodīšana ar nāvi skāra sirdsapziņu, kuras šķietami nemaz nebija. Ja jau Jēzus nāves drāma spēja aizkustināt tik nocietinātu sirdsapziņu, kāda bija Pilātam, tad tā var aizkustināt ikvienu no mums. Salīdziniet kaut vai Filona un Jozefa vārdus ar Marka evaņģēlija pierakstiem, ka Pilāts „brīnījās” par Jēzus pašsavaldīšanos tiesas procesā (Mk.15:5); kā viņš gandrīz vai lūdz savus jūdu pavalstniekus ievērot taisnīguma principu: „Ko tad Viņš ļaunu darījis?” (Mk.15:14). Salīdziniet to ar Filona vārdiem par Pilātu kā „nepiekāpīgas, stūrgalvīgas un cietsirdīgas dabas” cilvēku, kas bēdīgi slavens ar „aizvainojošu uzvedību...un bezgalīgi mežonīgu cietsirdību” (3). Mt.27:24 aprakstīts, kā Pilāts mazgā savas rokas ļaužu priekšā, atsaucoties uz jūdu rituālu, lai demonstrētu, ka viņš nav vainīgs taisna cilvēka asins izliešanā, kas savukārt balstās uz 5.Mozus grāmatas pierakstiem. Bet Jozefs raksta, ka Pilāts nicināja jūdu reliģiskos paradumus un jūtīgumus un šķita, ka viņam pat patika zaimot jūdu tikumus. Un Lūkas pierakstos mēs lasām, ka Pilāts vismaz trīs reizes nosauc Jēzu par nevainīgu.

Vai mēs varbūt jūtamies citu tik stipri aizvainoti, ka piedošana nav iespējama, ka mūsu apziņā valdošais rūgtums grasās pārņemt visu mūsu dzīvi? Šķiet, ka visapkārt šai skumjajā pasaulē valda atriebības kāre. Sitiens, ko kāds saņem, pēc tam tiek raidīts uz kādu citu, kas rezultātā noved pie vēl kāda, kas nespēj sevi aizstāvēt, padarīšanu par grēkāzi, kuram jāsaņem visi belzieni bez iespējas dot pretī. Zemapziņā cilvēki pakļaujas neatvairāmam likumam – nokārtot rēķinus. Norēķināties par pastnieka bargajiem vārdiem, raidot tos uz meiteni supermārkētā un vēlāk uz grēkāzi [teiksim] bērnu baznīcā par baznīcas kalpošanas izjaukšanu...Bet būtībā Kungs Jēzus ir nolikts par grēkāzi, par to, kas nes cilvēku grēkus. Pacelts krustā, Viņš bija tas pēdējais, kurš saņēma visus sitienus, nesitot pretī. Tie, kas patiesi tic tam un dziļi sevī to izjūt, tie ir atbrīvoti no atriebības likuma – un tādējādi tie iegūst brīvību dzīvot spontāni, priekam, nekaunoties pildīt dzīves dabiskās nepieciešamības. Atriebības un norēķināšanās cikls ir jāatrisina upurēšanā – daudzas sabiedrības to parāda. Es esmu pāris reizes bijis tālu Krievijas ziemeļos un ar aizrautību klausījies čukču tautas tradīciju nostāstos. Agrākos laikos, tie stāsta, kad bija izdarīts kāds liels noziegums un noziedznieks atzīts par vainīgu, bija jāupurē *nevainīgs*

cilvēks. Primitīvo sabiedrību tradīciju izpēte liecina par to, ka cilvēkiem ir vienmēr bijusi izteikta vajadzība pēc grēkāža. Mozus grēkāža rituālam bija psiholoģisks pamatojums (3.Moz.16:10). Visi grēki, visi aizvainojumi, kas brēca pēc atreibības, bija jāuzkrauj šim dzīvniekam, un tad to palaida tuksnesī. Tie varēja vērot, kā viņš pazūd krūmājā. Tieši tā mums ir jāsaprot cilvēku grēku uzvelšana - jā, grēku, ko citi jums nodarījuši – uz Kungu, kad Viņš karājās stabā. Un mums ir jāatceras, ka „*Man pieder atreibšana [nevis mums, nevis valstij] un atmaksa*” (5.Moz.32:35). Šo atreibšanu un atmaksu Dievs bija iecerējis krustā. Tur Kungs Jēzus bija ietērpts „atreibības drēbēs” (Jes.59:17); krustā sišanas diena bija „atmaksas diena” (Jes.63:4). Tādēļ Dievam nav raksturīgi darboties atmaksājot grēku kā dots pret dotu – jo Viņš grēku nosodīja ar atmaksu krustā un ne citādi. Un tādēļ Dāvids uzrunā Dievu „Tu atriebējs Dievs”, *vienīgais*, kam pieder atreibība (Ps.94:1,2). Mums savukārt ir jātic, ka atreibība patiesi pieder Dievam un *nav* jāatreibjas pašiem (Rom.12:19). Es uzskatu, ka tas attiecas uz visiem pat mazākajiem ‘norēķināšanās veidiem’, kuri tik nemanāmi izpaužas mūsos ar mūsu vārdiem, žestiem, attieksmi un tml., kad mūs ir sāpinājis kāda cita nodarījums mums. Vienīgi krusts dod iespēju lauzt šo ciklu.

Beidzot, un galvenokārt, kā man šķiet. Vai mēs visi, vīrieši un sievietes, iegrimuši savas dzīves rūpēs, dibinot ģimenes, pelnot naudu...pārņemti ar ikdienas darbu, strādājot par programmētājiem, šoferiem, rūpnīcu strādniekiem, mājsaimniecēm, biznesa menedžeriem...vai mēs dziļi sirdī nejūtam, ka mums nav pietiekamas ticības tam, ka mums patiesi ir piedots, ka mēs būsim glābti? Es zinu, ka es runāju uz katra lasītāja sirdi šobrīd. Vai tā ir? Man tā liekas, un vairumam no mums, man šķiet. Nevar teikt, ka tas man liktu justies labāk, apzinoties savas ticības nepietiekamību. Un atkal, lai Kristus krusts dod mums iedvesmu! „Jo Kristus par mums bezdievīgajiem ir miris tanī laikā, kad vēl bijām nespēcīgi”. Viņš atdeva Savu dzīvību, kā Viņš to darīja, nedomājot par mūsu personīgajiem nopelniem. „Dievs Savu mīlestību uz mums pierāda ar to, ka Kristus par mums ir miris, kad vēl bijām grēcinieki”. Kungs atdeva Sevi visu par mums, pilnīgi necienīgiem. Un, neatkārtojams savā loģikā, Pāvils turpina: „Jo vairāk tagad, taisnoti ar Viņa asinīm [proti, vairs ne tik necienīgi un nevērtīgi, bet uzskatāmi par daudz labākiem caur Viņa sasniegto piedošanu], caur Viņu *tiksim izglābti no dusmības*”. To apzinoties, mēs kā bruņu cepuri varam turēt galvā cerību par drošu izglābšanos. Ja Dievs nodeva Savu

Dēlu, un *tā* nodeva Savu Dēlu, tad vai ne labprātāk gan Viņš kopā ar Dēlu dos mums visas šīs lietas?

Visu mūsu Bībeles studiju gala rezultāts ir Kristus mīlestības atziņa un pieredze. Ir plaši pazīstams stāsts par lielo teologu Kārli Bartu, kas iespējams ir sarakstījis vairāk teoloģisku sacerējumu nekā jebkurš cits 20.gadsimta teologs. Savas dzīves nogalē viņš nolasījis lekciju un aicinājis uzdot jautājumus. Viņam uzdotais jautājums bija apmēram tāds: ‘Pēc Bībeles pētījumiem, kuriem jūs veltījāt visu savu mūžu, pie kādas vienas lielākās atziņas jūs esat nācis?’ Pēc īsa brīža pieklusušajai auditorijai viņš atbildēja: ‘Jēzus mani mīl, es to zinu, jo Bībele man to saka’. Kristus mīlestības atziņa ar tajā ietverto pārlicēību par glābšanu ir visu mūsu jautājumu, studiju, Bībeles izpētes, lekciju apmeklējumu un lasīšanas gala rezultāts.

Piezīmes

- (1) Philo, *Embassy to Gaius* 301-2, Loeb edition, vol.10, translated by F.H.Colson (London: Heinemann, 1962).
- (2) Flavius Josephus, *Antiquities of the Jews* 18.63, Loeb edition, Vol. 9, translated by L.H.Feldman (Cambridge, Mass: Harvard University Press, 1965).
- (3) See James M. Robinson, *The Problem of History in Mark* (London: SCM, 1957) and T.J. Weeden, *Mark: Traditions in Conflict* (Philadelphia: Fortress Press, 1971).

Otrā daļa: Īstenais Kristus

2-1 Jēzus tēli

Lasot evaņģēlijus, kļūst skaidrs, ka Kungs Jēzus centās (un cenšas) radikāli izmainīt Savu sekotāju domāšanu, pārorientējot to uz Viņu kā uz personu. Viņā tiem ir jāsaskata līderis, kam jāseko; viņu pasaules gaisma. Visam, ko viņi ir redzējuši un zina par Viņu, ir jāklūst par viņu dzīves centru un personīgu iekšējo apziņu. Vienīgais garīgās dzīves pamats ir cilvēks Kristus Jēzus (1.Kor.3:11). Būt tādiem kā Viņš ir mūsu dzīves mērķis, un viss pārējais ir tam pakārtojams: „Līdz kamēr mēs visi sasniegsim vienību Dieva Dēla ticībā un atziņā, īsto vīra briedumu, Kristus diženuma pilnības mēru...pieaugsim Viņā, kas ir mūsu galva, proti, Kristus” (Ef.4:13-16). Visbūtiskākā kļūda, kā praktiski, tā arī teorētiski, ir, ja kāds „neturas pie galvas [Jēzus], no kuras ar saišu un dzīslu palīdzību visa miesa tiek vienota un kopā saturēta un aug...” (Kol.2:19). Kungs mācīja to pašu, ko Pāvils, kas aicināja: „pieaugsim Viņā, kas ir mūsu galva”. Jēzus teica, ka mācekļu mērķis ir kļūt pilnīgiem, „kad tas [māceklis] ir pilnīgs, tad tas būs kā viņa mācītājs”, proti, kā Viņš (Lk.6:40). Tādēļ Pāvils varēja runāt par Jēzu kā „mūsu cerību” (1.Tim.1:1), kā to, par ko mēs visi ceram kādreiz kļūt. Vēlāk Kungs runāja par sekošanu Viņam, salīdzinādams to ar cilvēku, kas liek savu roku pie arkla un kam ir visu laiku nemitīgi jāskatās vienā gala punktā – un šis punkts ir Viņš kā persona (Lk.9:61,62). Stāsts par Pēteri, kad tas sāka slīkt, ilustrē to pašu domu – kad viņš novērsa acis no Kunga tēla, pievērsoties kādam vēja dzītam priekšmetam, tad viņa ceļojums pie Jēzus bija galā (Mt.14:30).

Sējēja līdzībā Jēzus ir tā sēkla (Jņ.12:24) – mūsu mūžības liktenis ir atkarīgs no mūsu atsaucības Viņam un Viņa mācībai. Mēs esam lūgti ticēt Jēzum vai Jēzū. Ticība nāk no sirds; tā nenozīmē vienkārši kādu uzskatu pieņemšanu. Galu galā tas nozīmē ticēt personai ar visām no tā izrietošām jūtām un emocijām. Mēs esam salaulāti ar Kungu Jēzu, lai mēs varētu nest augļus Dievam (Rom.7:4). Visi garīgie augļi tādējādi ir pēcnācēji, kas rodas no dzīvas ikdienas saskarsmes ar Kungu Jēzu. Tik būtiska ir Viņa atziņa. Ticību Viņam Jānis apraksta kā ‘darbu’, kas ir darāms, pieliekot pat lielākas pūles nekā tās, ko pielika pūļi, kas gāja apkārt ezeram, lai nonāktu pie Jēzus un bezmaksas maizes, ko Viņš

šķīta piedāvājam (Jņ.6:27; 2.Jņ.8). Tieši šis ‘darbs’, šī prāta piepūle, lai atzītu Viņu un ticētu Viņam, būs tas, par ko saņemsim „pilnu algu” (2.Jņ.8). Jānis šeit atsaucas uz Rutes 2:12, kur Rute saņem ‘pilnīgu algu’ par vārpu lasīšanu pļāvēju aizmugurē. Iespējams, ka šī atsauce uzprasījās tāpēc, ka Jānis uzrunāja „izredzētu nama māti”, atraitni, kas pievērsusies ticībai tāpat kā Rute. Bet galvenais ir tas, ka mums ir jāstrādā tikpat daudz kā tiem, kas iet apkārt ezeram vai lasa vārpas pļāvēju aizmugurē, lai atzītu Kungu Jēzu Kristu.

Neredzīgais vaicāja par Jēzu: „Kas Tas ir, lai es varētu Viņam ticēt?” (Jņ.9:36). Patiesa ticība pamatojas patiesā priekšstatā par Jēzu. Pievēršanās Viņam mērķis ir neliekuļota mīlestība, mīlestība no visas sirds (1.Pēt.1:22). Patiesa Viņa atziņa vedīs pie mīlestības mūsu starpā. 1.Jņ.3:23 pielīdzina ticību Viņa Vārdam mīlestībai citam pret citu. Atkal un atkal mēs sakām: ir būtiski pareizi saprast un iztēloties Jēzu. Kā Džons Ņūtons to saka dzejas formā: „Tavas ticības un plānu pārbaudē meklē atbildi vien Jēzus izpratnē”. Tas viss liek uzdot vienu ļoti svarīgu jautājumu: Kas tad ir Jēzus? Kā mēs Viņu uztveram kā personu? Vai mēs faktiski *pazīstam* Viņu kā personu? Vai Viņš mūsu prātā ir vien teoloģijas priekšmets, mūsu prāta *veidojums*, melnā kaste, kuru lūgšanā mēs uzrunājam kā ‘Jēzus’...nevis kāds, par kuru mēs varētu teikt, ka mēs viņu *pazīstam*? Tas ir būtisks, ārkārtīgi būtisks jautājums. Iespējams, ka lielākā un parastākā kļūda kristieša dzīvē ir domāt par Jēzu kā par grāmatas tēlu, vēsturisku personu, kura darbu mēs sīki akadēmiski izklāstām, runājot par grēku izpirkšanu. Mēs varam būt tik saprotami norūpējušies par pareizu Bībeles interpretāciju šai maldu ceļus ejošajā reliģiskajā pasaulē, ka varam faktiski aizmirst, ko tas nozīmē – būt par Viņa mācekļiem, šī cilvēka, šī vairāk kā cilvēka sekotājiem, kuru mēs mīlam, kaut arī neesam Viņu redzējuši. Taču nav iespējams mīlēt cilvēku, kuru mēs nepazīstam. Mani uztrauc un patiesi sarūgtina tas, ka tik daudziem no mums šķiet nav tādas sajūtas, ka mēs pazīstam Jēzu kā savu personīgo Kungu un mācītāju. Ir jādodomā, vai tās slavas dziesmas, ko mēs dziedam Jēzum, tiek no sirds tā arī uztvertas, kā tas tajās izskan. Patiesībā mūsu priekšstatu par to, ka mēs labi pazīstam Jēzu, pamatā itin bieži ir pilnīgs Jēzus izpratnes trūkums.

Mēs vairs neesam zem Mozus baustlības, bet zem „Kristus likuma”. Es to nevaru uztvert tādā nozīmē, ka 613 Mozus baušļus nomaina Jēzus doto likumu komplekts. Jo pretstats starp likumu un žēlastību, kuram Jaunā Derība pastāvīgi pievērš mūsu uzmanību, tādā gadījumā būtu bezmērķīgs. Kristus likums ir pats Kristus; būt un runāt, un domāt un

darīt kā Viņš to būtu darījis. Tam ir jāklūst par mūsu likumu, principu, kas ir daudz plašāks un uzstājīgāks mūsu dzīvēs par vienkāršu burta kalpību. ‘Ko Jēzus darītu?’ – tāds ir mūsu likums. Pat staigāt kā Viņš staigāja (1.Jņ.2:6), darīt kā Viņš darīja (Jņ.13:15), mīlēt kā Viņš mīleja (Jņ.13:34; 15:12; Ef.5:2), piedot kā Viņš piedeva (Kol.3:13), turēt tādu prātu, kāds Viņā (Fil.2:5), atdot savu dzīvību par brāļiem, kā Viņš to darīja (1.Jņ.3:16). Gal.6:2 definīcija Kristus likuma pildīšanai ir „nesiet cits cita nastas”. Krustā Viņš nesa mūsu grēku nastu. Būtiskais Kristus likumā ir būt tādām kā Kristus, darboties tā, lai vestu citus uz grēku piedošanu. Tādēļ sludināšana citiem jebkādā formā ir mūsu svarīgākā un neatliekamā atsaukšanās uz Viņa nesto mūsu grēku nastu krustā. Bet ja ‘Ko Jēzus darītu?’ ir kristiešu dzīves zelta likums, tas, bez šaubām, nozīmē, ka mēs skaidri izprotam Jēzu un to, kā Viņš rīkotos! Lai mēs spētu dzīvot saskaņā ar principu „Ko Jēzus darītu?”, mums Viņš ir labi jāpazīst un jāzina, ka mums ir skaidrs priekšstats par to, kā Viņš dzīvotu mūsu patreizējā cilvēciskajā situācijā.

Jaunā Derība izaicinoši runā par to, cik reālām jābūt mūsu attiecībām ar Kungu Jēzu. Kunga mīklainie vārdi Jņ.16:16 norāda uz to, cik tuvu Aizstāvim bija jāliek Viņam tuvoties Savai tautai, kad Viņš būs debesīs: „Vēl mazu brīdi, un jūs Manis vairs neredzēsiet, un atkal mazu brīdi, un jūs Mani atkal redzēsiet.” Es uzskatu, ka „mazs brīdis” abās teikuma daļās ir viens un tas pats. „Vēl mazu brīdi” un viņi Viņu neredzēs fiziski, bet tieši tāpēc ka Viņš būs ar Tēvu, Viņš atsūtīs Aizstāvi un tauta Viņu ‘redzēs’, kā Jānis to parasti saka savā evaņģēlijā. Šī Jēzus ‘redzēšana’, šī Viņa uztvere ir faktiski Dieva ‘redzēšana’. 2.Kor.3 runāts par Dieva godības redzēšanu kā spogulī un šī redzēšana mūs pakāpeniski pārvērš tai pašā Viņa tēlā, kuru mēs redzam. Dieva „godība” atklājās Mozum Sinaja tuksnesī 2.Moz.34 kā Viņa rakstura izklāsts. Šai ziņā Kungs Jēzus varēja teikt, ka Viņam bija Viņa mirstīgajā dzīvē „tā skaidrība”, kas Viņam bija pie Tēva, pirms [jūdu] pasaules rašanās Sinajā (Jņ.17:5). Tā bija tā pati skaidrība, kuru tāpat kā Mozus Viņš atspoguļoja ļaudīm. Bet, saskaņā ar 2.Kor.3:18, pati šīs Viņa rakstura godības redzēšana pārvērtīs mūs Viņa paša līdzībā. Pašā Jēzus personībā ir kaut kas pārveidojošs. Un varbūt tāpēc mums rodas psiholoģiska barjera, kas traucē mūs nodoties dziļām pārdomām par Viņu. Mēs zinām, ka tās ir spējīgas pārveidot un iespīesties mūsu dziļākajā iekšējā tumsībā. Es jau esmu runājis par to, ka evaņģēlija pieraksti ir faktiski šo četru evaņģēlistu sludināšanas pieraksti. Tādēļ ‘Mateja evaņģēlijs’ ir evaņģēlija vēsts, kuru viņš mēdza sludināt. Un zīmīgi ir tas, ka vismaz trīs no tiem sāk un nobeidz tāpat kā mēs to būtu

darījuši, sludinot – sāk ar apsolījumiem ebreju tēviem un nobeidz ar aicinājumu kristīties. Patiesībā arī Jāņa evaņģēlijs to dara, ja mēs atšifrējam viņa izteiksmes kodu. Tas izskaidro arī Kunga citādi dīvainos vārdus, ka kur vien evaņģēliju sludinās pa visu pasauli, tur arī to teiks, ko Marija darījusi, eļļu Viņam uz galvas liedama. Un tas ir viens no tiem dažiem gadījumiem, kurus piemin visi četri evaņģēlisti. Tas parāda, ka visi četri evaņģēliji būtībā ir stāsti par cilvēku Kristu Jēzu – ar visu, kas no tā izriet. Pareizi ir teikts, ka evaņģēliju centrālā vēsts ir nevis Kristus mācība, bet pats Kristus. Tas tā ir tāpēc, ka Jēzus ir Vārds, kas tapa miesa.

Jēzus tēli ir no svara. Viņš daudziem teiks pēdējā dienā, ka Viņš tos nekad nav pazinis, jo tie Viņu nekad nav pazinusi – neskatoties uz viņu taisnīgo mācību un labajiem darbiem. Mūžīgā dzīvība ir Dieva un Jēzus atziņā (Jņ.17:3) – un grieķu vārda nozīme ir zināt ne tikai akadēmiski, bet tuvi un personīgi. Tikai tad, ja mēs *patiesi* redzam / uztveram Dēlu, mēs būsīm glābti; „Jūs to esat redzējuši, bet neticat”, Kungs teica ebrejiem, brīdinādams tos, ka tikai tiem, „kas skata Dēlu un Viņam tic” būs mūžīgā dzīvība (Jņ.6:36,40). Ja mums būs patiesa Dēla atziņa, tad mēs zināsim arī, ka Viņa mīlestība un upuris ir pietiekami, lai patiesi sniegtu mums mūžīgo dzīvi. Ja mēs patiesi skatām Dēlu un ticam Viņam, tad mēs zināsim, ka mums būs mūžīga dzīve – jo Viņa žēlastība, Viņa mīlestība, Viņa vēlēšanās mūs glābt būs tik skaidri saskatāma mums, studējot un izzinot Viņa personību. Ja mēs Viņu zinām, mēs nešaubīgi ticēsim pestīšanai. Tik svarīgi ir zināt Viņu, iepazīt Viņu! Un mēs dzīvosim pazemīgā pārliecībā, ka pašās beigās – mēs būsīm tur. Tādēļ arī pastāv šīs faktiskās, teoloģiskās ‘zināšanas’ vai ‘redzēšana’, kas mums ir žēlsirdīgi dāvinātas. Bet pāri tam visam stāv patiesa Cilvēka Jēzus skatīšana un ticēšana Viņam līdz ar to drošo Cerību, kas no tā izriet. Ja mums ir *patiesa* Viņa atziņa, tad mēs visu pārējo burtiski uzskatīsim par zaudējumu (Fil.3:7,8).

1.Jņ.3:14 apgalvo: „Mēs zinām, ka esam no nāves pārgājuši dzīvībā, jo mēs mīlam brāļus”. Tādējādi Jānis vedina no jauna pievērstos vēl tālāk to atziņu sapratnē, kuras viņš tiem devis agrāk savā evaņģēlijā: „Kas Manus vārdus dzird un tic Tam, kas Mani sūtījis, tam ir mūžīgā dzīvība, un tas nenāk tiesā, bet no nāves ir iegājis dzīvībā” (Jņ.5:24). Kristus vārda dzirdēšanai un ticēšanai Dieva evaņģēlijam ir jāizpaužas tīri praktiskā veidā – mūsu brāļu mīlestībā. Tikai Jāņa pierakstos mēs lasām par Kungu pieminam „Manus vārdus” [*logos*]. Dzirdēt Kristus vārdus [*logos*] nenozīmē vienkārši ticēt, ka Bībele bija rakstīta

Dievišķā iedvesmā, vai arī savā prātā pieņemt teoloģisko patiesību; tas nozīmē saskatīt *Viņu*, atzīt Viņu kā personu patiesībā [kas protams ietver sevī arī pareizu teoloģisku uztveri]. Un tas vienkārši noved pie brāļu mīlestības. Tas ir reālais Kristus atziņas rezultāts.

No sarunām ar cilvēkiem es esmu secinājis, ka daudziem viņu bērnībā uztvertais Jēzus tēls saglabājas visa mūža laikā. Ja jūs esat uzaudzis, domājot par Viņu kā bālgīmi ar nimbu virs galvas, kurā nav nekā cilvēcīga, tāds tas paliek jūsu atmiņā. Taču tā kā kristietība ir centrēta ap Cilvēku Jēzu Kristu, tas nozīmē, ka cilvēka priekšstati par kristieša dzīvi atspoguļos viņu priekšstatos mītošo Jēzus tēlu. Dītrihs Bonhoeffers pareizi rakstīja, ka „kristietība bez dzīvā Kristus ir neizbēgami kristietība bez mācekļiem” (1). Alberts Šveicers „Vēsturiskā Jēzus meklējumos” parāda, ka vairums no tiem, kas studējuši Jēzu Kristu, vienkārši meklējuši Jaunajā Derībā apliecinājumu tam Jēzus tēlam, kurš jau bija izveidojies viņu zemapziņā. Un mēs varam rīkoties tieši tāpat, pat, ja mēs neuzskatām sevi par akadēmiski izglītotiem. Jaunās Derības lappusēm ir jāatklāj mums īstenais Kristus, kas stāv mūsu priekšā un izaicina mūs, vai mūs apmierina vai neapmierina tas, ko mēs redzam un dzirdam Viņu sakām. Patiesi, mēs varētu teikt, ka mums ir jāglābj Kristus no kristietības. Un fakts ir tas, ka mums ir jāglābj [ja mēs varam lietot šo vārdu šai kontekstā] patiesā Paša Dieva atziņa no reliģijas / teoloģijas kopumā. Tas bija Bonhoefferam padomā, kad viņš runāja par „nereliģiskās Dieva izpratnes pārsteidzošo paradoksus” (3). Tas ir izteiciens, kuram es varu pievienoties. Man šķiet zīmīgi tas, ka Bonhoeffers nonāca pie šī secinājuma, gaidot nāves stundu nacistu cietumā, tai domāšanas apskaidrībā, kas rodas, nāvei tuvojoties. Mācīt un sludināt šādu attieksmi nenozīmē sludināt ateismu, un arī ne ‘teismu’. Vienkāršāk sakot, tas nozīmē sludināt Dievu, kāds Viņš ir, bez reliģijas radītajiem greznajiem rotājumiem, pat ja šos rotājumus ir radījuši cilvēki, kas ticēja Dievam. Jēzus tēli ir tikpat svarīgi kā Dieva tēli. Tās nedaudzās diskusijas, kas man ir bijušas ar pārliecinātiem ateistiem, man ir atklājušas, ka Dievs, pret kuru viņi ir tik dedzīgi noskaņoti, Dievs, kuru viņi sakās nevarot pieņemt...ir faktiski viņu iztēlē radītais Dieva tēls. Patiesais Dieva tēls, tāpat kā arī patiesais Jēzus tēls rosina ticību, nevis laupa to.

Jebkurš biogrāfijas rakstītājs tiecas interpretēt lielo cilvēku, kura dzīves stāstu tas apraksta, caur savas personības prizmu; varētu teikt, ka tie rada citu personu, kas ir saistīta ar viņu pašu tēlu un pasaules uzskatu.

Taču ja mēs dziļi ielasāties evaņģēlijos, mūsu priekšā nostājas īstenais Kristus. Mums ir jācenšas izprast Viņa raksturu, kas patiesībā ir mūsu dzīves svarīgākais mērķis. Bet cenšoties atveidot Viņa personību, mums ir jāļauj Viņam būt tādām, kāds Viņš ir un kāds Viņš mums ir jāpieņem; tieši tādām, kāds Viņš ir, nevis rekonstruējot Viņu, lai padarītu Viņa tēlu vieglāk pieejamu, piemērotāku, pieņemamāku.

Ja mums ir jābūt Kristus sekotājiem, tad mūsu apziņā ir jābūt īstajam Kristus tēlam. Viņš Pats ir ceļš, kas mums ir jāstaigā. Kad mēs lasām par to, ka esam un rīkojamies un domājam „Kristū”, tas, protams, nozīmē, ka mūsu dzīves veids pamatos balstās uz Viņa personības, Viņa tēla atspoguļošanu mūsos. Ticīgais strādā, priecājas „Kristū”, runā un pārmet Viņā...parāda viesmīlību Viņā, precas Viņā, ir kalps Viņā...mēs varam darīt visu to Viņā, ja mūsu apziņā dzīvo Viņa tēls. Un man rūp tas, ka daži no mums atzīst, ka viņiem ir ļoti neskaidrs priekšstats par Viņu; vai, faktiski, nav itin nekāda priekšstata. Nedod Dievs, ja mēs esam tikai pieņēmuši kādas mācības principus un kristījušies vienkārši, lai būtu kādas baznīcas locekļi. Mums ir jāzina Kristus. Ja mūsu veidošanās gados mēs vārdos par Kristu nesaskatījām nekādu nozīmi, tad vēlākā mūsu kristietība var būt tikpat tukša un bezjēdzīga. Piemēram, es domāju, ka man bija zināms, ka Jēzus ir dzimis no jaunavas Marijas, daudz agrāk nekā es uzzināju, ko nozīmē vārds jaunava. Un šis tukšais Jēzus tēls kā vienkārša ‘debešķīga’ doma, kurai manā dzīvē nav nekādas praktiskas vērtības, var saglabāties visu mūžu, ja mēs tā arī neatzīstam un nesatiekam Viņu paši personīgi. Es varu jums piedāvāt vien savu Jēzus kā personības sapratni; un es aicinu jūs ieskatīties tajā vai arī izveidot savu personīgo Jēzus tēlu.

Jānis raksta, ka tas, kas tic, ka Jēzus ir Dieva Dēls, spēs uzvarēt pasauli (1.Jņ.5:5). Ir neparasti, ka mācekļi, runājot par godības Kungu, saka vienkārši „Jēzus”. Iespējams, ka Jānis ar to grib teikt, ja mēs uztveram, ka reālais Jēzus, cilvēks no Nācaretes, bija ne tikai cilvēks, daudz vairāk, Viņš bija Dieva Dēls – arī mēs smelsimies spēku Viņa cilvēcībā, lai uzvarētu pasauli. Un tā vēlāk Jānis raksta, ka miesā nākušā Krista apliecināšana, Viņa patiesās cilvēcības apliecināšana ir tas pats, kas dzīvot pēc Viņa baušļiem (2.Jņ.6,7). Un tādēļ, iespējams, Jānis saka, ka ir grēks, pārkāpums nepalikot uzticīgam mācībai par cilvēku Jēzu (2.Jņ.9). Kāpēc būtu grēks pieturēties pie maldīgas mācības? Vai tad Dievs var vainot cilvēkus un prasīt morālu atbildību no tiem, ja viņi vienkārši ir pārpratuši mācību? Iespējams, atbilde ir tajā, ka uz to jāskatās no cita redzes viedokļa. Mācības mērķis ir panākt

dievbijīgu dzīves veidu. Atsacīdamies no ticības reālam cilvēkam Jēzum, mēs patiesībā it kā attaisnojam mūsu nepareizo rīcību, slēpdamies no Viņa cilvēciskās būtības izaicinājuma mums kā tādas pat dabas būtņēm – pārveidot mūsu personības, vadoties pēc Viņa parauga. Ticība mācībai par cilvēku Jēzu, kas neskatoties uz to bija Dieva izpausme cilvēka miesā, dod mums spēku atturēties no grēka; caur šo reālo un cilvēcīgo Kristu mēs esam saņēmuši piedošanu un iedvesmu dzīvē, kas ir Viņā. Tādēļ mācība par Viņu ir tik svarīga – jo pareizi to izprotot un ticot tai, mēs rodam spēku līdzināties Kristum savā dzīvē. Šī perspektīva arī palīdz mums saprast, kas ir pamata mācība un kas nav. Nav nekādas jēgas diskutēt par kādu domu vai teoriju, vai interpretāciju, kura nedod mums iespēju mainīt mūsu praktisko dzīvi.

Patiesai lūgšanai un Bībeles studēšanai, kā Dievs to paredz – saviļņojošai, dzīvi pārveidojošai lūgšanai un Bībeles lasīšanai – ir jāsakņojas pareizā Paša Jēzus tēlā. Pat nebūdami trīsvienības piekritēji, mēs nereti esam klusinājuši reālā, patiesi cilvēcīgā Jēzus kraso izaicinājumu. Mēs to esam darījuši, ietērpjot Jēzu abstraktos teoloģiskos terminos, kas aizēno aizraujošo, uzbudinošo cilvēka Jēzus personību. Neuzmanoties, mēs varam galu galā būtībā izdarīt to pašu, pie kā nonākušas katoļu un pareizticīgo baznīcas, pārvēršot šo dievbijību iedvesošo Cilvēku vienīgi par vitrāžu stikla figūru. Neizbēgami pārņemtiem ar pasaulīgām rūpēm par karjeru, bērniem un ikdienas atgadījumiem, mums jārod laiks pārdomām, kāda tad ir praktiska nozīme uzticībai šim Cilvēkam. Mums ir jāapsver mūsu dzīves būtība un uzbūve, ieskaitot patiesībā arī visas mūsu apkārtējās pasaules būtību un uzbūvi, Cilvēka Jēzus vienreizējā sasnieguma gaismā. Un tad mums ir jābūt šai pasaulei kā Jēzus bija Sava laika Izraēlai. Tātad, katra patiesa ticīgā svēts un neapspriežams pienākums ir tieksme atveidot sirdī un prātā Jēzu, kāds Viņš bija. Nevajag domāt, ka tas būtu pāri patiesa ticīgā spēkam apgūt vismaz daļēji Jēzus no Nācaretes personību. Un tikai tādā veidā mēs spēsim atjaunoties mūsu garīgajā izaugsmē kā Jēzus mācekļi un mūsu sadraudzībā atjaunosies mūsu misijas apziņa šai pasaulē. Patiesi, mūsu uzskati par Dievu ir pilnībā atkarīgi no mūsu izpratnes par Jēzu – jo Viņš ir atklājis neredzamo Dievu, ne tikai tiem, kas Viņu sastapuši, bet arī tiem, kas lasa un uzzina par Viņu no iedvestajiem pierakstiem (Jņ. 1:18).

Jēzus tēls ir svarīgs, jo ticīgais apzināti tiecas veidot savu personību pēc viņa iztēlē mītošā Jēzus tēla. Kas Viņš bija un ir, ir būtiski, kad mēs lemjam par ko mēs kļūsim. Mēs „topam pārvērsti Viņa paša līdzībā no

spožuma uz spožumu. To dara Tā Kunga Gars.” Un kristiešu psiholoģiskā analīze, ko veikuši L.J. Francis un J. Astley, nonākusi pie secinājuma, ka viņi „veido savu pašnovērtējumu tā, lai tas saskanētu... kaut kādā mērā ar viņu iztēlē mītošo Jēzus tēlu” (4). Viņi ir intervējuši 473 vidusskolas skolniekus, 317 vecākus studentus un 398 pieaugušos baznīcēnus Apvienotajā Karalistē un secinājumi nepārprotami liecina, ka „respondentu personības lielā mērā saskan ar viņos mītošo Jēzus tēlu”.

Acs, kas redz Jēzu

Kungs Jēzus salīdzina Sevi ar sveci, kas aizdedzināta, lai cilvēki to redzētu, kas dod mums gaismu. Un Viņš attīsta šo tēlu tālāk diezgan sarežģītā veidā. Viņš saka, ka „miesas spīdekļi ir acs” – laba acs laiž iekšā gaismu un redzējumu, pilnībā iespaidojot mūs no iekšienes kā personas. Taču ja acs ir samaitāta, tad visa miesa ir tumša. Bet ja acs ir laba un darbojas pareizi, tad visa persona „ir gaiša bez kāda tumša kaktiņa, tad viņa būs tik gaiša, it kā svece ar savu gaismu tevi apspīdētu” (Lk. 11:33-36). Bet pirms tam Viņš ir Sevi definējis kā sveci, kas dod gaismu. Viņš šķiet sakām, ka mūsu „acs”, tas, kā mēs Viņu uztveram, ir ļoti būtiska. Un tieši tas arī ir šī fragmenta konteksts – Viņš pauž nožēlu par to, ka Izraēls nav uztvēris Viņu par To, kas Viņš ir. Ja mēs Viņu uztveram pareizi, ja mūsu „acs” ir laba, tad visa mūsu miesa būs gaiša ar gaismu, kas nāk no Viņa. Bet tas viss ir atkarīgs no tā, kā mūsu acs uztvers / sapratīs / redzēs Jēzu. Tik svarīga, tik būtiska ir Viņa pareiza izpratne un uztvere. Nav nekā svarīgāka par tēmu, kuru mēs pašreiz apspriežam; jo pareiza Viņa uztvere piepildīs visu mūsu dzīvi ar gaismu, pilnībā pārveidojot mūsu pasaules uzskatus, dāvājot mums spēju saprast un orientēties mūsu iekšējā un apkārtējā pasaulē Jēzus personības gaismā. Un ja mēs nepareizi uztveram Viņu, mūsu iekšējā pasaule būs tumša un bezveidīga, lai kādi ārējie kultūras un zināšanu tēri mūs greznotu.

Ar to es vēlējos parādīt, ka Jēzus tēlam ir būtiska nozīme. Katra svēts pienākums ir atveidot savu personīgo Kunga tēlu, balstoties uz Rakstiem. No vienas puses, detaļas nav tik svarīgas. Ja jūs iedomājieties Viņu ar garu bārdu, nav būtiski, vai Viņam tāda bija. Taču mūsu iztēlē ir jābūt pārliecībai par to, kā Viņš domātu un rīkotos noteiktās situācijās, lai mēs varētu censties kopēt Viņa tēlu. Ir pilnīgi skaidrs, ka katram no iedvesmā rakstošajiem četriem evaņģēlistiem

visspilgtāk prātā bija palikušas atšķirīgas šī satriecošā cilvēka rakstura iezīmes. Tā, Lūka vairāk par citiem evaņģēlistiem pievēršas Jēzus lūgšanām; tās uz viņu bija visspilgtāk iedarbojušās. Jānis retāk piemin „Valstības evaņģēliju” atšķirībā no Mateja. Un tas, iespējams, arī ir kā Kristus miesa kopumā potenciāli atspoguļo Viņu – jo mēs katrs redzam atšķirīgas Viņa tēla iezīmes. Salīdzinot evaņģēliju pierakstus, mēs redzam, ka dažādi cilvēki Jēzū saskata dažādas lietas. Marka pierakstos Jēzus nekad atklāti nesludina Savu identitāti; kamēr Jānis parāda, ka faktiski Jēzus to skaidri pasaka. Jānis pasludina Jēzu par ebreju Mesiju, kamēr Marks gandrīz norāda, ka Viņa Mesijas loma bija tāds kā noslēpums visā Viņa kalpošanas laikā. Un tā tas būs arī ar mums – mana Jēzus uztvere nebūs gluži tāda kā jūsējā. Un patiesi, tā ir Jēzum piemītošā unikālā īpašība – Viņš ir personīgs katra no Viņa sekotājiem Kungs un pārstāvis, kurš var unikālā veidā būt tik tuvs katram no viņiem.

Piezīmes

- (1) Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship* (London: S.C.M., 1964 ed.), p.50.
- (2) Albert Schweitzer, *The Quest of the Historical Jesus* (London: A. and C. Black, 1910).
- (3) Dietrich Bonhoeffer, *Letters and Papers from Prison* (London: Macmillan, 1953), p.124.
- (4) L.J. Francis and J.Astley, ‘The Quest for the Psychological Jesus: Influences of Personality on Images of Jesus’, *Journal of Psychology and Christianity*, Vol.16 No.3 (1997), p.248.

2-2 Aba, Tēvs

Jēzus kā perfekts cilvēks bija kā Sava Tēva, tā arī mātes Dēls. Un tā bija tā psiholoģiskā matrice, kurā Viņš auga un attīstījās. Vēl salīdzinoši nesen bija maz informācijas par cilvēka agrīnajām attīstības stadijām. Biogrāfijām bija tendence iet plašumā, atainojot dzīves nogali, centrējoties uz cilvēka sasniegumiem, tikai īsumā ieminoties par dzīves sākuma posmu. Taču tagad biogrāfi un psihologi sāk saprast, ka traumām, uzvarām un vecāku ietekmei bērnībā ir izšķiroša loma cilvēka personības attīstībā un vēlāko dzīves gadu sasniegumos. Un tas, protams, ir zīmīgi, ka Bībeles pieraksti velta tik daudz uzmanības Jēzus dzīves sākumam un bērnībai, praktiski neko nestāstot par Viņa tālāko

dzīves gājumu līdz 30 gadu vecumam. Tādā veidā bez liekvārdības tiek atzīta Marijas izšķirošā loma. Jēzus bija kā visi citi cilvēki. Par to nevar būt nekādu šaubu! Un kā tāds Viņš ir izgājis cauri visām tām augšanas un sabiedriskošanās stadijām, kurām mēs visi esam pakļauti. Mēs kļūstam par tiem, kas mēs esam emocionālā, intelektuālā un morālā ziņā ne tikai pateicoties mūsu neatlaidībai, bet arī vienkārši izdzīvojot virkni bioloģisku, personisku un starp-personisku attīstības posmu, sākot jau ar pirmajām mūsu dzīves nedēļām. Pati Jēzus pilnība mums jau daudz ko izsaka par Viņa māti. Kungam bija izteikta pašapziņa, Viņš zināja, kas Viņš ir un misijas apziņa Viņā bija jau kopš agras bērnības. Viņš izveidojās par personību, kuru nevarēja uztvert vienaldzīgi; cilvēki noteikti iestājās par vai pret Viņu. Šī pašapziņas sajūta Viņam noteikti izveidojās, pateicoties Marijai, kas no ļoti agras bērnības iedvesa Viņā šo unikalitātes apziņu, viņa misijas svarīgumu. Savos veidošanās gados bērns Jēzus protams nebija nobriedis un vide, kas uz Viņu iedarbojās, nebija no labākajām. Tas, ka Viņš bija nevainojams norāda, pēc manām domām, uz neatkarīgu gribas spēku, kas strāvoja Viņā no paša sākuma. Tas bija gribas spēks, kas nobriedis ļāva Viņam teikt „Es esmu [kas Es esmu]”, aizsūtīt prom lielus pūlus vienīgi ar Savas personības spēku... Taču Bībele akcentē atšķirību starp Tēva gribu un Dēla gribu (Lk.22:42; Jņ.5:30; 6:38; Ebr.10:7,9; Rom.15:3). Viņam bija jāpakļauj, iespējams, visstiprākais cilvēkam piemītošais gribas spēks Sava Tēva gribai. Un par to es, piemēram, noņemu cepuri Viņa priekšā.

Kungs Jēzus bija vīrietis, ne sieviete. Es atceros mūsu pirmo laulību gadu diskusiju ar manu sievu. Mēs runājām par to, vai vīrieši ir daudzfunkcionāli. Man bija jāatzīstas sakāvē. Vīrieši vienkārši nav daudzfunkcionāli. Mēs parasti koncentrējamies uz vienu lietu. Tas mani ierosina uz domām par garīgumu. Kas ir garīgums? Dažkārt kādu pusstundu nopūlēties ar kādu tehniska rakstura problēmu, es pēkšņi atskārstu, ka šajā pusstundā es neesmu apzināti domājis par garīgām problēmām. Mans nemierīgais prāts kavējas domās pie Jēzus. Kad Viņa prasmīgās rokas veidoja kādu mēbeles gabalu vai laboja caurumu jumtā, Viņš droši vien arī cieta no vīrietim raksturīgās nespējas domāt vienlaicīgi par divām lietām? Kā tad Viņš varēja būt Tēvā ikdienas dzīvē un domās? Iespējams, kā vienīgajam cilvēkam, kas bija pilnīgi radīts pēc Dieva līdzības, Viņa psihē bija kā vīrieša, tā arī sievietes rakstura īpašības un Viņam piemita šī sievietēm raksturīgā prāta spēja domāt par divām lietām vienlaicīgi. Bet varbūt Viņa vīrietības piemērs definēja garīgumu kā dziļi iekšēju apziņu, kas centrējās ap Tēvu.

Bija jābūt noteiktām līdzībām starp Kunga un Viņa mātes personībām. Tā, Lk.2:33 mēs lasām, ka Marija „brīnījās” un tas pats vārds ir lietots par Jēzu Mt.8:10 un Mk.6:6. Divpadsmit gadu vecumā Kungs izrādīja tik dziļas zināšanas un garīgumu, bet pēc atgriešanās Nācāretē Viņš šķiet apspieda sevī šīs zināšanas, neizrādot tās (Lk.2:51). Tāpēc ciemata iedzīvotāji bija tik pārsteigti, kad Viņš piecēlās Nācāretes sinagogā un, pamatojoties uz Jaunās Derības izklāstu, netieši paziņoja Sevi par Mesiju. Droši vien Viņā bija uzkrājies milzīgs zināšanu klāsts un dziļš garīgums, kuru Viņš slēpa no cilvēku acīm. Tas bija vienreizējs sasniegums – būt perfektam, taču neatšķirties no citiem. Ja mums rodas jautājums, kur Viņš smēlās šo pazemību un spēju, tad atbilde ir – no mīļās mātes, kas uzkrāja visas lietas sirdī, neatklājot tās citiem, bet, klusu ciešot, gadiem ilgi pārcilāja tās savā prātā. Ir jau vairākkārt atzīmēts, ka ciemata ļaudīm nebija raksturīgi aprakstīt Jēzu kā „Marijas dēlu” – pat ja Jāzeps vairs nebija starp dzīvajiem, Viņu tik un tā sauktu Jēzus Jāzēpa dēls. Iespējams, ka tas atspoguļoja, cik cieša saikne viņu uztverē bija Jēzum ar Viņa māti.

Aba, Tēvs

Vai Jāzeps jau bija miris, vai atstājis Mariju vai ne uz to laiku, kad Jēzus sasniedza pusaudža gadus, viņš nebija Jēzus īstais tēvs. Pasaules acīs Viņš auga bez tēva. Un psiholoģiskajā ziņā tas atstāja iespaidu uz Viņa personību. Viņš varēja saukt savu Debesu Tēvu neierasti šokējošā veidā par ‘aba’, tēti. Viņa ciešā tuvība ar Debesu Tēvu izveidojās no vienas puses tāpēc, ka Viņam nebija tēva šai saulē, kā arī neizbēgamās spriedzes dēļ attiecībās ar Jāzēpu. Kunga līdzībās allaž figurē stiprā tēvišķā tipa tēls; skaidrs, ka Viņa prāts centrējās ap Viņa Debesu Tēvu. Viņš varēja dedzīgi apgalvot patiesību: „Neviens nepazīst Dēlu kā vien Tēvs, un nevien nepazīst Tēvu kā vien Dēls” (Mt.11:27; Lk.10:22). Taču viņam kā jebkuram cilvēkbērnam, kuram liegta fiziska tuvība ar īsto tēvu, būs bijis jāpārdzīvo Savi rūgtie mirkļi. Tādi pārdzīvojumi rada lielu robu cilvēka psihē; taču ja viņš veiksmīgi tiek ar to galā, „robs [bērnam, kuram nav tēva] psihē pārtop par logu, kas sniedz ieskatu būtības dziļumos” (1). Tieši tādēļ ir tik daudz ģēniju, kuri auguši ģimenēs bez tēva. Tādi bērni jo cieši pieķeras mātei un nejutās dabiski tēvu vai tēvišķa tipa cilvēku sabiedrībā.

Taču ir pilnīgi skaidrs, ka Jēzus ļoti labi sapratās ar Savu Debesu Tēvu un vairumā Viņa līdzību mēs sastopamies ar stipro tēvisko tēlu. Acīm redzamā spriedze starp Mariju un Jēzu pietiekami skaidri parāda, ka Viņš tomēr nebija pilnībā pārņemts ar viņu. Taču tas izskaidro arī lielo spriedzi, kurai bija jāvalda Kungā, domājot par māti; Viņam noteikti būs bijusi dabiska vēlēšanās būt tikpat pārņemtam ar māti, kā viņa bija pārņemta ar Dēlu. Taču Viņš pārvarēja šo vēlēšanos, lai varētu centrēties uz Savu Debesu Tēvu, lai gan no sirds mīlēja Savu māti. Tas man izskaidro Viņa neparasto uzrunu mātei - „sieva”, kā arī beidzamo traģisko atvadīšanās brīdi no viņas krustā. Taču tam tā bija jābūt patiesu attiecību ar Tēvu vārdā un tāpat kā visi krusta ciešanu aspekti arī šis fakts caurstrāvoja visu Kunga dzīvi. Un atkal mums apbrīnā jānoliec galvas Kunga priekšā; ka Viņš nebija vienkāršs apstākļu upuris, ka Viņš spēja katru Savas dzīves negāciju [piemēram fizisku tēva trūkumu] vērst Sev par labu, gūstot panākumus Savās vienreizējās attiecībās ar Savu neredzamo Debesu Tēvu. Vārdus, kas lasāmi Jņ.5:19,20: „Dēls no Sevis neko nevar darīt, ja Viņš neredz Tēvu to darām. Jo, ko Tas dara, to arī Dēls dara tāpat, jo Tēvs mīl Dēlu un Tam rāda visu, ko pats dara” C.H. Dodds nosauc par mācekļa līdzību (2). Tagad iedomājieties, ko tas nozīmēja Jēzum, kas auga Jāzepa namā, kas šķīta Viņa tēvs esam, mācoties viņa arodu. Taču Viņš zināja, ka Viņa īstais Tēvs ir Dievs, un Viņš dedzīgi mācījās Viņa arodu.

Ja mēs pieņemam, ka Jāzeps nozuda no apvārsņa diezgan agri, tad Jēzum būs bijis jāuzņemas finansiālā atbildība par ģimeni un jātop kā emocionālajā, tā arī garīgajā ziņā par ģimenes galvu. Tam bija jāspēlē būtiska loma Kunga brieduma attīstībā. Nācās izpausties Viņa apslēptajiem talantiem, sekmējot Viņa personības attīstību. Un Marija droši vien centās kompensēt vīra zaudējumu, arvien vairāk ļaujoties uz savu spējīgo pirmdzimto, Jēzu, kļūdama gluži apmāta ar Viņu. Tieši šo faktu var uzskatīt par fonu viņu acīm redzami saspringtajām attiecībām Viņa kalpošanas laikā, jo Kungs centās pildīt Dieva gribu tā vietā, lai pilnībā nodotos pelnīšanai no-rokas-mutē, lai uzturētu Savu māti un jaunākos bērnus. Speciālisti ir atzinuši, ka mātes šādās situācijās pilnībā ignorē to dēlu, uz kuriem viņas ļaujjas, personīgās vajadzības. Viņas nojausma par to, kas Jēzus patiesībā ir, droši vien bija mazinājusies; iespējams, viņa bija sākusi Viņā redzēt vienīgi gudru, strādīgu un apbrīnojamu visu jaunās nabaga atraitnes ikdienas problēmu risinātāju. Un arī mūs dzīve ar tās nemītīgajām ikdienas problēmām var novest pie līdzīgām kļūdām mūsu attiecībās ar Kungu. Mēs ne uz brīdi nedrīkstam zaudēt Viņa esamības brīnuma sajūtu.

Loti bieži, kad noteiktas vajadzības izvirzās priekšplānā, piem., nepieciešamība pusaudzīm rūpēties par jaunākajiem brāļiem, māsām un māti, tad citas vajadzības tiek apspiestas un personības attīstība kļūst vienpusēja; bioloģiskā attīstība neizbēgami ved uz fiziskā brieduma gadiem, taču nepiepildītās emocionālās vajadzības tiek apspiestas un paliek tajā pat attīstības stadijā. Šīm vajadzībām ir tendence izlauzties uz āru un prasīt savu, it īpaši spriedzes situācijās. Taču nav nevienas pazīmes, ka mūsu Kungs būtu bijis emocionālā ziņā apdalīts pieaugušais. Visādā ziņā Viņš bija perfekts cilvēks. Droši vien Viņa koncentrēšanās uz attiecībām ar Tēvu bija tik stipra, ka Viņš varēja pilnvērtīgi attīstīties un Viņa cilvēciskās dzīves problēmas neiedarbojās uz Viņu un neiedragāja Viņa personību. Un tajā Viņš mums ir vispārākais piemērs.

Tēva atrašana

Gandrīz visi adoptētie bērni alkst atrast savus īstos vecākus, ja tie vēl ir dzīvi, vai arī tos, kas viņus pazina, ja viņu vairs nav starp dzīvajiem. To pierāda stāsti par aborigēnu bērnu ‘nozagto paaudzi’, kas bija piespiedu kārtā atņemti vecākiem; viņu dzīves stāsti ir apmātība ar vēlēšanos ‘atrast’ savus vecākus visdažādākajos veidos. Kunga uzmanība droši vien pievērsās šīm domām par īstā Tēva ‘atrašanu’ no 3 vai 5 gadu vecuma, kad bērniem parasti veidojas šī obligātā bioloģiskā saikne. Marija Viņam droši vien bija teikusi, ka Viņa īstais Tēvs nav tuvumā, ka Viņš ir ‘atrodamš’ Viņa vārdu grāmatā – Bauslībā un Praviešos. Šai ziņai bija jāievieš Viņā vēlme ne tikai lasīt rakstus, bet arī saprast katru vārdu tajos, apdomāt tos, zīmējot Savā iztēlē Sava Tēva vaibstus. Viņš būs kāri lasījis Toru no viena gala līdz otram atkal un atkal, zinot, ka tie ir Viņa Debesu Tēva vārdi. Caur tiem un caur lūgšanām Viņš ‘atzina’ un dziļi iemīlēja Savu Tēvu, jo Viņš ir Rakstos atspoguļots visā pilnībā, nekas nav apslēpts. Jo vārds ir Dievs, un Dievs ir Viņa vārds. Un Viņš varēja uzrunāt Savu Tēvu ‘aba’, tik cieša bija kļuvusi saikne starp tiem. Kungam bija lielāka izpratne par Tēvu nekā visiem Tempļa un sinagogu skolotājiem, jo Viņš ik dienu pārdomāja Tēva liecības (Ps.119:99). Viņš bija vārds, kas tapa miesa; Viņš vienmēr ir bijis Tēva vārda starpnieks.

Gars, kas Viņu rosināja, daļēji bija Viņam piemītošā psiholoģiskā nepieciešamība, Viņa vēlme, kas auga augumā, zināt un mīlēt Savu īsto Tēvu, Savu tēti. Tajā Viņam palīdzēja pārliecība mātes mīlestībā. Un tā kā ebreju bērni tradicionāli mācās lasīt no Dieva vārda, mēs varam būt pārliecināti, ka Viņš bija Dieva vārda pilns. Divpadsmit gadu vecumā Viņš fenomenāli izprata rakstus. Viņš bija pārliecības pilns un drošs Savā atziņā, ka Dievs Debesīs ir Viņa īstais Tēvs un ka raksti runā arī par Viņu...Viņš varēja mācīt citus lūgt Dievu, kas *ir* debesīs, ar lielu pārliecību, kas nāca no Viņa absolūtās atziņas, ka Viņa tēvs tur patiesi ir. Šī atziņa, es domāju, bija vienkārši fantastiska un mīlestība starp Tēvu un Dēlu...patiesi iespaidīga. Ir droši apstiprinātas liecības, ka 1.gadsimta Palestīnā bija vairāki cilvēki, kas bija iemācījušies visu Veco Derību no galvas; un man nav ne mazāko šaubu, ka Kungs arī zināja Rakstus no galvas.

Jņ.5:19 dod ieskatu Kunga Sevis paša apzināšanā. Viņš saka, ka Viņš dara tāpat, kā Viņš redz Tēvu /aba / tēti darām’ „Dēls dara tāpat”. Tā ir bērna valoda, kas atdarina savu tēti. Un Viņš runā par Sevi kā pieaugušu, ka Viņš dara tāpat. Šai ziņā Viņā bija kaut kas no bērna. Un arī mācekļi to šķiet esam pamanījuši – jo Apustuļu darbos (3:13,26; 4:27,30) viņi vismaz četras reizes, runājot par Jēzu, nosauc To par Dieva „svēto bērnu” (latviešu tulkojumā: „Dieva kalpu”). Viņu Jēzus tēlā atspoguļojās šī līdzība bērnam Viņā, kas kavējās viņu atmiņās par Jēzu. Un lai arī mēs „nemitīgi sauktu Aba, tēti...”. Šīs baznīcas dziesmas melodijā izskan visa tā brīnums, ka arī mēs cenšamies atrast savu īsto Tēvu. Dieva Dēla garam / attieksmei jātop mūsējai, lai arī mēs tāpat kā Viņš sauktu „Aba, tēvs!” (Gal.4:6; Rom.8:15). Mums jāizkopj sevī šī dievbērniecības Gara attieksme; Viņš uzsvēra, ka Viņa Tēvs ir mūsu Tēvs (Jņ.20:17). Jēzus izturējās un visai pasaulei bija tāds, it kā Viņa īstais Tēvs būtu bijis ar Viņu kopš paša dzīves sākuma. Tik cieši Jēzus bija pieklāvies Tēvam; tik veiksmīgi Viņš Bija To atradis, ka pat tas, ka Tēvu nevarēja ‘redzēt’, nebija nekāds šķērslis viņu ciešajām attiecībām. Un tā tam jābūt arī mūsu gadījumā, ticot neredzamajam un tiem, ko mēs neredzam.

Vēl vienu ieskatu Kunga Sevis apzināšanā sastopam pierakstos par Viņa izturēšanos templī 12 gadu vecumā. Tajā psiholoģiskajā matricē, kurā dzīvoja bērns Jēzus, kā arī 1.gadsimta Palestīnas kultūras aprītē atbilde, kuru divpadsmitgadīgais Jēzus deva mātei: „Vai nezinājāt, ka Man jādarbojas Sava Tēva lietās?” bija rupja. Tā šķiet aizskaroša arī Jāzepam. Taču šis teiciens Kunga gadījumā nebija grēks, to nevar

nosaukt arī par pārgudra bērna komentāru – kaut gan no kāda cita mutes nākam, to tā varētu nosaukt. Tas vienkārši atspoguļo ārkārtīgu nošķirtību no mātes un audžu tēva, kā arī norāda uz Viņa brieduma pakāpi un Savas identitātes kā vienpiedzimušā Dieva Dēla apzināšanos.

Nākošais psiholoģiskās matricēs posms būs iestājies laikā, kad Kungam bija 30, kad jaunākie bija pietiekami pieauguši, lai varētu par sevi pastāvēt un atkristu nepieciešamība gādāt par tiem. Normālas psiholoģiskās attīstības posmā iestājas vēlme dibināt savu ģimeni, savu pavardu. Tā vietā Viņš visu Savu enerģiju novirza uz Palestīnas zemes arāju pulku, kas pamazām, šaubīdamies, bet iemīl Viņu un nes augļus Viņa slavai. Ir ļoti daudz pētījumu par vīriešu lūzuma gadiem, kas iestājas 30 gadu vecumā, kad norimst eksperimentēšanas vēlme un rodas vēlēšanās nomierināties, nodibināt pastāvīgas attiecības, kad rodas sajūta, ka dzīve steidzas garām...to visu ļoti labi apkopojis Daniels Levinsons savā pētījumā par „pārejas periodu 30 gadu vecumā” (3). Visu šo enerģiju Kungs novirza Savai trīsgadīgajai kalpošanai, kas pārveidoja cilvēku likteni, tik intensīva un tālejoša un veiksmīga tā bija. „Es noeimu jums vietu sataisīt...” noteikti ir atsauce uz palestīniešu tradīciju, pēc kuras sieva nāca uz dzīvi pie vīra pēc gada un vienas dienas, kamēr vīrs ‘sataisīja vietu’ viņai. Ar krusta upuri Viņš atpirka mūs kā savu līgavu. Līgavainis „taps atņemts” no kāzu ļaudīm (Mk.2:20) – tas pats vārds lietots Jes.53:8 par Kungu Jēzu, kas „aizrauts” no dzīvo pasaules Savā krusta nāvē. Bet līgavainis ‘top atņemts’ no kāziniekiem – jo Viņš dodas, lai apprecētu līgavu. Krusts, ar visām tā asarām, asinīm un sāpēm, bija Kunga laulības ar mums.

Bez tēva Galilejā

Andries van Arde ir ļoti sīki apcerējis Jēzus, kā dēla bez tēva, stāvokli Galilejā. Viņš atzīmē, ka „saskaņā ar laulības līgumiem izraēliešu patriarhālajā prāta ievirzē Otrā tempļa laikposmā, Jēzum kā dēlam bez tēva nebūtu savas sociālās identitātes. Viņu nevarētu saukt par Ābrahāma dēlu, proti, Dieva dēlu. Viņam būtu bijusi liegta pieeja izraēliešu tiesas templim, kur starpnieki varētu atvieglot grēku piedošanu. Viņam būtu liegta privilēģija arī apņemt kāda meitu par sievu” (4). Kāds paradokss! Tāpēc ka Viņš bija Dieva Dēls, Izraēls Viņu noraksta kā nepiederošu Dieva bērniem; tāpēc ka Viņš ir Ābrahāma sēkla, Viņu noraksta kā nekam nederīgu, Ābrahāmam nepiederošu. Tagad mēs varam labāk saprast, kāpēc Viņš varēja

pievilkt citus sociāli izstumtos; mums ir vēl viens ieskats tajā, kāpēc Viņš neapņēma sievu; jo dziļāk mēs spējam novērtēt tā fakta nozīmi, ka Viņš piedāvāja piedošanu un sadraudzību ar Dievu tiem, kas bija ārpus tempļa sistēmas. Viņš varēja piedāvāt jaunu sociālu identitāti cilvēkiem, jo Viņš zināja, kā tas ir, kad tās nav. To visu apstiprina Bībeles pieraksti. Tāpēc ebreji teica, ka Jēzus „nav Ābrahāma bērns”, ka viņš ir „netiklībā dzimis” (Jņ.8:41,42), „grēcinieks”(Jņ.9:16). Un Viņu sauca arī par „samarieti” (Jņ.8:48). Saskaņā ar Mišnu, „...tie ir nenoteikta statusa cilvēki, ar kuriem precēties nedrīkst: tie ir ārļaulībā dzimušie, atradeņi un samarieši” (5). Atsacīšanās nosaukt Jāzepu par Savu tēvu nozīmēja, ka Kungs nevar apprecēt nevienu reliģiskas ģimenes meitu.

Mēs uzrunājam mūsu ticības biedrus „brālis” un „māsa”, nepievēršot uzmanību šo uzrunu dziļam un dievbijību iedvesošam nozīmīgumam. Pāvils spēcīgi akcentē to faktu, ka Kungs Jēzus radīja jaunu ģimenes sajūtu, „sociālās identitātes” ģimeni. Mums ir grūti iedomāties, cik radikāli tas skanēja pirmā gadsimteņa Palestīnas apstākļos; tāpat kā mēs varam to neievērot arī mūsu pašu kontekstā. Pirmā gadsimta Vidusjūras baseina pasaulē ģimenēm bija ļoti nozīmīga loma. Ģimenes galva bija absolūts noteicējs. Tas, ka Kungs mācīja Saviem sekotājiem nevienu virs zemes nesaukt par savu tēvu, bija galējība; taču Viņš to teica un sagaidīja šīs mācības izpildi (Mt.23:9). Tāpat Viņa mācība par Tēvu *debesīs* mums var likties ļoti vienkārši pieņemama, bet tā bija radikāla prasība pirmā gadsimta apstākļos. Ģimene tajos laikos bija „centrāli izvietota institūcija, kas uzturēja sociālo eksistenci...tā [bija] personiskas lojalitātes galvenais centrs un tai bija noteicoša loma indivīda dzīvē” (6). „Mūsu Tēvs *debesīs!*” bija lūgšana, kuru nācās grūti izteikt, ja cilvēks reāli pieņēma šo vārdu nozīmi; tāpat kā tas ir arī šodien. Doma par piederību citai ģimenei, kuras galva ir Kungs Jēzus debesīs, piederību jaunai visas pasaules brāļu un māsu sabiedrībai, kur galvenā noteikšana katras personas dzīvē ir Kungam debesīs, bija patiesi radikāla. Bija vajadzīga liela uzticēšanās un dziļa ticība šim neredzamajam ģimenes galvai, lai atdalītos no pastāvošās ģimenes. Un Kristus aicinājumam ir tikpat radikāla izskaņa arī šodien. Sociālā vide augstskolā, puīši darbā, mūsu neticīgie ģimenes locekļi...visi tagad ieņem otru vietu pēc mūsu mīļās ģimenes Kristū. taču mēs tik vieglprātīgi izmantojam vai nepievēršam pienācīgu uzmanību mūsu garīgajai ģimenei; mēs pārāk viegli atslēdzamies no tās, nesatiekamies ar to, neliekamies ne zinīs par to.

Būdams izstumts no sabiedrības, Viņš pilnībā pievērsās Savam Debesu Tēvam. Un tas bija jūtams, to varēja uztvert. Atcerieties, kā virsnieks noteica: „Patiesi Šis bija Dieva Dēls”. Jaunas ģimenes radīšana bija radikāla toreiz; un tikpat radikāla tā ir arī šodien. Starp citu, Kungam droši vien būs uznācis kārdinājums nosaukt Jāzēpu par tēvu. Tas lielā mērā atvieglotu Viņa dzīvi. Tāpat kā mēs topam kārdināti noliegt mūsu Debesu Tēvu un dzīvot un rīkoties kā visa apkārtējā pasaule. Saskaņā ar rabīnu rakstiem *Quiddusin* 4:2, ārlaulībā dzimušajam ir jācieš klusu, kad uzdod jautājumu: „No kurienes tu esi?” un tieši to Jēzus arī dara, kad Viņam uzdod šo jautājumu Jņ.19:9. Šī atteikšanās nosaukt Sevi par Jāzēpa dēlu maksāja Viņam dzīvību. Viņš atteicās nosaukt Sevi par Jāzēpa dēlu. E.P. Sanders uzsver, ka Jēzum ārlaulībā dzimušā statuss nozīmēja ne tikai to, ka Viņu neuzskatīja par Dieva vai Ābrahāma dēlu; šo pašu iemeslu dēļ Viņu ieskaitīja „grēcinieku” kategorijā (7). Ja Jāzeps patiesi pameta Mariju, tad viņu uzskatītu par „prostitūtu” un Jēzu par „ārlaulībā dzimušu”, atkal ieskaitot Viņu „grēcinieku kategorijā”. Tajā mēs redzam, cik brīnumaini izvēršas Dieva darbs, ka Dieva Dēlu uzskata par grēcinieku, kaut arī Viņš tāds nav. Pret Viņu izturējās kā pret grēcinieku un tādējādi Viņam radās izpratne par to, kā jūtamies mēs, patiesie grēcinieki.

Cīņa ar šaubām par Sevi

Pēc manām domām tuksneša kārdinājumu būtība saistās ar Jēzus prāta noslieci uz šaubām par Savu identitāti; par to, vai Viņš patiesi ir Dieva Dēls. Galu galā visa Viņa apkārtējā pasaule domāja, ka Viņš ir cilvēka dēls. Iespējams, ka Marijas vēlākajiem dzīves gadiem raksturīgais ticības sabrukums apklusināja viņā atmiņas par Eņģeļa vizīti un viņas dīvainā dēla dievišķo ieņemšanu. Iespējams, tas viss viņai likās kā sapnis, it īpaši, ja Jāzeps bija miris, vai nebija vairs ar viņu. Jēzus bija tik cilvēcīgs, ka droši vien viņam arī likās nereāla iespēja, ka faktiski viņa māte bija vienīgā sieviete, kas ieņēma dēlu tieši no Dieva. Un mūsu priekšā arī uzaust šis kārdinājums; vai tiešām mēs atšķiramies no apkārtējās pasaules, vai mēs patiesi esam no jauna dzimuši, vai tiešām Dievs redz mūsos Savus bērnus; vai mēs saņemsim Dieva bērniem domāto pestīšanu un mūžīgo dzīvību kā Viņa ģimenes locekļi, būdami tagad Viņa bērni. Šis prāta cīņas nav grēcīgas; Kungs tās panesa, negrēkodams. Sekojošās rindkopas liecina par to, ka Kunga tuksneša kārdinājumi bija saistīti ar Viņa šaubām par Viņa dievišķo izcelsmi:

- Apsolījums saņemt „visas pasaules valstis un viņu godību” izteikts Ps.2:7,8 vārdiem. Tajā Dievs pasludina pasaulei Savu Dēlu un aicina Viņu: „Prasi Man, tad Es tev došu tautas par

īpašumu un pasaules galus par mantību”. Grieķu valodas vārdi līdzinās tiem, kurus ‘velns’ saka Jēzum. Pilnīgi skaidrs, ka Kungs tika kārdināts ne tikai nepareizi izlietot Bībeles vārdus, bet gan arī vienkārši pārbaudīt, vai Viņš patiesi arī ir Dieva Dēls.

- „Ja Tu esi Dieva Dēls...” šie vārdi atkārtojās kārdinājumu gaitā. Vai nu, kā es to uztveru, ‘velns’ attiecas uz Kunga paša iekšējiem kārdinājumiem; vai, ja mēs lasām kārdinājumu pierakstus, attiecinot tos uz burtisku personu, tad tai personai nebija īstas pārliecības par Jēzus identitāti. Šis otrais variants ir vēl viena nagla zārkā tai sapratnei, ka ‘velns’ ir visuvarens kritušais eņģelis, kas izvēlējies Jēzu par savu mērķi.
- „Ja Tu esi Dieva Dēls, tad saki, lai šie akmeņi top par maizi” (Mt.4:3) varētu tulkot ka pavēli Dievam pārvērst šos akmeņus par maizi (8). Šīs domas pamatā ir priekšstats par to, ka Dievs darīs to, ko Jēzus, Viņa Dēls, Tam lūgs. Kārdinājuma nolasties no tempļa zemē pamatā ir tā pati doma – ‘Ja Dievs patiesi ir tavs tēvs, tad Viņš tev sniegs neierobežotu aizstāvību’.
- Kārdinājums pielūgt velnu un *tad* saņemt visas pasaules valstis arī saistās ar šaubām par sevi – kā Dieva Dēlam nākotnē visas valstis pieredēs Viņam un tiks dotas Viņam, kā tas teikts Ps.2.
- Ebreji sagaidīja, ka Mesija Sevi pierādīs, radot mannu (9). Rabīnu rakstos (*Pesigta Rabbati* 36/126a) teikts: „Kad Ķēniņš Mesija atklās sevi, lai pasludinātu pestīšanu, viņš nāks un stāvēs uz tempļa jumta.” Kungs Jēzus bija Palestīnas ebrejs, kuram šīs domas bija zināmas. Tādēļ Viņa kārdinājumi liecina par šaubu elementu Viņa kalpošanas aizsākumā, vai Viņš patiesi ir Mesija. Kārdinājums sastāvēja tajā, lai pierādītu to apkārtējo cilvēku, nevis Dieva izpratnes terminos.
- Kārdinājumu sastāvdaļa bija redzamu brīnumu darīšana, lai pierādītu, ka Viņš patiesi ir Dieva Dēls. Kungs vairākas reizes uzsver, ka brīnumu pieredze pati par sevi nevienam nepierāda, ka Viņš ir Dieva Dēls. Viņš to mācīja, pats pieredzējis šos lielos kārdinājumus. Šie kārdinājumi, ko izsauca šaubas pašam par sevi, atkārtojās. Mēs lasām, ka velns uz laiku atstājās no Jēzus, kas netieši norādīja uz to, ka tas mēdza atgriezties. Ja velns attiecas uz burtisku personu, tad Rakstos par to vairs nav ne vārda. Bet ja velnu izprotam kā Jēzus personīgos kārdinājumus, tad viss noskaidrojas. To cīņu būtība, kuras Viņš iekšēji izcīnīja, sēdēdams tuksnesī, mēdza atgriezties. Faktiski, kad vien evaņģēliju aprakstos Kungs tiek ‘kārdināts’, šie kārdinājumi jāsaprot nevis kā vienkārši ‘pārbaudījumi’, bet kā

morāli kārdinājumi, kuros atkārtojas tuksneša kārdinājumu būtība.

- Grieķu valodas frāze ‘saki, lai šie akmeņi top par maizi’ atkārtojas Mt.20:21, kur sieviete līdzīgā veidā lūdz, lai Jēzus teiktu vārdu, kas piešķirtu viņas dēliem labākās vietas Valstībā. Līdzīgi arī Lk.9:54, kur Kungu lūdz teikt vārdu, lai uguns nāktu no debesīm pret samariešiem. Uguns kritīs no debesīm tikai pastarajā dienā (Atkl.20:9). Atkal šo kārdinājumu būtība ir cenšanās pierādīt, ka Viņš ir Dieva Dēls, liekot Valstībai nākt Viņa dzīves laikā, lai izbēgtu krusta. Kad tieši Viņa nāve un augšāmcelšanās ir faktiskā Viņa pasludināšana par Dieva Dēlu (Rom.1:4) – nevis Viņa darītie brīnumi. Jo daudzi cilvēki ir darījuši brīnumus, taču tas nenozīmēja, ka viņi bija dzimuši Dieva Dēli. Un tieši to visu Viņš arī pārdzīvoja tuksneša dienu laikā.
- Vēl viens ‘velna’ atgriešanās piemērs ir ‘kārdinājumā’, ko Kungs Jēzus piedzīvoja, kad rakstu mācītāji un farizeji pieprasīja no Viņa kādu ‘zīmi’, brīnumu, lai pierādītu, ka Viņš patiesi ir Dieva Dēls (Mt.12:38-40; 16:1-4).
- Kārdinājums pierādīt Sevi atkal nepārprotami atkārtojās arī, kad Viņš bija krustā (Mk.15:27-32).
- Kunga kārdinājums sakarā ar šķiršanos un otrreizējām precībām saistās arī ar morālu problēmu (Mt.19:1-9). Jānis Kristītājs šķīrās no galvas par to, ka kritizējis Hēroda šķiršanos un otrreizējas precības; un šī jautājuma mērķis bija izsaukt Kunga reakciju, kuru Hērods uzskatītu kā viņa kritizēšanu. Iespējams, ka Kunga kārdinājums bija paziņot Sevi par ķēniņu Hēroda vietā un pasludināt politisku Valstību šeit un tagad. Līdzīgi arī attiecībā uz ‘kārdinājumu’, vai maksāt nodevas Romai, vai nē (Mk.12:14). Atteikšanās no nodevu maksāšanas bija klasiskais ebreju revolucionāru sauklis, jo nodevu uzskatīja par pret jūdu ticību vērstu rituālu un pagānu darbību finansēšanu. Tātad atkal kārdinājuma būtība bija, tāpat kā tuksnesī, pasludināt Sevi par Izraēla ķēniņu un Dieva Dēlu šeit un tagad, nevis sagaidot nāvi, kad augšāmcelšanās būs patiesā Viņa atklāšanās kā Dieva Dēlam (Rom.1:4).
- Pētera kārdinājums Kungam arī pastāvēja tajā, ka Viņam nav jācieš, ka Viņš var kļūt par ķēniņu uzreiz, šeit un tagad (Mt.16:21-23). Iespējams, ka, nosaukdams Pēteri par ‘sātanu’, Kungs atsaucās uz saviem tuksneša kārdinājumiem, cīņām ar ‘velnu’.

Piezīmes

- (1) Edward Edinger, *Ego and Archetype* (New York: Putnam, 1973), p.132.
- (2) C.H. Dodd, *More New Testament Studies* (Manchester: M.U.P., 1968), pp.30-40.
- (3) Daniel Levinson, *The Seasons of a Man's Life* (New York: Alfred Knopf, 1978).
- (4) Andries van Aarde, *Fatherless in Galilee: Jesus as Child of God* (Harrisburg, PA: Trinity Press, 2001), p.4. Saskaņā ar Talmuda rakstiem (*Yebamot* 78b, Dt.23:3), cilvēks, kura tēva vārds nav uzrādīts, nav tiesīgs ieiet templī vai laulāties ar patiesu izraēlieti. Atsauce uz Jēzu kā „Marijas dēlu” (Mk.6:3), nevis „Jāzepa dēlu” ir acīm redzot ļoti neparasta. Tā parāda, ka Kungam nebija sociālās identitātes pirmā gadsimta Izraēlā; Viņš nebija piederīgs kāda tēva namam. Starp citu, sarkastiskā piezīme Mt.27:64 „pēdējā vilšana tad būtu lielāka nekā pirmā”, iespējams, ir atsauce uz Marijas un Jēzus apgalvojumu par to, ka Jēzus dzimis no jaunavas, kas jūdu skatījumā bija „pirmā vilšana”.
- (5) Citēts no J.A. Montgomery, *The Samaritans: The Earliest Jewish Sect* (New York: KTAV, 1968), p.181.
- (6) Par to daudz rakstījis Bruce Malina. Skat viņa *Christian Origins and Cultural Anthropology* (Atlanta: John Knox Press, 1986) un *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology* (Louisville, KY: Westminster / John Knox Press, 1993).
- (7) E.P. Sanders, *The Historical Figure of Jesus* (New York: Allen Lane, 1993), p.229.
- (8) Šim tulkojumam plašu pamatojumu dod J.B. Gibsons grāmatā *The Temptations of Jesus in Early Christianity* (Sheffield: Sheffield Academic Press, 1995), p.99.
- (9) B.Gerhardsson, *The Testing of God's Son* (Lund: Gleerup, 1966), p.44.

2-3 Kā Jēzus Sevi pasludina

Īstenajam Kristum ir jābūt katra cilvēka sirdī mītošajam paraugam, kam līdzināties. Taču viena no problēmām mūsu tieksmē veidot apziņā Kristus tēlu, kāds Viņš bija kā cilvēks, ir tajā, ka Viņš Pats nesludināja par Sevi ar vārdiem. Viņš nekad nav tieši paziņojis, ka Viņš ir Mesija – par to liecina tas, par ko Viņš ir bijis Savā dzīvē. Viņa darītie brīnumi bija tie, kas atklāja Viņa godību (Jņ.2:11). Dieva godība ir Viņa

rakstura būtība (2.Moz.33:18). Kungs sāka to atklāt, sāka ļaut tai parādīties, sasniedzis 30 gadu vecumu – ar Savu *pirmo zīmi*, vīna radīšanu Kānā (Jņ.2:11). Bet arī tā bija Viņa godības atklāšana tikai dažiem – jo pat galda uzraugs domāja, ka līgavainis, nevis Jēzus bija tas, kas ceļ priekšā jaunus vīna krājumus (Jņ.2:10). Viesi bija ieskurbuši (Jņ.2:10- *methuo*= ‘dzert līdz apskurbumam’). Viņa godības atklāšana, kuru Jānis nosauc par Viņa pirmo zīmi, faktiski parādījās tikai mācekļiem un, iespējams, vēl dažiem citiem, kas saprata, kas ir noticis. Man šķiet, ka tā ir jāizprot Bībeles atsauces uz godību, kura Kungam Jēzum bija ‘no sākuma’ – proti, no Viņa dzīves un kalpošanas sākuma, taču kas atklāti parādījās tikai vēlāk. Skaidrs, ka līdz šim brīdim Kānā Viņš turēja Savu godību apslēptu Savā ikdienišķajā izskatā – apslēptu tik lielā mērā, ka cilvēki bija pilnīgi šokā, kad Viņš piecēlās sinagogā un paziņoja Sevi par Mesiju. Vairums Viņa Sevis pasludināšanas bija apslēptas Viņa dzīves veida dēļ un dēļ Viņa attieksmes pret cilvēkiem. Viņš atstāja to cilvēku ziņā, kas Viņu vēroja, lai tie redzētu, kā vārds Viņā tapa miesa. Šajā ziņā Jēzus vārdi patiesi bija augstākā mērā darbi. Viņš bija vārds, kas tapa miesa. Kad jūdi Viņam vaicāja: „Kas tu tāds esi?“, Viņš atbildēja: „Es esmu no iesākuma, kā jau esmu jums teicis. Daudz kas Man par jums jārūnā... Kad jūs Cilvēka Dēlu būsit paaugstinājuši, tad jūs sapratīsiet, ka es Tas esmu” (Jņ.8:25,28). Jēzum nekas par Sevi nebija jāstāsta; Viņš bija vārds, kas tapa miesa, Viņa darbi un visvairāk jau Viņa nāve pasludinās, kas viņš ir. Šī Sevis paša sludināšana, kas neprasiņa nekādu pašreklāmu bija tik brīnišķi unikāla, vien Jēzum piederīga. Taču Pēteris saka, ka sieva pievērsīs vīru bez vārda runas – un šajos vārdos ir praktiski ietverta tā pati doma.

Jēzus nepasludina Sevi, taču Viņš sagaida, ka mēs veidosim savas dzīves ap Viņu. Tas ir vēl viens paradokss. Skaidrs, ka mums ir jāatveido Viņa tēls, atkārtoti iedziļinoties mums pieejamajos evaņģēlijos, kas atveido Viņu no dažādiem redzes punktiem un jācenšas savā apziņā veidot Viņa personības tēlu. Viņa darbi runāja skaļi [un šajā ziņā Viņš ir mūsu paraugs mūsu liecībā]. Kad Viņš apklusināja vētru, mācekļi brīnījās: „Kas Tas tāds, ka vēji un jūra Tam paklause?“, ļoti labi zinādami, ka Viņš izpilda pravietojumu, ka *Jahve* apklusinās jūras viļņus. Un šajā kontekstā Viņš saka: „Turiet drošu prātu, Es tas esmu! Nebīstieties!” Viņš noteikti gribēja, lai viņi saistītu Viņu ar Jahves vārda būtību, Es esmu, kas Es esmu. Taču šī saikne redzama tik tiem, kas patiesi meditē un sasaista lietas savā prātā. Kā mūsu musulmaņu draugi ir daudzkārt pareizi atzīmējuši, ka Jēzus Pats nekad vārdos nav sludinājis Sevi par Mesiju. Kad citi Viņu tā sauca, Viņš atbildēja, saucot Sevi par „Cilvēka Dēlu”. Viņš tā iztēlojās Sevi.

Viņš dziļi izjuta Savu cilvēcību, Savu solidaritāti ar mums un Viņš it kā virzīja mūs, kas nāks pie ticības vēlāk, domāt par Viņu kā par *mūsu dabas cilvēku*. Skaidrs, ka Viņš ir daudz vairāk nekā mūsu dabas cilvēks. Bet tāpēc, ka mēs esam cilvēki, mums ir jāveido savs tēls, pamatojoties uz perfektu cilvēku – Jēzu, patiesu un cilvēcības pilnu pēc Dieva nodoma. Šeit jāpiezīmē, ka tie, kas uzskata, ka Jēzus bija Dievs Pats, nostāda sevi neizdevīgā stāvoklī – mūsu sapratne, ka Jēzus patiesi „tapa miesa” spēcīgi stimulē mūs līdzināties Viņam. Viņa piemēra spēks noteikti mazinās, ja mēs uzskatām Viņu par Pašu Dievu.

Kungs Jēzus sludināja Dieva Valstību. Bet „Dieva Valstība” ir Jēzus, kā mēs to lasām Lk.17:20,21. Kā ķēniņvalsts ķēniņš Viņš bija tās iemiesojums. Viņa personība pati par sevi bija Dieva valstības sludinājums, kā tas ir tagad un kā tas būs uz zemes, kad Viņš atgriezīsies. Ir vēl viens piemērs, kur „Dieva valstība” lietota attiecībā uz Jēzu; tas ir Jņ.3:2-5. Kad Nikodēms atzīst, ka Jēzus nāk no Dieva, jo neviens nevar tādas zīmes darīt, ja Dievs nav ar to, tad Kungs atbild, ka tikai tas, kas piedzimst no jauna, var redzēt Dieva Valstību, tikai atdzimis ūdenī un Garā tas var tikt Dieva valstībā. Šeit viegli ir palaist garām to, ka Kunga komentārs saistāms ar to, ka Viņš ir Mesija un kā cilvēki var Viņu pazīt. Ja mēs lasām Dieva valstību, kā attiecos uz Viņu, tad viss kļūst skaidrs. Caur kristībām, caur atdzimšanu ūdenī un garā, mēs ieejam Kristū. Viņš tad bija un ir arī tagad pati Valstības būtība; absolūtais Valstības dzīves tēls. Pastāvēja absolūta atbilstība starp Viņa Valstības pasludināšanu un Viņa Paša raksturu. Un tieši tas dos mūsu sludināšanai par šo pašu Valstību līdzīgu spēku un pārliecinošu aicinājumu vīriem un sievietēm sekot mums Valstībā.

2-4 Jēzus – Palestīnas ebrejs

Un tā, man šķiet, mēs esam nonākuši pie izšķirošā jautājuma mūsu centienos radīt īstenā Jēzus tēlu. Ko cilvēki redzēja Jēzū, kad Viņš gāja pa ielu, kasījās, šķaudīja, vai varbūt jautāja, kā nokļūt līdz kāda mājām...? Viņi pilnīgi noteikti neredzēja nimbu ap Viņa galvu. Pareizticīgā un katoļu baznīcas ir nodarījuši lielu kaitējumu cilvēkiem, uzspiežot tiem šādu Jēzus tēlu. Cilvēki redzēja Viņā cilvēku. Cilvēciņu tik lielā mērā, ka viņu izbrīns bija neviltots, kad Viņš kādu dien sinagogā netieši paziņoja, ka būtībā Viņš ir Mesija. Mēs lasām, ka Jēzus „Nāk Savā tēva pilsētā” (Mk.6:1) – kas nepārprotami atspoguļo Viņa cilvēcību, ka Viņam ir „Sava” pilsēta – šeit uz zemes, nevis kādā iepriekš pastāvošā veidā Debesīs! Arī Viņam dotais vārds ir no parastākajiem ebreju vārdiem. Jēzus brāļiem arī bija vizizplatītākie

tolaik vārdi – Jēkabs, Jāzeps, Sīmanis un Jūda (Mt.13:55; Mk.6:3). Es zinu, ka mēs to zinām, bet atcerieties, ka Jēzum patiesi bija mūsu daba. Viņš uztvēra tirgus smakas, kad Viņš gāja palīgā raudošam bērnam, kas bija noklīdis no mammas. Patiesi, no Palestīnas ebreja balsenes nāca Visuvarenā Dieva vārdi. Tieši tā, cilvēka Jēzus miesā un ķermeņa uzbūvē Dievs izpaudās miesā. Taču šis brīnumainais cilvēks, šī radība, šis Dieva Dēls, kam nebija tēva no cilvēku cilts, tāpat kā jebkurš cits varēja smieties par kāda notikumu smieklīgo pusi. Viņa rokas bija strādnieka cilvēka rokas. Aprakstos Viņš vienmēr iet kājām – un ir izskaitļots, ka Savas kalpošanas laikā Viņš ir nostaiģājis kādus 10 000 km. Viņš gulēja zem olīvkokiem Eļļas kalna pakājē; Cilvēka Dēlam nebija vietas, kur nolikt Savu galvu. No tā izriet arī, ka Viņa izskats nereti bija diezgan raupjš, kājām bija jābūt tulznainām, ādai nodegušai. Palestīna tolaik mudžēja no bandītiem. Kungam neizbēgami vismaz reizi bija jāpiedzīvo laupīšana un draudi. Viņam droši vien bija jāpārdzīvo arī tas, ko piedzīvo ikviens, kam uzbrūk laupītāji: sākotnējais šoks, doma par to, ‘ko vēl viņi man nodarīs...?’, nepatīkamā sajūta, kas paliek, kad tu atmiņā atkal un atkal izdzīvo notikušo. Šīs sajūtas Viņam nebūs bijušas svešas.

Viņš „bija nicināts, labāki ļaudis no viņa vairījās”, kā Jesaja tik sen atpakaļ bija pravietojis. Iespējams, ir pat grūti iedomāties lielā laika atstatuma dēļ, cik lielā mērā izpaudās Jeruzalemes ebreju nicinājums pret Galileju. Kaut gan Galileja atradās tikai kādu 100 km attālumā no Jeruzalemes „tikai izņēmuma gadījumā kāds Jeruzalemes iedzīvotājs dotos uz attālo Galilejas provinci, kā teikts Jāzepa Flavija „Dzīvē”... ceļojums uz Romu Jeruzalemes labāko aprindu iedzīvotājam bija daudz paredzamāks par došanos uz provinciālo Galileju, kas bija pasaules mala...Jūdejas ļaudis nicināja neizglītotos galiliešus un daudz ko neinteresējās par šo attālo provinci” (1). Taču tieši *no šejienes* nāca Dieva Dēls! Tieši no šīs attālās, parastās, necilās vietas nāca pasaulē Dieva svētais bērns, lai mainītu šo pasauli. Un tā, ja jūs arī jūtaties kā niecība, kas nevar līdzināties citiem, necilas izcelsmes...tieši tajā jau arī ir Dieva izpausmes brīnums. Tieši caur tevi un mani, nomales bērniem, neizglītotiem, nekam nederīgiem, mēmiem...Visuvarenais Dievs atklājas šai pasaulei.

Piezīmes

- (1) Martin Hengel, *The Geography of Palestine in Acts*, in Richard Bauckham, ed., *The Book of Acts*, Vol.4 (Carlisle: Paternoster, 1995), p.33.

2-5 Jēzus un tauta

Kaut gan Viņš bija vadonis, kuram apkārt bija ļaudis, lai kurp Viņš dotos, ar bērnu pulku, kas vienmēr skrēja Viņam pakaļ, Jēzum nepiemita īpašības, kas raksturo kulta vadoņus. Šie reliģijas reformatori, kulta vadoņu tipi ir parasti ārkārtīgi nervozi, apmāti, dusmīgi, askētiski cilvēki, kuru klātbūtnē citi cilvēki jūtas neērti. Taču pēc evaņģēliju pierakstiem spriežot, Viņš nepiederēja pie šo vadoņu tipa, Viņa klātbūtne darīja visus cilvēkus un bērnus laimīgus. Viņš nekritizēja citu vājumus. Un tieši tāpat arī šodien Jēzus pievelk visāda veida ļaudis, veidojot mums pazīstamo unikālo sadraudzību – no taksometru šoferiem līdz apdrošināšanas aģentiem, no svētajiem līdz grēciniekiem. Viņa gaismā atklājās tās vietas citos, kurās bija nepieciešami uzlabojumi; bet tieši tas, ka Viņš nekritizēja nevienu, arī pievilka cilvēkus. Taču nevar teikt, ka Viņam piemita nekritisks raksturs. To ļoti skaidri parāda tas, kā Viņš šausa rakstu mācītājus un farizejus. Viņš kaismīgi iestājās pret liekulīgi organizētu reliģiju, kas zākā un nomelno cilvēkus; un tieši šai liekulības kritikai no Viņa puses evaņģēlijos veltīta ārkārtīgi liela uzmanība. Visā Izraēlā varēja būt ne vairāk par 5000 farizejiem; taču Kunga kaismīgās sadursmes ar tiem ir ļoti detalizēti atainotas. Kā es to saprotu, Jēzus, runājot par nākamo nosodījumu, domāja tikai par tiem, kas bez iejūtības un žēlsirdības izturējās pret saviem brāļiem, sargājot savas reliģijas struktūru uz traģiskas citu personību sagraušanas rēķina.

Viņa citādi nekritisks gars parādās Viņa pacietības pilnajā attieksmē pret brieduma trūkumu Viņa divpadsmit mācekļos. Atcerieties, kad Kungs gāja viņiem pa priekšu un tie kaisli strīdējās par to, kurš būs lielākais viņu starpā. Viņš vai nu sajuta, vai vienkārši nejauši sadzirdēja viņus, bet neatklāja to. Viņš palēnināja gaitu, lai tie Viņu panāktu. Un tā vietā, lai uzbruktu tiem ar vārdiem „Paklausieties, vai tad par to jums būtu jāstrīdas...”, Viņš gandrīz vai uzliela viņus par to, ka tie grib būt lielākie, sakot „lielākais jūsu starpā lai ir jūsu kalps”. Tik dabisks, lēnprātīgs, tik gādīgs, lai nepazemotu tos ar varu vai garīgu manipulāciju. Vai arī atcerieties to jauno cilvēku, kurš gribēja sekot Kungam. Jēzus teica, lai Viņš tur baušļus. Jaunais cilvēks teic, ka viņš tos kopš jaunības ir turējis. Bet viņš ir jauns gados... Jēzus neaizrāda viņam par viņa vārdu augstprātību vai nepiedienību. Viņš aicina jauno cilvēku pacelties līdz vēl augstākam līmenim un mīl viņu par viņa

garīgajiem centieniem. Tā ir liecība Kunga meistarīgajai prasmei apvienot izaicinājumu ar žēlsirdīgu akceptēšanu – vienā elpas vilcienā.

Viņa ķermeņa valodas izteiksmība bija pasakaina. Viņa sirds izplūda košos vārdos, kā pravietots Ps.45. Viņa vārdi bija pārsteidzošas žēlsirdības pilni. Jūs zināt, kā tas ir, kad šķiet, ka kāda muša vai bite jūs ir apšēdusi. Atcerieties, kā jūsu ķermenis nepacietībā reaģē uz to. Un atcerieties Viņa ķermeni... Palestīnas svelmē. Atkal un atkal, dienu pēc dienas. Tam bija jāizpaužas savādāk. Un tad padomājiet par to, kā asins smaka būs pievilksusi visādus kukaiņus un pat maitas putnus, lai uz māktos Dieva Dēlam, kad Tas karājās Savā nāves stundā, nespēdams tos atgaiņāt. Doma par Viņa ikdienišķo izturēšanos palīdz mums izprast, ka krusts patiesībā bija Viņa dzīves turpinājums; tas nebija neparasts, neraksturīgs garīguma pacēlums. Un līdzīgā veidā arī mēs varēsim izturēt savas dzīves pārbaudījumus, ja spēsim tos uztvert tādā pat garā, kā mēs uztveram mūsu ikdienas dzīvi.

Jēzus Savā dzīvē bija „atšķirts no grēciniekiem” (Ebr.7:26). Grieķu vārda nozīme ir ‘aktīvi atdalīties no’ – to lieto arī laulības šķiršanas sakarā. Taču Kungu vienmēr apraksta grēcinieku sabiedrība esam, tā ka tie mierīgi varēja Viņam tuvoties, un ar prieku to darīja. Tad kādā veidā Viņš bija „atšķirts” no tiem šīs Vēstules ebrejiem rakstītāja izpratnē? Šeit atkal redzams viens no dziļākajiem paradoksiem šajā vispārākajā no personībām. Viņš bija ar grēciniekiem, tad un tagad; viņa solidaritāte ar mums, visskarbākajiem un vissaskatāmākajiem un visizsmalcinātākajiem no mums ir tas, kas mūs pievelk Viņā. Un tomēr Viņš kaut kādā veidā ir pilnīgi atšķirts no mums; un tieši tas arī pats par sevi noved mūs pie Viņa.

Jēzus patiesi bija viss visiem cilvēkiem, tieši tāpat kā Viņa nepārspējamais mācekļis Pāvils; taču Viņš spēja to sasniegt bez kādas liekulības, tai ziņā, ka Viņš varēja būt viens vienai personai un pavisam citāds attiecībā ar citu. Tas, ka Viņā nebija liekulības un tomēr Viņš bija pilnība visiem, iespējams, atspoguļo to, ka Viņa raksturs bija tik daudzšķautnains; vai arī Viņā bija tik liela līdzjūtība cilvēkiem, ka Viņš spēja patiesi būt tāds, kādu cilvēks izjuta nepieciešamību Viņu redzēt, bez kādas liekulības no Viņa puses. Dievs ir perfekts Sevī, kā uz to norāda Viņa vārds „Es esmu, kas Es esmu”, ne vairāk un ne mazāk, un Jēzus kā Viņa Dēls arī bija pilnība Sevī. Viņš bija pilnīgs kā cilvēciska būtne. Kad mēs lūkojamies uz mūsu Kungu, Viņā nav izrādīšanās –

parādība, kas brīžiem vajā mūs visus. Mēs redzam Viņu tādu, kāds Viņš ir, nekas nav apslēpts tai ziņā, ka Viņam nebija slēptu nolūku. Tieši tas Viņā tik ļoti pievilka cilvēkus.

Visu šo iemeslu dēļ Viņš spēja pievilkt visvisādus grēciniekus, tai laikā, kad tie, kuriem ir garīga rakstura problēmas, parasti cenšas turēties pa gabalu no tiem, no kuriem dveš tikumība, bet bez cilvēcības. Viņš bija patiess, Viņš bija tāds, kāds Viņš izskatījās, starp Viņa vārdiem un darbiem bija pilnīga atbilstība; un Viņš mudināja arī citus tieši tādā pat garā uztvert sevi tāds, kādi viņi bija. Un Viņš viņus tāds pieņēms. Viņš bija patiess un cilvēcīgs; kaut arī pastāvēja atbilstība starp Viņa vārdiem un darbiem, atcerieties, kā Viņa dvēsele bija „satriekta”; „tagad Man dvēsele ir satriekta” (Jņ.12:27; 13:21). Taču oriģinālajā tekstā Viņš lieto to pašu vārdu, lai uzmundrinātu Savus mācekļus pēc dažām stundām: „Jūsu sirdis lai neiztrūkstas un neizbīstas” (Jņ.14:1,27). Vai tur saskatāma pretruna: „Klausies manos vārdos, neskaties uz maniem darbiem”? Protams, ka nē. Viņa uzmundrinājuma spēks „Jūsu sirdis lai neizbīstas” ir tieši tajā, ka Viņa sirds bija bijusi satriekta, bet Viņš savaldīja Sevi, rodot mieru uzticībā Tēvam. Un Pēteris to atcerējās, kad viņš vēlāk savukārt griezās pie *savām avīm*, aicinot tās nebīties un neiztrūkties vajāšanu dēļ (1.Pēt.3:14).

2-6 Jēzus vārdi

No Palestīnas ebreja mutes atskanēja Visuvarēnā Dieva vārdi. Un Viņš tos runāja vietējā galiliešu izloksnē. Mēs to zinām, jo Pēteri atpazīna par vienu no tuvākajiem Kunga mācekļiem viņa valodas dēļ (Mt.26:73; Mk.14:70). Galilejas aramiešu izloksne Jeruzalemes aprindās bija pastāvīgs sarkastisku piezīmju objekts. Mišnā (bErubin 53b) publicēts stāsts, kas apsmej galiliešu izloksnē skanošo guturālo (dziļo rīkles) līdzskani vārdu sākumā. Apsmiekla objekts ir kāds galilietis, kas iepērkas tirgū Jeruzalemē un tirgotājs tam saka: „Tu, stulbo galilieti, vai tev vajag uz kā jāt [*hamair* – ēzelis], vai ko dzert [*hamar* – vīnu], vai drēbi apģērba šūšanai [*amar* – vilna], vai ko upurēšanai [*immar* – jērs]?”. Vai nav zīmīgi, ka Dievs dod priekšroku cilvēku nicinātajām lietām – ka Viņa Dēls, pēc Dieva izvēles, runā Viņa vārdus cilvēku visvairāk nicinātajā tautas valodas izloksnē. Šajā kontekstā ir interesanti atzīmēt tās debates, kas izcēlušās, salīdzinot oriģinālo tekstu

Mk.5:41, kur senākajos pierakstos Kunga aramiešu vārdi ir doti *Talitha kum*, taču vēlākajos pierakstos tos nomaina gramatiski pareizais variants *Talitha kumi*. *Kum* acīmredzot ir tautā ierastais runas veids, kuru Kungs lietoja, būdams galilietis, nepieturoties pie valodas normām. Ja tas tā bija, tad mums paveras vēl viens ieskats Kunga personībā: Viņa neuzspēlētais dabiskums, maksimālā Dieva izpausme cilvēka veidolā, kas bija tik pievilcīga.

Vairums 1.gadsimta ticīgo ebreju centās Dievu pielūgt ebreju, nevis aramiešu valodā. Taču pat krustā Jēzus lūdza Tēvu aramiešu valodā – *Eloi, Eloi, lama sabachtani*; nevis ebrejiski *Eli, Eli lema 'azabtani*. Arī Viņa tik bieži lietotā uzruna Dievam 'Aba' ir drīzāk aramiešu, ne ebreju uzruna Dievam. No tā es secinu, ka 21.gadsimtā Jēzus lietoja nevis senās valodas formas, bet gan tautai tuvāk stāvošās šobrīd lietotās un lasītu Bībeli tās šodienas tulkojumā, nevis iepriekšējo gadsimtu valodā. Un Viņš nelietotu ebreju vārdus, Dievu uzrunājot, jo Jēzus uzrunāja Dievu aramiešu valodā; kaut gan Viņš būtu varējis lietot arī ebreju valodu. Tā bija krasa atkāpe no to laiku ebreju piekoptās prakses, kad lūgšanas bija jāskaita trīs reizes dienā, dodot priekšroku ebreju valodai. Taču Jēzus izmainīja šo iepriekš noteikto, liturģisko praksi, pārvēršot lūgšanu par reālu, personisku saskarsmi ar Dievu. Tas, kā Pēteris lūdza Dievu divpadsmitos dienā (Ap.d.10:9) un Pāvils mudina mūs būt neatlaidīgiem, pastāvīgiem lūgšanās (Rom.12:12; Kol.4:2), tādējādi ir radikālas atkāpes no priekšstata, ka jālūdz noteiktos laikos trīs reizes dienā. Vēl viens pierādījums tam, ka Jēzus lūdza Dievu aramiešu valodā atrodams, kad mēs salīdzinām divus Kunga lūgšanas pierakstus; Mateja evaņģēlijā lasām „piedodi mums mūsu parādus”, bet Lūkas evaņģēlijā: „un piedodi mums mūsu grēkus”. Aramiešu vārds *hobha* nozīmē kā 'parādu', tā arī 'grēku'. Secinājums, tādējādi ir, ka Jēzus mācekļus mācīja lūgt Dievu dzimtajā aramiešu dialektā, nevis ebreju vai grieķu valodā. Turklāt, Kunga lūgšanai ir vairākas saites ar *Kadišu*, senu aramiešu lūgšanu, kurā bija tādi vārdi kā „Svētīts lai top viņa dižais vārds...lai nāk viņa valstība...jo ātri”.

Nav šaubu, ka Jēzus runāja Dieva vārdā un tādēļ Viņa vārdus var tulkot visdziļākajā līmenī; taču tajā pat laikā tie bija tik viegli saprotami. C.F. Barnejs ir pārtulkojis Jēzus vārdus atpakaļ aramiešu valodā, Viņa dienu valodā (1). Barnejam par pārsteigumu tie iekļāvās ritmiskā formā līdzīgi kā ļoti daudzi no Vecās Derības pravietojumiem. Tā, fragmentā no Lk.7:22 ir sešas divtaktu rindas, kurām beigās seko viena trīstaktu rinda; Jēzus dotais uzdevums mācekļiem Mt.10:8 kā aramiešu, tā arī

grieķu valodā skan kā dzejolis, ar atskaņām. Kunga lūgšana izteikta divtaktu rindās. Noteicošais Kunga piedošanas līdžībā Lk.15:7, ka debesīs ir lielāks prieks par vienu grēcinieku, kas atgriežas, ir aliterācijas, proti līdzīgi skanošu vārdu, pielietojumā. Viņš izmanto trīs vārdus ar guturālo (rīkles) ‘h’: prieks = *hedwa*; viens = *hada*; grēcinieks = *hateya*. Starp citu, pēc manām domām, tas liecina par to, ka evaņģēliju pierakstos doti Jēzus patiesi teiktie vārdi, nevis to aptuvens kopsavilkums citu interpretācijā, kā to kļūdaini uzskata daudzi mūslaiku teologi. Mūsu priekšstats par iedvesmu dod mums iespēju it kā atgriezties pie faktiskās, dzīvās Jēzus balss konfidencialās skaņas. Ja Viņa vārdu pieraksts ir drošs un paties, tad mēs varam censties iedomāties kādā tonī šie vārdi tika teikti, kas mūsu apziņā atklātu mums ko vēl vairāk par Cilvēka Dēla rakstura īpašībām. Šī doma pati par sevi man šķiet tik ārkārtīgi iedvesmojoša – jo mēs dzirdam īsteno Kristu runājam uz mums caur laikmetiem. Kunga mācīšanas stils, kas tādējādi atspoguļo to, ka Viņš uzrunā neizglītotos, ka daudziem no Viņa sekotājiem šie vārdi ir jāpatur atmiņā; un līdz ar to Viņa izteiksmes veids bija Viņa laika biedru atmiņā paliekošs, kā arī 21.gadsimta datora paaudzes intelektuāļiem sīki un noderīgi analizējams. Tajā jau mēs gūstam brīnumainu ieskatu kā Viņa ģenialitātē, tā arī Viņa fenomenālo Savu klausītāju uztveri, no kuras mums būtu jānācās. Bet praktiskajā plāksnē ir acīmredzams, ka Viņš ļoti nopietni jau iepriekš bija sagatavojis Savu sakāmo, iespējams, tais gadus pirms Viņš bija sasniedzis 30 gadu vecumu. Es nedomāju, ka Viņa vārdi nāca kā improvizācija, viņa gudrībai izpaužoties, vai vienkārši kā Tēva iedvestie vārdi. Tie bija Dieva vārdi, taču Viņš tos bija rūpīgi sagatavojis. Viņš ir nepārspējams piemērs jebkuram topošam baznīcas mācītājam. Jēzus runāja uz cilvēku sirdīm. Viņš pārāk bieži nelietoja vārdu ‘grēks’. Sinoptiskajos evaņģēlijos Viņš lieto vārdu *hamartia* [grēks] tikai 8 reizes, salīdzinot ar 64 reizēm Pāvila rakstos. Jēzus nebija teoloģijas mācītājs, Viņš nerunāja abstraktiem jēdzieniem. Drīzāk Viņš runāja par nelabiem augļiem, zaudētām aitām, zaudētām monētām, nelabiem dēliem...jo Viņš uzrunāja neizglītotos, kuri nedomāja abstraktos jēdzienos, kuru domas bija drīzāk tēlainas.

Viņa lūgšanas ir piemērs tam, kā Viņa vārdi kļūst miesa Viņa dzīves gaitā. Viņš mācīja cilvēkus lūgt „Tavs prāts lai notiek”; un Ģetzemanes dārzā Viņš Pats pielūdza Dievu ar šiem pašiem vārdiem, kaut arī tas nozīmēja krusta nāves pieņemšanu (Mt.26:39). Tai pat kontekstā Kungs saka mācekļiem lūgt Dievu, lai tie nekristu kārdināšanā (Lk.22:46). Viņš lūdza tos pielūgt Dievu ar tiem pašiem vārdiem, ar kādiem Viņš

pielūdza Dievu. Viņa piemēram bija tos jāiedvesmo. Starp citu, man nāk prātā doma, vai Kunga lūgums tobrīd, lai tā stunda aizietu Viņam garām (Mk.14:35), nebija lūgums, lai Viņš nekristu kārdināšanā – jo, iespējams, Viņam pēkšņi uznāca bailes, vai Viņš beigu beigās garīgi nepaklups zem krusta nastas smaguma?

Jāņa rakstu būtība ir tajā, ka „vārds”, kas bija iesākumā, evaņģēlija vārds, pavēles vārds, kas bija visas radības aizsākums, ir tas pats vārds, kas tapa miesa Jēzū, un kas var līdzīgā veidā spēcīgi iedarboties visu dzīvēs, kuros šis vārds dzīvo. Tādēļ arī Jānis uzsver veidu, kādā Kunga Jēzus izteiktā *vārda* pietika, lai darītu pasakainus brīnumus. Pat Jozefs Flavijš atzīmē šo Jēzus kalpošanas unikālo raksturu: „Visu, ko viņš [Jēzus] veica caur neredzamu varu, viņš veica ar vārda pavēles palīdzību”(2).

Piezīmes

- (1) C.F. Burney, *The Poetry of Our Lord* (Oxford: O.U.P., 1925).
- (2) Tas ņemts no *Ebreju karu* senslāvu valodas teksta; daudzos izdevumos tas ir izlaists. Es atradu šo atsauci T.F. Glassona grāmatā *Moses in the Fourth Gospel* (London: SCM, 1963), p.32.

2-7 Jēzus nabadzība

Bagāts cilvēks nabaga vīra kreklā

Jēzus nebija bagāts (1). Viņš bija no Nācaretes ciema, kurā dzīvoja no 200 līdz 2 000 cilvēku, kas bija apmēram 7 km attālumā no Sephorisas, pilsētas ar 40 000 iedzīvotāju. Un Viņš būs bijis pakļauts socializācijas procesam, kurš skāra visus ciemu iedzīvotājus, kas dzīvoja lielas pilsētas pavēnī. Viņu apraksta kā *tektonu* vai roku darba strādnieku („namdari” daudzos tulkojumos). „*Tektons* piederēja pie viszemākā zemnieku kārtas slāņa, daudz zemāka par zemnieku, kuram piederēja kāds neliels zemes gabals. Mēs nevaram uzskatīt *tektonu* par pakāpi augstāku nekā zemnieku, kas pārtiek no savas saimniecības augļiem; *tektons* drīzāk attiecās uz ģimeni, kas zaudējusi savu zemi.” (2). Problēma bija tajā, ka ebreju baznīcas sistēma pieprasīja desmitās tiesas maksājumus, kas bija ap 20% no zemnieku saimniecības ienākumiem. Un bez tam romieši uzlika vēl arī savu smagu nodevu nastu.

Zemniekiem bija jāmaksā 1% zemes nodokļa, plus 12% ražas nodokļa, kā arī dažāda veida citus muitas un nodevu maksājumus. Tiem, kas vēlējās būt paklausīgi kā valdībai, tā arī ebreju nolikumam, kopumā nodokļu likme sastādīja ap 35%. Tie, kas vairs nespēja samaksāt obligāto nodevu Romai, zaudēja savu zemi, un *tektoni* piederēja pie šīs klases ļaudīm. Tā laika aprakstos lasām: „Daži no zemniekiem, kuri zaudēja savu zemi, izvēlējās namdara profesiju” (3). Tiek atzīmēts, ka vārds „Aba” [‘tētis’] nāk tieši no Palestīnas trūcīgākās klases ticīgo vārdu krājuma” (4). Ja tas tā ir, tad mēs redzam šeit vēl vienu pierādījumu Jēzus nabadzībai, kas sniedzās pat līdz valodai, kādā Viņš lūgšanā griežas pie Sava Tēva. Tātad Jēzus pats piederēja pie atstumtākajiem, nabadzīgākajiem no nabagajiem [iespējams, tā iemesla dēļ, ka maksāja visus nodokļus un nešmaucās] vienā no nabadzīgākajiem Romas impērijas nostūriem. Nabadzīgākajiem nav jādoma par Jēzu kā par tik tālu debesīs esošu, ka Viņš neizprot viņu problēmas; problēmas, kas saistās ar pārtikas vai naudas trūkumu, sausuma problēmām, bažām par laika apstākļiem, lietus trūkumu, sabojājušos lauksaimniecības inventāru, nonēsātām drēbēm un apaviem, rūpēm par saslimušo jaunāko brāli, kad tuvākajā pilsētā ir dabūjamas zāles, bet nokļūšanai tur nepietiek naudas... Viņš *zina*. Viņš patiešām to zina. Viņš spēj to saprast, jo tas viss ir Viņam labi pazīstams. Un tāpēc Viņš ir tik ļoti uzmanīgs Savā mācībā pret tiem, kas ir nabadzīgi. Tas Viņam bija ļoti svarīgi; jo būdams nabadzīgo kārtā, Viņš droši vien bija izjutis, kā tas ir, kad tu saņem labdarības dāvanas, dažas olas no kaimiņa, piena krūzi no kaimiņos dzīvojošas sievietes. Kad Viņš mācīja „Svētīgi izsalkušie un izslāpušie...”, Viņu nekavējoties uztvēra ar ticību. Jo visi nabagi vēlas, lai tiem klātos labāk. Taču Viņš Pats tik acīmredzami bija apmierināts ar to, kas Viņš bija. Arī nabagiem ir vēlme būt mazliet drošākiem par nākotni, lai būtu kas vairāk par dienišķo maizi. Taču Jēzus mācīja tautu lūgt tikai par dienišķo maizi. Un tiem bija jāpiedod saviem parādniekiem. Tas bija būtiski cilvēkiem, kas dzīvoja no rokas mutē kā uz dienu nolīgti strādnieki un zemes arāji. Tikai Jēzus patiesums un uzticamība pulcēja Viņam apkārt cilvēkus, kas klausījās Viņā un nopietni uztvēra Viņa mācību. Tas ka Viņš sludināja nabagiem bija zīme, ka Viņš ir Mesija (Lk.7:22); šī fragmenta konteksts liek domāt, ka tas bija kaut kas pilnīgi neparasts, ka reliģisks līderis vērstos pie nabagiem. Nopietna reliģija bija sava veida bagāto hobijs, kuriem atlika laika ar to nodarboties. Taču Jēzus to visu apgriezta ar kājām gaisā; Viņš, nabags būdams, sludināja nabagiem un rādīja tiem, ka Dievs un pestīšana patiesībā visvairāk nākas tieši viņiem.

Tas ka Dieva Dēls bija parasts darba tautas bērns patiesībā izsaka daudz par Paša Dieva pazemību. Jņ.5:17 tulko: „Mans Tēvs aizvien vēl darbojas, tāpēc arī Es darbojos.” C.H. Dodds komentē: „Nav noliedzams, ka grieķu vārdiem ir tieši tāda nozīme” (5). Man šķiet it īpašu godbijību iedvesošs tas fakts, ka Marija notur augšāmcelto Kungu par vienkāršu dārznieku – acīmredzot Viņš bija tērpies darba cilvēka drēbēs uzreiz pēc augšāmcelšanās, kas nepavisam neatgādina augstās baznīcas tēloto ar oreolu apvīto Kristu.

Taču ja kādreiz ir bijis bagāts vīrs nabaga vīra kreklā, tad tas bija Jēzus. Jēzus krusts attēlo Viņu kā bagāto, kas dara Sevi par nabagu mūsu dēļ. Viņš būtu varējis lūgt Dievam jel ko; viņam būtu varējušas piederēt visas pasaules valstis un to bagātība. Ja Viņš tikai būtu to vēlējies Savā prātā. Tik vienkārši pieejama Viņam bija bagātība un labklājība. Kāpēc tad Viņš ļāvās palikt nabago kārtā, kad Viņš redzēja Savu ģimeni ciešam? Tas bez šaubām bija tāpēc, ka Viņš gribēja būt saistīts ne tikai ar nabagiem, bet arī ar nicinātajiem un visādā ziņā bezcerīgi izmisušajiem. Nav brīnums, ka vairums no tiem, kas atsaucās evaņģēlija sludinājumam, kā Pāvils atzīmē, bija nabagie; un arī Kungs Pats saka: „nabagiem tiek sludināta prieka vēsts”. Ievērtības cienīgs ir fakts, ka Kunga sludināšanas kampaņas Galilejā centrējās ap galēji nabadzīgām sādžām un ciematiem, kuros bija tikai bariņš māju; nekas nav teikts par to, ka Viņš sludinātu Galilejas lielajās pilsētās, kā Seforisā vai Tiberijā, kurām it kā būtu stratēģiski pareizāk pievērst uzmanību. Viņam bija saikne ar nabagajiem. Un mūsu laika masu pievērsšanās Patiesībai galvenokārt ir uz šīs pasaules nabagāko rēķina. Ne tikai materiālajā ziņā, bet arī garīgajā ziņā nabago. Kāpēc? Jo īstenais Jēzus ir mūsu pārstāvis tai nozīmē, ka Viņam ir patiesa saikne ar mums. Mani māc bažas par to, ka, lai gan mēs esam pilnīgi pareizi izpratuši Jēzu kā mūsu pārstāvi, praktiskajā dzīvē mēs tomēr neesam sev atļāvuši [vai vienkārši neesam pat centušies] patiesi izzināt un stādīties sev priekšā Viņu kā personību. Mūsu Bībeles patiesības studijas ir, iespējams, centrējušas mūsu uzmanību uz Bībeli, kad praktiskajā dzīves gaitā mums ir jābūt centrētiem uz Jēzu.

Jēzus īpašā identitāte ar nabagajiem atspoguļojas Viņa aitu un āžu līdzībā. Mēs tiksim tiesāti pēc mūsu attieksmes pret „vismazākajiem” Kunga brāļiem; taču „vismazāko” brāļu apraksts tieši sakrīt ar Kunga Paša nāves pieredzi – apcietināts (Mt.26:50), šauts (Mt.27:26), plīks (Mt.27:35), izslāpis (Mt.26:29; 27:48), draugu atstāts (Mt.26:56). Atsaucoties uz „vismazākajiem” Kunga brāļiem, mēs atsaucamies uz

Viņa krustu. Jo mūsu brāļi savā nabadzībā, kailumā un apcietinājumā dalās ar Kungu Viņa ciešanās.

Piezīmes

- (1) Taču tiek izteikts pieņēmums, ka līdz ar Kunga popularitātes celšanos cilvēku starpā, Viņam varēja tīri labi klāties Viņa laicīgajā dzīvē. Pāvils saka, ka Viņš bagāts būdams, ir tapis nabags mūsu dēļ, lai Viņa nabadzība kļūtu mums par bagātību (2.Kor.8:9). Šos vārdus ir grūti pārliecinoši izskaidrot. Atsauce šeit pilnīgi noteikti ir uz krusta ‘nabadzību’, lai mēs taptu bagāti garā – jo sekošana Viņam nedara mūs bagātus materiālajā ziņā. Taču Pāvila vārdu konteksts norāda uz nepieciešamību atteikties no materiālajiem labumiem Kristus tautas labā un Viņš citē Kristus piemēru, dodot mums iedvesmu sekošanai.
- (2) Geza Vermes, *Jesus the Jew* (New York: Macmillan, 1973). Tiek atzīmēts arī, ka izbrīnu radīja izvēle atklāt labo ziņu par Kristu pirmām kārtām ganiem, jo arī tie bija nabagākie no nabagiem, kuriem netika dotas [līdz ar nodokļu iekasētājiem] ebrejiem pienākošās tiesības. Tie piederēja pie „visnīcinātākajām” no sociālajām kārtām. Skat Joachim Jeremias, *Jerusalem in the Time of Jesus* (London: S.C.M., 1969), p.304; Richard Horsley, *The Liberation of Christmas: The Infancy Narratives in Social Context* (New York: Crossroad, 1989), pp.102-106. Mk.6:56 teikts, ka Viņš iegāja miestos vai pilsētās, vai ciemos – mūdienu valodā runājot, sādžās, ciematos un izolētās lauku saimniecībās. Viņš centās tuvoties katram atsevišķi, visnabagākajam un sabiedrības atstumtajam, tāpat arī garīgi slimajiem, kas bija galvenā grupa, kas pazina Viņā Kristu (Mk.1:24). Un izvēle par pirmo un galveno Viņa augšāmcelšanās liecinieci krita uz sievieti, kurai arī pirms tam bija bijusi garīga slimība. Un sievietēm nebija liecinieka tiesību.
- (3) Andries van Aarde, *Fatherless in Galilee* (Harrisburg, PA: Trinity Press, 2001), p.75.
- (4) James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster, 1980), p.27. Citas Jaunās Derības atsauces uz mūsu uzrunas veidu Dievam „Aba” ir izskaidrojamas ar to, ka mūsos ir „Kristus gars” un mēs nākam pie Dieva ar lūgšanu tāpat kā to mēdza darīt Jēzus.
- (5) C.H. Dodd, *The Interpretation of the Fourth Gospel* (Cambridge: C.U.P., 1960), p.4.

2-8 Jēgas atrašana ikdienas pieredzē

Jāņa 10:36 dod īsu un vienreizēju ieskatu tajā, kā Kungs uztvēra Savu dzīvi pirms 30 gadu vecuma. Jēzus saka, ka Tēvs Viņu „svētījis” [kā priesteri vai Augsto priesteri] un sūtījis Viņu pasaulē 30 gadu vecumā. Tā, atceroties pagātni, Viņš uztvēra šos 30 gadus ikdienišķas ciemata dzīves – kā svētīšanas, attīrīšanās un sagatavošanās procesu. Viņš saprata, ka neviena no neskaitāmajām ikdienišķajām likstām nebija bez pamata – tās visas bija Viņa sagatavošanās procesa sastāvdaļas. Un, iespējams, ka arī mēs, atskatoties uz

šiem īsajiem mūsu laicīgās dzīves gadiem, jutīsimies tieši tāpat. Bet galvenais mūsu patreizējo studiju kontekstā ir doma, ka Kunga ikdienišķā dzīve pirms 30 gadu vecuma sasniegšanas, faktiski bija intensīvs sagatavošanās process Viņa kalpošanas darbam.

Tāpat kā visi ebreji Viņš būs cēlies un gājis gulēt ar lūgšanu („Klausies, . Israēl, Tas Kungs, mūsu Dievs, ir vienīgais Kungs”) – tieši tāpat kā būs valkājies drēbes kā farizejiem ar tradicionāli gariem pušķiem (Mt.23:5). Taču Viņš domāja par Savu lūgšanu. Uz jautājumu, kurš ir augstākais bauslis par visiem, Viņš atbildēja, ka augstākais ir tas, ka Tas Kungs, mūsu Dievs, ir viens vienīgs Kungs. Viņš redzēja Dieva vienotību kā bausli, kas rosina uz darbību; un Viņš saka, ka otrs ir mīlēt savu tuvāku kā sevi pašu: cita lielāka baušļa (vienskaitļa formā) par šiem nav (Mk.12:31). Un Viņš atkal apvieno šos divus baušļus Lk.10:27,37, sakot, ka mīlēt Dievu no visas savas sirds ir tas pats, kas mīlēt savu tuvāku un izrādīt viņam žēlastību. Viņš citē šos divus baušļus kā vienu, jo Viņš dziļi izjuta to, ka mēs nevaram apgalvot, ka mīlam Dievu, ja mēs nemīlam savu brāli. Kā Viņš pie tā nonāca? Iespējams, katru dienu iedziļinoties vārdos, kas daudziem bija vien vārdu atkārtotības rituāls. Un arī mēs lasām un izsakām domas, kuras var radikāli pārveidot mūs, ja tikai mēs *iedziļinātos šo vārdu jēgā*. Viņš runā par Sava *shalom* [miera] došanu mums ne tā, kā tas tiek darīts [ebreju] pasaulē; katru rītu, sasveicinoties ar kaimiņiem vai darba biedriem, Viņš to domāja visā nopietnībā. Un Viņš saprata, ka šī miera sasniegšanai, ko Viņš tiem deva, sakot šos vārdus, ir nepieciešama Viņa nāve krustā.

Tas, kā Viņš atrod jēgu ikdienišķajā pieredzē, atspoguļojas Viņa līdzībās, un gandrīz visās no tām sastopams kāds nereāls elements.

Jēzus stāsti klausītājiem ir tik tuvi un saprotami un pēkšņi šīs ikdienas dzīves gaismā uzplaiksnī kaut kas pilnīgi atšķirīgs.

<i>Istenībā neviens gans neatstās 99 aitas, lai dotos meklēt vienu.</i>	<i>Bet tāda ir Kristus mīlestība, kas meklē mūs, lai mūs pestītu.</i>
<i>Sinepju sēkliņa patiesībā neizaug par tik lielu koku, kur putni ligzdotu. Tā var izaugt kādu metru augsta.</i>	<i>Bet tāda ir sludināšanas vara; mazs iesākums dod nesamērīgi augstus rezultātus. Autobusā atstāta skrejlapīņa atved cilvēku mūžīgajā dzīvē...</i>
<i>Neviens sējējs nesēj sēklu, kur pagadās.</i>	<i>Bet mūsu entuziasmam ir jābūt tik lielam, lai mēs censtos nest prieka vēsti it visur.</i>
<i>Neviens darba devējs nemaksā vienu stundu strādājušajam tikpat daudz, cik tam, kurš strādājis pilnu dienu.</i>	<i>Taču pestīšana dota no žēlastības, nevis no darbiem, tā ir visiem vienāda.</i>
<i>Neviens ar baļķi acī necentīsies izvilkt skabargu no otra acs.</i>	<i>Tas tikai parāda, cik muļķīgi mēs esam, cenšoties kritizēt citus.</i>
<i>Neviens tirgotājs nepārdos burtiski visu, kas viņam ir, lai nopirktu dārgu pērli, uz ko skatīties savā jauniegūtajā nabadzībā. To nevar ēst, no tās nav nekāda materiāla labuma...tā viņam vienkārši ir.</i>	<i>Tāpat arī attiecības ar Tēvu un pestīšanas cerība nedod nekādu materiālu labumu; jūsma par to, ka tev tās ir, ir tik vienreizēja, ka tā liek mums rīkoties pretēji pasaulīgai gudrībai, kā to darīja šis bagātais tirgotājs.</i>
<i>Tas nu noteikti tā nebūs, ka neviens negribēs iet uz Ķēniņa dēla kāzu mielastu.</i>	<i>Bet tik sāpīga, rupja un neizprotama ir cilvēces noraidošā attieksme pret Evaņģēlija prieka vēsti aicinājumu.</i>
<i>Neviens tēvs nepavada cauras dienas, gaidot kādu ziņu par savu paklīdušo dēlu, neviena sieva nezaudē prātu dēļ kādas pazudušas monētas.</i>	<i>Bet te parādās Tēva lielā mīlestība un vēlme redzēt mūs atgriežamies; un Debesu līksmošana, kad mēs nožēlojam grēkus nav samērojama ar to, kas mēs patiesībā esam. Ka prāta attieksme cilvēka smadzeņu šūnās var izsaukt tādu prieku Debesīs...</i>

Tas viss atspoguļo Kunga ārkārtīgo individualitāti svētuma izpausmēs, taču garīgos norādījumus Viņš smēlās ikdienas dzīves situācijās. Atcerieties, kā mācekļi norāja tos, kas pienesa Viņam mazos bērnus (Lk.18:17). Taču Viņš redzēja bērnos to īpašības, kas būs Viņa Valstībā. Bērni paši par sevi nebija ‘garīgi’. Tie bija Palestīnas mazuļi, kuriem bija gādīgas mammas. Taču Kungs paskaidro, ka nav nekāda iemesla nepievērst tiem uzmanību. Tiem ir jābūt mums par to garīgo īpašību atgādinājumu, kurām būtu jāpiemīt mums visiem. Un tieši tā Viņš visu uztvēra Savā ikdienas dzīvē. Viņš visu pacēla līdz daudz augstākam līmenim. Piemēram, semītu starpā bija pieņemts [un ir pieņemts arī tagad] sasveicinoties teikt ‘šalom!’ vai ‘sałam’ [‘peace’]. Taču šie vārdi tika uztverti vienīgi kā sveiciens, neiedziļinoties vārdu nozīmē. Kungs teica, ka Viņš sniedz mums Savu mieru, Savu ‘šalom’ ne tā kā to dara [ebreju] pasaule. Tāpat Viņš piekodināja mācekļiem, ieejot kādā namā, vispirms teikt: „Miers šim namam” (Lk.10:5). Taču tas bija parastais sasveicināšanās veids. Ar to Viņš, bez šaubām, gribēja teikt, ka tas bija jāsaka, patiesi novēlot mieru šim namam.

Jēzus vienmēr koncentrēja Savu uzmanību uz būtisko, kaut arī Savas cilvēka dabas dēļ Viņš mēdza tikt iesaistīts arī nebūtiskajā, kas aptumšo visu pārējo cilvēku dzīves. Pārlasot tikai dažas evaņģēlija nodaļas, mēs pārlicināties par to ārkārtīgi koncentrēto Jēzus mērķtiecību, kas neļāva Viņam novērsties sevis attaisnošanās nolūkā. Visos sekojošos piemēros, man šķiet, mēs būtu iesaistījušies sevis attaisnošanā, atbildot uz to, kas novērš mūsu uzmanību no galvenā, līdz pat mērķa sajūtas zaudējumam.

Mērķis	Uzmanības novēršana	Mērķa atgūšana
<i>Sirgstošā sieviete aizskar Viņa drēbes un Viņš atskatās un grib to uzrunāt.</i>	<i>Mācekļi saka, ka tas nav to vērts, jo pūlis spiežas Viņam virsū.</i>	<i>„Un Viņš skatījās un gribēja to ieraudzīt, kas to bija darījusi” (Mk.5:30-32). Un Viņš uzrunā to.</i>
<i>Viņš saka, ka bērns nav miris, tas guļ; jo Viņš grib to augšāmcelt.</i>	<i>„Un tie Viņu izsmēja”.</i>	<i>„Bet...” visus izdzinis no mājas, Viņš to augšāmcelā (Mk.5:40,41).</i>

<i>Juzdams līdzī klausītāju pūļiem, Viņš grib tos pabarot un runāt uz tiem.</i>	<i>Mācekļi saka, lai Viņš tos atlaistu, jo ir jau vēls.</i>	<i>Viņš saka, lai mācekļi tos pabaro, lai tie paliktu un Viņš runātu uz tiem (Mk.6:35-37).</i>
<i>Viņš atkal jūt līdzī pūlim un grib tos pabarot.</i>	<i>Mācekļi izsmej Viņa vēlmi pabarot tos tuksnesī.</i>	<i>Viņš tos pabaro (Mk.8:3-6).</i>
<i>Viņš paskaidro, kā Viņam būs mirt.</i>	<i>Pēteris Viņu apsauc.</i>	<i>Viņš atkārtoti Savu vēsti, sakot, ka tiem būs ņemt savu krustu un iet Viņam pakaļ (Mk.8:31-34)</i>

2-9 Jēzus – intelektuālis

Kā Dieva Dēls Jēzus bija augstākās raudzes intelektuālis. To pierāda Viņa runas veids. Viņa stāsti un tēli bija vienkārši, taču to interpretācija prasa visaugstāko intelekta pakāpi. Tie uzrunāja visus cilvēkus. Viņa diskusijas māka bija nepārspējama. Vienā mirklī Viņš spēja pavērst jautājumu pret Viņa izprašātājiem tā, ka tas lika tiem galīgi apmulst. Viņa vārdi nereti satur atsauces uz 5 vai 6 Vecās Derības fragmentiem vienā un tai pašā teikumā pilnā saderībā ar kontekstu. Ja Viņš būtu ļāvis Savam prātam iet zinātnes ceļu, Viņš bez grūtībām būtu atklājis zemes pievilksanas spēka un relativitātes principus, kas vēlākajos gadsimtos prasīja Ņūtona un Einšteina prāta spēku. Un kas zina, varbūt Viņš to visu arī iztēlojās. Iespējams, ka Viņš domās apcerēja ūdens virsmas spriegumu savā tējas glāzē atelpas brīžos no darba. Tas būtu novedis pie neaprakstāmas vientulības, jo Viņš dzīvoja un strādāja vienkāršāko un nabagāko vidū. Droši vien bija daudz tādu lietu, kas Viņu uztrauca un kurās Viņš ne ar vienu nevarēja dalīties. Ne ar vienu, izņemot lūgšanā ar Savu Tēvu. Un šeit mums jāievelk elpa apbrīnā. Jo Viņš tik labi varēja saprasties ar tiem, Viņš bija viens no tiem, taču Viņš bija tik nesalīdzināmi pārrāks par tiem. Mēs labi saprotamies ar tiem, kas ir mūsu tipa cilvēki. Bet Kungs patiesi bija visas lietas visiem. Un tajā, man šķiet, slēpjas Viņa iedarbīgās sludināšanas būtība un spēja ietekmēt citus uz labu, jo Viņš sapratās ar viņiem, būdams viens no viņiem, taču izpelnījies pietiekami daudz cieņas no tiem, lai spētu celt tos augstākā līmenī. Turklāt, ja jūs jūtaties, kā nereti gadās, savā būtībā daudz savādāki par tiem, kas jums apkārt, tik savādāk domājoši, ka tas

sagādā jums ciešanas...domājiet par Jēzu. Viņš „nolaidās” no Debesīm pie mums – ne jau burtiski, bet lai atklātu debešķīgās lietas mums saprotamā valodā.

Šķiet, ka tie, kuru vidū Jēzus uzauga, neatzina Viņa pārsteidzošo dabu. Kad Viņš uzsāka publisko kalpošanu, nostājoties viņu priekšā sinagogā, viņi bija šokēti, ka Viņš uzdodas par ko citu nekā Jēzu, Jāzepa dēlu, kāds viņš vienmēr bijis viņu uztverē. Taču viņi visi bija dzirdējuši stāstu par Jāņa dīvaino ieņemšanu, ticību, ka viņš ir pravietis Elija, kam jānāk pirms Mesijas, kuram bija jābūt Jēzum, par Eņģeļa vizīti un tā joprojām. Vai tiem vajadzēja būt tik *pārāk* pārsteigtiem, ka vienu dien Viņš nosauks Sevi par Mesiju? Taču viņu pārsteigums tikai norāda uz to, cik pilnīgi vienkāršs un cilvēcīgs Viņš tiem likās. Pat Viņa brālēnam Jānim dažkārt uzmācās šaubas par to, vai Jēzus patiesi ir Mesija. Šķiet, ka Viņš nemaz neatšķīrās no citiem. Šeit atkal mums apbrīnā zemu jāpaklanās Viņa priekšā. Būt perfektam, nekad negrēkot, nekad nerīkoties netaisni un tomēr citu priekšā izskatīties tik pilnīgi parastam...šeit patiesi vārds tapa miesa vienreizējā skaistumā. Kad vien mēs rīkojamies pēc taisnības, vai atsakāmies rīkoties tā, kā pasaulē pieņemts, mēs kaut kādā veidā atstumjam cilvēkus no sevis. Mēs izskatāmies pārāk taisni, kā pārmetums citiem. Bet tā tas nebija Jēzus gadījumā. Acīmredzot Viņa svētuma jēdziens atšķīrās no apkārtējo cilvēku priekšstatiem par to. Viņš neizrādījās esam tik pedantiski paklausīgs bauslībai kā tā laika ‘svētie’. Viņš tika uztverts kā parasts cilvēks, kas ne ar ko neizceļas. Un ar visu to Viņš bija neatvairāms piemērs un izaicinājums tiem, kas nāca pie patiesas atziņas par Viņu: Tu vari būt parasts cilvēks, kas ārēji ne ar ko neatšķiras no citiem, bet šis vienkāršības ietvarā var slēpties ārkārtējs svētums. Kungs Jēzus runāja uz cilvēkiem vienkāršās līdzībās, kuras tiem bija labi saprotamas; Viņš neskaidroja specifiskus Vecās Derības tekstus, kā to darīja rabīni – jo, pēc tā laika datiem, 95% Palestīnas iedzīvotāju bija lasīt un rakstīt nepratēji. Taču tie, kas bija izglītoti, spēja saskatīt, ka šīs līdzības bija prasmīgi piesātinātas ar atsaucēm uz Veco Derību. Šajā ziņā Kungs bija vienkārši nepārspējams – Viņš varēja uzrunāt dažāda izglītības līmeņa cilvēkus vienā un tai pašā laikā. Viņš patiesi bija visas lietas visiem cilvēkiem.

Psalms 40:9 pravieta, kā Kungs sludinās Dieva taisnību; taču Viņš nekad neļāva par Sevi skaļi sludināt uz ielas un Viņam tuvākie ļaudis Viņu uzskatīja par parastu cilvēku. Taču Viņš sludināja taisnīgumu „lielā draudzē”, tiem kas Viņu atzina. Lai gan Viņš netika plaši atzīts par to, kas Viņš bija, viņš pārvarēja kārdinājumu paturēt Dieva taisnīgumu Savā sirdī, Viņš neaizdarīja Sava lūpas (Ps.40:10). Viņš

nepaturēja Savu garīgumu Savā sirdī, lai gan tā iemesla pēc, ka vairums cilvēku nesaprata, kas Viņš patiesībā bija, tam bija jābūt lielam kārdinājumam. Tā vietā Viņš apzināti sludināja Dieva taisnību, droši vien pretēji Savām dabiskajām tieksmēm [kā netieši uz to norāda Ps.40:10].

Manā uztverē līdzības visspilgtāk izpaužas Kunga intelektuālā ģenialitātē. Tās nozīmēja kaut ko vienu tās klausītājiem; taču pat tie, kuriem nav nekāda priekšstata par apkārtējo vidi, kurā Kungs tās runāja, var tik daudz no tām mācīties. Jo vairāk mēs cenšamies tās interpretēt, jo vairāki nozīmju līmeņi un Vecās Derības atsaucis mums atklājas; un jo skaudri nozīmīgākas tās kļūst personīgi mums. Vecās Derības raksti nepārprotami bija Jēzus asinīs, atsaucis uz tiem vienkārši izplūst visdažādākajos veidos, visdažādākajos līmeņos. Viņš bija vārds, kas tapa miesa. Es to neuztveru tā, ka Kungs vienkārši atdarīja muti un līdzības pašas plūda kādā dievišķā iedvesmā. Tās nepārprotami pamatojās Viņa dzīves pieredzē starp Galilejas zemniekiem; Viņa ģenialitātē pamatojās Viņa dziļajās pārdomās par ikdienas dzīvi, kuru Viņš spēja pacelt līdz brīnišķīgai un spilgtai garīgajai dzīvei. Man šķiet, ka Viņš gadiem ilgi ir attīstījis šos stāstus, kā, protams, arī domas, kas ir to pamatā. Tie ir mākslas darbi pēc formas, nerunājot jau par to, ka tie atklāj Kunga garīgo pasauli. Pāvils runāja teoloģijas terminos, lietojot jēdzienisko valodu. Taču līdzības runā par tām pašām problēmām, piemēram par žēlastību un piedošanu, vienkāršā un tēlu valodā. Spilgtā mākslas formā, jo līdzības patiesi ir mākslas darbi, tie atklāj mums Jēzus bagātīgās radošās enerģijas sasniegumus. Mums visiem ir dots radošais potenciāls; taču mūs attur no gleznošanas, no poēmas sacerēšanas, no grāmatas uzrakstīšanas, no projekta pabeigšanas...mūsu ikdienišķās rūpes. Kaķis ir izvēmies uz tepiķa, bērni raud, mūs uztrauc naudas lietas šomēnes, jo notekcaurule ir bojāta...bet Kungs Jēzus nebija pasargāts no visām šīm lietām, un vēl jo nopietnākām. Taču Viņš neļāva šai 'ikdienībai' stāties ceļā Viņa radošajām spējām; patiesībā šī ikdienība kalpoja kā degvielas uzpilde Viņa domāšanas procesam, kas mijiedarbībā ar pastāvīgajām meditācijām par Dieva vārdu rezultātā izpaudās līdzībās. Es sveicu Viņu par to un zemu paklanos Viņa priekšā. Kāda laime būs satikt Viņu, redzēt / uztvert Viņu tādu, kāds Viņš ir...un gluži vienkārši pieredzēt tā fakta patiesību, ka 'Mēs būsim līdzīgi Viņam', uzsverot vārdu „Viņam” – mēs būsim līdzīgi *Viņam*. Šīs jūtas arī Dāvids pauž Ps.17:15: „Es Tavu vaigu skatīšu taisnībā un uzmodies pēc sirds patikas raudzišos Tavā attēlā”.

2-10 Jēzus dabiskums

Jēzus dabiskums attiecībās ar cilvēkiem atspoguļo Viņa cieņu pret Dieva dāvāto izvēles iespēju cilvēkiem. Viņš Pats bija ārkārtīgi brīvs, pateicoties tīrai sirdsapziņai Tēva priekšā. Viņš bija sarkanā govš, „uz kuras jūgs vēl nav bijis likts” (4.Moz.19:2). „Svabadībai” mēs bijām atsavināti no grēka caur Kristu (Gal.5:1). Bet Viņš mūs atsavināja kā personību. Viņa brīvība, Viņa brīvība no grēka un brīvība, kas raksturoja Viņu kā personību, ir tā, kas atbrīvo arī mūs. Un šīs brīvības pieredze, brīvības no grēka, kas nāk caur piedošanu (Jņ.8:32), dod mums brīvību kalpot cits citam mīlestībā (Gal.5:13).

Viņš nesniedza saviem mācekļiem detalizētus skaidrojumus, kā to dara daudzi reliģiski līderi. Taču tas noteikti ir saistīts ar sajūtu, kas rodas pārlasot evaņģēlijus, ka Jēzus bija ciešā saskaņā ar dabu. Viņa piemēri un līdzības tik bieži balstās uz pamatotām pārdomām par dabas radīšanu. Viņš runā par putnu un citu dzīvnieku bezrūpību; un tajā pat laikā Viņu nekad neatstāja doma par krustu. Viņa acīmredzamā atslābinātība attiekmē ar cilvēkiem, visu laiku apzinoties priekšā stāvošās ciešanas, liecina par Viņa mīlestību pret tiem. Tas viss dara un darīja Jēzu tik neatvairāmu. No vienas puses, gandrīz vai neiespējams līmenis – būt tik pilnīgam kā Tēvs. Un no otras puses, gandrīz vai neticama kritušo vīru un sievu pieņemšana. Viņš nekritizēja tos, kas nāca pie Viņa. Viņš pats bija tas etalons, kas lika tiem izjust sirdsapziņas pārmetumus, bet tomēr neaizbiedējot tos no Viņa. Šis augstākās pilnības sajaukums ar visu cilvēku pieņemšanu, lai kur tie arī atrastos, ir tas, kas mums liekas tik netverams. Tas, ka nevienam no mums neizdodas to sasniegt, daudzus atgrūž no mūsu sludināšanas. Viņa pievilksanas spēks parādās tajā, kā Viņš polarizēja cilvēkus – Viņš centās nostādīt ļaudis par vai pret Sevi personīgi – nevis par vai pret kādu dogmu, rituālu vai bausli. Viņa pievilksanas spēks saistās ar Viņa mācībai piemītošo steidzamības sajūtu. Kungs atkārtoti runāja par Savas atgriešanās neatliekamo tuvošanos – ar to Viņš centās iedvest mūsos šo Viņa atgriešanās steidzamību, lai mēs dzīvotu Viņa Valstības gaidās jau šodien, neatliekot to uz rītdienu.

Kungs neatgādināja rabīnus – Viņš neņēmas skaidrot Vecās Derības pantus vienu pēc otra, Viņam nepatika strīdi par bauslību. Savu vēsti Viņš atklāja līdzību piemēru skaidrojumos, neklāstot Vecās Derības pantus, kā to mēdza darīt rabīni. Rabīns Jēkabs, pirmā gadsimta rabīns, apgalvoja: „Tas, kas iet pa ceļu, skaitot bauslības pantus, un pārtrauc

skaitīšanu, izsaucoties: Cik brīnumains šis koks! Cik brīnumaina šī plava! Skaitīsies, ka viņš ir nepareizi izmantojis savu dzīvi” (The Mishna, *Pirqe Abot* 3.7b). Pretēji tam, Kungs apstājās un lūkojās uz puķēm plavā un dabu ņēma par savas mācības pamatu. Rabīni rakstīja un studēja neskaitāmas Bībeles pantu interpretācijas (*midrashim*). Kunga pieeja bija daudz viengabalaināka un dabiskāka. Vārds ‘Midrash’ nāk no ‘darash’, kas nozīmē meklēt un, iespējams, ka tieši tas bija Kunga prātā, kad Viņš teica: „Jūs pētījat rakstus, jo jums šķiet, ka tajos jums ir mūžīga dzīvība...Bet jūs negribat nākt pie Manis, lai iegūtu dzīvību” (Jņ.5:39,40). Kungs nebija pret nopietnām Bībeles studijām. Taču Kungs brīdināja pret nostāju, ka mūžīgā dzīve nāk no rakstu interpretācijas, no sausu analītisku komentāru rakstīšanas ar maldīgu domu, ka tas kaut kādā veidā dos dzīvi. Mūžīgā dzīve nāk no Jēzus dzīves zināšanas, jo Viņa dzīves daba un kvalitāte ir dzīve, kuru mēs dzīvosim mūžīgi ar Viņa žēlastību.

Jēzus mira, jo Viņš labprātīgi atdeva Savu garu. Viņš atdeva Savu dzīvību, tā netika Viņam atņemta. Tas, ka Kungs mira ne tāpēc, ka notikumī tā bija iegrozījušies, iespējams, atspoguļojas arī Pāvila vārdos Rom.6:10: „jo mirdams Viņš reiz par visām reizēm nomiris grēkam, bet, dzīvs būdams, Viņš dzīvo Dievam”. Viņš mira, Viņš gāja nāvē no brīvas gribas, taču tik pat patiesi Viņš dzīvoja dzīvi. Viņš neļāvēs notikumu gaitai. Cilvēciskām iekārēm un egoistiskām vēlmēm nebija varas pār Viņa dzīvi. Tajā ziņā Viņš bija vienīgais absolūti brīvais cilvēks, kas jebkad ir dzīvojis. Kad Viņš „galvu nokāris” atdeva garu Dievam (Jņ.19:30), tas pats izteiciens oriģinālā lietots arī Mt.8:20: „Cilvēka Dēlam nav kur Savu galvu nolikt”. Tas bija tā, it kā Viņš tikai noliktu Savu galvu, atdodot Savu dzīvību, ar apziņu, ka var atpūsties pēc labi padarīta darba. Viņš dzīvoja vienreizēji brīvu dzīvi un no brīvas gribas atdeva Savu dzīvību; tā netika Viņam atņemta.

No vienas puses, Kunga domāšana pilnībā saskanēja ar Viņa apkārtējās vides cilvēku domāšanu. Taču no otras puses, Viņš tik stipri atšķīrās no tiem, ka tas droši vien noveda pie vilšanās un vientulības kārdinājumiem. Mācekļi raidīja prom no Viņa bērņus; bet Jēzus gribēja, lai tie nāktu pie Viņa. Viņš teica uz mācekļiem ka Viņam ir ēdiens, ko ēst, ko tie nepazīst, atsaucoties uz stimulāciju, ko Viņš saņēma no sarunas ar samarieti; bet tie domāja, ka kāds Viņam atnesis ko ēst. Viņi domāja, ka Marija izšķiedusi dārgu eļļu; Viņš to uztvēra kā augstākā mērā Viņam pienākošos mīlestības un sapratnes dāvanu. Tas bija tā, it kā Viņš runātu citā valodā, Viņa līmenis tik ļoti atšķīrās no apkārtējo

cilvēku līmeņa, nesaskanēja ar tiem, kas bija ap Viņu. Taču no otras puses, tieši Viņa cilvēcība un realitāte pievilka cilvēkus. Spriedze starp šiem diviem Jēzus dabas aspektiem dod patiesu ieskatu Viņa personībā un ikdienišķajā garīgas saskarsmes pieredzē ar mums.

Un padomājiet arī, kā Viņu apvainoja, nosaucot par rīmu un dzērāju. Un Viņam nebija grūti pagatavot vīnu Kānā. Vai Viņš būtu izdzēris vīna kausu ar puīšiem, kad kādam, teiksim, bija dzimšanas diena? Un tādēļ vai 21.gadsimta Jēzus būtu dzēris alu ar darba biedriem? Mani priekšstati par Jēzu liek man šaubīties par to. Bet jūsuprāt, iespējams, ka Viņš to darītu. Es nedzeru vīnu, izņemot tikai mūsu piemiņas sapulcēs, es neesmu to dzēris jau daudzus gadus. Es zinu, ka daudzās kultūrās tas šķiet uzceļam barjeru starp mani un tiem, ar kuriem es cenšos nodibināt kontaktus. Taču kad Jēzus pārvērtā ūdeni vīnā, Viņš sagādāja ap 180 galonus [400 litrus] vīna. Un tas laikā, kad daži jau to bija pārpārēm baudījuši – jo galda uzraugs bilda, ka labāko vīnu [proti, ar augstāku spirta procentu!] ceļ priekšā, kad viesi to vairs nav spējīgi atšķirt, jo ir „ieskurbuši” (Jņ.2:10 – gr. *methuo*, ‘piedzerties’). Es to nebūtu darījis. Vismaz ne tik lielā daudzumā – jo skaidrs, ka viņi visu to vīnu arī izdzēra. Bet Viņš to darīja, tik ērti Viņš jutās Savā cilvēcībā. Un tas, iespējams, arī bija par iemeslu, ka visu veidu ļaudis tik labi jutās Viņa sabiedrībā, prostitūtas un vecas mammiņas, bērni un mafijas bosī, svētie un nesvētie. Mēs it bieži pat kaunamies būt par cilvēkiem, dažiem mūsu ‘grēcīgās dabas sapratne’ liek uzskatīt pat pašu dzīvošanu gandrīz vai par grēku. Lai ko mēs arī neteiktu par cilvēka dabu, mēs izsakāmies par mūsu Kungu. Atcerēsimies to! Bet Jēzus bija mierā ar to, kas Viņš bija.

Un Viņš arī citus iedrošināja būt tādiem, kādi tie bija. Viņš bija pret liekulību, pret izlikšanos. Tiem, kas Viņam sekoja, nebija jātēlo kaut kas citu acu priekšā, it kā visa pasaule būtu skatuve un būtu jācenšas darīt to, ko skatītāji vēlas redzēt, par katru cenu iepriecinot tos. Viņš turpināja šo tēmu, brīdinot pret vēlmi „spīdēt [gr. *theathenai*] ļaužu priekšā”. Nepūlaties darīt tos par teātra auditoriju jūsu priekšā – esat dabīgi, dzīvojiet Dieva, ne cilvēku acu priekšā. Tā bija svarīga tēma Kunga mācībā. Arī Pāvils māca mūs būt tādiem, kādi mēs esam (1.Kor.7:24). Jēzus mācīja vispirmām kārtām sargāties „no farizeju rauga, tas ir, no viņu liekulības” (Lk.12:1). Tas bija noteicošais punkts Kristus manifestā. Mums ir sev jāuzdod jautājums, vai tāds pats tas ir arī mūsu darbā. Var izrādīties, ka eklēsijas klausītāji ir kā teātra publika, kas aplaudē par runātāju sniegto izklaidi. Taču pretēji tam ir

jāapzinās – Dievs ir mūsu klausītājs, mēs dzīvojam dzīvi Viņa acu priekšā.

Jēzus ‘dabiskums’ iedarbojas jo spēcīgāk, kad mēs aptveram, ka, saskaņā ar Bībeli, Jēzus ir mūsu pārstāvis; Savas reālās, patiesās cilvēcības dēļ Viņa iedarbība uz mūsu dzīvi ir tik efektīva. Ņemsim par piemēru Viņa kristības, kā Viņš tās uztvēra. Nepārprotami, Viņš to darīja tādēļ, lai parādītu Savu solidaritāti ar mums, kas tiks kristīti vēlāk. Viņš pienāca pie upes līdz ar lielajiem grēciniekiem, neievērojamiem cilvēkiem, vecmāmiņām, dīvainiem, sapņainiem jauniešiem, lauku ļaudīm, kas iegrimuši savas no rokas mutē dzīvošanas rutīnā, kas visi stāvēja tur puskailli...gaidot savu rindu kristīties. Kad vēlāk Viņam jautāja, kādā pilnvarā Viņš rīkojas, Jēzus atjautāja, vai Viņa izprašņātāji uzskata, ka Jāņa kristība bija no debesīm vai no cilvēkiem (Mk.11:30). Tas nebija jautāts, lai novērstu jautātāju uzmanību; tas bija būtisks jautājums. Viņa pilnvaras (daļēji) Viņam deva Jāņa kristība. Tik stipri Viņu iespaidoja Jāņa kristība. Viņam tas daudz nozīmēja, ka Viņš tādā veidā identificējās ar mums. Un tieši šī identifikācija ar cilvēci kā „Cilvēka Dēlam” deva Viņam šīs pilnvaras. Varētu pat argumentēt ar vārdiem no Rom.8:3 („grēcīgās miesas veidā”), ka Kungs Jēzus likās esam normāla grēcīga būtne, kaut gan Viņš nebija grēcīgs. Tas izskaidrotu arī, kāpēc Viņa apkārtnes ļaudis bija tik ļoti izbrīnīti, kad Viņš netieši pasludināja Sevi par Mesiju. Galvenais šajā vārdkopā ir vārds „grēcīgs”(1). Viņš šķita grēcīgs esam, kaut gan Viņš nebija grēcīgs. Skaidrs, ka mums var būt parocīgi pārprast to, lai attaisnotu mūsu saskari ar grēcīgām lietām, lai izskatītos tāpat kā mūsu apkārtējās pasaules ļaudis, lai varētu tos pievērst. Bet šā vai tā, tieši tā iemesla dēļ, ka Kungs Jēzus izskatījās tāds pats kā visi citi, tik tuvs grēcīgajai cilvēcei, Viņš bija un ir mūsu Pestītājs un piemērs, kuram mums jāseko.

Bērnišķība

Kungam piemita bērnišķība. Ne tāpēc, ka Viņš būtu naivs – Viņš nebūt nebija naivs. Bet Viņā bija nevainība attiecībā uz grēku, it kā Viņš būtu jauks bērns, kas nejausi iekļuvis grēcīgu cilvēku austajā tīklā. Patiesi tiek atzīmēts, ka Pāvils, sakot par Jēzu, ka tas „grēka nepazina” (2.Kor.5:21), lietojis tos pašus vārdus, kas rabīnu rakstos un citos tā laika rakstos apraksta bērnus, kas ir pārāk jauni lai ‘pazītu grēku’ (2).

Viņa bērnišķīgā nevainība ir skaistā saskaņā ar jau agrāk pieminēto dabiskumu.

Piezīmes

- (1) F.F. Bruce, *Paul and Jesus* (London: S.P.C.K., 1977), p.78. Es jau agrāk esmu atzīmējis, ka Rom.8:3 ir īpaša atsaucē uz Kunga nāvi, kurā pret Viņu izturējās kā pret grēcinieku, piekārtu kokā līdzīgi tiem, kas bija grēka pārņemti, kaut gan Viņš bija nevainīgs.
- (2) R.Bultmann, *The Second Letter to the Corinthians* (Minneapolis: Augsburg, 1985), pp.159,160.

2-11 Spēja uztvert citu vajadzības

Jūs būsiet ievērojuši, cik bieži evaņģēliju pierakstos lasām vārdus Jēzus „atbildēja un sacīja”/ „iesāka runāt un sacīja...”. Taču nereti nav skaidrs, vai kāds vispār bija uzdevis kādu jautājumu (Mt.11:25; 22:1; Mk.10:24, 51; 11:14,22,33; 12:35; 13:2; 14:48; Lk.5:22; 7:40; 8:50; 13:2; 14:3,5; 17:17; 22:51; Jņ.1:50; 5:19; 6:70; 10:32; 12:23,30; 16:31). Ja jūs izskatīsiet šos augstāk minētos pantus, jūs redzēsiet, ka Jēzus ‘atbildēja’ / atsaucās uz cilvēku neizteiktajām bažām un jautājumiem, viņu neizpaustajām rūpēm, kritiskajām piezīmēm, sajūtām un plāniem. Šī īsā vārdkopa atklāj Jēzus iejūtību. Viņš uztvēra cilvēku neizpaustās vajadzības un atsaucās uz tām. Viņš negaidīja, lai pie Viņa grieztos ar lūgumu. Visus dzīvē sastaptos Jēzus uztvēra kā jautājumu, kā tiešu personīgu izaicinājumu, kas prasa atbildi. Un skaidrs, ka arī mums ir jācenšas būt tādiem kā Viņš. Viņam bija īpaša pieeja katram cilvēkam. Jēzus atbalstīja Caķeja nodomu atdot tikai pusi no savas mantas nabagiem – tajā pat laikā Viņš pieprasīja, lai bagātais jaunais cilvēks pārdotu visu savu mantu un atdotu to nabagiem. Un, šķiet, Viņš nebija pieprasījis, lai tie Viņa sekotāji, kuriem bija mājas, pārdotu tās.

Kaut gan Jēzus bija bez grēka, Viņā atklājas pārsteidzoša sapratne cilvēka grēka, kārdināšanas un tiem sekojošas morālas nepieciešamības procesā. To Viņš apguva ne tikai iedziļinoties Vecās Derības mācībā, bet arī iejūtīgi cenšoties izprast grēcinieka iekšējās sajūtas šo procesu gaitā. Tādēļ arī nevienam grēciniekam, mūs pašus ieskaitot, nav jādomā, ka šis perfektais Cilvēks nav spējīgs just līdzīgu mūsu vajībām. Apdomājiet Viņa vārdus par kādu, kas uzskata sievu, to iekārodams; un

kā Viņš baisi izteicās par acs, kas tevi apgrēcina, izraušanu un rokas, kas tevi apgrēcina, nociršanu (Mt.5:29) – tieši tādi sodi tolaik tika pielietoti Palestīnā par seksuāliem pārkāpumiem. Viņš būs noteikti ievērojis vīrus, kuru uz sievieti vērstās acis runāja bez vārdiem. Lai gan Viņš pats bija bez grēka, Viņš bija iedomājies Sevi Viņu vietā, grēkojam, Viņam bija it labi zināmas miestā dzīvojošo mīlas dēkas, darba biedru tenkas...taču Viņš domāja un apsvēra šo cilvēku morāles trūkumu, Viņš domāja par tiem, meklējot atbildi uz to problēmām, nevis līdzīgi dažam labam pateicoties Dievam par to, ka Viņš nav tādiem līdzīgs. Paanalizējiet Kunga līdzību personāžus. Tie ietver visu pirmā gadsimta Palestīnas dzīves pilnību – darba rūkus un vecākos dēlus, oficiālas personas, tēvus un mātes. Tie bija tipiskas cilvēku uzvedības momentuzņēmumi un kā tādi tie attēlo Jēzus uzstādīto diagnozi par cilvēces stāvokli; to, cik nopietni Viņš bija pārdomājis ļaunu un sabiedrības stāvokli un uztvēris kā neviens cits to, cik traģiska ir mūsu pestīšanas nepieciešamība.

Reiz man bija saruna ar kādu cienījama vecuma krievu vīru, 2.pasaules kara dalībnieku, bijušo zaldātu. Ēnoties Berlīnes drupās 1945.gadā, viņš diezgan labi iepazīna kādu britu zaldātu. Tas bija atstājis uz viņu lielu iespaidu kā labsirdīgs augstas morāles cilvēks. Un kādu dienu viņam gadījies novērot šo savu britu draugu sēžam uz kāda nodedzināta vācu ciemata ietves apmales. Viņš izņēma no mugursomas prāvu šokolādes tāfeli un sāka ēst. Kāds jauns izkāmējis vācu puika bija pienācis viņam tuvu klāt un kā hipnotizēts nolūkojās uz šokolādi. Britu zaldāts neiedeva tam ne gabaliņu, visu apēda pats. Vēlāk, kā mans krievu sarunu biedrs paskaidroja, viņš bija uzprasījis, kāpēc viņš nebija ne kripatiņas iedevis tam zēnam. Šo jautājumu viņš britu zaldātam uzdevis, pēc tam kad viņš redzēja viņu izrādām nepieredzētu laipnību kā draugiem, tā arī ienaidniekiem dažas nedēļas vēlāk. „Bet viņš taču man to neprasīja”, zaldāts acīm redzami godīgi atbildēja. Un tādi mēs visi varam izrādīties, kaut gan, lai to ieraudzītu, mums būtu jāparaugās uz sevi no malas. Devīgi, iespējams, ja mums ko prasa, taču bez aktīvas intereses par citu vajadzībām, nedomājot un neatsaucoties uz tām, ja nesaskaramies ar tām aci pret aci. Šo stāstu es uztvēru kā brīdinājumu man. Jēzus ne tikai ‘atbildēja’ uz citu vajadzībām, Viņš Pats bija kluss, neatlaidīgs jautājums, uz kuru bija jāatsaucas. Viņš atnāca un atrada mācekļus guļam, un tie nezināja, ko Viņam *atbildēt* (Mk.14:40). Viņa skatiens, tas, ka Viņš, neskatoties uz ārkārtīgu nogurumu un miega trūkumu turpināja lūgt Dievu...tas bija kaut kas, kas prasīja un prasa atbildi – *pat ja mēs to nespējam dot*. Viņš atsaucas / ‘atbild’ mums, un

mums ir jāatsaucas / jāatbild Viņam. Tieši šī Viņa caururbjošā iejūtība līdz ar Viņa dievbijības augstumu liek mums veidot reālas attiecības ar šo neredzamo Cilvēku. Kuru neredzēdami, Pēteris raksta, mēs mīlam un uz kuru ticam (1.Pēt.1:8). Pēteris gandrīz netieši norāda uz to, ka, tieši neredzams būdams, Viņš liek mums Viņu mīlēt, atklājot Sevi mums rakstos, tiecoties pēc mums. Mēs ticam Viņam, jo Viņš šobrīd ir mums neredzams; jo ticība ir pārliecība par neredzamām lietām (Ebr.11:1-3).

Jēzus iejūtība

Kunga iejūtība atspoguļojas tajā, ka Viņš nereti sajuta un jau iepriekš paredzēja cilvēku uzvedību un iebildumus / atsauksmi uz Viņa mācību un darbību. Palasiet evaņģēlijus un jūs atradīsiet tam piemērus. Lūk viens klasisks piemērs: „Bet Jānis tam pretojās...Bet Jēzus tam atbildēja un sacīja...” (Mt.3:14). Jēzus ‘atbildēja’ Jāņa iebildumam, vēl pirms Jānis paspēja to pienācīgi izklāstīt. Viņa iejūtība tālāk atklājas Viņa atbildē uz jūdu uzdoto jautājumu: „Tātad Tu esi Dieva Dēls?” Viņš atbild: „Jūs sakāt, ka Es tas esmu” (Lk.22:70). Kungs uztvēra, ka vīri uzdod šo jautājumu, tāpēc ka zemapziņā viņi jūt patiesību un savā sirdsapziņā viņi jau ir atbildējuši uz to. Iespējams, šī iemesla dēļ Viņš turpmāk vairs neatbildēja uz viņu jautājumiem (Lk.23:9). Viņš saprata, ka to uzdotie jautājumi faktiski atklāja atbildes, kas bija ierakstītas to sirdsapziņā. Ir patiesi satriecoši, ka cilvēks ar tādu psiholoģisku izpratnes spēju ir dzīvojis starp un miris tādu primitīvu salašņu labad.

Tas veids, kā Kungs Jēzus ‘zināja’ lietas, pateicoties Savai ārkārtīgajai jūtībai, nevis kādas pēkšņas Svētā Gara dotas apgaismības dēļ, nav raksturīgs vienīgi Viņam. Elīsa zināja, ko darījis viņa kalps Gehazis, kad tas devās pakaļ Naamanam, lai prasītu kādu atalgojumu – Elīsa teica: „Vai garā es tev negāju līdz, kad tas vīrs griezās atpakaļ no saviem ratiem tev pretī?” (2.Ķēn.5:26). Elīsa garā redzēja Naamanu izkāpjam no karietes utt. un viņš varēja iedomāties, ka lūgums bija par „sudrabu...drēbēm” utt. Tas, ka šī Kunga ‘zināšana’ nenāca automātiski atspoguļojas vārdos „Un redzēdams viņu ticību...Jēzus, to dzirdējis...” (Mk.2:5,17). Viņš ‘redzēja’ un zināja lietas, pateicoties Savas uztveres jūtīgumam.

Visnotaļ apburošais veids kādā Kungs izturējās pret citu sapratnes trūkumu un ambīcijām parādās Viņa reakcijā pret Jēkaba un Jāņa vēlmi sēdēt pie Kunga labās un kreisās rokas Valstībā. Tā vietā lai ieteiktu tiem būt pazemīgākiem, Kungs it kā atbalstīja tos – kādu brīdi. Un tad Viņš sacīja, ka šis gods „tiks piešķirts tiem, kuriem tas ir sataisīts” (Mk.10:40). Un kas tie tādi ir? *Visiem* Kristū pestītiem Valstība „ir sataisīta no pasaules iesākuma” (Mt.25:34). Tas ir teikts krusta kontekstā (Mk.10:33,45), un tas arī sataisīs vietas Valstībā (Jņ.14:1,2). Tādējādi, jērs tika nokauts no pasaules iesākuma un arī Valstība bija sataisīta no pasaules iesākuma (Mt.25:34). Faktiski, visi tie, kas pestīti Kristū sēdēs pie Viņa uz Viņa goda krēsla – nevis pa labi un pa kreisi no Viņa (Atkl.3:21). Un Kunga sekojošā līdība par vietām sataisītām Valstībā un ļaudīm pa labo *un* pa kreiso roku no Viņa tiesas dienā, ar atraidītajiem pa kreiso roku, iespējams, bija maigs aizrādījums Jēkabam un Jānim. Bet es gribu uzsvērt to, cik neuzkrītoši Viņš laboja viņu kļūdu. Patiesībā jau divas reizes pirms tam Marka 10 Kungs rīkojās tādā pat veidā. Pašpārliecinātais jaunais cilvēks apgalvoja, ka ir turējis visus baušļus kopš jaunības [un viņš nebija gados vecs arī tobrīd...]. Taču „Jēzus, viņu uzlūkodams, iemīlēja viņu” (Mk.10:20). Un tad pēc kāda brīža pierakstā Pēteris sāk runāt uz Kungu: „Redzi, mēs visu esam atstājuši un Tev staigājuši pakaļ” – un Kungs Savā laipnībā neiebilst, kaut gan Pētera zvejnieka business un ģimene šķiet turpat vien bija, kur viņam atgriezties, bet Viņš apsola atalgojumu visiem, kas patiesi visu ir atstājuši (Mk.10:28-30). Un tā, trīs reizes vienā nodaļā mēs lasām par Kunga lēnprātīgo iecietību attiecībās ar aprobežotiem ļaudīm, kas domāja, ka viņi ir tik saprotoši un taisnprātīgi. Salīdzinājumā ar Viņu tie bija niecība. Bet Viņa attieksme pret tiem patiesi ir visādā ziņā apburoša.

Es domāju, ka Kunga ārkārtīgā jūtība atklājas daudzos gadījumos, kad Viņš parāda ārkārtīgi jūtīgu uztveri, kā arī paredzēšanas spējas par to, kas jau noticis vai vēl notiks. Viņš zināja, ka Nātānaēls sēž zem vīģes koka, pirms viņi bija satikušies (Jņ.1:48); Viņš zināja, ka sīriešu-feniķiešu sievas meita bija izvesēļojusies (Mk.7:29); Viņš zināja cilvēku domas, utt. Tas viss varētu būt bijis, tāpēc ka Tēvs noraidīja šīs zināšanas Viņam ar Svētā Gara palīdzību. Varbūt. Un es vairākus gadus dzīvoju pārliecībā, ka tā tas arī bija. Bet tad es ievēroju sevī un citos, ka brīžiem arī mūsos uzplauksnī neizskaidrojami iepriekš paredzējumi; kaut kādā veidā mēs apzināmies, ka kaut kas ir noticis. Es atceros brīdi, kad man blakus sēdošā māsa pēkšņi izmainījās sejā un satraukumā teica: „Džona Parkera māte ir tikko nomirusi”. Un tas tā arī bija. Es

domāju, ka mums visiem kaut kas tāds būs gadījies. Mums ir tā pati daba, kas bija Kungam. Un tā savās domās es atkal un atkal atgriežos pie šī jautājuma, vai Viņa ārkārtīgās paredzēšanas spējas bija Svētā Gara raidītās zināšanas, jebšu tās nāca no Viņa neparastās spējas iejusties cilvēkos un to situācijās. Šis Kungs ir mūsu Kungs, tāds pats šodien, kāds Viņš bija tolaik pagātnē. Jebkurā gadījumā, tik jūtīgai personai droši vien dzīvot tik cietsirdīgā, nejūtīgā un trulā pasaulē bija gandrīz nepanesami. Taču Viņš tāds bija mūsu dēļ, dēļ nejūtīgo, nezinošo, savtīgo un vienaldzīgo tik neskaitāmi daudzos mūsu dzīves brīžos.

2-12 Jēzus – radikālis

Katrā no mums sēž radikālis, pat ja gadi to ir mīkstinājuši. Radikālisms izpaužas tajā, ka mēs pilnībā nododamies Tēva lietai. No vienas puses, Jēzus runāja uz cilvēkiem tā, lai tie spētu Viņu uztvert, nevis tā, kā Viņš būtu varējis runāt. Taču no otras puses, Viņš deva brīvu vaļu Savam radikālismam. Sabatā darītie brīnumi šķita apzināti veikti, lai izprovocētu jūdus. Kad Jēzus sabbatā reiz gāja ar mācekļiem caur labību un izsalkušie mācekļi sāka vārpa plūkt un ēst, Viņš ļoti labi zināja, ka tas izsauks pretestību. Un Viņš teica to, kas jūdiem bija nosodījuma objekts: „Sabats ir celts cilvēka dēļ un ne cilvēks sabata dēļ”. Kur cilvēkam rodas nepieciešamība, likums var piekāpties. Jūdiem tas likās šokējoši. Jēzus Savas Valstības būtību aprakstīja, salīdzinot to ar sinepju graudiņu, kas pamatā ir nezāle. Tā bija līdzīga sievietei, kas liek raugu [abi ir neķītrības simboli] miltos. Ar to Kungs noteikti vēlējās parādīt, ka Viņa vēsts nav tik debešķīga, ka to nevarētu saistīt ar zemes dzīvi. Tā bija reāla un saistīta ar parasto netīro dzīves gaitu. Kungs nosauca sievieti, kas atdeva visu, kas viņai bija, par ideālu ticīgo. Viņš mācīja, ka ir labāk izraut sev aci vai nocirst sev roku un atteikties no seksa, ja tā būs Valstībā ieiešanas cena (Mk.9:45-47). Līdzība par cilvēku, kurš uzcēla sev lielākas noliktavas, mācīja, ka jādzīvo ir šodienai. Viņš sagaidīja, ka Viņa sekotāji momentā atsauksies, samaksās cenu uzreiz, negaidot rītdienu, nevilcinoties ne mirkli. Viņa mācība uzsvēr atsaukšanās steidzamību, nelokāmu uzticību un dāsnu devību. Tā ir radikāla prasība maniakālā materiālismā iegrimušajiem 21.gadsimta cilvēkiem.

Viņa vienkāršais apgalvojums, ka Dievs var visus grēkus cilvēkiem piedot, bija radikāls (Mk.3:28) – jo rabīniem bija garš nepiedodamu grēku saraksts, tādu kā slepkavība, atkāpšanās no ticības, bauslības

nicināšana, utt. Bet Kungs gāja vēl tālāk. Viņa daudzie nosodījuma vārdi nebija vērsti pret slepkavām un prostitutām un sabata pārkāpējiem; tā vietā tie vērsās pret tiem, kas šos ļaudis nosodīja, uzskatīdami sevi par taisniem. Viņš nosauc tos, kas sev šķita tik taisni esam, par ‘odžu dzimumu’. Nodokļu ievācējs, nevis farizejs tiek Dieva pieņemts, saskaņā ar Jēzus mācību. Un tas bija vēl viens radikāls apgalvojums, jo rabīni sludināja, ka nodokļu vācēju grēku nožēla ir praktiski neiespējama, jo viņi pat nevar droši zināt visu to cilvēku skaitu, kurus viņi ir apkrāpuši. Kunga vēsts bija nepārprotami radikāla. Viņš bija gatavs veidot svēto tautu no prostitutām un kāršu spēlmaņiem, sliktajiem zēniem un blēžiem. Turklāt, Viņš centās parādīt, ka Dievs it īpaši nosoda un ienīst tās lietas, kurām cilvēki nepievērš lielu uzmanību: liekulību, paštaisnību, citu nosodīšanu un izslēgšanu... Un vēl viens piemērs, kas ilustrē Kunga mācības radikālo atšķirību no rabīnu sludinātā, ir Viņa teiktais par Tēva rūpēm pat par zvirbuli (Mt.10:29). Jo rabīni aizliedza lūgt Dievu rūpēties par putniem, jo, pēc viņu domām, bija apkaunojoši saistīt Dieva vārdu ar kaut ko tik nenozīmīgu kā putnu (*Berith* 5.3). Un Kungs apzināti apgriezta šo domu ar kājām gaisā.

Jūdaisms centrēja grēku nožēlu un piedošanu tempļa apkārtnē, bet Jēzus piedāvāja piedošanu ikkatram ārā uz ielas. Viņa personības realitāte pati par sevi atbalstīja Viņa apgalvojumu par piedošanas sniegšanas patiesumu. Un tā bija piedošana, kuru viņi acīmredzot *sajuta*; tā nebija tukša filozofija. Un to balstīja arī dziedināšanas brīnumi, kuri uzrunāja domājošos kā dzīvas līdzības par šīs šķīstīšanās un piedošanas realitāti. Tas viss, kopā ņemot, darīja Viņu tik vienreizēji pievilcīgu. Tas deva Jēzus mācībai šo radikālo pieskaņu. Patiesi, jo reālāk, jo pārliecinošāk. Tieši tas deva iespēju cilvēkam, kas nodzīvoja tik īsu dzīvi, tādā trulā nomalē, līdz 30 gadu vecumam ne ar ko neizceļoties un tad tikai trīs ar pus gadus būdams lokāli vispārējās uzmanības centrā...iespaidot miljonu dzīves visā plašajā pasaulē nākamo 2 000 gadu gaitā tā, kā tas nav izdevies nevienam citam, un kļūt par tās impērijas Kungu, kas Viņu sita krustā.

Stādot priekšā radikālo Jēzu

Būtiskākais lielās misijas garā bija: „Eita! [Ejiet!]”, kas sekoja daudzkārtējām pavēlēm ‘iet’ un pavēstīt brīnišķo ziņu, ka Kristus ir augšāmcelies. Taču neskaitāmas ticīgo draudzes šķiet tā vietā liekam uzsvaru uz „Nāciet iekšā pie mums!” Un visvisādā veidā publika tiek vilināta ‘nākt’ un piedalīties kādā baznīcas pasākumā. Taču uzsvars nepārprotami bija uz ‘iešanu’ pie cilvēkiem. Tas, ka mēs ‘Ejiet!’ esam

pārvērtuši par ‘Nāciet!’ ir daļa no plašākas ainas, kas liecina par to, ka tā cilvēku grupa, kas sekoja Jēzum, kuras kodols sastāvēja no prostitutām, kāršu spēlmaņiem, psihiski slimajiem, nicinātajām sievietēm...ir pārvērtusies bālā tradicionālā reliģijā, garīgi uzpūstajā burbulī, kurā neviens ne ar ko neriskē, neko neupurē un ērti vien seko tēvu pēdās, kas tāpat kā mēs bija tās pašas baznīcas draudzes locekļi.

Tieši šī prāta ievirze, pēc manām domām, ir visnopietnākā mūsu sadraudzības problēma. Mums ir jāpārkārtojas. Iespējams, mums būtu jāatceras, ka Jēzus mācība pirmsākumā nebija vērsta uz neticīgajiem; tā bija adresēta Dieva tautai, eklēsiķu locekļiem. Evaņģēliji ir jālasa no šī redzes viedokļa. Tie ir radikāli uzsaukumi radikāli mainītam dzīves veidam, dzīvei un domāšanai, kas necentrējas sēdēšanā baznīcā, darot cilvēcīgi prātīgas lietas, izvēloties drošus lēmumus, audzinot bērnus drošības un ‘līksmības’ aizsargapvalkā un nereti redzot tos ieejam dzīvē vai nu pilnīgi vienaldzīgiem pret Jēzu vai arī kā pašviem baznīcas locekļiem. Runa nav par ‘reliģiju, kurai ir jēga’. Runa nav par to, ka Dievs mūs vienmēr pasargās mūsu ceļos, ja mēs regulāri skaitīsim lūgšanas un nāksim uz sapulcēm laikā, un šad un tad lasīsim Bībeli. Runa ir par aicinājumu darīt to, kam cilvēku izpratnē nav nekādas jēgas, dot un atteikties no lietām ticībā, riskēt, uzstādīt augstus mērķus, pārvarēt šķēršļus ticībā. Šis gars jūtams tajos, kas ir tikko kā kristīti. Bet tik bieži gadās, ka šis gars izplēn baznīcas apmeklējumu tradīcijās, kas noved tos līdz pašreizējā brīža stāvoklim, monotoni civilizētajai baznīcas dzīvei, kura nomināli nes kristiešu kultūras vārdu. Es neesmu pret baznīcām; būt kopā kā Kristus miesai ir ļoti svarīgs mūsu izaugsmes faktors. Taču jāsaprot, ka pārāk bieži šī struktūra beigu galā noved pie apātijas, atbrīvojot jaunpievērstos ticīgos no tās personīgās atbildības sloga, kuru viņi izjūt, kristoties Jēzus Vārdā. Kaut kādā veidā mums ir jānodrošina, lai mēs visi uzturētu personīgu saikni ar mūsu Kungu, ar evaņģēliju garu, lai mēs nekad nezaudētu personīgas satikšanās sajūtu ar Viņu. Jo tas mūs vienmēr atturēs no pārmērīgas uztraukšanās par to, ko citi par mums domā, darot to, kas ir smalki un pieņemami un pareizi cilvēku acīs...mēs drīzāk domāsim par to, kas ir pareizi Viņa acīs. Tad mūsos mājās Dāvida gars, kas viņā bija, kad viņš dejoja Dieva priekšā, būdams tāds, kāds viņš bija, un viņa sieva nicināja viņu par to, domādama par viņa paskatu cilvēku acīs (2.Sal.6:21,22). Valstības lieta ir „ar varu” jāvirza uz priekšu (Mt.11:12). Tāda bija Kunga lietotā valoda. Viņš nesludināja iekļaušanos rāmā, nesāpīgā, ērtā sabiedrībā.

2-13 Jēzus radikālās prasības

Augstajām prasībām, kuras Viņš uzstādīja Saviem sekotājiem, tikai tad varēja būt jēga, kad Viņš Pats visu acu priekšā nostājās kā reāls cilvēks, kas tomēr ir bez grēka. Tieši tādēļ Jēzus vārdi virzīja un iedvesmoja [un dara to arī tagad] cilvēkus uz pakļaušanos; jo Viņš Pats izdzīvoja šos vārdus miesā. Visas žēlastības Kungs bija un ir savā ziņā satriecoši prasīgs. Un Viņam ir visas tiesības uz to. Padomājiet par vārdiem Jņ.3:10, kur Viņš domāja, ka Nikodēmam, kā mācītājam, būtu bijis jāsaprot Vecās Derības mācība par piedzimšanu no augšienes (iespējams no Ps.51:12; Jes.44:3; Ecēh.11:19; 18:31; 36:26; 37:14; 39:29; Sal.māc.11:5). Un Kungs asi nosoda Nikodēmu par to, ka viņš to nezina. Pirmajā gadsimtā ģimenei un ģimenes mantojumam bija ārkārtīgi liela nozīme. Tas, ka Kungs pieprasa, lai Viņa sekotāji atsakās no ģimenes un seko Viņam, bija daudz radikālāk nekā mēs to tagad varam iedomāties. Tieši tāpat kā Viņa pavēle pārdot visu un sekot Viņam (Lk.18:22) ietvēra sevī neiedomājami daudz – jo Tuvajos austrumos ģimenes privātīpašums bija viss, ko cilvēks varēja vēlēties. Un prasība atdot to visu citiem, nabagiem...tas bija par daudz. Varētu šķīst, kad cilvēks iepazīstas ar Tuvo austrumu vērtību sistēmu, ka atstāt ģimeni un savu māju ciematā par labu Jēzum bija vienkārši neiespējami – šīs lietas Tuvo austrumu zemniekam nozīmēja daudz vairāk pat par dzīvību. Un tomēr Viņš to pieprasīja – un ļaudis atsaucās.

Padomājiet par to, kā Viņš runāja par cilvēku ar baļķi acī, kas centās izņemt skabargu no brāļa acs. Šo mini-līdzību ievada vārdi, ka aklais nevar aklam ceļu rādīt. Jo Viņa uztverē cilvēks pat ar nelielu redzes defektu patiesībā bija aklis. Šajā pat kontekstā Viņš runā par nepieciešamību, lai cilvēks būtu „pilnīgs...kā viņa mācītājs”. Tikai tāds, kas ir pilnīgs, šie vārdi netieši norāda, var kritizēt savus brāļus. Un kā beidzamo iemeslu, kuru Viņš min, lai cilvēks necenstos izvilk skabargu no cita acs, ir vārdi: „Jo tas nav labs koks, kas nes nelāga augļus, nedz tas ir nelāga koks, kas nes labus augļus”. To ir diezgan grūti izprast kontekstā. Bet dziļāk to pārdomājot, šķiet, ka Viņš māca, ka, ja mēs esam labi koki, mēs nenesīsim nelāga augļus, nebūs baļķu mūsu acīs – un tā kā neviens no mums tāds nav, nelāga augļi ir katram no mums, mēs neesam pilnīgi kā mūsu mācītājs, tādēļ mums nav jācenšas izvilk skabargu no brāļa acs (Lk.6:39-43). Un Viņš, protams, lūdz mūs būt pilnīgiem, tādiem kā mūsu Tēvs. Šie augstie prasību standarti mijās ar neticamu žēlsirdību. Tikai cilvēks, kas bija acīm

redzami pilnīgs, varēja tā runāt ar reālas ticamības pakāpi. Pretējā gadījumā Viņa vārdi tiktu uztverti kā kāda dīvaina murgi. Taču Viņa pilnība neizraisīja šaubas, un tas padarīja un dara Viņa prasības tik neatvairāmi piemērotas mums. Tas, kā Viņš nesa savu pilnību, dod brīnišķu ieskatu Viņa raksturā. Viņš zināja, ka Viņš ir bez vainas; un Viņš zināja, ka Viņa dzīvei, ikvienam tās brīdim, ir jātop par paraugu visai Dieva tautai. Taču kaut kādā neiedomājamā veidā Viņā nebija ne miņas no augstprātības, lepnības, grēcinieku atgrūšanas; drīzāk Viņš tos faktiski aicināja. Viņš parasti runā par Sevi trešajā personā – piem., „Dēls”; bet Jņ.17:3 Viņš lūgšanā Tēvam nosauc Sevi par „Jēzu Kristu”, it kā Viņš apzinātos, kā mēs Viņu vēlāk uztversim.

Pašā Jēzus personībā ir kaut kas izaicinošs un gandrīz vai uzbāzīgi prasīgs. Šajā ziņā nekad nebūs iespējams noliegt zināšanas par Jēzu. Viņa iespaids ir neatvairāms. Līdzko mēs uztveram kā faktu Jēzus reālu pastāvēšanu cilvēka kārtā, kas tomēr bija ‘vairāk kā cilvēks’, mūsu lūgšana iegūst jaunu spēku. Jo tieši to cilvēki arī meklē – Cilvēku, kuru var padarīt par elku, kuram sekot, kas ir reāls un uzticams, kas mūs nepievils, sagraujot mūsu sapņus un ilgas, kā tas pasaulē nemītīgi notiek. Jaunie cilvēki visā pasaulē [kā arī mūsu sadraudzībā un ģimenēs] alkst patiesas attiecības. Viņi nicina kā bezdievīgā materiālisma virspusējību, tā arī reliģisko konformismu; tie sajūt, ka ir godbijību iedvesoša ‘realitāte’, kas stāv daudz augstāk par tos ietverošo sīkburžuāziskās sabiedrības banālo sadzīves formu, daudz augstāk par graujošo, triviālo vidusšķiras dzīves garlaicību, kurā vairums cilvēku dzimuma vai nu iekļaujas, jebšu klusībā cer iekļauties. Un īstenais, cilvēcīgais Jēzus, kuru mēs sludinām, patiesi var būt tieši tas, ko viņi meklē, ja mēs būsīm spējīgi attiecīgi atklāt Viņa personību. Daudzi jaunās paaudzes cilvēki nevēlas piemēroties stāvoklim, kas šobrīd pastāv, saplūst ar dominējošo kultūru. Viņi meklē tradicionālās vērtības noliedzošu kultūru, reālu un uzticības cienīgu, tieši tādu radikālu pretstatu sabiedrībā valdošajai kultūrai, kādu piedāvā Jēzus (1).

Un patiesā kristietība, kas pamatojas īstenajā Jēzū, kuru mēs sludinām, ir noteikti tā, kas apmierinās vismaz daļu no jaunajiem pretstatu meklētājiem. Taustīdamies tie meklē vārdus savai mūzikai dzejā, lai izteiktu to realitāti, uz kuru mūsdienu jaunatne tiecas. Taču tie uztver, citādiem vārdiem un citās toņkārtās, Jēzus vārdus: „Jo ko tas cilvēkam palīdz, ka viņš iemanto visu pasauli un zaudē savu dvēseli?” Tas nedaudz atgādina tos cilvēkus, kas pielūdza ‘nezināma Dieva’ tēlu. Mums ir jāsludina Viņu jauniešiem. Mūsdienu jaunatne tiecas pēc

pareizajām lietām (jēgas, miera, mīlestības, realitātes un tml.) taču nepareizajās vietās (narkotikās, reliģijās utt.); kad visas šīs lietas ir atrodamas cilvēkā Jēzū. Kultūras pretstatu vietā vairumā baznīcu tie atrod vienīgi konformismu; kad patiesajai baznīcai / eklēzijai būtu jābūt krasi saspringtās attiecībās ar pasaules kultūru. Un mums viņiem būtu jāpiedāvā radikālo Jēzu; nevis vienīgi vēl vienu reliģijas paveidu. Ja mums saka 'Bet jūs jau esiet tādi paši kā visi citi...', tad mums ir pamats nopietnam uztraukumam. Taču man ar gandarījumu jāsaka, ka laiku pa laikam tie, kas mums piedrojas, atzīst, ka mēs patiesi atšķiramies no citiem. Jaunieši ne tikai meklē pareizās lietas nepareizajās vietās; bet to interese morālajā plānā ir lielāka par to iespējām apieties ar morālajām idejām. Tieši šīs iespējas, šī aparatūra arī ir tas, ko patiesā Kunga Jēzus mācība tiem sniegs.

Kultūras pretstats, kuram Jēzus ir Kungs, ir patiesi radikāls. Kalna sprediķis un tik daudz no sekojošās Jēzus mācības ir vērsti uz to, ka „mēs” [Viņa tauta] rīkojamies tā, kamēr pasaule rīkojas savādāk. Mums ir jāmīl visi cilvēki, kad pasaule mīl tikai savus draugus; mums ir jālūdz ar sapratni, kamēr pasaule savās lūgšanās virknē kopā nenozīmīgas frāzes; mums ir jātiecas uz Dieva Valstības lietām, kamēr pasaule tiecas pēc materiālajiem labumiem. Cilvēciskās vērtības Kristū ir radikāli apvērstas. Pazemīgie ir paaugstināti un lepnie pazemināti; pirmie ir nolikti kā pēdējie, kalps ir darīts par vislielāko. Taču Jēzus Savus sekotājus pretstata ne tikai „pagāniem”, bet arī mūsdienu ticīgajiem – ‘rakstu mācītājiem un farizejiem’. Tādējādi, mums ir radikāli jāatšķiras kā no nominālās baznīcas, tā arī vispār no laicīgās pasaules. Jēzus atkārtoti runā par „tiem” un par „jums”; taču Viņš runā arī par saujiņu Palestīnas zemnieku, kas patiesi uztvēra Viņa mācību, kā par zemes sāli [Izraēlu?] un pasaules [visu pagānu] gaišumu. Tieši šai atšķirtībai no pasaules bija jābūt pasaules pestīšanas daļai. Tātad, Jēzus mācība nebija bunkuru mentalitāte, no pasaules nošķirta eksistence, bet gan iešana pasaulē, lai glābtu citus. Patiesais radikālisms ir mīlestības radikālisms – mīlestība parastajā dzīvē.

Jēzus reliģija krasi atšķīrās kā no eklēzijas, tā arī no Viņa laika pasaules reliģijas. Pēc tā laika uzskatiem, lūgšanai bija jānotiek sinagogā vai templī. Taču Jēzus lūdza Dievu tuksnesī, dārzā, kalnos...bet ne reizes mēs nelasām pierakstos, ka Viņš lūgtu Dievu templī vai sinagogā. Jebkura pirmā gadsimta ticīgā ebreja biogrāfijā būtu pieminētas viņa lūgšanas šajās vietās. Tikai ne Jēzus dzīves stāstā. Viņa lūgšanu pieredze krasi atšķīrās no viņa laika biedru lūgšanu pieredzes. Dīvaini

un paradoksāli ir tas, ka Jēzus laika paaudze bija no tām, kurai bija raksturīga vislielākā burta kalpība, kas visstingrāk ievēroja bauslības likumu Izraēlas skumjajā vēsturē. Lietuvas ebrejs Jēkabs Neusners rakstīja: „Tā nebija grēcīga paaudze, tā bija dziļi uzticīga derības līgumam un Rakstiem, iespējams, ievērojami uzticīgāka par jebkuru [citu]” (2). Taču tieši šī paaudze, kas centīgāk par citām turējās pie bauslības un nopietni uztvēra ar Dievu noslēgto derību, tieši šī paaudze noslepkavoja Viņa Dēlu. Jēzus pasaule nonāca konfliktā ar eklēsijas un tā laika pasauli. Un kas gan var pateikt, vai patiesais Jēzus gars nevarētu būt tāds pats arī šodien, šajās pēdējās dienās. Patiesais Jēzus redzējums sauc tieši alternatīvo mūsu laika kultūru par patieso eklēsiju. Šai pasaulē valdošās vērtības – pārpilnība, sasniegumi, izskats, personīgais paaugstinājums, vara, patēriņš, savtīgs individuālisms – ir krasā pretstatā tam, ko pārstāv īstenais Kristus. Mums nav jāsadala sava dzīve divās jomās, reliģiskajā un laicīgajā. Garīgā dzīve nav kaut kas vienīgi man un nevienam citam iekšēji piederīgs. Īstenais Kristus pieprasa, lai mēs būtu Viņš; ka „dzīvot man ir - Kristus”; ka visa mūsu dzīve katrā tās aspektā būtu pamatota Viņā, lai kādu cenu tas prasītu.

„Lai mironi apglabā savus mironus”

Kunga vārdi: „Lai mironi apglabā savus mironus” (Mt.8:22) atklāj to, cik krasi izaicinošs Viņš varēja būt pret šīs pasaules parasto cilvēku vispārpieņemtajiem uzskatiem, nedzirdēti izaicinošs – un Viņš to izteica tik nedaudz vārdos. Un vēl jo brīnumaināk, šķiet, ka Kungs izteica šos kodolīgos, dziļi saturīgos vārdus bez iepriekšējas sagatavošanās, reaģējot uz cilvēka atteikšanos sekot Viņam bez kavēšanās, jo viņam bija jāapglabā tēvs.

Tad palūkosimies, kas bija tik radikāls Kunga teiktajos vārdos. Cieņa pret vecākiem, kas izpaudās to apglabāšanā „bija ebreju dievbijības augstākā izpausme...hasīdu-farizeju ietekmē mirušo bērņu ceremonija visu labo darbu starpā bija ieguvusi primāro vietu...pienākumu piedalīties bērņu gājienā varēja uzskatīt kā svarīgāku par Toras studēšanu” (3). Un Kungs to ļoti labi *zināja*, Viņš zināja, cik fanātiska bija kļuvusi jūdu attieksme pret vecāku apglabāšanu – un tieši šīs nostājas kritiku Viņš izvēlas, pieprasot „visu” no Saviem sekotājiem. Pat neatkarīgi no šīs pirmā gadsimta Izraēlas apsēstības ar vecāku apbedīšanu, kā grieķu, tā arī ebreju vidū bija plaši izplatīts uzskats, ka tēvu pienācīgi apglabāt var tikai dēls, un, ja tas netika darīts, tad skaitījās, ka pienācīga apbērēšana nav notikusi, kas tika uztverts ka

lāsts. Un 'vienīgi' lai pat uz vienu dienu neatliktu kalpošanas uzsākšanu Kungam, Kungs to visu pieprasīja no cilvēka. Viņš nav mazāk prasīgs šodien, pat ja Viņa radikālais aicinājums attiecas uz citām lietām. Tas var nozīmēt atteikšanos vispār no precībām, ja vecāki grib, lai es apprecētos ar neticīgo; atteikšanās no laba darba; atteikšanās no augstākas karjeras piedāvājuma, pārceļšanos uz dzīvi tuvāk brāļu pulkam, bērnu sūtīšanu uz attālāku skolu viņu garīgās attīstības dēļ...šīs un vēl daudz lielākas, līdz pat nāvei un pilnīgas savas dzīves atdošanas, ir Viņa prasības.

Bet šajos Kunga vārdos ir arī citi radikāli momenti. 3.Moz.21:11 aizliedza augstajam priesterim kļūt nešķīstam, tuvojoties savu vecāku līķim, kas arī pirmajā gadsimtā būtu atturējis viņu no ebrejiem ierastā miroņu apglabāšanas veida. Pieprasot lai Viņa sekotāji rīkotos tā, it kā tie būtu pakļauti šim likumam, Kungs aicināja katru no Saviem sekotājiem uzskatīt sevi par augsto priesteri. Mēs varētu vien izbrīnā pacelt uzacis, atzīmējot sev to kā interesantu faktu. Bet cilvēkiem tajos laikos tas bija augstākā mērā nozīmīgi un radikāli, cilvēkam bija jāapsver savu garīgo centienu nopietnība, lai paceltos līdz šī aicinājuma līmenim. Un psiholoģiskajā ziņā varētu teikt, ka šie pirmā gadsimta neizglītotie ebreji bija pakļauti spēcīgai vispārējai ebreju sistēmai raksturīgai cilvēku nonivelēšanai. Ar to es gribu teikt, ka emocionālajā ziņā nomācošā sinagogas sistēma tiem bija iedvesusi mazvērtības sajūtu, ka tie nekam neder, nav cieņas vērti, ir briesmīgi grēcinieki, bauslību nepārzinoši, Mozus un nācijās nodevēji...un Kungs vērsās pie šiem ļaudīm un nopietni pieprasa, lai tie justos un rīkotos kā augstie priesteri! Nav brīnums, ka cilvēki vienkārši nesaprata Viņa teikto, un tie, kas saprata, nebija spējīgi tik ātri pacelties līdz šo prasību līmeņa augstumam. Un arī mēs šodien līdzīgi esam pakļauti daudz viltīgākai vispārējai nonivelēšanai, nekā mēs to spējam aptvert, un rezultātā mēs uzskatām, ka mēs jau nekas neesam...līdz Kunga mīlestība un augstā misija ielaužas mūsu dzīvē, izmetot mūs no vidusšķiras [vai tiekšanās uz vidusšķiru] ikdienišķuma mūklāja jaunajā drosmīgajā dzīvē. Vēl viens piemērs tam, ar cik lielu izaicinājumu Kungs vērsās pie Saviem mācekļiem, atrodams Jņ.15:16: „Es jūs esmu izredzējis un jūs nolīcis [gr. *etheka*].” C.K. Barrets parāda, ka *etheka* ir ebreju vārda *samak* atveidojums, un Kunga frāze attiecas uz mācekļa iecelšanu rabīna kārtā (4). Tie, kam šie vārdi bija adresēti, droši vien bija šokā. Tie, kas bija gandrīz vai analfabēti, kas zināja, cik ļoti cilvēcīgi viņi ir, kuru mazie prāti vai sprāga no piepūles saprast šo Cilvēku, kuru viņi tā mīlēja...bija „nolīkti” / iecelti rabīnu kārtā, un to izdara cilvēks, kas

tikko kā mazgājis viņu kājas, ko mācekļi parasti darīja savam rabīnam. Jā, Kungs izaicināja tos un arī mūs, lai mēs saprastu, ka Viņš mūs vērtē daudz augstāk...

Praviešu gars

Un tālāk. 'Pravieši' jūdaismā tika zīmēti tāpat kā pareizticīgā baznīca šodien zīmē 'svētos' – bālgīmji, kuru garīgums liek tos cienīt un pielūgt kā ikonas drīzāk, nekā uztvert tos kā reālus paraugus sekošanai. Pretstatā tam Kungs redzēja tos kā paraugus tādai garīgai dzīvei un staigāšanai ar Dievu sirdī, kuru arī mēs varam pilnīgi reāli sasniegt. Ecēh.24:13-24 Dievs aizliedza Ecēhiēlam rīkot bēru rituālu sievas apbedīšanai. Līdzīgi arī Jeremijam Dievs aizliedza piedalīties miroņu apraudāšanas rituālā sēru namā (Jer.16:5-7). Un atkal, cilvēku, kuram bija teikts „lai miroņi apglabā savus miroņus”, aicināja paskatīties uz sevi no šī redzes viedokļa, no Ecēhiēla un Jeremijas viedokļa, un šis aicinājums nāca no personas, kura varēja runāt Dieva vārdā. Un kāpēc praviešus lūdza tā rīkoties? Lai nodotu liecību Izraēlam, pavēstītu par neizbēgamo nosodījumu. Un šī paša iemesla dēļ Kungs teica Savam potenciālajam sekotājam, „lai miroņi apglabā savus miroņus” – lai šis cilvēks nekavējoties sludinātu evaņģēliju Izraēlam. Taču ja mēs tomēr vēl uzstātu ar jautājumu tieši *kāpēc* Dievs gribēja, lai Jeremija un Ecēhiēls nesērotu pēc mirušajiem, mēs nevarētu atbrīvoties no domām, ka faktiski Dievs nereti ir aicinājis Savus praviešus rīkoties tā, kā sabiedrībā nav pieņemts, lai pievērstu uzmanību tai vēstij, kas viņiem bija jāsludina. Atcerieties, ka Jeremijam bija liegts apņemt sievu [kas jūdu starpā ir ļoti neparasti], apmeklēt dzīres utt. (Jer.16:1-4,8). Citi sabiedrībā nepieņemtu rīcību piemēri, kas bija jāpilda praviešiem [piem., staigāt apkārt kailam], atrodami

Ecēh.4:9-15; 12:1-7; Hoz.1:2; Jes.20:1-6. Kad mēs lasām mīklainos vārdus „Jēzus liecība ir praviešu gars” (Atkl.19:10), manuprāt, tas kodolīgi izsaka visu to, par ko mēs šeit runājam. Eņģelis bija izteicis pravietojumus un Jānis sajuta to kā kaut ko tik brīnumainu, ka tas nošķīra viņu no Eņģeļa. Taču Jānis tāpat kā mēs nesa „Jēzus liecību” (Atkl.1:9). Būtībā tas pats gars, kas bijis praviešos, ir visos, kas *savā* garā vai attieksmē nes ļaudīm Jēzus liecību. Tādēļ pravietojušais Eņģelis liedz Jānim viņu pielūgt, aicinot to atzīt, ka viņš tāpat kā Jānis „ir tāds pats kalps kā tu, kā tavi brāļi pravieši un visi tie, kas tur šīs grāmatas vārdus”, proti, visi ticīgie (Atkl.22:9). Un arī šie vārdi sākotnējai Atklāsmes auditorijai šķita ļoti radikāli. Tiem tika paziņots,

ka pravieši ir viņu brāļi un sakarā ar to, ka viņu gars / attieksme nes liecību par Jēzu, tas pats gars, kas bijis praviešos, ir arī viņos. Tas, ka mēs savā garā, visā savā rīcībā nesam liecību par Jēzu, nozīmē, ka mūsos ir tas pats gars, kas bija praviešos, kas bija par pamatu viņu liecībām. Tas padara praviešus par mūsu „brāļiem”, nevis par tāliem bālgīmju ‘svētajiem’.

Izraēla bija sabiedrība, kuru apvienoja sabiedriskās uzvedības ‘normas’ un aizliegumi attiecībā uz tīrību. Taču no praviešiem, līdzīgi Jeremijam un Ecēhiēlam, tika pieprasīts, lai tie atklāti pārkaustu šīs sabiedrībā vispārpieņemtās normas, lai pievērstu uzmanību to sludinātajai vēstij – ka Dievs stāv pāri cilvēku vidē pieņemtajām normām un Viņa vēsts ir radikāls aicinājums atteikties no tām un būt pašiem par sevi, būt Viņa, nevis pasaules bērniem. Kungs teica vīram, kas bija ceļā uz tēva bērēm, „lai miroņi apglabā savus miroņus” un viņš lai seko Viņam un sludina evaņģēliju – un tas ir saskaņā ar to, kā Dievs izturējās pret praviešiem un sūtīja tos liecināt Viņa tautai. Praviešus uztvēra kā ļaudis, kurus Dievs izraudzījis krīzes situācijā, lai tie izdarītu ko īpašu savā paaudzē, lai tie būtu šī īpašā brīža cilvēki, kurus mēs apbrīnojam no droša vēsturiska pētījuma attāluma. Un mēs tā arī varam tos uztvert. Taču Kungs pēkšņi ielaužas šajā godbijībā – ‘tu esi tas cilvēks!’ – tāds ir Viņa vēstījums. Tev ir jābūt tam, kurš visus savus spēkus atdod Dieva tautai tās krīzes situācijas atrisināšanai! Tādam ir jābūt mūsu dzīves garam. Bezcerīgos kara apstākļos cilvēks var arī neierasties uz sava mīļā tēva bērēm, kad Viņam jācīnās ar ienaidnieku vai jāglābj kāda dzīve, kura ir pēkšņi un bīstami apdraudēta. Bet tām būtu jābūt pēkšņām un neatliekamām briesmām, kas skartu viņu dziļi personīgi. ‘Un tieši tik spraiga un neatliekama’, Kungs saka, ‘ir tā garīgā cīņa, kurai Es tevi aicinu!’ Visu cieņu Kungam, kas tik nemāksloti un majestātiski pratis ielikt tik spēcīgu izaicinājumu šajos nedaudzajos vārdos: „Lai miroņi apglabā savus miroņus”.

Mūsu misijas neatliekamība

Kungam ir jāseko bez kavēšanās, to nevar atlikt uz vēlāku laiku. Kunga mācīšanas stila unikalitāte bija tās steidzamība. „Mūsdienu jūdaismā nav nekas, kas varētu līdzināties tai intensitātei, kas piemita viņa [Jēzus] mācībai” (5). Vai, kā teikts evaņģēliju pierakstos: „Nekad vēl neviens cilvēks nav tā runājis, kā runā šis cilvēks”. Viņa mācības stila un satura neparastā vienreizība pati par sevi lika tiem, kas bija sūtīti

Viņu gūstīt, atteikties no šī nodoma un griezties atpakaļ. Ja mēs uzdodam sev jautājumu, *kāpēc* ļaudis sekoja Jēzum, tad tas nevarētu būt tāpēc, ka viņi domāja, ka Viņš tiem solījis lielu balvu nākotnē; jo par to Viņš daudz nerunāja un viņu reakcija pēc Jēzus krustā sišanas liecina, ka Viņu mīlēja ne jau tāpēc, ka Viņš tiem būtu solījis ko tik taustāmu. Viņā vienkārši bija dievišķas personības spēks, kas bija daudz spēcīgāks par cilvēkiem piemītošu valdzinājumu un Viņa vēstījums prasīja tūlītēju atsaucību, lai sekotu Viņam, lai kurp Viņš arī vestu, līdzīgi kā Ābrahāms, kurš nezināja, kurp viņš dodas. Kad Nebukadnēcars, uzlūkodams savu galvaspilsētu, lielīgi slavēja savu varenību, eņģeļa balss no debesīm teica: „Tā tev, ak ķēniņ Nebukadnēcar, ir likts sacīt: tava ķēniņa valsts un cienība tev ir atņemta!” (Dan.4:28). Bet divpadsmit mēnešus pirms tam Daniēls droši bija pavēstījis ķēniņam, ka, ja viņš nenožēlos savus grēkus, Dievs atņems viņam viņa valsti. Ķēniņš bija dzirdējis šos vārdus...un bija jau aizmirsis to patieso nozīmi. Bet „tev [vienskaitļa formā] ir likts sacīt”. Tā var notikt arī ar mums. Mēs varam dzirdēt un uztvert Dieva vārdu, bet pēc gada mēs to jau esam aizmirsuši, un mēs gribam aizbildināties ar cilvēka atmiņas trūkumiem, kad faktiski mums ir nopietni jāuztver tas fakts, ka, ja mēs dzirdam Dieva vārdu, tad mums ir jārikojas pēc Dieva gribas...un mūs jebkurā brīdī var saukt pie atbildības, ja mēs to nedarām. Tas, ka ir pagājis laiks, mūs nekādi neattaisno. Tādējādi, tikko izklāstītās atziņas prasa ļoti nopietnu meditāciju, pirms mēs atskārstam to praktisko nozīmi, proti, ka izšķiroša nozīme ir tam, lai mēs *nekavējoties ne mirkli* atsauktos uz Dieva vārdu. Tādēļ mūsu Bībeles studēšana arī ietver šo steidzamības momentu – jo tiklīdz mēs saprotam, mums ir *jārīkojas*, ne jau vienkārši rakstot piezīmes Bībeles malās, vai iedomājoties, ka mēs to paturēsim prātā. Mums ir *jādara*, jārikojas, jāspēr konkrēti soļi, kad mēs esam uztvēruši to, ko Dievs no mums prasa. Tas, cik steidzami pirmā gadsimta cilvēki uztvēra kristību nepieciešamību, norāda uz to, ka agrīnā baznīca reaģēja uz Kunga aicinājumu bez mazākās kavēšanās; taču šī momentānā atsaukšanās ir dzīva arī tagad. Jo mums ir jādzīvo „atjaunotā dzīvē”, nemītīgi izjūtot to pašu, ko mēs izjutām pirmo reizi, sadzirdot Kunga aicinājumu.

Doma par ģimenes atstāšanu, nenostādot to pirmajā vietā, bija neparasta, taču tā nebija nepazīstama ebreju aprindās. Kungs atkal pielietoja pazīstamas idejas, taču piešķirot tām radikālu un pilnīgi vienreizēju skanējumu. Rabīnu un farizeju skolu aprindās bija plaši izplatīti nostāsti par cilvēkiem, kas patiesi atstājuši savas ģimenes un darbu, lai fanātiski studētu Toru un galu galā ir izvīrējušies priekšgalā

kā materiāli, tā arī sabiedriskajā ziņā (6). Arī evaņģēliju pieraksti liecina par to, ka rakstu mācītāji un farizeji Palestīnā piederēja pie materiāli labāk nodrošinātajām un sabiedriski augstākajām aprindām. Taču Kunga aicinājuma radikālisms bija tajā, ka Viņš aicināja ļaudis pamest visu un ‘sekot Viņam’ – lai patiesībā *zaudētu* kā materiālajā, tā arī sabiedriskajā ziņā. Tajā ir redzama Kunga prasību nelokāmība, Viņa spītīgā uzstājība uz totāli bezierunu sekošanu Viņam. Kad mēs beidzot aptveram šīs sekošanas Viņam nozīmi, tad kļūst pilnīgi skaidrs, ka Viņa teiktie vārdi vīram, kas bija ceļā uz sava tēva bērēm: „lai miroņi apglabā savus miroņus” bija saskaņā ar prasībām, kuras Kungs uzstādīja visiem Saviem sekotājiem. Šajā gadījumā tas bija izteikts tik atklāti un tieši cilvēkam, kas steidzās uz bērēm, ka šo vārdu klausītāji, kā arī lasītāji bija un arī ir šokēti. Taču ja mēs tikai uztvertu Viņa mācības patieso būtību, šī prasība mums nebūt neliktos neparasta vai pretrunā ar Viņa vēstījuma garu.

Sekošana Viņam

Un šajos Kunga vārdos „Nāc Man pakal, un lai miroņi apglabā savus miroņus” bija vēl viena radikāla, pastāvošo paradigmu graujoša prasība. „Seko man” un kļūsti par ceļojošu mācītāja Jēzus no Nācetes mācekli nebija kas nezināms pirmā gadsimta Palestīnā. Taču apturēt cilvēku tā ceļā uz paša tēva bērēm un pieprasīt, lai viņš uz vietas pievienotos un neietu uz tēva bērēm – tas bija vienkārši neticami prasīgi. Vēl jo vairāk, mācekļi parasti bija tie, kas centās iekļūt mācītāja sekotāju pulkā vai skolā – mācītājs pats negāja klāt kādam parastam, nerelīģiskam strādnieku puisim un neteica ‘Klau, tu...nāc tūlīt pat man pakal un nekavējies...’. Tādēļ centieni parādīt Jēzu kā vēl vienu no ‘svēto’ pulka pirmā gadsimta ebreju pravietiskajā sabiedrībā man šķiet vienkārši nožēlojami. Jēzus bija cilvēks, vairāk kā cilvēks, kas runāja un pieprasīja un pārliecināja un mīlēja un galu galā pestīja kā neviens cits. Nav noliedzama saikne starp partizānu grupām, kas cīnījās pret romiešu okupāciju, un rabīnu mācītāju skolām – fanātiskā aizrautība ar Bauslības lietām bija tā, kas lika ebrejiem cīnīties pret romiešu virskundzību. „Seko man” ebrejiem saistās ar vīriem, kas seko savam kara vadonim / ģenerālim. Tam ir milzum daudz piemēru: Jozuas 3:3; Soģu 3:28; 4:14; 6:34,35; 9:4,49; 1.Sam.17:13,14; 30:21; 2.Sam.5:24 utt. Tajās senajās dienās ģenerālis nebija smalks, augsti izglītotas vīrs ar grādu, kas vadīja cīņu no sava datora; tas bija vīrs, kurš cēlās un gāja uz priekšu pirmais ar vīriem, kas viņam sekoja, kurš apzinājās, ka viņš būs pats pirmais ienaidnieku mērķis. Viņa drosme bija tā, kas iedvesmoja

sekotājus, un cīņu gaitās nostiprināja sekotāju uzticību un vēlmi atdot savu dzīvi par viņu. Un Kungs to ļoti labi saprata. Viņam apkārt bija viltus pravieši un rabīni-mācītāji, kas aicināja jauniešus tiem sekot, pieņemot viņu dotās Toras interpretācijas, studēt tradīcijas un uzbudināties tiktāl, lai tie ķertos pie ieročiem un dotos cīņā pret neticīgajiem. Kungs to skaidri apzinājās un Savu aicinājumu veidoja pēc šī parauga. Patiešām, kad Viņš runāja par atsacīšanos no visa, lai kļūtu par Viņa mācekli (Lk.14:33), Viņam noteikti bija prātā labi pazīstamais stāsts par Matatiju, kurš uzsāka makabiešu sacelšanos ar vārdiem : „Lai ikviens bauslības un Dieva derības aizstāvis *seko man...un tie atstāja savus īpašumus pilsētā*” (1 Macc.2:27). Un Kungam, šķiet, tas bija prātā, kad Viņš teica, ka kad Viņš atnāks, Viņam uzticīgajiem ļaudīm ir jābēg no Jeruzalemes, neņemot līdzī savas mantas (Lk.17:31). Tas, ka ceļojošs mācītājs kā Jēzus no Nācetes piedāvā savas idejas un savu Vecās Derības interpretāciju un vervē sev sekotājus, nebija nekas neparasts pirmā gadsimta Palestīnā. Taču Kungs apgriez otrādi visu „sekošanas” pamatā esošo domu. Atšķirībā no citiem mācītājiem, Viņa mācība neveda pie ķeršanās pie ieročiem, lai cīnītos ar Romu. Viņa sekotājiem ir jāņem un jānes krusts, imitējot Viņa nepārspējamo drosmi kā dzīvē, tā arī pirmām kārtām Viņa nāvē, drosmi, kuru Viņš parādīja, skatoties grēkam tieši acīs un pārvarot katru kārdinājumu, lai ko tas maksātu, lai kādas tam būtu sekas cilvēka dzīvē.

Varmācība mūsos

Īstenā cīņa nav pret Romu, bet gan pret grēku visās tā izpausmēs, pret cilvēcisko vājumu un trūkumiem, kas sakņojas mūsu sirdij dārgajos ieradumos, apslēptajos grēkos, dziļi sirdī mītošajās fantāzijās, lai tiektos pēc citu pestīšanas un Dieva Valstības ideju attīstības. Galvenā cīņa, uz kuru mēs topam aicināti, ir cīņa par to, lai mēs visā nopietnībā pieņemtu krustu mūsu dzīvē, izprastu un dzīvotu ar tās patiesības sapratni, ka zaudēt tagad ir iegūt, mirt tagad ir dzīvot...Kārdināšanas brīžos, sekundēs un pat pus sekundēs, mums ir jācīnās un jāuzvar, drosmīgi sekojot šim drosmīgākajam no cilvēkiem, mūsu „pestīšanas iesācējam”. Kā kad vīrs redz kādu skaistu meiteni vienu sēžam un malkojam atdzesētu alu siltā vasaras lietūs laikā, kā viņš cīnās ar domām un asociācijām, kādas šī aina viņā modina...kā sieviete noskatās uz alkohola pudeļu rindu supermāketā, izjūtot kārdinājumu ‘kaut tikai reizi’ atbrīvoties no šīs neciešamās bezizejas dzīves spriedzes...kā cits brālis ieslīgst dūsmās, domās apsūkādams savu brāli neglītākiem vārdiem, jo tas ir tikko apgāzis viņa loloto

pareģojuma vīziju...kā kāda māsa sēdēdama pie datora ir pārņemta ar vēlēšanos rakstīt nepatiesību, lai nonievātu savu sāncensi...šie ir tie brīži, kad mēs iesaistāmies visniknākajā cīņā. Bet jautājums jau ir tajā, ka tieši par šo cīņu ir runa un ka katrā cīņā ir jāsastopas ar sīvu pretestību, kas ir jāizcīna līdz galam, un nav vieglu uzvaru. Cīņa ir pirmām kārtām pašiem pret sevi, nevis pret kādu brāli, kuru mēs turam aizdomās par nepareizas mācības izplatīšanu, vai pret Romu, vai musulmaņiem vai Jehovas lieciniekiem kaut kur aiz stūra. Tieši šajā aspektā bija būtiskā atšķirība starp Kunga mācību un tā laika rabīnu mācību, kuri aicināja taisnos, kuriem par attaisnojumu bija pareizā Toras izpratne, uz burtisku cīņu ar ārējo ienaidnieku, ar pagāniem. Konflikts starp mums un apkārtējo pasauli, bez šaubām, pastāv, 'sātans' attiecas kā uz pasaules varām, tā arī uz mūsu pašu iekšējiem kārdinājumiem, taču nozīmīgākais konflikts norisinās mūsu pašu sirdīs. Nav labi drosmīgi cīnīties pret pasaules ļaunumu, ja mēs neesam skaudri izjutuši „iekšējo varmācību” (izsakoties Pāvila Tourniera vārdiem). Iespējams, šī tēma ir mums pasniegta stāstā par Usiju, kura armijā bija daudz „varonīgu karotāju”, taču šajā pat kontekstā par „varonīgiem karotājiem” (latviešu tulkojumā: „izcili vīri”) tiek nosaukti priesteri par drosmi nostāties pret ķēniņa Usijas augstprātību (2.Laiku 26:12,17).

Dieva aicinājums

Bet šis radikālais aicinājums „seko man” izskan no Kunga mutes pavisam ikdienišķi – vismaz tā varētu likties. Parasti bija pieņemts, ka cilvēks vēro un apdomā rabīna vārdus un idejas un tad izsaka vēlēšanos pievienoties viņa sekotāju pulkam. Citādi tas bija Kunga gadījumā. Viņš aicināja cilvēkus, uzrunājot tos ikdienas dzīves burzmā, visnepiemērotākajā brīdī, pat cilvēciski visnepiedienīgākajā brīdī – kā, piemēram, ceļā uz tēva bērēm. Taču atkal jāsaka, ka Dieva Dēls rīkojās tieši tāpat kā to bija darījis Viņa Tēvs. Gideonu Dievs aicināja brīdī, kad tas kūla kviešus vīna spiedē bada laikā (Soģu 6:11); Saulu – kad tas meklēja nomaldījušās ēzeļu mātes (1.Sam.9:10) un atkal, kad viņš kādu vakaru bija ceļā uz mājām pēc darba (1.Sam.11:6); Dāvidu, kad viņš ganīja aitas; Samuēlu, kad viņš gulēja; Amosu, kad viņš veda ganāmo pulku pie ūdens (Am.7:14); un skat arī 1.Ķēn.11:29; 19:16; 2.Ķēn.9:1-13,18). Citiem vārdiem sakot, Kunga aicinājums atskan, mums ejot mūsu parastās ikdienas dzīves gaitās. Par to nevar būt nekādu šaubu. Un Kungs Jēzus aicināja cilvēkus tieši tādā pat veidā. Tieši tas arī bija un ir tik neparasti un pārsteidzoši Kunga kalpošanas laikā. Viņa

mīlestība izvēlējās cilvēkus; Viņš negaidīja, līdz tie pienāks pie Viņa [jo neviens no mums vispār nenāktu bez Dieva žēlsirdīgās ierosmes]. Skaidrs, ka tikai tie, kas saprata, ka Viņš runā Dieva vārdā, varēja uztvert Viņa aicinājumu kā reālu Dieva aicinājumu, kuram ir jāpakļaujas.

Un atkal, katrs Vecās Derības Dieva aicinājums bija vērsts uz cilvēku, lai tas darītu ko dramatiski, nereti ekstrēmā krīzes un fizisku briesmu situācijā, mudinot tos pacelties līdz šī brīža izaicinājuma augstumam. Taču, kā mēs jau parādījām, mācekļu aicinājuma prototips bija praviešu aicinājums. Un Kungs Jēzus apstaigāja Palestīnu un tagad apstaigā pasauli, vērsoties pie cilvēkiem ar to pašu aicinājumu. Mēs esam parasti cilvēki, kas ne ar ko neizceļas, sievietes un vīrieši...tādi paši kā tie, kuri tika aicināti pirmajā gadsimtā. Taču mūs 'aicina' tāpat kā cilvēki tika aicināti veikt varonīgus darbus Vecās Derības laikos. Satikt Jēzu, kā mēs Viņu esam sastapuši, nozīmē būt Dieva aicinātiem. Cīņa, kauja un uzvara un mūžīgais mērķis un godība, līdz kuriem Jēzus mūs aicina pacelties...ir tikpat reāli tagad, kādi tie bija agrāk, un tie prasa, lai mēs tikpat steidzami uz tiem atsauktos. Izpratne par to piešķir varonību mūsu citādi bezveidīgajai un necilajai dzīvei. Piemēram, pieveikt sevī rījību vai sevī apslēpto niknumu un sarūgtinājumu par zaudēto draudzību, vest draugu pie Kristus...tās ir uzvaras, reālas uzvaras ar mūžīgām sekām un godību.

Tādējādi, apkopojot šeit teikto, es nedomāju, ka mums vajadzētu izvairīties no kāda radnieka bērū ceremonijas, lai 'darītu' ko Kunga labā. Un es arī nedomāju, ka tāds bija Kunga vārdu mērķis. Drīzāk tā bija steidzamības mācība, kurai ir jābūt neatņemamai mūsu kalpošanā Viņam, mūsu vēlmē 'sekot' Viņam, lai ko tas prasītu, ne ar ko neierobežojot mūsu kalpošanu Viņam. Mūsu dzīvei ir jābūt pilnībā pakļautai Viņam, lietderīgi izmantojot katru mums piešķirto dārgo sekundi, neļaujot tai izslīdēt caur pirkstiem. Mums ir pilnīgi reāli jāizprot, ka faktiski Viņa misija un kalpošana ir mūsu rokās. Un pilnīgā nedrošība, pakļautība briesmām, nesapratnei, apmelošanai, pēkšņie Dieva aicinājumi mainīt virzienu un atstāt mūsu ērtības ostu utt. – tas viss pieder pie iekļaušanās Kunga, kuram mēs sekojam, īslaicīgajā liktenī un mūžīgajā uzvarā. Viņa aicinājums ikkatram no mums sludināt Viņu ir radikāls. Viņš sūtīja Savus sekotājus sludināt viņu, neņemot līdzi *ne* naudu, *ne* maizi. Viņš neteica, lai tie neņemtu naudu, maizi vai drēbes un tml. katram gadījumam. Viņš tiem teica *neko* neņemt līdzi (Lk.22:35). Kāpēc? Tāpēc ka Viņš gribēja, lai tie saprastu

– tāpat kā arī mēs – ka Kristus sludinātājam ir pilnībā jāpaļaujas uz to, ka Kristus ziņā ir rūpēties par tiem. Tas bija augsts izaicinājums. Kad Viņš juta mācekļu svārstīšanos pēdējā Vakarēdiena laikā, Kungs tiem teica: ‘Labi, ja jums ir maks, ņemiet to līdz; ja jums ir vajadzīgs zobens aizsardzībai, pērciet to (Lk.22:36). Viņa doma noteikti bija, tieši tāpat kā šodien: ‘Es gribētu, lai jūs paceltos līdz tādai gara sajūtai, kādu Es jums sludināmu: ‘Lai mironi apglabā savus mironus’ un ‘Neņemiet līdz maku’. Bet ja jūs to nespējat, labi, apmierinieties ar zemāku līmeni, taču tik un tā ejiet un esiet Mani liecinieki. *Lūdzu!*’

Piezīmes

- (1) Vairāk par šo tēmu lasi Theodore Roszak, *The Making of a Counterculture* (New York: Anchor Books, 1969), especially p.233.
- (2) Jacob Neusner, *A Life of Yohanan ben Zakkai* (Leiden:Brill, 1970), p.11.
- (3) Martin Hengel, *The Charismatic Leader and his Followers* (Edinburgh: T&T Clark, 1981), pp.8,9.
- (4) C.K. Barrett, *The Gospel According to St. John* (Philadelphia: Westminster, 1978).
- (5) Gunter Bornkamm, *Jesus of Nazareth* (New York: Harper & Row, 1959), p.57.
- (6) See Joachim Jeremias, *Jerusalem in the Time of Jesus* (Philadelphia: Fortress, 1969), pp.112, 233.

2-14 Jēzus radikālā valoda

Dievs cēla godā Jēzu dēļ Viņa cēlās valodas un košā runāšanas stila (Ps.45:2). Tēvs bija sajūsmā, dzirdot Jēzus vārdus. Lk.4:22 lasām, ka ļaudis brīnījās par žēlastības vārdiem, kas nāca pār Viņa lūpām; Viņa runāšanas veidā bija kaut kas neparasts. Droši vien tam bija jābūt kaut kam pilnīgi atšķirīgam no apkārtējo valodas stila. Dievs cēla Viņu augstu godā, jo Viņš mīlēja taisnību un ienīda netaisnību (Ps.45:7), kā arī Viņa košās valodas dēļ (Ps.45:2); tā bija taisnības *mīlestība* un netaisnības nīšana, kas piešķīra Viņa vārdiem tik vienreizēju izteiksmību.

Tādēļ Kunga valodas stils krasi atšķīrās no apkārtējo cilvēku valodas stila. Patiesībā arī Dievs Pats ir iedvesis Sava vārda izteiksmi tādā

veidā, kā mēs to neesam raduši lietot. Tādējādi, Rakstos ir ne mazums piemēru, kur pat gramatikas pamatlikumi tiek laužti – tam visspilgtākais piemērs ir tas, ka 3. un 4. Mozus grāmatas sākas ar „Un...”, ar vienojošo saikli, kas nekad netiek lietots, lai ievadītu teikumu, nerunājot jau par grāmatu. Arī Tēva Dēla valoda ir savdabīga. „Mieru” [‘šalom’ – parastais semītu sasveicināšanās

veids] Es jums atstāju” (Jņ.14:27) ir piemērs tam, ka Viņam gandrīz vai tīšām patika lietot valodu pārsteidzoši atšķirīgā veidā. Brīžiem šķiet, ka Kungs gandrīz vai rada jaunus vārdus. Īpašības vārds *epiousios* vārdkopā „mūsu dienišķo maize” ir viens no piemēriem; šajā lūgšanas paraugā, kuru Kungs sniedza Saviem sekotājiem ikdienas lietošanai, bija vārds, kurš līdz šim tiem nebija pazīstams (1). Mūsu maize tikai-vienai-dienai bija šī vārda veidošanas pamatdoma. Kad Viņš uzrunāja Dievu *abba*, ‘tēti’, ebrejos tas izraisīja sašutumu (2). Taču Viņa pieredzē Dievs bija tepat blakus, līdzās. Viņš apzināti pretstāvēja *abba* Dievišķajam Vārdam, kuru ebreji tik paranoiski mēdza izrunāt: „Tēvs, pagodini Savu Vārdu!” (Jņ.12:28). Ebreju ausīm tas bija šokējoši. Un mums arī ir jālūdz kā Kungs lūdza, lietojot „Aba, Tēvs!” (Rom.8:15; Gal.4:6). Tā kā tajā laikā tas bija kas nedzirdēts, lai ebreji uzrunātu Dievu ‘Aba’, Pāvila vārdi mudina mūs uzrunāt Dievu un lūgt Viņu tā, kā Jēzus to darīja (salīdz. ar Jņ.20:17). Kungam bija ļoti svarīgi, lai mēs grieztos pie Dieva ar uzrunu ‘Aba’, Viņš pat aizliedza Saviem ebreju sekotājiem kādu citu virs zemes tā uzrunāt (Mt.23:9). Kunga attieksme pret lūgšanu jau pati par sevi bija radikāla.

Viņš aicināja mūs dzert Viņa asinis, vēl viena doma, kas ebrejiem šķita atbaidoša. Viņa dziedināšanas darbi pārkāpa visus ebreju vidē pastāvošos šķīstītīšanās likumus. Viņš pieskārs lepras slimniekiem un sievietēm, sirgstošām ar asiņošanu. Viņš ēda ar atstumtajiem un izdaudzītajiem grēciniekiem. Sievietes gāja Viņam līdzī pa visu valsti, taču Viņu neskāra visa tā tenkošana, kurai neizbēgami bija jābūt. Viņš atļāva Marijai mazgāt Viņu ar saviem matiem un runāt ar Viņu sabiedrībā – kaut gan mati, kājas un sieviešu balsis jūdaismā tika uzskatīti par sevišķi kārdinošiem. Jēzus neizjuta ebrejiem raksturīgās bailes no sieviešu seksualitātes. Pārlicībā par to, ka seksuālā dziņa ir ļauna un nekontrolējama, jūdaisma pasaule tika galā ar šo ļaunumu, izolējot sievietes. Taču Jēzus pieņēma sievietes Savu mācekļu kompānijā. Viņu neuztrauca Paša cilvēciskā daba. Viņam nepiemita paranoiskās bailes ‘ka tik kaut kas nenotiek’. Un vēl jo vairāk, Viņš sagaidīja, ka Viņa atbildīgā un cilvēciski dabiskā attieksme iespaidos arī Viņa mācekļu attieksmi pret šīm sievietēm. Viņš vērtēja cilvēka

raksturu kā tādu, un tam bija radikālas sekas praktiskajā dzīvē. Un tomēr cilvēku acīs Viņam bija „teikšana”. Kas Viņam deva šo autoritāti? Tas, protams, bija Viņa dzīves stils, Viņa personība; tas, ka Viņa vārdi neatšķīrās no Viņa darbiem. Evaņģēlija vārds, vēstījums tapa miesa Viņā. Starp Viņa teoriju un praksi valdīja pilnīga saskaņa. Cilvēku atkārtoti paustā Viņa mācības apbrīna varēja balstīties ne tikai Viņa paustajā vēstī, bet vēl vairāk tajā, kā Viņš to izteica, šis unikālais veids, kādā vārds tapa miesa Viņā. Tas, ka Kungs varēja, garām iedams, teikt cilvēkam, lai tas iet Viņam pakaļ un tas gāja, (Mk.2:14) nepārprotami liecina par absolūtu, tiešu un neizskaidrojamu Jēzus autoritāti. Pats Viņa parastums bija tas, kas darīja Viņu tik neatvairāmu.

Jēzus pretstatīja idejas ļoti radikālā veidā. Viņš runāja par Viņa asiņu dzeršanu; un par labo samarieti, garīga tipa varoni. Ebreja apziņa nespēja uztvert samarieti kā garīguma piemēru. Un šim absolūtajam, radikālajam Kunga vārdu izaicinājumam ir jāļauj ienākt arī 21. gadsimta pasaulē. Lk.6:35 Jēzus runā par „Visuaugstākā bērniem”, taču Mt.5:45 runa ir par „Debesu Tēva bērniem”. Ko tad Jēzus patiesībā saka? Iespējams: „Abas, tēta, Visuaugstākā bērni”. Viņš sastata kopā Savu ebrejus šokējošo Dieva uzrunu *abba* ar diženo „Visuaugstākā” titulu. Faktiski Visuaugstais bija tikpat mīļi, kā *abba*, tētis, tēvs.

Pirmajā gadsimtā „Amen” parasti teica par kāda cita vārdiem. Lietot to par paša teiktajiem vārdiem bija acīmredzot neiedomājami (3). Taču Kunga Jēzus miera pilnā pārliecība par Sevi ļāva Viņam to teikt par Saviem vārdiem. Nebūdams nedz pašapmierināts, nedz lepnības pārņemts, Kungs vienkārši tā Sevi vērtēja. Patiesi, „Nekad vēl neviens cilvēks nav tā runājis, kā runā šis cilvēks”.

Iespaidīgs un negaidīts kulminācijas punkts

Radikālisms Kunga dabā izpaužas arī Viņa mācīšanas stilā. Viņa līdzbās allaž sastopam, kā es jau agrāk esmu minējis, ‘elementus, kas neatbilst realitātei’. Tās ietver sadursmi starp labi pazīstamo, omulīgo, normālo un dīvaino, nereālo un radikālo. Tagad līdzbības mums ir tik labi pazīstamas, ka to radikālismu gandrīz apslāpē to atpazīstamība. Līdzbību sākums iekaro klausītāju labvēlību ar sīžeta atpazīstamību – un pēkšņi, kā uz burvja mājienu gluži pretēji gaidītajam, stāsta kulminācijas punkts uzstāda radikālas prasības. Lai ņemam par piemēru

labo samarieti. Stāsts par cilvēku ceļā no Jeruzalemes uz Jēriku pats par sevi varētu izsaukt klausītāju līdzjūtību ar tā atpazīstamību – jā, šis ceļš *patiesi* ir briesmu pilns. Un tad priesteris un levīts, nelaimīgo ieraudzījuši, aiziet tam garām un nepalīdz. Tas arī bija reāls elements – „bija zināms, ka priesteriem un levītiem bija dzīvojamās mājas Jordānas ielejā netālu no Jērikas, kur tie patvērās, lai atgūtos no tempļa dzīves aktivitāšu sprauguma” (4). Vienkāršie ļaudis bija antiklerikāli noskaņoti, un jā, tie varēja iedomāties, ka priesteris un levīts aiziet nelaimīgajam garām. „Tas pēc tiem izskatās”, varētu būt viņu komentārs. Un viņi visi gaida mesijas tipa ebreju darba rūķi – varoni nākam lai glābtu situāciju. Bet...tas ir nicināmais samarietis, kas nāk un sniedz nepieciešamo palīdzību. Viņi bija gaidījuši Ebreju Pestītāju – un Jēzus, līdzības stāstītājs, teicās tāds esam. Taču...stāstā to pārstāv samarietis. Atcerieties, ka samariešiem un ebrejiem nebija kopīgu darīšanu, un cilvēkus pārsteidza pat tas, ka Jēzus sarunājās ar samarieti pie akas. Pat nelaimes gadījumā ebrejs nebūtu vēlējies pieņemt samarieša palīdzību. Lai to pieņemtu, vajadzēja būt pilnīgas bezpalīdzības stāvoklī. Pirms brīža klausītāji varēja sevi iedomāties nelaimīgā ebreja vietā. Bet...vai viņi patiesi bija *tik* bezcerīgā stāvoklī, lai dzīvotu līdz šim nelaimīgajam arī līdz galam? Viņi gribēja identificēties ar glābēju. Taču, nē, tiem vispirms bija jāidentificējas ar sasisto, pusdzīvo, nelaimē nonākušo ebreju. Un tikai pēc tam tie tika aicināti „Ejiet un dariet tāpat” – ‘esiet tādi kā šis samarietis’. Kunga sākotnējie klausītāji būs bijuši iztrūcināti un spiesti iedziļināties stāsta būtībā. Daudziem tas viss likās pārāk izaicinoši. Viņi atmeta šo līdzību, atteicās identificēties ar stāsta varoni... tāpat kā mēs to darām, kad izaicinājums ir pārāk liels. Traģiski, ka šis apbrīnojama stāsts ar tik izaicinošu prasību tiek interpretēts nozīmējam vienkārši ‘Esi labs kaimiņš savam tuvākajam, *kamēr tas no tevis neko daudz neprasa*’ – jo tieši tā šo līdzību uztver vairums to, kas šodien dēvē sevi par kristiešiem. Tas jau pats par sevi norāda uz to, cik grūti mums ir pieņemt tik radikālas prasības.

Tas pats attiecas uz Nātāna Dāvidam stāstīto līdzību. Tā izsauca Dāvida līdzcietību – un tad tā vērsās pret pašu Dāvidu: „Tu esi tas vīrs!” Bet Dāvids neatmeta šo līdzību. Viņš rīkojās tā, kā mums būtu jārīkojas. Līdzība par paštaiso vecāko dēlu ir uz mata tāda pati. Līdzības sižets ved mūs uz domām, ka noklīdušais dēls nožēlos savus grēkus un tēvs pieņems viņu atpakaļ. Bet tad, pašās beigās viss šķiet sagriežamies ar kājām gaisā. Mēs pēkšņi saprotam, ka stāsta jēga nemaz nav noklīdušajā dēlā un nepieciešamībā piedot šim nepaklausīgajam dēlam.

Galvenais ir tajā, ka dēls, kurš ne ar ko neriskēja, kas dzīvoja mājās un priekšzīmīgi uzvedās...*viņš* ir tas, kurš nepiedalās ģimenes apvienošanās priekā savas paštaisnības dēļ. Beigās izrādās, ka *Viņš* ir ļaunuma sakne, noklīdušais dēls. Un tas atkal tika uztverts ar augstu paceltām uzačīm un atteikšanos identificēties ar stāsta sižetu. Un tas, ka kristiešu paaudzes ir aprakstījušas šo stāstu kā „līdzība par zaudēto / noklīdušo dēlu” parāda, ka viņi [mēs] arī nav uztvēruši šīs līdzības radikālo jēgu.

Piezīmes

- (1) J.H. Moulton & Milligan *The Vocabulary of the Greek New Testament* (London: Hodder, 1949).
- (2) Joachim Jeremias, *The Prayers of Jesus* (London: S.C.M., 1967), pp. 96,97 stāstīts par to, ka viņš ir izstudējis „senās Jūdejas lūgšanu literatūru...[bet] nekur šai bagātajā literatūras klāstā nebija atrodams vārds *abba*, kas būtu adresēts Dievam... *Abba* bija ikdienišķs, ģimenes lokā lietojams vārds. Neviens ebrejs neuzdrošinātos tā uzrunāt Dievu”.
- (3) J.D.G. Dunn, *A New Perspective on Jesus* (Grand Rapids: Baker, 2005), p.75.
- (4) Robert Funk, *Honest to Jesus* (Harper San Francisco, 1996), p.174.

2-15 Jēzus radikālā autoritāte

Kungs nereti uzsāka savu runu ar vārdu „Āmen” – ‘patiesi’, ‘protams’, ‘droši...Es jums saku...’. Taču parasti šis vārds *noslēdza* kādu teikumu, lūgšanu vai apgalvojumu (1). Bet Kungs *ievadīja* Savu runu ar to. Un šī Viņa stila iezīme ir nepārprotami saistījusi visu evaņģēliju rakstītāju uzmanību. Marks to piemin 13 reizes, Matejs - 9 reizes, Lūka – 3 reizes un Jānis – 25 reizes. Un arī mums būtu jāuztver šī fakta zīmīgums. Jeremias arī piemin, ka vārdu *amen* „ebreju valodas praksē lieto, lai apstiprinātu, piekristu vai piesavinātos kādas citas personas vārdus, taču Jēzus to lieto, lai izteiktu piekrišanu saviem ievadvārdiem... ja kāds savu lūgšanu beidza, sakot *amen*, tas tika uzskatīts par neziņas izrādīšanu”. Tādējādi, Jēzus ievadīja radikāli jaunu runāšanas veidu. Kunga ārkārtīgās autoritātes sajūta neizraisīja apsmieklus, it kā tie būtu kāda pašapmāna pārņemta ‘svētā’ murgi. Jo

pūļi viņu apsēda un pat rūdītie sargi, kuriem bija jāapcietina Jēzus, atteicās izpildīt šo uzdevumu, aizbildinoties ar cilvēciski nepārliecinošo argumentu, ka „nekad vēl neviens cilvēks nav tā runājis”. Un tā ir tā pārsteidzošā galīgās autoritātes sajūta, ko mēs, kas Viņu nekad neesam sastapuši un paši ar savām ausīm Viņa vārdus neesam dzirdējuši, brīnumainā veidā sajūtam pat šodien. Tas ir iedvesto evaņģēliju pierakstu spēks, taču tas ir arī ārkārtīgi iespaidīgās Personības spēks, ko šie pieraksti pārraida. Kunga autoritātes izjūta palīdz izskaidrot arī Jņ.8:17,18 pausto loģiku. Jūdi apsūdz Viņu, ka Viņš pats liecinot par Sevi, tādēļ arī Viņa liecība nav patiesa. Kungs atbild, ka bauslībā ir rakstīts, ka divu cilvēku liecība ir patiesa. Un Viņš turpina, ka Viņš ir viens, kas liecina par Sevi, kā arī Tēvs: „Es esmu viens, kas liecina par Sevi, un par Mani liecina Tēvs, kas Mani sūtījis”. Bet tieši to jau viņi arī bija teikuši, ka Viņš liecina par Sevi un tādēļ: „Tava liecība nav patiesa” (Jņ.8:13). Taču šķiet, ka Viņa atbilde tos būs apklusinājusi. Acīmredzot Viņam piemītošā autoritāte bija tik liela, ka Viņa liecība par Sevi *bija* pietiekoša liecība.

Piezīmes

- (1) Skat rakstu „Amen” Joachima Jeremias grāmatā *New Testament Theology* (New York: Scribner's, 1971), pp.35,36.

2-16 Jēzus radikālā cilvēku uztvere

Viņa prasības pret tiem, kas vēlējās Viņam sekot, bija radikālas – ņemt savu krustu un sekot Viņam, ienīst māti un tēvu, upurēt visas laicīgās ambīcijas un sekot Viņam. Jēzus bieži runāja par attiecību pārtraukšanu ar savu dabas doto ģimeni; un Viņa piemērs skaidri demonstrēja, ko Viņš ar to domāja. Taču 1.gadsimta Palestīnā ģimene bija primārā sociālā šūniņa sabiedrībā, cilvēka identitātes un drošības pamats. Vīru, kurš vispirms gribēja apglabāt tēvu un tikai pēc tam sekot Kungam, prasīgais Jēzus noraidīja – kad piedienīgi apglabāt savus mirušos bija viens no vissvētākajiem pienākumiem jūdaismā. Dažreiz Viņa prasību līmenis bija neiedomājami augsts. Ja kas savu brāli nosauc par muļķi, tas saņem Viņa mūžīgu nosodījumu. Kas tev sit labajā vaigā – semītu vidū pieņemts cita apvainojums ķecerībā (1) – tam pagriez arī otru [acīmredzot mācība tiem brāļiem, kurus apvainoja ticības sagrozīšanā]. Taču Jēzus līdzjūtība izstāro kā no Viņa līdzībām, tā arī no Viņa vārdu

pierakstiem; kā arī no tā, ka Viņš pieņem cilvēkus tādus, kādi tie ir. Ļaudis Viņa priekšā nesaspringa, jo tie redzēja, ka Viņā nav nekādu slēptu nolūku. Viņš nevēlējās tos izmantot Savas varas nodrošināšanai. Viņš vienmēr sacīja, ka Viņa valstībai tikai būs nākt. Viņš netaisījās tos kritizēt un vainot. Un ļaudis nāca pie Viņa. Šodien cilvēki ar piesardzību izturas pret reliģiskām sektām, jo viņi jūt, ka nevarēs būt tādi, kādi Viņi ir, ka tiem uzspiedīs attieksmes, kas sagraus to integritāti. Jēzus attieksme pret cilvēkiem nebija tāda; un tieši tādēļ cilvēki arī nāca pie Viņa. Un tajā ir mācība arī mums, nekad nepadarīt Kristus miesu par birokrātisku organizāciju, kas drīzāk atgrūž cilvēkus nekā ved pie Viņa. Viņa jūtība pret cilvēkiem bija un ir vienkārši satriecoša. Jūtīgiem cilvēkiem šodien šajā cietsirdīgajā pasaulē dzīve var šķist vienkārši neciešama. Katra saskarsme ar citiem var kļūt mokoša. Taču Jēzus, visjūtīgākais no jebkad dzīvojušajiem cilvēkiem, to visu pieredzēja; un spīdoši tika ar to galā. Tas, kā Viņš piedeva ļaundarim krustā, kas tikko bija zaimojis Viņu līdz ar otro ļaundari, kas nenožēloja grēkus, to ļoti labi parāda. Jēzus jūtīgums deva Viņam izpratni par cilvēku garīgajām ciešanām un sāpēm, kas arī izraisīja cilvēkos nelabvēlību. Viņš saskatīja cilvēka sāpju pilnās ciešanas un nedusmojās, bet juta viņam līdzī. Un kaut kādā veidā, iespējams, Jēzus ķermeņa valodu atbildē uz ļaundaru zaimiem izprotot, viens no tiem izjuta nepieciešamību nožēlot grēkus un uzdrošinājās lūgt pēc pestīšanas.

Atcerieties, kā Viņš aicina Caķeju ēst ar Viņu, kas 1.gadsimta Palestīnā bija reliģiskas kopības zīme. Tas, ka Jēzus pieņēma viņu tādu, kāds viņš bija un ar ko nodarbojās, mudināja Caķeju uz vietas mainīt savu pieeju dzīvei – viņš apsoliņa atdot cilvēkiem to, ko tas bija no tiem izspiedis. Uz jautājumu, kāpēc Viņš ēd / biedrojas ar grēciniekiem, Kungs atbildēja, ka ir nācis aicināt grēciniekus uz atgriešanos (Lk.5:32). Padomājiet, uz ko tas norāda. Viņš biedrojās ar tiem, kas bija pagalam nespēcīgi Izraēlas eklēsijā, lai atgrieztu tos pie grēku nožēlošanas; Viņa kumosa dalīšanu ar tiem varēja pielīdzināt ārsta mājas vizītei. Farizeji atzina biedrošanos tikai ar to, kas jau nožēlo grēkus; Kungs sacīja, ka Viņš biedrojas ar cilvēkiem, lai vestu tos pie grēku nožēlas. Atzīmējiet sev, kā Lk.19:1-10 Kungs piedāvā pestīšanu grēciniekiem *pirms* grēku nožēlas. Tā ir tā pati doma.

Atkal un atkal Viņa līdzības vērsta uz to, lai attaisnotu Viņa biedrošanos ar atstumtajiem (Lk.14:15-24; 15:1-32; Mt.18:23-25; 20:1-15; 21:28-32). Kad ķēniņa galma vīrs nāca pie Jēzus ar lūgumu

dziedināt viņa dēlu, Jēzus piekrita; un vīrs devās uz mājām. Bet tikai ceļā uz mājām viņš kļuva patiesi ticīgs. Tas notika spontāni, nevis tātēr, ka Jēzus būtu uz to uzstājis. Vai arī atcerieties sievieti ar pieciem vīriem tās mūžā, un, iespējams, ar bariņu bērnu no katra. Viņas seja un ķermenis atspoguļoja viņas dzīves stāstu. Viņa dzīvoja ar kādu, kas nebija viņas vīrs. Jēzus nelika viņai pārtraukt attiecības ar šo vīru. Viņš ļoti labi zināja, ka viņai nebija, kur iet. Sieviete, kurai bijuši pieci vīri, kam viņa būtu vajadzīga? Viņai bija bērni. Iespējams, viņas ģimene bija no viņas atteikusies. Jēzus pieņēma reālās dzīves situācijas un cilvēku nespēju pacelties augstāk. Interesanti, vai tas, ka Jēzus neuzstādīja viņai nekādas prasības, nebija mudinājis viņu normalizēt savu dzīvi. Tas veids, kādā Jēzus uztvēra šos faktus, nav vis atzinības apliecinājums, bet gan drīzāk cilvēka dzīves nīcības izpratne. Un tieši tas deva Jēzum spēku tik nelokāmi turēties pie Paša pilnības standartiem un tomēr būt tik dabiskam attiecībās ar viszemākajiem no zemajiem.

Piezīmes

- (1) Joachim Jeremias, *The Sermon on the Mount* (London: Athlone Press, 1961), pp.27,28.

2-17 Pārprastais Jēzus

Evanģēliju rakstītāji trīs reizes pievērš uzmanību tam, ka ļaužu acīs cilvēki Jēzum „nerūpēja”, Viņš „neuzlūkoja to vaigu”, „nebēdāja” par tiem. Mācekļi laivā domāja, ka Viņš „nebēdā” par to, ka viņi iet bojā (Mk.4:38); Marta pārmeta Viņam to, ka viņai vienai jāuzņemas visas mājas rūpes, kad māsa, neliekoties par to ne zinīs, klausās Jēzus vārdos, pierakstot Viņam vīrieša dabai piemītošo nejutību pret sievietēm (Lk.10:40); un divas reizes tiek atzīmēts, ka cilvēkiem vispār bija radies priekšstats, ka Viņš „neuzlūko cilvēka vaigu” (Mt.22:16; Mk.12:14). Taču Kungs lieto to pašu vārdu „nerūp”, runājot par derēto ganu, kuram avis nerūp – tai laikā, kad Viņš ir labais gans, kurš ir gatavs atdot Savu dzīvību par avīm (Jņ.10:13). Vai nav traģiski, ka Viņš, kuram visvairāk, līdz pat Savas dzīvības atdošanai, rūpēja cilvēku liktenis, cilvēku acīs netika par tādu atzīts, netika it nemaz novērtēts? Mācekļi, evanģēliju rakstītāji, nevarēja neizjust kaunu par tādu cilvēku attieksmi. Tas vēl jo vairāk izceļ Kunga pēdējo stundu ciešanu vientulību. Bet tajā pat laikā tas sniedz mierinājumu visiem

nenovērtētajiem aprūpētājiem, kā piemēram, laulātajiem draugiem, vecākiem, bērniem, eklēzijas kalpotājiem...savās ciešanās tie izjūt kaut ko līdzīgu Kunga pēdējo stundu agonijai.

Ļoti bieži uzmanība ir tikusi vērsta uz to, ka pūlis, kas sagaidīja Kungu Jeruzalemē ar saucieniem „Ozianna!” sastāvēja no tiem pašiem ļaudīm, kas pēc pāris dienām brēca „Sit Viņu krustā!” Ir izteikta doma, ka ir bijušas divas dažādas ļaužu grupas; tie, kas kļiedza „Ozianna!” bija nākuši no Galilejas, un Jeruzalemes pūlis brēca: „Sit Viņu krustā!” Taču Jņ.12:13 un Jņ.19:14,15 šķiet mudinām mūs sasaistīt šīs divas ainas, jo ļaužu pulks abas reizes „kļiedz / brēc” – vispirms „Ozianna!” un tad „Sit Viņu krustā!” Personīgi es esmu pārliccināts, ka tas bija praktiski tas pats pūlis. Tā bija klasiska liecība tam, cik svārstīga ir cilvēku uzticība Dieva Dēlam. Un atcerieties, ka tikai dažus mēnešus pēc tam, kad Jeruzaleme bija Viņu noslepkavojusi, jūdu līderi baidījās, ka „ļaudis” viņus nenomētā ar akmeņiem, ja viņi pārāk varmācīgi izturēsies pret Jēzus sekotājiem (Ap.d.5:26). Sabiedriskā doma bija pagriezies par 180 grādiem. Un pēc kāda laika tā atkal pagriezās pret kristiešiem, kad „izcēlās lielas vajāšanas, kas vērsās pret draudzi Jeruzalemē” (Ap.d.8:1). Un tas rada virkni jautājumu, kurus nevar vienkārši izskaidrot, pieņemot cilvēku dabas svārstīgumu. No kurienes šis *naiids* pret Jēzu, cilvēku, kas darīja labu, rūpējās par maziem bērniem, atstājot uz cilvēkiem lielu iespaidu ar acīmredzamo sakritību starp Viņa vārdiem un Viņa personību? Kā tas varēja notikt, ka Viņa tautas naiids tik mērķtiecīgi tika vērstas pret Viņu, liekot tiem izvēlēties slepkavu tā vietā, lai izvēlētos Cilvēku, kas nācis, lai atdotu Savu dzīvību par tiem...?

Atbilde, pēc manām domām, ir tajā, ka viņi pārprata Jēzu. Viņš viņiem patika; jūdu vadība neilgi pirms Viņa nāves bija izmisumā par to, ka „visa pasaule iet Viņam pakā!”, jo daudz jūdu „ticēja Jēzum” (Jņ.12:11,19); Viņa popularitāte šķita sitam visaugstāko vilni Viņa pēdējā Jeruzalemes apmeklējuma laikā. Ļaužu pulkus valdzināja daži šī cilvēka Jēzus no Nācaretes idejas aspekti; Jāņa evaņģēlijā teikts, ka ļaudis „ticēja Jēzum”, taču Jānis skaidri pasaka, ka tā nebija patiesa ticība, kuru Kungs vēlējās redzēt. Tas ir lasāms Jņ.6:14,26: „Kad nu ļaudis redzēja, kādu zīmi Viņš bija darījis, tie sacīja: „Šis tiešām ir tas pravietis, kam jānāk pasaulē...Jēzus viņiem atbildēja: „Patiesi, patiesi Es jums saku: jūs Mani meklējat nevis tāpēc, ka esat redzējuši zīmes, bet ka esat baudījuši no maizēm un paēduši”. Šķita ka ļaudis atsaucās un izprata dotās zīmes-brīnumus; bet Kungs zināja, ka viņi nebija tās

pareizi izpratuši. Tie acīmredzot „ticēja”, bet nebija gatavi apliecināt Viņu citu cilvēku priekšā (Jņ.12:42) – un šāda ‘liecība’ ir būtiska pestīšanai (Rom.10:9,10). Lai kā viņiem patika Jēzus un dažas no lietām, par kurām Viņš stāvēja, tie labprātīgi noslēdza savas sirdis viņa galvenās pašuzpurēšanās idejas radikālajai nozīmei, ka krustam ir jānāk pirms kroņa, pirms nākamās Valstības, kas otrādi vērš visas cilvēku pasaules vērtības, kur pazemīgie ir lielākie, garā trūcīgie ir patiesi bagāti, nicinātie ir cienīti...

Viņi sveica Jēzu Jeruzalemē ar palmu zariem rokās. Palmu zari bija ebreju nacionālisma simboli – palmu zars parādās uz Otrās Sacelšanās laikā izdotajām monētām (m.ē.132.-135.gg.). 164.gadā pirms m.ē., kad Jūda Makabejs no jauna iesvētīja tempļa altāri, templī tika ienestas palmas (2.Mak.10:7); un Simons Makabejs veda jūdus atpakaļ uz Jeruzalemi ar palmu zariem rokās, kā teikts 1.Mak.13:51. Tādēļ pūlis sveica Jēzu ar palmu zariem, sagaidot, ka Viņš nodibinās Savu Valstību šeit un tagad. „Ozianna!” no Jņ.12:13 sauca, sveicot ķēniņus 2.Sam.14:4; 2.Ķēn.6:26. Burtiskā šī vārda nozīme ir: „Glāb tagad!”. Tie gribēja Valstību šeit un tagad. Viņa sludinātās Valstības būtība, kuru Viņš tiem sīki un pacietīgi tika klāstījis triju gadu laikā, vienkārši nebija nonākusi līdz viņu apziņai.

Šķiet, ka tikai pēc tam, kad pūlis bija sācis to darīt, Kungs uzsēdās uz ēzeļa, lai izpildītu Caharijas 9:9 pausto pravietojumu, ka Izraēla ķēniņš nāk pie tiem „miermīlīgs...uz ēzeļa mātes kumeļa” – nevis kara zirgā. Vēl jo vairāk, Caharija pravieto, ka „Viņš nesīs mieru tautu starpā, un Viņa vara sniegsies no vienas jūras līdz otrai jūrai un no Eifratas upes līdz pasaules galam”, ne tikai Palestīnā. Tie, kas saredzēja to kā Kunga atsauci uz Caharijas 9, būtu sapratuši, ko Kunga šeit atveidotā līdzība faktiski grib tiem vēstīt – Kungs Jēzus netaisījās sagraut Romu, bet gan nest mieru kā viņiem, tā arī visai neebreju pasaulei. Pazemīgs, sevi neizceļošs Kungs bija tiem galīgi nesaprotams paradokss. Ķēniņam, it īpaši jau Mesijas tipa Izraēla ķēniņam, bija jābūt lepnam un kareivīgam. Pūlim tas būs sagādājis šausmīgu vilšanos. Viņš tišam Sevi pazemoja, uzsēžoties uz ēzeļa. Šis Jēzus, kurš viņiem patika, kuru viņi bija iemīlējuši un uz kuru bija cerējuši, izrādījās nu pavisam *ne tā* persona, kuru viņi bija iedomājušies – neskatoties uz to, ka Viņš jau tik ilgu laiku bija centies tiem izskaidrot, kas Viņš patiesībā ir. Viņš bija kļuvis par tēlu viņu pašu prātā, viņu pašu radīts varoņa tēls, kas īstenotu viņu lolotās vēlmes – un kad tie atskārta, ka Viņš nemaz *nav* tāds, to dusmas bija nevaldāmas. Krievu ateists Maksims Gorkijs skarbi, bet

taisnīgi izteicies, ka cilvēks radījis Dievu pēc sava tēla un līdzības. Un daudzu gadījumā tas tā arī ir. Jēzus tēls, kas bija radies pūļa iztēlē, tikai daļēji balstījās uz Viņa patieso būtību. Dažas lietas tie bija sapratuši pareizi, taču daudz ko viņi nemaz nebija sapratuši. Un atskārtuši, cik dziļi un būtiski viņi ir kļūdījušies, tie sašutumā un dusmās aizgriezās no Viņa. Viņi dusmās iesaucās: „Kas ir šis Cilvēka Dēls?” (Jņ.12:34). Šajā kontekstā Jēzus nebija teicis ne vārda par to, ka Viņš ir „cilvēka dēls”. Bet tas, ko viņi faktiski teica, bija: ‘Kas par Mesiju / cilvēka dēlu šis ir? Mēs domājam, ka tu esi Mesija – cilvēka dēls, kas mūs atbrīvos tagad pat. Skaidrs, ka tu neesi Mesija / Kristus, kā mēs to bijām iedomājušies’.

Tas būtu ļoti labs izskaidrojums tam, kāpēc Jēzus briesmīgā spīdzināšana un apsmiešana Viņa nāves dienā pamatojās uz Viņa kā Izraēla ķēniņa pretenzijām. Ērkšķu vainags, purpura apmetnis, ko Viņam apsmiedami apvilka, ‘scepteris’, ko ielika Viņa rokā, tad atņēma, lai ar to sistu Viņam pa galvu, kā arī ņirdzīgais uzraksts virs Viņa galvas: „Šis ir Jēzus, jūdu ķēniņš”, jūdu vadoņu dusmas pat par šādu uzrakstu, pūļa ņirgāšanās par šo „ķēniņu” – tas viss atspoguļo, cik lielas dusmas šī Viņa ‘ķēniņa būšana’ bija izraisījusi. Visas līdzības un mācība par Viņa Valstību tika pilnībā ignorētas. Kungs to bija pietiekami skaidri licis tiem priekšā. Bet tas it nemaz nebija nonācis līdz viņu apziņai.... Pūlis ne tikai nesaprata Kungu, bet pati Viņa atrašanās starp cilvēkiem bija izraisījusi tajos sirdsapziņas pārmetumus; un viņu reakcija izpaudās centienos aplāpēt šo sirdsapziņas balsi. Kā daudzi citi to ir darījuši un dara vēl šo baltu dien, tie bija novēlušī savu neapmierinātību uz nevainīgu upuri, mākslīgi radot tajā visa vaininieku un kurinot naidu pret to. Tādējādi šī viņu vērsšanās pret Jēzu ir izskaidrojama ar to, kā Viņš bija iedarbojies uz viņu sirdsapziņu.

Tādi traģiski personības pārpratumi nav nekāds retums. Nereti laulātie draugi izjūt tādu naidu vienam pret otru, ka cilvēks no malas nevar saprast, kā divi tik labi cilvēki var viens otru tik stipri neieredzēt. Šī ienaida cēlonis nereti rodams pārprastajā otra cilvēka tēlā, kas radies sākotnējā pielūgsmes romantiskajā gaisotnē. Abi būs radījuši savā iztēlē idealizētu vai vienkārši pilnīgi nepareizu priekšstatu par otru; un kad tie beidzot patiesi ierauga viens otru ikdienas dzīves gaismā, tie nespēj novaldīt sašutumā – laulātais draugs / draudzene nemaz nelīdzinās iztēlē radītajam tēlam. Otra labās īpašības nemaz netiek ievērotas un ņemtas vērā – tikai tāpēc ka laulātais draugs / draudzene neatbilst tam tēlam, kas bija par to radies pirmajā brīdī.

Un tas ir redzams arī mūsu sadraudzības dzīvē. Es pazinu kādu ļoti jauku brāli, kurš bija pazīstams kā labs sludinātājs un Bībeles skaidrotājs konservatīvajās eklēsiķas aprindās 1950s un 1960s gados. Viņš bija atzīts konservators, stingra kursa piekritējs, kas vienmēr centās pasvītrot, ka visi citi kristieši tiks nosodīti, ka mums vienīgajiem ir ‘Taisnība’. Viņš sludināja ļoti grafisku nākamās Valstības ainu, kad Kungs atgriezīsies un priekā sagraus visus pretiniekus un citas atšķēlušās baznīcas. Savā laikā viņam bija liela piekrišana un viņa raksti konservatīvajās avīzēs ir arī šobrīd atrodami putekļiem klātos grāmatu plauktos. Tad šī brāļa nostāja mainījās. Viņš sāka skaidrot, ka viņa iepriekšējā nostādne nav bijusi pareiza. Viņš uzsvēra Valstības garīgo labvēlību, sīkāk iztīrējot mūsu Kunga tagadējās ķēniņa varas un kundzības aspektu, mācot iecietību pret maldus ticības piekritējiem un mīlošu, pārliecināt gribošu, bet ne nosodošu attieksmi pret „tiem, kas nostājas opozīcijā”. Un sadraudzības dusmas vērsās pret viņu. Apmelotu, ienīstu un pazemotu, brāļi viņu faktiski sita krustā. Un, iespējams, arī mēs esam piedzīvojuši kaut ko līdzīgu, kad kādam rodas nepareizs priekšstats par mums un tad viņš uzzina, ka mēs aizstāvam pavisam citas pozīcijas, ne tās, kuras viņš bija iedomājies mūs pārstāvam. Tas nereti izraisa viņā dusmas. Un tieši tādām dusmām ir graujošs raksturs, tās nereti rada apkaunojošu patiesās baznīcas šķelšanos. Pēc manām domām, šo dusmu pamatā ir galvenokārt bailes – bailes, ka mūsu sapratne bija maldīga, ka mēs faktiski kļūdinājāmies, ka mūsu spriedumi nebija pareizi, bailes, ka patiesā brāļu izpratne un patiesā Jēzus izpratne var parādīt mūs daudz sliktākā gaismā. Un šīs bailes paralizē normālas sapratnes un attiecību veidošanos kā ar mūsu Kungu, tā arī ar brāļiem, ģimeni vai draugiem.

Pāvila Tourniera komentāri dod ieskatu šīs parādības būtībā: „...priesteris, kurš skaļi dārdina no kanceles, cenšoties apklusināt pašu nomācošās šaubas...prāta juceklis ir tik liels, ka daudzi, sevi pārliecināt gribēdami, fanātiski pieķeras kādai dīvainai mācībai. Lai apklusinātu savas iekšējās slimības balsi, tie nododas sektantiskai neiecietībai, iesaistoties cīņā un strīdos ar pretējā uzskata paudējiem...kad cilvēkam trūkst pārliecības par sevi, viņš izliekas par tādu, kas ir nelokāmi pārliecināts...jo vājāka kļūst baznīcas dzīvā ticība, jo vairāk baznīca meklē glābiņu formālismā un neiecietībā”. Tādēļ arī Jāzepa brāļi vērsās pret viņu, faktiski kalpojot par prototipu sekojošai Jēzus noslepkašanai no ebreju puses; tādēļ līdz pat šai dienai ebreji tik noteikti noraida Jēzu. Tādēļ arī šķietami dievbijīgi kristieši ir spējīgi uz visnezēlīgākajām atriebībām un kampaņām pret tiem, kuri izjūt

sirdsapziņas pārmetumus. Lai atkal citējam Tournieru: „Morāls panīkums un neapzinātas vainas izjūta... dod vaļu atbaidoši nesaprātīgām reakcijām un tai īpaši izsmalcinātajai un nepārvaramai apmātības formai, kuru mēs saucam par ienaidu. Neviens nav tik stipri pakļauts iespējai kļūt par kaislīgu polemīķi, izrādot rupju vardarbību, nelokāmību un milzīgu dinamismu, kas izpaužas nomelnošanā, apmelošanā un neslavas celšanā kā tie, kam nav tīra sirdsapziņa” (1). Tādējādi šīs pasaules stiprie patiesībā ir tie vājie; un tā Bībeles paradoksālajam apgalvojumam, ka vājie ir stipri un otrādi, ir pilnīgi noteikts psiholoģiskas dabas pamatojums.

Bet atgriezīsimies pie pārprastā Jēzus, kuru ļaužu pūļi sveica ar palmu zariem cerībā uz tūlītēju Mesijas Valstības nodibināšanu. Jānis, bez šaubām, vēlas mums to atgādināt, kad Atkl.7:9 mēs lasām, ka Kungu sagaidīs cits liels visu nāciju ļaužu pulks ar palmu zariem rokās, kas slavēs Viņu par nāvi krustā, kas nesa tiem pestīšanu. Šeit ir tie, kas Viņu pareizi izprot. Šis pretstats starp pūli un tiem, kas Viņu patiesi izprot, bija Kunga prātā, kad Viņš sacīja: „Ir pienākusi stunda, kad Cilvēka Dēls top pagodināts” krustā (Jņ.12:23), pretstatot to pūļiem, kas sauca „Slavēts, kas nāk, mūsu ķēniņš, Tā Kunga Vārdā!” cerībā, ka Viņš nekavējoties nodibinās Mesijas Valstību (Lk.19:38). Patiesa Dieva slavēšana ir vientulīgajā krusta noliegšanā. Tas, kurš patiesi godā Tēvu (Jņ.5:23; 8:49) pašuzpurēšanās dzīves ceļā, tiks klusu godāts šai dzīvē un atklāti celts godā nākamajā dzīvē (Jņ.12:26); tāda ir cilvēka un Dieva savstarpējo attiecību būtība.

Un pirms tam Kungs tika mācījis pūļus vairāk koncentrēties uz Viņa kā personības dāvanu un Viņa upura sniegšanu nekā uz burtisko Valstības iestāšanos šeit un tagad. Jūdu izpratnē mannai bija jānāk kā zīmei, ka ir atnākusi Mesijas Valstība. Viņu raksti propagandē šo ideju:

- „Jūs neatradīsiet mannu šai laikmetā, bet jūs to atradīsiet tajā laikmetā, kas nāks” (Midrash Mekilta par 2.Moz.16:25).
- Tāpat kā pirmais pestītājs lika mannai nākt no debesīm... tā arī pēdējais pestītājs liks mannai nākt no debesīm” (Midrash Rabbah par Sal.māc.1:9).
- „[Manna] ir sagatavota...tam laikam, kuram jānāk” (Midrash Tanhuma, *Beshallah* 21:66).

Taču Kungs tiem saka Jņ.6, ka Viņa miesa ir patiesais ēdiens, kuru Viņam jāatdod par pasaules dzīvību. Daži ir secinājuši no Jozuas 5:10-

12 salīdz. ar 2.Moz.16:35, ka manna no debesīm pirmo reizi nāca Pashā svētku priekšvakarā, kas vēl sāpīgāk liek uztvert Kunga vārdus, kas pielīdzina mannu Viņa nāvei. Taču šie Kunga centieni novērst pūļa uzmanību no burtiskajiem uz garīgajiem ieguvumiem, no tūlītējiem labumiem uz pestīšanu caur Viņa nāvi, no mūžības šeit un tagad uz pacietīgu ēšanu / dalīšanos Viņa ciešanās...tas viss traģiskā kārtā gāja viņiem secen. Un tā tas ir arī šodien.

Ja jūs jūtaties nesaprasts, un citu dusmu upuris šī iemesla dēļ, uztveriet to kā dalīšanos ar Kungu Viņa ciešanās. Jūs tādā veidā gūstat kaut nelielu ieskatu pārprastās Dieva mīlestības, kuru Viņš Kungā Jēzū dāvāja to neuztverošajai un pārprotošajai pasaulei, traģēdijā. Necentieties mazināt savu ciešanu nozīmi. Jūs patiesi ciešat līdz ar Viņu. Un tikpat patiesi kā jūs kristībā iegremdējāties ūdenī un iznācāt no tā, jūs dalīsities ar Viņu arī augšāmcelšanās dzīvē, kā tagad, tā arī mūžos. Bet... Pastāv iespēja, ka mēs varam līdzināties ebreju pūļiem, kas acīmredzot „ticēja Viņam”, kad patiesībā mēs ticam mūsu pašu jucekļīgajai Jēzus uztverei, kas sajaukta ar dažiem Viņa patiesās personības aspektiem, kas mūs Viņā pievelk. Viņš ir mūsu priekšā kā personība, kā vēsture. Mums ir jātic *īstenajam* Kristum, Viņa personībai *kopumā*, ar *visām* Viņa radikālajām un mūs šokējošajām prasībām. Lai nebūtu tā, ka mēs pēdējā dienā dusmās iesauktos, kā jūdi to darīja: ‘Kas tas par Kristu? Tu neesi tas, par ko mēs tevi noturējām...tagad mēs redzam, ka tu esi bargs cilvēks...’ Mums nav Viņš jādefinē pēc tā, kādu mēs vēlētos Viņu redzēt, kāds Viņš ir mūsu domās; mums ir jālasa un jāiedziļinās evaņģēliju pierakstos un jāļauj sev uztvert Viņa personības būtību kopumā, kāds Viņš bija un būs mūžos. Un mums ir jāatsaucas un jātic tam, ko mēs Viņā ‘saredzam’.

Piezīmes

- (1) Paul Tournier, *The Whole Person in a Broken World* (San Francisco: Harper & Row, 1964 ed.), pp.34,73.

2-18 Īstenais krusts: šodien ir piektdiena

Doma par to, ka Kungs Jēzus krustā darīja galu bauslībai, dod vielu pārdomām, kas noved pie jautājuma – tieši kā Viņš darīja galu bauslībai? Kā Kristus krusta nāve noveda pie bauslības gala? „Jo bauslības gals ir Kristus” (Rom.10:4). Taču grieķu vārdu *telos* [„gals”] citviet tulko kā „mērķis” (1.Tim.1:5). Kunga Jēzus raksturs un personība beigu galā bija Mozus bauslības mērķis; nevainojamai

pakļautībai šiem 613 baušļiem bija jārada Kungam Jēzum līdzīga personība. Kad Viņš bija sasniedzis Savas personības un garīguma attīstības virsotni, Viņa nāves brīdī, bauslības mērķis tika sasniegts, tas bija bauslības „piepildījums”. Viņš mācīja, ka Viņš „ir atnācis” lai mirtu; taču Viņš „ir atnācis” arī lai „piepildītu” bauslību (Mt.5:17).

Ir nepieciešams ļauties pārdomām kā par krustā sišanas absolūto un neapgāžamo realitāti, tā arī par Jēzus personības fakta pastāvēšanas realitāti. Kāds psalms vēstī, ka Jēzus nāve tiks dzērāju apdziedāta. Daudzi nacistu bendes kļuva par alkoholiķiem. Un droši vien arī Jēzus krustā sitēji pēc tam devās iedzert. Ernests Hemingvejs ir uzrakstījis baismīgu stāstu par to, kā šie kareivji devās uz kādu krodziņu vēlā tās piektdienas vakarā. Dzērājiem raksturīgā veidā izstrīdējušies par to, vai „šodien ir piektdiena”, tie nolemj, ka tiešām ir piektdiena un tad atstāsta, kā tie Viņu pienaglojuši un pacēluši augšā. „Kad viņi sāk izjust sava svara smagumu, tas ir tas moments... Vai es to neesmu pieredzējis? Es esmu tik daudzus redzējis. Es jums teikšu, šis bija diezgan labs šodien”. Un šis pēdējais teikums izskan kā piedziedājums visu šo viņu vakara dzīru laikā (1). Es netaisos apspriest, cik tuvs patiesībai varētu būt šis stāsts – es gribu uzsvērt, ka mūsu pienākums ir censties stādīties priekšā, kā tas viss notika. Kā nacistu, tā arī padomju bendes atzīst, cik būtiski ir nekad neskatīties sava upura sejā. Šī iemesla dēļ viņi tērpās skarbumā, kas piesedza viņu patieso personību. Un Kunga bendes droši vien darīja tāpat. Skatīties Viņa sejā, Viņa mīlestības pret savu tautu un skumju pilnajās acīs – vai tas nenovestu tos pie pašnāvības vai pievēršanās ticībai? Es varu iedomāties, ka tie tomēr vēlējās ieskatīties Viņa sejā, tā cilvēka sejā, kurš necīnījās ar viņiem, bet pats apgūlās uz staba. Izglītotie grieķi uztvēra krustu kā barbarisku muļķību, romiešu pilsoņi – kā kauna lietu, un ebreji – kā Dieva lāstu. Taču Jēzus pārvērtā kauna zīmi uzvaras zīmē. Caur to Viņš deva zīmi par visu vērtību pārvērtēšanu. Viņš vērtā to par drosmīgas dzīves simbolu, dzīves, kas neiztrūkstas bailēs pat nāves briesmu priekšā; caur cīņu, ciešanām, nāvi, dziļā pārliecībā un cerībā uz patiesas brīvības, dzīves, cilvēcības, mūžības mērķi. Aizvainojums, tīrais negods vērtās brīnišķā pestīšanas pieredzē, krusta ceļā uz iespējamo dzīves veidu.

Augšamcēlies Kristus bija un ir dzīva realitāte. Suetoniuss raksta, ka Klaudijs izsūtīja visus ebreju kristiešus no Romas, jo tie padevušies kāda *Chrestus*, proti, Jēzus Kristus, aģitācijai. Taču šis vēsturnieks raksta tā, it kā Viņš būtu dzīvs un personīgi aktīvi klātesošs. Un būtībā

tā arī bija. Ja cilvēkiem būtu bijusi pietiekami stipra ticība cilvēka Jēzus Kristus realitātei, ka Viņš patiesi nomira un tika augšāmcelts, ka Viņš nebija grēkojis un bija Dieva Dēls, tad mēs būtu izvairījušies no jucekļīgās teoloģijas sējumu sējumiem un nejedzīgajām teorijām par Trīsvienību. Ja cilvēki ticētu, ka ir reāli iespējams sasniegt pilnību cilvēka miesā! Tam ir vajadzīga ticība – un visa maldu pilnā teoloģija ir tikai atrunāšanās ticības trūkuma attaisnošanai.

Tikai mūsu pārdomās par krustu atklājas mūsu attiecību ar Kungu Jēzu daba un kvalitāte. Lūkojoties uz šo brīnišķo krustu... ir jāizjūt brīnumu, mīlestību pret Viņu, pārliecību par mūsu pašu grēcīgumu, kā arī pārliecību par Viņa piedošanas realitāti. Lūkojoties uz krustu, visi komentāri kļūst lieki. Tas izklausītos pēc mēģinājuma vārdiem aprakstīt Devīto simfoniju. Ir daudz vieglāk, nav tik izaicinoši atsaukties uz krustu, cenšoties to aprakstīt grēku izpiršanas teorijas vārdiem. Uz to norāda bezjēdzīgi izlietotais šai jomā tintes daudzums; pastāv tāda kā apsēstība ar ‘mācību par grēku izpiršanu’. Taču svarīgākā atsauksme nav vārdos, jo, kā jau teicu, vārdiem tā nav izsakāma. Ne vārdi, nedz skaidrojošas teorijas, bet jūtas, dziļi sirdī mītoša ticība, izaicinājums mūsu paražām un rakstura īpašībām, reāla, būtiska, konkrēta un praktiska pārveidošanās, transformācija, kuru izraisa augstu krustā paceltais Cilvēks.

Piezīmes

- (1) „Today is Friday” in *The Short Stories of Ernest Hemingway* (New York: Scribner’s, 1954), p.357.

2-19 Šodien tāds pats kā vakar

Tā visa būtība ir tajā, ka Jēzus Kristus ir tāds pats šodien, kāds Viņš bija vakar. Vēsturiskais Jēzus ir ticības Kristus. „Šis Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs viņu esat redzējuši debesīs aizejam” (Ap.d.1:11). Pieraksti trīs reizes atkārtoti to pašu. „Tāpat nāks” nav obligāti jāattiecinā uz to, kā Viņš, visiem redzot, tika lēnām pacelts debesīs. Atgriešanās veids līdzināsies aiziešanai, taču nedz šie mācekļi, nedz vairums Kunga tautas neredzēs Viņu burtiski nolaižamies caur mākoņiem Viņa atgriešanās laikā – jo viņi jau būs miruši. Bet mēs Viņu ‘redzēsim’ „tāpat nākam”, kāds Viņš bija toreiz uz zemes. Jēzus Kristus ir tas pats vakar, šodien un mūžos. Tas pats Jēzus, kurš mīlēja mazus bērnus un raudāja par Jeruzalemes paštaisnajiem reliģiskajiem

vadoņiem, tik stipri Viņš vēlējās viņu pestīšanu, ir Tas, kurš šodien ir mūsu lūgšanu starpnieks un rīt salīdzinās mūs tiesas dienā. Iespējams, Kunga uzruna mācekļiem „Brāļi” uzreiz pēc augšāmcelšanās uzsvēra Viņa, augšāmceltā Cilvēka un Dieva Dēla, vēlmi atjaunot Savas attiecības ar tiem, kurus Viņš bija pazinis miesā, lai viņi nedomātu, ka viss ir mainījies. Viņš speciāli uzsver, ka Viņa Tēvs ir arī mācekļu Tēvs un Viņa Dievs ir arī mācekļu Dievs (Jņ.20:17). Šķiet, ka šeit Viņš atsaucas uz Rutes 1:16, kur vīra māte mudina Ruti palikt Moāba zemē [salīdz. ar Mariju mudinām Jēzu?], bet viņa atbild, ka ies tai līdzi, neskatoties uz savu izcelsmi: „tava tauta būs mana tauta, un tavš Dievs būs mans Dievs”. Šī atsauce it kā teiktu: ‘pat ja es nāku no citas tautas tagad, tas nemaina mūsu attiecību būtību; es tevi tik ļoti mīlu, ka es vienmēr būšu tev līdzās, un mans Dievs ir tavš Dievs.

Un ir vēl viens diezgan jauks norādījums uz Kunga apzinātu vēlmi parādīt Viņa ‘cilvēcību’ jau pēc augšāmcelšanās. Pie Tibērijas jūras Kungs uzrunā mācekļus „bērni” (Jņ.21:5). Grieķu *paidion* ir daudzskaitļa forma no *pais*, ‘puisis’. Reimonds Brauns atzīmē, ka šim vārdam ir sarunu valodas pieskaņa...[kā] mēs varētu teikt „Puiši”, uzrunājot kādu zemāka sociālā slāņa svešinieku bariņu” (1). Kāpēc būtu jālieto šis sarunu valodas vārds uzreiz pēc augšāmcelšanās, kaut kas līdzīgs ‘Hei, puiši!’, ja tā Viņš parasti neuzrunāja mācekļus? Ar to Viņš noteikti būs gribējis parādīt mācekļiem, ka vienā ziņā nekas nav mainījies, kaut gan citādā ziņā gan; bet Viņš ir tas pats Jēzus. Mācekļi, kuri ar Jēzu kopā gāja uz Emmausu, atpazīna Viņu brīdī, kad Viņš lauza maizi. Tas, kā Viņš satvēra maizes klaiņu Savās rokās un atlauza to pēc augšāmcelšanās, neatšķīrās no tā, kā Viņš to darīja *pirms* Savas nāves krustā. Ne tikai Kunga ķermeņa valoda, bet arī runas veids un vārdu izvēle bija tādi paši pirms un pēc Kristus ciešanām krustā. Viņš uzdod to pašu jautājumu „Ko jūs meklējat?” savas kalpošanas sākumā (Jņ.1:38), īsi pirms Savas nāves (Jņ.18:4) un arī pēc augšāmcelšanās (Jņ.20:15). Un augšāmceltā Kunga vārdi, kā tie doti Atklāsmes pierakstos, sasauca ar vārdiem, kurus Viņš lietoja Savā laicīgajā dzīvē, par ko arī liecina Jāņa pieraksti.

Zīmīgi, ka Lūkas un Jāņa evaņģēliju noslēgumā mēs redzam mācekļus ejam kopā ar Jēzu, ‘sekojot’ Viņam (Jņ.21:20) – tieši tāpat kā Viņi to bija darījuši Viņa kalpošanas laikā. Viņa aicinājums ‘Seko Man’ (Jņ.21:19,22) ir izteikts tiem pašiem vārdiem, kurus Viņš lietoja, vēl mirstīgs būdams (Jņ.1:37,43; 10:27; 12:26; Mk.1:18; 2:14). Tā visa nozīme ir tajā, ka kļuvis nemirstīgs pēc augšāmcelšanās, Viņš izturējās

pret viņiem tieši tāpat kā Savas mirstīgās dzīves laikā, staigājot pa 1.gadsimta Palestīnas ielām un ārēm. Citviet mēs jau atzīmējām, ka zvejas incidents Jņ.21 ir ar nolūku formulēts kā Lk.5 pieraksta atkārtojums – lai vēlreiz parādītu nepārtrauktību starp Jēzu vakar un Jēzu šodien. It kā Viņš nekādā ziņā negribētu, lai mēs justos tā, ka Viņa dievišķā daba un Dieva dotais pagodinājums kaut kādā veidā atšķirtu mūs no Viņa. Uzreiz pēc augšāmcelšanās Kungs būs pamanījies kā rūpīgi saliktās apbedīšanas drēbes, tā arī svaidīšanas eļļu. Viņš būs uzreiz sapratis to kā Viņa māsu rūpes par Viņu. Pirmās Kunga domas pēc augšāmcelšanās bija par brāļiem. Nebija nekādas pārtrauktības starp Kunga jūtām pret brāļiem pasaulīgajā dzīvē un pēc augšāmcelšanās.

Pat Savā laicīgajā dzīvē Kungs vēlējās, lai starp Viņu un Viņa sekotājiem nebūtu nekādas atšķirības, lai viņi nejustos tā, it kā Viņš būtu kāda nesasniedzama svētbilde, kas jāapbrīno iztālēm, bet gan paties draugs, vadonis, ķēniņš un piemērs, kam reāli jāseko. Tā, kad Viņš nolādēja vīģes koku, kad bija lūdzis par to un cieši ticot, ka tas, ko Viņš lūdzis, piepildīsies, Pēteris izbrīnā saka: „Mācītāj, redzi, tas vīģes koks, ko Tu esi nolādējis, ir nokaltis!“. Kungs atbild: „Ja jums ir ticība un jūs nešaubāties, tad jūs ne vien tā varēsīt darīt ar vīģes koku (atsaucoties uz to, ka Jēzus vārdi uz vīģes koku bija Viņa lūgšana Dievam par to), bet arī kad jūs teiksīt šim kalnam (kas ir daudz lielāks par vīģes koku): celies un meties jūrā (daudz lielāks brīnuma par vīģes koka nokalšanu vienas dienas laikā), - tad tas notiks. Un visu, ko *jūs* ticībā lūgsīt (tāpat kā Es ticībā lūdzu, lai vīģes koks nokalstu), to *jūs* dabūsīt (tāpat kā Es attiecībā uz vīģes koku)” (Mk.11:21-24). Tādējādi, Pētera izbrīnu par Kunga lūgšanas efektivitāti Kungs pavērsa uz viņu pašu – ‘*Arī tu vari darīt tāpat, un pat vēl daudz lielākas lietas ir iespējamās*’. Tā bija Viņa vēsts tobrīd – un Viņš to atkārtoja augšistabā, pārliecinot tos: „Patiesi, patiesi Es jums saku: kas Man tic, tas arī tos darbus darīs, ko Es daru, un vēl lielākus par tiem darīs” (Jņ.14:12). Pat apgalvojot, ka Viņš ir Dieva Dēls, ko Dievs ir sūtijis un kas tiks pacelts debesīs, Kungs tajā pat kontekstā uzsver savu cilvēcību – piem., Jņ.8:26 pēc apgalvojuma par Savu izcelsmi, Tēvu un sūtību, Viņš uzsver, ka *Viņam pašam* ir daudz kas sakāms par šo paaudzi, taču Viņš var teikt tik to, ko no Tēva ir dzirdējis. Tas bija uzsvērts Viņa cilvēcības apliecinājums, un Viņš to teica, lai klausītāji neiedomātos, ka Viņš nemaz nav šīs pasaules daļa.

Kungs būs būtībā tas pats Kungs, kad mēs Viņu atkal redzēsim, kādu mēs Viņu redzam evaņģēliju pierakstos. Tādēļ Jēzus pat Savā zemes dzīvē varēja saukties par „Dieva valstību”, tik cieša bija saikne starp cilvēku, kurš apstaigāja Palestīnu, un To, kas atgriezīsies godībā. Tie redzēs „Dieva valstību ar spēku nākam” (Mk.9:1) un tie redzēs „Cilvēka Dēlu nākam Savā valstībā” (Mt.16:28) būtībā izsaka to pašu domu. Patiesi šķiet, ka sinoptiskajos evaņģēlijos dotās atsaucēs uz Valstības ‘nākšanu’ visur citur Jaunajā Derībā attiecas uz Kunga Jēzus ‘nākšanu’ (piem., 1.Kor.16:22; Atkl.22:20). Šajā pat kontekstā, atsaucoties uz Sevi kā uz „Dieva valstību”, Kungs runā par Savu atgriešanos kā par „Cilvēka Dēla dienām” – cilvēcīgā Jēzus dienām. Taču turpat Viņš runā arī par to, ka pēc Viņa nāves tie ilgosies redzēt kaut vienu Cilvēka Dēla dienu, proti, Viņu tādu, kāds Viņš bija laicīgajā dzīvē (Lk.17:20-26). Tāds pats kāds Viņš bija laicīgajā dzīvē, tāds Viņš būs Savas godības dienā. Nav tiesa, ka Viņš nāca kā lēnprātīgs, maigs cilvēks, bet atgriezīsies ka rēcošs lauva. Tad atklāsies „Jēra dusmas”. Vai jūs varat iedomāties dusmīgu jēru? Jā, jērs var sadusmoties. Bet tās ir jēra tipa dusmas. Viņš nāca kā jērs, lai par grēciniekiem to nokautu, taču Viņš būtībā vēl aizvien būs jērs, kad Viņš atgriezīsies. Tas Jēzus, kurš mīlēja bērnus, sajuta citu vājības, izmisīgi vēlējās viņus pestīt, ir tas pats Jēzus, kurš atgriezīsies mūs tiesāt. Pat pēc Savas augšāmcelšanās, Savā tagadējā nemirstīgajā dabā, Viņš gādīgi bija pagatavojis brokastis Saviem zvejniekiem krastā (Jņ.21:9,12). Un tas ir Tas Kungs, kurš atgriezīsies, lai mūs tiesātu. Pēc augšāmcelšanās uz Emmausu ejošie mācekļi Viņu atpazīna pēc tā, kā Viņš lauza maizi. Tas, kā Viņš turēja klaipu, kā Viņš uzvedās, kā Viņš runāja, kādus vārdus lietoja acīmredzot nemaz neatšķīrās no laika pirms augšāmcelšanās. (Lk.24:30,31). Kungs ir tāds pats šodien, kāds Viņš bija vakar.

Mūsu tieksme vērtēt, pat pielūgt, cilvēku darbus noved mūs pie vilšanās sevī. Tikai žēlastības lieluma izpratne var mūs no tās atbrīvot. Tik daudziem no mums jācīnās, lai spētu pieņemt savu nepilnību – samierināties ar zaudējumu, ar to, ka nespējām izpildīt darbu tik labi, cik mums to gribējās, vai tas attiektos uz bērnu audzināšanu, vai uz tīmekļa vietni, pie kuras mēs strādājam, vai grāmatas rakstīšanu, vai istabas remontu... Un uz dzīves beigām šī sajūta kļūst arvien spēcīgāka un mokošāka. Jaunieši domā, ka tas viss nāks ar laiku, taču šis laiks nekad nepienāk. Tikai ļaujoties uz žēlastību, atsakoties no ticības uz un lepošanās ar saviem darbiem, mēs varam pieņemt to, kas ir tālu no

pilnības mūsu dzīvēs, lai pasmaidītu par šīm lietām un zinātu, ka mēs, protams, nekad nevaram 'izdarīt' vai sasniegt pilnību.

Sapratne, ka mēs esam Dieva žēlastībā, taisnoti caur tērpšanos Kristū, ļauj mums ātrāk samierināties pašiem ar sevi kā personībām un justies laimīgākiem. Tik daudzi pārdzīvo neapmierinātību paši ar sevi. Tāpēc mēs tik vērtīgi lūkojamies spogulī, kad neviena nav blakus, tāpēc mūs tā uztrauc tas, kā mēs izskatāmies foto attēlā. Arvien biežāk šī nepievilcīgā pasaule negrib pati sevi pieņemt. Cilvēki nav apmierināti ar savu gadu skaitu [tie grib izskatīties un būt jaunāki, jebšu vecāki], ķermeņi, ģimenes stāvokli, pat ar savu dzimumu un pamatā ar savu personību. Es atrodu, ka tiklīdz es biju patiesi pieņēmis savu pestīšanu no Dieva žēlastības, kad es patiesi aptvēru, ka brīnumainā kārtā Dieva acīs es esmu cilvēks Kristū... es kļuvis daudz apmierinātāks ar sevi, es sāku sevi vieglāk uztvert. No otras puses gan jāsaka, ka mēs esam aicināti radikāli pārveidei, mūs aicina pacelties augstāk par mūsu aprobežoto redzes loku. Tas ir patiesais Kristus aicinājums. Bet es runāju par to, ka mums sevi ir jāpieņem tāds, kādi mēs esam un arī tās situācijas, kurās mēs atrodamies kā cilvēki.

Jēzus arī tagad, iestājoties par mums Dieva priekšā, pāršķir mūsu dvēseli un garu (Ebr.4:12). Bet tāds Viņš bija Savā laicīgajā dzīvē šeit – jo tad arī Viņš bija Tā Kunga atziņas gara pilns (Jes.11:3). Viņš bija spējīgs momentāni redzēt cauri cilvēkam vai situācijai – un tas varēja darīt Viņa laicīgo dzīvi brīžiem nepanesamu. Bet kāds Viņš bija tad, tāds Viņš ir arī tagad. Tas ir tas pats Jēzus, kas iestājas par mums taktiski un līdzjūtīgi. Pavērojiet laika formas, kas lietotas Ebr.4:15: „Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzī just mūsu vājībām”, attiecinot to uz tagadnes laiku. It kā Viņš *tagad* justu līdzī mūsu vājībām. Kas atklāj mums ieskatu dievišķās dabas būtībā. Kad mēs no žēlastības kļūsim tās mantotāji, tas nenozīmēs, ka mēs tikai neskaidri atcerēsimies, ko nozīmēja būt cilvēkam. Mēs arvien vēl būsī spējīgi just līdzī tiem, kam Tūkstošgades laikā vēl būs cilvēka daba. Ir tikai vēl viena vieta, kur Gars lieto grieķu vārdu, kas tulkots kā „līdzī cietuši” Ebr.10:34, kur mēs lasām, kā ebreju kristieši „līdzī cietuši” vēstules rakstītājam. Tas atspoguļo, cik lielā mērā Kunga līdzjūtība pret tiem bija tos iespaidojusi, Kunga līdzjūtība tieši tai momentā, ka viņi savukārt sāka līdzī ciet savam cietumā iemestajam brālim. Arī 1.Pēt.3:8 mēs lasām: „esiet visi vienprātīgi, *līdzīcietīgi*, brālīgi”. Lai Jēzus brīnumainā spēja just mums līdzī tagad, izprast mūs, liek arī mums iedziļināties citu jūtās, citu situācijā, just tiem līdzī, būt ar tiem.

Tieši šī Kunga īpašība padara Viņu par vienkārši nepārspējamu starpnieku. Stefans redzēja Viņu *stāvam* pie Dieva labās rokas debesīs, kad parasti, kā ebreji uzsver, Viņš *sēž*. Kungs bija un ir kaismīgs mūsu līdzjutējs, kas apzinās Savu brāļu vajadzības, un tajā izpaužas Viņa starpnieka loma. Un tas ir tas pats Jēzus, kura sirds ir līdzjūtības pilna pret bērniem, garīgi slimajiem, apspiestajiem un piesmietajām sievietēm...pat pret cietsirdīgajiem farizejiem, kurus Viņš labprāt sapulcinātu ap Sevi kā vista sapulcina savus cālīšus, tik stipri Viņš vēlējas sniegt citiem pestīšanu. Viena no lielajām Mateja evaņģēlija tēmām ir dažādu cilvēku, vīriešu un sieviešu, ‘nākšana pie Jēzus’ dažādos laikos un visdažādākajās situācijās. Kungs lieto to pašu izteicienu, aprakstot pēdējo dienu, kad cilvēki atkal ‘nāks pie’ Viņa (Mt.25:20-24). Jēzus, pie kura viņi nāca Viņa kalpošanas laikā, ir tas pats Jēzus, pie kura viņi un mēs atkal nāksim pēdējā dienā – lai saņemtu tikpat žēlsirdīgu pieņemšanu. Viņš tiesās un spriedīs tāpat kā Viņš to darīja Savas laicīgās dzīves laikā. Mēs zinām, kāds ir Kristus kā tiesnesis, tātd satikšanās ar Viņu tiesas dienā nav jāiztēlojas kā kaut kas briesmīgs, nezināms un apšaubāms. Mēs zinām, ka Viņš ir tiesnesis, kas ‘attaisno’ grēciniekus – grieķu vārda nozīmes nokrāsa nav tik daudz ‘taisnot’, kā ‘attaisnot, piedēvēt taisnību’ tiesiskajā nozīmē. Ir neiedomājami, ka tiesnesis no cilvēku vidus izturētos pret vainīgiem tā, it kā tie būtu taisni un nevainīgi tikai tāpēc, ka tie ir „Kristū”. Tikpat neticami ir tas, ka tiesnesis vienlaicīgi ir arī likumīgais aizstāvis! Taču tāds ir mūsu tiesnesis, dienu no dienas – ticīgo tiesnesis. Vai Viņš varētu tik ļoti izmainīties pēdējā dienā?

„Dieva valstība” bija Jēzus nosaukums. Viņš ‘bija’ Valstība, jo Viņš dzīvoja Valstības dzīvi. Kas Viņš būs tas pats, kas Viņš bija Savā laicīgajā dzīvē. Viņa „sirds priecājās” tāpēc, ka pēc augšāmcelšanās Dievs „piepildīs [Viņu] ar prieku Sava vaiga priekšā” (Ap.d.2:26,28). Viņa prieks laicīgajā dzīvē bija saistīts ar prieku, kuru Viņš tagad izbauda Savā mūžīgajā dzīvē. Un tā ir tikai viena no daudzajām pārmantojamām īpašībām laicīgā un mūžīgā Jēzus dzīvē. Uz brīdi apstājaties, lai padomātu par to, ka Kunga augšāmcelšanās ir tas, kas sagaida arī mūs. Tajā ir kristību būtība. „Dievs ir To Kungu uzmodinājis, un Viņš uzmodinās arī mūs ar Savu spēku” (1.Kor.6:13,14). Taču pastāv nepārprotama savstarpēja saistība starp Jēzu, kurš dzīvoja laicīgu dzīvi, un Jēzu, kurš ir augšāmcēlies. Viņa paražas, ķermeņa valoda, valodas izteiksmes veids bija tik cilvēcīgi - pat pēc augšāmcelšanās. Un tātd, kādi mēs tagad esam kā personības,

tādi mēs būsim arī mūžībā. Augšāmcelšanās rezultātā mūsu personības visās to savstarpējās sakarībās un niansēs *iegūst mūžīgu dzīvību*. Bet no kurienes nāk šīs sakarības, mūsu ķermeņa valoda un tml.? Daļēji no mūsu vecākiem, no mūsu savstarpējām attiecībām ar citiem utt.; mēs esam mūsu savstarpējo attiecību kopsavilkums. Un tas mūs iedrošina mūsu centienos citu labā; jo mūsu garīgās pamācības, mūsu centieni citu labā, mūsu žēlsirdība – tiem būs mūžīga iedarbība uz citiem. Mēs palīdzam tiem kļūt tādiem, kādi viņi būs mūžībā. Ījabs sprieda, ka nocirstam kokam ir cerība, jo „tā atvases un dzinumi (ebreju *yaliph*) nepārstāj”; un viņš ticēja, ka pēc nāves arī viņš atdzims augšāmcelšanās laikā (Ījaba 14:7-9,14,15). Pārmantojamība starp to, kas mēs bijām laicīgajā dzīvē, un kas mēs būsim mūžībā, pastāvēs – tieši tāpat kā pastāv pārmantojamība starp nocirsto koku un tā celma dzītajām atvasēm.

Ja, kas mēs tagad esam, mēs būsim arī mūžībā, būtībā... tad mums ir jāuzdod sev daži būtiski jautājumi. Ja mēs nezinām, ko darīt lietainā pēcpusdienā, ja mēs atgriežamies darbā pēc aiziešanas pensijā, lai mums būtu ar ko nodarboties, ja mēs stundām ilgi skatāmies seriālus vai risinām krustvārdu mīklas...vai tas ir tas, ko mēs vēlētos darīt *mūžībā*? Es negribu teikt, ka ticīgajam būtu jāatsakās no atelpas brīžiem; bet ja tādi, kādi mēs esam tagad, mēs būsim arī mūžībā...vai mūsu ilgas pēc nākamās pastāvēšanas pamatojas mūsu vēlmē kalpot Dievam un Viņa Dēlam, vai tās ir tikai reakcija uz bailēm no nāves, kas mums visiem piemīt? Tieši tāpēc ka Kungs Jēzus bija tāds, kāds Viņš bija laicīgajā dzīvē, bija taisnīgi, pareizi un mērķtiecīgi...ka Viņš tika augšāmcelts no mirušajiem mūžīgai dzīvei. Tāpēc ka mēs esam Viņā un dzīvojam dzīvi Viņam un caur Viņu un Viņā (un nekāda cita iemesla dēļ), tas kļūst par pamatu mūsu augšāmcelšanai, kā arī mūsu mūžīgai dzīvei.

Kungam bija tik liela laicīgās dzīves un ciešanu pieredze, ka neviens no mums nevar sūdzēties par to, ka Viņš nezina, kas mums jāpārdzīvo. Tā ir mana vienkāršā atbilde uz jautājumu, kāpēc, tieši kāpēc Jēzum bija tik ļoti un tādā veidā jācieš, kā Viņš to darīja. Ņemsim vienu piemēru, kas liecina, kā viņa laicīgā pieredze kalpoja par pamatu tam, lai ticīgais vēlāk „saņemtu apžēlošanu un atrastu žēlastību, palīdzību īstā laikā”. Kunga kādreizējais tuvs draugs Jūda „stāvēja pie” tiem, kas beigu beigās sīta Jēzu krustā (Jņ.18:5). Pāvils saka, ka neviens no brāļiem nebija klāt, viņam aizstāvoties, „bet Tas Kungs [Jēzus] stāvēja man klāt” (2.Tim.4:16,17). Man šķiet, ka Kungs ļoti labi zināja, kā jūtas

cilvēks, kuru brāļi ir atstājuši, kā tas notika ar Viņu Ģetzemanes dārzā un Viņa tiesas laikā; un Pāvila tiesas laikā Viņš stāvēja klāt, jo Viņa laicīgajā pieredzē arī Viņš bija brāļu atstāts. Arī mūsu dzīvēs Kungs mums palīdz, pamatojoties uz Savu pieredzi laicīgajā dzīvē; Viņš zina, kā mēs jūtamies, jo arī Viņš tam visam ir gājis cauri. Iespējams, ka Jānim bija prātā Jūda un Pēteris, kas stāvēja „pie” Kunga ienaidniekiem, kad viņš raksta, ka apžēlotie stāvēs līdz ar Jēzu uz Ciānas kalna (Atkl.14:1) naidīgās pasaules priekšā.

Kas Jēzus bija, Viņš būs arī nākotnē; tāpat arī kas *mēs* esam tagad, mēs būsīm arī mūžībā. Jo mūsu gars, mūsu būtiskā personība, tiks *izglābta* Kunga Jēzus dienā (1.Kor.5:5). „Miesa un asinis” nevar iemantot Dieva valstību (1.Kor.15:50); taču augšāmcēlies, pagodinātais Kungs Jēzus bija „miesa un asinis” (Lk.24:39). Mēs būtībā būsīm tie paši, kas mēs esam šodien, taču spēku mums dos ne asinis, bet Gars. Tā ir izaicinoša doma, kad mēs apsveram mūsu „gara” stāvokli, to būtisko ‘es’, kas paliks un tiks saglabāts debesīs Tēva atmiņā līdz tai dienai, kad tas satiksies ar jauno ķermeni, kas mums tiks dots augšāmcelšanās dienā. Jo visās lietās Kungs ir mūsu paraugs; un tajā dienā mums tiks dota cita miesa, līdzīga Kunga ‘apskaidrotai miesai’ (Fil.3:21) – kuru tomēr var aprakstīt kā „miesas un kauli” pēc ārējā izskata (Lk.24:39).

Atzīmējiet sev, ka kamēr miesa un *asinis* nevar iemantot Dieva valstību, augšāmcēlies nemirstīgais Kungs Jēzus apraksta Sevi kā miesa un kauli (Lk.24:39). Faktiski, izteiciens ‘miesa un kauli’ (1.Moz.2:23; Ījaba 10:11; 33:21; Ps.38:4; Sal. pam.14:30) nereti tiek lietoti paralēli vienkārši ‘personības’ nozīmē, vai kā Kungs izteicās šajā gadījumā: „Es pats tas esmu”. Mēs paši būsīm Valstībā ar tādām personībām, kādas tās mums ir tagad [pati par sevi tā ir ļoti izaicinoša doma]. „Miesai” nav visos gadījumos jāattiecas uz ko nosodāmu. Kādi mēs esam tagad, tādi mēs būtībā būsīm arī Dieva valstības mūžībā. Nepieļausim domu, ka mūsu miesa / būtība ir tik briesmīga, ka faktiski būtiskais „es pats” izšķīdīs Dieva dusmu priekšā tiesas dienā. Kungs ir „Savas miesas pestītājs” un Viņš pestīs arī mūsu „garu” pēdējā dienā; tā ka mēs ar gara, bet ne asins doto enerģiju dzīvosim mūžīgi. Tāda lietu izpratne liek mums šodien daudz spraigāk piestrādāt pie mūsu garīgās izaugsmes, pie mūsu personības attīstības. Budistu ticība, ka galu galā mūsu nebūs, ka tāda ‘nirvana’ ir visbrīnīšīgākā lieta, pēc kuras jātiecas, šķiet pirmajā mirklī dīvaina kā ‘cerība’, kuru lolo miljoniem sekotāju. Bet psiholoģiski tā ir tā pati doma, kura ir pamatā pārliecībai, ka „es” kā tāds nebūšu Dieva valstībā, man tiks dota jauna miesa,

personība un raksturs. Tas ir tas pats, kas sacīt – manis nebūs. Un tā pamatā ir ļoti zems pašnovērtējums, mūsu slimīgā sevis uztvere, sevis nepieņemšana kā Dieva radītas personas, pie kuras attīstības Viņš strādā. Kamēr mūsu daba, bez šaubām, tiks mainīta, lai mēs kļūtu nemirstīgi, *mēs* paši tiksim izglābti; mūsu miesa tiks augšāmcelta, atjaunota un mūsu gars „glābts” tai dienā un no jauna savienots ar atjaunoto un nemirstīgo miesu. Mums ir mūžīgā dzīve tajā ziņā, ka tādi, kādi mēs esam garīgajā ziņā tagad, mēs būsīm arī mūžībā. Mūsu gars, mūsu būtība, šajā ziņā ir nemirstīga; tā ir Kunga atmiņā. Šajā ziņā ne nāve, ne laiks mūs nevarēs šķirt no Dieva mīlestības, kas atklājusies Kristū Jēzū, mūsu Kungā (Rom.8:35-39). Tāpat kā mēs turpinām mīlēt kādu, kad tas nomiris, atceroties, kāds tas bija un ir vēl aizvien priekš mums, tā ir arī ar Dieva mīlestību pret mums, mūsu būtību. Un tā, 1.Pēt.3:4 runā par neiznīcīgu, neaptraipītu un nevīstošu mantojumu, kas mums ir uzglabāts debesīs – jo mūsu labās rakstura īpašības paliek Dieva atmiņā mūžīgi. Tādēļ arī personībai un rakstura īpašībām, nevis padarītajiem darbiem, ir pilnīgi neatsverama nozīme. Kā mēs runājam tagad, tā mēs runāsim arī mūžībā – man šķiet, ka šī doma ir arī Sal.pam.12:19 pamatā: „Patiesības paudēja mute pastāv mūžīgi, bet nepatiesa valoda nepaliek ilgi”. Mūsu dzīves „nostāja”, mūsu būtība tāda paliek arī mūžībā – un manuprāt to pauž arī Sal.pam.12:28: „Uz taisnības ceļa ir dzīvība, bet noziegumu ceļš ved nāvē”. Jeremijas 18 Dievs pielīdzina Sevi podniekam, kas strādā ar mums – māliem. Mēs varam pretoties tam, ko Viņš grib no mums veidot, un Viņš var mūs izveidot par ko citu...mēs esam mīksts māls līdz ‘apdedzināšanai’; un apdedzināšana ir nepārprotami saistāma ar pastaro dienu. Ja šajā dzīvē mēs esam mīkstaī māls, tad tiesas diena mūs padarīs neatgriezeniski tādus, kādi mēs esam kļuvuši, vai izveidoti šajā dzīvē.

Nepārtrauktība starp mirstīgo cilvēku Jēzu un pagodināto visas radības Kungu, kāds Viņš kļuva, paceļoties debesīs, ir vienkāršiem vārdiem izteikta Ebr.4:14: „Mums ir liels augstais priesteris, kas izgājis caur debesīm, Jēzus, Dieva Dēls”. Runa ir par to pašu Jēzu, cilvēku no zemes, kas iziet cauri debesīm, lai nonāktu pie Paša Dieva troņa kā mūsu vidutājs. Mācekļi bija liecinieki tam, kā Viņš pacēlās debesīs, un arī šeit tiek dota šī fiziskās pacelšanās aina, lai liktu mums saprast nepārtrauktību starp cilvēku Jēzu uz zemes un tagad godā celto Kungu debesīs. Tas pats Jēzus, kurš kādreiz pats tika kārdināts, var tādēļ stiprināt mūs mūsu kārdinājumos. Mums ir jāsaprot, ka neviens netiek kārdināts ar to, kas viņu nepievelk; Kungs Jēzus droši vien ir redzējis un domājis par grēku kā iespējamu darbības veidu, kaut arī Viņš to

nekad nav pieņēmis. Un šī iemesla dēļ daži Jaunās Derības fragmenti (piem., 1.Tim.2:5) sauc godā celto Jēzu par „cilvēku” pat tagad. Neaplūkosit šos fragmentus vienīgi kā teoloģiskas problēmas Trīsvienības piekritējiem. Tā visa brīnums slēpjas tajā, ka Jēzus pēc Savas paaugstināšanas vēl aizvien kaut kādā ziņā ir cilvēks. Viņš, kā „mūsu ticības pionieris”, rāda mums ceļu uz godību; godību, kas neietver sevī nepieciešamību kļūt par nereāliem pārcilvēkiem. Čarlzs Hodžs izbrīnā saka: „Visuma galvenais valdnieks ir perfekts cilvēks” (2). Čarlzs Veslijs to izsaka savā psalmā:

No mūsu kaula un mūsu miesas

Jēzus ir mūsu brālis, tas tiesa.

Kunga godība

Cilvēka Jēzus un tagad godā celtā Jēzus personības nepārtrauktību izgaismo pārdomas par Viņa „godību”. Dieva godība attiecas uz Viņa personības būtību un rakstura īpašībām. Kad Viņš „Sevi pagodina”, Viņš skaidri formulē šo personību – piemēram, ļauno nosodīšanā vai Savas tautas pestīšanā. Tā, Dievs ‘parādās kā Svētais’, ‘parāda visu Savu godību’, nosodot nepaklausīgos (Ecēh.28:22; 39:13), tieši tāpat Viņš parāda Savu godību, glābjot Sev paklausīgos ļaudis. Dievs parādīja Savu godību, atbrīvojot Savu tautu, Izraēlu, kā no Bābeles gūsta, tā arī kā tas būs beigu galā nākotnē. Tā Viņš bija pagodināts Savā kalpā Izraēlā (Jes.44:23; 49:3). Tādēļ var minēt kā laikus, tā notikumus, par kuriem Tēvs bija pagodināts. Un vispirmām kārtām Viņš tika pagodināts Sava Dēla augšāmcelšanā. Katrs no šiem ‘pagodinājumiem’ nozīmēja Tēva Vārda / personības izpausmi un apstiprināšanu. Kunga Jēzus godība bija Tēva godība. Viņš tika pagodināts dažādā veidā un dažādos Savas kalpošanas laikos (piem., Jņ.11:4); bet Viņš tāpat tika pagodināts Savā augšāmcelšanā un ieiešanā skaidrībā (Jņ.7:39). Tuvojoties krusta stundai, Viņš lūdz Tēvu pagodināt Savu Vārdu. Atbilde no debesīm skanēja, ka Dievs jau To ir pagodinājis Kristū un pagodinās Viņu atkal (Jņ.12:28). Pēdējā Vakarēdiena laikā Kungs varēja sacīt: „Tagad Cilvēka Dēls ir paaugstināts un Dievs paaugstināts Viņā” (Jņ.13:31). Taču Raksti māca, ka Cilvēka Dēls tiks pagodināts Savā nāvē, Savā augšāmcelšanā (Ap.d.3:13), pacelšanās debesīs laikā, Viņa starpniecībā par mums tagad (Ebr.5:5), Viņa slavēšanā, ko sniegs Viņa miesa uz zemes, katrā to uzvarā pār grēku, katrā jaunpievērstajā (Ap.d.13:48; 2.Tes.3:1), katrā uzklauštajā lūgšanā (Jņ.14:13), un it īpaši Viņa atgriešanās laikā

(2.Tes.1:10)... Tātad, Kunga Jēzus pagodināšana nebija saistīta tikai ar Viņa augšāmcelšanos, un tātad tā nebija saistīta ar Viņa dabas izmaiņām, vai jaunas miesas saņemšanu. Katrā no šiem notikumiem, un katrā no šiem laikiem izpaužas, attaisnojas un atklājas Tēva Vārds / godība / personība.

Kungam Jēzum bija šī godība, kā Jānis saka, „iesākumā” un viņš un citi mācekļi „skatījām Viņa godību” (Jņ.1:14). „Iesākums” Jāņa evaņģēlijā nereti attiecas uz Kunga kalpošanas sākumu. Būtībā ir tikai viena godība – Dēla godība ir Tēva godības atspoguļojums un izpausme. Tās var uzskatīt par dažādām tikai tai nozīmē, ka tā pati godība no Kunga Jēzus atspoguļojas vienīgi Viņam raksturīgā veidā; kā dēls atspoguļo vai atklāj tēva personību, tas nav personības spoguļattēls, bet būtība ir tā pati. Viena zvaigzne godības ziņā atšķiras no otras, taču viņas visas atspoguļo to pašu būtisko godības gaismu. Kungs Jēzus meklēja tikai Tēva godību (Jņ.7:18). Viņš runāja par Dieva godību kā par Dēla godību (Jņ.11:4). Jānis interpretē Jesajas Dieva godības redzējumu kā pravietojumu par Dēla godību (Jņ.12:41). Dieva godība ir Viņa paša būtība, Viņa personība. Tā, protams, bija pie Dieva no sākta gala un tieši šī godība atklājās kā Kunga Jēzus nāvē, tā arī godā celšanā (Jņ.17:5). Vecās Derības „Kunga godības” tituls tiek attiecināts uz Jēzu kā „godības Kungu” (1.Kor.2:8; Jēkaba 2:1). Tā ir *Dieva* godības atziņas gaisma, kas atspīd Kristus vaigā (2.Kor.4:6). Jēzus ir Dieva godības atspulgs, jo Viņš ir Dieva personības būtības attēls (Ebr.1:3). Šo godību Viņš saņēma no Tēva, kas „Viņu, godā celdams, apskaidroja” (2.Pēt.1:17). „Godības pilnais Tēvs” ir patiesās godības avots, kas atspoguļojas kā Kungā Jēzū, tā arī mūsos (Ef.1:17). Tēva godības nesaraujamā saistība ar Dēla godību ir skaidri parādīta Jņ.13:31,32: „Tagad Cilvēka Dēls ir paaugstināts un Dievs paaugstināts Viņā. Bet, ja Dievs paaugstināts Viņā, tad arī Dievs Viņu paaugstinās Sevī un Viņu drīz vien paaugstinās”.

Visa šī skaidrojuma praktiskā nozīme ir sekojoša. Pastāv tikai viena Dieva godība. Šī godība attiecas uz būtisko personību, tās rakstura īpašībām, esamību utt. Kungs Jēzus atklāja šo godību Savā laicīgajā dzīvē (Jņ.2:11). Bet Viņš pauž to tagad, kad Viņš ir „paaugstināts”, un paudīs to nākotnē Savas nākamās dienas godībā. Un Kungs bija visās lietās mūsu paraugs. Mēs esam aicināti sekot Viņam pa godības ceļu. Tagad mūsu personības atspoguļo un pauž šo vienu Tēva godību un mūsu lolotā cerība ir vērsta uz godību nākotnē, lai mēs būtu pagodināti, būtu personības (ievērojiet – *personības!*), kas atspoguļo un ‘ir’ šī

godība daudz lielākā mērā, nekā tagad, kad mums vēl piemīt mūsu cilvēciskās disfunkcijas, grēks un gribas nespēks turēties pretim kārdinājumam. Tagad mēs atspoguļojam šo godību it kā netīrā bronzas spogulī. Dieva godības aprises Jēzus sejā mūsos rod vien blāvu atspulgu. Taču mēs maināmies, no godības uz godību, un šis atspulgs visu laiku skaidrojas līdz tai lielajai dienai, kad mēs satiksim Viņu un skatīsim Viņu vaigu vaigā ar visu no tā izrietošo. Taču šajā kontekstā es atkal vēlos uzsvērt, ka ir tikai viena godība. Tā būtība, kas ir mūsu garīgajā cilvēkā tagad, un kā mēs to paužam vienīgi mums raksturīgajā veidā, ir tāda, kāda tā būs vienmēr.

Un tāpat tas Cilvēks, kuru redzēja staigājam pa putekļainajiem Galilejas ceļiem, ir būtībā tas pats, kuru mēs satiksim pastarajā dienā. Galvenais jautājums, kas nodarbina ikvienu no mums, ir, vai Viņš mūs pieņems. Evaņģēlijos mēs redzam Cilvēka Dēlu, Dieva Dēlu, kas ir tik pretim nākošs, tik pacietīgs attiecībā pret citu vājumam, kaismīgi dodamies nāvē mūsu pestīšanas labad. Vai Viņš pagriezīs pret mums pretējo sejas pusi pastarajā dienā, parādot Sevi pēkšņi un neprognozējami kā pavisam citādu personību? Es esmu pārliecināts, ka tā nebūs. Jo rakstura godīgums un pastāvība ir Viņam raksturīga tāpat kā Tēvam. Viņš neparādīs mums citu sejas pusi, kuru mēs neesam redzējuši. Būtībā to pašu Jēzu ar Viņam piemītošajām Tēva nemainīgajām īpašībām, to pašu Jēzu, kurš tik ļoti vēlējās un vēlas mūs glābt, mēs arī satiksim pēdējā dienā.

Ja mēs patiesi mīlam Kungu, mēs sapņosim par mūsu gaidāmo satikšanās brīdi ar Viņu. Es paredzu, ka pirmajā satikšanās brīdī mani pārsteigs Viņa pavisam parasta cilvēka izskats. Varbūt Viņš man parādīsies ikdienas dzīves aizņemtībā, kad es būšu iegrimis kādā darbā, un pārtrauks mani. Un Viņš izskatīsies pēc parasta vietējā iedzīvotāja, tērpts parastajās drēbēs, runādams ar to pašu akcentu kā uzreiz pēc augšāmcelšanās. Un tad Viņš, ar liegu smaidu mani uzrunādams, teiks: „Dankan, es esmu Jēzus...”. Kas zina, kā tas notiks. Bet, ja tu Viņu mīli, tu iztēlosies šo momentu, jo tu mīli Viņa parādīšanos.

Piezīmes

- (1) Raymond Brown, *The Gospel According to John* (New York: Doubleday, 1970), Vol.2, p.1070.
- (2) Charles Hodge, *Systematic Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 1946 ed.), Vol.2, p.637.

2-20 Divdesmit pirmā gadsimta Jēzus

Ebreju prātam bija tik grūti iedomāties, ka cilvēks, kas iet pa putekļaino Galilejas ielu, ir godbijību iedvesošais Sinaja Dievs, kas atklājies miesā. Un arī mums tas sagādā grūtības. Tādēļ jau arī ir izcēlusies visa tā kņada Trīsvienības sakarā; cilvēkiem vienkārši nepietiek ticības spēka, lai iedomātos, ka reāls cilvēks varētu būt bijis tikpat reāls nevainojams Dieva Dēls. Mums arī ir grūti iedomāties, ka krustā pakārtā asiņainā, apspļaudītā, netīrā, mušu apsēstā miesa, tikpat tīkama skatam kā miesnieka bodē karājošies gaļas gabali...bija un ir pasaules pestīšana, reāls un absolūts ceļš, lai paglābtu mūs no mūsu grēkpilnās dzīves. Kunga Jēzus dzīvība bija ‘dzīvība, kas bija pie Tēva un mums ir parādījusies’ (1.Jņ.1:2). Dzīvība, kas bija pie Tēva, tās jūtas un domas, kas ir Viņam, bija cilvēka Jēzus dzīve un jūtas un domas un vārdi un darbi. Mums ir dziļi jāaizdomājas par to, lai mēs beidzot aptvertu, cik svarīgi tas ir. Ka cilvēks, kas pa to pašu putekļaino Nācaretes ielu gāja mājup no darba, faktiski dzīvoja dzīvi, kas bija un ir Dieva dzīvība debesīs.

Un tā mums jāiedomājas, kāds Viņš būtu šodien. Ja Viņš būtu dzīvojis jūsu pilsētā, kāds Viņš būtu? ‘Jēzus’ bija ļoti izplatīts vārds pirmā gadsimta Palestīnā. Tad 21.gadsimta angļu-sakšu Jēzu varētu saukt par Stīvu, vai krievu – Vladimiru, vai spāņu – Hosē. Viņš būtu fiziska darba strādnieks, iespējams, mehāniķis benzīntankā, kas dzīvotu netālajā ciematā. Viņš runātu vietējā izloksnē, bet ar maigi caururbjošu skatu smaidošajā bārdainajā sejā. Viņa darba biedrus pārsteidza Viņa prāta spējas un jūtīgums, taču neviens no tiem nejutās Viņa kaut kādā veidā apdraudēts. Atcerieties, ka Kungs ieguva cilvēku labvēlību; Viņš kļuva arvien slavenāks, taču neviens nevarēja iedomāties, ka Viņš ir perfektais, nevainīgais Dieva Dēls. Viņa mehāniskajā darbnīcā nebija piedauzīga rakstura plakātu pie sienām. Ne jau tāpēc, ka Jēzus būtu lūdzis tos noņemt. Viņi vienkārši sajuta Viņa attieksmi, un Viņa acis šķīta redzam tiem cauri (atcerieties evaņģēlijos nereti pieminēto Jēzu, kas apgriežas un lūkojas uz kādu). Tie būs tos noņēmuši. Viņš brauca uz darbu ar riteni [vai sagrabējušu motociklu?]. Dažkārt, kad ritenim gadījās pārdurt riepu, Viņam tas bija lietū jāstiepj uz mājām. Viņš gāja iepirkties mamma, vientuļas būtnes ar neskaidru pagātni, uzdevumā, balansējot iepirkumu somas uz riteņa stūres. Reiz tās nokrita un olas saplīsa...taču Viņa ķermeņa valoda izstaroja pacietību un gandrīz vai prieku par atrašanos cilvēku kārtā, kad Viņš nesteigdamies savāca to

visu. Šis Viņā mītošais prieks rod atspoguļojumu kādos 30 fragmentos, kuros redzam Kunga humora izjūtu Viņa mācības izklāstā (1). Dažreiz Viņš nevarēja atcerēties Sava mobilā numuru; vienreiz Viņš netīšām uzsēdās tam virsū un salauza taustiņu. Kad kāds puisis Viņu apstādina, lūdzot uguntiņu, Viņš smaidot atbild, ka nesmēķē, bet vēlāk Viņš sāka nēsāt līdzi šķiltaviņas, ja nu kāds atkal uzprasa. Un vecais aizmāršīgais Jāņonkuls mēdza teikt, ka Viņam patīkot lūgt Jēzum uguntiņu, jo tad var tik jauki patērzēt ar Viņu. Viņš valkāja izbalējušas Levi's džīnas, kuras Viņš vēlāk nodeva jaunākajiem brāļiem. Kad tie kaut ko nozaudēja (piem., mājas atslēgas) un izsamisa, Viņš mēdza tiem palīdzēt meklējumos, līdz zaudētais tika atrasts. Viņš palīdzēja tiem ar mājas darbiem – mazākie uzskatīja Viņu par īstu smadzeņu podu. Citreiz Viņš spēlēja kopā ar viņiem, Viņš bija par vārtsargu, kad ciemata puikas spēlēja futbolu 4 pret 4 ar vārtiem, kas bija samesto virsdrēbju kaudze. Kaut arī Viņš bija aizņemts, tik aizņemts...un daļa Viņa prāta kavējās debesu augstumos, garīgajās lietās. Taču to nekad, itīn nekad, es esmu par to vairāk kā pārliecināts...nevarēja redzēt.

Piezīmes

- (1) See Elton Trueblood, *The Humor of Christ* (New York: Harper and Row, 1964).

2-21 Kristus cilvēciskuma nozīme

Cik lielā mērā Kristus bija cilvēcisks, ir atspoguļots Pāvila vēstulē Timotejam: „Jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem – cilvēks Kristus Jēzus” (1.Tim.2:5). Šo vēstuli Pāvils raksta jau pēc Kristus pacelšanās debesīs un celšanas godā. Par starpnieku varētu būt kāds, kas nepieder ne pie vienas, ne pie otras puses, taču mūsu starpnieks faktiski pats ir „cilvēks”, tātad it kā mūsu pusē. Dievišķās dabas iegūšana it nemaz nemazina Kungā mūsu cilvēciskās apziņas novērtējumu, tiktāl, ka Pāvils šeit [neskatoties uz visiem augstajiem tituliem, kuros Viņš citviet nosauc Jēzu] var nosaukt Viņu par „cilvēku Kristu Jēzu”. Kungs Jēzus sagatavojis mums „jaunu un dzīvu ceļu” *caur* priekškaru, tas ir, „Viņa miesu” (Ebr.10:20). Tikai pateicoties Kunga cilvēciskumam, Viņa „miesiskumam”, Viņš varēja mums pavērt jaunu dzīves ceļu. Tāpēc ka Viņš bija tik ticami un patiesi cilvēcisks un tomēr pilnīgs, Viņa dzīves ceļš neatvairāmi kļūst par to ceļu, pa kuru mums jāiet. Kad mēs to aptveram, mums kļūst labāk saprotams Jāņa nosodījums tiem, kas „neapliecina miesā nākušo Jēzu Kristu” (2.Jņ.7-9). Kunga attiecības ar Viņa brālēnu Jāni Kristītāju dod

skaidru ieskatu kā Viņa cilvēciskumā, tā arī Viņa pazemībā. Ļaudis domāja, ka Jēzus esot Jānis Kristītājs, uzmodināts no mirušiem (Mk.6:14). Iespējams, tāpēc ka viņos bija saskatāma līdzība, kā jau brālēnos.

Nāves bailes

Un tieši šī iemesla dēļ Viņš patiesi baidījās no nāves (Ebr.5:7). Šīs nāves bailes Kungā Jēzū dod ieskatu Viņa tik patiesajā cilvēciskumā. Mēs baidāmies no nāves, jo mūsu cilvēciskā dzīve ir mūsu lielākais un personiskākais īpašums...un tāpat tas bija arī Kunga Jēzus gadījumā. Ievērojiet, ka cenšoties parādīt Kristus cilvēciskumu, vēstules ebrejiem autors izvēlas runāt par Viņa bailēm no nāves Ģetzemanē kā Viņa cilvēciskuma spilgtāko izpausmi. Oskars Kulmans tulko Ebr.5:7: „Viņa bailes (bažas) tika sadzirdētas”. Šīs ļoti cilvēciskās domas par nāvi atspoguļojas arī tajā, ka Viņš lūdz Jūdu darīt savu darāmo „drīz” (Jņ.13:27); „un kā Man ir bail, kamēr tā būs pabeigta” (Lk.12:50). Viņš lūdza Dievu tāpat kā mēs to būtu darījuši tuvo nāves draudu priekšā. Un Viņš tika uzklaussīts. Nav brīnums, ka tādēļ Viņš arī spēj mierināt un glābt mūs, kas visu mūžu dzīvojam tais pašās nāves bailēs, kuras bija Viņam (Ebr.2:15). Šīs nāves baiļu tēmas atkārtotās Vēstulē ebrejiem ir ļoti nozīmīga – Kungam Jēzum bija tādas pat bailes no nāves, kādas ir mums, un Viņš izmisīgi lūdza Dievu tieši tāpat kā arī mēs to darām. Un tāpēc ka Viņš uzvarēja nāvi, Viņš spēj mūs atbalstīt, kad *mēs* savukārt lūdzam *mūsu* bēdu laikā, jo arī Viņam bija tāda stunda pienākusi, kā mums, kad Viņš bija Ģetzemanē (Ebr.4:16). Nāve bija Kunga Jēzus „pēdējais ienaidnieks”, tāpat kā tā ir arī visai cilvēcei (1.Kor.15:26). Pārdomas par šīm lietām pasvītro ne tikai Jēzus cilvēciskumu, bet norāda arī uz to, ka Viņā nebija ticības ‘dvēseles nemirstībai’, ka tā varētu pārdzīvot nāvi.

Kunga nāves bailes, manuprāt, bija daudz lielākas par mūsējām – bez šaubām tāpēc, ka Viņš zināja visu, kas bija saistīts ar Viņa nāvi, cik daudz kas bija no tās atkarīgs. Viņš teica: „Man jātop kristītam ar vienu kristību, un kā Man ir bail, kamēr tā būs pabeigta!” (Lk.12:50). Pēdējo reizi, kad Viņš bija ceļā uz Jeruzalemi, Viņa ķermeņa valodā bija kaut kas tāds, ka Viņa mācekļi „iztrūcinājās un bailēs Viņam sekoja” (Mk.10:32-34). Tas viss sasniedza kulminācijas punktu Ģetzemanes dārzā, kad „nāves baiļu pārņemts, Viņš Dievu pielūdza jo karsti; bet Viņa sviedri kā asins lāses pilēja uz zemi” (Lk.22:44). Pretstatiet to

teroristu-pašnāvnieku aukstasinībai, vai citu reliģiskas pārliecības dzītu fanātiķu iešanai nāvē. Kungs – *mūsu* Kungs bija pārāk jūtīgs pret cilvēkiem, pret *mums*, pret *Savu* cilvēciskumu, *Savu* paša neveiksmes iespēju, kuru Viņa pazemība Viņam iedvesa...Viņš nevarēja būt vienaldzīgs.

Mēs, kas nepieņemam Trīsvienības mācību, skaidri saprotam, ka Jēzus izglāba pasauli, pateicoties *Savam* cilvēciskumam – neskatoties uz *Savu* Kunga statusu un garīgo vienotību ar Tēvu. Ja Viņam nebūtu bijusi cilvēka daba, tad pestīšana caur Viņu nebūtu iespējama. Viņš visādā ziņā ir mūsu paraugs, kam līdzināties. Mūsu cilvēciskums dod mums iespēju doties pasaulē ar patiesi pārliecinošu un pasauli glābjošu vēsti. Lai mēs varētu cilvēku glābt, mums pašiem ir jābūt pietiekami cilvēcīgiem. Mēs neprasām no klausītājiem kļūt par pārcilvēkiem. Tas, ka augstākie baznīcas tēvi šķiet tik tāli no patiesa un pilnīga cilvēciskuma, tik šķīsti un balti, ir licis daudziem secināt, ka, tā kā tie nevar pacelties līdz tik acīmredzami augstam askētiskuma līmenim, tad kristietība nav viņiem īsti piemērota un iespējama. Mūsu vēsts ir domāta *mums* kā cilvēkiem, tāpat kā Jēzus vēsts bija Viņš pats – reāls cilvēks Jēzus. Un Vārds tapa miesa Viņā, tāpat kā tam jātop mūsos. Tāpēc neviens no evaņģēlijiem neapraksta Jēzu, uzskaitot garu garo Viņa tikumu sarakstu – tiek aprakstīti Viņa darbi, Viņa attiecības ar citiem cilvēkiem un no tiem mēs paši secinām un izjūtam Viņa taisnprātību. Marksisma mācību, piemēram, var atdalīt no Marksa kā cilvēka. Jūs varat pieņemt marksismu arī bez iepazīšanās ar Marksa biogrāfiju. Taču īstenā kristietība ir jo cieši saistīta ar īstenā Kristus personību. Jēzus biogrāfijas Jaunās Derības ievadā ir būtībā Jēzus evaņģēlija kopsavilkums. Viņa dzīve bija un ir Viņa vēsts. Mums ir jāseko Viņam. Tā ir Viņa atkārtotā mācība. Marksists seko Marksa idejām, nevis Viņa personībai. Bet kristietis seko Kristum kā personībai, nevis Viņa abstrahētajām idejām.

Ja mēs definēsim Jēzus vēsti tikai ideju un principu veidā, tad mēs neizbēgami nonāksim pie secinājuma, ka idejām un principiem trūkst īstās dzīves brāzmainuma – tās ir abstraktas. Bībeles Patiesība izskatīsies bezkrāsaina un tāla no realitātes – ja mēs to nesaistīsim ar reālo un konkrēto Jēzus personību. Nedod Dievs, ja mūsu ticība ir mums devusi vien ideju kušķi. Patiesības principi, katra no Patiesības mācībām ir izdzīvota Jēzū – un tieši šis fakts, šis Viņa tēls mūs, kā dzīvas un kaislīgas miesas un asins būtnes, pievelk Viņā. Cilvēka būtību nevar izteikt ar kādas formulas palīdzību. Ne sausas teorijas, bet

gan personība ir tā, kas *pievelk* cilvēkus, kurai ir šis „pievilkšanas” spēks. Jēzus personība, kā arī katrs no mums, kas ir Jēzū, padara idejas, mācības un principus reālus un skaidri saredzamus; Viņš „iemieso” tos. Tikai konkrēta, reāla personība, kuru var sajust, spēs uzrunāt un pievilkt cilvēkus. Ar to es gribu teikt, ka Patiesības principu izklāsts, parādot kā tie iemiesojas Kristū, būs daudz iedarbīgāks par sausu teorijas izklāstu. „Patiesība ir Jēzū” ir Bībeles izteiciens – un tas izsaka, ka vienas Ticības mācība ir izdzīvota šajā Cilvēkā. Un šī iemesla dēļ cilvēks, kas dzird evaņģēlija vēsti, jutīsies kādas *personības* – augšāmceltā Jēzus aicināts, vadināts, saukts. Un vēlākajā šī jaunpievērstā dzīvē viņam vai viņai kļūs skaidrs, ka tas pats Jēzus kā personība pieprasa, sauc, aicina tos uzņemties vēl lielākas saistības. Un tikai reāla, dzīva personība var dot *stimulu* dzīvei. Principi kā abstrakti jēdzieni paši no sevis cilvēku neiedrošina un nestimulē darbībai.

Jēzus ir mūsu pārstāvis – tā ir nepārprotama Bībeles mācība. Un mēs esam Viņā. Tas nozīmē, ka Viņa dzīve tiek uzskatīta par mūsu dzīvi – un tas varēja tā notikt tikai tāpēc ka Viņš bija cilvēks un tagad mēs esam cilvēki. Tik daudzi cilvēki brīnumainā kārtā ir ieguvuši jaunas personības īpašības, pateicoties savai saiknei ar augšāmcelto Jēzu – neskatoties uz savām cilvēciskajām vājībām, pazemojumiem un neveiksmēm. Viņiem vairs nav jāuzdod sev jautājums ‘Kas es esmu? Ko es esmu sasniedzis šajā bezjēdzīgajā dzīvē?’ Svarīgi ir, ka mēs esam Kristū un dalāmies ar Viņu *Viņa* dzīvē un esībā. Dzīve pasaulē ir kļuvusi tik stipri centrēta uz sasniegumiem un lietderību, ka daudzi no mums jūtas kā neveiksminieki. Šķiet, ka tikai sasniegumi mūs attaisno sabiedrības acīs. Mēs esam ievilkti dzīves ritumā, kas laupa mums mūsu cilvēcīgās jūtas. Mūsu iniciatīva, impulsivitāte, autonomija, mūsu esamības brīvība – ir zaudētas. Taču, ja mēs esam Kristū, droši Viņā kā Viņa varenās personības sastāvdaļa, tad mūsu dzīve iegūst pavisam citu jēgu. Mūsu cilvēcība vairs neliek mums kaunēties. Pats Dievs ir apstiprinājis mūsu esamību, mēs esam Viņa taisnoti – jo mēs esam Kristū. Tieši tajā arī slēpjas šo brīnumaino vārdu ‘brāļi Kristū’ īstenā nozīme.

Zaudējot savu dzīvi, mēs to iegūstam. Bet iegūtā dzīve ir Jēzus dzīve. Un šī iemesla dēļ dzīvei ir jēga un mērķis ne tikai panākumos, bet arī neveiksmēs. Tad mūsu dzīvei ir jēga, jo mēs dzīvojam *patiesu* dzīvi, pat ja mūs iznīcina mūsu pretinieki un atstāj draugi; ja mēs atbalstījām nepareizo pusi un nonācām bēdās; ja mūsu sasniegumi iet mazumā un citi mūs pārspēj; ja mēs vairs nevienam neesam vajadzīgi.

Bankrotējušais biznesmenis, vientuļais šķirtenis, gāztais un aizmirstais politiķis, vecākā gada gājuma bezdarbnieks, novecojusi prostitūta vai noziedznieks uz nāves gultas cietumā ...tie visi, neskatoties uz to, ka viņi kā personas un viņu dzīves vairs netiek pasaulē atzītas, tik un tā tiek ar prieku Viņa, kas neuzlūko cilvēka vaigu, atzīti; jo tie ir Viņa mīļotajā Dēlā.

Neviltota cilvēcība

Es atceros auksto krievu ziemas dienu, kurā manī beidzot atausa atziņa, ka Kungs Jēzus patiesi bija cilvēks. Tāpēc ka Viņš patiešām bija cilvēks, pilnīgi reāls cilvēks, es pēkšņi sāku iedomāties par Viņu visādas lietas, par kurām līdz šim es nebiju iedrošinājies pat domāt. Un to darot, es, manuprāt, pakāpos vienu līmeni augstāk Kristus atziņā. Viņš bija patiesa dzemdību procesa produkts. Viņa gēnos bija visa Marijas priekšvēsture. Viņam bija ģenētiska struktūra. Viņam bija unikāli pirkstu nospiedumi, tieši tāpat kā man. Viņš droši vien bija vai nu kreilī, vai otrādi (vai spēja vienādi veikli lietot abas rokas!). Viņam bija noteikta asins grupa. Psiholoģiskajā ziņā Viņš iederējās vairāk kādā vienā no grupām. Dažreiz Viņš varēja aizmirst kaut ko, Viņam nebija saprašanas par absolūti visām lietām (piem., par Viņa atgriešanās datumu, vai garīgās izaugsmes noslēpumu, Mk.4:27), Viņš kļūdījās, strādājot galdnieka darbu, savainoja pirkstu. Bet Viņš nekad neizjuta vilšanos Sevī; Viņš jutās laimīgs, ka ir cilvēks, būt par cilvēku nerādīja Viņam nekādas neērtības.

Un soļojot Maskavas metro garajā pārejā no Rižskaja metro stacijas uz 'Rižskij vokzal', domas manā galvā rosījās, apdzēnot viena otru. Kāpēc Viņš bija pie zemes noliecies un nepacēla acis, kad farizeji atveda sievu [jādāmā, ka kailu], kas bija pienākta laulības pārkāpšanā? Vai tas bija no apjukuma vai vīrišķas neveiklības? Vai viņš ... kādreiz ir izjutis seksuālu uzbudinājumu? Kāpēc lai neuzdotu tādus jautājumus? Ja Viņš bija kā visi cilvēki, tad seksualitāte ir ielikta personības pamatā. Viņš varētu būt izjutis seksualitāti, atsaucoties uz stimulu dabīgajā heteroseksuālajā veidā, taču „bez grēka”. Viņš nebija šablona Kristus, bezdzimuma Kristus. Viņš tāpat kā mēs izjuta zemapziņas tieksmes un dzimumdziņas ar temperamentu, bažām un 'nāves bailēm' (Ebr.5:7) tikpat stiprām, kādas tās ir mums. Viņš bija cilvēks, kam nebija sveši iekšēji konflikti, piepūle, kārdinājumi un šaubas, kas ir cilvēku neatņemama sastāvdaļa. Es nekādā ziņā nevaru piekrist Trīsvienības

sludinātāju izteikumiem, ka kārdinājumu priekšā Kungam „nebija jāizjūt ne mazāko cīņas elementu, lai tam pretotos” (1). Viņš tika kārdināts tieši tāpat kā mēs – un kārdinājums, bez šaubām, ir saistīts ar ļaunuma pievilksanas spēku, kad daļa tevis jūtas tā it kā ļaunais ir pievilcīgāks par labo. Jņ.8:8 pieraksti šķiet netieši norāda uz to, ka tas, kā Jēzus noliecies pie zemes rakstīja smiltīs, lika tiem, kas bija atveduši laulības pārkāpēju, izjust sirdsapziņas pārmetumus. Viņam rakstot, tie aizgāja cits pēc cita. Ir izteikti minējumi, ka Viņš rakstīja smiltīs to darbus vai vārdus, tā piepildot Jeremijas pravietojumu, ka smiltīs tiks rakstīti to vārdi, kas atstājuši To Kungu. Bet es gan par to neesmu tik drošs, ka viņi būtu varējuši Viņu atstāt to darām bez jebkādiem komentāriem. Es domāju, ka Viņš bija noliecies pie zemes, izjūtot vīrietim raksturīgu apmulsumu, un ‘rakstīšana’ bija vien automātiska apmulsuma radīta skricelēšana. Ja tas tā ir, tad tajā bija saskatāms nemākslots Viņa dievišķības, Viņa morālās pilnības un acīm redzama cilvēciskuma sajaukums. Apmulsis kailas sievietes priekšā, pietupies pie zemes, skricelēdams smiltīs...tas, manuprāt, demonstrētu pilnīgu grēka nosodījumu tiem, kas to vēroja. Tam bija jāizskatās tik nepārspējami skaisti un izaicinoši vienā un tai pašā laikā. Un tieši šis acīmredzamas cilvēcības un dziļas dievišķas pilnības sajaukums Jēzus personībā, kā man liekas, arī nosoda mūsos grēku un pašai dziedīgi ved mūs pie Viņa. Iespējams, es kļūdos šī notikuma atveidošanā tā, kā tas radies manā iztēlē – bet, ja mēs mīlam mūsu Kungu, mēs noteikti centīsimies domās iztēloties, kāds Viņš varētu būt bijis.

Kunga cilvēciskuma pilnība visuzskatāmāk parādās Viņa nāvē un Viņa pilnīgi dabiskajās nāves bailēs. Iespējams, ka nav nekā cita, kas tā parādītu cilvēka cilvēciskumu kā viņa reakcija uz nāvi un attieksme pret paša nāvi. Es ietu pat tālāk, iztēlojoties, ka Kungam arī doma par pašnāvību bija iešāvusies prātā. Citādi ir grūti saprast Viņa domu par mešanos zemē no tempļa jumta. Viņa gandrīz nejauši izteiktie vārdi „Mana dvēsele ir noskumusi līdz nāvei” (Mt.26:38 – *heos thanatou*) faktiski citē Jonas domas (4:9), kā arī Ps.42:5,6. Kungs, protams, pārvarēja šīs domas – taču tādu domu rašanās Viņa prātā dod ieskatu Viņa cilvēciskuma dziļumā un realitātē.

Man liekas, ka es sajūtu, neskatoties uz to lielo atstarpi starp rakstītāju un lasītāju, jūsu neērtības sajūtu, uztraukumu, pat dusmas, ka es tik cilvēciskā veidā runāju par Kungu Jēzu. Es varu iedomāties ar kādu sašutumu un nesapratni šie pieņēmumi var tikt uztverti. Es nekādā veidā necenšos mazināt Kunga dziļenumu. Es cenšos izgaismot Viņa

diženumu; ka šī īsteni cilvēciskā persona iemiesoja pašu Dievu. Riebums, ko mani vārdi izraisa dažos, tikai parāda mūsu dziļi iekšā sēdošo nespēju uztvert Kungu Jēzu kā mūsu pārstāvi. Es ticu, ka mēs visi tomēr vēlamies atstāt kaut kādu atstarpi starp mūsu un Jēzus cilvēciskumu. Bet ja Viņš nebija tāds pats kā mēs, tad visai šai Kristus būšanai ir maz jēgas mūsu pasaulē, kas tik izmisīgi tiecas pēc uzticamības un cilvēku pestīšanas. Cilvēks, Dieva Dēls Jēzus, kuru mēs sludinām, patiesībā ir cilvēkiem ļoti pievilcīgs. Ir kaut kas neatvairāms perfektā varoņa tēlā, kurā tomēr ir arī kādas cilvēciska vājuma pazīmes. Tas tiek bieži izmantots romānos un tēlotājmākslā. Lai minam dažus romānus, kā D.H. Lorenza „Cilvēks, kurš nomira”; Folknera „Fabula”. Nikolajs Gorodeckis uzrakstīja grāmatu ar virsrakstu „Pazemotais Kristus mūsaiņu krievu domāšanā”, kurā viņš to ļoti labi parāda (2). Ja Viņš patiesi bija tāds pats kā mēs, tad no mums tas prasa ļoti daudz. Tas liedz mums atrunāties, atsaucoties uz mūsu garīguma trūkumu. Un tas, es uzdrošinos teikt, visdrīzāk psiholoģiski pamato ideoloģiju, kas liek vienādojuma zīmi starp Jēzu un Dievu, kā arī ‘trīsvienības’ mācību. Tas pats psiholoģiskais pamatojums ir arī personiski iepriekš pastāvoša Jēzus pieņēmuma izvirzīšanai. Ebreji vēlējās Mesiju, par kura izcelšanos viņiem nekas nebūtu zināms (Jņ.7:27), kādu nepieejamu debešķīgu tēlu, kuru atveido daudzi no viņu rakstiem – un kad viņu priekšā parādījās cilvēks Jēzus, kura māti un brāļus viņi pazina, tie to nespēja pieņemt. Es domāju, ka šo ebreju domas virzījās tajā pat gultnē, kā to cilvēku domas, kas tic Jēzus iepriekš pastāvēšanai. Trīsvienības un Jēzus iepriekš pastāvēšanas mācības noteic ievērojamu atstatumu starp mums un Dieva Dēlu. Kā secināja Džons Knokss: Mums var būt [Jēzus] cilvēciskums bez iepriekš pastāvēšanas un mums var būt iepriekš pastāvēšana bez cilvēciskuma. Mums nekādā ziņā nevar būt kā viens, tā arī otrs” (3). Viņa personība un piemērs nevar uzstādīt mums tik lielas prasības, jo Viņš bija Dievs, nevis cilvēks. Taču ja šis perfektais cilvēks patiesi bija viens no mums, cilvēks starp cilvēkiem, ar mūsu miesu un asinīm, spermu un plazmu... tad tas liek mums justies neērti. Iespējams, tāpēc tik daudziem no mums Viņa krustā sišanas ainas vērošana – kur Viņš parādās Savā kailumā un cilvēciskumā – ir tik mokoši neērti, ka mēs uz to nevaram ilgi skatīties. Bet tikai pienācīgi izsverot Kristus cilvēciskuma realitāti, mēs varam izprast, kā viena cilvēka nāve pirms 2 000 gadiem var radikāli izmainīt mūsu dzīves šodien. Mēs minam sev dažādus attaisnojumus: mūsu vecāki nebija perfekti, mūsu apkārtējā sabiedrība grimst grēkos. Taču Kungs Jēzus bija perfekts – un mīļā Marija centās kā mācēdama, bet nevarēja dot Viņam perfektu audzināšanu; viņa nebija priekšzīmīga māte; un Viņš nedzīvoja priekšzīmīgā sabiedrībā. Un tomēr Viņš bija

perfekts. Un Viņš aicina mūs mest pie malas atrunāšanos un sekot Viņam. Saskaņā ar Talmudu, Marija bija friziere [*Shabbath* 104b], kuras vīrs to bija atstājis ar bērniem, jo viņš domāja, ka viņai bijusi dēka ar kādu romiešu kareivi. Vai tas tā bija vai nē, viņa tik un tā bija parasta sieviete, kas dzīvoja nabadzīgu dzīvi grūtos laikos atpalikušā zemē. Un svētais, nevainīgais, šķīstais Dieva Dēls un Cilvēka Dēls... bija, teiksim, frizieres-šķirtenes dēls no ļoti nabadzīga nomales ciemata, kas dabūja darbu kā namdaris vēl pusaudža gados. Vai tas nav brīnums? Un arī bezgalīgs izaicinājums. Jo tagad neviens no mums nevar atsaukties uz garīgo pūliņu trūkumu dēļ smagajiem dzīves apstākļiem, nelaimīgas ģimenes, grūtiem laikiem, sliktas apkārtējās vides. Mēs varam pacelties tam pāri, jo Viņā mēs esam jauns radījums, kas bijis, ir pagājis, viss ir tapis jauns (2.Kor.5:17). Tieši tāpēc ka Viņš ir lauzis jaunu ceļu cauri visiem aprobežojumiem, kurus parastā cilvēka dzīve mums uzliek, nenovirzoties un nepadodoties nekādiem šķēršļiem, kurus kā Viņa tā arī mūsu cilvēciskums lika Viņa ceļā. Un Viņš ir devis mums spēku sekot Viņam.

Viņš nebija Dievs, kas nolaidās lejā pie mums un kļuva par cilvēku; drīzāk Viņš ir parasts, ļoti cilvēcisks puisis, kas pacēlās augšup, lai kļūtu par Cilvēku ar Dieva seju, pacēlās augstu padebešos un saņēma paša Dieva dabu. Faktiski viss notika gluži pretēji tam, ko māca cilvēku teoloģija, kuras izcelsme skaidrojama ar bailēm no augstajām prasībām, ko Kristus paraugs cilvēkiem uzliek. Kristus iepriekš pastāvēšana zīmē Viņu kā kādu dievišķu komētu, kas uz īsu brīdi nolaidās uz zemes un tad aizlaidās atkal, lai atgrieztos otrajā atnākšanā. Tā vietā mēs redzam cilvēku no cilvēkiem, kas pacēlās līdz dievišķajam stāvoklim un pavēra šo ceļu mūsu, Savu brāļu, priekšā, lai mēs dalītos ar Viņu Viņa uzvarā; un nāktu atpakaļ, lai nodibinātu Savu mūžīgo Valstību ar mums uz šīs zemes, Viņa zemes, no kurienes Viņš nācis, kur ir Viņa cilvēciskās saknes. Ņemsim Trīsvienības piekritēju mīļāko fragmentu no Fil.2. Mēs lasām, ka Jēzus, cilvēka kārtā (*schemati*) būdams pazemojās (*tapeinoseos*), un tāpēc arī Dievs Viņu paaugstinājis. Un nākošajā nodaļā Pāvils runā par *sevi*, lietojot tos pašus vārdus, par savu vēlēšanos atrasties Viņā, lai pielīdzinātos Viņa nāvei cerībā sasniegt augšāmcelšanos no miroņiem, kas pārvērtīs mūsu zemes (*tapeinoseos*) miesu līdzīgu Kristus „apskaidrotajai miesai”. Mūs neaicina sekot Dieva tā saucamās iemiesošanās cilvēkā paraugam (*schema*). Mūs aicina sekot Kungam Jēzum, Cilvēka Dēlam Viņa ceļā uz godību. Mums atkārtoti sola, ka mēs būsim Kristus godības līdzmantinieki, kuru mēs sasniegsim mūsu pazemojumu un ciešanu krusta ceļa galā

(Rom.8:17; 2.Kor.3:18; Jņ.17:22,24). Jo vairāk mēs domājam par to, jo vairāk doma par Jēzu kā dievišķu komētu, kas nosūtīta uz zemi, sāk saskanēt ar dažām ļoti populārām filmām. Tā piemēram, filmās „Pārcilvēks” (*Superman*) un „Zvaigžņu ceļš” (*Star Trek*) – varonis nolaižas uz zemi, lai glābtu mūs. Vai ņemsim „Vientuļā klaidoņa” tipa westernus, darbība norisinās kādā ļaunuma un grēka pilnā bezcerīgā [mītiskā] Amerikas rietumu nostūrī...un pēkšņi tur iejāj kāds svešinieks, varonīgs kovbojs un vērš situāciju par labu. Tāda veida sižetu popularitāte pierāda, ka mums gribas domāt, ka mēs paši neesam spējīgi mainīties, ka mūsu situācija ir bezcerīga un cilvēki ir bezspēcīgi to vērst par labu...mums ir vajadzīgs kāds citplanētiets, kas mūs paglābtu, ar mums skatītāju lomā, kas jūtas kā marionetes kosmiskās drāmas norisē. Un tas var izskaidrot Trīsvienības pievilcību un dievišķu komētai līdzīgu Kristu, kas nolaidās, lai paliktu uz zemes 33 gadus. Tas rada skatītāju tipa reliģiju, kas neprasa nekādu piepūli...ej uz baznīcu, klausies, ko Mācītājs saka, noskaties šovu, ej mājās un pavadi vēl vienu lietainu svētdienas novakari, nezinādams ko iesākt ar savu dzīvi. Taču doma par *cilvēku* Pestītāju, kas radies no mūsu vidus un pacēlies pāri paša cilvēcībai, lai mūs glābtu... tas prasa no mums daudz ko vairāk, jo tas nozīmē, ka mēs neesam tikai skatītāji šovā, bet gan iesaistāmies tajā paši. Rakstot „Īsteno Nelabo” es nereti līdzīgā veidā uzsvēru, cik aplami ir uzskatīt Sātanu par pārcilvēcisku būtņi, kas ir iesaistījies kosmiskā cīņā ar Dievu, kuru mēs iztālēm vērojam no zemes...tai laikā kad bibliskais ‘sātans’ attiecas uz pretinieku mūsu pašu dabā, iekšējos kodos un disfunkcijās, ar kurām mums pašiem ir jācīnās un jātiek galā, sekojot Kunga Jēzus piemēram. Viņa uzvaras kļūst par mūsējām; līdz kamēr Viņa nāve arī kļūst mums par paraugu.

Kungs Jēzus acīmredzami paredzēja, ka Viņa attiecībām ar Tēvu bija jābūt reālam, pilnīgi sasniedzamam paraugam visiem tiem, kas ir Viņā. Viņš nebija nekāda aberācija, nekopējams, neatdarināms dīvainis. Jāņa evaņģēlijs to ļoti skaidri parāda. Tēvs pazīst Dēlu, Dēls pazīst Tēvu, Dēls pazīst cilvēkus, cilvēki pazīst Dēlu un tāpat cilvēki pazīst kā Tēvu, tā Dēlu (Jņ.10:14,15; 14:7,8). Dēls ir Tēvā tāpat kā Tēvs ir Dēlā; cilvēki ir Dēlā un Dēls ir cilvēkos; un tāpat cilvēki ir Tēvā un Dēlā (Jņ.14:10,11; 17:21,23,26). Tā kā Dēls darīja Tēva darbus un līdz ar to bija „viens” ar Viņu, tāpat tas ir arī ar ticīgajiem, kas dara Tēva darbus (Jņ.10:30,37,38; 14:8-15). Kaut arī starp Tēvu un Dēlu acīmredzami bija vienreizēja vienotība, tādēļ, ka Viņš dzimis no jaunavas, Kungs Jēzus droši runāja par to, ka Viņa Gars paver iespēju attiecībām starp Viņu un Viņa Tēvu atdzimt arī mūsu pieredzē.

Kristus cilvēciskuma izaicinājums

Neapšaubāmā vajadzība pēc patiesas mācības par Jēzus dabu var viegli novest mūs pie tā, ka mēs neievērojam prasību pakļauties Viņa praktiskajai mācībai. Kā teicis Ādolfs Harnaks: „Patiesa ticība Jēzum nav ticības pareizībā, bet gan sekošanā Viņa piemēram” (4). Un šajā ziņā mums ir „jāglābj Jēzus no kristietības” (5). Mums ir savā prātā jārada Jēzus personības tēls līdz ar Viņa praktisko mācību, kas tik perfekti atspoguļoja Viņa dzīvi, atsakoties no teoloģijas un ticības valgiem, kas tik bieži Viņam apkārt tika savērpti. Rezultātā Kristus sludināšana nereti beidzas ar to elementu akcentēšanu, kurus neticīgie vai aplam ticīgie atrod par grūti pieņemamiem, tā vietā lai galveno uzmanību pievērstu Kunga cilvēciskumam un Viņa praktiskajai mācībai, kuru tie drīzāk gatavi pieņemt, jo, kā cilvēkiem, tiem ir radniecīgas saites ar to. Kunga Jēzus cilvēciskums nav tikai teoloģiski pareizs apgalvojums. Viņš ar visu sirdi un dvēseli iesaistījās cilvēku dzīvē. Tā, B.B. Vorfilds saka: „[Jēzus] ne vien priecājās, bet sajūsminājās; Viņa līdzjūtība nebija pārejoša, tā bija visdziļākā līdzjūtība un mīlestība; ne pavirši izjūsta pārestība, bet ciešanas līdz pat nāvei” (6).

Satriecoši izaicinošs ir fakts, ka Kungs Jēzus, kuram bija cilvēka daba, tomēr nekad nebija grēkojis. Viņš spēja pacelties pāri grēkam visās tā formās, kaut arī bija cilvēks kā visi citi. Man šķiet, ka daudzi kristieši izjūt aicinājumu pacelties pāri kā grēkam, tā arī paša cilvēciskajai dabai. Un rezultātā viņu ticībā garīgums ir faktiski pašu cilvēciskuma noliegums. Ekstrēmās gadījumos mūsu priekšā ir bāla mūķene, kas nonākusi pie ticības, ka garīgums ir pielīdzināms svētulībai, bezkaislībai un kaut kādam pārcilvēciskumam. Izplatītāka šīs problēmas parādība ir tie daudzi vecajie, kuri ir pārliecināti, ka ir nosodāmi izrādīt emocionālu pārliecību par jebko; kas neatzīst nekādu spraugu savas ticības bruņutērpā, nekādu savu vājību vai nesapratni. Šī iemesla dēļ es saskatu līdzību starp ‘svēto dzīvēm’, kā tās attēlotas katoļu un pareizticīgo rakstos (bālgīmji ar lielām svētām acīm, rokām saliktām lūgšanas pozā, kas nekad nekļūdās) – un evaņģēlistu līderu nevainojamiem dzīves stāstiem, kas metas jums virsū no protestantu grāmatplauktiem. Arī tie, šķiet, nekad nav spēruši kļūmīgu soli, bet ir virzījušies uz priekšu no neticamas godības uz neticamu godību. Tā visa pamatā ir pārmērīgi uzsvērtā Kunga Jēzus dievišķība

salīdzinājumā ar Viņa cilvēcisko pusi. Kunga Jēzus raksturs parāda mums, ko nozīmē būt cilvēkam un bez grēka. Pareiza ir doma: „ja mēs ticam Viņa cilvēciskumam, tad mums ir jāapstiprina mūsējais”. Un tas pats autors trāpīgi piezīmē: „Tāpat kā mēs esam tiekušies pēc mītiska Jēzus Kristus tēla, kura cilvēciskums ir tikai izlikšanās, tāpat mēs esam tiekušies arī pēc mītiska kristiešu dzīves parauga” (7). Tāpēc ka mēs tiecamies pacelties pāri mūsu cilvēciskumam, mēs tīkojam sasniegt mērķi, kura nav. Kungs Jēzus nebija un nav ‘pārcilvēks’; Viņš bija un ir Dieva tēls, kas apzīmogo cilvēci, un šajā ziņā Jaunā Derība vēl aizvien sauc Viņu par „cilvēku” pat tagad. Mums nav liekuļoti jākaunas par to, ka mēs esam cilvēki. Mums ir jābūt laimīgiem, ka mēs esam tādi, kādi esam, radīti pēc Dieva tēla un līdzības. Jā, mēs esam cilvēki, ar visu no tā izrietošo, kā pozitīvā, tā negatīvā ziņā. Iespējams, ka manā uztverē Jēzus kā bērns atšķiras no Ziemassvētku atklātnēs zīmētā. Lai zīdainītis / mazulis izdzīvotu, viņā ir jābūt ārkārtīgi stiprai pašsaglabāšanās tieksmei no paša pirmā elpas vilciena. Kungs nevarēja būt savādāks, Viņam noteikti piemita tāds pats pašsaglabāšanās instinkts līdz pat Viņa nāvei krustā. Taču kaut kādā veidā Viņš būs atšķīries no citiem cilvēkiem, pat pusaudža vecumā, jo Viņš nekad nepielāva tam, ko Ričards Dokins sauc par „egoisma gēnu”, gūt virsroku pār sevi (8). Tieši *šī* ir tā atšķirība, kas visā Viņa dzīves gājumā bija un ir noteicošā. Jo tieši *šī* Viņa īpašība ir mūsu ik brīža izaicinājums, iedvesma un glābjošs mierinājums.

Jēzus vēlme, lai Viņā pirmām kārtām saskatītu cilvēku

Kad Kungs runāja par to, ka „Cilvēka Dēlam nav kur Savu galvu nolikt” (Mt.8:20), Viņš acīmredzot atsaucās uz izplatītu teicienu par cilvēci vispār [„cilvēka dēls” kā vispārināta cilvēce], kurai nav māju kosmosā (9). Šeit redzams, ka Kungs izmanto katru iespēju apstiprināt to, ka viss, kas attiecas uz cilvēci vispār, ir attiecināms uz Viņu. Iespējams, ar to izskaidrojama arī Viņa vēlme runāt par Sevi kā par „cilvēka dēlu”, ar ko var apzīmēt kā cilvēci vispār, tā arī Mesiju Daniēla pravietojumā. Viņš saprata Sevi kā pilntiesīgu cilvēces tiesnesi, tieši tāpēc ka Viņš bija „cilvēka dēls” (Jņ.5:27) – tāpēc ka katru reizi kad mēs grēkojam, Viņš kā cilvēks nebūtu tā rīkojies. Tādēļ Viņš spēj mūs tiesāt. Un līdzīgi, tieši tāpēc ka Viņš bija „cilvēka dēls”, Cilvēka Dēlam ir vara virs zemes grēkus piedot (Mk.2:10). Ja tas tā patiesi ir, ka „Cilvēka Dēls pārstāv visaugstāko iespējamo pagodināšanas paziņojumu jūdaismā” (10), tad var saprast Kunga iecerēto vārdu spēli – jo ‘cilvēka dēls’ var neapšaubāmi attiekties uz ‘cilvēci vispār’. Tieši

tāpēc ka Viņš bija cilvēks, taču bez vainas, Viņš tika celts tādā godā. Iespējams, ir vērts pieminēt, ka tuksneša kārdinājumos Jēzus kārdinātājs saka „Ja tu esi Dieva Dēls...(Mt.4:3), un Viņš atbild, citēdams 5.Moz.8:3 „cilvēks nedzīvo no maizes vien” – un ebreju valodā „cilvēks” šeit ir *bar nasha* [cilvēka dēls]. Ja mēs pareizi izprotam Kunga tuksneša kārdinājumus kā Viņa iekšējos cīņus, tad šeit redzams, ka kārdinājums pastāvēja Savas esības kā Dieva Dēla izcelšanā, aizmirstot par Savu cilvēciskumu; un mēs redzam, ka Viņš pārvar šo kārdinājumu, dodams priekšroku Savam *Cilvēka* Dēla tēlam. Divas reizes Marka evaņģēlijā Viņu uzrunā kā Mesiju, taču Viņš atbild, saukdams Sevi par „Cilvēka Dēlu” (Mk.8:29-31; 14:61,62). Ja Viņš vēlējas, lai Viņu uzskata par Cilvēka Dēlu, vai lai mēs necienītu šo Viņa vēlmi?

Viņš un mēs

Visus evaņģēliju rakstus kā tieši, tā netieši caurauž doma, ka Kungs gandrīz vai izmisīgi centās pārliecināt Savus sekotājus redzēt Viņā brāli, paraugu, pēc kā var reāli tiekties – nevis pārcilvēcisku ikonu, cerot ka tā izpestīs no laicīgajām problēmām. Mēs atzīmējam Viņa izvēli saukties par ‘Cilvēka Dēlu’, neuzsverot Savu dievišķo pusi, kaut gan Vecās Derības Daniēla vīzijā par „Cilvēka Dēlu” tiek saukts tas, kam tika piešķirta mūžīgā vara. Kunga iekšējās cīņas pirmtēls redzams Jāzepa-Jēzus aicinājumā saviem brāļiem „Nāciet tuvāk klāt”, kad Viņš tos lūdz ticēt Viņa žēlastībai un gādībai par tiem (1.Moz.45:4; 50:18-21). Būtībā tas ir Jēzus aicinājums Trīsvienības piekritējiem šodien.

Ņemsim notikumu ar nokaltušo vīģes koku Mk.11:20-24, lai ilustrētu, ko es ar to domāju. Mācekļu pārsteigumam nebija robežu, ka tik stipra bija Jēzus ticība Dievam. Viņš bija nolādējis vīģes koku – bet lai tas nokalstu, Viņam bija jāraida lūgšana Dievam. Kad mācekļi, izbrīnā atplestām mutēm raudzījās uz nokaltušo vīģes koku un tad uz Viņu, apbrīnojot Viņa ticības spēku. Kungs, nevilcinādamies saka *tiem*: „Ticiet uz Dievu...ja *kas* [proti, jebkurš nešaubīdamies šim kalnam sacīs: celies un meties jūrā, tas notiks]...Tāpēc Es jums saku: visu, ko *jūs* [tāpat kā Jēzus par vīģes koku] lūgdami lūgsit, ticiet, ka *jūs* dabūsit, tad tas *jums* notiks”. Es gribētu teikt, ka Viņš uzsvēra vārdu *jūs*. Tik stipri Viņš vēlējas, lai viņi sekotu Viņa lūgšanas piemēram un ticētu lūgšanas reālajam spēkam. Cik apbēdinātam Viņam jābūt, ka Viņš ir padarīts par citas pasaules būtni, brīnišķu, labvēlīgu Dievu, kas glābj mūs no vājībām un ticības trūkuma, kuru mūsos ir papildnam. *Jā*, Viņš ir

mūsu Pestītājs, un mūsu sirdis deg bezgalīgā pateicībā Viņam. Bet Viņš nav *tikai* tas, Viņš ir iedvesma. Tieši šajā ziņā Kristus gars var radikāli pārvērst un arī pārvērst cilvēku praktisko dzīvi. Skaidrs, ka mēs esam grēkojuši un turpinām to darīt. Lai kāds arī būtu tam iemesls, mēs neesam Jēzus. Taču mūsu sāpīgā šī fakta atziņa [un tai ir jābūt sāpīgai, tas nevar būt vienīgi teorētisks fakts, ka mēs esam grēcinieki, atzinums]...nedrīkst ļaut mums domāt, ka Viņa piemērs nevar mums kalpot par reālu paraugu sekošanai. Nebūtu slikti pārlasīt evaņģēlijus, lai atrastu citus gadījumus, kad Kungs mudina mācekļus neuzskatīt Viņu kā nošķirtu no viņiem, automatisku Pestītāju no grēka un problēmām. Tā, kad kļuva skaidrs, ka lielais izsalkušais pūlis ir jāpabaro, Kungs jautāja mācekļiem, kur „*pirksim*” maizi, lai viņiem būtu ko ēst (Jņ.6:5). Visos brīnišķajos pūļa ēdināšanas stāstos mēs redzam, ka mācekļi uzskata par pašsaprotamu, ka Jēzus atrisinās šo problēmu – viņi jūtas sašutuši un pat apvainoti, kad Viņš iesaista tos šīs problēmas risināšanā, ka *viņiem* ir jārisina šī šķietami neatrisināmā problēma ar *savas* ticības palīdzību. Šo mācekļu mentalitāte tolaik atgādina Trīsvienības piekritēju pieeju, kas uzskata, ka ‘Jēzus ir atbilde’, ka viņi paši var neuzskatīt savu cilvēciskumu par izaicinājumu, lai rīkotos tāpat kā Jēzus.

Jēzus vienmēr rūpīgi izvēlējās Savas mācības vārdus, lai lietotu tos pašus vārdus par Sevi un par Saviem mācekļiem. Viņš bija Dieva avots; un Viņš sūtīja tos kā avis vilku barā; viņš bija „pasaules gaisma”, un Viņš teica, ka arī tiem tādiem jābūt. Tā kā Viņš bija mums dzīvā ūdens avots, tā arī mums ir jābūt par dzīvā ūdens avotu citiem (Jņ.4:10,14). Es esmu uzskaitījis daudz šādu piemēru grāmatas „Pasaule, kas gaida, lai to iekarotu” 3.nodaļā. Jānis bija to uztvēris, par ko liecina viņa vārdi, ka ikviens, kas no Dieva dzimis, nedara grēku. It kā lai teiktu, ka Kunga Dievišķai izcelsmei nav jābūt par nepārvaramu šķērslī starp mums un Viņu. Daudzām Kunga līdzībām ir netieša saikne ar Viņu pašu. Sējēja līdzībā minēta labā zeme, kas nesa simtkārtīgus augļus – un te Kungs noteikti būs domājis Sevi. Taču līdzības galvenā jēga ir tajā, ka visi, kas uztver Dieva vārdu, var atsaukties līdzīgā veidā. Vai lai minam līdzību par sinepju graudiņu [=Dieva vārdu evaņģēlijā], kas izaug par lielu koku, tā ka putni var patverties tā pavēnī (Mk.4:31,32). Šis tēls sasauca ar Vecās Derības pantiem, kas apraksta nākamo Dieva valstību un to, kā Mesija izaug no maiga zariņa par krāšņu koku (Ecēh.17:22,23). Šeit izpaužas evaņģēlija vēsts lielais spēks – ja mēs to pareizi uztveram, tas var mūs pacelt līdz tiem augstumiem, līdz kuriem Jēzus vēl tikai pacelsies Savas atgriešanās laikā.

Visizaicinošākais, manuprāt, ir Kunga aicinājums ņemt savu krustu un sekot Viņam Viņa ‘pēdējā ceļā’ uz Golgātu. Šis aicinājums būs bijis atbaidošs tiem, kas pirmie to dzirdēja, kuriem tas asociējās ar noziedznieka ceļu nāvē. Mēs pilnīgi pareizi uztveram Jēzus krustu kā mūsu pestīšanu. Taču tas ietver arī galēji radikālu prasību līdzināties Viņam ne tikai, izrādot laipnību, pieklājību, uzmanību un tml., kas raksturoja Kristus attieksmi pret cilvēkiem, bet arī pašreizējīgi upurēties līdz pat nāvei. Tieši šajā krusta nešanas ziņā, sekojot Viņam, mēs labprāt vēlētos, lai krustā sistais Kristus paliktu par vēstures faktu, mūsu pestīšanas aktu, kas nu ir galā; par svētbildi mūsu kakla rotā vai ikonu mūsu kabinetā – un nekas vairāk. Taču Viņš, Viņa krusts, Viņa ‘pēdējais ceļš’, Viņa aicinājums ņemt krustu un sekot Viņam, baismīgie ilgstošie laiki, kas lietoti Jaunajā Derībā krustā sišanas sakarā – ir daudz kas vairāk par to. Ja Viņš mazgāja mūsu kājas, arī mums *pienākas* cits citam kājas mazgāt (Jņ.13:14). Viss, ko Viņš darīja, kāds Viņš bija pēc rakstura, tieksmēm un attieksmēm, kļūst par neatlaidīgu, pret mums vērstu prasību līdzināties Viņam it visā. Un pamatojoties uz to, Viņš var tik droši izteikties par mums Tēvam: „Viņi nav no pasaules, tāpat kā Es neesmu no pasaules” (Jņ.17:16).

Piezīmes

- (1) F.D.E. Schliermacher, *The Christian Faith* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1928), p.414. Aleksandrijas Klements, viens no tā sauktajiem kristiešu baznīcas „tēviem”, argumentēja, ka „Jēzum, kā dievišķas dabas radībai, nebija vajadzības ne ēst, ne dzert, Viņš to darīja tikai pieklājības pēc” (citēts no N.T. Wright, *Who was Jesus?* (Grand Rapids: Eerdmans, 1993), p.69). To ir grūti saskaņot ar Kunga saucieni no krusta: „Man slāpst!”, kā arī ar citām evaņģēliju atsaucēm uz Viņa izsalkumu un slāpēm. ‘Kristietības’ kā reliģijas dibinātāji, manuprāt, it nemaz neizprata īsteno Kristu. Tomass Harts grāmatā *To Know and Follow Jesus* (New York: Paulist Press, 1984), p.44 tam pievieno vēl nejēdzīgākus vārdu plūdus: „Viņam ir cilvēka daba, bet Viņš nav cilvēks. Persona Viņā ir Svētās Trīsvienības otrā Persona. Jēzum nav personiskas cilvēcības.” Jebkuri Bībeles panti, kas atspoguļo Kunga Jēzus jūtīgumu, mīlestību, nāvi, labestību... atklāj Viņa visbrīnišķīgāko „personīgo cilvēcību”. Un to aptumšo šis bezcerīgais Trīsvienības apoloģētu vārdu samistrojums. Doma par Jēzus „divām dabām” man šķiet pilnīgi neatbilstoša Bībeles pierakstiem, kas norādītu uz viengabalainības trūkumu

katrā Jēzus vārdā un darbā. Tas būtu tikpat kā kad cilvēks teiktu „Man nemaz nav naudas” un izgrieztu kabatas, lai to pierādītu – tai laikā kad Viņa jostas makā ir 10 000 eiro vai dolāri.

- (2) Nikolay Gorodetsky, *The Humiliated Christ in Modern Russian Thought* (London: S.P.C.K., 1938).
- (3) John Knox, *The Humanity and Divinity of Christ* (Cambridge: C.U.P., 1968), p.106.
- (4) A. Harnack, *What is Christianity?* (5th ed., London: Benn, 1958). X.
- (5) R.W. Funk, *Honest to Jesus* (San Francisco: Harper, 1996), p.300.
- (6) B.B. Warfield, ‘The Emotional Life of Our Lord’ *in The Person and Work of Christ* (Philadelphia: Presbyterian & Reformed, 1950), p.142.
- (7) Nigel Cameron, *Complete in Christ* (Exeter: Paternoster, 1997). Viņš uztver saikni starp maldīgo ‘dvēseles nemirstības’ jēdzienu un nepareizo uzskatu par cilvēka dabu un Jēzus dabu. „Tur ir izteikta ļoti izplatīta un Bībelei nemaz neatbilstoša doma par ‘dvēseli’ – kuru izprot kā dzīvi piešķirošu garu, kas mājo miesā, bet faktiski pats veido cilvēka personību, būtisko patību. Tad tur ir radnieciska doma par nākamo dzīvi kā ‘dzīvi pēc nāves’, kad dvēsele izdzīvo, kamēr miesa izaist. Šie jēdzieni nāk no senās Grieķijas un parazitē kristiešu domāšanā. Tie sekmē noturīgās aizdomas par cilvēku kā miesisku būtni un iedragā mūsu pārliecību par kristīgu dzīvi kā cilvēka dzīvi” (110.lpp.). Mani fascinē šo izteikumu analītiskais asums un patiesums.
- (8) Richard Dawkins, *The Selfish Gene* (Oxford: O.U.P., 1993).
- (9) Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: S.C.M., 1971), p.154.
- (10) Cullmann, *op.cit.*, p.161.

2-22 Jēzus dievišķā puse

Daudzkārt diskutējot ar Trīsvienības piekritējiem, man ir nācies ievērot, ka pants, kuru es citēju Jēzus cilvēciskuma atbalstam, ir blakus pantiem, kas runā par Viņa dievišķo pusi. Piemēram, vairums tekstu, kas ‘pierāda’ tēzi ‘Jēzus ir Dievs’ un tēzi ‘Jēzus bija cilvēks’ – atrodami Jāņa evaņģēlijā. Tā vietā lai vienkārši pārmaiņus citētu pantus sava viedokļa pierādīšanai, piem., „Es un Tēvs, mēs esam viens” un „Tēvs ir lielāks nekā Es”, mums ir jāsaprot, ka tie runā par vienu un to

pašu Jēzu. Neskaitāmās debātes par Jēzus dabu palaiž garām tieši šo būtiskāko faktu; šī cilvēka, vairāk kā cilvēka, brīnums slēpās Viņa neviltotajā cilvēcībā, taču vienlaicīgi pilnīgajā Dieva iemiesojumā. Tas bija un ir šī Cilvēka neatvairāmas pievilcības brīnums. Abi šie Kunga aspekti, godā celšana un cilvēcība, arī Vecajā Derībā ir saistīti. Klasisks piemērs ir Ps.45:6,7: „Tavs tronis kā Dieva tronis pastāv joprojām un mūžīgi [šie vārdi citēti Jaunajā Derībā, runājot par Jēzu]...Tas Kungs, tavs Dievs, tevi svaidījis [darījis tevi par Kristu]”.

Kunga cilvēcības un Viņa godības titula sastatīšana ir tas, kas raksturo vienīgi Viņu. Un tieši to cilvēkiem ir tik grūti pieņemt, jo tas prasa lielu ticību cilvēka spējai būt patiesi Dievam līdzīgam. Šo domu līdzās sastatīšana ļoti spēcīgi izpaužas Vēstulē ebrejiem. Vienīgi šeit Jaunajā Derībā Viņa parastais cilvēka vārds „Jēzus” ir tik droši lietots – ne ‘Jēzus Kristus’, ne Kungs Jēzus’, bet vienkārši ‘Jēzus’ (Ebr.2:9; 3:1; 4:14; 6:20; 7:22; 10:19; 12:2,24; 13:12). Taču tieši Vēstule ebrejiem uzsver, ka Viņu var saukt par Dievu, ka Viņš ir pilnīgs un izteikts Dieva tēls. Man jāatzīmē, ka katrā no šīm desmit vietām, kur Vēstulē ebrejiem lietots vārds ‘Jēzus’, tas izskan it kā apbrīnas un cieņas kulminācijas punkts. Piemēram, „kur Jēzus par mums iegājis kā ceļvedis” (Ebr.6:20). „Bet jūs esat tuvojušies... un... un... un... un... un... un jaunās derības starpniekam Jēzum” (Ebr.12:22-24). Šis neizpušķotais tituls ‘Jēzus’, viens no parastākajiem vīriešu vārdiem 1.gadsimta Palestīnā, kas izplatības ziņā līdzinājās šodienas Dāvim, Stīvam vai Džonam Anglijā, kas pauda Viņa nepārprotamo cilvēciskumu, tiek lietots kā Viņa cieņas visaugstākais apliecinājums. Viņam pienākas visaugstākā cieņa tieši Viņa cilvēcības dēļ. Jāņa evaņģēlijs lieto augstu valodu, lai aprakstītu Jēzus personību – bet faktiski, ja mēs tam pievērsīsim uzmanību, tad viņš lieto to pašu valodu, runājot par visiem cilvēkiem. Lūk, daži piemēri:

Par Jēzu	Par cilvēci vispār vai par citiem cilvēkiem
Esmu nācis šinī pasaulē (9:39; 12:46; 16:28; 18:37)	1:9 [par ‘ikvienu cilvēku’]; 6:14. ‘Nācis pasaulē’ nozīmē ‘piedzimis’ 16:21; 18:37
Dieva sūtīts (1:6; 3:28)	3:2,28; 8:29; 15:10
No Dieva (9:16,33)	9:17,31
Ko Es pie Tēva esmu redzējis	Cilvēka darbs, ‘kas patiesību

(8:38)	runājis, ko dzirdējis no Tēva' (8:40)
Dievs bija Viņa Tēvs	8:41
Es nāku no Dieva (8:42)	8:47
Tēvs bija Viņā, un Viņš bija Tēvā (17:21)	15:5-10; 17:21-23,26
Dieva Dēls (1:13)	Visi ticīgie ir „no Dieva” (1:13; 1.Ķ.2:29- 3:2,9; 4:7; 5:1-3,8)
Svētīts un sūtīts pasaulē (17:17-19)	20:21
Jēzum bija jāklausa un jāpieņem Tēva mācība (7:16; 8:26,28,40; 12:49; 14:10; 15:15; 17:8)	Visi Dieva bērni būs Dieva mācīti (6:45)
Tēvu ir redzējis (6:46)	Ebrejiem bija jābūt spējīgiem to darīt (5:37)
Nav dzimuši ne no asinīm, ne no miesas iegribas, ne no vīra gribas, bet no Dieva	Attiecas uz visiem ticīgajiem (1:13)

Sastatīšana

Vēstules ebrejiem 1.nodaļa šķiet dodam spēcīgāko atbalstu kā ‘Jēzus ir Dievs’, tā arī ‘Jēzus nav Dievs’ skolām. Kādu rītu pārdomās par šo problēmu es pēkšņi uztvēru, kas notiek. Vēstules autors faktiski tīšuprāt sastata Kristus cilvēciskuma un pakļaušanās Tēvam valodu ar apgalvojumiem un citātiem, kas piedēvē Dieva valodu Jēzum. Bet uzsvars atkārtoti tiek likts uz to, ka Dievs to visu ir darījis Jēzum. Dievs ir piešķīris Jēzum šo godību. Panti, kas par to liecina: Dievs ir Jēzu dzemdinājis (Ebr.1:5), Dievs saka eņģeļiem, lai tie pielūdz Jēzu (Ebr.1:6), tas bija „Dievs, Tavs Dievs”, kas svaidījis Jēzu, proti darījis Viņu par Kristu, par svaidīto (Ebr.1:9); tas bija Dievs, kas teica Jēzum sēdēt Viņam pa labai rokai, tiekāms Viņš liek Sava Dēla ienaidniekus par Viņa kāju pameslu (Ebr.1:13); Dievs bija Tas, kas dzemdināja / radīja Jēzu, Dievs Viņu kronēja, ar godu un slavu Dievs Viņu vainagoja (Ebr.2:7), Dievs visu ir licis zem Viņa kājām (Ebr.2:8). Un šim uzsvaram pa starpu – jo uzsvars ir uz to likts – uz Tēva pārākumu pār Dēlu...mēs rodam Jēzum adresēto uzrunu: „Dievs” (Ebr.1:8), kā arī

Vecās Derības fragmenti par Dievu tiek attiecināti uz Viņu (Ebr.1:5,6). Sastatīšana nav nejauša. Tās mērķis ir izcelt to, ka Jēzus godā celšana bija Viņa Dieva, Viņa Tēva roku darbs. Kurš ir un paliek vienīgais, kas var celt godā un slavā un kurš, Kunga paša vārdiem sakot, ir lielāks par Viņu (Jņ.14:28).

Kunga cilvēciskuma un Viņa godības sastatīšana ir atrodama visā Bībeles mācībā par Viņa nāvi. Tiek atzīmēts, ka visi Jēzus teicieni 'Es esmu', ar to nepārprotamo atsauci uz Dieva Vārdu, atrodami kontekstā, kurā runāts par Jēzus pakļaušanos Dievam (1). Viņš tika 'paaugstināts' krustā un kaunā; taču Dieva acīs caur šo aktu Viņš tika 'paaugstināts', celts 'godā'. Mēs lasām Jes.52:14, ka Viņa vaigs bija tik pārvērsts, ka tas nelīdzinājās cilvēkam. Taču pārdomājot 2.Kor.4:4-6 teikto, mēs atrodam, ka Viņa seja bija Dieva seja; Viņa godība bija un ir Viņa Tēva godība: „Kristus godības evaņģēlija gaišums, kas ir Dieva attēls...lai dotu Dieva godības atziņas gaismu Kristus vaigā”. Kurš ir tas, kas glābj Savu tautu? Jesaja sauc to par „Tā Kunga elkoni”: „kam ir atklājies *Tā Kunga elkonis*?” (53:1; salīdz. ar 52:10). Un tad viņš turpina: „Viņš, Tā Kunga kalps, uzauga neticīgā pūļa priekšā kā atvase un kā saknes atzarojums izkaltušā zemē” (2.p.). Tātad, *Tā Kunga elkonis* ir persona – dievišķa persona! Viņš ir Dieva „labā roka”. Viņš ir arī cilvēks: Viņš izaug kā saknes atzarojums izkaltušā zemē. Tāds pats sastatījums atrodams veidā, kā Kungs atdzīvināja atraitnes dēlu. Viņš pieskārs zārkam – tā ka pūlim būs bijis jāšausminās, cik nešķīsts Viņš bija, un kā Viņš identificējās ar nešķīstajiem, pats kļūdams nešķīsts. Tas noteikti šokēja zārka nesējus tā, ka tie apstājās. Bet tad Kungs augšāmceļa mirušo – un ļaudis saskatīja Viņā pravieti un pildījās ar pārliecību, ka Jēzus vaigā „Dievs Savus ļaudis uzlūkojis” (Lk.7:14-16). Viņa cilvēcība un Viņa diženums, Viņa dievišķība, ja vēlaties, bija nemāksloti, pilnīgi dabiski sastatīti kopā. Tādēļ pravietiskajos Daniēla redzējumos godā celtais Jēzus tiek saukts par „Cilvēka Dēlu”.

Dievišķā un cilvēcīgā sajaukums Kungā Jēzū dara Viņu tik neatvairāmu un rosinošu. Tāpat kā mums Viņam bija mūsu daba un mūsu kārdinājumi; bet atšķirībā no mums Viņš negrēkoja. Fil.2. skaidro, kā Kungs Jēzus krustā „Sevi iztukšoja, pieņemdams kalpa veidu, tapdams cilvēkiem līdzīgs”, taču tas pats pravietojums, uz kuru Fil.2 atsaucas, uzsver, ka krustā „viņā vaigs bija tik pārvērsts, ka tas nelīdzinājās cilvēkam, un viņa izskats un stāvs nepavisam līdzīgs cilvēku bērniem” (Jes.52:14). Viņa Tēva izpausmē krustā bija kaut kas cilvēcisks, un tajā pat laikā „nepavisam līdzīgs cilvēku bērniem”. Nekad, ne pirms tam,

nedz arī vēlāk, tik pārāka līdzība Dievam, 'dievišķība', ja vēlaties, nav bijusi parādīta tik ekstrēmi cilvēcīgā veidā – kaila, vāja, mirstīga cilvēka nāves agonijā.

Pat pēc Savas augšāmcelšanās, Savas godības un triumfa brīdī, Kungs parādījās vienkāršā strādnieka tērpā, tā ka Viņu varēja pieņemt par dārznieku. Mācekļi, kas Viņu satika ceļā uz Emavu, jautāja Viņam, vai Viņš viens ir tāds svešinieks Jeruzalemē, kas nezina par Jēzus nāvi (Lk.24:18). Tie, kas dzīvoja vieni, nevis ģimenē, parasti bija atkritēji vai savādnieki. Tāds jautājums šķistu gandrīz nepieklājīgs. Bet Kungs izskatījās pēc parasta, pat pēc zemākās ļaužu šķiras pārstāvja. Un tas bija godā celtais Dieva Dēls. Elpa aizraujas Viņa pazemības priekšā, kā arī Viņa kaismīgās vēlmes priekšā atgādināt Saviem sekotājiem par kopējo saikni ar Viņu, pat Viņa godības brīdī.

Kungs Jēzus bieži atkārtoja, ka neviens netiek pie Tēva kā vien caur Viņu; ka tikai zinot un redzot / uztverot Viņu, var cilvēki nākt pie Dieva atziņas. Taču Jņ.6:45 Viņš saka tieši otrādi: „Ikviens, kas Tēvu ir dzirdējis un no Viņa mācījies, nāk pie Manis”. Un Viņš saka, ka tikai Tēvs var vilkt cilvēkus pie Dēla (Jņ.6:44). Taču ir tikpat patiesi tas, ka vien Dēls var vest cilvēkus pie Dieva Tēva. Tajā ir šo divu personu, ja es tā varētu izteikties par Tēvu un Dēlu, neapraktāmais skaistums. Jo labāk mēs pazīstam Dēlu, jo labāk mēs sākam pazīt Tēvu; un jo labāk mēs pazīstam Tēvu, jo lielāka kļūst Dēla atziņa mūsu sirdīs. Tik tuvi tie ir viens otram. Un tomēr tie acīmredzami ir stipri atšķirīgas personas. Bet līdzīgi jebkuram tēvam un dēlam, iepazīstot vienu, mēs iepazīstam arī otru, kas savukārt atklāj ko vēl vairāk par pirmo, kas atkal dod ieskatu otrā atziņu šķautnēs... un brīnišķais Tēva un Dēla iepazīšanas spirālveidīgais ceļš turpinās. Ja Tēvs un Dēls būtu viena un tā pati persona, šī atziņas ceļa pieredze zaudētu savu nepārspējamo skaistumu, būtu vienkārši neiespējama. Jebkura patiesa kristieša pieredze, kas ir nācis pie Tēva un Dēla atziņas, liecinās, kā tā tas patiesi arī ir. Tāpēc arī tik būtiski ir pareizi saprast viņu dabu un attiecības viņu starpā. Brīnumaini ir tas, ka Dēls nav Tēva automātisks atspoguļojums, it kā kādas teoloģiskas mašinerijas daļa; lai to darītu, Viņš pielika lielas pūles, kas sasniedza savu kulminācijas punktu krustā. Viņš skaidro, ka Viņš nedara *Savu* gribu, bet gan Sava Tēva gribu; Viņš nedara darbus, kurus *Viņš* gribētu darīt, bet tos, kurus liek darīt Tēvs. Viņam bija daudz ko teikt un spriest par ebreju pasauli, viņš būtu varējis tiem pateikt visu, ko Viņš par tiem domā, taču tā vietā Viņš saka: „*Bet...* Es pasaulei stāstu to, ko no Viņa [Tēva] esmu dzirdējis” (Jņ.8:26). Teikšu,

ka šāda valoda ir grūti saprotama tiem, kas pieturas pie Trīsvienības paradigmas. Taču vēl jo brīnumaināks sekos. Par Tēvu teikts, ka Viņš iepazīst Dēlu tāpat kā Dēls iepazīst Tēvu; un tā pati darbības vārda forma lietota līdzībā par Labo Ganu, kas iepazīst Savas avis. Šis brīnumaini dinamiskās ģimenes attiecības iemieso visu, kas ietverts „saudraudzībā ar Svēto Garu”, patiesajā dzīvē un darbā kopā ar Tēvu un Dēlu. Šajā ģimenē un šajās attiecībās Trīsvienības piekritēji acīmredzot izvēlas nepiedalīties.

Ceļš uz godību

Kunga ceļš uz godību sasniedza kulminācijas punktu, kad Tēvs ‘darījis Viņam zināmus dzīvības ceļus’ (Ap.d.2:28). Šis teikums, starp citu, iedzen pēdējo naglu Trīsvienības zārkā. Bet daudz nozīmīgāks ir tas, ka šajā ziņā Kungs ir mūsu paraugs, jo arī mēs ejam pa dzīvības ceļu (Mt.7:14), cenzdamies ‘atzīt’ mūžīgo dzīvību (Jņ.17:3). Uzskatīdami Viņu par mūsu reālo paraugu, mēs varam līdz ar Jāni teikt: „Dieva Dēls ir nācis un mums tādu prātu ir devis, ka atzīstam vienīgi patieso, un mēs jau esam patiesajā – Viņa Dēlā Jēzū Kristū. Šis ir patiesais Dievs un mūžīgā dzīvība” (1.Jņ.5:20).

Piezīmes

- (1) P.B. Harner, *The 'I am' of the Fourth Gospel* (Philadelphia: Fortress, 1970), pp.39,51.

2-23 Tēvs un Dēls

Dieva bardzība

Es gribētu pievērsties Tēva un Dēla attiecībām, ņemot vērā dažas Tēva rakstura īpašības, un kā to izpaušmi iespaidoja Viņa Dēla pieredze.

Dievu var sadusmot (5.Moz.9:7; Ezra 5:12), Viņa bardzība ‘ceļas’, Savas tautas grēcīgu uzvedību redzot (2.Laiku 36:16). Savās dusmās un Savā bardzībā Viņš nodeva Izraēlu Bābeles ķēniņa rokās (Jer.32:37). Dieva dusmas bija ‘iedegušās’ pret grēcīgajiem cilvēkiem un Mozus aizlūdza par tiem, lūdzot Dievu ‘remdināt’ dusmu karstumu (2.Moz.32:11,12). Visi Mozus iejaukšanās pieraksti rada iespaidu, ka Dievs mainīja Savu nodoma vienkārša cilvēka iejaukšanās dēļ. Jāatzīst,

ka doma par dusmu uzplaiksnījumu Dieva sejā un tad dusmu karstuma ‘remdināšana’ ir sava veida antropomorfisms. Tie paši vārdi ir lietoti, runājot par Ēsava dusmu ‘novirzīšanos’, proti, remdināšanu, kā arī par Dieva dusmu remdināšanu (1.Moz.27:45). Bet lai kā tas būtu, šīs valodas lietošana mums kaut ko izsaka. Dieva dusmība cēlās pret Izraēlu tuksnesī (Ps.78:31; Ecēh.22:31), bet Mozus ‘novērsa’ Dieva dusmas un glāba viņus no Dieva plānotās nāves (Ps.106:23). Daudzkārt Viņš novērsa Savas dusmas un nelika pamosties visai Savai bardzībai (Ps.78:38). Tikai pazemība un grēku nožēla var novērst Dieva dusmu bardzību (5.Moz.13:18; 2.Laiku 12:12; 29:10; 30:8). Ezras 10:14 teikts, ka Dieva dusmas novērsīsies no tiem, kas bija apprecējuši svešas sievas, kad tie šķirsies no tām. Dieva dusmas mitējas arī grēcinieka nāves gadījumā – tā 4.Moz.25:4 lasām, ka tautas vadoņus bija jāpakar, lai Tā Kunga dusmu kvēle pret Izraēlu mitētos. Līdzīgs piemērs atrodams arī Jozuas 7:26. Jeremija bieži runā par Dieva dusmu bardzības mitēšanos līdz ar grēcinieku nosodīšanu (piem., Jer.30:24). Šajā ziņā Viņa dusmu mērs ir ‘piepildīts’, proti, Viņa bardzība ir ‘izlieta’ (Raudu 4:11).

Bardzības novēršana

Tas, ka tādi cilvēki kā Mozus un Jeremija (Jer.18:20) novērsa Dieva dusmu kvēli, neliekot dusmu mēram piepildīties, vienīgi ar lūgšanu palīdzību (Dan.9:16), nozīmē, ka Dievs pieņēma šo cilvēku iejaukšanos un piedēvēja viņu taisnprātību tiem, no kuriem novērsās Viņa dusmas. Mums nav jāiedomājas, ka šie taisnie cilvēki vienkārši aizgaiņāja Dieva dusmas. Šīs dusmas bija lielas un prasīja ārkārtīgu lūgšanu un personīgu nodošanos grēkojušo dēļ. Tā mēs lasām 2.Ķēn.23:26, ka neskatoties uz Josijas taisnprātību, Dieva niknums pret Jūdu nerimās Manases radīto sarūgtinājumu dēļ. Patiesi teikts, ka „gudrie nomierina satraukumu” (Sal.pam.29:8). Un tie acīmredzot pravietiski norādīja uz Jēzus Kristus darbu – iespējams, tāpat kā upuri, šie cilvēki sasniedza savu mērķi vienīgi tāpēc, ka tie tādā veidā norādīja uz nākamo Kunga Jēzus misiju. Jēzus atpestīja mūs no Dieva nākamās dusmības (1.Tes.1:10) – Jaunajā Derībā Dieva dusmība bieži tiek pieminēta izlejamiem ar graužošām sekām pēdējās dienās. Visi, kas nav salīdzināti ar Dievu caur Jēzu Kristu, ir ‘pēc savas dabas dusmības bērni’ (Ef.2:3). Pati bauslības pastāvēšana jau rada Dieva dusmību, jo mēs šo bauslību pārkāpjam (Rom.4:15). Romiešiem ir daudz kas teikts par Dieva dusmību; un vēstule sākas ar atgādinājumu, ka mēs visi esam grēcinieki, un Dieva dusmība parādīsies pār visu cilvēku grēkiem

(Rom.1:18). Tikai caur Kunga Jēzus nāvi un augšāmcelšanos mēs esam paglābti no Dieva dusmības un esam ‘salīdzināti’ ar Dievu (Rom.5:8-10). Dieva dusmība paliek uz tiem, kas nepieņem Kristu (Jņ.3:36) – apstiprinot Pāvila apgalvojumus, ka pirms mūsu pievēršanās Kristum mēs visi bijām ‘pēc dabas Dieva dusmības bērni’. Dievs nav netaisns, kad Viņš soda – tā Viņš tiesās pasauli pēdējā dienā (Rom.3:5).

Dieva otrā puse

Bet... un tas ir liels bet. Ir arī otra puse šim acīmredzami dusmīgajam Dievam. Viņš ir neizsakāmas mīlestības Dievs, kas ir neticami lēns Savās dusmās. Visi Vecās Derības pieraksti par Viņa attiecībām ar Izraēlu ir tam par liecību. Tas ir Dievs, kas stājas mūsu priekšā, nozīmējot mums līdzjūtīgo Kungu Jēzu par mūsu soģi un arī aizstāvi. Dievs, kas ir gandrīz gatavs atkāpties no Saviem nodomiem, lai glābtu mūs; kura žēlastība Kristū rod apkārtceļu grēkam, kas nes nāvi, atsvabinot mūs no šī principa (Rom.8:2); Dievs, kas atklājās caur Hozejas neprātīgo mīlestību pret netikli Gomeru. Protams, ka Dievam ir arī bargākā puse. Bet tā pastāv, lai parādītu Viņa apbrīnojamās žēlastības dziļumu un nozīmi, un vēlēšanos mūs paglābt. Ja nebūtu reāla Dieva kā dusmības Dieva, kā soģa par grēkiem, Viņa žēlastība mums liktos daudz mazāk vērtā, mēs nespētu to pienācīgi novērtēt.

Neaptveramais

Un tad paceļas jautājums, kā Kunga Jēzus, kā nevainīga cilvēka, nāve varēja novērst Kunga dusmas no mums, tikai tāpēc, ka mēs kristāmieši ‘Viņa Vārdā’? Pārāk primitīvi būtu iedomāties, ka Jēzus sarkanā asins krāsa kaut kādā veidā dzesēja Dieva dusmu kvēli. Sāksim jau ar to, ka Dievs nav dusmīgs Dievs. Viņš ir mīlestības Dievs, kuram sagādā prieku līdzjūtības un žēlastības izpausmes. Un no otras puses, tāpat kā Vecās Derības vīri novērsa Dieva dusmas, tā arī Jēzus novērsa Dieva dusmas no mums; izglāba mūs no tām. Tā saka Bībele. Bet kā un kāpēc tas kļuva iespējams? Kas bija tik īpašs Jēzū? Vispārpieņemtā atbilde skanētu, ka Kungam Jēzum bija cilvēka daba tāpat kā mums, Viņš bija mūsu pārstāvis, taču bez grēka, kas mira mūsu dēļ, lai parādītu, ka mēs esam pelnījuši nāvi, bet augšāmcēlās, jo nevainīgs cilvēks nevarēja mirt, un, ja mēs esam Viņā, tad mūs pielīdzina Viņam, tādējādi mūsu grēki netiek mums pieskaitīti un mēs tāpat kā Viņš piedzīvosim augšāmcelšanos un mūžīgo dzīvi, kuru Viņš tagad bauda. Un es tam

visam piekrītu. Taču tā nav atbilde uz uzdoto jautājumu. Kāpēc un kā tas notiek? Kāpēc Dievam būtu tā jārikojas, ja atceramies to Viņa rakstura šķautni, kas spriež tiesu pār grēku un iedegas dusmu kvēlē pret grēciniekiem? Kāpēc grēku izpirkšanas procesa īstenošanai bija vajadzīga Viņa Dēla nāve – kad Viņš būtu varējis izvēlēties jebkuru citu veidu mūsu pestīšanas sasniegšanai? Varbūt es uzdošu pārāk daudz jautājumu. Taču pamatotais notikušā izskaidrojums nedod man galīgo atbildi, kāpēc tam bija jānotiek tā, kā tas notika; un kas Jēzus nāvē atstāja tik vienreizēju iespaidu uz Tēvu, lai Viņš uz visiem laikiem piedotu mūsu grēkus un izglābtu mūs.

Iespējams, mūsu problēma ir tajā, ka mēs tiecamies tragēdiju Ēdenē uzskatīt par Dieva ‘problēmu’, kura Viņam bija jārisina, neatsakoties no Viņa būtiskajiem principiem. Tas, ka Kungs Jēzus vienā ziņā bija nogalināts jau no pasaules radīšanas sākuma, Jēzus ‘Vārds’ / logos bija iesākumā pie Dieva, protams norāda uz to, ka Dievs nekādā ziņā neizgudroja kādu plānu, lai mūs pestītu, kad Viņš saskārās ar Ādama grēku. Pēc manām domām, mums nav taisnība, kad mēs iedomājamies to kā problēmu, kas Dievam bija jārisina. Nebūt nē. Dieva pamatprincipi nemainās, bet Viņš atklājas kā mīlošs Tēvs, kuram piemīt visas mīloša tēva īpašības tāpat kā cilvēkam - un Dieva iemiesojums Hozejā arī ir tam piemērs, kur Dievs Sevi reprezentē kā tādu, kas izbauda pieviltā mīļākā jūtas, dusmas, kas mijas ar neprātīgu mīlestību; vīra, kas pieņem atpakaļ netiklo sievu; Dievs, kas dusmu kvēlē nolād, un tad žēlastībā un mīlestībā neliek lāstam īstenoties (1). Tieši šajā kaislīgajā un emocionālajā Tēva īpašībā ir mūsu glābiņš.

Bet atgriezīsimies pie mūsu jautājuma. Kādā nozīmē Viņa Dēla dzīve un nāve novirzīja no mums Dieva bardzību un kāpēc viss notika tā, kā tas notika? Kas attiecas uz mani, tad sausā grēku izpirkšanas teorija nedod nekādu galīgu paskaidrojumu. Tā apraksta tikai mehānismu. Taču jautājumi kāpēc un kādā veidā paliek bez atbildes – vismaz manā uztverē. Es labprātāk skaidrotu to, kas notika, pateicoties Dieva Dēla dzīvei un nāvei, vadoties pēc cilvēciskiem faktoriem.

Tēvs un Dēls

Manam tēvam ir pāri 70, kad es rakstu šos vārdus. Nesen mums bija saruna, kas mūžam paliks atmiņā, viena no tām sarunām, kas, it kā starp citu, pēkšņi izvērsās par dziļu domu apmaiņu. Viņš man pastāstīja, kā es esmu viņu iespaidojis. Ka viņa dzīves un ticības pamatprincipi nekad nav mainījušies, taču tas, ko Viņš manī redzēja nākam no sevis, neveiksmēs un veiksmēs, ir licis viņam rīkoties un

justies pret citiem pavisam savādāk; un tādējādi viņš no burta kalpības ticības aizstāvībā ir izvērties par daudz žēlsirdīgāku indivīdu. Ne tik daudz tāpēc, ka viņš mani redzēja izrādām žēlastību vai otrādi, bet tāpēc ka viņš redzēja manī sevi parādāmiem kā uz skatuves, caur manām veismēm un neveismēm, triumfiem un krahiem. Viņš dalījās ar mani domās arī par manu māti, cik labi viņš viņu pazina; taču tikai redzot viņu manī, atkal kā neveismēs, tā arī veismēs, labajā un sliktajā, viņš sācis viņu daudz labāk izprast un novērtēt. Šī saruna man neiziet no prāta. Un es esmu pateicīgs Dievam, ka mēs abi esam pietiekami ilgi nodzīvojuši šai skumjajā pasaulē, lai tā varētu notikt.

Ar to es, protams, gribētu teikt, ka Dieva Dēls iespaidoja Tēvu. Dievs nav statisks. Vārdi tur mani kā valgos, man ir grūti atrast īstos vārdus, bet kaut kas līdzīgs 'izaugsmei', 'dziļākai izpratnei' (vai kāds cits piemērotāks vārds) neapšaubāmi ir arī Viņa dabas šķautne, tāpat kā tā piemīt mums, kas radīti pēc Viņa tēla un līdzības. Un nav šaubu, ka dažādu faktoru iespaidā Dievs var mainīt Savas domas. Kā Mozus, tā arī Jona to skaidri parāda. Dieva pieredze Kristū deva Viņam dziļāku ieskatu Viņa radības dabā, tāpat kā manis pastāvēšana deva tēvam dziļāku manas mātes izpratni. Es negribu teikt, ka Dievs kaut kā mainījies starplaikā starp Veco un Jauno Derību. Taču Viņa Dēla dzīve un nāve, tas, ka Viņa Dēls atdeva Savu dzīvi par Saviem brāļiem, atstāja iespaidu uz Dievu. Tas izglāba mūs no Dieva bardzības – ne jau asins sarkanā krāsa dzesēja Dieva dusmas, bet Viņš atkal vēl stiprāk izjuta, kā Viņa Paša personībā žēlastība ņem virsroku pār nosodījumu un Viņš uzņēmās uz klausīt mūsu izmisīgās lūgšanas pēc šīs žēlastības. Dieva bardzība vienkārši nevarēja vērsties pret tiem, kas izvēlējās būt Viņa brīnišķajā Dēlā, kas no brīvas gribas identificējās ar Viņu, kas ticēja un tika kristīti Viņa nāvē un cenšas dalīties ar Viņu tajā ar savāmniecīgajām pašuzpurēšanās dzīvēm. Tāda Dieva attieksmes maiņa nav nekas nedzirdēts – jo arī Vecās Derības laikos Dieva bardzību varēja 'novērst' cilvēki, kas pēc sava stāvokļa bija daudz zemākas kārtas nekā Kungs Jēzus. Viņu dzīves un viņu iejaukšanās ar lūgšanām bija tās, kas iedarbojās uz Dievu. Taču ir bijis norādīts, ka viņu 'iejaukšanās' starpnieku lomā darīja cilvēkiem zināmus Dieva principus un Viņa svētību, taču viņi nebija starpnieki strīda izšķiršanā starp divām pusēm (2). Kā gan tad viņu Dieva izpausme cilvēkiem varēja tā iespaidot Pašu Dievu? Tam noteikti bija jābūt tāpēc, ka, kad Viņš, piemēram, redzēja Mozu griežamies pie Izraēla tautas, aicinot to nožēlot Savus grēkus, Viņš redzēja Sevi Mozus personā. Un Mozus bija arī Izraēla pārstāvis. Un tas lika Viņam novērst Savu dusmu bardzību no tautas. Viņa Paša

Dēla 'iejaukšanās' rezultāts bija vēl daudz spēcīgāks. Ne tikai Izraēls, bet jebkurš no visām tautām tiks glābts; un Dieva Dēls dzīvo mūžīgi, lai iestātos mūsu vietā par mums. Mozus ir miris, bet Kungs Jēzus dzīvo mūžīgi Dieva klātbūtnē; Viņa dzīves piemērs, Viņa pastāvēšana pati par sevi ir 'pārliecinājusi' Tēvu novērsties no Savām dusmām, nelikt pamosties Savai bardzībai [kā teikts Vecajā Derībā], bet ļauties Sava rakstura brīnišķajai žēlsirdībai pilnībā vērsties uz mums.

Vecā Derība attēlo Dievu kā personu, kā personu, kurā noris iekšēja cīņa. Hozejas grāmatā Viņš runā par to, kā Viņa sirds iekvēlojas dusmās un nožēlā, kā Viņā mijas vēlme atteikties no nodevīgās tautas un tad atkal iedegas žēlastība pret to un dvēselei ir grūti izšķirties. Man šķiet, ka Tēva pieredze ar Dēlu liek Viņam izšķirt šo iekšējo cīņiņu par labu žēlastībai, nevis bardzībai Viņa attieksmē pret tiem, kas ir identificējušies ar Viņa Dēlu.

Jāatzīst, ka mēs esam spēruši kāju lauciņā, uz kuru Bībele mums nepaver ceļu. Tomēr Bībelē ir dažas norādes uz Dēla iedarbības uz Tēvu iedabu un Viņa attiecībām ar Tēvu. Atcerieties, kad Tēvs un Dēls bija vienoti mērķa ziņā, Tēva griba ne vienmēr sakrita ar Dēla gribu. Agonija Ģetzemanes dārzā to ļoti labi pierāda. Līdzībā Lk.13:7,8 kungs [=Dievs] liek dārzniekam [=Jēzum] nocirst vīģes koku. Dārznieks ne tikai uzņemas iniciatīvu, sakot, ka viņš to apraks un apmēslos vēl vienu gadu, cerot, ka tas tomēr dos augļus; taču, viņš saka, ja ne, tad tu vari to nocirst! Šim kalpam [Kungam Jēzum] ir acīmredzot ļoti neparastas attiecības ar Kungu. Viņš izrāda iniciatīvu, izsakot savu priekšlikumu, un pat nodod Izraēlas izciršanas darbu Dievam Pašam, it kā Viņam tas nebūtu pa prātam. Līdzībā Lk.14:22 kalps [=Jēzus] ziņo kungam [=Dievam], ka lūgtie viesi nenāks uz mielastu [salīdz. ar Dieva Valstību]. Kungs liek kalpam iet uz ielām un gatvēm un vest šurp nabagus. Un tad jau pavisam nereāli skan, it īpaši 1.gadsimta klausītāju ausīm: „Kungs, ir darīts, kā tu pavēlēji, bet vēl ir vietas”. Neviens kalps neuzņemsies sastādīt ielūgto sarakstu, vai ielūgt nabagus uz sava kunga mielastu. Bet šis kalps to uzņemas darīt! Viņam ne tikai bija neparastas attiecības ar kungu, kas ļāva viņam izrādīt tik lielu iniciatīvu – bet viņš arī tik labi pazina savu kungu, ka jau iepriekš nojauta, ko kungs teiks, un viņš gāja un darīja to bez pavēles. Tajā brīnišķī izpaužas attiecības starp Tēvu un Dēlu, it īpaši attiecībā uz cilvēku aicināšanu uz mielastu [salīdz. ar pestīšanu]. Tas viss būtībā parāda, kāda ir Kunga Jēzus ietekme uz Savu Tēvu, ka tā var brīžiem mainīt Tēva izteikto nodomu [piem., attiecībā uz Izraēla izdeldēšanu – tieši tāpat kā to darīja Mozus].

Un tie ir tie paši Tēvs un Dēls, ar kuriem mums ir darīšana, un kuru nesalīdzināmās attiecības ir mūsu pestīšanas pamats un cēlonis.

Reālas attiecības

Līdzība par vīģes koku, šķiet, rāda, ka Kungs Jēzus ir žēlsirdīgāks un lēnprātīgāks par Savu Tēvu – dārza īpašnieks [Dievs] liek dārzniekam [Jēzum] to nocirst, bet dārznieks lūdz dot vēl vienu žēlastības gadu nabaga vīģes kokam un tad, viņš saka, īpašnieks [Dievs] pats varēs to nocirst (Lk.13:7-9). Bet Jņ.6:37-39 Kungs šķiet atzīstam, ka Tēvs ir žēlsirdīgāks pret dažiem nekā Viņš būtu bijis; jo Viņš saka, ka Viņš neatstums nevienu, tāpēc ka tāda ir Tēva griba, lai no visa, ko Viņš ir devis Dēls nenieka nezaudētu, bet to celtu augšā pastarā dienā. Un Kungs atzīmē, kā šeit, tā arī citviet, ka Viņš dara, nevis ko Viņš grib, bet ko grib Tas, kas Viņu sūtījis. Tieši tādām, pēc mūsu domām, arī ir jābūt dzīvām, dinamiskām attiecībām – dažos gadījumos Tēvs ir žēlsirdīgāks par Dēlu, un citos – tieši otrādi. Taču Tēvs un Dēls bija, ir un būs vienoti savos spriedumos un vēlmē, neskatoties uz dažām atšķirībām uzskatos. Un šī vienotība rodas dažādu perspektīvu sastapšanās procesā, abpusējībā, kuru mums ir grūti aptvert, savstarpējā mācību procesā, kad Dēls cīnās, lai darītu Sava pārākā Tēva gribu, nevis Savu gribu; kad secinājumi tiek izdarīti kopīgiem spēkiem pieredzes rezultātā, nevis automātiski, bez ierunām uzspiežot Dēlam Tēva gribu un spriedumu. Un godbijību iedvesošs ir Kunga aicinājums, lai mēs atzītu Tēvu tāpat kā Viņš to dara, ka Viņa attiecības ar Tēvu ir paraugs arī mūsu attiecībām ar Tēvu.

Piezīmes

- (1) See http://www.aletheiacollege.net/ww/4-5-1extent_of_grace.htm
- (2) John Launchbury, 'The Present Work of Christ', *Tidings*, Vol.69, No.1, Jan.2006, pp.8-18.

2-24 Koncentrēšanās uz Kristu

Kunga Jēzus evaņģēlijs nav ideju un teoloģiju apkopojums ticības deklarācijas formā. Tas drīzāk uzskatāms par faktu proklamāciju (un grieķu valodas vārdi attiecībā uz evaņģēlija sludināšanu atbalsta šo uzskatu), kas attiecas uz cilvēku dabas vēsturisku personību, proti, Kungu Jēzu Kristu. Uzmanība tiek koncentrēta uz konkrētu, patiesu personību. Pāvils Gal.2:20 nesaka: 'Es dzīvoju ticībā domai, ka Dieva

Dēls ir mani mīlējis'. Nē, viņš saka: „Es dzīvoju ticībā uz Dieva Dēlu, kas mani ir mīlējis un nodevies par mani”. Ticība ir centrēta uz personu – no tā izriet absolūti neatliekamā nepieciešamība pareizi izprast Kungu Jēzu. Mēs tiekam nepārprotami aicināti redzēt cilvēku Jēzu visa centrā. Atcerieties, kā Marks runā par Jēzu, kas „bija uz jūras” un mācīja ļaudis, kas stāvēja jūras malā. Viss pārējais nebija vērā ņemams – pat laiva, kurā Viņš bija. Viss centrējas uz Jēzus personu. Un Pāvila akadēmiskākā pieeja zīmē Jēzu kā visuma centru, kā visa pastāvēšanas cēloni. Saskaņā ar Pāvila teikto, Dieva sākotnējais nodoms ir bijis darīt mūs līdzīgus Sava Dēla tēlam un viss notiek šī mērķa sasniegšanai (Rom.8:28,29). Dievs darbojas mūsu dzīvēs, lai mēs visi sasniegtu vienību Dieva Dēla ticībā, īsto vīra briedumu, „Kristus diženuma pilnības mēru” (Ef.4:13). Lasot par Viņu ik dienas, pamazām Viņa vārdi un paradumi vērtīsies par mūsējiem. Cilvēki, kuri dzīvoja, kad Jēzus bija miesā, ir mūsu paraugs šai ziņā; jo iedvesto pierakstu brīnums nozīmē, ka Viņa realitātes sajūta nonāk arī līdz mūsu apziņai. Atkal un atkal viņu teiktie un rakstītie vārdi atspoguļo Jēzus vārdus, kā apzināti, tā arī neapzināti. Ievērojiet, kā Jānis lieto Kunga vārdus „mani bērniņi”; un kā viņš ierasti atkārtu Kunga izteicienu „lai jūsu prieks būtu pilnīgs” (Jņ.16:24; 17:13) jau savā vēstulē (1.Jņ.1:4). Tie ir vien daži no iespējamā daudzuma, kurus varētu šeit minēt. Mums ir jārunā, jādomā un jājūtas tā, kā to darīja Viņš; lai mēs būtu tādi, kāds Viņš bija un ir, lai mēs būtu brāļi Kristū.

Cik stipri mums ir jācentrējas Kristū norāda Jāņa izteikumi par Viņu kā par „patiesību”. Tik tiešām, viņš šķiet atsaucāmieš uz Jēzus Vārdu ar to pašu dievbijību ar kādu ebrejs atsauktos uz Dieva Vārdu. Jānis šķiet lietojam *aletheia*, ‘patiesība’, kā sava veida „Jēzus” parafrāzi; *en aletheia*, patiesībā šķiet saskanam ar Pāvila *en kyrio* [‘Kungā’] vai *en christo* [‘Kristū’]. Jānis runā par misionāriem, kurus sūta „Viņa vārda dēļ”, kad citi pieraksti saka, ka tos sūta Jēzus vārdā. Tādējādi, Jānim godā celtā Jēzus Vārds bija ‘patiesība’; Jēzus personībai, kas šajā Vārdā apkopota, bija jābūt noteicošajai, centrālajai patiesībai ticīgā dzīvē. Ievērojiet arī, kā Jānis runā par Jēzu, sakot „Tas” grieķu tekstā 1.Jņ.2:6; 3:5,7,16; 4:17 (latviešu tekstā visur – Viņš). I.H. Maršals komentē: „Kristieši tik bieži mēdza runāt par Jēzu, ka „Tas” bija visiem pašsaprotams termins” (1). Man pārāk bieži nākas dzirdēt ticīgo sarunās tādus izteicienus kā „Es ticu, ka... Es neticu, ka...”. Iespējams, ka esmu pārmērīgi kritisks, bet, manuprāt, ir jābūt stingrai iekšējai pārliecībai par visām ar Kristus personību saistītām lietām, nevis vienkārši ticībai, *ka...* Piemēram, es esmu pārliecināts Kristus

atgriešanās realitātē, nevis 'es ticu, ka Jēzus atgriezīsies'. Ir tik absolūti būtiski redzēt Viņu un ticēt Kungā Jēzū kā personībā, nevis teoriju komplektā *par* Viņu.

Pirmajā gadsimtā vēstules rakstītājs ievadā parasti nosauca savu vārdu un sava adresāta vārdu. Vēstules ebrejiem ievads runā par Kristus varenību (Ebr.1:1-3). Kritiķi ir izteikuši versijas par to, ka ievads ticis nozaudēts, vai nejauši atmests. Taču nē, Ebr.1:1-3 forma patiesi ir ievada forma. Būtībā Kristus diženums, kas aprakstīts vēstulē, ir tik liels, ka salīdzinājumā ar to kā rakstītājam, tā arī viņa adresātam nav būtiskas nozīmes. Zīmīgi, ka Jaunās Derības autori bieži runā par Jēzu, saucot To vienkārši par „Kungu”. Acīmredzot tam bija jāskan neparasti pirmā gadsimta klausītāju ausīm. Ķēniņu un pagānu dievus pieminot, titulam vienmēr pievienoja arī personīgo vārdu, piemēram, ‘Kungs Sarapis’. Runāt vienkārši par ‘Kungu’ bija kas neparasts. Tas, ka Jaunā Derība runā vienkārši par ‘Kungu’ norāda uz to, ka ticīgo prātos Kungs Jēzus allaž bijis pirmajā vietā, kā arī to, cik ierasti bijis runāt par Viņu ar pacilātību.

Lasot Lūkas evaņģēliju un Apustuļu darbus, kļūst skaidrs, ka autors [Lūka] uzskatīja apustuļu darbus par Jēzus darba turpinājumu. Tādēļ viņš ievadā runā par „pirmo grāmatu”, kurā viņš stāstījis par visu, ko Jēzus mācījis no paša *sākuma*, domājot ar to, ka Jēzus turpina to darīt caur apustuļiem (salīdz. ar Ebr.2:3, „patriekš” evaņģēliju ir sludinājis Jēzus un mēs turpinām Viņa darbu). Apustuļu darbu oriģināla pierakstā jaunpievērstos sauc par „mācekļu pulku” (2:6; 4:32; 5:14,16; 6:2,5; 12:1,4; 15:12,30; 17:4; 19:9; 21:22), lietojot tos pašus vārdus, kas apraksta „mācekļu pulku”, kas sekoja Kungam Viņa kalpošanas laikā (Lk.19:37). Nav šaubu, ka Lūka grib, lai mēs redzētu visus, kas pievērsušies ticībai, būtībā turpinām to cilvēku liecību, kas staigāja pa Palestīnas ceļiem kopā ar Kungu no m.ē. 30. līdz 33.gadam, klupdami un cīnīdamies ar visādiem pārpratumiem un maziskumu, un vieglumu, ar kuru tos varēja novērst no būtiskā... lai būtu darba darītāji kopā ar Kungu. Lūka apraksta Kungu un Viņa sekotājus „staigājam apkārt” pa pilsētām un apdzīvotām vietām un sludinām visur prieka vēsti (Lk.4:30,31; 5:15; 8:22; 9:6; 17:11; 19:1,4); un to pašu vārdu viņš lieto arī Apustuļu darbos, aprakstot apustuļu sludināšanas darbu (8:4,40; 9:32,38; 10:38; 11:19,22; 13:6,14; 14:24; 15:3,41; 16:6; 17:23; 18:23,27; 19:1,21;20:2,25). Viņš lieto to pašu vārdu, kas tiek tulkots kā ‘sludināt’ kā evaņģēlijā, tā arī Apustuļu darbos [kaut gan citos evaņģēlijos tas lietots tikai vienu reizi]. Lūkas evaņģēlijā šis vārds

sastopams pantos 1:19; 2:10; 3:18; 4:18,43; 7:22; 8:1; 9:6; 16:16; 20:1; un Apustuļu darbos – 5:42; 8:4,12,25,35,40; 10:36; 11:20; 13:32; 14:7,15,21; 15:35; 16:10; 17:18. Lūka skaidri redzēja, ka agrīnā eklēsija sludina to pašu prieka vēsti, ko sludināja Jēzus un apustuļi; viņi turpināja to, ko būtībā varēja saukt par aculiecinieka liecību. Tas nozīmē, ka arī mums ir jāredz Kungā un Viņa divpadsmit apustuļos, kas pārstaigāja Galileju, pamats mūsu liecībai; mēs esam viņu darba turpinātāji, sludinādami to pašu vēsti un razdami tikpat plašu atsaucību. Lūkas 24:47 noslēdz evaņģēlija vēsti ar pavēli sludināt atgriešanos un grēku piedošanu, turpinot Kunga aizsākto darbu, kurš Savas kalpošanas iesākumā pasludināja grēku piedošanu (Lk.4:18 salīdz. ar 1:77). Apustuļu darbi pasvīturo, ka ticīgie tieši to arī darīja; viņi sludināja grēku piedošanu Jēzus Vārdā, kura pārstāvji viņi bija: Ap.d.2:38; 5:31; 10:43; 13:38; 26:18. Nav šaubu, ka arī mēs esam aicināti liecināt (Ap.d.1:8,22; 22:15). Taču tiesu praksē lieciniekam nav atļauts atkārtot citu teikto; tiem ir jādod liecība par to, ko viņi paši ir redzējuši vai piedzīvojuši. Tas ir vienkārši, mēs nevaram liecināt par Kungu, par kuru mēs esam dzirdējuši tikai no citiem; mēs varam patiesi liecināt tikai par Jēzu, kuru mēs personīgi pazīstam. Pastāv būtiska atšķirība starp to, ko mēs zinām par kādu personu, un to, ka mēs pazīstamam šo personu. Un tieši par šo atšķirību, manuprāt, mums ir nopietni jāpadomā.

Lūka apraksta „izbrīnu”, kas pārņēma cilvēkus redzot Jēzu un dzirdot Jēzus sludināšanu (Lk.2:47,48; 4:36; 5:26; 8:56; 24:22); un vēlāk viņš lieto to pašu vārdu, aprakstot apustuļu darbu izraisīto „izbrīnu”, kas robežojās ar izbīli cilvēkos (Ap.d. 2:7,12; 8:13; 9:21; 10:45; 12:16). Tādēļ agrīnie brāļi piesavinājās Jēzus pravietojumus, liecinot par Viņu (Ap.d.4:24-30; 13:5,40). Tiem pašiem grieķu valodas vārdiem Lūka apraksta Jēzus darbu un vēlāk apustuļu darbus Evaņģēlijā un Apustuļu darbos; kā arī tie paši oriģināla vārdi tiek lietoti attiecībā uz apustuļu darbiem Jēzus kalpošanas laikā, kā arī to vēlākajā darbībā Apustuļu darbos. Tādējādi tiek radīts iespaids, ka eklēsijas liecība pēc augšāmcelšanās bija un ir šo 12 cilvēku, kas kopā ar Jēzu apstaigāja Galileju, liecības turpinājums. Viņš nenāca, lai nodibinātu formalizētu reliģiju; ar ticīgo skaita pieaugumu Svētais Gars deva tiem norādījumus par vadības un organizācijas sistēmu, taču būtība ir tajā, ka arī mēs personīgi sekojam Dieva Jēram Viņa Galilejas apstaigāšanas laikā, klausāmieš Viņa vārdos, vērojam Viņa darbus un no tālienes sekojam Viņam Viņa krusta ceļā uz Golgātu. Lūka noslēdz savu evaņģēlija pierakstu ar Kunga vārdiem, kas atgādina Saviem mācekļiem, ka viņi ir

„liecinieki” tam visam (24:48); bet Apustuļu darbus caurauž mācekļu apgalvojumi, ka viņi ir Kristus darbu un augšāmcelšanās liecinieki (Ap.d.1:8,22; 2:32; 3:15; 5:32; 10:39,41; 13:31; 22:15,20; 26:16). Tas ir iespaidīgi. Tam ir jāpilda mūs ar pašapziņu, ka arī mēs esam liecinieki Tam Kungam no mūsu pašu pieredzes Viņā. Viņi liecināja, ka Kristus *ir* Dievam pa labo roku, ka Viņš patiesi *ir* Pestītājs, kas nes piedošanu (5:32), jo viņi bija acīmredzami šīs piedošanas un pestīšanas rezultāti. Viņi nevarēja būt par ‘lieciniekiem’ konkrētā tiesvedības aspektā; jo nebija citu burtisku pierādījumu, kā vienīgi viņu pašu personības. Viņi nebija bijuši Debesīs un nebija Viņu tur redzējuši, viņiem nebija dokumentu, kas apliecinātu, ka viņi ir saņēmuši piedošanu. Viņi bija liecinieki paši sevī. Apustuļu darbu pieraksti pat apgalvo, ka tie, kas pievērsas ticībai, pievienojas kā eklēsijai, tā arī Kristum. Viņš *bija* Viņa eklēsija; viņi bija un ir Viņa miesa šai pasaulē. Kristus kā personības iepazīšana izraisīs patiesu jūtu kvēli. Mūsu reakcija uz to veidu, kādā Viņš tika noraidīts, un tiek noraidīts un apsmiets līdz pat šai dienai, līdzināsies tās sievietes - grēcinieces reakcijai, kas aprakstīta Lk.7. Kāds farizejs bija Viņu ielūdzis, lai tikai apvainotu un apsmietu To. Jo farizejs nebija Viņu skūpstījis, nebija arī devis ūdeni Viņa kāju mazgāšanai – tās lietas, kas vienkārši *bija* jādara lūgta viesā labā. Un šīs sievietes jūtas tika skartas. Viņa iedegās dusmās un aizvainojumā par šādu noraidošu attieksmi pret Jēzu. Viņa dara to, ko farizejs Sīmanis nebija darījis – skūpstā un mazgā Viņa kājas. Dvieļa vietā viņa atraisa savus matus, lai ar tiem nožāvētu Viņa kājas. Un sievietes matu atraisīšana vīriešu priekšā varēja būt par šķiršanās iemeslu (2). Viņa aizskar Kunga miesu – kas ir nosodāms pēc grieķu un ebreju paražām, jo vārds ‘aiztikt’ izraisa seksuālas asociācijas (1.Moz.20:6; Sal.pam.6:29; 1.Kor.7:1); grieķu vārds ‘aiztikt/ aizskart’ nozīmē arī ‘aizdegt uguni’. Eļļa, kuru viņa nēsāja starp krūtīm, apzīmēja viņu kā prostitūtu (3) – bet viņa to atver un izlej to uz Kungu grēku nožēlā. Viņas attieksme nepārprotami pauda: ‘Jā, es esmu ielasmeita, jūs visi to zināt. Un jūs mani pārpratīsi un domāsi, ka es vienkārši uzmācos šim Jēzum. Lai tā būtu, saprotiet mani kā jums tīk, mani tas neuztrauc, es patiesi mīlu Viņu kā savu Pestītāju, un, lūk, es izleju savu eļļu, mana grēcīgā dzīve ir galā, es nožēloju savus grēkus, un juzdamās brīva no grēka, es atdošu sevi pilnībā Viņam un Viņa lietai, apsmejiet mani, jūtieties šokēti un niciniet mani savā sīkmanīgajā veidā, kā vien jums tīk, bet tas ir no tiesas!’ Un tāda, man šķiet, ir visu to reakcija, kas patiesi nāk pie Kunga Jēzus kā personības un jūt Viņam līdzī kā cilvēkam, kuru mēs esam satikuši reālā dzīves situācijā. Kungs reaģē uz šo sievu ar vārdiem, kas mums neliekas necik skarbi, bet 1.gadsimta Palestīnā tie

bija radikāli. Viņš krasi kritizē Sava Namatēva viesmīlību. Tā parasti nedara, ne agrāk, nedz arī tagad. Viņš dusmojās – jo, neskatoties uz sievietes patiesajām jūtas izpausmēm, tie tomēr apzīmēja viņu kā ‘grēcinieci’ (Lk.7:39). Viņš norāja Sīmani, pastāstot līdzību par diviem parādniekiem, kas bija parādā pieci simti denāriju viens, un piecdesmit – otrs. Tāpat kā šī sieviete aizgāja no Kunga „mierā”, sajuzdama Kunga atzinību un nostāšanos viņas pusē, aizstāvot viņu pasaules priekšā, tāpat arī mums satikšanās ar Kungu allaž nes dvēseles mieru.

Piezīmes

- (1) I.H. Marshall, *The Epistles of John* (Grand Rapids: Eerdmans, 1978), p.128.
- (2) Joachim Jeremias, *The Parables of Jesus* (London: S.C.M., 1963), p.126.
- (3) Kenneth Bailey, *Through Peasant Eyes* (Grand Rapids: Eerdmans, 1980), p.11.

2-25 Jēzus gars

Es esmu ievērojis, ka daudzos ticīgajos kristiešos mājo uzskats, kurš arī manī mājāja ilgus gadus, ka Kungs Jēzus pasīvi sēž pie Tēva labās rokas, pazemīgi gaidot līdz nāks tā kalendārā diena, kad Viņš atgriezīsies, lai ņemtu mūs pie Sevis. Nekā tamlīdzīga! Jēzus gars ir tik aktīvs. *Visa* vara ir Viņam dota. Viņš ir tas, kas atdara zīmogus, lai pasaules vēsture varētu turpināties (Atkl.6). Mūsu ticības, mūsu esības ‘Patiesībā’, Kristū, mūsu Bībeles studēšanas (lai kā jūs to vēlētos saukt) būtība ir – personīgas attiecības ar Tēvu un Dēlu. Patiesi, nepietiek redzēt Kungu Jēzu tikai kā teoloģisku jēdzienu vārdā ‘Kristus’, melnu kasti prātā ar uzrakstu ‘Jēzus’, kuram bija jābūt ar mūsu dabu, kas to pārvarēja, būdams mūsu pārstāvis, un tādējādi pavēra glābšanas ceļu tiem, kas identificējas ar Viņu. Tas tā patiesi ir, bet vienīgi aukstas teoloģijas veidā tas nevienu neglābs. Tam ir tik dziļi jātic, lai Kunga rakstura glābjošais spēks un lielā pestīšana, kuru Viņš sasniedz, ir *tagad* zināma mūsu pazemīgajām dvēselēm un atspoguļojas mūsu domās un pastāvēšanā. Šķiet, ka mēs kaut kā vairāmiem no domas par *attiecībām* ar Viņu, par to, ka Viņš patiesi *dara* lietas mūsu labā tagad. Atziņa, ka mums tagad nav dotas brīnišķās Gara dāvanas, iespējams, ir likusi mums par daudz atkāpties pretējā virzienā: līdz uzskatam, ka Kungs Jēzus ir vien pasīvs mūsu cīņīņu vērotājs un Jēzus un Dieva

Gars ir būtībā miris. Protams, mums vienmēr ir jāatceras, ka Kungs neliks mums darīt kaut ko pret mūsu gribu, jo tad jau mēs būtu vienkārši garīgi roboti. Un mums ir jāargās arī no ‘evanģēliskās’ kustības sludinātās ‘lētās žēlastības’ ar tās saldeni banālajām dziesmām. No otras puses, ja mūsu garīgums un galīgā pestīšana tiktu atstāta mūsu pašu brīvas gribas ziņā, mēs tālu netiktu. Jebkura godīga kristieša pašanalīze to drīz vien atklātu. Mēs vienkārši nespējam pacelties līdz patiesa garīguma aicinājuma augstumiem, kā mums tas būtu jādara. Paļaujoties tikai uz pašu spēkiem, mēs izvēlēsimies nepareizo pagrieziena, pakļausimies miesas kārībām piecos no desmit iespējamiem gadījumiem. Mūsu cīņā par garīgo pilnību mums ir jāsapņū Kunga rokas spēks. Pretējā gadījumā mūsu pestīšana, ja mēs to jēkad spētu sasniegt, būtu cilvēka darba, nevis Dieva žēlastības un darba rezultāts.

Kunga Gara darbs

Grieķu un ebreju vārdi, kurus tulko kā ‘gars’, nozīmē ne *tikai* ‘varu / spēku’. Tie it bieži attiecas uz prātu / sirdi. Mēs lasām, ka Dievs dod cilvēkiem jaunu sirdi, jaunu garu; Viņš iedarbojas uz cilvēku sirdīm, lai tie darītu Viņa gribu. Viņš dod tiem jaunu garu. Tas nenozīmē, ka viņiem būtu dotas pašu gribas darbināmas Svētā Gara dāvanas, kā, piemēram, tās tika dotas dažiem agrīnajā baznīcā. Dievs spēcīnās to sirdis / garu, kas paši cenšas būt stipri (Ps.27:14; 31:24). Viņš pat var kaut kādā veidā atturēt cilvēku no grēka (1.Moz.20:6) un neļaut mums pakļūpt (Jūdas 24). Tādēļ mums nevarētu būt nekādu iebildumu pret to domu, ka Dievs dod mums Savu Garu, proti, Savu domāšanas veidu, Savu sirdi / prātu. Tagad Dieva vārds ir tas būtiskais starpnieks, caur kuru notiek Gara virzība; bet vai tas ir *vienīgais* veids un *kā* Tēvs un Dēls lieto Dieva vārdu Savu mērķu sasniegšanai: par šīm lietām mēs runāt nevaram. Jaunā Derība atkārtoti uzsver, ka pēc kristībām mēs esam Gara iedarbības sfērā. Taču *kādā veidā* tas darbojas, ir jau pavisam cits jautājums. Viss šī uzsvara spēks ir saredzams tikai tad, kad mēs uzskaitām visus attiecīgos gadījumus. Ievērojiet, ka neviens no šiem pantiem nav attiecināms uz brīnumainajām Svētā Gara dāvanām; drīzāk tie attiecas uz Dieva iedarbību uz cilvēku sirdīm. Mēs, iespējams, tiecamies pieņemt, ka „Svētais Gars” attiecas uz brīnumainajām dāvanām daudz biežāk nekā tas patiesībā ir. Korintiešiem tika dotas Svētā Gara dāvanas, bet būtībā viņi bija vairāk miesīgi kā garīgi (1.Kor.3:1). „Jānis nav darījis nevienas zīmes”, bet viņš bija gara pilns kopš dzimšanas. Pat Aizstāvim, kas patiesi attiecas

uz brīnumainajām dāvanām sākotnējā kontekstā, bija, iespējams, citādā ziņā jābūt pasaulei neredzamam un jāmājo ticīgo sirdīs (Jņ.14:17). Varētu būt, ka Kunga saruna ar Nikodēmu par nepieciešamību atdzimt ūdenī un Garā ir jālasa Jāņa kristību kontekstā; viņa kristības bija atdzimšana ūdenī, bet kristiešu kristības apraksta ar gandrīz vai tehnisku terminu: atdzimšanu Garā, tai nozīmē, ka kristības Jēzus Garā nostāda ticīgo Dieva Gara darbības sfērā. Pievērsiet uzmanību sekojošiem pantiem:

- „Mūsu sirdīs izlieta Dieva mīlestība ar Svēto Garu, kas mums dots” (Rom.5:5).
- „Dieva valstība nav ēšana un dzeršana, bet taisnība, miers un prieks Svētajā Garā. Tad nu tas, kas šinīs lietās kalpo Kristum, ir Dievam tīkams” (Rom.14:17,18).
- „Bet Dievs, no kā nāk izturība un ieprieca, *lai jums dod vienādu prātu savā starpā*” (Rom.15:5).
- „Bet cerības devējs Dievs *lai piepilda jūs* ar visu prieku un mieru ticībā, lai jūs kļūtu bagāti cerībā Svētā Gara spēkā” (Rom.15:13).
- Ko acs (dabīgā acs) nav redzējusi un auss (dabīgā) nav dzirdējusi un kas neviena (dabīga) cilvēka (garīgi neatjaunotā) sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis tiem, kas Viņu mīl...Mums Dievs to ir atklājis ar Savu Garu...Jo kurš cilvēks zina, kas ir cilvēkā, kā vien cilvēka gars, kas ir viņā. Tāpat arī neviens nespēj izprast to, kas ir Dievā, kā vien Dieva gars. Bet mēs neesam dabūjuši pasaules garu, bet to Garu, kas nāk no Dieva, lai saprastu, ko Dievs mums dāvājis. To mēs nerunājam ar cilvēcīgas gudrības vārdiem, bet ar vārdiem, ko Gars māca” (1.Kor.2:9-13).
- „Jūsu miesa ir Svētā Gara mājoklis, kas ir jūsos un ko jūs esat saņēmuši no Dieva” (1.Kor.6:19).
- „Bet tas, kas stiprina mūs un jūs Kristū un kas mūs ir svaidījis, ir Dievs; Viņš mūs ir arī apzīmogojis un devis Gara ķīlu mūsu sirdīs” (2.Kor.1:21,22).
- „Bet Dievs ir tas, kas mūs tam sagatavojis, Viņš arī mums devis Garu par ķīlu” (2.Kor.5:5).
- „Bet paldies Dievam, kas Titam *devis sirdī tādu pašu rūpību par jums*” (2.Kor.8:16).
- „Svētā Gara sadraudzība lai ir ar jums visiem” (2.Kor.13:14).
- „apsolījumu...lai apsolījums taptu dots ticīgiem ticībā uz Jēzu Kristu” (Kristus apsolītais Aizstāvis?) (Gal.3:14,22).

- „Viņam ticēdami, esat saņēmuši Svētā Gara zīmoņu pēc apsolījuma (par Aizstāvi? Jo vien tad tika Gara spēks solīts?), kas ir mūsu gaidāmā mantojuma ķīla, līdz reiz iegūsim pestīšanas pilnību...un cik pārlietu liels ir Viņa spēka mērs, kas parādās pie mums, ticīgajiem, darbodamies tādā pašā visspēcības varenībā” (Ef.1:13,14,19).
- „Jo caur Viņu gan mums, gan viņiem ir dota pieceja pie Tēva vienā [Jēzus] Garā” (Ef.2:18).
- „Es loku savus ceļus Tēva priekšā...lai Viņš Savā godības bagātībā jums dotu Savu Garu un darītu stipru jūsu iekšējo cilvēku un lai Kristus, jums ticību turot, mājotu jūsu sirdīs, un jūs iesakņotos un stipri stāvētu mīlestībā, ka līdz ar visiem svētajiem jūs spētu aptvert, kāds ir platums, garums, augstums un dziļums, un izprastu Kristus mīlestību, kas ir daudz pārāka par katru (cilvēkam piemītošu, nebalstītu) atziņu, un, *ar to piepildīti*, iegūtu visu Dieva pilnību (rakstura īpašības, 2.Moz.34:5,6)...kas darbodamies mūsos ar Savu brīnišķo varu, spēj darīt daudz vairāk par visu, ko lūdzam vai saprotam” (Ef.3:14,16-20).
- „Un neapbēdināt Dieva Svēto Garu, ar ko esat apzīmogoti atpestīšanas dienai” (Ef.4:30).
- „Topiet [Jēzus] Gara pilni” (Ef.5:18).
- „Jums Dievu lūdzot, ar Jēzus Kristus Gara atbalstu tas man nesīs glābšanu (Fil.1:19).
- „Mēs...pastāvīgi piesaucam Dievu savās lūgšanās, lai jūs, bagātīgi apveltīti ar garīgu gudrību un atziņu, visā pilnībā izprastu Viņa gribu. Tad jūsu dzīve būs mūsu Kunga cienīga un Viņam viscaur patīkama...Bet Viņš Savā godības varenībā jūs bagātīgi apveltīs ar spēku būt izturīgiem un pacietīgiem” (Kol.1:9-11).
- „Jūs kļūvāt par maniem un Kunga Kristus sekotājiem, uzņemdami sludināto vārdu Svētā Gara priekā, panesdami daudz spaidu” (1.Tes.1:6).
- „...Dievu, kas jums sirdīs devis Savu Svēto Garu” (1.Tes.4:8).
- „Dievs jūs no paša sākuma izraudzījis pestīšanai Gara dzīves svētumā un patiesības ticībā...mūsu Kungs Jēzus Kristus...lai iepriecina jūsu sirdis un lai dara jūs stiprus ikvienā labā darbā un vārdā” (2.Tes.2:13,17).
- „Jo Dievs nav mums devis bailības garu, bet spēka, mīlestības un savaldības garu” (2.Tim.1:7).

- „Glabā skaisto uzticēto mantu ar Svētā Gara palīdzību, kas mīt mūsos” (2.Tim.1:14).
- „Varbūt Dievs kādreiz *dotu viņiem* atgriezties pie patiesības atziņas...Dievs arī pagāniem devis atgriešanos no grēkiem dzīvībā...atkal vest pie atgriešanās” (2.Tim.2:25; Ap.d.11:18; Ebr.6:6 – ievērojiet, ka Dievs dod atgriešanos, ne tikai piedošanu).
- „Viņš mūs izglāba, nevis taisnības darbu dēļ, ko mēs būtu darījuši, bet pēc Savas žēlsirdības, ar mazgāšanu atdzimšanai un atjaunošanos Svētajā Garā, ko Viņš bagātīgi pār mums izlējis caur Jēzu Kristu, mūsu Pestītāju, lai, Viņa žēlastībā taisnoti, mēs kļūtu cerētās mūžīgās dzīvības mantinieki” (Titam 3:5-7).
- „Es likšu Savus baušļus viņu prātā un tos rakstīšu viņu sirdīs” (Ebr.8:10; šis ir jaunās derības nosacījums, kurā mēs tagad esam).
- „Bet miera Dievs...lai ikkatrā labā darbā dara jūs spējīgus piepildīt Viņa gribu, jūsos to padarot, kas Viņam labi patīk caur Jēzu Kristu” (Ebr.13:20,21).
- „Ja kādam no jums trūkst gudrības, tas lai to lūdz no Dieva, kas visiem dod devīgi un nepārmezdams, un viņam taps dots” (Jēkaba 1:5).
- „Ko Dievs Tēvs pēc iepriekšēja lēmuma izredzējis, Garā svētīdams, lai tie būtu paklausīgi...kas Dieva spēkā tiek pasargāti ticībā pestīšanai” (1.Pēt.1.:2,5).

Šo pantu virkne ir viegli papildināma. Nevar būt nekādu šaubu par to, ka Dieva Gara iedarbība uz cilvēkiem ir galvenā J.D. tēma. Tieši *kā* tas tiek sasniegts – nav šo komentāru tēma, bet jāsaka gan, ka patiesas mīlestības un atsaucības Dieva vārdam trūkums graužoši iedarbojas uz Tēva un Dēla acīm redzamo kaismīgo vēlēšanos sniegt mums pestīšanu.

„Tas Kungs ir Gars”

„Tas Kungs ir Gars” (2.Kor.3:18); un „Gars” ir viens no Jēzus tituliem Atklāsmes grāmatā, tik cieša ir Viņa saistība ar Gara darbu. Kungs aicina vīrus un sievas pie Viņa, sagatavojis ceļu pa kuru jāiet, rādot šo ceļu Viņa vārda sludinātājiem. Viņš virza ļaudis uz kristībām, iestājas laulības attiecībās ar tiem (Ef.5:24), kas nes augļus (proti, mūsu

raksturos attīstās garīgums, Rom.7:4), tad dod viņiem spēku, patur tos Sevī, „un mēs zinām, ka tiem, kas mīl Dievu, visas lietas nāk par labu” (Rom.8:28), nepārtraukti strādā to glābšanai, attīstot to garīgumu, lai beigu galā tie būtu pilnīgi Viņa atgriešanās brīdī. Viņš aktīvi darbojas, pakļaudams Sev „visu” pat pasaules radīšanā (1.Kor.15:27,28, gr.). Taču JD uzmanība koncentrēta uz Viņa darbu ar mums eklēsijā. Kur divi vai trīs ir sapulcējušies Viņa Vārdā, tur Viņš ir viņu vidū (Mt.18:20). Kā uzticams priesteris Viņš pastāvīgi veic Savus pienākumus, vedot ļaudis pie Tēva (Mt.26:29 salīdz. ar 3.Moz.10:9).

Lukturis ir eklēsijas simbols; luktuŗiši esam mēs. Eļļa ir Jēzus gars. Ārons bija kā Jēzus. Viņš pastāvīgi ‘iededzina’ mūs, lai mēs nestu gaismu (3.Moz.24:4). Jēzus to tā saprata, sacīdams, ka Viņš ir nācis, lai liktu luktuŗišiem dot spilgtāku gaismu, lai izlabotu kvēlojošu dakti, nedodot tai izdzist. Un Viņš nenogurstoši darbojas šai laukā tāpat kā priesteri.

Kungs priesteris

Kungs Jēzus iežēlojas par evaņģēlija nezinātājiem, kā arī par maldīgajiem, kas nogriežas no patiesības ceļa (Ebr.5:2, atsaucoties uz Kristu kā labo samarieti, kas nāk pie sājpu pārņemtajiem). Viņš ir tas, kas pieved ļaudis Dievam (1.Pēt.1:21; 3:18), atklādams Tēvu cilvēkiem (Lk.10:22; Jņ.14:21), saukdams un aicinādams tos uz Valstību (1.Pēt.5:10; Atkl.22:17), kas iziet tirgus laukumā, lai pasauktu strādniekus (Mt.20:3-7), gandrīz vai *liekot* cilvēkiem nākt uz eklēsiju (Mt.22:8-10), pieņemot tos, kad tie tiek kristīti (Rom.15:7). Viņš ir sējējs, kas sēj vārdu cilvēku sirdīs; un guļ un ceļas nakti un dienu, gaidot līdz sēkla uzdīgst (Mk.4:27); Viņš ir tas, kas iededzina garīguma sveci un liek to luktuŗī, lai tā dotu gaismu citiem (Mk.4:21). Viņš atļauj un dažreiz bloķē sludināšanu (1.Kor.16:7,4,19; 2.Kor.2:12; Fil.2:24; 1.Tes.3:11). Kad sludināšana dod daudz augstākus vai daudz zemākus par sagaidāmajiem rezultātiem: tas nav nekas cits kā vienīgi Kunga Jēzus darbs ar mums. Viņš vēlas paust Savu lēnprātību un laipnību caur tiem, kas Viņu sludina (2.Kor.10:1). Tam, ka Viņš strādā *caur* Saviem sludinātājiem, būtu jāiedveš mums daudz lielāka uzmanību pret to, kādi mēs esam kā personības, jo mēs atspoguļojam Viņu šai pasaulei. Kungs Jēzus strādā caur tādiem cilvēkiem kā mēs (Ebr.13:21), Viņš nāk un sludina cilvēkiem caur tiem, kas Viņu sludina (Ef.2:17; 4:21). Viņš strādā ar Saviem cilvēkiem, lai tie liecinātu par Viņu citiem (Kol.1:29),

dodot spēku Saviem sludinātājiem (2.Tim.4:17, kā arī nereti Apustuļu darbos), būdams ar tiem Viņu liecībās ik dienas līdz pasaules galam, kā simboliski, tā arī ģeogrāfiski (Mt.28:20); strādādams ar sludinātājiem (Mk.16:20), viņu sludināšanas rezultātā atklādams Sevi cilvēkiem (Ef.1:7-9), satverdams tos ar evaņģēlija palīdzību (Fil.3:12). Viņš ir kā ceļvedis (Ebr.6:20), vai, citiem vārdiem sakot, kā mūsu ticības autors (iesācējs) un piepildītājs (Ebr.12:2).

Kungs, kas svētī

Kristības ir jāsaista ar seno apgraižšanas rituālu. Kungs Jēzus it kā pats apgraiža mūs kristību rituāla laikā, atgriezdams mūsu pagātnes dzīves miesu un aicinot mūs dzīvot tā, kā pienākas pēc tā, ko Viņš mūsu labā ir izdarījis (Kol.2:11-13). Viņš vēlas, lai mēs līdzinātos Viņam, lai mums būtu *Viņa* Gars. Un ja mums ir Jēzus Gars, Viņš nāk un dzīvo mūsu sirdīs, to sirdīs, kas Viņu pieņem (Rom.8:1-26; 2.Kor.13:5; Gal.2:20). Pēc kristībām jaunpievērstā sirdī rodas prieks, kas ir Kunga darba rezultāts (1.Tes.1:6). Ar tādu nolūku Viņš svētī mūs ar visāda veida garīgu svētību debesīs (Ef.1:3). Sagaidot, ka *Viņa* Gars attīstīsies mūsos, un atsaucoties uz to, Viņš bagātīgi izlej pār mums Svēto Garu kristību laikā (Titam 3:5,6). Šis apgalvojums nebūtu jāuztver tā, kā daudzi evaņģēlisti to uztver. Kungs Jēzus izlej Savu Garu tai ziņā, ka Viņš aktīvi iesaistās ar Savu darbu tā cilvēka dzīvē, kas ir pieņēmis Kungu kā Savu Pestītāju, kristoties Jēzus Kristus Vārdā. Pēc šī Kristus pieņemšanas akta, Viņš mūs stiprina un drošina ticībā (Kol.2:6,7; 2.Tes.3:3-5) ar citu brāļu palīdzību (1.Tes.3:2). Kungs Savā žēlastībā izmanto katru apmeklējumu, katru vēstuli. Protams, Viņš arī Pats iedarbojas uz cilvēkiem, bet tas nenotiek atšķirti no Dieva vārda Gara, nekad nespiežot cilvēku rīkoties pretēji viņa paša gribai. Kungs Jēzus raksta cilvēku sirdīs (2.Kor.3:3), Viņš sniedz mums Savu žēlastību un mieru (Ef.2:7; 2.Tes.3:16; 2.Kor.1:2 utt. – tā ir galvenā tēma Pāvila vēstuļu ievadā) un tādējādi pārvērš cilvēkus *Viņa* paša līdzībā no spožuma uz spožumu (2.Kor.3:18) – to visu dara Jēzus Gars. Kad brāļi un māsas cenšas pacietīgi un savaldīgi panest savas ciešanas, kā Jēzus to darījis, tad arī *Viņa* žēlastības spēks un mierinājums nāk pār mums kā mūsu attiecību apliecinājums (2.Kor.1:5; 12:9). To darīdams, Viņš sniedz godu Dievam (Dieva rakstura īpašību izpausmi) eklēsijā (Ef.3:21). Viņš dara stipru brāļu garīgumu, piemēram, spējā pieņemt dažāda veida situācijas (Fil.4:11-13); Viņš palīdz tiem, kas top

kārdināti (Ebr.2:18; 2.Pēt.2:9) un Viņš vada mūsu pieredzi tā, lai mēs augtu patiesā mīlestībā citam pret citu (1.Tes.3:12). Viņš mierina mūsu sirdis un dara mūs stiprus ikvienā labā darbā un vārdā (2.Tes.2:16,17). Viņš vēš mūsu sirdis uz Dieva nesalīdzināmās mīlestības apjausmi un pateicīgu novērtējumu (2.Tes.3:5). Ar to visu Viņš dara ticīgos stiprus un pasargā no ļaunuma (1.Kor.1:8; 1.Tes.3:13; 2.Tes.2:16,17; 3:3), Viņš ir ar mūsu garu (2.Tim.4:22; Filemonam 25), un patur mūs Sevī (Jūdas 1,24). Visās šajās lietās Kungs ir stiprāks par cilvēku un cilvēka miesu. Galu galā katra vīra un sievas, kas ir palikuši Viņā, pēdējās dienās Viņš būs sasniedzis Savu mērķi. Kungs Jēzus ir *ar mums* tajā ziņā, ka Kunga Jēzus Gars ir mūsos un ar mums. Viņš vēlas dzīvot mūsu sirdīs. Viņš ir nācis pie mums evaņģēlija sludināšanas rezultātā. Līdzības, kas liek domāt par to, ka Viņa nav šeit klāt tagad, galvenokārt runā par Viņa atgriešanos un tiesu. Faktiski, Viņa reālā materiālā klātbūtne būs tik lielas sajūsmas pilna, ka, salīdzinoši runājot, varētu teikt, ka Viņa nav ar mums tagad – taču būtībā Viņš *ir* ar mums. Viņš cenšas celt Savu draudzi, eklēsiju, Savu miesu, lai tā tiktu vienota un kopā saturēta un augtu Dieva augumā (Mt.16:18; Kol.2:19 salīdz. ar Ef.4:15,16) – kaut gan it bieži mēs kavējam Viņu šai darbā.

Viņš staigā Savu eklēsiju vidū (Atkl.2:1), atsegdams atsevišķu draudzes locekļu sirdis to pārbaudei (Ebr.4:13), atklājot motivācijas (2.Kor.8:21; 10:18) ar Jēzus Gara palīdzību, atzīmējot labās un sliktās puses (Atkl.2:3,4), mērīdams to izaugsmi (Atkl.2:5,19), mazgādams un tīrīdams vīnakoku, lai tas dotu vairāk augļu (Jņ.15), pārmācot un pamācot, garīguma augļa uzlabošanai (Atkl.3:19), dodot laiku grēku nožēlai (Atkl.2:21) un sodot atkritēju (Atkl.2:5). Viņš strādā pat ar vecākiem, mudinot tos audzināt bērnus paklausībā Dievam (Ef.6:4). Pauze pārdomām – to Viņš dara arī ar jums un brāļiem, kas ir jums apkārt, ar kuriem jūs regulāri tiekaties. Es pat gribētu izteikt domu, ka karājoties krustā, Viņu uzmundrināja visu nākamo darbu plāni, kurus Viņš spēs veikt Savas pašuzpurēšanās rezultātā. „Viņš Sevi par mums nodevis, (ar tādu domu) *lai* atpestītu mūs no visas netaisnības un šķīstītu Sev par Savas saimes ļaudīm, dedzīgiem labos darbos” (Titam2:14). Tad darīsim labos darbus – jo Kungs iedomājās, ka mēs, savāniecīgajā centībā, atsauksimies Viņa krusta darbam. „Jo arī Kristus ir vienreiz grēku dēļ miris, taisnais par netaisniem, *lai* jūs pievestu Dievam” (1.Pēt.3:18). Šis pēdējais palīgteikums aptver *visu* Viņa darbu – cilvēku aicināšanu un virzīšanu uz kristībām, to svētīšana un iestāšanās par tiem... Un Viņš mira tā, kā Viņš mira, lai spētu veikt visu šo darbu mūsu labā. Pēdējais Jēzus gara elpas vilciens bija vērst

uz mazo Viņam uzticamo ļaužu pulciņu, kas bija salasījušies krusta pakājē.

Kungs Pestītājs

Kungs Jēzus bija un *ir* Savas miesas Pestītājs (Ef.5:23,26,27); kā uzticams vīrs Viņš baro un lolo mūs caur mūsu atsaukšanos Viņa vārdam (Ef.5:27). Pestīšanas darbs, kuru Viņš mūsu labā sasniedzis, turpinās. Grēku izpiršana un taisnošana mums izskan tiesas zāles terminos, taču tie nedrīkst laupīt mums iespēju saskatīt kaismīgo pestīšanas darbu, ko paveicis un veic mūsu aktīvais Kungs. Mēs turpinām saņemt žēlastības un taisnības dāvanas pārpilnību (Rom.5:17). Viņš mūs izglāba caur Savu nevainojamo dzīvi un nāvi; bet caur Jēzus garu Viņš ik dienas ir mūsu Pestītājs, mēs esam glābti to darbu dēļ, kurus Viņš dara tagad, kad Viņš ir atkal dzīvs (Rom.5:5,10): un galu galā Viņš ievedīs mūs Savā Valstībā, kad Viņš atgriezīsies. Ar tādu nolūku Viņš pasargā mūsu sirdis un domas Dieva mierā (Fil.4:7), un nodrošina mūsu garīgās vajadzības (Fil.4:19). Viņš pastāvīgi šķīsta un taisno mūs (Gal.2:17; 1.Jņ.1:7), Viņš ir mūsu Debesu aizstāvis par katru mūsu grēku (1.Jņ.2:1), kas pastāvīgi aizlūdz par mums, iespējams, pat pēc mūsu nāves (Ebr.7:24-27 varētu būt netieša norāde uz to); tas ir tā, it kā Viņš atkal upurētu Sevi, šķīstot mūsu sirdsapziņu no grēkiem (Ebr.9:14). Mēs izejam pie Viņa ik dienas ārpus noņemtas vārtiem, nesot savu krustu – it kā krusts vēl aizvien tur atrastos. Krustā Kungs Jēzus atteicās no Savas bagātības, lai Viņa nabadzība kļūtu mums par bagātību (2.Kor.8:9). Taču Rom.10:12; Kol.1:27; 2:2 un Ef.3:8 teikts, ka Kunga bagātība *tagad* tiek dāvāta mums, Kunga Jēzus gara bagātība, kuru mēs izjūtam Viņa žēlastības un pestīšanas pieredzē. Jo Kunga mīlestības būtība krustā, šī nodošanās un uzvara, kuru Viņš izcīnīja un ieguva, aizvien vēl tiek izlieta pār mums arī tagad. Krusts vēl aizvien ir tur. Ja mēs Viņu noraidām, mēs no jauna sitam Viņu krustā, liekot Viņam atkal pārdzīvot krusta kaunu (Ebr.6:6). Viņš iestājas par mums tagad, tāpat kā Viņš to darīja krustā (Rom.8:26 salīdz. ar Ebr.5:7-9), ne vien atbalstot mūsu lūgšanas, bet pats aizlūdzot par mums (kā Viņš to darīja, aizlūdzot par Lācara augšāmcelšanos). Kunga lūgšana kalnā, kamēr Viņa mācekļi savā mazticībā cīnījās ezera ūdeņos... kā miniatūrā ataino Kunga tagadējo darbu mūsu labā.

Kungs Jēzus ir patiesi dzīvs un aktīvs mūsu vidū un mūsos. Pāvils allaž redzēja Kunga seju savā priekšā eklēzijas dzīvē. Viņš atzina, ka mēs

varam apgrēkoties arī pret Kristu (1.Kor.8:12), kārdināt Viņu (1.Kor.10:9), izaicināt Viņu (1.Kor.10:22). Savās pēdējās vēstulēs Pāvils piekrodina Dieva un Kristus Jēzus priekšā, lai brāļi paliktu skaidrā prātā līdz galam (piem., 1.Tim.5:21; 6:13; 2.Tim.2:14; 4:1). Tas varētu nozīmēt, ka savas dzīves nogalē Pāvils jo stiprāk sajuta Kunga reālo klātbūtni. Jo ir viena lieta ticēt, ka Jēzus no Nācaretes augšāmcēlies un celts godā; un pavisam cita lieta – sajust viņu kā allaž klātesošu, mūsu dzīvi rosinošu realitāti; cilvēku, vairāk- kā-cilvēku, kas mums jāredz kā mūsu Kungs un Valdnieks, mūsu Kapteinis, kas ar Savu piemēru vada mūs ik stundu, ik brīdi; kas mira mūsu dēļ un augšāmcēlās: Tas, kura griba mums ir jāpilda (2.Kor.8:5; Ef.6:6). Jaunās Derības valoda visa ir virzīta uz kalpošanu, nodošanos, rūpēšanos par Kunga Kristus lietu. Viņš ir reāls, dzīvs Valdnieks un Kungs un mūsu kalpošana būs atkarīga no tā, cik skaidri mēs to apzināsimies, cik lielā mērā mēs uztversim Jēzus garu.

Papildinformācija: Kungs Jēzus Apustuļu darbos

Evanģēlija pieraksti, pēc Lūkas domām, bija pieraksti par visu, ko Kungs Jēzus mācījis un darījis no *paša sākuma*; ar to netieši norādot, ka Apustuļu darbi ir Kunga darbu turpinājuma pieraksts (Ap.d.1:1). Tādējādi, Apustuļu darbi ir atskaite par darbību, kuras sīkākam aprakstam mēs pievērsāties augstāk. Augšāmceltais Kungs veda Izraēla tūkstošus pie atgriešanās (5:31), un to pašu darbu Viņš veica pagānu vidū (salīdz. ar 14:27), atvērdamas to sirdis Savam evaņģēlijam (16:14), izvēloties sludināšanas vietas (16:6,10; 22:21), pievienojot izglābtos Savai baznīcai (2:47), gandrīz vai piešķirot cilvēkiem ticību (3:16), atgriežot tos no ļaunuma (3:26), iedarbojoties uz cilvēku sirdsapziņu (9:5), pievēršot tos ticībai (11:20,21), atklājoties tiem (9:16), sūtīdams Savu eņģeli, kas tos pievērsa ticībai (8:26; 12:11,23). Kunga sludinātājus apraksta ‘sludinām Jēzū’, runājam Viņa vārdā (4:2). „Caur Viņu jums tiek sludināta grēku piedošana...”, uzsver Pāvils (13:38). Pat pravietojums par Kristu kā gaismu pasaulei tiek piedēvēts Viņa sludinātājiem (13:47). Taču Viņam bija jānostiprina, jāatbalsta un jāiedrošina Savus vājos sludinātājus, lai varētu jo efektīvāk iedarboties caur tiem (13:52; 18:9; 23:11; 26:17). Caur Viņu apustuļi veica neveselo dziedināšanu (4:10; 9:34; 13:11). Viņš taisno tos viņu dzīves laikā (13:39), rūpēdamies par tiem, kurus Viņš ir pievērsis, visu atlikušo mūžu (14:23), un viņu mūžu galā saņem Savu sekotāju garu (7:56,59). Ņemot vērā šo Kunga Jēzus spraiģo aktivitāti, nav brīnums, ka mēs rodam piemērus, kur ticīgie lūdz Viņu tāpat kā Viņa Tēvu. Un

mums arī vajadzētu būt šai saskarsmes pieredzei ar Viņu – galu galā vai tad mēs alkstam tikties tiesas dienā ar mūsu mīļoto Kungu un Pestītāju, ar kuru mēs nekad agrāk neesam runājuši? Runājot par Dieva Dēlu, Jānis saka, ka „Viņš klausā mūs, ja ko lūdzam pēc Viņa prāta” (1.Jņ.5:14). Jau tas vien ir pietiekams pierādījums tam, ka Jēzum adresētas lūgšanas un Viņam adresēti lūgumi, bija parasta lieta pirmā gadsimta baznīcā.

Vēl viena ar Apustuļu darbiem saistīta tēma skar Tēva un Dēla darba līdzību (piem., 16:31 salīdz. ar 34; 15:12; 26:17 salīdz. ar 22). Viņi strādā *kopīgi*, lai sasniegtu mūsu galīgo pestīšanu. Tas ir brīnišķīgi!

TREŠĀ DAĻA: KĀ ĪSTENĀIS KRISTUS TIKA PAZAUDĒTS

Kāpēc tika pieņemta Trīsvienība

Manuprāt, Bībeles liecība pret trīsvienību ir vairāk kā pārliecinoša. Taču vairums kristiešu ir trīsvienības atbalstītāji; vēl jo vairāk, tie uzspiež kauna zīmi tiem, kas neatzīst trīsvienību, atsakoties tos saukt par kristiešiem; daudzi automātiski uzskata trīsvienības noliedzējus par ‘sektantiem’. Ir pilnīgi skaidrs, ka Jaunās Derības kristietība nezināja tādu vārdu kā ‘trīsvienība’, nedz arī to, ko šī formula ietver sevī. Zināmā mērā, Jēzus ‘kļuva’ Dievs daudziem kristiešiem, tikai tāpēc ka bīskapu grupa tā bija izlēmusi. Bet *kāpēc* tas tā notika? Un kāpēc valdīja tāda baiļu sajūta, kas lika tos, kas nepieņēma trīsvienību, saukt par ķeceriem? Agrīnās kristietības vēstures studēšana noved pie sekojošiem secinājumiem.

3-1 Pielāgošanās pagānismam

Tieši pateicoties pagānisma un kristietības sajaukumam pāreja no pagānisma uz nominālu kristietību nebija tik sāpīga un izraisīja daudz mazāk strīdu. Zemāk es minu dažus specifiskus piemērus, kas to izgaismo eiropēiskā kontekstā. Daudzi pētnieki ir atzīmējuši, ka doma par dievišķu būtību, kas nolaižas uz zemi, lai paglābtu ticīgos, aizgūta no 1. gadsimtā ļoti izplatīta Tuvo Austrumu pagānu mīta (1). Tādēļ var saprast, ka agrīnajiem kristiešiem radās kārdinājums apgalvot, ka Kristus ir kāda iepriekš pastāvoša Dievišķa izpausme, lai pielāgotu savus uzskatus apkārtējo pagānu uzskatiem – un skaidrs, ka dažiem radās vēlme attiecīgi interpretēt arī Bībeles pantus.

Doma par dievu ‘trīsvienību’ bija ļoti izplatīta pagānismā. Ēģiptiešiem bija trīs galvenie dievi, Osiris, Isis un Horus. Horus, savukārt, dalījās trīs daļās vai trīs personās:

Horus – karalis	Horus - Ra	Horus – Skarabejs
-----------------	------------	-------------------

Līdzīgi, arī seno indiešu Vēdas ap 1 000. gadu pirms m.ē. apgalvoja, ka viens Dievs pastāv trijos veidos:

Agni – Uguns, kas valda pār zemi	Indra – Debesjums, kas valda pār gaisu	Surja – Saule, kas valda pār Debesīm
----------------------------------	--	--------------------------------------

Vēlāk hinduismā ‘trimurti’ vai dievu trīsvienība dalījās šādi:

Brahma – radošais spēks	Višnu – glabātājs spēks	Šiva – pārveidojošais spēks
-------------------------	-------------------------	-----------------------------

Tādējādi, kad Antiohijas bīskaps Teofilis ieviesa vārdu ‘trias’ kristiešu literatūrā m.ē. 170.gadā un Tertuliāns pirmo reizi lietoja vārdu ‘trinitas’ m.ē. 200.gadā, viņi ieviesa kristietībā pagānu jēdzienus, kas pagāniem bija pazīstami jau gadu tūkstošiem.

Barijs Kanlifs (2) atzīmē „tripilisma dominanci ķeltu reliģijā... ‘trīsvienības vara’ nereti tika attēlota ikonografijā, kā piem., akmens galva ar trim sejām no Korlekas, Kavanoas Īrijā vai arī trīs-fallu dievība uz Bevejas katla Francijas ziemeļos, bet arī ķeltu mākslā šī pamattēma atkārtojas trīskājinās figūras veidā. Vēl specifiskāk šis jēdziens parādās romiešu impērijas laiku britu un franču reliģijās *Deae Matres* vai *Matronae* veidolā: trīs dievietes mātes, kas trijatā pārstāv spēku, varu un ražību. Vēl viena, gan mazāk izplatīta sieviešu trijotne ir *Salviae*, kas pārvalda avotus... uzraksti *Lugoves* Šveicē un Spānijā varētu attiekties uz Lugha trīsvienību. Īrijas salu literatūrā *triskele* ir tēma, kas pastāvīgi atkārtojas. Varenā dieviete Morigana, savā daudzskaitļa formā Morrigna, dalās trijās dievietēs: Morigana, Badba un Nemaina. Brigit un Macha arī parādās kā triādes. Rodas kārdinājums painteresēties, vai Lukana ieteiktais trīskāršais Esus, Teutates un Taranis dalījums ir ķeltu trīsvienības tālākā izpausme.”

Tāpēc nav brīnums, ka doma par Dievu kā trīsvienību viegli iesakņojās Eiropā – viens patiesais Dievs tika pielāgots bijušajai pagānu kultūrai,

tā vietā lai ļautu Bībeles patiesībai spēlēt noteicošo lomu mūsu ticībā. Jo vairāk meklē, jo vairāk atrodas pierādījumu tam, ko Kanlifs sauc par „tripilismiem”, pagānu dievu galvas, kas reprezentē trīs veidolus vai personas. Piemēram, „trīs Mena kājas” – Mena salas simbols; monētas ar šo simbolu atrastas Itālijā un Mazāzijā no laika posma pirms Kristus; trīs mezglu uzraksti [saukti *Triquetra*] un „Triskel” simbols, kas atkal attiecas uz kādu primitīvu ‘trīsvienības’ formu, kas sastopama uzrakstos un mākslas formās Bretaņā, Īrijā un Anglijas rietumos. Uz nelielas slānekļa plāksnes no Batas Anglijā redzamas trīs sieviešu figūras, kas reprezentē ‘trīs mātes’, dieviešu triādi. Šīs dieviešu triādes bija izplatītas Britānijas rietumos agrīnajā romiešu periodā, iespējams, atspoguļojot vēl senāku dzelzs ēras tradīciju. Oriģināls atrodas Batas romiešu muzejā, Anglijā.

Grieķu ietekme

Grieķu mitoloģija bija visnotaļ plaši pazīstama, tā veidoja pirmo jaunpievērsto kristiešu dzīves fonu. Tā bija leģendu pilna, kas stāstīja par jaunu cilvēku uzpurēšanos dzīves plaukumā, izcīnot uzvaras cīņā ar pārcilvēciskiem spēkiem, par to augšāmcelšanu un pacelšanos ‘debesīs’ un pārvēršanos dievos, kurus pielūdza uz zemes. Herakls ir viens klasisks piemērs, bet Mārtiņš Hengels nosauc vēl daudzus citus (3). Nav grūti saprast, ka cilvēku uztverē, kas kaut ko bija dzirdējuši par Kristus evaņģēliju, bet neizprata vai nepievērsa uzmanību dzirdēto vārdu jēgai, stāsti par Jēzu saplūda kopā ar šiem mītiem un leģendām. Un galu galā viņi sāka redzēt Jēzū Dievu, vienu no daudziem... un līdz ar to spert liktenīgo soli pretim Trīsvienības mācībai bija viegli un dabīgi. Taču, ja viņi būtu pievērsušies faktiskajiem Kristus vēsts vārdiem, tie būtu saskatījuši noteicošo atšķirību starp šiem mītiem un pārsteidzošo īstenā Kristus realitāti. Nepievēršot pienācīgu uzmanību Dieva vārdam evaņģēlijā, viņi galu galā sāka izprast kristiešu stāstu apkārtējās mitoloģijas terminos, tā vietā lai piešķirtu Dieva vārdam pilnskanību un saskatītu Kristu stāvam pilnīgi atsevišķi kā vienīgo Dieva *Dēlu*, kas Viņš arī ir.

Romiešu ietekme

Ap mūsu ēras 8.gadu Ovīdijs laida klajā savu dzejoļu krājumu ar virsrakstu „Metamorfozes”. Tie ir pilni nostāstu par dievu nolaišanos uz zemi cilvēku izskatā un tad atgriešanos atpakaļ Debesīs. Vienā no tiem Jupiteris un Merkurs nonāk uz zemes cilvēku nepazīti un noraidīti un tikai Baucida un Filemons tos uzņem savā necilajā namiņā. Pirmajā

gadsimtā šīs idejas bija plaši izplatītas – un tāpēc, kad Pāvils un Barnaba darīja zīmes (Ap.d.4:11), ļaudis iedomājās tos par Hermesu un Zevu esam (grieķu mitoloģijā attiecīgi par Merkuru un Jupiteru). Jūs, protams, ievērojāt cik dedzīgi Pāvils to noliedza! Cicerons rakstīja Āzijas pārvaldniekam, mudinot viņu rīkoties tā, it kā viņš būtu viens no dievībām, kas it kā nolaidies uz zemes no Debesīm (*Ad Quintem Fratrem* l.i.7). Horācijs 30.gadā pirms m.ē. uzrunāja ķeizaru Augustu, iemiesojies Merkura tēlā un rakstīja, ka Merkura dēlam jānāk uz zemi no Debesīm, lai ‘izpirktu cilvēku vainu’ („Odas” l.2). Vergilijs 40.g. pirms m.ē. līdzīgi pravietoja, „ko kristieši vēlāk interpretēja kā Mesijas atnākšanas pravietojumu” (4). Tie, manuprāt, ir ļoti zīmīgi fakti. Idejas par iepriekš pastāvošu Dievu, kas nolaižas uz zemi cilvēka izskatā kā pestītājs, kas izpērk cilvēku vainu un tml., tās visas ir pagānu idejas, kas, kristiešu uztvertas, vēlāk tika padarītas par ievēribas cienīgām [ortodoksālajos kristiešu terminos], veidojot trīsvienības doktrīnu. Trīsvienības piekritējiem būtu grūti atbildēt uz jautājumu: ‘Kā jūs izskaidrojat lielo līdzību starp jūsu ticību un grieķu un romiešu pagānu ticējumiem Jēzus laikā?’ Šis jautājums kļūst vēl grūtāk atbildams, kad tie beidzot ir spiesti atzīt, ka Jaunā Derība nebilst ne vārda par trīsvienību, iemiesošanos; par Dievu, kas kļūst par cilvēku, par Jēzus personīgu iepriekš pastāvēšanu un tml.. Un šis jautājums iegūst graujošu spēku, kad tiek parādīts, ka nedaudzie Jaunās Derības fragmenti, kurus izmanto Trīsvienības jēdziena atbalstam, faktiski ir piemēri, kad apustuļi citē vai atsaucas uz pagānu mītiem, *lai tos atmaskotu*. Šajās nodarbībās es uz to ļoti bieži esmu vērsis jūsu uzmanību –skat, piemēram, manus komentārus par Vēstules filipiešiem 2. nodaļu.

Romiešu politikā neietilpa pakļauto tautu dievu izzobošana, tie drīzāk centās tos iekļaut savā reliģiskajā sistēmā. „Vietējie dievi tika iekļauti romiešu panteonā – provinciālo pērkonu dievu varēja traktēt kā Zevu vai Jupiteru citā veidolā – kā rezultātā savstarpēji saistītie rituāli un svētvieta varēja pastāvēt līdzās, nemazinot romiešu pārkumu” (5). Kad Roma pieņēma kristietību, šis domu gājiens saglabājās – no šejienes arī vēlme ieviest vietējo pagānu kultūru ‘tripilismus’ Konstantīna kristietības versijā. Lai realizētu ticības vienotību Romas impērijā, tika uzsākta baznīcas celšanas programma jau pēc Konstantīna. „Tādā veidā pagāniem raksturīgā dievu pielūgsmē iespaidīgās celtnēs veiksmīgi iesakņojās kristietībā. Tāda izrādīšanās bija pilnīgi sveša kristiešiem...” (6). Teodosijs turpināja Konstantīna uzsāktu politiku, kas tiecās nodrošināt trīsvienības kristietību kā

vienīgo valsts reliģiju. Tas nozīmēja kampaņas pret pagānismu, kā arī pret kristiešiem, kas neatzina trīsvienību. Bet šīs kampaņas neizbēgami izraisīja pretošanos un Romas impērija centās panākt sev izdevīgu kompromisu, kur vien iespējams. Tā, tika pieņemts likums, kas aizliedza dedzināt lukturus pagānu svētnīcu priekšā; bet tā vietā bija atļauts dedzināt lukturus kristiešu altāru un kapa pieminekļu priekšā. Skaidrojot to, Džeroms mācīja, ka pagānu paradumi ir pieņemami, kad tos izpilda kristiešu kontekstā.

Atcerieties, ka trīsvienība tika pieņemta Nikejas koncilā m.ē. 325. gadā. Konstantīns sasauca šo koncilu, kad viņš bija nolēmis padarīt kristiešu reliģiju par oficiālu Romas impērijas reliģiju, pārejot no pagānisma kristietībā. Neilgi pirms šī koncila kristieši tika nežēlīgi vajāti. Dažu šī koncila delegātu sejas un ķermeņi vēl liecināja par šo vajāšanu nežēlību. Pagāni bija [nepatiesi] apvainojuši kristiešus, ka tie padarījuši Jēzu par Dievu, ko tie pielūdz. Plīnijs raksta, ka viņi „skandina Kristu kā Dievu slavinošus psalmus” (7). Romas impērijā pagānu reliģijas pastāvēšanas laikā tikai ebreji atteicās pielūgt citus dievus, pamatojoties uz to, ka pastāv tikai viens paties Dievs. Tas, ka kristieši darīja tāpat, lika domāt, ka arī viņi uzskata, ka ir tikai viens Dievs, vienīgi viņi sauca to par „Kristu”. Arī jūdi līdzīgā veidā uzskatīja, ka jebkurš, kas apgalvo, ka ir Dieva Dēls, apgalvo, ka ir Dievs (Jņ.10:33-36; 19:7) – pat neskatoties uz to, ka Jēzus speciāli norādīja uz šī uzskata aplamību! Kā tas bieži notiek, ienaidnieku uzskati par kādu grupu nereti kļūst arī par šīs grupas pašraksturojumu. Konstantīns bija politiķis un cīnītājs. Viņš nestudēja Bībeli, viņš nebija teologs, faktiski, viņš pat nebija īsts kristietis (8). Kaut gan viņš pieņēma kristietību kā valsts reliģiju, viņš teica, ka negrib kristīties, jo vēlas turpināt dzīvot grēkā. Šķiet, ka, viņaprāt, kristietība bija nepieciešama impērijas labad. Un tā, tā tapa pieņemta. Konstantīns un daudzi citi, kas pievienojās ‘kristiešu’ uzvaras gājienam, uztvēra Kristu saskaņā ar tiem uzskatiem, kas valdīja pagānu pasaulē, kurā tie bija uzauguši. Un, saskaņā ar pagānu uztveri, kā par to liecina Plīnijs un daudzi citi, Jēzus bija savā ziņā Dievs. Un tā, kad Konstantīns vadīja bīskapu disputu Nikejā par Jēzu, viņš dabīgi pieņēma kā faktu, ka tradicionālo kristiešu uzskatos ‘Jēzus ir Pats Dievs’.

Piezīmes

- (1) Rudolph Bultmann, *Theology of the New Testament* (New York: Scribner's, 1965), Vol.1, p.166; F.B.Craddock, *The Pre-*

- Existence of Christ in the New Testament* (Nashville: Abingdon, 1968); M.Wiles, *The Remaking of Christian Doctrine* (London: S.C.M., 1974), Chapter 3.
- (2) Barry Cunliffe, *The Ancient Celts* (London: Penguin, 1999), p.17.
 - (3) Martin Hengel, *The Cross of the Son of God* (London:S.C.M., 1986), pp.192-194.
 - (4) Frances Young, in John Hick, ed., *The Myth of God Incarnate* (London: S.C.M., 1977), p.97.
 - (5) Charles Freeman, *AD381: Heretics, Pagans and the Christian State* (London: Pimlico, 2008), p.18.
 - (6) Freeman, *ibid*, p.48.
 - (7) Pliny (the Younger), *Epistles 10.96*. English translation in *A New Eusebius: Documents Illustrative of the History of the Church to AD 337*, ed. J. Stevenson (London: S.P.C.K., 1974),pp.13-15.
 - (8) Pastāv pietiekami pārlicinoši vēsturiski pierādījumi tam, ka Konstantīns pats nemaz nebija kristietis Nikejas koncila sasaukuma laikā. Pastāv uzskats, ka viņš redzēja Kristus vīziju cīņā pie Milvanas tilta AD 312 un pārgāja kristietībā aiz pateicības, it īpaši tāpēc ka Kristus it kā esot viņam licis vest kareivjus ar krusta zīmi. Taču ir nopietni pierādījumi, kas to apgāž. Pēc cīņas viņš apgalvojis, ka viņam palīdzējusi „augstākā dievība” un uz savu kareivju vairogiem viņš licis „debešķīgo Dieva zīmi”. Taču vēsturiskās liecības, kas saglabājušās no laikiem neilgi pēc šīs cīņas, uzrāda, ka šī zīme nav bijis vis krusts, bet gan *chi-ro* zīme vai *labarum* – saules dieva emblēma. Tikai pēc daudz ilgāka laika Eisebiuss Konstantīna biogrāfijā rakstīja, ka tā bijusi krusta zīme. Pēc cīņas AD 312. gadā Konstantīns uzcēla triumfa arku iepretim Romas Kolizejam par godu šai uzvarai – un tā bija noklāta ar Marsa, Jupitera un Herkulesa [kara dievu] ciļņiem, pierakstot uzvaru Saules dieva varai. Cīņas atveidojumos nav redzams neviens kareivja vairogs ar krustu uz tā! Jau 320.gadā Konstantīna monētās viņš attēlots ar Saules dieva – ‘Sol Invictus’ troni galvā. Un vai tā bija nejaušība, ka viņš paziņoja 25.decembri, galvenos ‘Sol Invictus’ svētkus, par Jēzus dzimšanas dienu? Un vēlāk, savu jauno galvaspilsētu Konstantinopoli viņš nodeva vietējo dievību Reas un Tihes gādībā – Konstantīns uzcēla tām neskaitāmus tempļus jaunajā galvaspilsētā.

3-2 Patiesa intelektuāla neveiksme?

Pastāvēja neviltots nepareizas izpratnes elements. Lasot Jauno Derību hronoloģiskajā secībā, redzam, ka Kunga Jēzus apraksta valoda kļūst aizvien cildinošāka. Piemēram, evaņģēliju rakstītāju iemīļotākais Kunga Jēzus apzīmējums bija „cilvēka dēls”. Taču tas sastopams tikai vienu reizi vēlākajā Jaunās Derības pierakstā. Marka pirmajā evaņģēlijā Jēzus ne reizi nav saukts par „Kungu” – taču dažus gadus vēlāk Pāvila aprakstos „Kungs” ir Jēzus visparastākais apzīmējums. Jāņa evaņģēlija (kas ir visvēlākais no evaņģēlija pierakstiem) valoda ir daudz cildinošāka Kunga Jēzus aprakstos par iepriekšējos evaņģēlijos lietoto valodu. Augošā Jēzus diženuma izpratne, iespējams, atspoguļojas arī Jāņa Atklāsmes grāmatas valodā, kas ir pēdējā no Jaunās Derības iedvesmā rakstītājām grāmatām, ar tās viscildinošākajiem Jēzus aprakstiem. Kā Pāvils, tā arī Pēteris uzrāda arvien lielāku sajūsmu vārdu un titulu izvēlē, kas ceļ Jēzu augstāk un augstāk. Un jādoma, ka šī tendence turpinājās arī pēc viņu nāves, ticīgajiem arvien skaidrāk apzinoties, ka namdaris no Nācāretes patiesi bija Dieva Dēls un tagad ir godā celtais Debesu un zemes Valdnieks. Kā Roberts Robertss teica 19.gadsimtā: „Mēs nekad nespēsīm pārāk augstu novērtēt Kristu”. Bet... un tas ir liels bet. Cildinošā valoda var sasniegt tādu robežu, kur Jēzus vairs nav Jēzus, bet kaut kādā veidā Pats Dievs. Un man ir nācies ievērot, ka intelektuālas neveiksmes pamatā nereti ir cilvēka psiholoģija. Padarīt Jēzu par Dievu ir viena lieta, bet pieņemt triju Dievu vienā doktrīnu, trīsvienību, ir cita lieta. Pēc manām domām, šī intelektuālā neveiksme sakņojas, pat neapzināti, vēlmē pēc vieglāka risinājuma. Galu galā tas prasa drosmi pieņemt, ka cilvēks, kas dzimis mūsu disfunkcionālajā pasaulē, varētu būt perfekts; ka no Palestīnas ebreja mutes varētu nākt Visuvarenā Dieva vārdi. Tas ir izaicinājums, jo arī mēs esam cilvēki; un ja viens no mums ir varējis pacelties tik augstu, pāri visām tām lietām, kas mūs nospiež, kas kavē mūsu izaugsmi pretim Paša Dieva tēlam... tad Viņš mums rāda piemēru, kas ir tik izaicinošs, ka tas sniedzas mūsu būtības pašos dziļumos, liekot mums izjust neērtību, apgrūtinājumu, pat bažas. Bet ja Jēzus nebija tikai cilvēks kā mēs, bet izlikās kā tāds; Jēzus, kas patiesībā bija Dievs, nevis cilvēks... tas stipri mazina šo reālā cilvēka Kristus izaicinājumu.

- Ir jāatzīst, ka jebkurš mēģinājums vārdiem izteikt Kunga Jēzus sasnieguma diženumu, to, kas Viņš bija un kas Viņš ir, ir lemts neveiksmei. Es varu pārkāpt vispārpieņemtus gramatikas likumus un rakstīt uz Jēzu attiecošos personu vietniekvārdus ar

lielo burtu „V” („Viņš...Viņa...Viņam”), bet tas, protams, neizsaka to, ko es par Viņu domāju, jo cilvēku valodā vienkārši trūkst vārdu, lai to visu izteiktu. Man gribētos ticēt, ka visi patiesi ticīgie ir izjutuši līdzīgas grūtības. Kā Roberts Robertss ir pareizi teicis: „Mēs nevaram pacelt Kristu pārāk augstu”. Iespējams, ka, tieši tā juzdamies, cilvēki sāka runāt par Jēzu kā par „Dievu” – problēma pastāv tajā, ka, nonākdami pie vienādojuma „Jēzus=Dievs”, mēs pārkāpjām Dieva vārdu un faktiski mazinām kolosālo, vārdiem neizsakāmo cilvēka Jēzus sasniegumu. Jaunā Derība ir augstas jūsmas par Kungu Jēzu pilna. Tā kā šie vārdi un izteicieni ir Dieva, Viņa Tēva, iedvesmas doti, tad būtu prātīgāk, lai mēs pieturētos pie tiem, tā vietā lai mēģinātu rast mūsu pašu vārdus un līdzības, lai izteiktu Viņa lielumu. Jāņa evaņģēlija oriģinālā teksta prologa uzbūve par vārdu, kā arī Fil.2:9-11 panti par Jēzus paaugstināšanu ir veidoti tā, ka tie skan kā slavas dziesmas no ticīgo mutes. Plīnijs jaunākais (*Epistle* 10.96.7) raksta, ka kristieši „dziedāja psalmus Kristum kā dievam”; viņš noteikti būs domājis par šiem pantiem. Nereti gadās tā, ka mēs galu galā ieņemam to pozīciju, kuru mums nepatiesi pierakstījuši mūsu kritiķi; iespējams, ka šis arī ir tas pats gadījums. Agrīnās kristietības kritiķi nepatiesi apgalvoja, ka kristieši uzskata Jēzu par Dievu; un galu galā vairums ieņēma tieši šo pozīciju, *kaut gan sākotnēji tas tā nebija*.

- Varētu būt, ka daži ir lasījuši [vai dzirdējuši] Bībeles aprakstus par Kristus paaugstinājumu *tagad* un ir sapratuši, ka tāds Viņš droši vien bijis arī miesā – un tā nu mākslinieki attēlo Jēzu lūgšanas laikā Ģetzemanes dārzā ar godības oreolu ap galvu, kurš, pēc mūsu pieņēmumiem, Viņam ir *tagad*. Taču tā patiesībā ir pilnīgi nepiedodama Bībeles teksta aplama lietošana, kad tiek izrauti daži panti un tēli no konteksta, pilnīgi ignorējot visus pārējos. Es esmu cēlsirdīgs, saucot to visu par ‘intelektuālu neveiksmi’. Jo Bībele ir Dieva vārds mums, kuru Viņš rūpīgi un brīnumainā kārtā mums ir saglabājis...un tādu attieksmi pret to varētu salīdzināt ar situāciju, kad jūs man nopietni un dedzīgi skaidrojiet kaut ko, bet es, sadzirdējis tikai dažas frāzes, pēc tam izlietoju tās, lai pavisam ačgārnī interpretētu jūsu stāstījumu citiem.
- Suetoniuss raksta, ka bieži vien „Krestus dēļ ebreju vidū Romā ir izcēlušies nemieri” (*Claudius* 25.4). ‘Krestus’ nozīmēja ‘kalps’ – tā sauca Jēzu – kalpu, kas bija ķēniņš. Taču šis idejas kaut kā neiederējās Vidusjūras pasaulē, kur pazemīga ķēniņa

tēls skanēja kā acīmredzama pretruna. Kas man šķiet zīmīgs Suetoniusa rakstos, ir viņa fiksētais fakts, ka Kungs Jēzus sākotnēji bija visiem zināms kā Krestus (*Chrestos*), godā celtais kalps, nevis Kristus (*Christus*). Protams, ka Bībelē Jēzu sauc par Kristu; taču agrīnajā kristietībā Viņš tika slavēts par Savu pazemību, kā visu kalps, kurus Viņš cēlis godā. Trīsvienība šķiet daļēji ir radusies, ignorējot šo faktoru Viņa godā celšanā un slavināšanā, tā vietā akcentējot tikai Viņa apjūsmošanas titulus līdz tas noveda pie primitīva un aplama vienādojuma „Jēzus=Dievs”.

- Kristietība bija un ir radikāli nostājusies pret tradicionālo kultūru. Tie paši termini, kurus romiešu impērijā lietoja attiecībā uz tās valstību un ķeizariem tiek attiecināti uz Dieva valstību un Viņa Dēlu. Es to esmu sīkāk izklāstījis citviet (1). Tā, ‘Ķeizars ir Kungs’ kļuva ‘Jēzus ir Kungs’ agrīnajā kristietībā (2). Es domāju, ka dažu neizglītotu agrīno kristiešu vidū pilnīgi iespējams bija kāds patiens intelektuālais kļūmes elements, kad, ievērojot šo kristietības īpatnību, viņi izdarīja no tās nepareizus secinājumus, ka tādēļ viss, ko saka par ķeizaru, ir attiecināms arī uz Jēzu – kad faktiski līdzība neseniedzas tālāk par tā paša vārdiska titula lietošanu. Tādējādi, dzirdot apgalvojumus, ka Ķeizars ir iepriekš pastāvējis kā Dievs, kas pēc nāves atgriezīsies debesīs, šiem neizglītotiem [un citiem] cilvēkiem radās kārdinājums sasaistīt to ar Jēzu. Bet var jau būt, ka es to pieļauju tikai aiz cēlsirdības. Agrīnie kristieši dzelīgi iestājās pret imperatora kultu; taču kristietībai integrējoties romiešu pasaulē, tā sāka veidoties pēc imperatora kulta modeļa, pret ko agrīnie kristieši būtu dedzīgi iestājušies. Viduslaikos ikonas attēloja Kristu kā imperatoru un Dievu atveidoja kā pāvestu – Van Eiks un Botičelli atveidoja Dievu valkājam tādu pat trīsdaļīgu kroni, kādu valkāja Pāvests (3). Tajā mēs redzam pilnīgu atkritēju baznīcas un pasaulīgās valsts sajaukumu un Trīsvienība bija piemērots līdzeklis šāda stāvokļa sasniegšanai.
- Sākotnēji, kā tas redzams Jāņa evaņģēlijā, galvenais jautājums kristietībā bija vērsts vienkārši uz ticību Jēzum. Bet drīz vien, kā redzams no Jāņa vēstulēm, radās nepieciešamība atspēkot aplamas ticības *par* Jēzu. Strīdiem par interpretāciju augot augumā, argumenti neizbēgami noveda pie pārspīlējumiem kā no vienas, tā arī no otras puses. Šodien tas pats atklājas politiskajos strīdos – X kandidāta piekritēji, atbildot viņa kritiķiem, zīmē to arvien jūsmīgākos toņos kā tik brīnišķīgu, ka

gandrīz vai dievišķu, kāds viņš nekad nespēj būt. Un otras puses dzēlīgums līdz ar to kļūst vēl asāks. Tāda nu ir strīdu daba. Un kad jūdi sāka izslēgt kristiešus no sinagogām (Jņ.9:22; 12:42; 16:2) un izgudrot neslavu ceļošus stāstus par Jēzu, tie, kuru ticība nebalstījās uz stingriem Bībeles pamatiem, sāka attiecīgi *reaģēt*, nebalstoties uz Bībeli, bet zīmējot Jēzu daudz ‘dievišķīgāku’ nekā Viņš bija.

Senebreju prāta ievirze

Daudzi ir atzīmējuši, ka grūtības Bībeles izpratnē mums rodas no tā, ka mēs lasām senebreju literatūru, vadoties pēc grieķiskas, rietumnieciskas prāta ievirzes. Nodaļā 2-20 es atzīmēju, ka Jaunajā Derībā bieži ir sastopama Kristus abu pušu blakus sastatīšana, Viņa cilvēciskās dabas akcentēšana līdz ar Viņa dievišķās puses akcentēšanu. Tā ir tipiska senebreju loģika, kad datu bloki tiek salikti kopā, lai to starpā veidotos dialektiska saikne, kas novestu pie iecerētā secinājuma. Atcerēsimies 2.Mozus grāmatu, kur mēs lasām, ka Dievs nocietina faraona sirdi un tad atkal faraons apcietināja savu sirdi. Grieķu loģika krīt panikā – tā strādā pēc pakāpeniskuma principa, izdarot secinājumus soli pa solim. Mūsu eiropēiskajai prāta ievirzei šeit rodas pretrunu krīze, kas daudzus satrauc. Ebreju prāta ievirze nav tik pakāpeniska. Drīzāk abi šķietami pretrunīgi apgalvojumi tiek izsvērti, lai nonāktu pie secinājuma – proti, ka faraons apcietināja savu sirdi un Dievs apstiprināja šo viņa lēmumu. Līdzīgi arī ar Jēzus aprakstu Jaunajā Derībā. Džons Knokss pietuvojas šai sapratnei, kad viņš raksta: mēs neizjūtam Kristus cilvēcību un dievišķību tik krasi atdalītā veidā, kā tas izteikts ar valodas līdzekļiem; mēs tos apzināmies kopībā” (4). Jāņa evaņģēlijs varētu būt tam spilgtākais piemērs. Visu šo augsto un cēlo valodas izteiksmes līdzekļu kontekstā, kas saista Kungu Jēzu ar *logosu*, kas bija iesākumā pie Dieva, mēs lasām, ka Viņš nāca „pie savējiem”, *eis ta idia*, Viņa mantojuma tautas un vietas; un „savējie”, *hoi idioi*, tā laika un vietas ebreji, Viņu neuzņēma (Jņ.1:10-12). Tas ir „Cilvēka Dēls”, par kuru teikts, „kas no debesīm nācis” (Jņ.3:13; 6:62). Patiesi „Jāņa Kristus ir faktiski daudz cilvēciskāks nekā visos citos evaņģēliju pierakstos” (5). Tik bieži Jāņa evaņģēlijs droši sauc Kungu Jēzu par „cilvēku”: Jņ.4:29; 9:11,24; 10:33; 11:47,50; 18:14,17,29; 19:5.

Grieķiski domājošiem Jaunās Derības lasītājiem diemžēl bija svešas ebreju tradīcijas, kuras ir fonā Dieva atklāsmei Bībelē. Pirms m.ē. 381.gada Konstantinopoles dekrēta, kas pasludināja Trīsvienību par vienīgi pieņemamo kristiešu ticības formu, Nacianzas Gregorijs bija

nolasījis virkni sprediķu Trīsvienības atbalstam. Viņš izskatīja divus Bībeles liecību blokus, kas runā, piemēram, Jāņa 11:43, ka Jēzus augšāmcēla Lācaru Savā dievišķajā dabā un raudāja Savā cilvēcīgajā dabā (6). Gregorijam bija pilnīgi sveša ebreju domu gaita; beigu beigās viņš sašķēla Kungu Jēzu divās personībās, tā vietā lai mēģinātu saskaņot šīs divas rakstura šķautnes vienā vienīgajā Jēzus personībā.

Un tā daži, uztvēruši Jēzus aprakstu ‘dievišķo’ valodu, secināja, ka Viņš būs bijis Dievs; un pēc tam nopūlējās, skaidrojot ‘cilvēciskuma’ valodas lietojumu ar sarežģītām filosofiskām teorijām par tikai *šķietamu* cilvēcību, par dievu iemiesošanu cilvēku ķermenī un tml. Tie, kuri sludina ticību ‘divvienībai’ droši vien nespēj uztvert dialektikas ideju – viņi aplūko abus spriešanas ‘blokus’ kā pilnīgi atdalītus vienu no otra. Protams, ir jāsaka, ka daži trīsvienības pretinieki ir darījuši to pašu tikai otrādi – pieķērušies ‘cilvēciskuma’ valodas piemēriem un mēģinājuši skaidrot ‘dievišķās’ valodas lietojumu, cenšoties savādāk iztulkot oriģinālo tekstu un mazināt acīmredzamo dievišķās valodas lietošanas nozīmīgumu.

Šo intelektuālo neveiksmju varēja nebūt, ja abu galējību sludinātāji būtu pacentušies lasīt Rakstus, paturot prātā ebreju vides apstākļus. Citviet mēs esam atzīmējuši, kā Jaunā Derība lieto dažādus izteicienus, kas tolaik ir bijuši apritē, vēlāk dodot tiem citu definīciju un attiecinot tos uz Kungu Jēzu. Pareiza izpratne balstās uz vēsturisko apstākļu fona izvērtēšanu. Patiesi ir atzīmēts, ka daudzus no neiedvestajiem ‘evaņģēlijiem’, kuri sāka izplatīties otrajā gadsimtā (piem., Tomasa evaņģēlijs, ebreju evaņģēlijs, ebioniešu, nazariešu, Pētera un Jēkaba protoevaņģēlijs) raksturoja izteikta nevērība pret evaņģēlija rašanos ebreju vidē. Tie „neraksturo Jēzu, atsaucoties uz Veco Derību un Izraēlas stāstījumu pasaulī... Piemēram, Jēzus netiek reprezentēts (šajos evaņģēlijos) kā bibliska pravietojuma papildījums, bez atsaucē uz Vecajā Derībā attēlotajiem tipoloģiskajiem notikumiem un personāžiem. Dažos gadījumos tie speciāli noliedz jēkādū nepieciešamību balstīties uz Izraēlas vēsturi atspoguļojošajiem Rakstiem, lai izprastu Jēzu (piem., *Tomasa evaņģēlijs* 52)” (7). Patiesi, „Barnabas vēstījums”, kas datēts otrā gadsimta sākumā, dzēlīgi zākāja ebrejus.

Slēdzieni

Nemot vērā visu teikto, kaut gan es pieņemu, ka trīsvienības rašanās pamatā ir intelektuāla neveiksme, kļūdaini izprasti Bībeles dati, man šķiet, ka tas tomēr neattaisno lielo un būtisko Dieva vārda izpratnes

trūkumu par Viņu Pašu un Viņa Dēlu. Paliiek tomēr tāds iespaids, ka baznīcas ‘tēvi’ sāka izmisīgi ķerties pie jēlkāda Bībeles panta, kas attaisnotu viņu nostāju, kā mēs jau to vairākkārt esam atzīmējuši. Tā, komentējot ebreju un Septuaginta tulkojumā pantu Mīhas 5:2, Jēkabs Dans saka noslēgumā: „Ebreju valodas teksts nedod nekādu iespēju domāt par iepriekš pastāvēšanas varbūtību... un tikai kad Justīns otrā gadsimta vidū ķērās tam klāt, tam sāka pierakstīt pravietojuma par Kristus iepriekš pastāvēšanas būtību” (8). Šajā vērojumā, kuru Dans ļoti sīki apraksta, mēs redzam, kā tiklīdz tika pieņemta doma par Kristus iepriekš pastāvēšanu, baznīcas ‘tēvi’ sāka meklēt biblisku liecību savas nostājas atbalstam. Diemžēl tas ir tipiski induktīvajai spriešanai, kas ir nomākusi kristiešu domāšanas spējas. Pieķeras kādai idejai, nereti tikai tāpēc ka tā ir pieņemama apkārtējai pasaulei, un tad nu tiek piemeklēti Bībeles panti, neņemot vērā kontekstu, kādā tie izteikti.

Piezīmes

- (1) See ‘The Objections to Christianity’ in my *Bible Lives*, section 16-4.
- (2) Ādolfs Deismans min vairākus piemērus, kā impērijas kulta laika ķeizara tituls tika piemērots Jēzum – skat: Adolf Deissmann, *Light from the Ancient East* (London: Hodder & Stoughton, 1927), pp.342 ff.
- (3) See F.E. Hulme, *Symbolism in Christian Art* (Blandford: Blandford Press, 1976), pp.43 ff.
- (4) John Knox, *The Humanity and Divinity of Christ* (Cambridge: C.U.P.. 1967), p.113.
- (5) J.E.Davey, *The Jesus of St. John* (London: Lutterworth, 1958), p.89.
- (6) Quoted in John McGuckin, *Saint Gregory of Nazianzus: An Intellectual Biography* (New York: St.Vladimir’s Seminary Press, 2001), p.350.
- (7) Larry Hurtado, *Lord Jesus Christ* (Cambridge: Eerdmans, 2003), p.484.
- (8) James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster Press, 1980), p.71. Līdzīgs secinājums attiecībā uz Mīhas 5:2 atrodams J. Klausner, *The Messianic Idea in Israel* (New York: Macmillan, 1956), p.77.

3-3 Domas, ka Jēzus nav cilvēks, psiholoģiskā pievilcība

Es teiktu, ka katras nepareizas Bībeles izpratnes, katras maldīgas doktrīnas pamatā ir kaut kāds psiholoģisks motīvs; un tas nereti ietver sevī kādu attaisnojumu tam, ka mēs nespējam pieņemt izaicinājumu *ticēt* Dieva vārdam. Ticēt tam, ka Jēzus no Nācāretes bija cilvēks, kas nekad negrēkoja, mira un tad atkal augšāmcēlās...tas prasa lielu ticību. Es atceros, kā mēs ar draugu kādā dzīvoklī Londonas dienvidu pusē stundām ilgi apspriedām Jēzus dabu. Ap pulksten diviem naktī mēs beidzot, šķiet, bijām nonākuši līdz lietas būtībai. Mans draugs patiesā izbrīnā teica man kaut ko līdzīgu vārdiem: ‘Ja tu gribi, lai es noticētu, ka cilvēks var dzīvot, negrēkojot, nomirt un augšāmcelties...Es neticu, ka cilvēks uz to ir spējīgs. Man vienkārši... nav tik lielas ticības. Man jātic, ka Viņam bija jābūt Dievam, lai to spētu’. Drīz pēc tam es aizgāju un, braucot mājās pa klusajām, nakts mierā dusošajām manas dzimtās piepilsētas ieliņām, mani pārņēma sajūta, ka es beidzot esmu sapratis, *kāpēc* ticīgos pievelk Trīsvienības, ‘Jēzus un Dieva vienlīdzības’ ideja. Vienkārši tas neprasa tik lielu *ticību*. Un lai noticētu šim vienkāršajam Bībeles stāstam faktiski ir nepieciešama daudz stiprāka ticība nekā tas pirmajā acumirklī varētu likties. Ticēt, ka pirms 2 000 gadiem kādā aprīļa piektdienas pēcpusdienā Jeruzalemes pievārtes pakalnā miris perfekts cilvēks... un trīs dienas vēlāk kapa auti sakustas, jauns cilvēks iznāk miglainā rīta ausmā, kur tālumā atmirdz Jeruzalemes uguņi...ka 40 dienas vēlāk Viņš paceļas vertikāli gaisā un kaut kādā veidā tiek uzņemts Debesīs, pašā kosmosa centrā...ir tiešām vajadzīga liela ticība, lai aptvertu visa šī notikuma personisko, faktisko, konkrēto vēsturisko realitāti. Daudz vieglāk ir no tā visa atklatīties, nepieņemot šo lielās ticības izaicinājumu, sakot, ka: Jā, faktiski Viņš bija Dievs. Pirmā gadsimta Izraēlam Jēzus cilvēcība bija par klupšanas akmeni. „Vai Viņš nav namdaris, Marijas dēls un Jēkaba un Jāzepa...brālis?” Un tie ņēma apgrēcību pie Viņa” (Mk.6:3). Būtībā tas pats notiek arī ar Trīsvienības piekritējiem. Viņi vienkārši nevar samierināties ar to, ka Jēzus, Dieva Dēls, perfekts cilvēks...patiesi bija cilvēka dabas ar cilvēka dabas brāli, māti un radniekiem. Un tā nu viņi ir iemaldījušies dažādās aplamās teorijās un mācībās par Jēzu, lai mēģinātu izspriest un garīgi attaisnot savas ticības trūkumu Viņā kā cilvēkā.

Agrīnie kristieši droši vien arī ir cīnījušies ar šiem jautājumiem – kā gan *cilvēks* spētu to visu izdarīt? Vai tas patiesi varētu būt pa spēkam

vienkāršam *cilvēkam*? Vai viens no *mums* patiesi *to* būtu spējis izdarīt? Un tā viņi izvēlējās mazākās pretestības ceļu, un, nespēdami pozitīvi atbildēt uz šiem jautājumiem, nolēma, ka Jēzum bija jābūt Dievam. Tikpat liels izaicinājums ir arī faktā, ka Rakstos Jēzus ir atveidots kā mūsu *pārstāvis*; un arī tas prasa no mums stingru ticību, rezultātā kristietība vispār ir atmetusi šo prasību, tās vietā pieņemot pagāniem pazīstamo aizvietošanas jēdzienu. Taču Kungs Jēzus ir uzstādījis mums paraugu – pazemošanās un ciešanas, kurām seko godā celšana. Bet vispārpieņemtā Jēzus uztvere to visu nostāda otrādi – iepriekš pastāvoša godība Debesīs, kurai seko pazemošanās, tad atgriešanās pie godības. Bībele, savukārt, pilnīgi nepārprotami māca, ka Kunga Jēzus godība bija nopelnīta, tā bija Viņa nopelnītā atlīdzība; un mēs no sirds sakām: „Cienīgs ir tas Jērs, kas tapa nokauts!” saņemt šo godību – zinot, ka arī mēs esam uzsākuši šo ceļu uz godību un katra pasaulīgās dzīves pazemošanās pieredze ir uztverama šajā kontekstā.

Neskatoties uz to, ka Jēzum acīmredzot patika Sevi saukt par „Cilvēka Dēlu”, mācekļi nekur evaņģēliju pierakstos Viņu tā nesauc. Šī psiholoģiskā neomulība ar cilvēku dabas Jēzu atspoguļojas 2.gadsimta kristieša [ķecera] Valentīna nostājā, kurš sāka mācīt, ka Jēzus ēda un dzēra „īpašā veidā, tā ka neveidojās ekskrementi” (1). Taču Bībele uzsver Viņa ēšanu un dzeršanu kā zīmi, ka Viņš patiesi ir cilvēks, tāds pats kā mēs! Šī savādā neērtība ar reālu Kristu turpinās līdz pat šai dienai – jebkurš Bībeles tulkojums, kur Jēzus runā parasta cilvēka valodā sastopas ar skaļu protesta reakciju (piem., Andy Gauss, *The Unvarnished New Testament* – Neizskaistinātā Jaunā Derība), tas pats attiecas arī uz jebkuru filmu vai literāru darbu, kur Jēzus atveidots izjūtam tās pašas jūtas un kaislības, kuras izjūtam arī mēs. Cilvēku vēlme ticēt dievam, nevis cilvēkam parādās arī Izraēla attieksmē pret Mozu. Viņi sūdzējās par „šo Mozu, šo vīru, kas izveda mūs no Ēģiptes zemes”; un tādēļ izlēja zelta teļu, sakot: „Šis ir tavs dievs, Israēl, kas tevi izvedis no Ēģiptes zemes” (2.Moz.32:1,4).

Kristietības garam ir jābūt kā Kunga Jēzus personības kultam. Katru dienu, kad ikdienas dzīve prasa, lai mēs pieņemtu neskaitāmus lēmumus, mums ir jādomā par Viņu un jāuzdod sev jautājums „Kā rīkotos Jēzus?” Taču tas nav viegli; mums liekas gandrīz neiespējami ik mirkli paturēt prātā Jēzu, kas mums atklājies evaņģēlijos. Mūsu prāts vienmēr ir tiecies novirzīties uz abstraktākām un ne tik lielu personīgu atbildību pieprasošām lietām; un līdz ar baznīcas kā tādas novirzīšanos no galvenā centra – reālas cilvēka dabas personas, evaņģēlijos

aprauktītā Jēzus tēlā, tā sāka arvien vairāk nodoties spekulācijām par Viņa iedomāto iepriekš pastāvēšanu Debesīs.

Mēs redzam šo neērtības sajūtu attiecībā uz burtisko realitāti izpaužamies kristiešu tieksmē visu skaidrot alegoriski. Ticība reālam Jēzum, Dieva darītiem brīnumiem cilvēku vēstures gaitā, bija pārāk liels izaicinājums ticībai – un tāpēc viss tika padarīts par ērti abstraktu. Jaunās Derības pieraksti attēlo, piemēram, Sarkanās jūras šķērsošanu un notikumus tuksnesī kā reālus vēsturiskus notikumus, kas bija Kristus darba prototipi (1.Kor.10:1-4; Ebr.3 un tml.). Bet jau otrajā gadsimtā vērojama tieksme neuzskatīt šos notikumus kā prototipus, bet gan kā alegorijas – šie notikumi vairs netika uzskatīti par tik nozīmīgi *reāliem*, bet drīzāk par alegoriskiem (2). Un uz šī arvien augošā abstrakciju fona kristieši līdzīgā veidā sāka attālināties no reālā Kristus. Origēns trešajā gadsimtā stingrā pārliecībā argumentēja, ka vēsturiskās Bībeles nodaļas ir uztveramas alegoriski, nevis kā burtiski vēsturiski fakti. Viņš klāstīja, ka Bībele paužot „garīgu patiesību vēsturiskā nepatiesībā” un to pašu argumentu viņš pielietoja, skaidrodams, kāpēc Jēzus evaņģēlijos tiek attēlots kā cilvēks, nevis ka dievība (3). Un tā, kā tas tik bieži gadās, pamatos nepareiza attieksme pret Dieva vārdu noveda pie pilnīgi aplamas Dieva vārda izpratnes.

Piezīmes

- (1) As quoted in Larry Hurtado, *Lord Jesus Christ* (Cambridge: Eerdmans, 2003), p.528.
- (2) Šī interpretējošā stila novirze detalizēti aprakstīta: Martin Mulder & Harry Sysling, eds., *Mikra: Text, Translation, Reading and Interpretation of the Hebrew Bible in Ancient Judaism and Early Christianity* (Assen: Van Gorcum, 1988), pp.727-787.
- (3) As quoted in Henry Chadwick, *The Church in Ancient Society* (Oxford: O.U.P., 2001), p.135.

3-4 Ebreju ietekme uz Trīsvienību

Patiesie kristiešu ticīgie ir vienmēr izjūtuši apkārtējās pasaules spaidus. Mūžam aktuāli ir Pāvila rakstītie vārdi, kad viņš lūdza mūs neļauties, lai pasaule mūs veidotu pēc savas līdzības, bet gan ļautu Kristum mūs pārveidot. Baznīca pieņēma Trīsvienību pasaules spaidu rezultātā. Romiešu un ebreju pasaules, kas aptvēra kristiešus, mēdza cilvēkus

pielīdzināt dievībām. Ja uzskatīja, ka cilvēks ir rīkojies kā varonis, viņu sāka slavināt kā dievību – veidā, ko grieķi dēvēja par apoteozi. Tādēļ daži rabīnu rakstītie komentāri par tādiem cilvēkiem kā Mozus un Elija lieto valodu, kādā slavinātu dievus, kaut gan bija pilnīgi skaidrs, ka viņi nemaz netaisījās pielīdzināt tos absolūti vienīgajam Izraēla Dievam, kuram viņi ticēja. Taču grieķu un rietumu pasaules ebreju biblisko dokumentu lasījums diemžēl krasi atšķīrās no tajā ieliktais pirmatnējās autoru pieejas.

Ir ne mazums pierādījumu tam, ka kristieši to pašu darīja attiecībā uz valodu, kādā runāja par Jēzu, tam ir piemēri Jaunajā Derībā. Ir citēti piemēri, kad pielūgsmes pilnā ebreju valoda, runājot par Mozu – piem., „tas, kuram un kura dēļ tika radīta pasaule” ir bijusi Pāvila piesavināta, runājot par Jēzu (1). Tādas apjūsmotas personības mēdza aprakstīt arī tā, it kā tās būtu pastāvējušas no paša radīšanas sākuma, kaut gan burtiski tas arī neatbilda patiesībai. Tiem „pierakstīja iepriekšēju, debešķīgu pastāvēšanas statusu, lai kā to varētu saprast” (2). Bet kad kristietība vispār vērsās pret ebrejiem, kad ebreju kristiešus izmeta no draudzes vai lika atgriezties sinagogās, Jēzus faktiskā cilvēku dabas izcelsme vairs netika ņemta vērā. Un ebreju valodai raksturīgā Jēzus apjūsmašana netika novērtēta tā, kā tas būtu bijis jādara. Tā vietā Kristus palika cilvēku atmiņā ar tiem dievišķajiem tituliem, kā Viņš tika uzrunāts, kas galu galā noveda cilvēkus pie secinājuma, ka Viņš ir Pats Dievs. Cilvēkiem labpatika saglabāt to uzrunas formu, kas bija pazīstama un ierasta, tie neapgrūtināja sevi ar cenšanos saskatīt īsto vārdos apslēpto jēgu. Arī šodien nekas daudz nav mainījies. Kristieši aizvien vēl gandrīz vai tīši negrib zināt Rakstos pausto ‘Dieva izpausmes’ principu, saskaņā ar kuru dievišķīgu valodu var lietot par cilvēku, nepadārot to par Pašu Dievu.

Vinsents Teilors analizē Pāvila slavas dziesmu Kungam Jēzum Fil.2:6-11 un secina, ka Pāvils šeit ir pielāgojis ebreju psalmu, kas runā par „debešķīga cilvēka parādīšanos uz zemes” (3). Pāvils rakstīja iedvesmā, bet šķiet ka vārdi viņam apzināti sarindojās ebreju psalma atveidā, lai apzīmētu to statusu, kas patiesi piešķirams Kungam Jēzum. Kol.1:15-20 ir vēl viens poētisks fragments, kuru pārprot tie, kas cenšas attaisnot maldīgo domu par Kunga iepriekš pastāvēšanu, un arī šis tiek atzīts par Pāvila modificētu ebreju psalmu (4). Mums ir jāatceras, ka Pāvilam Dieva iedvesmā bija jāatspēko viltus skolotāju apgalvojumi; un viņš to darīja, lietodams un no jauna interpretēdams viņu lietotos terminus. Gandrīz visi vēstulē ebrejiem lietotie Kristus tituli ir ņemti no Filona

vai „Ebreju gudrības grāmatas” (5). Vēstules ebrejiem autors cenšas tos attiecināt uz Jēzu to pareizajā un patiesajā nozīmē. Ar to arī izskaidrojams, kāpēc dažus titulus var viegli pārprast tie, kuri neorientējas vēsturiskajos apstākļos. Piemēram, Filons runā par „Dieva zīmoga nospiedumu”, un Vēstule ebrejiem attiecina to uz Kungu Jēzu. Šo frāzi trīsvienības piekritēji nepareizi interpretē nozīmējam, ka Jēzus ir Dievs; bet Filonam, kad viņš to rakstīja, tas to nemaz nenozīmēja, tas nebija arī Vēstules ebrejiem autora prātā, kad viņš to piemēroja Jēzum. Bībelē tas gadās daudz biežāk nekā mēs varam iedomāties – pastāvošās teoloģiskās idejas ir pārveidotas un pasniegtas to patiesajā gaismā, it īpaši attiecībā uz Kungu Jēzu. Arturs Gibsons atzīmē, ka „religiskajā valodā vērojams nozīmīgs otrs slānis: un tas ir pārdomas par, kritika, labojums vai vispārīgāks kāda iepriekš lietota izteiciena formulējums” (6). Viņš parāda, ka pat Vārdi ‘Jahve’ un ‘El’ bija atsauces uz agrākām līdzīgi sauktām un līdzīgas nozīmes dievībām – taču vienīgais patiesais Dievs, Jahve, Izraēlas Els, atsaucas uz šiem nepatiesajiem jēdzieniem un pasniedz tos kā attiecošos vienīgi uz Viņu Pašu.

Ebreju mītu analīze

Pētot vēsturiskos materiālus vispārpieņemtā uzskata par Sātanu attīstības sakarā, es atklāju, ka ebreju mītiem bija ļoti liela ietekme uz agrīno kristiešu nostāju – tai laikā, kad kristietība sāka novirzīties no tīri bibliskas pieejas (7). Tas pats ir attiecināms uz dažiem maldīgās doktrīnas elementiem, kas noveda pie Trīsvienības attīstības. Saskaņā ar apokrifisko ebreju „Ēnoha grāmatu”, „Cilvēka dēla” tēls personiski ir iepriekš pastāvējis (1.Ēnoha 48:2-6; 62:6,7). Personiskas iepriekš pastāvēšanas uzskati bija arī samariešiem, kas ticēja, ka Mozus bija personiski iepriekš pastāvējis (8). Patiesībā, doma par iepriekš pastāvošu cilvēku, kuru vācu teologi sauca *uhrmensch*, droši vien ebrejiem radās persiešu iespaidā Bābeles trimdas laikā. Kristieši, kas ticēja, ka Jēzus bija lielāks pravietis par Mozu, ka Viņš bija „Cilvēka dēls”, ebreju domāšanas iespaidā arī pieņēma uzskatu par Jēzus iepriekš pastāvēšanu. Taču viņi nonāca pie šī secinājuma par spīti Bībeles mācībai, kas apgalvoja tieši pretējo. Pāvils bieži šķiet atsaucamies uz šīm ebreju idejām, kuras viņam, protams, bija pazīstamas, lai noliegtu un labotu tās. Tā, kad viņš salīdzina Jēzu un Ādamu, sakot: „Pirmais cilvēks ir no zemes, no pīšļiem; otrs cilvēks no debesīm” (1.Kor.15:45-47), viņš atsaucas uz Filona ideju par zemes un debesu cilvēku; un viens no *Nag Hammadi* dokumentiem „Par pasaules izcelšanos” apgalvo, ka „pirmais gaismas Ādams ir garīgs... otrais

Ādams ir ar dvēseli apveltīts” (9). Pāvila teiktā būtība ir, ka „otrais Ādams” ir tagad godā celtais Kungs Jēzus Debesīs, nevis kāda iepriekš pastāvoša būtne. Ādams bija „nākamā Ādama pirtēls” (Rom.5:14); tas, kurš ienesa grēku, turpretim Kristus atnesa pestīšanu. Pēteris atsaucās uz un laboja maldīgās idejas – tādēļ brīžiem var šķist, ka viņš lieto valodu, kas netieši norāda uz iepriekš pastāvēšanu. Taču, lasot viņa rakstīto konteksta gaismā, ir pilnīgi skaidrs, ka viņš nepieturējās pie šiem uzskatiem un neatbalstīja šo mītu un to dokumentu, uz kuriem viņš atsaucās, patiesumu.

Dabiskā cilvēku vēlme mazināt mūsu pašu grēku, un cilvēces grēka, nozīmi noveda jūdaismu pie Ādama grēkā krišanas nepareizas interpretācijas. Galu galā tie sāka dēvēt Ādamu par „svētu cilvēku” un sāka ticēt tam, ka viņš kaut kādā veidā turpina dzīvot un tiks iemiesots Mesijā. Šo uzskatu popularizēja Filons, lielais ebreju filozofs no Aleksandrijas. Grāmatā „Istenais nelabais” es parādu, ka šis sagrozītais jūdaisms ir daļēji vainīgs pie tā, ka kristietība pieņēma pagānisma uzskatus par velnu. Tas pats ir sakāms par agrīnās kristietības Mesijas-Jēzus izpratnes sagrozīšanu. Filons argumentēja, ka 1.Mozus grāmatā ir atsaucies uz diviem „Ādamiem” (kas pamatojas viņa nespējā savietot 1.Moz.1:27 ar 1.Moz.2:2). Pāvils pilnībā izprata šo domu maldīgumu un īpaši atsaucas uz tām, skaidrojot, ka „pirmais Ādams” bija vēsturiskais Ādams, kuru mēs sastopam 1.Mozus grāmatā; un „otrais Ādams” ir termins, kas attiecināms uz Kungu Jēzu Kristu tikai pēc Viņa augšāmcelsšanās.

Mārtiņš Hengels pieļauj, ka kristieši centās reaģēt uz jūdu idejām par iepriekš pastāvošu Toru, Gudrību un *Logosu*, attīstot domu par Jēzus iepriekš pastāvēšanu kā sava veida atbildi viņu pretenzijām (10). Tas nozīmētu, ka kristieši vienkārši centās padarīt Jēzu pievilcīgāku apkārtējai pasaulei, pievēršot lielāku uzmanību viņu ticības attaisnošanai un apklusinot citas alternatīvas, nekā vienkārši pasludinot biblisko Kristu. Un vēstures gaitā tik daudzi ir atkārtoti pieļāvuši šo kļūdu. Origēna atbilde Celsijam, kristietības kritiķim, uzskatāmi parāda, kā, atbildot uz kristietībai izteikto kritiku, attīstījās maldīga Jēzus izpratne. Celsus apgalvoja, ka kristieši ceļ Jēzu Dieva godā, pielūdzot Viņu (kā tas citēts no Origēna „*Contra Celsum*” 8:12). Būtu vajadzējis atbildēt, ka Jēzus pielūgsmē neprasa uzskatīt viņu par Dievu – jo tie paši vārdi Jaunajā Derībā, kas lietoti par Jēzus ‘pielūgsmi’, ir lietoti arī par *cilvēku* pielūgsmi. Bet tā vietā Origēns izvēlējās attaisnot domu, ka Jēzus *ir* Dievs.

C.H. Dodds sava klasiskā darba „Ceturtā evaņģēlija interpretācija” 3.nodaļā pietiekami pārlicinoši argumentē savu tēzi par to, ka Jāņa evaņģēlijs bija uzrakstīts [daļēji] tāpēc, lai, sīki izskatot, atspēkotu pirmajā gadsimtā populāro Filona mācību – un tādēļ tas satur daudzas atsauces uz viņa rakstiem. Tā, Jānis raksta, ka ebreji veltīgi pētī rakstus, jo tiem šķiet, ka tajos viņiem ir mūžīga dzīvība (Jņ.5:39) – un tas ir tieši tas, ko apgalvoja Filons. Šī pieeja palīdz mums saprast, kāpēc, piemēram, Jāņa evaņģēlija prologs ir uzrakstīts tieši tā un ne savādāk, pilns ar atsaucēm uz jūdu *logosa* idejām. Jāņa rakstītais mūs mulsina tikai tāpēc, ka mēs nelasām viņam iedvestos vārdus tajā vēsturiskajā vidē, kurā tie bija rakstīti – kurā Filona maldīgā mācība par *logosu* bija ļoti populāra. Tā, Filons apgalvoja, ka Dievam ir divi dēli, ka jaunāko Viņš sūtījis pasaulē un vecākais, *logos*, palika „pie Viņa” – turpretim Jāņa prologs parāda, ka *logos* ir abstrakta ideja, kas *tika* sūtīta pasaulē Dieva vienpiedzimušā Dēla, Kunga Jēzus, veidolā. Dodds parāda Jāņa pastāvīgo atsauci uz Filona rakstiem – piem., Filons noliedza jebkādu garīgas atdzimšanas iespēju, turpretim Jānis (Jņ.3:3-5) uzsver garīgas atdzimšanas nepieciešamību un iespēju Kristū. Jānis apstrīd Filona abstraktos uzskatus, rakstot, ka *logos* tapa miesa – reāla un materiāla, saredzama un sataustāma Kunga Jēzus personā. Filons apgalvoja, ka *logos* ir eņģelis – turpretim Jānis to kategoriski noliedz, sakot, ka *logos* tapa par reālu miesisku būtni. Tiem kristiešiem, kas apgalvo, ka Jēzus bija eņģelis – sākot no Džehovas lieciniekiem līdz tiem, kas runā par Jēzus parādīšanos kā Vecās Derības eņģelim – būtu jālabo savi uzskati, ieklausoties Jāņa pret Filonu vērstajos argumentos. Savas grāmatas 11.nodaļā Dodds atzīmē saspīlējumu starp ebreju monoteismu un grieķu mitoloģijas daudzajām dievībām. Viņš parāda, ka šīs idejas tika samierinātas, apvienojot dievības vienas ģimenes rāmjos – tā, Hermess un Apolons kļuva par Zevas dēliem, kas visi bija it kā viena Dieva izpausmes. Tas ir ļoti zīmīgi, kad mēs nododamies pētījumiem par Trīsvienības idejas nākšanu pasaulē – tā tika sagatavota augsne nelielas dievību ģimenes attīstībai, kas visa būtu viena Dieva izpausme.

Samarieši

Es gribētu dalīties ar jums teorijā, kas man šķiet zīmīga, lai izskaidrotu to, kā ebreju jēdzieni iedarbojās uz kristiešu maldīgo Jēzus uztveri. Es domāju, ka samariešu kristieši ieviesa savā teoloģijā uzskatu par Jēzu, kas pamatojās jūdu un pagānu ideju sajaukumā, kas valdīja viņu prātos

pirms pievēršanās kristietībai. Vēstule ebrejiem nepārprotami domāta kā atspēkojums maldīgajai Kunga Jēzus uztverei un, kā jau tika augstāk pieminēts, Jēzu aprakstošā valoda Ebr.1 ir nepārprotama atsauce uz sākotnējām gnostiku idejām par iepriekš pastāvošu pestītāju, kas kaut kādā veidā bija ‘Dievs’ – un vēstules autors nepārprotami atmasko šīs idejas. Es to sīkāk aprakstu savā grāmatā „Jēzus dievišķā puse”. Pēc manām domām, Vēstule ebrejiem bija domāta tieši Samarijas kristiešiem. Pirmkārt, tieši Samarijas kristieši sevi sauca par *Hebraioi*; ebreji izvairījās no šī vārda lietošanas(11). Un visa Vēstules ebrejiem argumentācija balstās uz tabernākulu, nevis uz Jeruzalemes templi, kuru samarieši nepieņēma. Ticīgo saraksts Ebr.11 ir ņemts no piecām Mozus grāmatām un Jozuas grāmatas, tās bija vienīgās Vecās Derības grāmatas, kuras samarieši pieņēma. Justīns (*First Apology* 26) un Irinejs (*Against Heresies* i.23.1-4) apgalvoja, ka pirmie gnostiki bija samarieši. Džons Makdonalds savā apjomīgajā darbā „Samariešu teoloģija” parāda, ka samarieši ticēja divvienībai, diviem dieviem, kurus sauca „Patiesais” un „Godība” (12). Viņi argumentēja ar to, ka divi radīšanas stāsti 1.Mozus grāmatā bija šo divu būtņu darbs un, ka Mozus 2.Moz. 34 satika divas būtnes, abas vārdā „Jahve”. Un tomēr samarieši bija monoteisti. Viņi klāstīja savu ticību tikai vienam Dievam ļoti līdzīgi tam, kā Trīsvienības piekritēji to dara šodien – tie teica, ka Viens Dievs bija iemiesojies otrā, tā ka bija viens Dievs sava veida divvienībā (13). Manuprāt, šī grupa ebreju kristiešu droši vien pievērsās saviem sākotnējiem uzskatiem, iztēlojoties, ka Kristus ir Dieva iemiesojums. Un Vēstule ebrejiem bija adresēta tieši viņiem. Zīmīgi, ka Jāņa evaņģēlijs pievērš uzmanību samariešu tēmai un Jāņa pirmā vēstule ir pilna atsaucēm uz 1.Moz.1 un 2.Moz.34 – šos divus fragmentus, kā jau agrāk parādīts, samarieši izmantoja kā pamatojumu savai ticībai Dievu divvienībai. Iespējams, ievēribas cienīgs ir tas fakts, ka Pāvils piemin viltus apustuļus, kas sauc sevi par ‘ebrejiem’, nevis *Ioudaioi*, jūdiem (2.Kor.11:22). Zīmīgi, ka Korintā tika atklāta „Ebreju (proti, samariešu) sinagoga” (14). Harijs Vitakers un es esam piedāvājuši neatkarīgas studijas, kas parādītu pirmajā gadsimtā pastāvējušu ‘jūdu savvērestību’ pret Pāvilu; iespējams, šī tēze prasa mazliet lielāku piestrādāšanu, lai attiecinātu to uz šo samariešu kristiešu grupu (15).

Mūsu šodienas kontekstā visa augstāk aprakstītā nozīme ir tajā, ka Pāvils un Jaunās Derības rakstītāji-apustuļi jau tad bija pret šo domu, ka Jēzus ir Dievs. Maikls Goulders rezumē: „Ir pierādījumi tam, ka šie ‘ebreju’ misionāri ieviesa jaunas doktrīnas... baznīcās... mācību par to,

ka Jēzus bija Dievs, kas kļuva par cilvēku, tā ceļot godībā un dehumanizējot Viņa zemes dzīvi” (16). Apustuļi atsaucās uz šīm samariešu un gnostiku idejām, analizējot un sagraujot tās, kas, manuprāt, arī ir pamatā tiem fragmentiem, kurus Trīsvienības piekritēji izceļ no konteksta, lai atbalsfītu savas idejas, protams, neliekoties ne zinīs par visas Bībeles mācību, kas ir tieši pretēja viņu paustajiem uzskatiem. Kā es jau citviet esmu rakstījis, tādi fragmenti kā Jņ.1 un Ebr.1 viscaur uzsver, ka Jēzus *nav* Pats Dievs; taču, atsaucoties uz dominējošiem uzskatiem un literatūru, viņi izmanto šai literatūrā lietotās frāzes, kuras paviršie Bībeles lasītāji uztver kā pierādījumu viņu iepriekš izveidotajai trīsvienības idejai.

Ebreju uzskati par eņģeļiem

Jūdu apsēstība ar eņģeļiem iespaidoja agrīno kristiešu kristoloģiju (proti, teorijas par Kristu), tāpat kā tā iespaidoja arī velna tēmu. Tādas nodaļas kā Ebr.1 un Kol.2 veltītas tieši šim jautājumam, tās uzsver, ka Jēzus *nebija* eņģelis [kas šodienas Watchtower / Sargtorņa kustībai būtu plašāk jāaplūko]. Jūdu „Daniēla testaments” 6.1 aicina Izraēlu „tuvoties Dievam un eņģelim, kurš iestājās par jums, jo viņš ir starpnieks starp Dievu un cilvēkiem”. Pāvils atsauca uz to 1.Tim.2:5, kur viņš pasvītrot, ka ir „viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem – cilvēks Kristus Jēzus”. Šeit Pāvils nepārprotami atsauca uz atkritēju jūdu eņģeļu mācību un labo to – tāpat kā Vēstules ebrejiem 2.nodaļa pasvītroti uzsver, ka Jēzus bija *cilvēks* nevis eņģelis un, ka Viņš ir *vienīgais* starpnieks starp Dievu un cilvēkiem. Ēnoha grāmatā 3 [ko sauc arī par „Ebreju Ēnoha grāmatu”] daudz rakstīts par eņģeli vārdā Metatrons, „klātbūtnes princis”, „mazāko Jahvi”, kurš parādījies Mozum kā Jahve 2.Moz.23:21, sēdējis „godības tronī” un tml. (3.Ēnoha 10-14). Agrīnā ebreju kristietība šķiet maldīgi pierakstījusi šīs idejas Jēzum, kas rezultātā noveda pie domas vispirms, ka Jēzus bija eņģelis un pēc tam pilnībā izvērtās Trīsvienības mācībā. Danielou grāmatas par kristiešu doktrīnas attīstību visa 4.nodaļa ir veltīta tam, lai izpētītu kā jūdu uzskati par eņģeļiem faktiski noveda pie Trīsvienības (17). Pāvils nemēdza atklāti apgalvot, ka viss tas, kam jūdi ticēja, bija nepareizi; viņš atzina, ka atkrišanas pamatā bija patiesā un nepatiesā sajaukums. Viņš runā par to, ka Jēzus patiesi ir paaugstināts un sēž pie Dieva labās rokas (Rom.8:34) un Dievs Viņam dāvinājis Vārdu pāri visiem vārdiem tāpat kā eņģelim 2.Mozus grāmatā (Fil.2:9-11); bet visa teiktā būtība ir tajā, ka, neskatoties uz pamatotu līdzību ar jūdu uzskatiem, patiesībā Jēzus *nav* eņģelis. Viņš fiziski nāca pasaulē caur Mariju („Dievs sūtīja

Savu Dēlu, dzimušu no sievas”, Gal.4:4) un kā Dieva vienpiedzimušais Dēls ir daudz varenāks par eņģeļiem. Valoda Ebr.1:3-6 nepārprotami atsaucas uz Metatrona mītu un skaidri parāda tā neatbilstību Jēzum. Jo Jēzus tiek aprakstīts kā „Viņa godības atspulgs un būtības attēls, nesdams visas lietas ar Savu spēcīgo vārdu un izpildījis šķīstīšanu no grēkiem, ir sēdies pie Majestātes labās rokas augstībā; ar to Viņš kļuvis tik daudz varenāks par eņģeļiem, cik daudz pārāku par tiem Viņš mantojis Vārdu. Jo kuram eņģelim gan jebkad Viņš teicis: Mans Dēls Tu esi, šodien Es Tevi esmu dzemdīnājis. Un atkal: Es Viņam būšu par Tēvu, un Viņš Man būs par Dēlu. Un, kad Viņš pirmdzimto atkal ievēd pasaulē, Viņš saka: un visi Dieva eņģeļi Viņu lai pielūdz”.

Džeimss Dans citē Tertuliānu, Justīnu, Epifaniju un Klementu kā tos, kas ticēja, ka Jēzus bija eņģelis: „tā arī ebreju otrā un trešā gadsimta kristieši īpaši apliecināja, ka Kristus bija eņģelis vai erceņģelis... Justīna Jahves eņģeļa identifikācija ar [šķietami] iepriekš pastāvošo Kristu” (18). Tieši šī jūdu apmātība ar eņģeļiem, kā arī vēlme padarīt Jēzu saprotamu kā eņģeli, noveda pie domas, ka Viņš personīgi ir iepriekš pastāvējis un nav gluži kā cilvēks. Un tas arī izskaidro īpašu un atkārtotu Jaunās Derības uzsvāru uz to, ka Kungs *nebija* eņģelis, ka *tāpēc* ka Viņš bija cilvēks un *ne* eņģelis Viņš ir padarīts daudz *pārāks* par eņģeļiem (Fil.2:9-11; Kol.1:16; 2:8-10; Ebr.1; 1.Pēt.1:12; 3:22; Atkl.5:11-14). Tas pats attiecas arī uz Melhisedeku, kuru Kumrānas sadraudzība un raksti uzskatīja par erceņģeli. Vēstulē ebrejiem teikts, ka viņš bija *cilvēks* („Redziet, cik liels ir tas [cilvēks, grieķu tekstā]...”, Ebr.7:4) – bet *ne* eņģelis. Viņš bija Kristus *priekšnojautā*, nevis Pats Kristus. Liekas, ka stāsts par Melhisedeku Vēstulē ebrejiem ir faktiski pilns ar netiešām atsaucēm uz kumrāniešu apgalvojumiem, ka Melhisedeks bijis eņģelis un ir kaut kādā veidā Mesija. Diemžēl jāsaka, ka pārāk daudzi Trīsvienības piekritēji šodien pieļauj to pašu kļūdu, ko pieļāvuši jūdi, sakot, ka Melhisedeks kaut kādā veidā bijis Pats Jēzus. Vēl sīkāk mēs aplūkojam šo uzskatu nodaļā 1-13. Kumrānas jūdu apmātība ar eņģeļiem bija nepārspējama – viņu priekšstats arī Gabriēls kaut kādā veidā bijis iepriekš pastāvošais Mesija. Paturot to prātā, šķiet, ka aprakstam, kurā eņģelis Gabriēls paziņo Marijai, ka viņa taps grūta un dzemdēs Jēzu, ir lemts parādīt, ka Gabriēls un Jēzus *nav* viena un tā pati, bet ir divas pilnīgi atšķirīgas personības (Mt.1:20,24; 2:13,19; Lk.1:11,19,26-38; 2:9).

Ebreji ticēja, ka *shekinah*, fiziskā godības gaisma, spožums, kas asociējās ar tabernākulu, bija kaut kādā veidā personiska būtne, kas

saistīta ar Mesijas tēlu. Pāvils sagrauj šo domu 2.Kor.3:17,18, kur viņš saka, ka *shekinah*, kas bija redzama Mozus sejā, bija Vecās Derības izzūdošā godība, kas izbeidzas līdz ar Kristus godības parādīšanos. Tādējādi, Pāvils vērsas pret jūdaismā izplatīto domu, sakot, ka Kungs Jēzus *nav shekinah*, bet ir *pārāks* par to. Patiesi, viņš it bieži uzsver šo pašu domu, ka Kunga Jēzus paaugstināšana, augstā godā celšana notika Viņa augšāmcelšanas un pacelšanās debesīs laikā. Viņš *kļuva* par „godības Kungu”, pateicoties izciestajām ciešanām, un saņēma šo godību augšāmcelšanas un pacelšanās debesīs laikā. Ja Kunga godība būtu pastāvējusi pirms tam, tad zūd Jēzus augšāmcelšanās brīnums un tā personiskā nozīme Jēzum; doma par ciešanām un godā celšana *pēc tām* kā piemērs mums, tiek pilnīgi zaudēta. Taču tieši šī tēma nemitīgi atkārtojas Pāvila iedvesmā dotajos rakstos. Starp citu, ievērojiet, ka aprakstot *shekinah* mākonī, kurā uzturējās eņģelis, Pāvils to sauc vienkārši par ūdeni, jo virs Sarkanās jūras tas simbolizēja Izraēla kristības „uz Mozu”, kad Izraēla tēvi „visi bijuši apakš padebeša [ūdens virs tiem] un visi gājuši caur jūru [ūdens no abām pusēm]” (1.Kor.10:2). Mozus un nevis *shekinah* mākonis bija Kristus prototips. Taču Justīns Martīrs un daudzi citi pavirši Bībeles lasītāji, kas ķērās pēc Bībeles, lai attaisnotu savas jau iepriekš pieņemtās trīsvienības idejas, ir interpretējuši šo mākonī kā eņģeli, kas, pēc to ieskatiem, bija Jēzus. Vēstules ebrejiem 1.nodaļā skaidrots, ka Vecās Derības laikos Dievs runāja caur eņģeļiem un praviešiem – bet *ne* caur Savu Dēlu. To Viņš sāka darīt tikai Jēzus cilvēcīgās kalpošanas laikā. Un šī doma jau pati par sevi novērš jēlkādu iespēju domāt, ka Vecās Derības eņģelis varētu būt Kungs Jēzus. Varētu nodoties pārdomām, kāpēc Jānis cenšas, cik spēdams, parādīt „miesā nākušo Jēzu Kristu”, un kāpēc viņš nosoda tos, kas to noliedz (2.Jņ.7-9). Man liekas, ka viņa pievērstie ticīgie bija sacēlušies pret jūdu centieniem interpretēt Jēzu jūdaisma eņģeļu apsēstības garā, kā arī visa pastāvēšanas dabu; to pašu ķecerību, pret kuru vērstas Pāvila vēstules ebrejiem un kolosiešiem. Lūk, jūdu uzskati par eņģeļiem, kuri parādījās Ābrahāmam. Josifs saka, ka viņi „lika viņam noticēt, ka viņi tiešām ēda” (*Antiquities* 1.197); Filons apgalvo, ka „kaut arī viņi ne ēda, ne dzēra, tie radīja tādu iespaidu, it kā viņi to darītu” (*Abraham* 118). Bībelē vienkārši teikts, ka tie ēda. Un ka Jēzus arī ēda pēc augšāmcelšanās. Jānis pasvītroti uzsver, ka Kungs Jēzus bija taustāms, ka mācekļi viņu aptaustīja un sajuta Viņu (1.Jņ.1:1-4); un ka Viņa nāve arī bija pilnīgi reāla (1.Jņ.1:7; 2:2; 4:10; 5:6-9). Un viņš uzstāj, ka tas „no sākuma bija”, norādot uz to, ka tagad jaunas idejas sāk parādīties kristiešu draudzēs par Jēzus dabu. Tas jau pats par sevi parāda, ka jautājums par to, kas ir Jēzus, ir ļoti svarīgs; ka Kristus bija un ir *īstenais* Kristus, Jānim bija izšķirošais jautājums, tāpat kā tas

ir arī man. Tāpēc arī tapa šī grāmata. Iedvesmā rakstošais apustulis neignorēja šīs jaunās idejas kā labas gribas pārpratumus. Viņš tās noraida visstingrākajā veidā.

Jūdu uzskati *Logosa* sakarā

Liela nozīme ir tikusi piešķirta līdzībai starp Jņ.1:1-3 un jūdu 'Gudrības' literatūru. Jūdaisma ticējumos pastāv vairāki starpnieki starp Dievu un Izraēlu – Gudrība, Shekinah [godība], Logos / vārds. Tora [bauslība] bija kļuvusi tik paaugstināta un personificēta, ka par to runāja gandrīz vai kā par atsevišķu 'Dievu' (19). Jānis un Pāvils ņem šos vārdus un izskaidro to patieso nozīmi – Jēzus ir Dieva godība [shekinah], vienīgi *Viņš* ir patiesais starpnieks starp Dievu un cilvēku (1.Tim.2:5). Akcentējot to, ka starpnieks ir „cilvēks Jēzus Kristus”, Pāvils vienlaicīgi atmet arī grieķu domu par pārcilvēciska starpnieka starp pasauli un tās radītāju pastāvēšanu, kuru dažkārt sauc arī par „otro Dievu”. Un kas attiecas uz Logosu, tad Jānis savā prologā skaidro, ka Dieva vārda tēma Vecajā Derībā galu galā bija par Jēzu un, ka 'vārds' tapa miesa Jēzus personā, Viņa dzīvē un nāvē. Šo apstākļu zināšana palīdz mums saprast, kāpēc Jānis šķiet lietojam ļoti 'dievišķu' valodu, runājot par *logosu*. Viņš to dara, atsaucoties uz maldīgajiem jūdaisma uzskatiem un parādot, ka patiesība slēpjas Jēzū.

Jūdu ietekme uz 'iepriekš pastāvēšanas' ideju

Maldīgais jēdziens par Kunga Jēzus burtisku iepriekš pastāvēšanu un tad iemiesošanu vai no jauna iemiesošanu, bija pagānu ideja, kas bija kļuvusi populāra jūdaismā ap Kristus laiku. Faktiski ceļš uz Trīsvienību aizsākās, kad Justīns un citi 'baznīcas tēvi' sāka mācīt, ka Jēzus personīgi ir iepriekš pastāvējis – kaut gan sākotnēji viņi noliedza, ka Viņš ir Pats Dievs. Kumrānas sekta, daži no kuras sekotājiem kļuva par pirmajiem kristiešiem, ticēja, ka „Taisnības Skolotājs” iepriekš pastāvējis bijušo praviešu kārtā un ir to iemiesojums. Tas izskaidro, kāpēc viņi domāja, ka Mesija agrāk bija iemiesojies Mozū, Ēlijā un praviešos. Tajā arī rodams izskaidrojums pantiem Mt.16:14-18. Jēzus vaicā, ko ļaudis domā, kas Viņš esot – un mācekļi atbild, ka vairuma domās Jēzus no Nācaretes ir Ēlijas, Jeremijas vai kāda no praviešiem iemiesojums. Tieši tā 1.gadsimta jūdaisms iztēlojās nākamo Mesiju (20). Tādējādi, pūļa uzskatos Jēzus patiesi bija Mesija – taču tās

„Mesija”, kādu viņi to bija agrāk iedomājušies. Šo pantu nozīme ir Pētera apstiprinājumā, ka Jēzus, kuru viņš pieņēma par Mesiju, nebija kāda iepriekš pastāvējuša pravieša iemiesojums, bet gan Dieva vienpiedzimušais Dēls. Starp citu atzīmējiet sev, ka maldīgā iepriekš pastāvēšanas doktrīna ir saistīta ar pagānu mītu par iemiesošanu un pārmiesošanu. Ja, piemēram, Jēzus patiesi būtu pastāvējis Vecās Derības laikos, tad Viņam kaut kādā veidā būtu bijis jāpārmiesojas Marijas dzemdē.

Kungu Jēzu ļoti priecēja Pētera vārdi, kas noliedza visas šīs idejas un teica, ka Jēzus ir dzīvā Dieva Dēls; un viņu gluži tāpat iepriecina mūsu ticība Viņam kā patiesajam Dieva Dēlam, nevis kādai iepriekš pastāvējušai būtnei, kas kaut kādā veidā bija iemiesojusies Marijā. Jēzus, kurš līdz pat šai dienai ļoti labi atceras savu agro bērniību ar Mariju, ļoti labi zina, ka Viņš nav iepriekš pastāvējis. Arī mēs, jūs un es, ļoti labi zinām, cik nepatīkami ir apzināties, ka mūsu izcelsme un pati būtība tiek nepareizi izprasta, un dzirdēt citus apgalvojam, ka viņu maldīgās domas par mums ir patiesas. Tas varbūt nenozīmē, ka mēs uzreiz pārtrauktu attiecības ar viņiem vienīgi šī iemesla dēļ – taču pilnīgi skaidrs, ka mūsu paustā Jēzus dabas un būtības pareizā izpratne priecē Viņa sirdi un padara mūsu attiecības daudz tuvākas. Tā es skatos uz jautājumu „Cik svarīgi ir atteikties no domas par iepriekš pastāvošu Jēzu?”. Es nevaru pateikt, kā Viņš tiesas dienā izvērtēs vīrus un sievas, kaut gan ir zināms, ka daudzi sacīs tanī dienā: „Kungs! Kungs!” un sapratīs, ka viņi nekad nav Viņu pazinusi un Viņš tos nekad nav pazinis (Mt.7:22,23). Es tikai varu teikt, ka pareiza mūsu Kunga dabas izpratne bagātinās mūsu abpusējās attiecības ar Viņu – un tieši tajā slēpjas mūsu sekošanas Viņam būtība.

No Apustuļu darbu 8.nodaļas mēs zinām, ka samarieši veidoja ievērojamu agrīnās kristiešu sadraudzības daļu. Taču visi pievērstie tiecas kādreiz atgriezties pie saviem iepriekšējiem ticējumiem vienā vai otrā aspektā. Arī samariešu ticējumos Mesijam bija jābūt kāda pravieša, un proti, Mozus reinkarnācijai (Jņ.4:19,25). Tādēļ, iespējams, ka doma par iepriekš pastāvošu Kristu / Mesiju attīstījās arī tādēļ, ka agrīnie jūdu un samariešu pievērstie atgriezās pie saviem iepriekšējiem ticējumiem par Mesiju. Jo šādi uzskati šķita vairāk pieņemami par radikālo domu, ka neizglītots jūdu skuķis vārdā Miriāma kādā attālā Galilejas nostūrī patiesi ieņēma bērnu tieši no Visuvarenā Dieva. Tādi dokumenti kā „Pētera sprediķi” un „Ebreju evaņģēlijs”, kas nav Dieva iedvesti, arī maldīgi saista Jēzu ar Mozus, Ēlijas un tml. reinkarnācijām. Ir pilnīgi

skaidrs, ka doma par iepriekš pastāvoša Jēzus reinkarnāciju sakņojas pagānismā un ķecerīgajā jūdaismā. Jēzus kā cilvēka apraksti zaudē jēgu, ja patiesībā Viņš ir iepriekš pastāvējis kā Dievs pirms miljoniem gadu. Viņa apraksti kā „piedzimuša” (Mt.1:16,20) nekādi neliecina par iepriekšēju pastāvēšanu. Un visi Kunga Jēzus vārdi un Viņa uzvedība būtu jāuzskata par apzinātu maldināšanu, ja Viņš patiesi būtu bijis jau iepriekš pastāvošs Dievs. Nav ne mazāko mājienu par ticību iepriekš pastāvošam Jēzum līdz otrajam gadsimtam, kad parādās Justīna raksti – un viņš attīsta šo domu tikai sarunā ar jūdu Trifonu. Bībeles apraksti par Kunga ieņemšanu un piedzimšanu ir nepārprotamā pretstatā ar kaut kādu iepriekš pastāvēšanas domu. Šī pretruna liek Trīsvienības piekritējiem izteikt visneiespējamākos apgalvojumus. Tā, piemēram, Kennets Vuests, viens no vadošajiem evaņģēlistiem un Trīsvienības piekritējiem, raksta: „Jēzus radies mūžīgajā ģenerācijā kā Dieva Dēls no Tēva dzemdībās, kas nekad nenotika, jo Viņš ir bijis vienmēr” (21). Tie ir bezjēdzīgi vārdu sakopojumi – kurus izraisa vēlme vērtēt Trīsvienības ideju augstāk par Dieva vārdu. Un šo neiedomājamo apgalvojumu viņš publicē grāmatā ar nosaukumu: „Lielās patiesības, pēc kurām jādzīvo”. Neviens, kas dzīvos pēc tādām patiesībām, negūs patiesa garīguma uzvaru.

Mums ir atkal un atkal sev jāatgādina, ka, lasot Bībeli, mēs lasām literatūru, kas saistīta ar to laiku, kurā tā bija rakstīta un kura brīvi lieto tos vārdus un izteicienus, kas bija apgrozībā tolaik, nesniedzot zemteksta piezīmes 21. gadsimta lasītājiem. Visa iepriekš pastāvēšanas valoda Debesīs ir jāsaprot, piemērojoties tā laika apstākļiem, kad tā pirmo reizi tika pielietota Bībeles rakstīšanas laikā. „Kad jūds gribēja kaut ko apzīmēt kā iepriekš nolemtu, viņš runāja par to kā jau ‘pastāvošu’ debesīs” (22). Par Mozu (it īpaši grāmatā *The Testament of Moses* 1:13,14), Toru un tml. visos jūdu rakstos tiek runāts tā laika apgrozībā esošajā valodā. „Iepriekš pastāvēšanas piedēvēšana nozīmē vislielākās reliģiskās nozīmes piešķiršanu. Rabīnu teoloģija runā par Bauslību, Dieva godības troni, par Izraēlu...kā par lietām, kas jau bijušas [pie Dieva] pirms pasaules radīšanas. Tas pats attiecas arī uz Mesiju...rakstos *Pesikta Rabbati* 152b ir teikts, ka „Ķēniņš Mesija ir dzimis no pasaules radīšanas sākuma, jo Viņš parādījās Dieva prātā pirms pasaules radīšanas”. Tas nozīmē, ka kopš mūžības Mesijas nākšana bija Dieva nodomā, ka Viņam jānāk un jādara Savs darbs pasaulē, lai „izpildītu Dieva mūžīgās glābšanas nodomu” (23). Mums nav jālasa Jaunā Derība ar grieķu / rietumnieciskās uztveres acīm, mums ir jācenšas to izprast, savietojot to ar oriģinālo jūdu / ebreju

domāšanas veidu. Tieši nespēja to izprast ir izraisījusi trīsvienības un ar to saistīto maldīgo uzskatu rašanos. Tā, kad mēs lasām, ka Jēzus bijis „pie” Dieva, grieķu /rietumnieciskajā skatījumā tas nozīmē, ka Viņš burtiski sēdējis Dievam blakus. Taču atkal un atkal ebreju Bībelē doma par kāda būšanu „pie” nozīmē [saskaņā ar Brown, Driver and Briggs *Hebrew Lexicon*, p.768] „būt kāda apziņā, zināšanās, atmiņā vai nodomā”. Tā Ījabs runā par to, kas Dievam par viņu ir prātā, ko Viņš par Ījabu ir nolēmis (Ījaba 23:14). Tā, „Dāvidam bija uz sirds – celt Tā Kunga, Israēla Dieva, Vārdam namu” (1.Ķēn.8:17; 2.Laiku 6:7) – un ir vēl daudz citu līdzīgu piemēru (4.Moz.14:24; 1.Ķēn.11:11; 1. Laiku 28:12; Ījaba 10:13; 15:9; 23:10; 27:11; Ps.50:11; 73:23). Tieši atteikšanās lasīt Bībeli tās ebreju kontekstā ir novedusi pie tik lielas nesaprašanas un pie maldīgu mācību un nostāju pieņemšanas, kuras neiztur nekādu kritiku, kad tos savieto ar nopietnu Bībeles teksta studēšanu.

Jau pati doma par to, ka cilvēciska *būtne* ir Pats Dievs, vai par personas iepriekš pastāvēšanu ir kā viena, tā arī otra raksturīga helēņu / grieķu domāšanas veidam, bet ne ebreju. „Kad jūds runāja par iepriekšēju nolemību, viņš domāja par to, kā par „pastāvošu” augstākajā dzīves sfērā... šis tipiskais jūdu iepriekšējas nolemības jēdziens atšķiras no grieķu iepriekš pastāvēšanas domas ar to, ka tajā dominē „iepriekš pastāvēšana” Dieva perspektīvajā plānā” (24). Jņ.1:1-3 runāts tieši par to – *logos*, kas jau iepriekš pastāvēja kā Dieva mērķis. Zīmīgi, ka ‘apokalipses’ jēdziens ir atsauce uz jūdu domu par iepriekš nolemtajām lietām jau „pastāvošām” Debesīs pie Dieva; jo ‘apokalipse’ burtiski nozīmē ‘atklāsmi’, tā atklāsmi, kas ir [Debesīs]. Šajā nozīmē ticīgais vai ticīgā pēc augšāmcelšanās saņems to, kas gaida viņu Debesīs (2.Kor.5:1; Kol.1:5; Mt.25:34). Šī iemesla dēļ ebreju valodā iespējama pagātnes formas lietošana, runājot par to, kas būs nākotnē (piem., Jes.5:13; 9:2,6,12; 10:28; 28:16; 34:2; 1.Moz.15:18 salīdz. ar Ap.d.7:5). Tādējādi, lietas var „pastāvēt” pirms to radīšanas: „Visas lietas bija un ir radītas” (Atkl.4:11). Un tā, kad Kungs Jēzus runā par skaidrību, kas Viņam bija pie Tēva pirms pasaule bija (Jņ.17:5), tur nav nekāda mājienu uz to, ka Viņš tādēļ būtu pastāvējis godībā no paša sākuma. Viņš nelūdz atjaunot to skaidrību, kas Viņam ir bijusi, kā to sludina Trīsvienības mācība; tā vietā Viņš lūdz, lai Dievs dotu Viņam to skaidrību, kuru Dievs no sākuma bija iecerējis Viņam dot. Zīmīgi, ka grieķu valodā ir vārds, kurš speciāli attiecas uz personisku, burtisku iepriekš pastāvēšanu: *prouparchon* – un tas ne reizi nav lietots attiecībā uz Kungu Jēzu.

Ebreju uzskati par Ādamu

Pirmajā gadsimtā ebreju vidū izplatījās prātojumi, ka Ādams varētu būt atkal iemiesojies Mesijā. Pāvila atsauces uz Ādamu un Kristu Rom.5:12-21 un 1.Kor.15:45-47 ir vērstas uz šīs domas atspēkošanu. Pāvils uzsver, ka nē, Ādams un Jēzus ir pilnīgi atšķirīgi. Jēzus ir pārāks par Ādamu, Viņš sasniedza to, ko nesasniedza Ādams, kaut gan arī bija „cilvēka Dēls”. Un šis Pāvila liktais uzsvars pārliecinoši noliedz Jēzus iepriekš pastāvēšanu Ādamā, vai jebkurā citā. Jo Pāvils pasvītroti pretstata šiem ebreju pārsapņiem Kunga Jēzus *cilvēciskumu*. Slavinājuma panti Fil.2:6-11 patiesībā ir līdzību un atšķirību izklāsts starp Ādamu un Jēzu – un atšķirībā no Ādama Jēzus netīkoja pēc līdzības ar Dievu (1.Moz.3:5). Arī tuksneša kārdinājumu pieraksti šķiet domāti līdzību un atšķirību starp Ādamu un Jēzu izgaismošanai – abi tika kārdināti, Ādams ēda, Jēzus atteicās ēst; abiem apkārt bija zvēri un eņģeļi (Mk.1:13).

Kunga Jēzus dabas nepareiza izpratne saistās ar grēka un visas dabas, kā arī nepieciešamības pēc grēku izpiršanas maldīgas izpratnes. Pirmā gadsimta ebreju prātojumi par Ādama iemiesošanu Mesijā saistās ar domu, ka Ādams kaut kādā veidā bija bez grēka. „Ēnoha grāmata” novelļ vainu par cilvēka grēkā krišanu uz [šķietamajiem] eņģeļiem 1.Moz.6, tā vietā lai tajā vainotu Ādama grēku Ēdenē; un daži agrīnie ebreju kristieši līdzīgi noliedza Ādama vainu, uzkrājot vainu par cilvēces problēmām uz šķietamo eņģeļu zemes apmeklējumu [pamatojoties uz maldīgo 1.Moz.6 interpretāciju] (25). Visā tajā ir redzama atteikšanās uztvert grēka būtību un mazināt cilvēku atbildību par grēku, drīzāk uzveļot to šķietami kritušajiem eņģeļiem. Vismaz psiholoģiskajā līmenī izskatās, ka tas arī ir pamatā nepareizajai 1.Moz.6 interpretācijai. Es par to esmu sīkāk rakstījis grāmatas „Īstenais nelabais” 5.nodaļā. Šī nespēja saskatīt grēka dabas un nozīmes svarīgumu noveda pie nepareizas izpratnes par to, kā būtu sasniedzama glābšana. Pēc gnostiķu domām, cilvēci bija jāglābj vienkārši kādam „dievišķam cilvēkam”, kas nolaistos uz zemes un tad paceltos atpakaļ Debesīs (skat Naasenes psalmu un Ipolītu grāmatā *Refutations* 5.6-11). Bībeles tēlojums ir krasi atšķirīgs. Kungs Jēzus dzimis no vienkāršas sievietes, cilvēks ar visiem mums piemītošajiem kārdinājumiem (Ebr.2:14-18; 4:15,16), un tikai caur Viņa cīņu pret grēku līdz pat nāvei ir iespējama mūsu pestīšana. Šis tēlojums krasi atšķiras no populārās kristietības zīmētās ainavas, kurā [gluži tāpat kā gnostiķu teorijā] kāds pestītājs, kas nav cilvēku dabas, pestīja mūs, vienkārši dodamies ceļojumā no Debesīm uz zemi un atkal atpakaļ uz Debesīm. Tāda

teorija raksturo arī Dievu – vai Viņš tiešām piedotu mums visu to, ko mēs Viņam esam nodarījuši, tikai tāpēc, ka kāds devies ceļojumā no Debesīm uz zemi un atkal atpakaļ? Vai Bībeles Dievs patiesi ir tik formāls un tik viegli apmierināms ar rituālu rituāla pēc? Milzīgā vieta, kas Jaunajā Derībā ir ierādīta Jēzus nāvei un augšāmcelšanai, norāda uz to, ka tās rakstītāji pilnīgi skaidri noliedz gnostiķu idejas par kaut kādu dievišķu pestītāju, kas nolaižas no Debesīm un tad atkal paceļas Debesīs mūsu pestīšanas nolūkā. Taču šī maldīgā ideja ir vispārpieņemtās kristiešu teoloģijas pamatā – neskatoties uz to, ka tā pilnīgi devalvē krustu un augšāmcelšanos. Jāņa ideja ir, ka Kungs Jēzus tika ‘paaugstināts’ krustā, taču ‘paaugstināts’ ir vārds, ko lieto, lai apzīmētu celšanu Dieva godā vai Dieva veiktu apskaidrošanu (Jņ.3:14 utt. visur atbalsta šo ideju). Kunga pacelšanās Debesīs, tādējādi, nebija ‘atgriešanās mājās’, kā to prasītu gnostiķu iepriekš pastāvēšanas ideja; tā bija brīnišķīga „cilvēka Kristus Jēzus” paaugstināšana no zemes uz Debesīm kā Viņa vispārākā sasnieguma atzīšana. Pilnīgi pareizs ir sekojošais komentārs: Kristus dievišķības dogma pārvērtā Jēzu helēņu pestītāj-dievā un izvērtās par mīta izplatīšanu, kura ēnā vēsturiskais Jēzus pilnīgi izzuda” (26).

Tālāk, Kungs Jēzus tiek tik daudzējādā veidā likts mums par piemēru, kuram mums jāseko - ko nekādi nevarētu prasīt, ja tas attiektos uz kādu kosmisku būtni, kas nolaidusies pie mums no Visuma. Tāpat kā Jēzus pēc sava rakstura bija neredzamā Dieva attēls (Kol.1:15; 2.Kor.4:4), tā arī mēs esam aicināti apgērbt jauno cilvēku pēc viņa Radītāja tēla (Kol.3:10), lai taptu pārvērsti Viņa paša līdzībā no spožuma uz spožumu (2.Kor.3:18), „atjaunodamies savā garā” (Rom.12:2), lai mēs taptu līdzīgi sava Pestītāja Jēzus tēlam (Rom.8:29; 1.Kor.15:49). Tādējādi, mūsu atpestīšanas *process* caur nevainojamo Jēzus raksturu kļūst par *personīgu paraugu* katram no mums, kas šī procesa rezultātā esam saņēmuši pestīšanu. Un tikai pēc tam, kad Jēzus bija veiksmīgi paveicis savu pestīšanas darbu, Viņš tika ‘padarīts’ par visa Kungu (Rom.1:4; Ap.d.2:36). Tas nemaz neatgādina gnostiķu un trīsvienības piekritēju ideju par iepriekš pastāvošu visa Kungu, kas nolaižas uz zemes virsu. Un tad, viņu teorija kļūst vēl neskaidrāka, kad viņi apgalvo, ka eņģeļu parādīšanās uz zemes Vecās Derības laikos [piem., Eņģelis, kas bija ar Izraēlu tuksnesī] faktiski bija Jēzus parādīšanās uz zemes. Ja tā, tad *kad* Jēzus nolaidās uz zemes, lai glābtu ļaudis? Vai Viņš parādījies vairākkārt...? Kāpēc katrs no šiem apmeklējumiem nevarēja glābt cilvēkus? Doma par Kungu Jēzu kā Vecās Derības eņģeli ir vienkārši nesavietojama ar Rakstiem un ir jāatmet līdz ar

visiem gnostīku iespaidā radītajiem uzskatiem par Viņu. No Ap.d.14:11 mēs zinām, ka pirmajā gadsimtā ļaudīs mājoja ticība, ka dievi nokāpj zemē pie cilvēkiem cilvēku izskatā; un Trīsvienības teorija vienkārši atspoguļo to faktu, ka vājie kristieši agrīnajos gadsimtos tiecās piemērot kristietību saviem jau pastāvošajiem uzskatiem.

Sajūsma pilna valoda

Zinātnieki, kuri pētī un analizē Jaunās Derības laiku, kā arī pirms tiem rakstīto ebreju literatūru, skaidri redz, ka uz Jēzu attiecināmā dievbijīgā valoda ir faktiski aizgūta no jūdaisma. To jau varēja sagaidīt, jo Jaunās Derības rakstītāji un agrīnie kristieši bija galvenokārt ebreji. Jūdaisms ir devis dievišķos titulus Mesijai, runājot par Viņu dievišķā valodā (27) – taču bija pilnīgi skaidrs, ka tas nebūt nenozīmēja, ka ebreji pielīdzinātu Mesiju Dievam, jo viņi bija pasaulē viskvēlākie monoteisti. Ja pirmā gadsimta ebrejus prasītu atteikties no monoteisma un pieņemt Trīsvienību, kāpēc Jaunajā Derībā nav ne miņas no nesaskaņām ko tāda prasība izraisītu? Kāpēc Pāvils nerunā par to, kā viņš ar to cīnījies? Jo arī šodien Trīsvienības sludinātāju uzskati ir lielākais klupšanas akmens ebreju auditorijā. Larijs Hurtado rezumē: „Faktiski visa agrīno kristiešu kristoloģijas retorika ir aizgūta no viņu apkārtējās vides” (28). Mēs, protams, rīkojamies tieši tāpat – mēs nosaucam daudzsološu jaunu futbolistu par „nākamo [Bekhemu]”, vai nosaucam kāda cita vārdu, kas ir šā brīža futbola zvaigzne. Līdzīgā veidā vārdkopa „[god]bijību iedvesošs” kļuva ļoti populāra kā visaugstākās pakāpes apzīmējums 1990.gadu beigās. Mēs lietojam tos sajūsma un slavināšanas vārdus, kas ir raksturīgi mūsu laikam. Tādējādi, lasot Jauno Derību šai kontekstā, Kungu Jēzu aprakstošā augsti godbijīgā valoda nemaz neasociējās ar Trīsvienības piekritēju apgalvojumu, ka Jēzus ir pielīdzināms Dievam. Tikai tāpēc ka laika gaitā jūdaisms un kristietība arvien vairāk attālinājās un nākošās ne-ebreju kristiešu paaudzes aizmirsa sākotnējo kontekstu, kurā šie godbijīgie termini tika lietoti, tie attiecīgi tika sajaukti ar pagānismā dzimušajām idejām par dievu nolaišanos zemē no debesīm un tml.

Ebreju ietekmes apjoms

Varētu rasties jautājums, vai tik es nepārspīlēju ķecerīgās jūdu domāšanas ietekmi uz ķecerīgo kristiešu domāšanu pirmajā gadsimtā. Taču ir pietiekami daudz pierādījumu tam, ka tāda ietekme bija

vērojama citās teorijas un prakses jomās pat agrīno ne-ebreju baznīcu vidū. „Sabata upurēšanas dziedājumi” bija dokuments, ko lietoja Kumrānas sadraudzība, apgalvojot, ka Kumrānas sadraudzības Dieva slavinašanas dziedājumi atspoguļojot eņģeļu koru Dieva slavēšanas dziedājumus. Viņi redzēja sevi slavinām Dievu „eņģeļu mēlēs”. Līdzīga doma rodama arī „Ījaba testamentā”, kas arī izmanto teicienu „eņģeļu mēlēs”, aprakstot kā Ījaba meitu slavinašana izklausījās kā eņģeļu slavinašana. Abos šajos apokrifiskajos sacerējumos ir sastopamas daudzas frāzes, kuras Pāvils lieto, kritizēdams korintiešu domas par ‘runāšanu mēlēs’: „zinātu visus noslēpumus (1.Kor.13:2)...viņš garā runā noslēpumus (1.Kor.14:2)...tas runā Dievam (1.Kor.14:2)...dziedāt garā (1.Kor.14:15)... garā slavē (1.Kor.14:16)...katram ir psalms (1.Kor.14:26)” (29). Tādēļ šķiet, ka ne-ebreju izcelsmes korintieši bija nokļuvuši ķecerīgo jūdu viltus mācītāju iespaidā, kas mudināja tos lietot sajūsmas pilnas frāzes, apgalvojot, ka viņi runā „eņģeļu mēlēs”. Un Pāvils centās novirzīt tos atpakaļ pie runāšanas mēlēs mērķa – proti, sludināšanas svešvalodās. Ar to es gribu teikt, ka pat ne-ebreju baznīcā Korintā bija jūtama ievērojama jūdu viltus mācītāju ietekme. Tādēļ nav brīnums, ka arī Kunga Jēzus dabas un personības izpratnē, kas bija jaunās kristiešu reliģijas pamata jautājums, bija vērojama tik apjomīga ebreju domāšanas ietekme.

Piezīmes

- (1) Larry Hurtado, *One God, One Lord: Early Christian Devotion and Ancient Jewish Monotheism* (London: T. & T. Clark, 2003), pp.71-92.
- (2) N.A. Dahl, „Christ, Creation and the Church” in *The Background of the New Testament*, ed.W.D. Davies and D. Daube (Cambridge: C.U.P., 1964), pp.422-443.
- (3) Vincent Taylor, *The Person of Christ in N.T. Teaching* (London: Macmillan, 1959), p.62.
- (4) Pierādījumi doti: Rudolf Bultmann, *Theology of The New Testament* (New York: Scribner’s, 1965), Vol.1, pp.132,176,178.
- (5) See J.Moffatt, *The Epistle to the Hebrews* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1924), pp.11,38; C.K. Barrett, *The New Testament Background* (San Francisco: Harper Collins, 1989 ed.), pp.174-184.
- (6) Arthur Gibson, *Biblical Semantic Logic* (Oxford: Basil Blackwell, 1981), p.26. Tā paša jautājuma ilustrējumi arī

- Jmaes Barr, *The Semantics of Biblical Language* (Oxford: O.U.P., 1961).
- (7) Skat manu „Īstenais nelabais”, 1. nodaļa.
 - (8) John Macdonald, *The Theology of the Samaritans* (Philadelphia: Westminster Press, 1964), p.162.
 - (9) References in James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster Press, 1980), p.100.
 - (10) Martin Hengel, *Acts and the History of Earliest Christianity* (London: S.C.M., 1979), p.106.
 - (11) See John Hick, ed., *The Myth of God Incarnate* (London: S.C.M., 1977), p.67.
 - (12) John Macdonald, *op.cit.*, pp.135, 221, 306.
 - (13) W.Bauer, *Orthodoxy and Heresy in Earliest Christianity* (London: S.C.M., 1972), pp.44-60; H.G.Kippenburg, *Gerazim and Synagogue* (Berlin & New York: Gruyter, 1971), pp.205, 316, 367.
 - (14) Mentioned in Bauer, *op cit.*, p.44.
 - (15) Harry Whittaker, ‘The Jewish Plot’ in *Studies in the Acts of the Apostles* (Wigan: Biblia, 1991); un manā grāmatā *Īstenais nelabais*, nodaļā „Jūdu sātans” ()
 - (16) Michael Goulder, in John Hick, ed., *The Myth of God Incarnate* (London: S.C.M., 1977), p.84.
 - (17) J. Danielou, *The Theology of Jewish Christianity: A History of Early Christian Doctrine* (London: Darton, Longman & Todd, 1964), chapter 4, ‘The Trinity and Angelology’
 - (18) James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster Press, 1980), pp.132, 150.
 - (19) H.Ringgren, *Word and Wisdom* (Lund: Ohlsson, 1947), pp.165-171. See too his *The Faith of Qumran* (Philadelphia: Fortress, 1963).
 - (20) See documentation in Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: S.C.M., 1971), pp.15, 16.
 - (21) Kenneth West, *Great Truths to Live By* (Grand Rapids: Eerdmans, 1952), p.30.
 - (22) E.G. Selwyn, *First Epistle of St. Peter* (Grand Rapids: Baker, 1983), p.124. Līdzīgi izteicies arī Emil Schurer: „Ebreju domāšanā viss, kas ir patiesi vērtīgs, ir iepriekš pastāvējis debesīs”, *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1979), vol.2, p.522.
 - (23) H. Monwinckel, *He that Cometh* (Nashville: Abingdon, 1954), p.334.

- (24) E.C. Dewick, *Primitive Christian Eschatology* (Cambridge: C.U.P., 1912), pp.253,254.
- (25) For documentation, see Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: S.C.M., 1971), p.170.
- (26) Martin Werner, *The Formation of Christian Doctrine: An Historical Study of its Problems* (London: A. & C. Black, 1957), p.298.
- (27) See William Horbury, *Jewish Messianism and the Cult of Christ* (London: S.C.M., 1998; Nils Dahl, „Sources of Christological Language” in his *Jesus the Christ: The Historical Origins of Christological Doctrine* (Minneapolis: Fortress, 1991), pp.113-136.
- (28) Larry Hurtado, *Lord Jesus Christ: Devotion to Jesus in Earliest Christianity* (Grand Rapids: Eerdmans, 2003), p.75.
- (29) Atsauces uz to visu ir atrodamas Andrew Perry, ‘The Songs of the Sabbath Sacrifice and Tongues’, *Christadelphian Journal of Biblical Interpretation*, Vol. 2 No.2 April, 2008, p.13.

3-5 Netīrā politika un Trīsvienības doktrīna

„Vēstuļu par Nīkajas koncila lēmumiem” apskats, kas izdots angļu valodas tulkojumā grāmatā par Nīkajas un pēc-Nīkajas tēviem, atklāj, ka Atanasījs uzstāja, ka baznīcai ir tiesības uz galīgo Bībeles interpretāciju, ka viņu varā ir interpretēt to pēc saviem ieskatiem un tādēļ nav jāpievērš liela uzmanība tam, ka dažkārt viņu secinājumi un dogmas nerod atbalsta Bībeles tekstā. Vēstulē 5.20,21 lasām: „Bīskapi ...bija spiesti izlobīt jēgu no Rakstiem... izteicieni [par piedāvāto Trīsvienības mācību] nav tik daudzos vārdos doti Rakstos”. Šie cilvēki itin nemaz nebija ‘spiesti’ to darīt – viņiem vajadzēja uzticēties Bībeles tekstam, nevis pieprasīt, lai citi pieņemtu viņu izlobīto „jēgu” vai arī tikt nosaukti par ne-kristiešiem un izraidīti no baznīcas. Tieši attieksme pret pašu Bībeli galu galā nosaka, vai mēs pieņemam vai nepieņemam Trīsvienību.

Strīds starp Āriju (ne-trinitārieti) un Atanāsiju (trinitārieti) bija drīzāk politisks nekā teoloģisks vai biblisks. Starp šiem diviem cilvēkiem norisinājās cīņa par varu. Tiklīdz kristietība kļuva par Romas impērijas valsts reliģiju, baznīcas vara kļuva par politisku varu. Abiem šiem kristiešu līderiem bija prāvs sekotāju pulciņš un tie abi tīkoja pēc varas. Abu šo grupu sekotāji izcīnīja sīvas cīņas impērijas pilsētu centros. Ir

saglabājušās daudzas liecības par to, kā Atanāsija piekritēji piekāva un nogalināja ne-trinitāros kristiešus neilgi pirms Nīkejas koncila, kā viņi mocīja savus upurus un demonstrēja visapkārt to liķus (1). Trinitārietis Atanāsijš bija nežēlīgākais no abiem. „Bīskaps Atanāsijš, nākamais svētais... izslēdza no baznīcas un nolādēja savus oponentus, pieļāva to piekaušanu un iebiedēšanu, nolaupīšanu, iesēdināšanu cietumā un izsūtīšanu uz attālākajām provincēm” (2). Kā jebkurā cīņā pēc varas, abu pušu oponenti tika zākāti un dēvēti par tumšajiem spēkiem; jautājums par to, kā definēt ticību par Jēzus dabu kļuva par politiska strīda jautājumu, pie kam tos, kas nepiekrita trīsvienībai, pakļāva visdzēlīgākajai kritikai. Ne-trinitāriešus apvainoja „Kristus ietēpa saplēšanā”, Viņa sišanā krustā no jauna un vēl jo briesmīgākās lietās. Cik skumji tas arī neizklausītos, bet šis zākāšanas gars pret tiem, kam ir citi uzskati, ir turpinājies līdz pat šai dienai, pie kam daudzi trīsvienības piekritēji atsakās uzskatīt ne-trinitāriešus par kristiešiem. Ārijs savā vēstulē raksta: „Mūs vajā par to, ka mēs sakām, ka Dēlam bija iesākums, bet Dievs ir bez iesākuma” (3). Nīkejas koncilā bīskaps Nikolass – kas vēlāk kļuva par leģendāro Ziemassvētku svēto lielākajā Eiropas daļā – iesita Ārijam pļauku sejā (4). Būtu nepareizi domāt, ka šis strīds bija zinātnisks strīds starp Dieva cilvēkiem, kuri nevarēja vienoties par to, kā interpretēt Bībeli. Atanāsijam, kuram bija lielāks Konstantīna atbalsts nekā Ārijam, bija lemts uzvarēt. Tādēļ viņš uzkurināja kaislības šajā jautājumā un izmantoja visas politiskās un iznīcināšanas metodes pret saviem oponentiem, lai Konstantīns stingri nostātos viņa pusē un izsūtītu Āriju par ķecerību, bet viņu atstātu par galveno Romas impērijas baznīckungu – kas deva milzīgu politisku varu impērijā, kas bija tikko pieņēmusi kristietību un centās to uzspiest kā impērisku reliģiju. Ļoti nozīmīgs ir fakts, ka ticības nolikuma projekts attiecībā uz dievību sākotnēji bija Ārijam pieņemams; bet tāpēc ka Aleksandrs un viņa pusē stāvošie gribēja atbrīvoties no Ārija, viņi padarīja to vēl ekstremālāku, lai samierināšanās nebūtu iespējama. Un tā viņi pievienoja tam vēl vienu pantu, ka Jēzus bija *homoousios*, proti, tādas pašas dabas kā Tēvs – zinādami, ka Ārijam tas būs jānoliedz (5). Tā kā tas atkal neliecināja par nopietnu Bībeles studiju rezultātu. Tā bija tikai un vienīgi politika.

Man bieži nākas dzirdēt komentāru „Nu, visas šīs lietas ir tikušas apspriestas ļoti sen un gudri kristieši tās ir apsvēruši un nākuši pie dievbijīga secinājuma, un piekopj un atbalsta šo tradicionālo uzskatu”. Vēsture patiesībā liecina par pretējo un tie, kas tā saka, diemžēl, nezina patiesību. Atanāsijš attaisnoja savus fiziskos uzbrukumus Ārija

atbalstītājiem, viņu baznīcu dedzināšanu un tml., personīgi apmelojot vadošos ne-trinitāriešus, saucot tos par pavedējiem, izvarotājiem, biežiem prostitūtu apmeklētājiem un tml. (6). Ja argumenti patiesi attiektos tikai uz Rakstu interpretāciju, tad nebūtu nekādas vajadzības pēc personu zārkāšanas, uzbrukumiem, politiskām mahinācijām un trakošanām. Trīsvienības pieņemšanas jautājums bija nepārprotami saistīts ar varas politiku. Jebkurā gadījumā tas ir vienkārši nepieļaujami, ka mūsu personīgo ticību un Dieva un Viņa Dēla izpratni diktētu un definētu kāds baznīcas koncils pirms vairākiem gadu simteņiem. Kristiešu baznīcas koncilu vēstures apskats nerosina uzticību tam, ka šo „koncilu” lēmumi varētu nonākt pie dievišķiem, Bībelē balstītiem secinājumiem. Atcerieties vēsturi, sākot jau ar ķeceru un aizdomās turēto raganu dedzināšanu, trīsvienības pretinieku spīdzināšanu līdz nāvei, anti-semītismu, krusta gājienus, inkvizīciju, baznīcas sniegto atbalstu fašismam, karam un vardarbībai, aizliegumu melnādainajiem apmeklēt balto cilvēku baznīcas ASV un Dienvidāfrikā...augsta līmeņa „kristiešu” lēmumiem ir vienkārši nožēlojama vēsture. Nav tāda iemesla, kas liktu mums ļaut „baznīcas koncilu” definēt mūsu uzskatus par Kungu, Pestītāju un Valdnieku, ar kuru mums ir jāuztur ciešas personīgas attiecības caur Viņa vārdu. Es nevaru balstīt savu ticību uz cilvēku teikto; patiesa ticība nevar būt aizgūta ticība. Tai ir jāsākas tieši ar Kungu Jēzu un Viņa vārdu, nevis ar kādiem ekscentriskiem vīriem, kas izspēlē baznīcas politiku ceturtajā gadsimtā.

Konstantīns bija politiķis, nevis Bībeles students. Konstantīna mērķis bija nodibināt neitrālu publisku vietu, kurā varētu funkcionēt kā kristieši, tā arī pagāni...radot stabilu kristiešu un ne-kristiešu koalīciju” Romas impērijā (7). Viņš saprata arī to, ka pašai kristietībai ir jābūt vienotai, ja tai būt par valsts reliģiju, un tādēļ viņš vēlējās, lai par šo strīdīgo jautājumu, kas ir Jēzus, būtu viens viedoklis. Viņam bija neciešami, ka kristieši sacēlās cits pret citu šī iemesla dēļ. Tam bija jādara gals. Bija jāizvēlas viena puse kā taisnīgā un otra bija jāapklusina. Viņš nostājās Atanāsija pusē politisku iemeslu dēļ – pieņēma trīsvienības ticību baznīcai un Āriju izsūtīja. Un šī iemesla dēļ Jēzus ‘kļuva’ par Dievu. Tās pašas vēlmes pēc vienotas baznīcas vadīts, lai ko tas maksātu, Konstantīns Nīkejā piekrita rindai citu noteikumu, kuri arī nebija bibliiski – piem., ka jebkuru no baznīcas izslēgtu bīskapu vienā provincē nevarēja pieņemt cita province, kā arī „virsbīskapu” iecelšanai Aleksandrijā, Romā un Antiohijā, kuri turpmāk izspriestu visus strīdīgos jautājumus. Personīgā sirdsapziņa un izpratne netika

ņemta vērā, Konstantīnam bija nepieciešama vienota baznīca, jo viņš ticēja, ka tā novedīs pie vienotas impērijas. Viena impērija, viena ticība – tā tad reliģijai jābūt vienotai un domstarpības ir jāapspiež. Viens ir jāpadara par pilnīgi taisnu un otrs par pilnīgi nepareizu. Diemžēl, šodien mēs redzam tādu pat prāta ievirzi daudzās baznīcās un vietējās draudzēs. Tas viss saistāms ar varu. Juceklim, ko radījusi agrīnā kristietība, ir jākļūst mums par nopietnu brīdinājumu šais pēdējās dienās.

Konstantīna mantojums

Konstantīna godīgumu man liek apšaubīt viņa pretenzijas uz „trīspadsmītā apustuļa” godu. Diez vai tādu cilvēku varētu saukt par patiesas baznīcas tēvu-dibinātāju. Tam visam pievienojiet vēl pretinieku slaktēšanu, sievas nogalināšanu, uzvārot to vannā, kā arī viena dēla noslepkavošanu. Pāvils Džonsons dokumentē to visu un trīsvienības [kā arī citu] politisko vienošanos sakarā komentē: „Viņa spējas ir vienmēr izpaudušās pārvaldīšanas prasmē... viņš bija prasmīgi izteiktu kompromisu meistars” (8). Patiesi, Konstantīns rakstīja kā Ārijam, tā arī Aleksandram, ka, viņaprāt, teoloģiski jautājumi paši par sevi nav svarīgi: „Uzmanīgi izjautājis par šo domstarpību izcelsmi un pamatojumu, es uzskatu, ka to iemesls patiesi ir pārāk maznozīmīgs, lai novestu pie tik asas sadursmes” (9). Tas tiešām bija netīrās politikas jautājums – jo drīz pēc šo rindu uzrakstīšanas ne-trinitāriešus izmeta no baznīcas kā bezdievjus un ķecerus tieši tā paša iemesla dēļ, kuru Konstantīns uzskatīja par „maznozīmīgu”. Nepagāja ne daži gadsimti, kad krustneši uzbruka un izlauptāja kā musulmaņu tā arī jūdu pilsētas Trīsvienības vārdā zem lozunga, ka Trīsvienības noliedzēji un monoteisti ir iznīcināmi ar zobena palīdzību. Vadoties pēc šī principa, Džons Kalvins pavēlēja sadedzināt Migelu Servetu, jo arī viņš noliedza trīsvienību. Jo viņš „ir pelnījis, lai viņa zarnas būtu izrautas un saplosītas gabalos” (10). Tik daudz par Kalvinu, tā sauktās reformācijas tēvu. Pamatos nekas netika reformēts. Um Migelu Servetu veda uz soda izpildīšanas vietu mēslu ratos un dzīvu sadedzināja līdz ar viņa Trīsvienību noliedzošajiem rakstiem un liesmās tika mestas visas pieejamās viņa grāmatas *Christianismi Restutio* kopijas – grāmatas, kas aicināja kristietību atgriezties pie tās sākotnējās ne-trinitārās formas. Atklāti naidīgā daudzu trinitāriešu izturēšanās pret ne-trinitāriešiem mūsdienās, piedēvēšana tiem kulta nosaukumu un tml. ir tā paša gara izpausmes turpinājums.

Teodosijs un m.ē. 381. gads

Nīkajas 325.gada koncila lēmums tika vēl stingrāk iecirsts akmenī ar Konstantinopoles lēmumu, ko izdeva imperators Teodosijs m.ē. 381. gadā. Šis lēmums nosodīja visas citas kristiešu ticības kā ķecerību, kas nosodāma kā no Romas valsts, tā arī, kā tajā apgalvots, no Dieva puses. Vēsturnieks Čārlzs Frīmens sīki apraksta, kā šis lēmums izsauca to, ko viņš dēvē par „rietumnieciskas domāšanas slēgšanu” (11). Visas Bībeles studijas, teoloģija utt. tagad norisinājās Trīsvienības dogmas tramvaja sliedēs; kristietību pārņēma bailes, ka to var apsūdzēt ķecerībā. Valsts pārvaldīja baznīcu un tādējādi Romas impērija kļuva par ‘vienas baznīcas’ valsti tāpat kā tā bija vienas partijas valsts. Laicīgie likumi atbalstīja baznīcas likumus. Uzticība impērijai kļuva tas pats, kas uzticība baznīcai. Reiz impērija bija pasludinājusi Dievu kā Trīsvienību – viss cits tika uzskatīts par graujošu un bīstamu. Un tā „būt ticīgam’ bija jādefinē kā tikums, ja tu tici tam, kam tic baznīca, un ‘lepības grēks’ bija domāt patstāvīgi” (12). ‘Ortodoksāliem’ trinitāriešu bīskapiem tika dota vara konfiscēt ķeceru baznīcas un īpašumus, kā arī sodīt un nogalināt tos pēc vajadzības. ‘Ķeceru’ bibliotēkas un sarakstītās grāmatas tika iznīcinātas. Apsīka brīvas domāšanas un debatēšanas tradīcija, kuru Roma bija mantojusi no Grieķijas; pat kristiešu māksla iespaidojās un aprobežojās Trīsvienības mācības iespaidā, visur sāka parādīties trīsdaļīgas tiāras...un šis kristiešu domas aizliegums, iespējams, sekmēja ieslīdēšanu tumšajos viduslaikos. Graujošā un nosodījuma pilnā valoda, kādā Teodosijs un viņa atbalstītāji vērsās pret kristiešiem, kas neatzina trīsvienību, ir garākas citēšanas vērtas: „Mēs ticēsim...Svētajai Trīsvienībai. Mēs pavēlam tās personas, kas pakļaujas šim likumam, apvienot zem vārda katoļu kristieši. Taču pārējie, kurus mēs uzskatām par plānprātīgiem un psihiski slimiem, ir ķecerīgo dogmu kaunpilnie nesēji. Viņu pulcēšanās vietas netiks sauktas par baznīcām un pirmām kārtām tie tiks dievišķas atriebības satriekti un, otrkārt, mūsu soda sankciju rezultātā, kuras mēs uzsāksim saskaņā ar dievišķo tiesu...[ariāņi] ir vilki, kas plosa ganāmpulkus, kas uzdrošinās noturēt konkurējošas asamblejas, uzkurinot šķelšanos cilvēku starpā un nevairīdamies ne no kā, kas kaitētu baznīcām” (13). Šie dzēlīgie izteicieni atsauc atmiņā trinitārieša Atanāsija teikto par tādiem ne-trinitāriešu kristiešiem kā Ārijs: „Viņa sirds visādā ziņā ir netikla un reliģijai nepiederīga...zaudējuši visu sapratni, ķecerī neizjūt kaunu...tie ir Dievam naidīgi un pretīgi” (14). Un tā kristiešu ķeceru medības citu kristiešu vidū aizsākās visā

nopietnībā. Romas likumos nebija panta, kas nosodītu nepareizu ticību; bija tikai burvestību nosodoši panti. Kunga Jēzus izpratne ne-trinitāriešu garā tika pasniegta kā nopietns krimināls noziegums. Tradicionālais romiešu soda veids par monētu viltošanu bija viltotāja sadedzināšana sārtā – un šo sodu piemēroja tiem, kas ‘viltoja Kristu’, noliedzot Trīsvienību. Tas izraisīja bailes uzdot pārāk daudz jautājumu – jo Melitenes bīskaps teica: „Mēs atbalstām Nīkajas ticības apliecinājumu, bet izvairāmies no grūtajiem jautājumiem... gudrie teologi drīz vien nonāk ķeceru kārtā” (15). Taču jautājumu uzdošana ir galvenais darba rīks Patiesības, Dieva meklējumos, kad mēs patstāvīgi studējam Viņa vārdu. Taču vienkārši *būt* par ne-trinitārieti, godīgi savā garīgumā ticot Bībelē paustajam vārdam, tiek pasludināts par briesmīgu grēku... un dažās aprindās Trīsvienības kristietībai arī mūsdienās piemīt tas pats agresīvais, neiecietīgais gars, kas saistās ar pilnīgu domas un prāta integritātes aizliegumu, tiklīdz tas skar Trīsvienības jautājumu.

Kāpēc Teodosijs tā rīkojās? Kāpēc viņam bija jāuzsāk šis vajāšanas process pret visiem, kas nepieņēma Trīsvienību? Tas nenāca Bībeles studiju rezultātā, visdrīzāk to izsauca politiski apsvērumi un ambīcijas. Romas impērija bija tuvu sabrukumam un viņš neatliekami vēlējās panākt impērijas vienotību, uzspiežot ticības vienotību. Turklāt, tika atzīmēts, ka evaņģēliji stāda priekšā Jēzu kā Romas impērijas dumpinieku, cilvēku, kurš pretendēja uz Ķēniņa lomu Cēzara vietā. Tādēļ Teodosijs uzstāja, ka Jēzus ir Dievs, nonivelējot Viņa cilvēcisko pusi. Atcerēsimies, kā nacisti savos izmisīgajos centienos panākt, lai Vācijas baznīca nostātos viņu pusē, līdzīgā veidā lika uzsvērt Jēzus dievišķo pusi un Viņa cilvēcisko pusi kā ebreju tautas pārstāvi visnotaļ mazināt. Jo vai varētu sagaidīt kristiešu baznīcas atbalstu ebreju iznīcināšanai, ja kristiešu Kristus būtu saukts par ebreju. Pie tam Teodosija impēriju apdraudēja goti, kuri bija pievērsti agrākai, ne-trinitārajai kristietības formai. Tā vietā lai attaisnotu kristiešu karu pret brāļiem-kristiešiem, Teodosijam vajadzēja nostādīt gotus kristiešu atkritēju lomā, kas pelnījuši nežēlīgu apkarošanu no romiešu puses.

Piezīmes

- (1) See Richard Hanson, *the Search for the Christian Doctrine of God: The Arian Controversy 318-381* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1988), p.386.
- (2) Richard Rubenstein, *When Jesus Became God* (London: Harcourt, 2000), p.6.

- (3) Quoted in Rubenstein, *ibid*, p.77.
- (4) Mentioned in Rubenstein, *ibid*, p.77.
- (5) As documented in Charles Freeman, *AD381: Heretics, Pagans and the Christian State* (London: Pimlico, 2008), p.54.
- (6) Par to visu sīkāk: T.D. Barnes, *Constantine and Eusebius* (Cambridge: Harvard University Press, 1981), pp.18-27, kā arī: T.D Barnes, *Athanasius and Constantius: Theology and Politics in the Constantinian Empire* (Cambridge: Harvard University Press, 1993).
- (7) H.A. Drake, *Constantine and Consensus* (Oxford: O.U.P., 1995). Tas pats autors secina, ka Konstantīns, sapratis, ka kristietība nav apstādināma, uzskatīja par labāku saplūst ar to, nevis mēģināt to iznīcināt. Skat arī viņa darbu *Constantine and the Bishops: The Politics of Intolerance* (Baltimore: John Hopkins Press, 2000).
- (8) Paul Johnson, *A History of Christianity* (New York: Atheneum, 1976), pp. 67,68.
- (9) Quoted in Ian Wilson, *Jesus: the Evidence* (London: Harper & Row, 1984), p.165.
- (10) As quoted in A.Buzzard and C. Hunting, *The Doctrine of the Trinity* (Oxford: International Scholars Press, 1998), p.155. Sīkāk par Kalvina pret Servetu vērstajām vajāšanām skat Marian Hillar, *The Case of Michael Servetus* (New York: Edwin Mellen Press, 1997).
- (11) Charles Freeman, *The Closing of the Western Mind* (London: Heinemann, 2002) and also *AD381: Heretics, Pagans and the Christian State* (London: Pimlico, 2008).
- (12) Charles Freeman, *The Closing of the Western Mind* (London: Heinemann, 2002), p.341.
- (13) As quoted in Charles Freeman, *AD381: Heretics, Pagans and the Christian State* (London: Pimlico, 2008), pp.25,101. Ir ļoti daudz līdzīgu citātu pierakstu – skat Richard Hanson, *The Search for the Christian Doctrine of God* (Edinburgh: T.&T. Clark, 1988), p.828.
- (14) Quoted in Freeman, *op cit*, p.70.
- (15) As quoted in Henry Chadwick, *The Church in Ancient Society* (Oxford: O.U.P., 2001), p.591.

3-6 Trīsvienība: vēlmē pēc atzīšanas

Tomass Gastons un citi ir atzīmējuši, ka, neskatoties uz sākotnējo pirmā gadsimta strādnieku šķiras vidū dzimušo biblisko kristietību, otrajā gadsimtā iezīmējas spilgti izteikta vēlme no kristiešu puses

piesaistīt arī augstākās šķiras sekotājus. Kaut kas no tā atspoguļojas vairumā kanoniski neatzītajos darbos, vēstulēs un evaņģēlijos. Radās vēlme pēc kristiešu vēsts izpaušmes terminos, kas būtu saprotami un pieņemami izglītotajai augstākajai šķirai. Celsija un citu uzbrukumi otrā gadsimta kristietībai norāda uz viņu bažām par centieniem piesaistīt izglītoto šķiru, kas pat vainagojas ar panākumiem. Kirtatoss atzīmē: „Jaunajā Derībā kristietība tiek pasniegta tādā formā, kas nebija pieņemama...izglītotajiem cilvēkiem...viena no lielākajām otrā gadsimta [kristiešu] apoloģētu rūpēm...[bija] kristietības pasniegšana valodā, kas būtu saprotama un pieņemama augstākajām aprindām” (1). Tas izskaidro, kāpēc kristiešu apoloģēti sāka klāstīt biblisko kristietību platoniskajos terminos, tieši tāpat kā Jūdu filozofs Filons izklāstīja jūdu vēsturi šajos terminos – un atlika spert tikai vienu soli, lai pieņemtu un ieviestu platoniskās idejas par dvēseles nemirstību, personiski iepriekš pastāvošu „Logos” tēlu un tml. Un tā tas arī notika. Vēlme pievērst izglītotās aprindas noveda pie tā, ka otrā gadsimta baznīcas rakstu mācītāji pieņēma platonisma terminoloģiju Jēzus aprakstam un tā iesakņojās. Daži otrā gadsimta kristiešu līderi rakstīja pat Romas imperātoram, uzrunājot to kā „galveno filosofu”, lūdzot viņu nevajāt kristiešus, jo kristietība un grieķu filosofija būtībā esot viens un tas pats. Justīna „Pirmā apoloģētika” ir tam klasisks piemērs (2). Apokrifiskie „Pētera sprediķi 2” apgalvo, ka „mēs [kristieši] un labie grieķi pielūdzam to pašu Dievu” (3). Grieķu filosofijas kritika, ar kuru mēs sastopamies visā Jaunajā Derībā, tika nožēlojami ignorēta, pakļaujoties izmisīgajai vēlmei darīt kristietību pieņemamu sabiedrībai. Kā saka Gastons: „Tā nav nejaušība, ka arī platonisti ticēja Dieva ‘trīs-šķautnībai’” (4). Un tā, apzināta vēlme pasniegt kristietību platoniskajos terminos noveda pie trīsvienības jēdziena ieviešanas kristiešu domāšanā. Bet tāds, protams, nav atrodamas pašas Bībeles tekstos.

Piezīmes

- (1) D.J. Kyratoss, *The Social Structure of the Early Christian Communities* (London: Virgo, 1987), p.99. See too Thomas Gaston, *Proto-Trinity: The Development of the Doctrine of the Trinity in the First and Second Centuries* (Mphil. Thesis, University of Birmingham UK, 2007, published by Lulu Press, 2007), p.28.
- (2) See F.Young in M. Edwards, *et al*, eds, *Apologetics in the Roman Empire* (Oxford: O.U.P., 1999), pp.83,84,94.
- (3) As cited in Gaston *op cit.*, p.35.
- (4) Gaston, *op cit.*, p.56.

3-7 Kā tika pazaudēts īstenais Kristus

Es uzskatu par savu pienākumu vērst jūsu uzmanību uz to, ka reālais, patiesi cilvēciskais Cilvēka Dēls, kuru mēs esam atveidojuši, vadoties pēc Rakstu pantiem, ir pretrunā ar trinitāriešu uzskatiem. Trīsvienība izauga no gnosticisma, kas mācīja, ka dzīve sākas ar pasaules un miesas atstāšanu. Taču Jāņa evaņģēlijs īpaši uzsver, ka patiesā dzīve bija un ir atklājusies tieši caur miesu, caur Kunga Jēzus pasaulīgo un cilvēcisko dzīvi. Patiesā kristietība ir pilnīgi pareizi noraidījusi trīsvienību un noteikusi bibliski pareizu grēku izpirkšanas priekšstatu. Bet mums no tā ir jāizdara praktiski secinājumi; mums tas ir jāņem par pamatu, lai satiktos ar īsteno, personisko Kristu. Otrajā gadsimtā neatliekamais, neatvairāmais, radikālais, grēku nožēlošanu pieprasošais Jēzus tika nomainīts ar tukšu teoloģiju, vērsot Viņu pilnīgā abstrakcijā, aprokot Viņu zem teoloģijas un asi diskutējamo cilvēcisko definējumu paklāja. Un faktiski arī mēs varam pieļaut šo pašu kļūdu. Un man ir jāpiebilst, ka tieši šī Jēzus pārvēršana par mistisku teoloģisku ‘Dievu’ ir padarījusi Viņu tik nepieņemamu ebrejiem. Mūsu baznīcām vajadzētu daudz plašākā veidā sludināt viņiem īsteno cilvēcisko Jēzu. Ir jāsaprot, ka pieaugošā centība padarīt Jēzu par ‘Dievu’ varēja sacensties tikai ar arvien pieaugošo antisemitismu baznīcā. Daži no Trīsvienības galvenajiem atbalstītājiem bija neganti antisemīti, tādi kā Krisostoms, Džeroms un Luters. Un vēlākajos laikos Gerhards Kittels, Trīsvienību propagandējošās „Jaunās Derības teoloģiskās vārdnīcas” redaktors, regulāri publicēja rakstus par ebreju ‘problēmu’ oficiālajos nacistu izdevumos. Hitlers bija tas, kurš uzspieda domu, ka Jēzus patiesībā nebija ebrejs, iesakot mazināt Jēzus cilvēciskumu, uzsverot Viņa dievišķību, lai izceltu ebreju vainu (1). Būtībā mums ir jāpateicas Dievam, ka mēs esam spējuši atgriezties pie sākotnējās, bibliskās Jēzus sapratnes, kuru pasaulīgā teoloģija un politika ir aptumšojuši neskaitāmiem cilvēku miljoniem. Bet mums tā ir jāliek lietā, veidojot Kristus-centrētu dzīvi.

Jēzus cilvēciskums bija daudz radikālāks agrīnajiem kristiešiem nekā mēs to spējam iedomāties. Jāatceras, ka pirmā gadsimta vidē bija neiedomājami, ka Dievs vai Viņa pārstāvis varētu būt nobijies, šokēts, kails, pazemots. Taču tas viss notika ar Kungu Jēzu un tā tas ir aprakstīts evaņģēlijos. Ticēt tam, ka šis Cilvēks ir Dieva Dēls un pielūgt Viņu kā Dievu pirmā gadsimta prātam bija tiešām grūti; tikpat

grūti cik tas ir mums šodien. Tādēļ nav brīnums, ka radās visdažādākas teorijas, lai 'apietu' Kunga cilvēciskuma problēmu.

Mums ir pastāvīgi jājautā sev visā nopietnībā: „Vai es pazīstu Jēzu Kristu?” Atbildes, kas nāk prātā, varētu būt pareizas [es zinu, ka Viņš nebija Dievs, Viņam bija cilvēka daba...]. Bet vai tām piemīt principialitāte, kas noteic mūsu praktisko dzīvi, kā tam patiesībā būtu jābūt? Manuprāt, pārāk liels uzsvars tiek likts uz vārdu 'daba'. Mums ir vairāk jāizzina Jēzus kā personas būtība, kas Viņš bija kā cilvēks, kā personība Savā briedumā. Nav tik svarīgi visi teoloģiskie strīdi par vārda nozīmi. Atanāsijs, Atanāsija ticības apliecības tēvs, kurš pasludināja 'trīsvienību', apgalvoja, ka „Kristus... neapsvēra divas izvēles, dodot priekšroku vienai un noraidot otru”. Tas ir krasā pretrunā ar patieso Kristu, ar kuru mēs sastopamies Jaunās Derības lappusēs – kārdināto, līdz pat asiņainiem sviedriem šai cīņā ar kārdinājumu un iznākušo no tās kā uzvarētājs. Trinitārieši ir izteikuši smieklīgus apgalvojumus tā iemesla pēc, ka viņi ir atdalījuši Jēzus 'dabu' no Jēzus personības. „Viņš pieļāva lai Viņa paša miesa raudātu, kaut gan pēc dabas Viņam nepiemita spēja raudāt un nodoties izmisumam” (*Cyril of Alexandria, Commentary in John, 7*). „Viņš izjuta mūsu sāpes, bet ne tā kā mēs; Viņam zināmā mērā bija cilvēka veidols, bet Viņa daba nespēja just sāpes” (Hilary). „Pilnīgajā un perfektajā cilvēka dabā piedzima pats Dievs” (Leo, *Tome 5*) (2). Tas ir smieklīgi – jo šie teologi runā par dabu it kā tā būtu atdalāma no Jēzus kā personas. Un mums, ne-trinitāriešiem, ir jāuzmanās, lai mēs nepieļautu to pašu kļūdu. Aizmirsti teoloģiskos terminus, spriedelējumus par 'dabas valkāšanu', centrējies uz Jēzus personību. Terminu galu galā noved pie tā, ka cilvēks vairs nedomā par Jēzu kā par personu, bet tieši tā ir galvenā Jēzus-centrēta garīguma būtība. Kunga Jēzus nozīme un uzvara ir atkarīgi no daudz kā vairāk nekā vienkārši 'dabas'. Un tas visā polemikā par 'trīsvienību' nemaz nav ticis ņemts vērā. Tā ir Viņa personība, *Viņš*, kas ir tik spēcīgs; nevis vārdi, kurus mēs lietojam, definējot 'dabu'.

Urbjoties cauri visai tukšajai, bezkaislīgajai teologijai par Jēzu, kļūst skaidrs, ka pirmā kļūda tika pieļauta, iezīmējot atšķirību starp vēsturisko Jēzu, proti, patiesi eksistējušu personu, kas apstaigāja Galileju, un to, kas tapa zināms kā „pēc-Lieldienu Jēzus”, „ticības Jēzus”, „*kerygmatic* [proti, 'pasludinātais'] Kristus”, tas ir, Jēzus tēls, kuru proklamēja baznīca, un kuram mums bija jātic. Šeit nu ir būtiski uzsvērt, ka jātic ir Bībeles apgalvojumam, ka „Jēzus Kristus vakar un šodien tas pats un mūžīgi”. Kas Viņš bija tad, ir būtībā tas pats, kas

Viņš ir tagad un būs mūžīgi. Šī pieeja atmet visas blēņas par trīsvienību, neskaitāmiem baznīcu un baznīcētēvu konciliem. Kas Jēzus bija tad, Savas mācības un personības būtībā, tas Viņš ir arī tagad. Mēs ticam Tai pašai personai, kurai ticēja tie drosmīgie vīri un sievas, kas pirmie sekoja Viņam pa Galilejas kalnu takām un nelīdzenajām Jeruzalemes, Kapernauma un Betānijas ieliņām. Jā, Viņa daba tagad ir mainījusies; Viņš ir nemirstīgs. Bet pamatā tā pati personība. Tas tēls, kas ir mūsu apziņā, ir pirmo apustuļu precīzi uzgleznotais tēls; nevis tas, kurš radies gadsimtiem ilgajā teoloģisko apcerējumu gaitā. Mēs ticam Cilvēkam, kurš patiesi bija un ir, nevis Jēzum, ko radījuši cilvēku prāti, kurš arī eksistē tikai šo cilvēku prātos un teoloģijās. Tas droši vien pirmām kārtām ir par iemeslu tam, ka es neesmu trinitārietis; un kāpēc es domāju, ka ir svarīgi tam nebūt.

Turklāt, man šķiet, ka pastāv hroniska un pat tīša nespēja saprast, ka dievišķa valoda ir attiecināma uz kādu cilvēku, nepadarot to par pašu Dievu. Bībelē var atrast tam ne mazums piemēru. Un pie tam var minēt arī piemērus ne tikai no Bībeles. Dižais rabīns Hillels mīlēja dievišķu valodu attiecināt uz sevi – bet tas nenozīmēja, ka viņš pretendētu, lai viņu uzskata par Dievu (3).

Piezīmes

- (1) *Hitler's Table-Talk: Hitler's Conversations Recorded by Martin Bormann* (Oxford: O.U.P., 1988), pp.76,721.
- (2) All quoted from T.H.Bindley, *The Oecumenical Documents of the Faith* (London: Methuen, 1950).
- (3) David Flusser, 'Hillel's Self-Awareness and Jesus', in *Judaism and the Origins of Christianity* (Jerusalem: Magnes, 1988), pp.509-514.

Pielikums: daži sagrozīti Raksti

1 Ievads

Es nevaru atturēties no komentāriem par trinitāriešu intelektuālo neprātu. Kad es atkal un atkal lūdzu tiem sniegt pierādījumus apgalvojumam, ka „Jēzus ir Dievs”, atbilde skan: „Bībele Viņu sauc par ‘Dieva Dēlu’, ‘Kungu’, ‘Cilvēka Dēlu’ – nu, protams, ka Viņš ir Dievs. Bībele to saka!” Mana māte mani mēdza dēvēt par neapķērīgu, varbūt, ka es tāds patiesi esmu. Bet diemžēl es neredzu, kādēļ šie Jēzus apzīmējumi padara Viņu par Dievu. Šie apzīmējumi ir bijuši pietiekami nopietni studēti. Neapgājami ir pierādījumi tam, ka tie ir tikuši lietoti *pirms* Jaunās Derības laikiem un attiecināti uz *cilvēkiem* (1). Pirmajā gadsimtā īpašības vārds *theios* nenozīmēja neko vairāk par ‘iedvesmots’. Turklāt, visi šie termini tika lietoti tai laikā, kad Jēzus bija starp ebrejiem – kas bija pārliecināti monoteisti, kas nebija noskaņoti iztēloties kādu citu būtni blakus Jahvem, kas būtu ‘Dievs’ trinitāriešu izpratnē. Un tā, šķiet, ka daudzu kristiešu prātos Trīsvienība pastāv kā *pieņēmums* nevis kā pamatota izpratne un ticība. Nepamatotu pieņēmumu klātbūtnei mūsu dzīvēs un sirdīs, kā arī sabiedrībās, ir jābūt kā starptautisku briesmu signālam. Kādēļ šajā laikā, kuram raksturīgi drosmīgi pārbaudījumi, dedzīga gatavība apgāzt iestāvējušās paradigmas, gandrīz absolūti visa pārvērtēšana, rūpīgi pētījumi, tradīciju graušana, nežēlīga pieņēmumu izvērtēšana...kamdēļ trīsvienības ideja ir un paliek par neizpētītu pieņēmumu? Iespējams, tas ir tāpēc, ka tas ir liels izaicinājums cilvēkam ticēt Bībeles aprakstam par patiesu cilvēku Jēzu. Jāatzīst, ka jebkuram Bībeles lasītājam ir grūti apvienot Bībeles pantus, kuri runā par ‘dievišķo’ Dieva Dēlu, Viņa dievišķajiem apzīmējumiem un tml. ar tiem pantiem, kas runā par Viņa cilvēciskumu. Sekojošā pārprasto Bībeles pantu apspriešana ir mēģinājums panākt tieši šo apvienošanu, dot it kā atslēgu, kas atvērtu katru šo atsauču radīto slēdzeni. Taču piepūle, ko pieprasa šī interpretācija, manuprāt, ir bijusi Dieva, kura vārdu mēs apspriežam, iecere. Dieva nodoms ir bijis likt mums domāt par Jēzu, pārsprīžot Viņa identitātes un dabas jautājumu, lai mēs Viņu labāk izprastu, un tādēļ jo dedzīgāk mīlētu Viņu un kalpotu Viņam. Iespējams, tāpēc tik maz ir pierakstu par Jēzu – visas Jēzus runas un darbības, kas aprakstītas evaņģēlijos, aizņemtu tikai apmēram kādas trīs nedēļas reāla laika. Pārējā Viņa dzīve, vārdi un darbība mums ir jāiztēlojas pašiem uz tā pamata, ko mēs par Viņu zinām. Viņš grib, lai mēs domātu, kā Viņš to sagaidīja arī no saviem mācekļiem: „Ko *jūs* sakāt Mani esam?”

(Mk.8:29). Iespējams, tāpēc vismaz Marka evaņģēlija tēma ir, ka Jēzus nevēlas tiešā tekstā teikt cilvēkiem, ka Viņš ir Mesija. Par Sevi pašu Viņš gandrīz nemaz neizsakās tieši – piem., Viņš nekad nav teicis, ka dzimis no jaunavas, kā arī to, ka Viņš dzimis Bētleme, kā to paredz Mihas 5:1. Viņš neatspēkoja ļauzu pieņēmumu, ka Viņš dzimis Nācuretē (Jņ.7:42). Faktiski varētu būt, ka bez šīs cīņas pēc sapratnes mūsu sirdīs nevienam no mums nav dots veidot patiesas attiecības ar Jēzu. Bez šīs piepūles nākt pie patstāvīga secinājuma mēs paliksim ar sadomātu Jēzu, ‘Jēzu’, ko mēs mantojam no cilvēkiem, baznīcām, teologiem, no mūsu pašu nepārbaudītiem pieņēmumiem...nevis ar īsteno Kristu.

Atkārtoti tulkojumi un faktiskā Bībeles teksta sagrozīšana vienmēr parāda tikai to, ka autors izmisīgi vēlas pierādīt savu taisnību, nevis sekot Dieva vārda patiesībai. Augustīns (*Homilies on John* 105.17) šādi sagroza Jņ.17:3: „Šī ir mūžīgā dzīvība, ka viņi atzīst Tevi un Jēzu Kristu, kuru tu esi sūtījis, kā vienīgo patieso Dievu”. Grieķu valodas teksts, lai kā to lasītu, neatbilst šim tulkojumam. Tā ir Augustīna interpretācija, taču viņš tīšuprāt liek domāt, ka šī *interpretācija* ir faktiski oriģinālais teksts. Citi baznīcas tēvi, kā piemēram Ambrosijs, sekoja viņa pēdās (2). Šis incidents jau pats par sevi norāda uz godīguma trūkumu, kas bija nepieciešams, lai iespiestu Trīsvienības mācību Bībelē. Tās tur vienkārši nav, un ja tā tur būtu, tad nebūtu nekādas vajadzības pilnīgā izmisumā ķerties pie teksta sagrozīšanas. Un tas pats ir vērojams arī dažos Bībeles teksta tulkojumos mūsdienās, kad trinitāriešu interpretācija tiek pasniegta kā patiesais Rakstu teksts. Es esmu ievērojis, ka pēdējā laikā arvien lielāks skaits teologu un vadošo kristiešu ir izteikuši šaubas par Trīsvienību. Un ja jūs meklējat vēsturē, tad skepticisms šajā ziņā ir bijis atrodams daudzu vadošo kristiešu domātāju rakstos. Turklāt, jāpiezīmē, ka trinitārieši aizvien biežāk atzīst, ka viņu minētie standarta argumenti nav pārlicinoši. Agrāk Trīsvienības piekritēji mēdza citēt 1.Moz.1:26, pamatojot savus uzskatus. Taču tagad tiek plaši atzīts, ka daži ebreju vārdi, kas lietoti daudzskaitļa formā, attiecas uz vienu vienību – piem., *panim*, kas nozīmē „seja”. Arī *elohim* gandrīz vienmēr attiecināms uz vienu pēc gramatiskā konteksta. Tā, „Kristieši ir tradicionāli uzskatījuši, ka šis pants [pierāda] Trīsvienību. Tagad tiek vispārēji atzīts, ka tas to nav nozīmējis oriģināla rakstītājam” (3). Arī piezīme angļu jaunās starptautiskās versijas (NIV) izdevumā vēsta, ka šis pants attiecas uz eņģeļiem: „Dievs runā kā Kungs-Radītājs, paziņodams Savam debesu galmam par Sava darba nobeiguma cēlienu”.

Piezīmes

- (1) See W.Bousset, *Kyrios Christos* (Nashville: Abingdon, 1970); Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: S.C.M., 1965) un daudzi citi.
- (2) See H.A.W. Meyer, *Commentary on John* (New York: Funk & Wagnalls, 1884), p.462.
- (3) G.J.Wenham, *Genesis 1-15* (Waco, TX: Word Books, 1997), p.27.

2 „Iesākumā bija Vārds”

Katram Bībeles studentam agrāk vai vēlāk neizbēgami nāksies izskaidrot Jāņa evaņģēlija sākuma pantus. Un visi, kas to ir darījuši, droši vien ir izjutuši neērtību iesākumā sakot, ka „vārds” grieķu valodā ir *logos*...jo daudz labāk ir argumentēt ar Bībeles teksta pantiem, kas ir acu priekšā, nevis likties pārzinām grieķu valodu. Vairums no mums nezina pat grieķu alfabēta burtus, tādēļ pēc iespējas vajadzētu vairīties no argumentiem, kas balstās uz grieķu valodu. Beidzamajā laikā es esmu nedaudz mainījis savu nostāju šī fragmenta izskaidrojumā un es to nododu jūsu vērtējumam. Galvenais šajā nostājā ir sistemātiski izskaidrot pantu pēc panta. Sarunājoties jūs, iespējams, nevarēsiet minēt *visus* sekojošos punktus, taču nav slikti tos vienmēr paturēt prātā.

2-1 „Iesākumā bija Vārds”

2-2 Gudrība Salamana pamācībās

2-3 „Vārds tapa miesa”

2-4 „Vārds bija Dievs”

2-5 „Caur Viņu viss ir radies”

2-6 Pielikums: Kā vārds tapa miesa?

2-1 „Iesākumā bija Vārds”

„Vārds”

Pavērojiet, cik bieži tas parādās evaņģēliju pierakstos. Tas nenozīmē ‘visu Bībeli’. Tas neapšaubāmi attiecas uz ‘evaņģēlija vēsti’ (piem., Mk.2:2; 4:33; 16:20; Lk.3:2; Jņ.12:48; 14:24; Ap.d.4:4; 11:19). Prieka vēsts tika pasludināta Ābrahāmam ar apsoliņumiem viņam, kas īstenosies Jēzū (Gal.3:8). Šis vārdā izteiktais apsoliņums „tapa miesa”

Jēzū; Jaunās Derības „zvēresta vārds”, no Ābrahāmam dotajiem solījumiem ‘ieceļ par augsto priesteri Dēlu, mūžam pilnīgu’ (Ebr.7:28). Tas citiem vārdiem izsaka, ka vārds – zvēresta vārds, evaņģēlija vārds – tapa miesa Jēzū. Ievērojiet, ka Rom.9:6,9 par „vārdu” ir teikts „apsolījuma vārdi” – apsolījuma, kas bija dots Ābrahāmam. Un 1.Kor.15:54 mēs lasām par Vecās Derības praviešu rakstītā vārda piepildīšanos. Apsolījuma vārds tapa miesa, tas piepildījās Jēzū. ‘Vārds tapa miesa’ vienā ziņā tāpēc, ka Kungs Jēzus „pēc *miesas* cēlies no Dāvida” (Rom.1:3) – proti, Dieva apsolījuma vārds Dāvidam piepildījās miesīgajā Jēzus personībā. Grieķu valodas vārdi, kuri tulkojumā ir „tapa” un „miesa” ir sastopami kopā tikai šajās divās vietās evaņģēlijā – it kā Rom.1:3 sniegtu mums Jņ.1:14 interpretāciju. Bet pievērsiet uzmanību vadoša teologa vārdiem: „Ne ceturtais evaņģēlijs, nedz Vēstule ebrejiem nekur nerunā par mūžības Vārdu...terminos, kas liktu mums uzskatīt to par personu” (1).

„Iesākumā bija Vārds”

Jāņa evaņģēlijs tiecas atkārtot citu evaņģēliju pierakstus, taču garīgākos terminos. Matejs un Lūka sāk savus priekā vēsts pierakstus ar Jēzus ģealoģiju, skaidrojot, ka Viņa dzimšana bija Ābrahāmam un Dāvidam doto solījumu piepildījums, ‘tapšana par miesu’. Un Marka evaņģēlija pieraksts definē Jēzu kā „evaņģēlija sākumu”, kā Vecās Derības pravietojumu piepildījumu. Būtībā to pašu dara arī Jānis. Taču viņa valoda ir garīgāka. Iesākumā bija Vārds – apsolījuma vārds, zvēresta vārds visā Vecajā Derībā. Un šis vārds „tapa miesa” Jēzū un caur šo vārdu visas lietas jaunajā radībā tapa un taps. Kaut arī Jāņa evaņģēlijs ir rakstīts grieķu valodā, aiz šiem vārdiem stāv ebreju domāšanas veids. „Ebreju terminam *debarim* [vārdi] ir arī vēl viena nozīme, proti, ‘vēsture’” (2). Visa Dieva pestīšanas vēsture, sākot no apsolījuma Ēdenē un turpmāk, bija par Kungu Jēzu un tapa miesa Viņa dzīvē un nāvē.

Lūka prologā runāts par lietām, kā tās atstāstījuši „pirmie *aculiecinieki* un Dieva vārda kalpi...*no sākuma*”; viņš atsaucas uz evaņģēlija vārdu, kas tapa miesa Jēzū. Jāņa prologs ir tik līdzīgs: „Kas *no sākuma* bija, ko esam dzirdējuši, ko *savām acīm esam redzējuši*, ko esam *skatījuši* un mūsu rokas ir aptaustījušas, dzīvības *vārdu*” (1.Jņ.1:1). Jņ.1:14 tas skan: „*Vārds* tapa miesa un mājāja mūsu vidū, un *mēs skatījām* Viņa godību.” Jāņa evaņģēlija 6. nodaļa cenšas parādīt Jēzu Pašu kā vārdus,

kas dod mūžīgu dzīvību tiem, kas tos ēd / izprot (Jņ.6:63). Un daži teica: „Šie vārdi ir smagi, kas viņos var klausīties?” (Jņ.6:60), it kā prezentētu Jēzus personību kā Viņa vārdu / teiktā iemiesojumu.

Jēzus bija Dieva vārds, kas parādījās īstenā, dzīvē cilvēkā. Visi principi, kurus mācīja Vecās Derības vēsture, baušļu simbolu kopums, vēsturisko tipu vispārākā izpausme, tas viss tagad bija piepildījies un dzīvoja un runāja vienā personā. Lūkas evaņģēlijs izsaka to pašu, tikai citādā veidā. Pāri par 90% Lūkas grieķiska teksta ir ņemti no Septuaginta. Visu laiku viņš apzināti un neapzināti atsaucas uz Veco Derību, kas gūst piepildījumu Jēzus dzīvē. Kā neapzinātu atsauci var minēt Lk.1:27: „pie jaunavas, kas bija saderināta vīram”. Tas ir tieši no 5.Moz.22:23: „jaunava ir saderēta kādam vīram...”. Konteksts atšķiras, bet vārdi ir tie paši. Un Lūka daudzkārt smeļas izteicienus no LXX, acīmredzami ignorējot kontekstu. Viņš redzēja visu Vecās Derības piepildījumu Jēzus dzīves stāstā. Viņš ievada savu evaņģēlija pierakstu ar vārdiem, ka daudzi sākuši aprakstīt „lietas, kas notikušas” (Lk.1:1). Un šīs „lietas” ir atstāstījuši Dieva „vārda” kalpi (Lk.1:2). Angļu revidētais Bībeles tulkojums īpaši uzsver šo piepildījuma tēmu (Lk.1:20, 23,37,45,54,55,57,70). Būtībā viņš ievada savu evaņģēliju tieši tāpat kā to dara Jānis.

Starp citu, padomājiet par Kunga teikto „kur divi vai trīs ir sapulcējušies Manā Vārdā, tur Es esmu viņu vidū”. Interesanti ir tas, ka šie vārdi acīmredzami sasauca ar rabīnu teicienu, kas ir lasāms rabīnu baušļu krājumā Mišna (*Aboth* 3.2): „Ja divi sēž kopā un studē Toru [pirmās piecas Mozus grāmatas], dievišķā klātbūtne ir viņu vidū”; un Viņa klātbūtne būtu jūtama, kur Bauslība tiktu studēta kā pienākas.

Tā visa apstiprinājumam ir ticis atzīmēts, ka „skaitliskajā ziņā rabīna Džohanana rakstos *logos* vietā visbiežāk tiek lietota „vēsts” (kādas 25 reizes), nevis personificēts vārds; un citviet JD lietotās vārdu kopas arī apstiprina šo vēstījuma nozīmi: „Dieva vārds”...”Valstības vārds”...”krusta vārds” (3). Un tā, ja mēs liekam vienādojuma zīmi starp „vārdu” un evaņģēlija vēsts būtību, nevis ar Jēzus personību, tad tas saskan ar citiem vārda *logos* lietojumiem. Kad tas ir noskaidrots, tad jāsaprot, ka kaut kāda personifikācija tomēr pastāv. Tā laika literatūrā Dieva vārda personifikācijas nebija retums. Tā „Salamana gudrībā” 18:15 teikts: „Tavs varenais vārds nolēca no debesīm, no ķēniņa troņa”. Jo „ebrejam reiz izteiktais vārds iegūst sava veida patstāvīgu substanci”

(4), piem., svētība vai lāsts varēja dzīvot it kā pilnīgi neatkarīgu dzīvi, tādēļ nav brīnums, ka *logos* ir personificēts.

Viens no veidiem kā izprast Jņ.1 prologu ir vēršanās pie šī prologa interpretācijas Jāņa 1.vēstulē. Šķiet, ka Jāņa evaņģēlijs bija standartizētais teksts grupai pievērsto, kas pulcējās ap Jāni; vēlāk Jānis uzraksta savas vēstules, lai labotu viņa evaņģēlija pieraksta maldīgās interpretācijas, kuras viņa dibinātajās māju baznīcās bija ieviesuši klejojošie viltus mācītāji. Piemēram, „Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis...” (Jņ.3:16) viltus praviešu, ar kuriem Jānis cīnījās, interpretācijā šķita nozīmējam, ka ticīgais var būt no šīs pasaules. Tādēļ 1.Jņ.2:15 brīdina brāļus ‘nemīlēt pasauli’, proti, nerīkoties pēc pasaulē pieņemtajiem likumiem un nenodoties miesas kārībām. No otras puses, Jānis uzskatīja, ka uzticīgās baznīcas, kurām bija adresētas viņa vēstules, ir bijušas uzticīgas evaņģēlijam, kuru viņš tām ir sludinājis tā, kā tas ir izklāstīts Jāņa evaņģēlijā. Tur viņš ir pierakstījis apsolījumu „jūs atzīsiet patiesību” (Jņ.8:32), un viņš raksta savas vēstules sadraudzībai, kas „atzinuši patiesību” (2.Jņ.1), proti, kas papildījuši un pakļāvušies Jēzus evaņģēlijam, kuru viņš tiem no sākuma ir mācījis. Šo tēzi jo sīki iztirzā Raimonds Brauns (5).

To visu paturot prātā, šķiet, ka 1.Jāņa vēstules prologs ir apzināta atsauce uz un Jņ.1 prologa izskaidrojums. Pievērsiet uzmanību sekojošajām saiknēm:

Iesākumā bija Vārds	Kas no sākuma bija
Vārds bija pie Dieva	Mūžīgo dzīvību, kas bija pie Dieva
Viņā [vārdā] bija dzīvība	Dzīvības vārdu
Dzīvība bija cilvēku gaisma	Dievs ir gaisma
Gaisma spīd tumsībā	Dievs ir gaisma un Viņā nav it nekādas tumsības
Vārds tapa miesa	Dzīvība ir parādījusies
Un mājāja mūsu vidū	
Mēs skatījām Viņa godību	Mēs esam redzējuši...mūžīgo dzīvību
No viņa pilnības mēs visi esam	Mūsu sadraudzība ir ar

dabūjuši	
Caur Jēzu Kristu	Tēvu un Viņa Dēlu Jēzu Kristu
Vienpiedzimušais Dēls	Jēzus Kristus

Jūs ievērojāt, ka paralēli „vārdam” Jņ.1 ir „dzīvība” 1.Jņ.1, dzīvība, kura bija Jēzum, tāda tipa dzīvība, kura ir Tēvam debesīs. Vārds tapa miesa tai ziņā, ka dzīvība mums ir parādījusies Jēzus dzīvē un nāvē. Vārda tapšanai par miesu nav nekāda sakara ar iepriekš pastāvoša Jēzus fiziskas nonākšanas no debesīm un piedzimšanu no Marijas. Pilnīgi iespējams, ka šīs acīmredzamās saiknes starp prologu Jāņa evaņģēlijam un prologu Jāņa pirmajai vēstulei radās tāpēc, ka viņš labo pārpratumus, kas radušies viņa evaņģēlija prologa sakarā. 1.Jņ.1:2 ir skaidri pateikts – tā bija bezpersoniskā „mūžīgā dzīvība”, kas bija „pie Tēva”, un tā „tapa miesa” Kunga Jēzus veidolā, kuru Jānis personīgi ir skatījis un rokām aptaustījis. Un, iespējams, ka trinitārisma sākuma stadijas kontekstā Jānis brīdina, ka tie, kas neapliecina „miesā nākušo” Jēzu Kristu, ir maldinātāji un antikristi.

Piezīmes

- (1) G.B. Caird, *Christ for us Today* (London: SCM, 1968), p.79.
- (2) Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: SCM, 1971), p.261.
- (3) Raymond Brown, *The Epistles of John* (Garden City: Doubleday, 1982), p.164.
- (4) C.H. Dodd, *The Interpretation of the Fourth Gospel* (Cambridge: C.U.P., 1960), p.264.
- (5) *The Community of the Beloved Disciple* (New York: Paulist, 1979) and in his *The Epistles of John* (Garden City: Doubleday, 1982). Tie ir gari un brīžiem grūti lasāmi gabali un es nevaru piekrist visiem izdarītajiem secinājumiem, taču es silti iesaku tos izlasīt visiem, kas nopietni studē Bībeli. Kas priecē, lasot viņa rakstus, ir viņa atkārtotie atzinumi, ka trinitāriešu teoloģija ir Jaunās Derības rakstītāju, un it īpaši Jāņa rakstītā *interpretācija* – un ka to prātā, kas rakstīja JD tā, kā viņi to rakstīja, nebija ne miņas no trīsvienības. Komentējot slavinājuma pantus Fil.2. par „Kristu, kas Dieva veidā būdams”, viņš saka: „Daudzi pētnieki šodien apšaubā to, ka „Dieva veidā būdams” un „pieņemdams kalpa veidu” attiektos uz inkarnāciju [*The Community of the Beloved Disciple*, p.46].

2-2 „Vārds bija pie Dieva”

Ebreju valodā izteiksmes veids „pie” nozīmē ‘kāda klātbūtnē’. 2.Ķēn. 5:1,2 tā pati doma ir izteikta, ka Naamans bija sava kunga „priekšā”. Tāpat ir runāts par meiteni no Izraēla zemes, kas bija kļuvusi par Naamana sievas kalponi. Kad mēs lasām, ka vārds bija „pie” Dieva, tas nozīmē, ka šis vārds bija vienmēr Dieva priekšā, Viņa klātbūtnē, Viņa perspektīvā. Abstraktā jēdziena *logos* sakarā, doma protams ir tajā, ka Dieva nodomā ir vienmēr bijis šis plāns par Dēlu, tas ir bijis Viņa priekšā / perspektīvā.

Gudrība Salamana pamācībās

Jāņa 1 pamatdoma atkārtoti izteikta Salamana pamācībās 8. Iesākumā bija *logos* / vārds / nodoms pie Tēva. Viņa doma par Dēlu nedzima pēdējā minūtē, kā kaut kāds līdzeklis, lai tiktu galā ar negaidīto cilvēka grēka problēmu, kā daži kritiķi un viltus mācītāji pirmajā gadsimtā mācījuši. Faktiski, es domāju, ka neklūdus, pieņemot, ka, runājot par *logosu*, kas iesākumā bija pie Dieva, Jānim bija prātā Salamana pamācības 8.

Sal.pam.8:22-3 lasām: „Es esmu bijusi Tā Kunga rīcībā jau Viņa ceļu pašā sākumā; iekāms Viņš kaut ko radīja, es biju pie Viņa jau no pirmlaikiem. Es esmu ielikta un pastāvu jau no mūžības, no paša sākuma, iekāms pat vēl zemes nebija. Kad vēl nebija dziļumu, es biju jau dzimusi, kad ūdens avoti vēl neburbuļoja savā plūsmā. Iekāms vēl nebija ielikti kalnu pamati un pakalni nebija radušies, es jau pastāvēju, iekāms Tas Kungs vēl nebija izveidojis zemi, nedz arī to, kas ir uz zemes, pat arī vēl ne kalnus zemes virsū. Kad Viņš darināja debesis, es biju tur klāt, tāpat tad, kad Viņš pāri visiem dziļumiem pārstiepa pāri Savu augsto debess jumus. Kad Viņš augšā nostiprināja padebešus, bet zemes dziļumos drošās vietās iestiprināja avotus un akas, kad Viņš novilka robežas jūrai un ūdeņiem, lai tie nepārkāptu Viņa pavēles un neplūstu šīm robežām pāri, kad Viņš nostiprināja pamatus pašai zemei, tad es biju pie Viņa kā palīdzē darbos un to kārtotāja, un man bija ik dienas savs prieks, un es vienmēr līksmojos Viņa priekšā, un es

līksmojos Viņa zemes virsū, un mans prieks ir joprojām pie cilvēku bērniem”.

Galvenais jautājums ir, vai ar „gudrību” Salamana pamācībās ir domāts personīgi Kungs Jēzus. Viena acu uzmetiena pietiek, lai saprastu, ka gudrība personificē sievieti. Gudrība Salamana pamācībās stāv pie pilsētas vārtiem un aicina vīrus ieklausīties viņā. Viņa mīt līdzās atziņai (Sal.pam.8:12) un Salamana laikā kļiedza uz vīriem, kas iegāja pa vārtiem pilsētā (Sal.pam.8:1-3). Nekas no tā nav jāuztver burtiski. „Gudrība” ir gudrība, kaut arī tā ir personificēta. Gudrība „piemita” Dievam – taču ebreju valodā vārds, kas tulkots „piemita”, Stronga vārdnīcā tiek definēts kā „radīt”. Kad Dievs uzsāka savu ceļu ar cilvēkiem, Viņam bija principi un mērķi. Viņš tos neizgudroja jau būdams šai ceļā. Un uz to norādīja Jāņa pirmā gadsimta kritiķi. Tādēļ Jānis atsaucās uz Salamana pamācībām 8, skaidrojot, ka Tēva pamata mērķis tika iemiesots un rezumēts Viņa Dēla personā; un šis *logos* tika Tēva radīts / iedomāts no paša sākuma. Tēvs it kā izperināja plānu. Pat ja mēs liekam vienādojuma zīmi starp gudrību un Jēzus personību, Viņš tomēr tika Tēva radīts / ieņemts. Tas nedaudz atšķiras no Trīsvienības jēdziena par ‘neradīto’ Jēzu, kas ‘pastāvējis mūžīgi’. Gudrība bija „palīdzē darbos un to kārtotāja” (Sal.pam.8:30) – tai ziņā, ka visa Dieva dabas radīšana notika saskaņā ar un ievērojot „gudrības” principus. Jāņa atsaucē uz Sal.pam.8 parāda, ka šī gudrība bija vispirmām kārtām jāiemieso un jārealizē Dieva Dēlā. No tā izriet, ka visa radība bija ieplānota jau ar Kungu Jēzu iecerē. Un kaut kādā veidā tā runā par Viņu, tiks Viņa lietota, un tiks Viņa atsvabināta un atpestīta no „iznīcības verdzības”, lai iegūtu Dieva bērnu apskaidrību un svabadību (Rom.8:21-24). Un, iespējams, tāpēc mēs sajūtam, ka Dieva Dēls bija tik dīvainā saskaņā ar apkārtējo radību un varēja tik viegli gūt dziļi garīgu mācību no apkārtējiem putniem, puķēm un mākoņiem. „Tad es biju *pie* Viņa [ebreju; Viņa priekšā]” (Sal.pam.8:30) ir tā doma, kas bija Jņ.1:1 grieķu teksta pamatā: „Vārds bija Dievs [Viņa priekšā]”. Jēzus kā persona nebija pie Dieva vai Dieva priekšā; tas bija vārds / gudrība / *logos*, kas bija, un tas vēlāk „tapa miesa” Kunga Jēzus personā. Un šis *logos* bija „gudrība” Salamana pamācībās.

Mēs esam demonstrējuši, ka Jāņa evaņģēlijs sākas ar domu, ka Vecās Derības Dieva „vārds” tapa miesa Kunga Jēzus personā. Taču faktiski Jānis turpina šo tēmu visa evaņģēlija garumā. Viņš pastāvīgi atsaucas uz lietām, kuras ebreji redzēja kā Toras simbolus – un attiecina tās uz Jēzu. Piemēri ietver maizi / mannu un ūdeni, kā arī gaismu. ‘Mozus

liecība' runā par Toru kā par „gaismu, kas apgaismo katru cilvēku, kas nāk pasaulē” – un tie ir tie paši vārdi, kurus Jānis Jņ.1:9 attiecina uz Kristu. Paturot to prātā, ir interesanti atklāt, ka gandrīz visas Jāņa evaņģēlija prologa frāzes sasauca uz ebreju rakstnieku teikto par „Dieva gudrību”, it īpaši Salamana pamācībās un apokrifiskajos rakstos, kas pazīstami kā „Salamana gudrības un garīdzniecība” (1). Un viņu izpratnē „gudrība” pirmām kārtām attiecās uz Toru. Piemēram, Jņ.1:14 apgalvo, ka Kungs Jēzus kā vārds, kas tapa miesa, „mājoja mūsu vidū”. Taču Ecclus.24:8 runā par Gudrību, kas ‘mājoja’ Izraēla vidū. Tā kā Izraēls tuksnesī dzīvoja teltīs, Dievs arī nāca un dzīvoja ar tiem teltī – kuru sauca par tabernākulu; telti, kurā varēja sastapt Dievu. Doma bija tajā, ka Dievs nebija kaut kur tālu prom no viņiem. Viņš izvēlējās nākt un būt viņiem līdzīgs – viņi dzīvoja teltīs, tad arī Viņš dzīvoja teltī. Viņš necēla lielu māju vai pili, kur dzīvot – jo Viņa tauta tā nedzīvoja. Viņš ‘mājoja’ teltī tāpat kā viņi. Tas jau iepriekš vēstīja par Kunga Jēzus patieso cilvēcību, jo cilvēka stāvoklis pasaulē 1.Kor.5:1 tiek pielīdzināts teltij. Tātad viss Jāņa evaņģēlija prologs patiesībā pierāda nevis to, ka ‘Jēzus bija Dievs’, bet gan tieši pretējo. Iepriekš pastāvēšanu ebreji piedēvēja Torai un Gudrībai un tā, kad Jānis parāda, ka sākotnējā Gudrība / Tora / *logos* / vārds, kas bija no iesākuma, tagad ir piepildījušies un stājušies spēkā Jēzū, viņš lieto to pašu ‘iepriekš pastāvēšanas’ valodu, lai uzsvērtu šo faktu. Piemēram, Mišna apgalvoja (*Aboth Nathan*), ka „Pirms pasaule tika radīta, Tora tika uzrakstīta un tā glabājās Dieva azotē” (2). Jānis vēlējās, lai viņa tautieši ebreji atmetu šīs fantastiskās idejas un saprastu, ka tieši tagad Dieva Dēls ir Dieva paspārnē Debesīs (Jņ.1:18). Tieši tagad Viņš ir vārds, kas tapa miesa.

Piezīmes

- (1) To ļoti sīki apraksta Rendel Harris, *The Origin of the Prologue to St. John's Gospel* (Cambridge: C.U.P., 1917).
- (2) Cited in C.H. Dodd, *The Interpretation of the Fourth Gospel* (Cambridge: C.U.P., 1953), p.86.

2-3 “Vārds tapa miesa

„Bija pie Dieva”

Domas, ka vārds bija „pie” Dieva vai pat pie kādas citas personas, pamatā ir Vecā Derība. Ījabs saka: „Tomēr visu šo Tu esi Savā sirdī slēpis, tagad es zinu, kas *Tev prātā stāvēja*” (10:13, tie paši vārdi oriģinālā, kas „bija pie Dieva”). Tieši tāds pats izteiksmes veids lietots Ījaba 23:13,14: „Ko Viņa prāts vēlas, to Viņš arī piepilda. Tādēļ Viņš

īstenos arī to, ko Viņš par mani ir nolēmis un daudz tādu lietu *Viņam arvien ir prātā*". Tādējādi, Dieva būtiski svarīgie plāni vienmēr ir „pie Viņa”, proti, Viņa prātā. Kad šie plāni tiek izteikti vārdos, bez aplinkiem, tad var patiesi sacīt: „Es jums labprāt pamācīšu, kāda ir Dieva rīcība, un es neapslēpšu, kam ir nozīme un svars Visuaugstākā acīs” (Ījaba 27:11). Gudrība, personificēta kā sieviete, bija „pie Dieva”, pirms Viņš kaut ko radīja – tā nebija jūras dzelmē, bet tā bija ‘pie’ Dieva (Ījaba 28:14; Sal.pam.8:22,30). Turēt prātā plānu ir tas pats, kas teikt: plāns bija ‘pie’ tā, kas to ir ielānojis. Tātad tas, ka nodoms par Dēlu bija Dieva prātā, nebūt nenozīmē, ka Viņš kā persona bija pie Dieva Debesīs. Ievērojiet paralēli starp Dieva vārdu un Dieva darbu Psalmā 106:13: „Bet drīzi viņi aizmirsā Viņa darbus un nenogaidīja, ko Viņš bija lēmis”. Lai ko Dievs teiktu / plānotu, tas viss piepildās; un doma par Dēlu ir vienmēr bijusi Viņa prātā. Vārds tapa miesa, kļuva reāls un aktuāls Jēzus personā.

„Vārds tapa miesa”

Tādēļ nevajadzētu baidīties pieņemt, ka tāda abstrakta lieta kā *logos*, vārds varētu kļūt par personu. Jo gudrība ir personificēta Vecajā Derībā (piem., Sal.pam.7). Un Jēkabs par to runā Jēkaba 3:17 kā par paklausīgu, pilnu žēlastības un bez liekulības – visas personu apzīmējošas rakstura īpašības. „Vārds” bieži tiek lietots ‘vārda sludināšanas nozīmē’ (Ap.d.6:2,4,7; Titam 2:5; Atkl.1:9; 6:9; 20:4). Cilvēks Kristus Jēzus bija evaņģēlija vārds, kas tapa miesa. Viņš bija un ir tā iemiesojums, ko Viņš un pārējie sludināja. Tādēļ otrs Jēzus tituls bija „Valstība” – tā Viņš raksturoja Sevi, kad Viņš teica, ka Viņš, Valstība, ir viņu vidū pirmā gadsimta Izraēlā (Lk.17:21). „Vārds par Valstību” tiek lietots paralēli „vārdam” (Mt.13:19 salīdz. ar 20-23). Valstība un Jēzus ir nedalāmi saistīti. Tāpat Jānis sauc Jēzu par „mūžīgo dzīvību” (1.Jņ.1:2). Dzīve, kuru Viņš dzīvoja bija tādas kvalitātes dzīve, kādu mēs dzīvosim mūžīgi Valstībā. Jēzus personība bija visa tā, ko Viņš sludināja, dzīvs iemiesojums – tāpat kā būtu jādzīvo mums, lai mēs būtu par dzīviem sludinātās vēsts lieciniekiem. Tādējādi, sludināt „Kristu” nozīmēja un nozīmē sludināt „evaņģēliju par Dieva Valstību”, jo Valstība būs cilvēka Kristus Jēzus izpausme (Ap.d.8:5 salīdz. ar 12). Tātad, Jēzus bija „vārds” tajā ziņā, ka Viņš iemiesoja evaņģēliju. Tādēļ Jēkabs saka, ka Viņš mūs ir dzemdinājis ar evaņģēlija patiesības vārdu (Jēk.1:18) un 1.Pēt.1:23 teikts, ka mēs esam atdzimuši no dzīvā un paliekamā Dieva vārda, Kunga Jēzus. Un tādēļ Lk.8:1 apraksta Kungu Jēzu sludinām un proklamējam Valstības

evanģēliju. Kas Viņš bija un kas Viņš ir [un vienmēr būs] ir evanģēlija izklāsts. Arī mums nav tikai jāsludina Valstības mācība, bet jāproklamē tā ar mūsu dzīvi. Jo tieši tā mēs liecinām par Valstības labo vēsti. Patiesi, visā Kunga mācībā, Viņš Pats bija tās visspilgtākais piemērs. Kalna sprediķis bija Kunga apburošās vīzijas par cilvēka dzīvi izklāsts, kā, Viņaprāt, Dievs to bija iecerējis un kā Viņš Pats to dzīvoja. Tā drīzāk bija pašatklāsme nekā prasību uzskaitījums mums. Taču tieši tas, ka tā bija Viņa Paša būtības atklāsme padara to tik neatvairāmu.

Vārds tapa miesa kā Kunga gribas izpildes akts. „Vārds tapa miesa” nav jāuztver ka teoloģisks apraksts kaut kā, kas bija bez grūtībām sasniegts. „Vārda” principiem, evanģēlija vārda radikālajiem netiešajiem norādījumiem, kuru caurstrāvoti ir Vecās Derības Raksti, bija ‘jātop miesai’ Kungā, vainagojoties krustā sišanā. Tur Viņš bija ‘Vārds, kas tapa miesa’. Tas bija un ir augstākās pakāpes evanģēlija netiešo norādījumu, kas tika mācīti Ēdenē, Ābrahāmam doto apsolījumu, praviešu attīstīto norādījumu piepildījums. Un tas nenotika automātiski. Tas vārds bija iesākumā pie Dieva, taču ne visi ‘vārdi’ / nodomi, kas ir pie Dieva, piepildās miesā, top par realitāti šeit virs zemes. Dievam bija daudz dažādu nodomu, kurus Viņš bija iecerējis īstenot, bet cilvēciskās vājības neļāva tiem tapt par realitāti. Viņš teica Izraēlam par Savu plānu / nodomu / *logos* padzīt kānaāniešus: „Ja jūs neizdzīsīt tās zemes iedzīvotājus...notiks, ka tā, kā Es ar viņiem domāju darīt, tā Es ar jums darīšu” (4.Moz.33:55,56). Viņš „domāja” to piepildīt caur Savu tautu, taču šī „doma” nekad netapa miesa.

Tā pakāpe, kurā Jēzus iemiesoja Dieva vārdu, ir nopietnu pārdomu vērtā. Kad Viņš pasludināja Sevi par Mesiju, cilvēki, kas bija kopā ar Viņu auguši, bija šokēti (Mk.6:3). Viņš bija *tik* cilvēcīgs, ka, lai gan Viņš nekad nebija grēkojis, cilvēki, kas Viņu 30 gadus bija tuvu pazinuši, neapšaubāmi uztvēra Viņu kā savējo. Kad vārds mūsos top miesa, tas mēdz aizkaitināt cilvēkus ar to, ka padara mūs par acīmredzami taisnprātīgiem, vai arī novērst tos no mums mūsu liekulības dēļ. Taču Kungā vārds patiesi tapa miesa tik lielā mērā, ka pat sabiedrības padibenes varēja izturēties pret Viņu kā pret savējo. Tas ir brīnums, kas prasa ilgstošu iedziļināšanos tajā. Jāņa evanģēlijs it īpaši šķiet lietojam Kunga „vārdus” un „darbus” gandrīz kā vienādas nozīmes vārdus (Jņ.14:10-14); lai ilustrētu kā Jēzus vārds, kas bija Dieva vārds, pastāvīgi un konsekventi tapa miesa Viņā, īstenojoties šī cilvēka, kas bija ‘vārds, kas tapa miesa’, darbos un rīcībā. Pievērsiet uzmanību tam, kā Jņ.8:28; 12:49,50 Viņš saka: „Es neko nedaru no

Sevis, bet runāju, kā Tēvs Mani mācījis”. Tādēļ Viņa vārdi saskan ar Viņa darbiem. Līdzība starp Kunga vārdiem un darbiem atkal izpaužas Lk:9:43,44: „visiem vēl brīnīties par visu to, ko Viņš darīja, Viņš sacīja...’Ievērojiet labi šos vārdus’. Šai kontekstā nav nekādu Jēzus ‘vārdu’; viņš gribēja, lai viņi redzētu, ka Viņa darbi ir Viņa vārdi. Pastāvēja pilnīga atbilstība starp Viņa vārdiem un Viņa darbiem. Iespējams, tāpēc Viņš piekodināja Viņa augšāmceltās meitenes vecākiem „nestāstīt nevienam par notikušo” (Lk.8:56), kaut arī tas bija tik acīmredzami; Viņš vēlējās, lai šie acīmredzamie darbi runātu paši par sevi bez cilvēku vārdu palīdzības. Jo būtībā Viņa darbi arī bija Viņa vēstījums.

Jēzum „vārds tapa miesa” ikdienas realitātē. Šī ārkārtējā saistība starp cilvēku Jēzu un Dieva vārdu, kuru Viņš sludināja un runāja, iespējams, atspoguļota Lk.4:20: „Un, grāmatu aizvēris, Viņš to atdeva sulainim un apsēdās. Un visi, kas bija sinagogā, vērsa savus skatus uz Viņu”. Šeit mums Jēzus atklājas it kā brīnumainā tuvplānā, Viņa ķermeņa kustībās, grāmatas aizvērsanā un sinagogas apmeklētāju acu pavērsienā. Ievērojiet, ka tai brīdī Viņš bija tikko beidzis lasīt no grāmatas, Viņš nebija sācis skaidrot to, ko bija izlasījis. Uz mani tas atstāj tādu iespaidu it kā starp Viņu un Viņa Tēva vārdu būtu kāda pārdabiska saikne. Tam, kā Dēls, kura personība ir totālā saskaņā ar Tēva vārdu, lasa šo vārdu, bija kaut kā īpaši jāiedarbojas uz auditoriju. Viņš bija Dieva vārds, kas tapa miesa, nekas tamlīdzīgs ne ar vienu nebija noticis un nevarēja notikt. Viņā vārds patiesi tapa miesa. Doma par vārdu iemiesošanu atspoguļo ebreju ticību, ka personas vārdi kļūst par tās darbiem. Tā, mēs 2.Laiku 9:5 lasām par Salamana „darbiem” un „vārdiem”. Personai nav nekādas vajadzības pastāvēt vienā formā un tad pārvērsties kādā citā formā. Pastāvēja pilnīga atbilstība starp Jēzus personību un Dieva vārdu, kuru Viņš sludināja. Un ļaudis izbrīna pilni vaicāja: „Kas tas par vārdu?” (Lk.4:36). Dieva vārds tapa miesa, kļuva par personību Viņā. Šajā ziņā Jēzum gandrīz nemaz nevajadzēja speciāli runāt par Sevi – Viņa raksturs un personība pauda šo vārdu, šo *logos*, šo būtisko vēstījumu. Jūdi Viņam uzplījās: „Ja Tu esi Kristus, saki mums to skaidri!” bet Viņš atbildēja: „Es jums esmu teicis, bet jūs neticat. Darbi, ko Es daru...nodod liecību par Mani” (Jņ.10:24,25). Viņi, protams, būs žēlojušies, ka Viņš to nav viņiem skaidri un gaiši pateicis vārdos. Viņa atbilde skanēja, ka Viņa „darbi”, Viņa dzīve, Viņa būtība skaidri liecina par to, kas viņš ir, Viņa personība bija tie „skaidrie” vārdi, kurus tie gribēja dzirdēt. Viņš bija vārds, kas tapa miesa visā perfektajā pilnībā.

Ir vērts atkal un atkal atkārtot, ka „vārds tapa miesa” Jēzū tajā ziņā, ka Viņa mācība bija absolūtā saskaņā ar Viņa darbiem. Tā, Viņš ne tikai *mācīja*, ka ir beigusies atšķirība starp šķīstajiem un nešķīstajiem; viņš patiesi gāja un ēda / bija sadraudzībā ar grēciniekiem un aizskāra spītālīgos. Vecās Derības pravieši bija tik stipri Dieva vārda pārņemti, ka viņu emocijas neatšķīrās no Dieva emocijām; viņi sēroja un dusmojās tieši tāpat kā Viņš. Tādēļ Viņu vārdi bija vienlaicīgi arī Dieva vārdi; tādēļ brīžiem praviešu rakstos ir grūti atšķirt, vai mēs lasām pravieša vai Dieva jūtu un domu izpausmi. Praviešu simboliskajā rīcībā (piem., Jesajas 20, Jeremijas 19; Ecēhiēla 4 un 5) mēs redzam, ka viņu dzīve un darbi ir savdabīga Dieva vārda iemiesošanās viņos. Fon Rads atzīmē, ka „vārda ieviešana praviešu miesīgajā dzīvē...līdzinās tam, ko ceturtā evaņģēlija rakstītājs saka par vārda tapšanu miesā” (1). Kungs Jēzus bija lielākais no praviešiem un Dieva vārds Viņā visaugstākajā mērā identificējās ar un pārņēma visu Viņa personību. Taču kā jēdziens vārds varēja tapt miesā cilvēkos, kas nebija Dieva Dēli – proti, praviešos – un ir pilnīgi iespējams, ka pirmā gadsimta jūdu apziņā Jāņa vārdi par to, ka „vārds tapa miesa” tika uztverti šo praviešu kontekstā.

Kad augšāmceltais Kungs stāvēja mācekļu priekšā, Viņš sacīja: „Šie ir tie vārdi, ko Es jums esmu sacījis” (Lk.24:44) un turpina, ka Viņa augšāmcelšanās tika pareģota caur Vecās Derības Dieva vārdu. Viņš bija iemiesojis kā savus, tā Dieva vārdus, stāvēdams viņu priekšā. Viņš neteica: ‘Skatieties visi, Es esmu augšāmcēlies!’ viņš vienkārši stāvēja un atgādināja viņiem praviešu teikto un to, ko Viņš tiem bija teicis, sakot „Šie ir tie vārdi, ko Es jums esmu sacījis”. Viņš bija tik varens un pilnīgs vārda iemiesojums.

Jāņa pirmās vēstules sākumā par vārdu runāts tā, it kā tas attiektos uz ko neitrālu un abstraktu – taču tai pašā laikā viņš to ir skatījis un taustījis. Gramatiski Jņ.1:1-3 it kā attiektos uz abstraktu ideju, *logosu* – taču patiesībā tā norāda uz reālo, vēsturisko Jēzus personību. Manuprāt, tas bija Jāņa iedvesmā rakstīts veids, kā sniegties pāri šai brīnumainajai pakāpei, kādā „vārds tapa miesa”, kad visas Dievam piemītošās domas un Viņa vārdi pilnībā izpaudās Jēzū; tik perfekti Jēzus vārdi saskanēja ar Viņa personību. Šie fragmenti nav uzskatāmi tikai kā cīņas lauks debatēm starp Ārija un Atanāsija, unitāriešu un trinitāriešu piekritējiem. Mums ir jāpaceļas līdz Jāņa vārdiem izteiktā brīnuma

izpratnei, jo vārdam būs tapt miesai arī mūsos, kā tas notika mūsu Kungā.

Vārda iemiesošanās

Ebreju gramatikas raksturīga iezīme ir pastiprinājuma daudzskaitlis, sakarā ar kuru viena liela, svarīga, nozīmīga lieta tiek izteikta daudzskaitļa formā. Jes.53:9 Mesijas nāve ebreju valodas tekstā ir lietota pastiprinājuma daudzskaitlī – uzsverot vienu nozīmes pilno Mesijas nāvi. Tas pats attiecas uz *elohim*. Tas ļoti labi var attiekties uz VIENU visuvareno. Tad Vecajā Derībā parasti sastopamais Dieva vārds, Jahve Elohim, kļūst – Jahve izpaudīsies VIENĀ – proti, pravietojums par Kungu Jēzu, kurš būs Viņa augstākā izpausme. Paturot to prātā, mēs atgriezamies pie Jāņa teiktā, ka Vārds bija pie Dieva, Vārds bija Dievs un tapa miesa Kungā Jēzū un mēs skatījām Viņa godību. Jāņa evaņģēlijs acīmredzami ir pārpilns ar atsaucēm uz ebreju terminoloģiju un idejām. Viņš atsauca arī uz daudzām apkārtējo pagānu idejām, pārveidojot tās sakarā ar Kungu Jēzu, līdz ar to demonstrējot šo ideju aplamību. Filona idejas bija ļoti populāras pirmajā gadsimtā. Viņš attīstīja ideju, ka „logos” ir, kā viņš to nosauca, „erceņģelis, kuram ir daudz vārdu” un „Dieva vārds”. Augsto priesteri viņš arī apzīmē ar vārdu Logos. Jāņa rakstītais, kā arī Vēstule ebrejiem cenšas parādīt šo domu maldīgumu un kā tās varētu kaut cik patiesi tikt attiecinātas uz Jēzu. *Viņš* un nevis Filona abstraktais ‘logos’ ir viens lielākais augstais priesteris; Viņš ir lielāks par eņģeļiem; Viņš ir Tas, kurš nāca Sava Tēva Vārdā un atklāja to mums (Jņ.5:43 un tml.). Dēlam ir tagad dots Dieva Vārds (Fil.2:6-11; Jes.9:5; Atkl.3:12); bet Dēla Vārds tagad ir „Dieva Vārds” (Atkl.19:13). Vārds, kas tapa miesa, tādējādi attiecas uz Tēva Vārdu, Jahve, kurš kļuvis par Vienu īpašo Kristus personā.

Dieva Vārda, vārda un godības idejas ir cieši saistītas. Es to esmu jo sīki izpētījis, skat
http://www.carelinks.net/books/dh/james/james_d05.html. Jņ.1:14
teikts, kad Dieva vārds tapa miesa Dieva Dēlā, mēs skatījām Dieva godību. Ja „vārds”, kas tapa miesa, ir faktiski atsauce uz Dieva Vārdu, tad tas kļūst saprotams. Un tā, Dieva logos, Dieva Vārds, kas bija pie Viņa iesākumā un bija savā ziņā Viņš, pilnībā atklājās cilvēka Kunga Jēzus personā („miesā”). Kungs to ir izteicis šajos vārdos: „Es Tavu Vārdu esmu darījis zināmu cilvēkiem, ko Tu Man no pasaules esi

devis” (Jņ.17:6). Tieši to Jānis droši vien domāja, sakot, ka Dieva vārds, Vārds tapa miesa un mēs skatījām Dieva godību, taču „pasaule” Viņu neuzņēma (Jņ.1:5). Jānis salīdzina vārda tapšanu par miesu ar to, ka Dēls darījis zināmu Tēvu, kuru neviens nekad nav redzējis (Jņ.1:18). Tā faktiski ir atsauce uz Jahves Vārda pasludināšanu Mozum, kad Mozum tika atgādināts, ka Dievu nevar fiziski skatīt. Tādējādi, Jahves Vārda pasludināšana Mozum tiek pielīdzināta vārda, Dieva Vārda tapšanai miesā. Tēvs pagodināja Savu Vārdu Dēlā (Jņ.12:28), kas bija Dieva vārds. Atcerieties saikni starp Vārdu, godību un Dieva vārdu. Rezumējot, atsauce uz logos / vārda tapšanu par miesu Kungā Jēzū tādēļ izsaka Dieva Vārda piepildījumu Kristū tāpat kā jebkura tēva vārds savā ziņā piepildās viņa dēlā. Un Vecajā Derībā tas pravietots neskaitāmas reizes – Jahve taps elohim, viens visuvarens – Kungs Jēzus, Viņa Dēls.

„Mājoja mūsu vidū”

„Mājoja mūsu vidū” (Jņ.1:14) arī var viegli pārprast tai nozīmē, ka Vārds reiz bija Debesīs, bet nonāca zemē, lai mājotu starp cilvēkiem. Bet tas (atkal) nozīmē neievērot Vecās Derības pamatu. Atkal un atkal LXX lietots grieķu vārds *kenosa* („mājot”) attiecībā uz Dieva mājošanu svētnīcā. „Mūsu” vidus, kur Dievs tagad mājo caur Savu *logos* nav cilvēce vispār, nav planētas zeme iedzīvotāji, bet tieši mēs, kas tic un veido Viņa svētnīcu / mītni neticīgās pasaules vidū. Iespējams, to var pielīdzināt Mateja teiktajam, kur divi vai trīs ir sapulcējušies Viņa Vārdā, tur Kungs ir to vidū (Mt.18:20).

Piezīmes

(1) Gerhard Von Rad, *Old Testament Theology* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2001), vol.2, p.274.

2-4 „Vārds bija Dievs”

Kas netic Dieva evaņģēlija vārdam, tas netic Dievam, teikts 1.Jņ.5:10. Dievs ir Viņa vārds. Vārds „ir” Dievs, jo Dievs ir identificējies ar Savu vārdu. Dāvids pielīdzina paļaušanos uz Dieva vārdu un paļaušanos Dievam (Ps.56:5). Iespējams, ka to viņš mācījies caur savu grēka pieredzi ar Batsebu. Jo šajā ziņā Dāvids bija „noniecinājis Tā Kunga vārdu...tu esi Mani nonievājis” (2.Sam.12:9,10). Dāvids saprata, ka viņa attieksme pret Dieva vārdu ir attieksme pret Dievu, jo Dieva vārds,

šajā ziņā, bija un ir Dievs. *Mūsu* vārdi mūs personīgi nosodīs vai attaisnos – jo arī mēs ‘esam’ mūsu vārdi. Kad Samuēls pastāstīja Ēlim naktī redzēto pravietisko parādību, Ēlis sacīja: „Viņš ir Tas Kungs” (1.Sam.3:18). Ar to viņš domāja, ka tas ir Dieva vārds, bet Dieva vārds viņam bija tas pats, kas Dievs. „Vārds”, „Valstības vārds”, „evanģēlijs”, „Dieva vārds”, tie visi tiek paralēli lietoti visā evanģēlijā. Līdzības par sējēju pieraksti runā kā par „Dieva vārdu” (Lk.8:11-15), tā arī par „Valstības vārdu” (Mt.13:19). Dieva vārds / evanģēlijs attiecas uz vēsti, kas ir *par* Dievu, tāpat kā „Valstības vārds” ir vēsts *par* Valstību, nevis ir tas pats, kas Valstība. „Dieva evanģēlijs” nozīmē evanģēliju, kas ir *par* Dievu, nevis evanģēliju, kas *ir* Dievs Pats personīgi (Rom.1:1; 15:16; 2.Kor.11:7; 1.Tes.2:2,8,9; 1.Pēt.4:17). Un tā, Dieva vārds, vārds, kas *bija* Dievs, Dieva evanģēlijs, tapa miesa Jēzū. „Jēzus vārds” un „Dieva vārds” ir vienādas nozīmes vārdi (Ap.d.19:10 salīdz. ar 20; 1.Tes.1:8 salīdz. ar 2:13); Vārds nav precīzi vienādojams ar Jēzu; Viņš iemiesoja vārdu, viņš ar Savu dzīvi, vārdiem un personību parādīja mums kāda ir Valstība, kāds ir Dievs; jo Viņa iemiesotais vārds bija par Dievu un par Valstību. Viņš bija Dieva un Viņa Valstības evanģēlija iemiesojums. Viņš runāja par Viņa vārdiem paliekam mūsos (Jņ15:7) un par Sevi personīgi paliekam mūsos (Jņ.15:4,5; 14:20). „Vārds bija Dievs” nevar nozīmēt, ka vārds ir identisks ar Dievu – jo vārds „bija pie Dieva” vai Dieva klātbūtnē. Tādēļ angļu Bībeles tulkojuma variantā (NEB): „Kas Dievs bija, tas bija arī Vārds”. G.B. Caird piedāvā šādu tulkojumu: „Iesākumā bija nodoms, nodoms Dieva prātā, nodoms, kas bija pati Dieva būtība” (1).

Jēzus personā bija pārdabiska, ne pirms, ne arī pēc tam pieredzēta, atbilstība starp personas būtību un vārdiem. Un mūsu liecībai ir jātiecas līdzināties Viņa paraugam – mums ir jābūt to mācību, kuras mēs sludinām, dzīvam iemiesojumam. Jēzus vēsts vai vārds bija daudz vairāk kā vārdi, kas nāca pār Viņa lūpām. Zināmā mērā Viņš atklāja mācekļiem visu, ko Viņš bija dzirdējis no Sava Tēva (Jņ.15:15); un tomēr burtiskākā ziņā Viņš nožēloja, ka daudz ko no tā, kas Viņam ir sakāms vārdos, tie vēl nespēja nest (Jņ.16:12). Viņa personība un raksturs, par kuru viņi domās visu atlikušo mūžu, bija Dieva „vārda” iemiesojums visaugstākajā pakāpē, taču tas nebūt nenozīmē, ka viņi dzirdēja visus Dieva vārdus, kas nāca pār Jēzus lūpām. Citviet es esmu parādījis, ka kā Tēva, tā Dēla valodas, vai vārdu lietojums stipri atšķiras no mums ierastā lietojuma. Dieva iemiesojums Kristū izpaudās ne tikai tajā, ka Kristus runāja pareizos vārdus par Dievu. Jo, kā Viņš teica, Viņa sekotāji nespēja tos pilnībā uztvert. Vārda iemiesojuma

pilnība izpaudās Viņa dzīvē, Viņa raksturā un vairāk par visu Viņa nāvē, uz kuru, iespējams, arī atsaucas Jānis Jņ.1:14, sakot, ka Jānis skatīja Viņa godību, skatīja kā vārds tapa miesa. Man šķiet, ka daudziem no mums ir jāuztver šīs lietas ar sirdi; jo mūsu sludināšana ir pārāk bieži bijusi vien vārdi, Bībeles lekcijas, semināri, plātīšanās ar mūsu pareizo Bībeles fragmentu un tēmu izpratni. Kad būtiskā liecība ir pati dzīve, Dieva vārda iemiesojums dzīvē. Ja mēs to ignorējam, tas noved mūs pie burtiskiem vārdu definējumiem, strīdiem par ticības apliecinājumiem, bezgalīgu vārdu un palīgteikumu veidošanas kāda vārda skaidrojumam...turpretim Kunga Jēzus iemiesotais „vārds” nebija tikai un vienīgi cilvēka izteiktais vārds. Tajā bija ietverts daudz kas vairāk. Tas bija un ir un tam ir jābūt mūžīgi vārdam, kas tapa miesa. Tādēļ it nekas nevar aizvietot personisku liecību un personiskas saskarsmes veidā nodotu mācību, jo faktiski tikai tā arī notiek cilvēka pievēršanās ticībai. Taču arvien biežāk mēs tiecamies izmantot masu medijus sludināšanas nolūkiem – TV, kompaktdiskus, Internetu, video ierakstus un tml. Tajos nav nekā personiski ‘dzīva’; caur to iemiesošanas mūsu personībās nav iespējama patiesību apmaiņa. Taču Dievs sazinājās ar mums caur Savu Dēlu; un tā mēs, personiski sazinoties ar citiem, atklājam tiem Viņa vārdu.

„Vārds bija Dievs”. Kunga Jēzus vārdi bija vārdi, kurus Viņš bija dzirdējis no Sava Tēva. Bet tas nenozīmē, ka Viņš bija kā faksa mašīna, kas pārraida klausītājiem vārdus, kurus Tēvs čukst Viņam ausī. Kad mācekļi beidzot apjauta kaut ko no Jēzus mēroga, tiem aizrāvās elpa no pārsteiguma: „Tev nav vajadzīgs, lai kāds Tev jautātu!” (Jņ.16:30). Līdz šim tie bija izturējušies pret Viņu kā pret Mācītāju, kuram mācekļi uzdod jautājumus, uz kuriem tas dod gudras atbildes. Beidzot līdz viņu atziņai bija nonācis, ka viņu priekšā ir kas lielāks par ebreju Mācītāju. ... Vārdos, kurus Viņš runāja un iemiesoja, bija ietverts kas augstāks par šo vārdu tīri leksisko nozīmi. Viņu priekšā bija neviens cits kā Dieva Dēls; Vārds, kas tapa miesa. Un tieši tāpēc neticīgie ebreji, protams, vienkārši nesaprata Viņa runātos vārdus. Jūdi pieprasīja, lai Viņš runātu ar tiem skaidru valodu (Jņ.10:24); taču Kunga atbilde izskan, ka viņu problēma nav valodas izpratnē, bet gan vienkārši tajā, ka viņi atsakās ticēt, ka Viņš, galdnieks no Nācaretes, ir Dieva Dēls. Vai līdz ar to es ietu par tālu, izsakot pieņēmumu, ka Jēzus mācības maldīga izpratne sakņojas vienkārši ticības trūkumā Viņam un nespējā uztvert Viņu kā personību?

Kā Dieva vārds, Dieva vēsts miesā, Jēzus bija Dieva pārstāvis, un kā tāds varētu tikt uzskatīts par Dievu, kaut arī Viņš personīgi nebija Dievs. P.Borgens izskaidro to rakstā ‘Dieva pārstāvis ceturtajā evaņģēlijā’ (2). Viņš citē rabīnu tiesisko principu, saskaņā ar kuru „Pārstāvis ir līdzīgs tam, kas viņu sūtījis” un citē Babilonijas Talmūda *Qiddushin* 43a: „Viņš ierindojams viņa saimnieka kategorijā”. Tādējādi, tieši tāda bija pirmā gadsimta jūdu izpratne par Jēzu kā Dieva pārstāvi. Džons Robinsons, kādreizējais anglikāņu bīskaps Vulvičā, ir teicis, ka populārā kristietība „vienkārši saka, ka Jēzus bija Dievs tajā nozīmē, ka termini ‘Kristus’ un ‘Dievs’ ir savstarpēji aizstājami. Taču Bībelē tādi piemēri nav atrodam. Jaunā Derība saka, ka Jēzus bija Dieva Vārds, tā saka, ka Dievs bija Kristū, tā saka, ka Jēzus ir Dieva Dēls; bet tā nesaka, ka Jēzus ir Dievs, lūk kā” (3). Un viņš turpina tādā pašā garā analizēt frāzi „vārds bija Dievs” Jāņa evaņģēlija prologā. Viņš uzskata, ka šis tulkojums nav uzskatāms par pamatotu, jo „Grieķu valodā [tulkojums „vārds bija Dievs’] ‘Dievs’ būtu dabiski lietots ar noteikto artikulu, nevis *theos*, bet *ho theos*. Tāpat Sv. Jānis nesaka, ka Jēzus ir ‘dievišķīgs’ cilvēks...tas būtu *theios*. Jaunais angļu Bībeles tulkojums (NEB), manuprāt, pietiekami precīzi atveido domāto nozīmi: ‘Un kas bija Dievs, tas bija arī Vārds’. Citiem vārdiem sakot, skatoties uz Jēzu, jūs redzat Dievu” – tai nozīmē, ka Viņa perfektajā raksturā atspoguļojās Tēva raksturs. (4). Zīmīgs ir noteiktā artikula trūkums pirms vārda ‘Dievs’. „Nelietojot artikulu pirms *theos*, autors līdz ar to pasaka, ka Logos īstenībā nav Dievs, bet tikai...dievišķīga emanācija” (5).

„Viņš nāca pie savējiem”

Kontekstā šeit runāts kā par Vārdu, kas bija iesākumā, tā arī par Jēzu personīgi, par kuru Jānis bija liecinājis. Apustuļu darbos 10:36-38 tas ir izteikts vienkāršākiem vārdiem: „Šis ir tas vārds, ko Viņš Israēla bērniem sūtījis, pasludinādams mieru caur Jēzu Kristu [Jēzū Kristū]...Jūs zināt, kas noticis visā Jūdejā, sākot ar Galileju, pēc kristības, ko Jānis pasludinājis, ka Dievs ar Svēto Garu un spēku svaidījis nacarieti Jēzu”. Secība, kā arī domas līdzība starp šeit teikto un Jāņa 1:1-8 ir tik liela, ka var loģiski secināt, ka Jānis apzināti atsaucas uz Lūkas pierakstu Apustuļu darbos, izsakot tās pašas domas garīgākā izteiksmes veidā: ‘Iesākumā bija evaņģēlija vārds, kas bija pie Dieva. Un tad nāca Jānis, liecinādams par Jēzu, un tad vārds, kā tas bija Jēzū, nāca pie ebrejiem...’. Pāvils uzrunāja savus laika biedrus: „Brāļi, Ābrahāma cilts bērni...mums šis pestīšanas vārds ir sūtīts” (Ap.d.13:26). Taču Pāvils arī rakstīja, „kad laiks bija piepildījies, tad

Dievs sūtīja Savu Dēlu, dzimušu no sievas” (Gal.4:4). Dieva Dēls bija „pestīšanas vārds” / Jēzus. „Vārds bija Dievs”.

Piezīmes

- (1) G.B. Caird, *The Language and Imagery of the Bible* (London: Duckworth, 1988), p.102.
- (2) In *Religions in Antiquity* (Leiden: Brill, 1968), pp.137-148.
- (3) John Robinson, *Honest to God* (London: S.C.M., 1963), p.70.
- (4) *Ibid*, p.71.
- (5) Oscar Cullmann, *The Christology of the New Testament* (London: S.C.M., 1971), p.266.

2-5 „Caur Viņu viss ir radies”

Ebreji savās sarunās *logosu* parasti minēja kā personu – bet tie nekad nepielaida domu, ka Dievam līdzās varētu būt kāds cits dievs vai kāds līdzīgs Viņam. Viens no sīkākajiem *logosa* tēmas pārskatiem rezumē: „Ir maldīgi saskatīt tādās personifikācijās tuvošanos peronalizācijai. Dieva vārds ne Bībelē, nedz arī papildus kanoniskajā ebreju literatūrā nav personīgs pārstāvis” (1). Tas bija jūdaisma atkritējs Filons, kas sāka runāt par *logos* kā par „otru Dievu, kas ir viņa *logos*...Dieva pirmdzimtais, *logos*” (2). Un tieši šī interpretācija acīmredzot bija tā, kas nāca kā saukta kristiešu acīs, kuri izmisīgi meklēja attaisnojumu savai dievišķā Jēzus idejai; taču šāds attaisnojums nav atrodams Dieva vārdā. Visām runām par „otro Dievu” nav nekāda pamatojuma Bībelē.

Taču, kamēr zināmā mērā *logos* bija personificēts Dieva vārds, plāns, nodoms, tas tapa miesa / konkrēta realitāte Jēzus personā. Tas, ka Dievs ir radījis un pabeidzis materiālās pasaules radīšanu ar Savu vārdu, ir acīmredzama Vecās Derības mācība (Jes.55:11). Uz to laiku, kad Jānis rakstīja savu evaņģēliju [nedaudz vēlāk par citiem], tā doma, ka ticīgie ir jauna radība Kristū, jau bija izveidojusies agrīnajā eklēzijā (2.Kor.5:17 utt.). „Caur viņu” ir nereti sastopama vārdkopa Jāņa evaņģēlijā. Tā nepārprotami apraksta kā caur Kunga Jēzus evaņģēliju top jauni vīri un sievas; to dzīves gūst jaunu jēgu. Šī vārdkopa oriģināla tekstā ir saistīta ar vārdiem „kļūt [pārtapt] par Dieva bērniem” (1:12), jo žēlastība un patiesība nākusi pasaulē *caur* Jēzu Kristu (1:17). Tādējādi „viss” attiecas uz visām jaunās radības lietām – arī Pāvils tieši tāpat lieto šo vārdu (Ef.1:10,22; 4:10; Kol.1:16-20). Gluži vienkārši

mēs visi, visa mūsu garīguma pieredze, *viss* ir nācis caur Dieva apsolījuma vārdu un tā piepildījumu Kristū. Tas parāda Ābrahāmam doto solījumu fundamentālo būtību. „Caur Viņu viss radies!”

Lai minam vēl citus Jāņa evaņģēlija pantus, kas saistīti ar rašanos, pārtapšanu jaunā kvalitātē:

4:14 „Ūdens, ko Es tam došu, *kļūs* viņā [ticīgajā] par ūdens avotu, kas verd mūžīgai dzīvībai”

5:9,14 „Un tūdaļ tas cilvēks *kļuva* vesels”

10:16 ticīgie *būs* [kļūs] viens ganāms pulks

12:36 „ka jūs *topat* par gaismas bērniem”

15:8 „ka jūs...*topat* par maniem mācekļiem

16:20 „Jūsu skumjas *tiks vērstas* priekā”

„*Bez Viņa* nekas nav radies” (Jņ.1:3) ir vārdkopa, kuru Kungs Jēzus atkārtu Jņ.15:5, kur Viņš saka: „*bez Manis*” jūs nevarat nest garīgos augļus. Tādējādi, Jņ.1:3 „*viss*”, kas radies, attiecas uz visām tām jaunās dzīves lietām, kuras tapa un smēlās spēku Kristū. Šajā ziņā Jēzu var saukt par „jaunās radības” radītāju (2.Kor.5:17). Taču praksē tas ir evaņģēlija vārds, Jēzus *vēsts*, kas to rada tajos, kas dzird un atsaucas uz šo vēsti. Mēs esam atdzimuši no neiznīcīgās seklas, no dzīvā un paliekamā Dieva *vārda* (1.Pēt.1:23). Šajā aizraujošajā, šokējošajā analogijā evaņģēlija „vārds”, vārds, kas tapa miesa Jēzus personībā, tiek pielīdzināts Dieva sēklai vai spermai. Viņš mūs ir no jauna „dzemdinājis ar patiesības vārdu, lai mēs būtu Viņa radījumu pirmaji” (Jēkaba 1:18). Dieva vārdā, visā, kas tajā atklājas Kunga Jēzus personībā, mēs sastopamies vaigu vaigā ar kategorisku aicinājumu visās lietās, kas mums par Viņu ir zināmas, līdzināties Viņam. Šajā Dieva vārda iezīmē, kāds tas atklājas Bībeles pierakstos un tādējādi arī Viņa Dēlā, mums ir dots absolūts radošs spēks, dinamisms, kas ir tik ārkārtīgi nepieciešams cilvēcei, lai pārveidotu mūsu citādi bezveidīgās, haotiskās dzīves. Un ļoti daudzu cilvēku dzīvēs „caur Viņu viss ir radies”.

Tāpat ka Kungs Jēzus tika sūtīts pasaulē, tā arī mēs. Mēs, protams, personīgi ‘iepriekš nepastāvējām’; un tādēļ mēs to nevaram secināt arī

par Viņu tikai tā iemesla dēļ, ka Tēvs Viņu ir sūtījis. „Sūtīt” Rakstos attiecas uz uzdevumu sludināt Dieva vārdu (Jes.48:16; Jer.7:25; Ecēh.3:4,5; Cah.2:8-11). Tā, Dievs Rakstos bieži sūta sludināt Savus praviešus. Mums arī ir jāļauj Dievam sevi sūtīt sludināšanas nolūkā, kā Viņš sūtīja mūsu Kungu, lai arī mūsos evaņģēlija vārds taptu miesa, kā tas tapa Viņā. Jo tāpat kā Viņš mēs personīgi esam tā vēsts, kuru mēs sludinām. Dieva vārds / evaņģēlijs ir kā sēkla (1.Pēt.1:23) un mūsu, ticīgo, pārbaudes laiks beidzas līdzīgi sēklai, kas krīt zemē un tad augšāmceļas, lai saņemtu miesu un mūžībā izaugtu kā tā unikālā personība, kura attīstās šobrīd (1.Kor.15:38). Kungs sauc par labo sēklu kā Dieva vārdu (Lk.8:11), tā arī „Valstības bērņus” (Mt.13:38). Tas nozīmē, ka evaņģēlija vārds top miesa arī mūsos, kā tas tapa miesa mūsu Kungā. Tādēļ evaņģēlija vārds nav vienīgi sausi teorētiski ierosinājumi; tas rada dzīvi un personību. Mēs mainīsimies; ne tikai fiziski, katrs no mums saņems savu paša unikālo ‘miesu’, Pāvila vārdiem runājot. Pastāvēs mūžīga nepārtrauktība starp mums, kas mēs topam tagad, un mums, augot mūžībā. Tas ir brīnumainais evaņģēlija vārda spēks; jo tas ir sēkla, kas pārveido jūsu un manu būtību sēklā, kas augšāmceļas lielām lietām Dieva nākamajā Valstībā. Visā tajā Kungs bija un ir mūsu paraugs, kam līdzināties. „Caur Viņu viss ir radies”.

Piezīmes

- (1) G.F. Moore, *Judaism in the First Centuries of the Christian Era* (Cambridge: Harvard University Press, 1927), vol.1, p.415.
- (2) References in James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster Press, 1980), p.221.

2-6 Kā Logos / Vārds tapa miesa?

Kā tas notika, ka Vārds tapa miesa Jēzus personā? Tas nav tikai Viņa dzimšanas veida jautājums. „Vārda” tituls tika dots Kungam kā atzinība par Viņa sasniegumiem esot un topot par „Vārdu”, kas „tapa miesa”. Tas nebija kaut kas, kas notika ar Kungu automātiski kā neatvairāms process bez jebkādas Viņa līdzdalības. Kunga atsauces uz Veco Derību, Viņa Tēva vārda labā pārziņāšana un lietošana bez šaubām spēlēja lielu lomu šai procesā, kad „Vārds tapa miesa”. Ja Pāvils atsauca uz Kunga Jēzus vārdiem caurmērā katrā ceturtajā pantā, jādomā, ka Dieva Dēls citēja un atsaucās uz Sava Tēva vārdiem vēl biežāk. Un tas atklājas,

kad mēs sākam pētīt Kunga vārdus, lai atrastu tajos saistību ar Veco Derību.

Iespējams, neapzināti Kungs lieto Sava Tēva vārdus, kad, izvests no pacietības, Viņš saka: „Ak, tu neticīgā un samaitātā cilts, cik ilgi Es vēl būšu pie jums? Cik ilgi Es vēl jūs panesīšu?” (Mt.17:17). Kungs, protams, būs teicis šos vārdus aramiešu valodā – taču pārsteidzoša ir šo izteicienu līdzība ar Tēva vārdiem ebreju valodā, kuri lasāmi 4.Moz.14:27: „Cik ilgi Man būs ar šo ļauno draudzi ciesties...?” Tāpat kā dēls lieto vārdus un izteicienus ‘nu gluži kā tēvs!’, tā darīja arī Jēzus. Ar to es gribu teikt, ka Kungs necitēja un neatsaucās uz Tēva vārdiem, kas lasāmi Vecajā Derībā, tā, kā to darīja, teiksim, Pāvils vai Pēteris. Būdams Tēva Dēls, Viņš runāja gluži tāpat kā Tēvs. Protams, ka Viņa prāts bija Rakstu piesātināts, bet, neskatoties uz to, ir saskatāma līdzība vārdu lietojumā un to pamatā esošajā domu gājumā, kas pastāv tikai tēvu un dēlu starpā. Un Viņa vārdi Mt.17:17 = 4.Moz.14:27, man šķiet, itin labi ilustrē šo domu.

Vēl pārsteidzošāks šķiet šo atsauču uz Veco Derību līmenis, dziļums un daudzveidība, kad mēs atceramies, ka daži no tiem bija sarunā izteikti vārdi, kas noteikti nebija iepriekš sagatavoti. Literatūru var meistarīgi piesātināt ar daudzveidīgām atsaucēm. Bet runātāja atsauču dziļums liek apbrīnot Viņa prāta darbības dziļumu. Taču Kunga gadījumā tas atspoguļo Viņa pilnīgo Tēva vārda atziņu, vārda patiesā gara apjaušanu. Viņš to elpoja, domāja, runāja, dzīvoja to. Un tas atspoguļojās visā, ko Viņš sacīja. Viņš patiesi bija „vārds, kas tapa miesa”. Zemāk ir minēti tikai daži Jēzus pirmo vārdu piemēri; taču šo sarakstu var turpināt. Fakts ir tas, ka caurmērā Kungs atsaucas uz Veco Derību vismaz trīs reizes katrā pantā! Tas nozīmē, ka teikumā katrs izteiciens, kuru Viņš lieto, kā to liecina pieraksti, ir atsauce uz Viņa Tēva vārdiem. To varētu pielīdzināt tēvu zaudējušā dēla sajūsmai, kad Viņš atrod Sava nelaiķa tēva vārdus un dedzīgi uztver to jēgu tā, kā to nespētu izdarīt neviens cits.

Jēzus vārdi	Sasaucas ar Veco Derību
Mt.3:15 Tam tā jānotiek! Jo tā mums vajag piepildīt visu taisnību.	Ecēh. 18:19,21 darījis taisnību, pildījis likumus
Mt.4:4 Stāv rakstīts: cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no ikkatra vārda, kas iziet no Dieva mutes.	5.Moz.8:3 citēts burtiski
Mt.4:7 Atkal stāv rakstīts: Dievu, savu Kungu, tev nebūs kārdināt.	5.Moz.6:16 citēts burtiski
Mt.4:10 Atkāpies, sātan! Jo stāv rakstīts: tev būs Dievu, savu Kungu pielūgt un Viņam vien kalpot.	5.Moz.6:13 citēts burtiski
Mt.5:3 Svētīgi garā nabagi, jo tiem pieder Debesu valstība.	Ps.40:18; Jes.41:17; 61:1
Mt.5:4 Svētīgi tie, kam bēdas:	Jes.61:1-3; 66:2
jo tie tiks iepriecināti	Jes.40:1
Mt.5:5 Svētīgi lēnprātīgie:	Ps.37:11,20; Jes.60:21; Sal.pam.22:24,25; 25:8,15
jo tie iemantos zemi	1.Moz.15:7,8; 2.Moz.32:13
Mt.5:6 Svētīgi izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības, jo tie tiks paēdināti.	1.Moz.49:18; Ps.17:15; 119:20; Jer.23:6; Jes.45:24; 51:1; 55:1; 65:13
Mt.5:7 Svētīgi žēlsirdīgie, jo tie dabūs žēlastību	2.Sam.22:26,27; Ps.18:25,26
Mt.5:8 Svētīgi sirdsšķīstie, jo tie Dievu redzēs	2.Moz.33:20; Ījaba19:25-27; Ps.17:15; Jes.6:5; 38:3,11

Ja jūs izsekojat dažām no šīm atsaucēm – un to ir daudz vairāk, nekā es šeit esmu izvēlējis uzskaitīt – kļūst skaidrs, ka Kunga prāts spēj darboties vairākos dažādu atsauču līmeņos vienlaicīgi. Tas nozīmē, ka mēs varam runāt ne tikai par Viņa lielisko Sava Tēva vārda pārzināšanu. Viņam piemita intelektuālā spēja, kā jau paša Dieva

Dēlam, domāt un runāt vairākos līmeņos vienlaicīgi. Līdz ar to Viņa vārdi bija Dieva domu un vārdu piesātināti. Viņš tik lielā mērā, tik dziļi un pilnīgi bija „Vārds, kas tapa miesa”. Un, analizējot tās vietas Vecaja Derībā, *no kurām* Kungs citēja, mēs atrodam, ka Viņam bija iemīļotākas vietas – kā jau tas no cilvēka sagaidāms. Šķiet, ka Viņam īpaši bija iepatikušās atsaucēs uz „Kalpu” Jesajas pēdējās nodaļās; kā arī Psalmos. No šīm divām grāmatām Viņš citē burtiski un brīvi ar pārlicību un atbilstību, kas liecina par teksta perfektu pārzināšanu. Bet tas veids un apjoms, kādā Viņš to visu piemēro Sev, patiesi apstiprina to, ka Viņā „Vārds tapa miesa”.

3 Jēzus Sevis uzcelšana (Jņ.2:19-21)

„Jēzus atbildēja: ‘Noplēsiet šo Templi, un Es to trijās dienās atkal uzcelšu’. Tad jūdi sacīja: ‘Četrdesmit sešus gadus šis Tempelis ir taisīts, un Tu to gribi uzcelt trijās dienās?’ Bet Viņš runāja par Savas miesas templi” (Jņ.2:19-21).

Es domāju, ka atbilde ir Jņ.5:19-21: „Dēls no Sevis neko nevar darīt, ja Viņš neredz Tēvu to darām. Jo, ko Tas dara, to arī Dēls dara tāpat, jo Tēvs mīl Dēlu un Tam rāda visu, ko pats dara; un Viņš Tam rādīs vēl lielākus darbus nekā šos, ka jūs brīnīsities. Jo, itin kā Tēvs uzmodina miroņus un dara tos dzīvus, tā arī Dēls dara dzīvus, ko Viņš grib. Jo Tēvs vairs nespriež tiesu ne par vienu, bet visu tiesu ir nodevis Dēlam, lai visi godātu Dēlu, tāpat kā viņi godā Tēvu”. Te skaidri teikts, ka visa vara un iespējas, kas bija Jēzum, faktiski bija Dieva dotas. Un faktiski, ja runā par to, ko Dievs ir darījis, pienāktos teikt, ka to ir darījis Dēls. Tāda ir bijusi un ir viņu attiecību daba. Šķiet, ka vienīgā lieta, ko Dievs darījis Jēzum, kuru Jēzus pats nespētu, bija Jēzus augšāmcelšana no miroņiem. Tas ir tik daudzreiz uzsvērts, ka Dievs augšāmceļā Jēzu no miroņiem. Taču Jēzus it kā priecājas uzsverot to, ka pat šajā gadījumā Viņa attiecības ar Tēvu ir tik ciešas, ka zināmā mērā, Viņš pats Sevi augšāmceļā – jo burtiski visu, ko Tēvs dara, savā ziņā to dara arī Jēzus. Tāpēc Jēzus varēja teikt par Savu dzīvību Jņ.10:18: „Man ir vara to atdot un vara to atkal ņemt. Šo uzdevumu Es esmu saņēmis no Sava Tēva”. Šī vara Viņam bija Tēva dota (1). Bet pat šajā lietā, kur šķietami Dievam būtu jābūt atdalītam no Dēla – proti, Dēla augšāmcelšanā – Jēzus gribēja uzsvērt, ka zināmā mērā Viņš un Tēvs tomēr bija vienoti. Jo Tēvs tā mīlēja Dēlu, ka, lai ko Viņš darītu, Viņš vēlējās, lai Dēls tur arī būtu iesaistīts. Un tā, Jēzus varēja teikt, ka šajā ziņā Viņš [Jēzus]

bija līdzdalīgs Sevis augšāmcelšanā – kaut gan Bībele atkārtoti un acīmredzami uzsver to, ka Dievs augšāmcēlis Dēlu no miroņiem. Jņ.10:18 atkal pieskaras šai tēmai, kur Kungs māca, ka Viņš ir saņēmis uzdevumu atdot Savu dzīvību un atkal to ņemt, taču Viņš uzsver, ka Viņam ir dota vara to darīt un tādēļ Viņš mirs ne jau tikai tādēļ, ka nespēj pretoties savu slepkavu mahinācijām. No tā mēs varam secināt, ka Viņš pakļāvās pavēlei mirt un augšāmcelties – un Dievs bija Viņam piešķīris šo varu.

Vēl viens apsvērums Jņ.2:19-21 ir, ka Jēzus runā par ‘Savas miesas’ augšāmcelšanu kā telti / tabernākulu. Kristus miesa nereti attiecas ne tik daudz uz Viņa burtisko miesu kā uz Viņa garīgo miesu, proti, ticīgo kopumu. Savā ziņā tieši Jēzus tos ir augšāmcēlis.

Piezīmes

- (1) Kā Kriss Klementsons man teica, grieķu vārds *exousia*, ko parasti tulko kā „vara”, „autoritāte”, Jņ.10:18 var nozīmēt arī „privilēģija”, un šis vārds ir minēts kā iespējams tulkojums arī Stronga vārdnīcā. Citviet Jaunajā Derībā šis vārds attiecas uz ‘varu’ un ‘autoritāti’, taču ir vērts paturēt atmiņā arī vārdu ‘privilēģija’.

4 „Dievs ir Gars” (Jņ.4:24)

Dieva Gars ir Viņa vara vai elpa, caur kuru Viņa svarīgākā patība, Viņa būtība un raksturs atklājas cilvēkam Gara veiktajās darbībās. Tādējādi, „Dievs ir Gars”, kā teikts Jņ.4:24, ir jātulko pareizi, jo Viņa gars atspoguļo Viņa personību. Dieva apraksti ir ļoti dažādi, piem.

- „Mūsu Dievs ir uguns, kas iznīcina” (Ebr.12:29)
- „Dievs ir gaisma” (1.Jņ.1:5)
- „Dievs ir mīlestība” (1.Jņ.4:8)
- „Vārds (grieķu *logos* –plāns, nodoms, ideja) bija Dievs” (Jņ.1:1).

Tātad „Dievs ir” Viņa raksturojumi. Skaidrs, ka ir aplami uzstāt, ka abstraktais jēdziens mīlestība ir ‘Dievs’, tikai tāpēc, ka mēs lasām „Dievs ir mīlestība”. Mēs varam par kādu teikt, ka viņš ir ‘pati labestība’, bet tas nenozīmē, ka viņš reāli neeksistē – tas, kā viņš rīkojas, atklāj mums labestības jēdziena saturu.

Tā kā gars ir Dieva spēks, mēs it bieži lasām, ka Dievs sūta vai pavēl garam darīt lietas saskaņā ar Viņa gribu un raksturu. Var minēt ne mazums piemēru, kas parāda atšķirību starp Dievu un Viņa Garu.

- „Tas (Dievs), kas viņa sirdī ielika Savu Svēto Garu” (Jes.63:11)
- „Es (Dievs) likšu uz Viņu (Jēzu) Savu Garu” (Mt.12:18)
- „Tēvs no debesīm dos Svēto Garu” (Lk.11:13)
- „Es redzēju Garu nonākam...no debesīm” (Jņ.1:32)
- „Es (Dievs) izliešu no Sava Gara pār visu miesu” (Ap.d.2:17).

Patiesi, biežās atsauces uz „Dieva Garu” ir pietiekams pierādījums tam, ka gars nav personīgi Dievs. Šīs atšķirības starp Dievu un Viņa Garu ir vēl viena grūtība, ar ko saskaras tie, kas tic ‘trīsvienībai’, kurā starp Dievu Tēvu, Jēzu un Svēto Garu tiek likta vienlīdzības zīme.

Loti svarīgi ir tas, ka bezpersonisks Dievs padara lūgšanu bezjēdzīgu – iznāk ka lūgšana ir dialogs starp mūsu apziņu un Dieva jēdzienu, kas pastāv mūsu prātā. Mums pastāvīgi atgādina, ka mēs lūdzam Dievu debesīs (Sal.māc.5:1; Mt.6:9; 5:16; 1.Ķēn.8:30), un ka Jēzus tagad ir tur, pie Dieva labās rokas, lai pārraidītu mūsu lūgšanas (1.Pēt.3:22; Ebr.9:24). Ja Dievs nav personīgs, tad šie panti zaudē savu nozīmi. Taču ja Dievu saprot kā reālu, mīlošu Tēvu, lūgšana Viņam kļūst par reālu, taustāmu lietu – faktiski sarunu ar citu būtņi, kura, kā mēs ticam, ļoti vēlas un spēj atsaukties.

5 „Es esmu no debesīm nācis” (Jņ.6:33,38)

„Dieva maize ir tā, kas nāk no debesīm un pasaulei dod dzīvību...Es esmu no debesīm nācis” (Jņ.6:33,38).

Šie vārdi, un citi līdzīgi šiem tiek citēti, lai atbalstītu aplamo ideju, ka Jēzus pastāvēja debesīs pirms Savas dzimšanas. Taču ir jāņem vērā sekojošie punkti.

1. Trīsvienības sludinātāji saprot šos vārdus burtiski savas taisnības pierādīšanai. Taču, ja mēs tos uztveram burtiski, tad tas nozīmē, ka kaut kādā veidā Jēzus burtiski nonāca no debesīm ka persona. Bībelē nekas tāds nav minēts, taču panti

par to, ka Marija dzemdē Dēlu no Svētā Gara, zaudē jēgu. Jņ.6:60 mācību par mannu apraksta: „Šie vārdi ir smagi, kas viņos var klausīties?”; proti, mums ir jāsaprot, ka šie vārdi ir lietoti pārnestā nozīmē.

2. Jņ.6 Jēzus skaidro, ka manna ir Viņa pirmtēls. Dievs sūtīja mannu tajā ziņā, ka Dievs bija tas, kas to radīja uz zemes: tā nenolidoja burtiski no Dieva troņa Debesīs. Tā, arī Kristus nākšana no debesīm ir jāsaprot līdzīgi; Viņš tika radīts uz zemes, kad Marija tapa grūta no Svētā Gara (Lk.1:35).
3. Jēzus teica: ‘Maize, ko Es došu, ir Mana miesa’ (Jņ.6:51). Trinitārieši apgalvo, ka no debesīm ir nākusi Jēzus dievišķā daļa. Bet Jēzus saka, ka viņa „miesa” ir maize, kas nākusi no debesīm. Tāpat kā Jēzus saista maizi no debesīm ar Sevi kā ar „cilvēka Dēlu” (Jņ.6:62), nevis ‘Dieva Dēlu’.
4. Šajā fragmentā ir milzum daudz pierādījumu tam ka Jēzus nav tas pats, kas Dievs. „Mani sūtījis dzīvais Tēvs” (Jņ.6:57) parāda, ka Jēzus un Dievs nav vienāda mēroga vienības; un „Es esmu dzīvs Tēvā” nevarētu būt par pierādījumu tam, ka abi pastāv mūžīgi, kā to apgalvo trinitārieši.
5. Ir jāprasa: Kur un kad Jēzus ‘nācis no debesīm’? Trinitārieši šos pantus izmanto, lai ‘pierādītu’, ka Jēzus nācis no debesīm Savas dzimšanas brīdī. Bet Jēzus runā par Sevi kā par to, „kas no debesīm nāk” (33.,50.pp.) tā, it kā tas būtu pastāvīgi notiekošs process. Runājot par Dieva dāvanu Jēzu, Kristus saka: „Mans Tēvs jums dod īsto maizi no debesīm” (32.p.). Laikā, kad Jēzus saka šos vārdus, Viņš jau bija ‘nonācis’ no debesīm tai ziņā, ka Viņš bija Dieva sūtīts. Tādēļ Viņš varēja lietot laiku pagātnes nozīmē: „Es esmu dzīvā maize, kas nākusi no debesīm” (51.p.). Bet Viņš runā par nākšanu no debesīm kā dzīvā maize arī Viņa nāves veidā krustā: „Un maize, ko Es došu, ir Mana miesa, kas dota par pasaules dzīvību” (51.p.). Un tā, šeit mēs dzirdam Jēzu runājam par jau nonākšanu no debesīm, par nākšanu kā notiekošu runas brīdī un kā tādu, kas notiks nākotnē Viņa krusta nāves brīdī. Šis fakts jau pats par sevi runā par to, ka ‘nākšana’ attiecas uz Dieva izpausmi, nevis tikai uz Kristus dzimšanu. To pārliecinoši pierāda visas Vecās Derības atsaucēs uz Dieva ‘nākšanu’ kā Dieva izpausmi. Tā piemēram, Dievs redzēja Savas tautas ciešanas Ēģiptē un ‘nonāca’, lai to glābtu caur Mozu. Viņš redzēja mūsu vergošanu grēkam un ‘nonāca’ vai izpaudās, sūtot Jēzu, tāpat kā savā laikā Mozu, lai izvestu mūs no grēka verdzības.

Kungs Jēzus bija „Dieva radības sākums” (Atkl.3:14) – Viņš bija radīta būtne un lai kādā veidā tā ‘nonāca no debesīm’, tā nebija pats Dievs. Hjū Šonefelds komentē: „Skaidrs, ka Jānis pats ticēja tāpat kā agrīnie kristieši, ka dievišķīgais Kristus bija radīta būtne.

Dievbijīgs aicinājums

Kunga teicienu par nākšanu no debesīm var saprast arī kā spēcīgu dievticības izpausmi. Viņš pārliecinoši saka, ka, *nonācis* no debesīm, Viņš šī iemesla dēļ neatstums nevienu, kas *nāks* pie Viņa (Jņ.6:37,38). Saikne ir vārds „nākt”. Mēs ‘nākam’ pie Jēzus ne jau kājām, bet mūsu prāta attieksmē. Un arī Viņš ‘nāk’, nešķērsojot triljoniem kilometru no debesīm uz zemi, bet ‘nonāk’ mūsu dzīvē un pieredzē. Ja Viņš ir tik tālu nācis, lai mūs satiktu, un mēs esam nākuši pie Viņa... tad mēs noteikti satiksimies un Viņš nenovērsīsies no mums, tieši tāpēc ka Viņš ir tik tālu nācis, lai satiktos ar mums. Šī tēma caurauž visu Jāņa evaņģēliju. Tādēļ „Kā nu, kad jūs redzēsīt Cilvēka Dēlu uzkāpjām, kur Viņš iepriekš bijis?” (Jņ.6:62) nav atsauce uz Viņa fizisku aizceļošanu – Viņš saka, ja ļaudis ‘nenāks’ Viņu satikt, tad Viņš arī atņems viņiem šo iespēju. Viņš nestāvēs bezgalīgi gaidīdams uz tiem. Tas izskaidro Viņa aicinājumu ‘nākt’ pie Viņa steidzamību. Viņš ir ‘nonācis’ un gaida, lai cilvēki ‘nāktu’ pie Viņa. Viņš ir nācis visu garo ceļu no Viņa paša dievišķā garīguma augstumiem, lai satiktu prostitūtas un kāršu spēlmaņus, tos, kas piekopj reliģiju izklaides pēc, egocentriskos mazos ļautiņus... un ja mēs patiesi nākam pie Viņa, ja mēs gribam Viņu satikt, tad Viņš, protams, nekad neatstums mūs. Jo tieši tāpēc jau Viņš ir ‘nonācis’, lai sastaptu mūs. Šī pieeja parāda, cik aplami ir interpretēt Viņa ‘nākšanu’ pie mums kā burtisku atnākšanu.

Taču šis visas žēlastības Kungs arī centās stiprināt vīrus un sievas, kas bija izvēlējušies šo ceļu. Viņš atzina, ka Viņa vārdi par Sevi kā par mannu, kas nāk no debesīm, ir „smagi vārdi”. Taču Viņš turpina Savu sakāmo [iespējams ar vieglu smaidu uz lūpām] ar kaut ko vēl mīklaināku: „Kā nu, kad jūs redzēsīt Cilvēka Dēlu uzkāpjām, kur Viņš iepriekš bijis?” (Jņ.6:62).

Šeit nu Viņš ir izvēlējis vēl citus, vēl smagākus „vārdus”; un Viņš turpina, uzsverot, ka Viņa vārdi ir gars un dzīvība (Jņ.6:63). Tos, kuri negribēja Viņa vārdus, Viņš apstiprināja viņu tumsībā. Un to Viņš darīja, lietojot acīmredzami ‘smagus vārdus’. Tādēļ vienkāršoti

interpretēt vārdus par nākšanu kā burtisku nolaišanos no debesīm un ka tikpat burtiski Viņš pacelsies cauri mākoņiem... ir pilnīgi nesaprast to, ka tie ir ‘smagi vārdi’, proti, ka tie nav domāti vienkāršotai un burtiskai interpretācijai.

Piezīmes

- (1) Hugh Schonefield, *The Original New Testament: Revelation* (London: Firethorn Press, 1985), footnote on Rev.3:15.

6 “Pirms Ābrahāms tapa, esmu Es” (Jņ.8:58)

Šie vārdi nereti tiek lietoti, lai mācītu, ka Jēzus pastāvēja pirms Ābrahāma. Taču rūpīgākā izpētē atklājas, ka patiesībā ir otrādi:

1. Jēzus nesaka ‘Pirms Ābrahāms bija, Es biju’. Viņš bija Ābrahāmam apsolītais pēcnācējs; sakot, ka Jēzus pastāvēja fiziski pirms Ābrahāma, mēs padarām Dieva apsolījumus Ābrahāmam par muļķībām.
2. Jņ.8:5 konteksts ir Kristus saruna ar jūdiem par Ābrahāmu. Pēc viņu domām, Ābrahāms bija vislielākais cilvēks, kas jebkad ir dzīvojis. Jēzus saka: ‘Es esmu, kā Es šeit stāvu, svarīgāks par Ābrahāmu’. Viņiem, tur stāvot, drīzāk bija jādod gods Jēzum, nevis Ābrahāmam. Viņa vārdu nozīme ir: ‘Es tagad esmu daudz svarīgāks nekā Ābrahāms ir jebkad bijis’. Ir iespējams saprast „pirms” 58.pantā (Jņ.8), attiecinot to uz laiku, tajā nozīmē, ka pirms Ābrahāma Jēzus jau bija Dieva nodomā pašā pasaules iesākumā. Tieši tāpēc, ka šajā ziņā Jēzus bija „pirms” Ābrahāms tapa, Viņš ir uzskatāms par nozīmīgāku. Taču ērtāk būtu lasīt „pirms” svarīguma, nevis laika nozīmē. 2.Sam. 6:21 tas pats vārds oriģinālā tiek lietots svarīguma, nevis laika nozīmē. Dāvids saka sievai: Tas Kungs „mani ir izredzējis, mani celdams augstāk par tavu tēvu [Saulu]”. Laika nozīmē Dievs izvēlējās Saulu pirms Dāvida. Bet Dievs cēla Dāvidu augstāk par Saulu goda un svarīguma ziņā.
3. Pierādījums tam rodams Jņ.8:56: „Jūsu tēvs Ābrahāms kļuva liksms, noprazdams, ka redzēs Manu dienu, un viņš to redzēja un priecājās par to.” Vienīgā reize, kad mēs pierakstos lasām, ka Ābrahāms smējās un priecājās, bija tad, kad viņam tika doti apsolījumi par viņa sēklu; viņš saprata, ka beigu galā šis apsolījums attiecas uz Jēzu (1.Moz.17:17). Ābrahāms „redzēja”

Kristu cauri laikiem apsolījumos, kas viņam tika doti par Jēzu. Viņš mīklaini izteicās arī par nākamo Jēzus upuri: „Uz kalna Dievs izredz” (1.Moz.22:14). Šajā ziņā Jēzus runā par to, ka Ābrahāms Viņu redzēja. Tieši apsolījumu kontekstā Jēzus varēja teikt „Pirms Ābrahāms tapa, esmu Es”. Viņš izprata, ka Dieva apsolījumi Ābrahāmam atklāja plānu par Jēzu, kas Dievam bija no pasaules iesākuma. Tas nodoms, kas bija „pirms Ābrahāms tapa” tika atklāts apsolījumos viņam un tagad piepildījās pirmā gadsimta ebreju acu priekšā, kas pulcējās ap Viņu, „(apsolījuma) vārdu, kas tapa miesa”.

4. „Es esmu” varētu būt arī atsauce uz Dievišķo Vārdu, kurš Jēzum bija kā Dieva Dēlam (Jņ.5:43). Bet „Es tas esmu” saka arī izārstētais aklais no Jņ.9:9 bez kādas atsaucē uz šo Vārdu. Tos pašus vārdus grieķu valodā teicis Asahēls 2.Sam.2:20. Jēzus un Tēvs bija „viens”, tādēļ tas, ka Jēzus nes Dieva vārdu, nenozīmē, ka Jēzus=Dievs. Taču atzīmējiet, ka Tēva un Dēla vienotība, par kuru runāts, piem., Jņ.10:30 ir tāda vienotība, kas iespējama starp Tēvu un visiem Viņa bērniem (Jņ.17). Nekatrās dzimtes „viens” (*hen esmen*) lietošana Jņ.10:30 norāda, ka Tēvs un Dēls nav savstarpēji aizstājami – viņi ir vienoti, bet nav viens un tas pats. Un tā kā viņi ir viens, tad viņiem var būt viens un tas pats Vārds.

Līdzīgs pārpratumas rodas, lasot Jāņa Kristītāja vārdus par Jēzu: „Viņš bija pirmāk nekā es” (Jņ.1:30). Jānis Kristītājs bija vecāks par Jēzu, tādēļ „pirmāk” viņš lietoja svarīguma nozīmē. C.H. Dodds šādi interpretē šos vārdus: „Starp maniem sekotājiem ir cilvēks, kas nāk pirms manis, jo viņš ir...pārāks par mani” (1).

Piezīmes

- (1) C.H. Dodd, *Historical Tradition in the Fourth Gospel* (Cambridge: CUP, 1976), p.274.

7 „To skaidrību, kas Man bija pie Tevis, pirms pasaule bija” (Jņ.17:5)

Kas Bībelē ir domāts ar „skaidrību”? Tas pats vārds, kas latviski tulkots „skaidrība”, sastopams 2.Moz.33:19, kad Mozum atklājās Dieva „godība” Sinaja kalnā un viņš dzirdēja Dievu nosaucam Savu Vārdu vai raksturojam Sevi kā apžēlošanās un žēlastības Dievu, pacietīgu un

bagātu žēlsirdībā un uzticībā, utt. (2.Moz.33:19; 34:6,7). Jēzus atsaucas uz to, kas notika Sinaja kalnā, sakot „Es Tevi esmu paaugstinājis virs zemes...Es Tavu vārdu esmu darījis zināmu” (Jņ.17:4,6). Vienmēr, kad šīs Dieva rakstura īpašības tiek atzītas, paustas vai atklāti demonstrētas, Dievs ir apskaidrots. Šajā ziņā Dievs ir „godības Dievs” (Ps.29:3). Viņš pilnībā asociējas ar Savu Vārdu un rakstura īpašībām – Viņš tās neparāda cilvēkiem, pats būdams pavisam citāds. Viņš *ir* Viņa godība. Un tādēļ Jņ.17:5 salīdzina Viņa godību / skaidrību ar pašu Dieva būtību.

Dieva godība / skaidrība bija ar Dievu pirms pasaule bija. Ar laiku Viņa būtiskās rakstura īpašības nav mainījušās. Jaunās Derības Dievs ir tas pats Vecās Derības Dievs. Kā Jānis sava evaņģēlija sākumā saka, būtiskais „Vārds”, Dieva *logos*, Viņa būtiskie plāni, nodomi, personība bija pie Viņa no iesākuma. „Vārds tapa miesa” Jēzus personā (Jņ.1:14) tajā nozīmē, ka Kungs Jēzus Savā dzīvē un it īpaši Savā krusta nāvē atklāja visas šīs Dieva īpašības un nodomus konkrētā, redzamā veidā – pilnīgi perfekti.

Jēzus lūgums Viņu apskaidrot tādēļ nozīmē darīt zināmu visiem, ka Dieva Vārds / rakstura īpašības / pazīmes / godība / nodoms atklājas Viņā. To sakot, Viņš, protams, domāja augšāmcelšanos un Dieva pagodinājumu līdz ar šo apstākļu sludināšanu un cilvēku ticību tiem visā plašajā pasaulē.

Bet kā tad ar to skaidrību, kas Jēzum bija pie Dieva pirms pasaule bija? Kā mēs jau minējām, Dieva „godība” atklājās Mozum Sinaja kalnā (2.Moz.34) kā Viņa rakstura īpašību nosaukšana. Šajā ziņā Kungs Jēzus varēja runāt par to, ka Viņa miesiskajā dzīvē Viņam bija tā skaidrība, kas bija pie Tēva, kad tapa [jūdu] pasaule Sinajā (Jņ.17:5). Tā bija tā pati skaidrība / godība, ko Viņš tāpat kā Mozus atspoguļoja cilvēkiem. Bet, saskaņā ar 2.Kor.3:18, „mēs visi...Dieva godību redzēdami kā spoguļi, topam pārvērsti Viņa paša līdzībā”. Paša Jēzus personībā jau ir kaut kas pārveidojošs. Un varbūt tas rada mūsos to psiholoģisko barjeru, kas neļauj mums dziļāk aizdomāties par Jēzu. Mēs apzināmies, ka šīm domām ir spēks pārveidot un iespiesties mūsu visapslēptākajā tumsībā.

Īstenībā ir tikai viena godība – Dēla godība ir Tēva godības atspoguļojums un izpausme. Tās var skatīt kā atšķirīgas tikai tajā ziņā, ka to pašu godību Kungs Jēzus atspoguļo tikai Viņam piemītošajā veidā; tāpat kā dēls atspoguļo vai izsaka sava tēva personību, tā nav tā pati personība, bet tā pati būtība. Viena zvaigzne atšķiras no otras godībā, taču tās visas atspoguļo to pašu būtisko godības gaismu. Kungs Jēzus meklēja tikai Sava Tēva godu (Jņ.7:18). Viņš runāja par Dieva godu, kas pagodina Dēlu (Jņ.11:4). Tā, Jānis interpretē Jesajas Dieva godības redzējumu kā pravietojumu par Dēla godību (Jņ.12:41). Dieva godība ir Viņa „patība”, Viņa personība un būtība. Tā, protams, bija pie Viņa no paša iesākuma un šī godība izpaudās kā Kunga Jēzus nāvē, tā arī Viņa pagodināšanā (Jņ.17:5). Vecās Derības „godības Dieva” tituls tiek attiecināts uz Kungu Jēzu - „godības Kungs” (1.Kor.2:8; Jēkaba 2:1). Tā ir Dieva godības atziņas gaisma, kas atmirdz Jēzus Kristus sejā (2.Kor.4:6). Jēzus ir Dieva godības spožums, jo Viņš ir Dieva būtības precīzs attēls (Ebr.1:3). Tas bija Tēvs kas Viņu godā cēla (2.Pēt.1:17). Dievs ir „godības Tēvs”, patiesās godības pirmavots, kas atspoguļojas kā Kungā Jēzū, tā arī mūsos (Ef.1:17). Ciešā saistība starp Tēva un Dēla godību ir izcelta Jņ.13:31,32: „Tagad Cilvēka Dēls ir paaugstināts un Dievs paaugstināts Viņā. Bet, ja Dievs paaugstināts Viņā, tad arī Dievs Viņu paaugstinās Sevī un Viņu drīz vien paaugstinās”.

Visa šī skaidrojuma būtība ir tajā, ka ir tikai „viena godība”, tā ir Dieva godība. Šī godība attiecas uz būtisko „patību”, personību, rakstura īpašībām, būtību utt. Kungs Jēzus bija šīs godības izpausme Viņa mirstīgajā dzīvē (Jņ.2:11). Bet Viņš it tās izpausme arī tagad, kad Viņš ir „paaugstināts”, un izpaudīs to Savas nākamās godības dienā. Un Kungs visās lietās ir mūsu paraugs. Mēs esam aicināti sekot Viņam ceļā uz godību. Tagad mēs mūsu personībās atspoguļojam un paužam šo Tēva godību un mūsu svētlaimīgā cerība ir nākotnes godībā, kad mēs būsim paaugstināti, lai kļūtu par personībām, kas atspoguļo un ‘ir’ šī godība daudz intīmākā un pilnīgākā mērā, nekā tagad, kad mūs kropļo cilvēciskās disfunkcijas, grēks un gribas vājums stāties pretī kārdinājumiem. Mēs tagad atspoguļojam šo godību neskaidri kā vara spoguļi (2.Kor.3:18). Dieva godības atspulgs Jēzus sejā tikai miglaini atspoguļojas mūsos. Bet mēs maināmies, no spožuma uz spožumu, attēlam visu laiku skaidrojoties, līdz tai lielajai dienai, kad mēs Viņu satiksīm un skatīsim vaigu vaigā ar visu no tā izrietošo. Bet es uzsveru to, ka ir tikai viena godība. Šī godība bija pie Dieva no iesākuma. Tas bija Dieva sākotnējais nodoms augšāmcelt un godināt un apskaidrot Savu Dēlu. Un Jņ.17:5 Jēzus lūdz Tēvu to darīt. Godība, kas Jēzum bija

„pirms pasaule bija”, ir saistāma ar to, ka Viņš bija „iepriekš izredzēts pirms pasaules radīšanas” (1.Pēt.1:20), tāpat kā Dievs mums ir apsolījis mūžīgo dzīvību (caur Savu Dēlu) pirms mūžīgiem laikiem (Tit.1:2). 2.Tim.1:9 runā par Dieva aicinājumu uz pestīšanu Kristū Jēzū „pirms mūžīgiem laikiem”. Dievs „mūs pirms pasaules radīšanas izredzējis” caur Jēzu Kristu (Ef.1:4). Tāpat kā mūs nebija pirms pasaules radīšanas, tā nebija arī Kristus. Patiesi, 1.Kor.2:7 runā par to, ka *mēs* sludinām Dieva gudrību, „ko Dievs paredzējis no mūžības laikiem”. Tā ir viena un tā pati doma par „vienu godību” – Dieva godība pastāvēja un Viņa nodoms bija dalīties tajā ar Savu Dēlu un mums; un Viņš runā par šīm lietām, kuru vēl nav, it kā tās jau būtu, jo tās noteikti piepildīsies (Rom.4:17). Jņ.17:5 Kungs Jēzus lūdz par šī apsolījuma izpildi.

Jūdu redzes viedoklis

Mums ir jāatceras, ka Kungs runāja un Jānis rakstīja no jūdu redzes viedokļa. Jūdu domāšanā un rakstos ‘iepriekš pastāvēšanas’ valoda nebija nekas neparasts. Būt ‘pie Dieva’ jūdu izpratnē nenozīmēja būt augšā debesīs burtiski. Marija bija žēlastību atradusi *para* Dieva (Lk.1:30) tāpat kā Jēzum bija skaidrība *para* Dieva, bet tas nenozīmē, ka viņa iepriekš pastāvēja vai bija debesīs pie Dieva ar viņas „žēlastību”. Domājams, ka Tora ir iepriekš pastāvējusi, praktiski viss uz zemes ir to iepriekš debesīs pastāvējušo Dieva plānu un nodomu īstenojums. Jņ.17:5 atsaucas uz šīm lietām: „Un tagad apskaidro Tu Mani, Tēvs, ar to skaidrību, kas Man bija pie Tevis, pirms pasaule bija”. Talmūds runā par „Žēlastības troni”, kas pastāvēja pirms pasaule bija. Un Kungs Jēzus šķiet atsaucamies uz to. Jūdu prāts nepieļautu domu par to, ka Kungs Jēzus šeit atsaucas uz fizisku iepriekš pastāvēšanu pirms dzimšanas. Pēteris atspoguļo jūdu domāšanu, rakstot (kaut arī iedvesmā), ka Jēzus bija „iepriekš izredzēts pirms pasaules radīšanas” (1.Pēt.1:20). Padomājiet par vārda „iepriekš izredzēts” nozīmi – šis grieķu valodas vārds veido vārda ‘prognoze’ sakni. Ja Dievs ‘iepriekš izredzēja’ Savu Dēlu, tas nozīmē, ka Dēls nebija pie Viņa laikā, kad Viņš bija ‘iepriekš izredzēts’. Pretējā gadījumā ‘iepriekš izredzēšana’ zaudē jēgu.

8 „Klints, kas tiem gāja līdzī” (1.Kor.10)

Būtu jābūt pietiekami skaidram, ka klints, kuru Mozus sita tuksnesī bija vienkārši klints; tas nebija personīgi Kristus. Klints „bija” Viņš tai ziņā, ka tā pārstāvēja Viņu. Līdzīgi Viņš runā arī par vīnu: „Tās ir Manas asinis”. Tās nebija burtiski Viņa asinis; bet tās bija un ir Viņa asinis, jo tās simbolizē Viņa asinis. Pāvils apraksta Izraēla pieredzi tuksnesī, jo tajā viņš saskatīja līdzību ar Korintas ticīgo ceļu uz Valstību. Visa pirmās vēstules korintiešiem 10. nodaļa ir šīm atsaucēm caurausta. Un tāpēc viņam jārunā par klinti, kuru Mozus sita kā Kristus simbolu. Izraēlieši bija kristīti Mozū, tāpat kā korintieši bija kristīti Jēzū; un kā Izraēls, tā arī korintieši ēda „to pašu garīgo barību un dzēra to pašu garīgo dzērienu”. „Garīgais ēdiens...garīgais dzēriens” parāda, ka Pāvils izprata mannu, ko tie ēda, un ūdeni, ko tie dzēra, kā garīgus simbolus – tāpat kā viņš saskatīja simbolu klintī. Pāvils turpina 1.Kor.10:16,17 rakstīt par to, kā korintieši arī ēda un dzēra no Kristus maizes laušanā, un 11.nodaļā viņš noved līdz atziņai: kā Izraēls mēs varam ēst un dzert šos simbolus, „to pašu garīgo miesu...to pašu garīgo dzērienu”, būdami kristīti Kristū, tāpat kā tie bija kristīti Mozū, un domāt, ka līdz ar to mēs varam darīt, kā mums patīk mūsu privātajā dzīvē. Tajā ir šīs atsaucēs galvenā doma un spēks. Viņu mirstīgo atlieku pūšanas skats tuksnesī ir pietiekami pārliecinošs arguments. Kristību un ‘maizes laušanas’ rituāla ievērošanas nepietika, lai glābtu Izraēlu.

Jāņa evaņģēlija 6.nodaļā Kristus pats skaidro, ka manna simbolizēja Viņa vārdus un Viņa upuri. Viņš runāja par to, ka no viņa nāks „dzīvais ūdens”, ne akas ūdens, bet dzīva ūdens straumes (Jņ.4:11; 7:38). Un Viņš aicina Savus ļaudis dzert no šī ūdens. Tas bija tas ūdens, kas izšļācās no Mozus sistās klints. Daudziem vārdiem tas ir aprakstīts Ps.78:15,16,20; 105:41; Jes.48:21: „strūklām izplūst no klints”, „ūdenim tecēt straumēm”, „plūda strauti”...it kā dziļi apslēpta ūdens straumes būtu izlauzušās no dzīlēm („dziļuma ūdeņiem”, Ps.78:15.). Tādējādi, Kungs teica, ka Viņš ir tā klints un mēs, kā Izraēls, dzeram to, kas nāk no Viņa. Mozus bauslībā bija vairāki rituāli, kas bija atkarīgi no tā, ko sauc par „tekošu ūdeni” (3.Moz.14:5,6, 50-52, 15:18; 4.Moz.19:17). „Tekošs” ir ebreju vārda tulkojums, kuru parasti tulko kā „dzīvais”. Šis dzīvais ūdens arī bija tas, kas plūda no šķeltās klints. Kungs mācīja, ka ūdens, kas plūdis no Viņa, nāks pēc Viņa ieiešanas skaidrībā (Jņ.7:38,39) – doma, kuru Viņš šķiet drīzāk saistām ar Savu nāvi, nevis ar pacelšanos debesīs (Jņ.12:28,41; 13:32; 17:1,5 salīdz. ar 21:19, Ebr.2:9). Kad Viņš tika paaugstināts krustā, tad ūdens burtiski

plūda no Viņa sāniem pēc nāves. Klints tika „sista” un ārā nāca ūdens. Ebreju valodas vārds, kas šeit lietots, parasti tiek tulkots kā nogalināt, kaut, slepkavot. Tas parādās divos nepārprotami uz Mesiju attiecināmos fragmentos: „jo viņi vajā to [Kristu], ko Tu esi sitis” (Ps.69:27); „mēs Viņu uzskatījām par sodītu, Dieva satriektu” (Jes.53:4). Savā ziņā tas bija Dievs, kas „pāršķēla klinti” tā, ka iztecēja ūdens (Ps.78:15; Jes.48:21). „Pāršķēla” norāda uz klints burtisku atvēršanos; un tajā mēs saskatām miglainu priekš-vēstījumu par atvērto brūci pēc tam, kad viens no kareivjiem iedūra šķēpu Kunga sēnā, kā arī tēlainu Viņa dzīves un prāta sašķelšanos šīs galējās pašuzpurēšanās rezultātā. Tas Kungs, iespējams, Eņģeļa veidolā stāvēja uz [vai virs] klints, kad Mozus, Dieva uzdevumā, sita klinti. Šeit saskatāmas arī Tēva un Dēla attiecību daba krustā. Viņš bija ar Dēlu, identificējies ar Viņu, tieši tāpat kā Eņģelis, kas stāvēja uz klints vai bija virs tās, kad Mozus sita to...taču Viņš bija arī tas, kas pāršķēla klinti, kas bija Kristus. Tāpat kā Ābrahāms ar Īzāku simbolizēja kā Tēvu, tā arī slepkavotāju; tā arī mūsu, daudz nenozīmīgākajā pieredzē, Tēvs nostāda mūs pārbaudījumu priekšā, kuros Viņš ir mums līdzās. Un Savas pašatklāsmes brīnumā Jahve atkārtoti atklājas kā „klints” – it īpaši 5.Mozus grāmatā. Un tomēr šī pāršķeltā klints bija Kristus [simbols]. Krustā „Dievs bija Kristū un salīdzināja pasauli ar Sevi”. Tur Viņš visspilgtāk izpaužas Savā mīļotajā Dēlā. Tur Dievam spļāva virsū, noraidot Viņa mīlestību. Tajā redzama Tēva pilnīgā pazemība un Sevis noliegšana. Un mums, kā Viņa bērniem, ir jāiet tas pats ceļš citu pestīšanas labad.

Klints, kas „tiem gāja līdzī” (1). Mums tas jāsaprot kā metonīmija: „klints” simbolizē to, kas no tās nāk, proti, dzīvā ūdens straume. Šķiet, ka šī straume gāja tiem līdzī visu ceļojuma laiku. Apgalvojums, ka „tie dzēra no klints, kas tiem gāja līdzī” norāda, ka tas nebija vienreizējs gadījums, ka tie turpināja dzert no šās klints visu tuksneša ceļojuma laiku. Uzmanīgs 2.Moz.17:5,6 lasījums atklāj, ka pie Refidimas Mozus tika teikts: „Ej tautas priekšā” uz Horebu. Tur viņš sita klinti, taču ļaudis dzēra ūdeni Refidimā. Ūdens todien tecēja garu ceļa gabalu un nav iemesla domāt, ka tas netecēja tiem līdzās visu laiku. Pieraksti pietiekami skaidri parāda, ka brīnumainā ūdens piegāde bija tajā pat kontekstā kā Dieva rūpes par tautas ēdināšanu un drošību (5.Moz.8:15,16). Klints deva tiem ūdeni visu tuksneša ceļojuma laiku (Jes.48:21). Tas noteikti nebija vienreizējs krīzes risinājuma gadījums. Jes.48:21 vārdu spēle saka: „Tie nebija izslāpuši, kad Viņš tos vadīja pa tuksnesi [pa Horebiem]. Ūdenim Viņš viņiem lika plūst no klintīm.”

Horeba pieredze turpinājās 40 gadu garumā; it kā klints tiktu sistā nemitīgi. Kaut kādā veidā ūdens no pāršķeltās klints tecēja tiem līdzi tuksnesī, sveigs un mutuļojošs, tāds pat kā pirmajā brīdī, kad klints tika pāršķelta (2). Tas bija dzīvais avotu ūdens – tas nebija peļķēs sastāvējis ūdens. Ūdens, kas nāca no šās vienas klints garšoja tā, it kā Dievs būtu licis avotiem izplūst tuksnesī (Ps.74:15). Tam vienmēr bija avotu ūdens garša un šo brīnumu atzīmē kā Dāvids, tā arī Jesaja (Ps.78:15,16,20; 105:41; Jes.48:21). It kā klints tikko būtu pāršķelta un ūdens plūstu no tās pirmo reizi. Šajā brīnumā Dievs skalda zemi, ka no tās dziļumiem rodas strauti (Hab.3:9; Ps.78:16,20; Jes.43:20). Katrā Izraēla apmešanās vietā ūdens tika it kā pie durvīm pienests. Un tā tas ir arī ar mūsu pieredzi Kristū un to svētību, ko devusi Viņa pašuzpurēšanās. Mums dotā svētība ir dziļi personīga un attiecas uz katru no mums individuāli. Viņš miris vienu reizi, pirms daudziem gadiem, taču Viņa upurēšanās rezultāts ir vienmēr jauns. Mūsu pieredzē tas ir tā, it kā Viņš mirtu un augšāmceltos katru reizi, kad mēs saņemam piedošanu vai kādu žēlastību, kas mums palīdz nepieciešamības gadījumā. Mēs dzīvojam dzīves jaunumā. Šajā ziņā krusta pieredze it kā nekad nebeidzas; Viņš mirst un atkal dzīvo ikvienam, kas nāk pie Viņa. Taču tuksneša ceļojuma beigās Mozus domāja, ka Izraēla tauta ir aizmirsusi klinti, kas tos dzemdinājusi. Ūdens bija kļuvis tik ierasta parādība, ka tie aizmirsā klinti Horebā, no kuras tas plūda. Viņi bija aizmirsuši, ka ‘Horebs’ nozīmē ‘tuksnesīgu vietu’, kaut gan tie bija pateicībā dzēruši šo ūdeni pirmo reizi pie Refidimas, to apmešanās vietā. Mēs arī esam darījuši to pašu, taču laika gaitā mēs varam aizmirst pāršķelto klinti tuksnesīgās Golgātas vientulībā. Ne tikai Viņa mācekļi Viņu atstāja un māte beidzot devās mājup, bet Viņam pat radās sajūta, ka Tēvs Viņu ir atstājis. Tāpat kā Ābrahāms, palicis viens ‘izbailēs un lielā tumsā’, kas nolaidās pār viņu, kā Īzāks, palicis viens ar savu tēvu, atstājuši pārējos...tā arī Kungs krustā bija vienīgais zaļais asns, pacēlies izkaltušajā tuksnesī. Lai mēs nekad neaizmirstam šo ‘Horebu’; lai mēs nekad nepieļautu, ka pārpilnā jaunā dzīve un svētība, kas ir Kristū, kļūtu par kaut ko ikdienišķu. Nedod Dievs, ka mēs kā korintieši, kā Izraēls dzertu no šī mutuļojošā avotu ūdens katru nedēļu mūsu ‘apmešanās vietā’ un tad ietu un darītu pēc mūsu sirds patikas.

Piezīmes

- (1) Marvins Vincents [*Vincent's Word Studies*] komentē: „Šķiet, ka Pāvils šeit atceras rabīnu tradicionālo uzskatu, ka no Horebas avota izveidojās aka, kas savācās kopā kā bišu spiets klintī un sekoja tautai visus 40 gadus; ... un apmešanās vietās

vecāji to vienmēr uzrunāja ar dziesmu „Verdi, aka!” (4.Moz.21:17).” Vai tas tā ir vai nav, Pāvils atsaucas uz šo domu – kas grūti izprotama ne-ebreju lasītājiem.

- (2) Pieraksti atkārtoti uzsver, ka ūdens nāca no [vienas] klints. Taču Ps.78:15 teikts, ka Dievs pāršķēla klintis tuksnesī. Es teiktu, ka tas ir pastiprinājuma daudzskaitlis – tai nozīmē, ka ‘tā ir viena diža klints’. Nākošie panti (16,20) jau runā par vienu klinti.

9. „Dieva veidā būdams” (Fil.2)

„...Kristū Jēzū, kas Dieva veidā būdams, neturēja par laupījumu līdzināties Dievam, bet Sevi iztukšoja, pieņemdamas kalpa veidu” (Fil.2:5-11).

Uzskata, ka šie panti nozīmē, ka Jēzus bija Dievs, bet dzimšanas brīdī Viņš kļuva par cilvēku. Zīmīgi, ka šis ir gandrīz vienīgais fragments, kas minams, lai izskaidrotu „iztrūkstošo posmu” trinitāriešu argumentācijā – kā Jēzus no Dieva debesīs pārvērtās par mazuli Marijas dzemdē. Sekojošās analīzes mērķis ir parādīt šī fragmenta patieso jēgu.

1. Šajā fragmentā ir vairākas gandrīz kā starp citu izteiktas frāzes, kas ir kategoriskā pretrunā ar trīsvienības ideju.
 - a) „Tāpēc arī Dievs Viņu (Jēzu) ļoti paaugstinājis un dāvinājis Viņam Vārdu” (9.p.) parāda, ka Jēzus pats Sevi nepaaugstināja – to darījis Dievs. No tā izriet, ka Viņš nebija spējīgs Sevi paaugstināt, pirms to nebija darījis Dievs Viņa augšāmcelšanas brīdī.
 - b) Un viss Kristus pazemošanās process un tam sekojošā Dieva veiktā Jēzus pagodināšana ir „Dievam Tēvam par godu” (11.p.). Tādējādi, Dievs Tēvs nav vienādojams ar Dēlu.

2. Ir jāpievērš pienācīga uzmanība šī fragmenta kontekstam. Pāvils nesāk runāt par Jēzu ‘ne no šā ne no

tā'. Fil.2:5 viņš atsauca uz Jēzus prātu. Pirms tam Fil.1:27 Pāvils atzīmē mūsu vienprātības nozīmi. Šo domu viņš attīsta 2.nodaļas sākuma pantos: „turēdamies vienā prātā...dvēselēs vienoti... pazemībā... neraudzīdamies katrs uz savām, bet arī uz citu vajadzībām. Savā starpā turiet tādu pat prātu, kāds ir arī Kristū Jēzū...” (Fil.2:2-5). Tātad Pāvils runā par to, cik svarīgi ir turēt tādu prātu, kāds ir arī Kristū Jēzū, proti, vērstu uz pazemīgu kalpošanu citiem. Sekojošie panti, tādējādi, komentē Jēzus parādīto prāta pakļāvību, nevis Viņa dabas pārveidošanu.

3. Jēzus bija „Dieva veidā”. Iepriekšējā pētījumā mēs parādījām, ka Jēzum bija cilvēka daba, tātad, šie vārdi nevar nozīmēt, ka Kristum bija dievišķa daba. Šādi tulkojumi ir aplami. Starp citu, jāatzīmē, ka daži modernie tulkojumi, kas domāti ‘vieglai lasīšanai’ izvairās no precīzas teksta tulkošanas, tā vietā pārfrāzējot noteiktus fragmentus. Fil.2:5-8 ir tam klasisks piemērs. Taču tas nav teikts, lai mazinātu to nozīmi.

Ka „veids” (grieķu ‘morphe’) nevar attiekties uz dabu pierāda arī Fil.2:7, kur tas pats vārds lietots teicienā „pieņemdams kalpa veidu”. Viņam bija Dieva veids, bet Viņš pieņēma kalpa veidu. Kalpa daba neatšķiras no jebkura cita cilvēka dabas. Saskaņā ar kontekstu, mēs droši varam pieņemt, ka, kaut gan Jēzus bija perfekts, kaut gan Viņam bija Dievam līdzīgs prāts, taču Viņš labprātīgi pieņēma kalpa izturēšanās veidu. Dažus pantus vēlāk Pāvils iedrošina mūs ‘pielīdzināties Viņa (Kristus) nāvei’ (Fil.3:10). Mums ir jālīdzinās tam veidam (‘morphe’), kuru Kristus parādīja Savā nāvē. Tas nevar nozīmēt to, ka mums bija jābūt tai dabai, kāda Viņam tad bija, jo mums jau ir cilvēka daba. Mums nav tadā veidā jāklūst līdzīgiem Viņam, mums ir jāmaina mūsu domāšanas veids, lai mums būtu tāda prāta ievirze, ‘morphe’, kāda bija Kristum Viņa nāvē.

Grieķu vārda ‘morphe’ nozīme ir tēls, radītais iespaids, līdzība. Par cilvēkiem runā, ka tie ‘izrāda ārēju svētbiņību’, svētbiņības veidu (‘morphe’) (2.Tim.3:5). Gal.4:19 runā par ‘Kristus izveidošanos’ ticīgajos. Jēzus bija „Dieva veidā”, tāpēc ka Viņam bija perfekts raksturs, pilnīgi Dievam līdzīgs domāšanas veids. Šī iemesla dēļ Jēzus „neturēja par laupījumu līdzināties Dievam”, jo tāds Viņš jau bija. Tas

pilnībā apgāž teoriju, kas māca, ka Jēzus bija Dievs. Pat aplamais angļu N.I.V. tulkojums, kur 'veids' tulkots kā 'daba' nekur nepieļauj domu par Jēzus vienlīdzību ar Dievu; Viņš zināja, ka Viņš ir pakļauts Dievam, nevis vienlīdzīgs ar Dievu. Grieķu valodas Vecās Derības tekstā ir daudz piemēru, kur vārds *morphe* lietots 'ārējās izpausmes / veida' nozīmē pretstatā 'būtiskajai dabai' – piem., Soģu 8:18 [vīri izskatījās, izskatā bija kā ķēniņa dēli]; Ījaba 4:16; Jes.44:13 [kokgriezējs izveido tēlu pēc vīra parauga, *morphe*, bet ne pēc dabas!]; Dan.3:19 [ķēniņa *morphe* vai vaigs galīgi pārvērtās, jo viņš iedegās dūmās; viņa daba neizmainījās]. Un līdzīgi piemēri rodami arī apokrifos: Tobit 1:13; Wis 18:1; 4 Macc 15:4.

4. Kristus „Sevi iztukšoja, pieņemdams kalpa veidu”, kas ir atsauce uz pravietojumu par Viņa krusta nāvi Jes.53:12: „viņš nodeva savu dzīvību nāvē”. Viņš 'pieņēma kalpa (izturēšanās) veidu' attiecībā pret saviem sekotājiem (Jņ.13:14), kas vainagojās Viņa nāvē krustā (Mt.20:28). Jes.52:14 pravieto par Kristus ciešanām krustā: „viņa vaigs bija tik pārvērsts, ka tas nelīdzinājās cilvēkam, un viņa izskats un stāvs nepavisam līdzīgs cilvēku bērniem”. Šī pastāvīgā sevis pazemošana „līdz pat krusta nāvei” notika kā viņa dzīves laikā, tā arī nāvē, nevis dzimšanas laikā. Mēs parādījām, ka šī fragmenta konteksts attiecas uz Jēzus prāta ievirzi, kura pazemība tiek izcelta mums par piemēru. Tādēļ šiem pantiem jāattiecas uz Jēzus dzīvi uz zemes, mūsu cilvēku dabā esam, kad viņš pazemoja sevi, neskatoties uz to, ka Viņa prāts bija absolūtā saskaņā ar Dieva prātu, domājot par mūsu vajadzībām.
5. Ja Kristus bija Dieva dabas un tad atstāja to, lai pārņemtu cilvēka dabu, kā trinitārieši tiecas iztulkot šo fragmentu, tad Jēzus nebija 'pats Dievs' uz zemes; taču trinitārieši apgalvo, ka bija. Tas viss parāda tās pretrunas, kas rodas, ja piekrīt tādām cilvēku radītām definīcijām kā Trīsvienība.
6. Attiecībā uz „Dieva veidā būdams”. Grieķu vārds, kas tulkots „būdams” nenozīmē 'būdams no iesākuma, no mūžības'. Ap.d.7:55 par Stefanu teikts: „Bet viņš, (būdams) Svētā Gara pilns”. Viņš bija Svētā Gara pilns tobrīd un vēl kādu brīdi pirms tam; bet viņš nebija Svētā Gara pilns no mūžības. Citi piemēri atrodami

Lk.16:23; Ap.d.2:30; Gal.2:14. Tādējādi, Kristus, „Dieva veidā būdams” nozīmē vienkārši to, ka Viņa domāšanas veids saskanēja ar Dieva domāšanas veidu; tas nenozīmē, ka Viņš tādā veidā bijis no mūžības.

7. „Tapdams cilvēkiem līdzīgs” (Fil.2:7) nenozīmē, ka Kungs Jēzus tikai izskatījās pēc cilvēka, kad būtībā bija kas cits. Uzsvars ir drīzāk likts uz to, ka viņš patiesi bija tāds pats kā mēs. Iedziļinājies tekstā, F.F. Brūss piedāvā domu, ka šie vārdi reprezentē grieķiskotu aramiešu valodas izteicienu *kebar-‘enash* („kā Cilvēka Dēls savā izskatā”) no Daniēla 7:13 (1).

Filipiešiem 2 pirmā gadsimta kontekstā

Kā jau minēts, slavas dziesma Fil.2:6-11 atsaucas uz dažādiem gnostiku mītiem par pestītāju, „augstākā Dieva” dēlu un spoguļattēlu, kas nonāk uz zemes, slēpjoties cilvēka veidolā, lai dēmoni to nepazītu, dalās cilvēku ciešanās un tad atgriežas Debesīs, izglābis tos (2). Pēc manām domām, šīs atsauces ir dotas šo mītu sagraušanai. Pāvila mērķis ir parādīt, ka cilvēces glābšana ir cilvēka Jēzus nopelns, kas to sasniedza Savā krusta nāvē, nevis kādas mītiskas būtnes darbs, kas it kā uz pāris gadiem bija atceļojusi uz zemi. Šie panti atsaucas arī uz daudzām maldīgām tolaik jūdaismā izplatītām domām par Ādamu. Mesija *nebija* Ādams; Ādamu salīdzina un pretstata Jēzum Fil.2:6-11 – viņš, tāpat kā Jēzus, bija radīts pēc Dieva tēla un līdzības, taču viņš tiecās pēc vienlīdzības ar Dievu („jūs būsit kā Dievs”, 1.Moz.3:5), kas Jēzum nebija padomā. Tādējādi, Jēzus apraksts „Dieva veidā būdams” domāts, lai izceltu līdzību starp Viņu un Ādamu, kas arī bija radīts Dieva veidā. Jēzus bija nostādīts izvēles priekšā – mirt krusta nāvē, vai ne, un tieši šī izvēle slavināta Fil.2:6-11. Fil.2 konteksts parāda, ka tieši šajā Viņš ir un paliek mūsu piemērs mūsu ikdienas izvēļu priekšā. Ja Viņa izvēle būtu bijusi vienīgi tajā, vai nolaisties lejā vai palikt debesīs, tad mums nebūtu par ko Viņam dziedāt slavas dziesmas un Viņš nevarētu kalpot mums par piemēru un paraugu.

Tajā pat kontekstā ir jāsaprot arī 2.Kor.8:9 – Jēzus izvēle ‘tapt nabagam’ mūsu dēļ ir uzsvērtā kā piemērs korintiešiem, lai iedvesmotu tos finansiāliem ziedojumiem. Izvēle ir tajā, lai nestu krustu mūsu dzīves laikā – nevis lai izlemtu nolaisties no debesīm, vai ne. Jēzus atteicās no Savu attiecību ar Dievu bagātības, kļūdams ‘nabags’ krustā, saucot „Mans Dievs, Mans Dievs, kāpēc Tu esi Mani atstājis?” (Mt.27:46). Nabadzība asociējās ar krustā sišanu, nevis ar Dieva

nonākšanu uz zemes: „Bagātība nopērk tiesu, bet nabagie ir krustam lemti” (3). Tieši Kristus krusts un augšāmcelšanās, nevis tā saucamā ‘iemiesošanās’, tiek uzsvērti kā mūsu pestīšanas avots (Rom.5:15,21; Gal.2:20; 3:13; Ef.1:6; 2.Kor.5:21; 1.Pēt.3:18). Tas krasi atšķiras no Irineja, viena no tā saucamo ‘baznīcas tēvu’, mācības, ka Kristus „pievērsa cilvēku Dievam savas inkarnācijas rezultātā” (*Against Heresies* 5.1.1). Jaunā Derība māca, ka mēs tikām salīdzināti ar Dievu caur Viņa Dēla *nāvi*. Fil.2 ir par Kunga attieksmi Viņa *nāvē*, nevis Viņa *dzimšanā*. Tikai *pēc* Savas dzimšanas un *pirms* nāves Kungs varēja runāt par Savas izvēles brīvību: atdot Savu dzīvību, vai neatdot (Jņ.10:18) – un tieši šī Viņa izvēle arī tiek slavināta Fil.2:9-11.

Viena no Trīsvienības mācības briesmām ir Jēzus kolosālā cilvēcīgā sasnieguma mazināšana. Bez tam tas kaut kādā mērā arī Pašu Dievu padara par mazāk svarīgu, ja jau Jēzus ir mūsu Dievs-Pestītājs. Un tas jau vērojams kristiešu mākslas vēsturē, kad ikonas arvien biežāk attēlo Jēzu ar Pašu Dievu kā bārdainu sirmgalvi kaut kur otrajā plānā. Taču Jēzus nāca, lai vestu mūs pie Dieva, Savā dzīves pieredzē dodams mums elpu aizraujošu piemēru Dieva partnerattiecībām ar cilvēku.

Saskaņā ar Trīsvienības mācību, Dieva cilvēces glābšanas darbs īstenojās caur Dieva šķietamo ‘iemiesošanos’ Kristū, un tad Dievs sūtīja šo [šķietami] iepriekš pastāvējušo Kristu pasaulē. Bet Jaunā Derība uzsver Kristus *nāves* nozīmi, Viņa uzvaru Pašam pār Sevi un tai sekojošu augšāmcelšanos kā izšķirošo līdzekli pestīšanas iespējamībai. Un vēl vairāk tas, kā Viņš izglāba mūs caur *nāvi* krustā un caur Sevis iztukšošanu, tiek sniegts mums kā reāls piemērs sekošanai Fil.2 un 2.Kor.8:8-10. Mēs neesam iepriekš pastāvējušie dievi debesīs, kas gaida iemiesošanos uz zemes. Mēs esam reāli cilvēki, vīri un sievas. Viņa paraugam mēs nevaram sekot, ja tas sastāv citu glābšanā caur kaut kādu ‘inkarnāciju’. Bībele uzsver Viņa ciešanas, *nāvi* un uzvaru, kas vainagojās augšāmcelšanā, kā ļoti reālu piemēru, tik reālu, ka mums visiem ir jābūt kristītiem Jēzus Kristus Vārdā (Rom.6:3-5) un jādzīvo, turot Jēzu par paraugu ik vienu mūsu dzīves brīdi.

Piezīmes

- (1) F.F. Bruce, *Paul and Jesus* (London: S.P.C.K., 1977), p.77.

- (2) Documented in Rudolf Bultmann, *Theology of the New Testament* (London: S.C.M., 1955), p.166. Bultmans parāda, ka daudziem no Jāņa ‘grūtajiem fragmentiem’ ir līdzīga saistība (*Ibid*, p.175). Es teiktu, ka Jānis tādā pat veidā atsaucas uz gnostiķu mītiem, lai tos atspēkotu.
- (3) Quoted in Martin Hengel, *Crucifixion in the Ancient World* (Philadelphia: Fortress Press, 1977), p.60, note 5.

10 Kolosiešiem 1:15-18: „Viņā radītas visas lietas”

„Visas radības pirmdzimtais; Viņā (Jēzū) radītas visas lietas debesīs un virs zemes, redzamās un neredzamās, gan troņi, gan kundzības, gan valdības, gan varas. Viss ir radīts caur Viņu un uz Viņu, bet Viņš pats ir pirms visa, un viss pastāv Viņā. Viņš ir Savas miesas, proti, draudzes, galva, sākums, pirmdzimtais starp mirušiem...” (Kol.1:15-18). Šis tēlojums ir tipisks tiem fragmentiem, kas var radīt iespaidu, ka Jēzus faktiski ir radījis zemi.

1. Ja tas tā patiesībā būtu, tad tas runātu pretim tik lielam citu fragmentu daudzumam, kas māca, ka Jēzus nav pastāvējis pirms dzimšanas. 1.Mozus grāmatas pieraksti dod nepārprotamu mācību par to, ka Dievs ir Radītājs. Vai nu Jēzus vai Dievs bija radītājs; ja mēs apgalvojam, ka Jēzus bija radītājs, kad 1.Mozus grāmata apgalvo, ka tas bija Dievs, tad mēs sakām, ka Jēzus un Dievs ir vienādojami. Tādā gadījumā nav izskaidrojami daudzie panti, kas parāda atšķirību starp Dievu un Jēzu (skat „Bībeles pamati”, nodaļa 8.2).
2. Jēzus bija „pirmdzimtais”, kas norāda uz iesākumu. Nav nekādu pierādījumu tam, ka Jēzus bija Dieva „pirmdzimtais” pirms zemes radīšanas. Tādi fragmenti kā 2.Sam.7:14 un Ps.89:28 pravieto, ka no Dāvida miesām nāks pēcnācējs, kas kļūs par Dieva pirmdzimto. Skaidrs, ka viņš nepastāvēja šo

rindu rakstīšanas laikā un, tādējādi, arī ne tajā laikā, kad tika radīta zeme. Jēzus „atklājās kā Dieva Dēls spēkā” pēc augšāmcelšanās no mirušiem (Rom.1:4). Dievs uzmodināja Jēzu „kā arī otrā psalmā rakstīts: Tu esi Mans Dēls, šodien Es Tevi esmu dzemdinājis” (Ap.d.13:32,33). Tādējādi, Jēzus kļuva par Dieva pirmdzimto augšāmcelšanās rezultātā. Atzīmējiet sev arī to, ka dēls, kas stāv pie tēva labās rokas, asociējas ar pirmdzimto (1.Moz.48:13-16) un Kristus, „Dieva labās rokas paaugstināts”, „sēdies pie Majestātes labās rokas augstībā” (Ap.d.2:33; Ebr.1:3).

3. Šajā nozīmē Jēzu apraksta kā pirmdzimto no mirušiem (Kol.1:18), kas sabalsojas ar „visas radības pirmdzimtais” (Kol.1:15). Tādēļ Viņš runā par Sevi kā par „mirušo pirmdzimto...Dieva radības sākumu” (Atkl.1:5; 3:14). Jēzus bija pirmdzimtais no jaunas vīru un sievu radības, kuru augšāmcelšanās un piedzimšana kā Dieva nemirstīgiem bērniem kļuva iespējama Jēzus nāves un augšāmcelšanās rezultātā (Ef.2:10; 4:23,24; 2.Kor.5:17). „Kristū visi (patiesi ticīgie) tiks dzīvi darīti. Bet ikviens savā kārtā: vispirms Kristus, pēc tam tie, kas Viņam pieder Viņa atnākšanas dienā” (1.Kor.15:22,23). Tā ir tā pati doma, kas izteikta Kol.1. Jēzus bija pirmais cilvēks, kas augšāmcēlies no mirušiem un saņēmis nemirstību, Viņš bija pirmdzimtais jaunajā radībā un patiesie ticīgie sekos Viņa piemēram Viņa atnākšanas dienā.
4. Tādējādi, radība, par kuru runāts Kol.1 attiecas uz jauno radību, nevis uz zemes radīšanu. Jēzū „radītas visas lietas...gan troņi, gan kundzības” utt. Pāvils nesaka, ka Jēzus radījis visas lietas, pēc tam nosaucot par piemēru upes, kalnus, putnus utt. Jaunās radības elementi attiecas uz tām balvām, kas mums būs dotas Dieva Valstībā. „Troņi, kundzības” utt. attiecas uz to, ka augšāmceltie ticīgie būs „par ķēniņiem un priesteriem, kas valdīs pār zemi” (Atkl.5:10). Šīs lietas kļuva iespējamās Jēzus darba rezultātā. „Viņā radītas visas lietas debesīs” (Kol.1:16). Ef.2:6 mēs lasām, ka ticīgie, kas ir Kristū, ir Dieva paaugstināti „debesīs”. Ja kas ir

Kristū, tas ir jauns radījums (2.Kor.5:17). Būdami Kristū, mēs esam izglābti Viņa nāvē (Kol.1:22). Planētu nevar radīt caur to, ka mēs esam Kristū. Tātad tas, ko šie panti māca, ir, ka mūsu tagadējais paaugstinātais garīgais stāvoklis, kā arī tas, kuru mēs piedzīvosim nākotnē, ir kļuvis iespējams caur Kristu. Caur Viņa krusta asinīm nodibināts visu starpā miers – „gan debesīs, gan virs zemes” (Kol.1:16,20), parādot, ka „visas lietas debesīs” attiecas uz ticīgajiem, kas tagad ir „paaugstināti debesīs” Kristū Jēzū, nevis uz mums apkārt esošajām fiziskajām lietām.

5. Ja Jēzus būtu bijis radītājs, vai tad nebūtu dīvaini dzirdēt Viņu sakām: „...no pasaules iesākuma Dievs viņus radījis vīru un sievu” (Mk.10:6). Te nu nav šaubu, ka par radītāju Viņš uzskata Dievu, nevis Sevi. Un ja Viņš burtiski visas lietas būtu radījis debesīs un virs zemes, tad jau tas iekļautu arī Dieva radīšanu.
6. Tulkojums, kas saka, ka Viņš ir radījis visas lietas, nav pareizs tulkojums, kā to atzīst pētnieki, uz kuriem var paļauties. Tā, piemēram, J.H. Moultons: „*jo viņa* [Jēzus] *dēļ...*” (1); vai *en auto*: Tas nenozīmē, ka Viņš ir darītājs” (2).
7. Daudzus no Pāvila grūtāk izprotamajiem fragmentiem ir vieglāk uztvert, ņemot vērā to, ka viņš atsaucas uz literatūru, kas bija pazīstama tā laika ebreju un ne-ebreju lasītājiem. Viņš to dara, lai atspēkotu tajā paustās idejas, lai Jēzus ieņemtu Viņam pienākošos augsto vietu. Ir vairākas sasaistes starp Kol.1:15-20 un „Ebreju gudrības” pausto mācību attiecībā uz Ādamu un mistisko „debešķīgo cilvēku”. Vārdi „Dieva attēls” un „pirmdzimtais” attiecas uz Ādamu; Pāvils it kā parāda, ka Jēzum ir jāpiešķir visaugstākā vieta, nevis mistiskajam „Ādamam” vai „Dievišķajam Ādamam”, kas eksistēja jūdaisma ticībā (3). Vēl viena iespēja varētu būt, ka Pāvils atsaucas un pat citē „pirms-kristiešu gnostiku pestītāja psalmu” (4) – cenšoties parādīt, ka patiesais pestītājs ir Jēzus. Mēs varam attiecināt pazīstamas dziesmas vārdus, vai rakstura īpašības uz kādu mums pazīstamu

personu, lai uzsvērtu līdzību un parādītu atšķirības; taču nevar būt ne runas par 100% atbilstību. Un tā arī būtu jāuztver tas veids, kādā Pāvils citē tā laika ebreju un ne-ebreju literatūru un terminoloģiju attiecībā uz Jēzu – burtiski visu uz Viņu nevar attiecināt. Tas ir tāpat kā ar pirmtēliem – Jāzeps bija Kristus pirmtēls, bet nevar teikt, ka absolūti *viss*, kas attiecas uz Jāzepu var tikt attiecināts uz Kristu. Mums jāsaprot arī, ka Pāvils nesēdēja universitātes ziloņkaula tornī, sacerēdams teoloģiju, viņš arī neiedziļinājās teorijās teoriju dēļ. Visas viņa vēstules ir misionāra dokumenti, kas radušies dzīves situāciju rezultātā viņa sludināšanas darbā, viņš patiesi tēvišķi rūpējās par saviem nenobriedušajiem ticībā pievērstajiem. Viņam bija jāatspēko jūdu un pagānu viltus mācītāju uzbrukumus viņa mazajiem brāļiem Kristū; Jaunās Derības teksta vēl nebija un kristiešu vēstīj bija jāiztur sacensība ar apkārtējo reliģiju ‘rakstiem’. Tādēļ nav jābrīnās, ka Pāvils tik bieži atsaucas uz viņu terminoloģiju un literatūru, lai tās atspēkotu.

Būtiski ir tas, ka *tikai* un *vienīgi* Dievs Tēvs ir aprakstīts kā radītājs daudzos Bībeles pantos (piem., Jes.44:24; 45:12; 48:13; 66:2). Šie panti izslēdz iespēju, ka arī Dēls būtu burtiskas planētas radītājs.

Dž. Dunns komentē Kol.1:20: „Kristus šeit ir identificēts nevis ar kādu iepriekš pastāvējušu būtni, bet gan ar Dieva radošo spēku un darbību...nav nekādu norādījumu uz to, ka Jēzus domājis vai runājis par sevi kā par tādu, kas būtu bijis pie Dieva pirms dzimšanas” (5).

Piezīmes

- (1) J.H. Moulton, *Grammar of N.T. Greek* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1963), vol.3, p.253.
- (2) W.R. Nicoll, ed., *Expositor's Greek Commentary* (Grand Rapids: Eerdmans, 1967), p.504.
- (3) H. Ridderbos, *Paul: An Outline of his Theology* (Grand Rapids: Eerdmans, 1996), pp.78-86.

- (4) See E. Kasemann, „A Primitive Christian Baptismal Liturgy” *in* *Essays on New Testament Themes* (London: S.C.M., 1964), pp.149-168.
- (5) James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster, 1980), p.254.

11 Kas bija Melhisedeks?

Runājot par Melhisedeku Vēstulē ebrejiem, autors atzīst, ka viņš runā par lietām, kuras saprotamas tikai ļoti nobriedušiem ticīgajiem (Ebr.5:10,11,14). Tādēļ nav saprātīgi pamatmācībā balstīties uz šiem pantiem. Arī tiem, kas tikai sāk mācīties Rakstu pamatu pamatus nav jāaskata šajos pantos kaut kas draudīgs.

„Šis Melhisedeks, Salemas (Jeruzalemes) ķēniņš, visuaugstākā Dieva priesteris, sastapās ar Ābrahāmu, kad tas atgriezās no ķēniņu sakāves, un viņu svētīja” un tālāk par viņu teikts, ka viņš ir „bez tēva, bez mātes, bez cilts raksta (ģenealoģijas); viņam nav ne dienu sākuma, ne mūža gala, bet Dieva Dēlam līdzināms” (Ebr.7:1,3). Daži no tā secina, ka Jēzus burtiski pastāvēja pirms dzimšanas un tādēļ Viņš nebija cilvēku izcelsmes.

Jēzum ir Tēvs (Dievs) un māte (Marija) un cilts raksti (skat Mt.1, Lk.3 un salīdz. ar Jņ.7:27). Tādēļ ‘Melhisedeks’ nav attiecināms uz viņu personīgi. Turklāt, Melhisedeks bija „Dieva Dēlam līdzināms” (Ebr.7:3); viņš nebija pats Jēzus, taču starp viņiem pastāvēja noteikta līdzība, kuru autors izmanto mācību procesā. „Pēc Melhisedeka līdzības ceļas cits priesteris”, Jēzus (Ebr.7:15), kas bija iecelts par priesteri „pēc Melhisedeka kārtas” (Ebr.5:5,6).

Vēstulē ebrejiem teikto par Melhisedeku nav jāuztver burtiski. Ja Melhisedekam burtiski nebūtu ne tēva, ne mātes, tad jau viņš varētu būt tikai Pats Dievs; jo Viņš ir vienīgais, kam nav iesākuma (1.Tim.6:16; Ps.90:2). Taču to noliedz Ebr.7:4: „Redziet, cik liels ir tas (angļu tekstā: cik liels ir tas cilvēks)”, kā arī tas, ka cilvēki viņu varēja redzēt (Dievu nevar redzēt) un, ka viņš ir upurējis Dievam. Ja viņu sauc par cilvēku, tad viņam bija jābūt vecākiem. Tam, ka viņš ir „bez tēva, bez mātes,

bez cilts raksta” jāattiecas uz šādu pierakstu trūkumu. Ķēniņienes Esteres vecāki arī nav atrodami Rakstos, tādēļ viņa ir līdzīgi raksturota. Mordohajs „bija uzaudzinājis... Esteri, sava tēvoča meitu, jo viņai nebija nedz tēva, ne mātes... un kad viņas tēvs un māte bija miruši, Mordohajs viņu pieņēma sev par meitu” (Estere 2:7). Vēstules ebrejiem autors rakstīja kā ebrejs ebrejiem un brīžiem tas izpaudās rabīniem raksturīgajā izteiksmes veidā. Saskaņā ar rabīnu principu, „kas nav tekstā, tas arī nepastāv” (1) – un, šķiet, ka tas arī ir pamatā izteiktajam apgalvojumam, ka Melhisedeks ir „bez tēva”. Tā kā radīšanas grāmatas tekstā viņa tēvs nav minēts, tad viņš bija „bez tēva”, taču tas nenozīmē, ka viņš patiesībā bija bez tēva. Reiz tas Rakstos nav minēts, tad, saskaņā ar rabīnu principiem, viņam tāda nebija.

1. Mozus grāmatā parasti ļoti sīki aprakstīti visu tajā darbojošos personu cilts raksti. Taču Melhisedeks parādās uz skatuves bez iepriekšēja pieteikuma, bez cilts rakstiem un tikpat pēkšņi izzūd no redzes loka. Taču nepaliek nekādu šaubu par to, ka viņa personība ir augstu vērtējama, pat dižais Ābrahāms maksāja viņam desmito daļu un tika viņa svētīts, kas neapšaubāmi norāda uz Melhisedeka pārākumu (Ebr.7:2,7).

Atsauce uz Rakstiem ir būtiska, jo pirmajā gadsimtā pastāvēja reāla problēma, kuru varēja atrisināt tikai Melhisedeka pieminēšana. Ebreji sprieda tā:

‘Jūs, kristieši, apgalvojat, ka tagad Jēzus var būt mūsu augstais priesteris, kas nodod mūsu lūgšanas un darbus Dievam. Bet priesterim ir jābūt noteiktiem cilts rakstiem, kas pierādītu, ka viņš ir cēlies no Levija cilts. Un jūs tak paši atzīstat, ka Jēzus ir cēlies no Jūdas cilts (Ebr.7:14). Piedodiet, bet mūsu vadonis un piemērs ir Ābrahāms (Jņ.8:33,39), un mēs nerespektēsim šo Jēzu.’

Atbilde skan:

‘Bet atcerieties Melhisedeku. Radīšanas pieraksti norāda, ka tik varenam priesterim nebija cilts rakstu; un Mesijam ir jābūt kā ķēniņam, tā arī priesterim, kura priesteram amats ir pēc Melhisedeka kārtas (Ebr.5:6 salīdz. ar Ps.110:4). Ābrahāms bija zemāks par Melhisedeku,

tā tad jums ir jāpārslēdzas no Ābrahāma svarīguma izcelšanas uz Jēzu un jāizbeidz piešķirt tik lielu vērtību cilts rakstu jautājumam (skat 1.Tim.1:4). Ja jūs nodosities pārdomām par to, cik lielā mērā Melhisedeks ir Jēzus pirmtēls (proti, viņa dzīve vēstīja par Jēzus nākšanu), tad jūs labāk sapratīsiet arī Kristus darbu’.

Un arī mums ir no tā jā mācās.

Piezīmes

(1) See James Dunn, *Christology in the Making* (Philadelphia: Westminster, 1980), p.276, note 59.

Kristiešu sadraudzība „Krustceles” laipni aicina Jūs nākt un pievienoties mūsu Bībeles studentu pulciņam, lai uzzinātu vairāk par Jēzu Kristu. Mēs satiekamies svētdienās 13.00, Rīgā, Kalnciema ielā 39 B.

Talr. Dankans, 26576883, Sindija 26208719 info@vards.info

Bībeles Pamati - Šās rokasgrāmatas mērķis ir praktiski analizēt Svētos Rakstus noteiktā secībā.

Dabūt grāmatu " Bībeles Pamati" bezmaksas : info@vards.info